

Dosar nr. 11/P/2014

Verificat sub aspectul legalității și temeiniciei,
conform art. 328 alin.1 C.p.p.
Procuror General al PÎCCJ
Gabriela Scutea

RECHIZITORIU
Ziua 29, luna iulie, anul 2022

Colonel *magistrat* Cătălin Ranco Pițu, *procuror militar șef* în cadrul *Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție – Secția Parchetelor Militare*,

Examinând actele de urmărire penală efectuate în dosarul cu numărul de mai sus, având ca obiect cercetarea faptelor săvârșite în contextul **Revoluției Române din decembrie 1989** și a circumstanțelor care au avut ca rezultat decesul, rănirea și lipsirea de libertate a multor persoane, vătămări psihice grave, pe întregul teritoriu al României, privindu-i pe inculpații

Iliescu Ion, fost președinte al României, cercetat în stare de libertate pentru săvârșirea ***infracțiunii contra umanității***, prev. de art. 439 lit. a, g, i și k din Codul penal, cu aplicarea art.5 Cp.,

Voiculescu Voican Gelu, fost viceprim-ministru al Guvernului României, cercetat în stare de libertate pentru săvârșirea ***infracțiunii contra umanității***, prev. de art. 439 lit. a, g, i și k din Codul penal, cu aplicarea art.5 Cp. și

Gl. (Rtr.) Rus Iosif, fost comandant al *Aviației Militare*, cercetat în stare de libertate pentru săvârșirea ***infracțiunii contra umanității***, prev. de art. 439 lit. a, g, i și k din Codul penal, cu aplicarea art.5 Cp.,

EXPUN URMĂTOARELE:

I INTRODUCERE

Revoluția Română din decembrie 1989 s-a caracterizat printr-o succesiune de justificate proteste populare, revendicări de natură socială și politică, lupte de stradă, demonstrații cu caracter de masă, represiuni armate violente, **care au debutat la Timișoara** în ziua de **16 decembrie 1989**, apoi au continuat în București și alte orașe ale României începând cu după-amiaza zilei de 21 decembrie 1989, culminând cu părăsirea sediului *Comitetului Central al Partidului Comunist Român (CC al PCR)* de către cuplul prezidențial Ceaușescu Nicolae și Elena, la data de 22 decembrie 1989 (orele 12.06),

moment ce a însemnat pierderea prerogativelor puterii de stat de către aceștia și sfârșitul dictaturii comuniste în țara noastră.

Ulterior, începând cu după-amiaza zilei de 22 decembrie 1989, pe întregul teritoriu al României, a fost declanșată, cu intenție, o amplă, sistematică și deosebit de complexă acțiune militară de **inducere în eroare**, unică în istoria națională, **cauză de survenire a unui număr foarte mare de decese, răniri de persoane, suferințe psihice, lipsiri grave de libertate.**

Este foarte important de subliniat că împrejurările care au dus la survenirea, în decembrie 1989, a numeroaselor decese și răniri de persoane, au constituit, în timp, obiectul cercetării în numeroase dosare penale instrumentate de parchetele militare.

Activitatea de cercetare s-a declanșat chiar în ziua de 22.12.1989, când au fost efectuate primele cercetări în legătură cu decesul ministrului apărării, generalul Vasile Milea.

Ulterior, urmare situațiilor complexe generate de evenimentele care s-au succedat în întreaga țară cu un dinamism fără precedent, activitatea de cercetare a fost extinsă în toate zonele și localitățile României în care s-a înregistrat uciderea sau rănirea prin împușcare a unor persoane, respectiv reținerea unor participanți la demonstrațiile anticomuniste sau distrugerea în parte sau în totalitate a unor imobile.

In timp, evenimentele din decembrie 1989 au făcut obiectul cercetării în 4.544 de dosare penale.

Parchetul Militar de pe lângă Tribunalul Militar București a efectuat cercetarea în **1244 dosare**, Parchetul Militar de pe lângă Tribunalul Militar Iași în **17 dosare**, Parchetul Militar de pe lângă Tribunalul Militar Cluj în **317 dosare**, Parchetul Militar de pe lângă Tribunalul Militar Timișoara în **169 dosare**, Parchetul Militar de pe lângă Curtea Militară de Apel în **233 dosare** și Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție – **Secția Parchetelor Militare în 2564 dosare.**

Având în vedere incidența prevederilor legale referitoare la indivizibilitatea ori conexitatea unor fapte comise în contextul evenimentelor din decembrie 1989, fapte care, inițial, au făcut obiectul unor cauze distincte, pe parcursul desfășurării cercetărilor, **în 2172 de dosare s-a dispus reunirea cu alte cauze**, în raport de zonele în care avut loc evenimentele.

În raport de competența parchetelor militare, **în 32 de dosare s-a dispus declinarea competenței de soluționare în favoarea parchetelor civile.**

Raportat la gradul de complexitate al unor cauze, o parte dintre dosarele instrumentate inițial de către parchetele militare de pe lângă tribunalele militare București, Iași, Cluj și Timișoara, au fost declinate în favoarea parchetelor militare ierarhic superioare, respectiv preluate de către acestea, **în principal de către Secția Parchetelor Militare din cadrul Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție.**

În 1882 de dosare, constatându-se existența unor cauze care au împiedicat punerea în mișcare a acțiunii penale **au fost dispuse soluții de netrimitere în judecată**, reținându-se în cele mai multe situații cazul prevăzut de art. 10 lit. e C.pr.pen cu referire la eroarea de fapt, dar și cazul prevăzut la art. 10 lit. g C.pr.pen referitor la intervenția amnistiei, prescripției ori a decesului făptuitorului.

În alte 112 dosare, Secția Parchetelor Militare și celelalte parchete militare au dispus trimiterea în judecată a 275 de persoane, din care 25 de generali (10 din cadrul MApN și 15 din cadrul MI), 114 ofițeri (32 din cadrul MApN și 82 din cadrul MI), 13 subofițeri (8 din cadrul MApN și 5 din cadrul MI), 36 militari în termen și 87 civili, în sarcina cărora s-a reținut că, prin măsurile dispuse sau acțiunile întreprinse, au contribuit la producerea victimelor înregistrate în timpul evenimentelor din Decembrie 1989.

Majoritatea persoanelor trimise în judecată au făcut parte din structurile de conducere politice și militare ale fostului regim, cu privire la care s-a stabilit că au adoptat măsuri sau au acționat în vederea reprimării demonstrațiilor împotriva regimului comunist și a dictaturii lui Nicolae Ceaușescu.

În acest sens menționăm următoarele rechizitorii întocmite de către parchetele militare:

Prin **rechizitoriul nr. 4/P/1990 din data de 05.02.1990**, Parchetul Militar Timișoara a dispus trimiterea în judecată, pentru săvârșirea infracțiunii de complicitate la genocid, a inculpaților: *general-maior rez. Macri Emil*, fost **șef al Direcției a II-a din Departamentul Securității Statului**, *colonel rez. Popescu Ion*, fost **inspector șef al Inspectoratului Ministerului de Interne al Județului Timiș**, *colonel rez. Sima Traian*, fost **șef al Securității Timiș**, *colonel rez. Teodorescu Filip și locotenent-colonel rez. Anastasiu Gabriel*, foști locuitori de șefi de direcții din Departamentul Securității Statului, *colonel rez. Deheleanu Ion*, fost **șef al Miliției județului Timiș**, *colonel rez. Ghircoias Nicolae*, fost **șef al Institutului de tehnică criminalistică din Inspectoratul General al Miliției**, *locotenent colonel rez. Atudoroaiei Gheorghe și maior rez. Radu Tinu*, foști locuitori ai șefului Securității Timiș și *locotenent-colonel rez. Corpodeanu Ioan*, **adjunctul Miliției Timiș**.

Prin același rechizitoriu s-a dispus trimiterea în judecată pentru favorizare la infracțiunea de genocid a inculpaților *colonel rez. Baci Ion* (fost **șef al Direcției Economice din Inspectoratul General al Miliției**), *maior rez. Veverca Iosif* (fost ofițer în cadrul Serviciului judiciar al Miliției jud. Timiș), *maior rez. Avram Gheorghe* (fost ofițer în cadrul Serviciului judiciar al Miliției jud. Timiș), *căpitan rez. Ciucă Valentin* (fost **șef al Serviciului asigurare tehnico-materială și financiară din Inspectoratul județean Timiș**), *căpitan rez. Preda Laurențiu* (fost ofițer în cadrul Biroului judiciar din Miliția mun. Timișoara), *căpitan rez. Mișea Eugen* (fost **șef al Biroului judiciar din Miliția mun. Timișoara**), *căpitan rez. Grui Tiberiu* (fost ofițer în cadrul Biroului judiciar din Miliția mun. Timișoara), *locotenent major rez. Peptan Eugen* (fost ofițer în cadrul Serviciului judiciar al Miliției jud. Timiș), *căpitan rez. Bucur Viorel* (fost ofițer în cadrul Serviciului economic al Miliției jud. Timiș), *civ. Ganciu Gheorghe* (fost controlor la Secția Cimitire și Crematoriul uman din Direcția Domeniului Public București) și *civ. Iosef Emilian Zamfir* (fost **administrator al Crematoriului uman București**).

De asemenea, față de **generalul Nuță Constantin, generalul Mihale Velicu și colonelul Moraru Petre**, fost șef și, respectiv, locuitori ai șefului Inspectoratului General al Miliției, s-a dispus încetarea urmăririi penale deoarece a intervenit decesul acestora.

În fapt, s-a reținut că în perioada 17-22 decembrie 1989 cei trei generali menționați anterior, ajutați de ceilalți ofițeri din Inspectoratul General al Miliției, Departamentul

Securității Statului și din conducerile miliției și securității Timiș, au organizat activitatea de reprimare violentă a demonstranților, dând ordine în acest sens forțelor subordonate.

Prin **rechizitoriul nr. 42/P/1990 din data de 29.03.1990**, Parchetul Militar Timișoara a dispus trimiterea în judecată pentru săvârșirea infracțiunii de genocid a inculpaților **Coman Ion (fost secretar al Comitetului Central al Partidului Comunist Român și membru în Comitetul Politic Executiv)**, **Bălan Radu (fost prim secretar al Comitetului Județean Timiș al Partidului Comunist Român)**, **Matei Ilie (fost secretar al Comitetului Central al Partidului Comunist Român)** și **Pacoste Cornel (fost viceprim ministru)**.

În fapt s-a reținut că, în perioada 17-22.12.1989, inculpații, constituiți într-un comandament la sediul Consiliului Județean Timiș, au coordonat întreaga activitate de reprimare violentă a manifestanților, dând ordine în acest sens tuturor forțelor de represiune.

Cele două cauze au fost reunite la nivelul Curții Supreme de Justiție – Secția Militară iar prin **sentința nr. 6 din data de 09.12.1991** s-a dispus schimbarea încadrării juridice a faptelor reținute în sarcina inculpaților și **condamnarea** acestora după cum urmează:

- **Coman Ion** - 20 ani închisoare și 10 ani interzicerea drepturilor prev. de art. 64 lit. a, b și c C.pen pentru infracțiunea de omor deosebit de grav prev. de art. 174 alin. 1 rap. la art. 176 alin. 1 lit. b C.pen cu aplic. art. 75 lit. a și art. 67 C.pen, respectiv 10 ani închisoare și 5 ani interzicerea drepturilor prev. de art. 64 lit. a, b și c C.pen pentru tentativă la infracțiunea de omor deosebit de grav prev. de art. 20 și 21 rap. la art. 174 și 176 alin. 1 lit. b și alin. 2 C.pen cu aplic. art. 75 lit. a C.pen. În baza art. 33 lit. a, art. 34 alin. 1 lit. a și alin. 2, respectiv art. 35 C.pen, instanța a dispus ca inculpatul Coman Ion să execute pedeapsa cea mai grea, cu adăugarea unui spor de 5 ani, în total 25 ani închisoare precum și interzicerea timp de 10 ani a drepturilor prevăzute în art. 64 lit. a, b și c C.pen;

- **Bălan Radu** - 20 ani închisoare și 10 ani interzicerea drepturilor prev. de art. 64 lit. a, b și c C.pen pentru infracțiunea de omor deosebit de grav prev. de art. 174 alin. 1 rap. la art. 176 alin. 1 lit. b C.pen cu aplic. art. 75 lit. a C.pen, respectiv 10 ani închisoare și 5 ani interzicerea drepturilor prev. de art. 64 lit. a, b și c C.pen pentru tentativă la infracțiunea de omor deosebit de grav prev. de art. 20 și 21 rap. la art. 174 și 176 alin. 1 lit. b și alin. 2 C.pen cu aplic. art. 75 lit. a C.pen. În baza art. 33 lit. a, art. 34 alin. 1 lit. a și alin. 2, respectiv art. 35 C.pen, instanța a dispus ca inculpatul Bălan Radu să execute pedeapsa cea mai grea, cu adăugarea unui spor de 3 ani, în total 23 ani închisoare precum și interzicerea timp de 10 ani a drepturilor prevăzute în art. 64 lit. a, b și c C.pen;

- **Pacoste Cornel** - 20 ani închisoare și 10 ani interzicerea drepturilor prev. de art. 64 lit. a, b și c C.pen pentru complicitate la infracțiunea de omor deosebit de grav prev. de art. 26 și 27 rap. la art. 174 alin. 1 și art. 176 alin. 1 lit. b C.pen cu aplic. art. 75 lit. a și a art. 67 C.pen, respectiv 10 ani închisoare și 5 ani interzicerea drepturilor prev. de art. 64 lit. a, b și c C.pen pentru complicitate la tentativă la infracțiunea de omor deosebit de grav prev. de art. 26 și 27 rap. la art. 20 și 21 și la art. 174 și 176 alin. 1 lit. b și alin. 2 C.pen cu aplic. art. 75 lit. a C.pen. În baza art. 33 lit. a, art. 34 alin. 1 lit. a și alin. 2, respectiv art. 35 C.pen, instanța a dispus ca inculpatul Pacoste Cornel să execute pedeapsa cea mai grea, de 20 ani închisoare precum și interzicerea timp de 10 ani a drepturilor prevăzute în art. 64 lit. a, b și c C.pen;

- **col. rez. Popescu Ion** - 20 ani închisoare și 10 ani interzicerea drepturilor prev. de art. 64 lit. a, b și c C.pen pentru infracțiunea de omor deosebit de grav prev. de art. 174 alin. 1 rap. la art. 176 alin. 1 lit. b C.pen cu aplic. art. 75 lit. a și a art. 67 C.pen, respectiv 10 ani închisoare și 5 ani interzicerea drepturilor prev. de art. 64 lit. a, b și c C.pen pentru tentativă la infracțiunea de omor deosebit de grav prev. de art. 20 și 21 rap. la art. 174 și 176 alin. 1 lit. b și alin. 2 C.pen cu aplic. art. 75 lit. a C.pen. De asemenea, col. rez. Popescu Ion a mai fost condamnat la 200 pedepse de câte 3 ani închisoare pentru tot atâtea infracțiuni de arestare nelegală prev. de art. 266 alin. 1, cu aplic. art. 33 lit. a C.pen și la 2 ani închisoare pentru infracțiunea de conducere pe drumurile publice a unui autovehicul cu număr fals de înmatriculare prev. de art. 35 alin. 2 din Decretul nr. 328/1966, pedeapsă cu privire la care s-a constatat că este grațiată în întregime, condiționat, conform art. 3 din Decretul-Lege nr. 3/1990. În baza art. 33 lit. a, art. 34 alin. 1 lit. a și alin. 2, respectiv art. 35 C.pen, instanța a dispus ca inculpatul col. rez. Popescu Ion să execute pedeapsa cea mai grea, de 20 ani închisoare și interzicerea timp de 10 ani a drepturilor prevăzute în art. 64 lit. a, b și c C.pen;

- **col. rez. Sima Traian** - 20 ani închisoare și 10 ani interzicerea drepturilor prev. de art. 64 lit. a, b și c C.pen pentru infracțiunea de omor deosebit de grav prev. de art. 174 alin. 1 rap. la art. 176 alin. 1 lit. b C.pen cu aplic. art. 75 lit. a și a art. 67 C.pen, respectiv 10 ani închisoare și 5 ani interzicerea drepturilor prev. de art. 64 lit. a, b și c C.pen pentru tentativă la infracțiunea de omor deosebit de grav prev. de art. 20 și 21 rap. la art. 174 și 176 alin. 1 lit. b și alin. 2 C.pen cu aplic. art. 75 lit. a și a art. 67 C.pen. De asemenea, col. rez. Sima Traian a mai fost condamnat la 200 pedepse de câte 3 ani închisoare pentru tot atâtea infracțiuni de arestare nelegală prev. de art. 266 alin. 1, cu aplic. art. 33 lit. a C.pen. În baza art. 33 lit. a, art. 34 alin. 1 lit. a și alin. 2, respectiv art. 35 C.pen, instanța a dispus ca inculpatul col. rez. Sima Traian să execute pedeapsa cea mai grea, de 20 ani închisoare și interzicerea timp de 10 ani a drepturilor prevăzute în art. 64 lit. a, b și c C.pen;

- **col. rez. Deheleanu Ion și lt. col. rez. Corpodeanu Ioan** – câte 18 ani închisoare și 8 ani interzicerea drepturilor prev. de art. 64 lit. a, b și c C.pen pentru infracțiunea de omor deosebit de grav prev. de art. 174 alin. 1 rap. la art. 176 alin. 1 lit. b C.pen cu aplic. art. 75 lit. a și a art. 67 C.pen, respectiv câte 9 ani închisoare și 5 ani interzicerea drepturilor prev. de art. 64 lit. a, b și c C.pen pentru tentativă la infracțiunea de omor deosebit de grav prev. de art. 20 și 21 rap. la art. 174 și 176 alin. 1 lit. b și alin. 2 C.pen cu aplic. art. 75 lit. a C.pen. În baza art. 33 lit. a, art. 34 alin. 1 lit. a și alin. 2, respectiv art. 35 C.pen, instanța a dispus ca inculpații să execute pedepsele cele mai grele, respectiv câte 18 ani închisoare și interzicerea timp de 10 ani a drepturilor prevăzute în art. 64 lit. a, b și c C.pen;

- **col. rez. Ghircoias Nicolae** – 4 ani închisoare pentru infracțiunea de distrugere de înscrisuri prev. de art. 242 alin. 1 și 3 C.pen, pedeapsă cu privire la care s-a constatat că este grațiată în întregime, condiționat, conform art. 1 din Decretul-Lege nr. 23/1990;

- **mr. rez. Veverca Iosif** - 15 ani închisoare și 8 ani interzicerea drepturilor prev. de art. 64 lit. a, b și c C.pen pentru infracțiunea de omor prev. de art. 174 alin. 1 C.pen cu aplic. art. 67 C.pen, respectiv 10 ani închisoare și 5 ani interzicerea drepturilor prev. de art. 64 lit. a, b și c C.pen pentru tentativă la infracțiunea de omor deosebit de grav prev. de art. 20 și 21 rap. la art. 174 și 176 alin. 1 lit. b și alin. 2 C.pen. În baza art. 33 lit. a, art. 34 alin. 1 lit. a și alin. 2, respectiv art. 35 C.pen, instanța a dispus ca inculpatul mr. rez.

Veverka Iosif să execute pedeapsa cea mai grea, de 15 ani închisoare și interzicerea timp de 8 ani a drepturilor prevăzute în art. 64 lit. a, b și c C.pen.

Tot prin sentința nr. 6 din data de 09.12.1991, Curtea Supremă de Justiție – Secția Militară a dispus:

- încetarea procesului penal față de inculpații col. rez. Ghircoiaș Nicolae, mr. rez. Veverka Iosif, cpt. rez. Ciucă Valentin, col. rez. Baci Ion, mr. rez. Avram Gheorghe, cpt. rez. Preda Laurențiu, cpt. rez. Mișea Eugen, cpt. rez. Grui Tiberiu, lt. maj. Peptan Eugen, civ. Ganciu Gheorghe și civ. Iosef Emilian Zamfir pentru favorizare a infractorului prev. de art. 264 alin. 1 cu aplic. art. 75 lit. a C.pen, reținându-se că infracțiunea a fost amnistiată conform art. 2 din Decretul-Lege nr. 3/1990;

- încetarea procesului penal față de general-maior rez. Macri Emil, întrucât a intervenit decesul inculpatului;

- achitarea inc. Matei Ilie pentru infracțiunea de genocid prev. de art. 357 alin. 1 lit. a și b cu aplic. art. 75 lit. a C.pen;

- achitarea inculpaților col. rez. Teodorescu Filip, lt. col. rez. Anastasiu Gabriel, lt. col. rez. Atudoroaiei Gheorghe și mr. rez. Radu Tinu pentru complicitate la infracțiunea de genocid prev. de art. 26 și 27 rap. la art. art. 357 alin. 1 lit. a și b cu aplic. art. 75 lit. a C.pen;

- achitarea inc. cpt. rez. Bucur Viorel pentru infracțiunea de instigare la genocid prev. de art. 264 alin. 1 rap. la art. 361 alin. 2 și la art. art. 357 alin. 1 lit. a și b C.pen

Prin **decizia nr. 30 din data de 06.06.1997**, Curtea Supremă de Justiție – Completul de 9 judecători a admis recursurile declarate de Parchetul Militar Timișoara și inculpații Coman Ion, Sima Traian, Deheleanu Ion, Corpodeanu Ioan și Veverka Iosif, a casat sentința nr. 6/09.12.1991 a Curții Supreme de Justiție - Secția Militară și a dispus următoarele:

- reducerea pedepselor aplicate inc. Coman Ion pentru infracțiunea prevăzută de art. 174-176 alin. 1 lit. b cu aplicarea art. 75 lit. a Cod penal, de la 20 ani închisoare la 15 ani închisoare cu reținerea circumstanțelor atenuante prevăzute de art. 74-76 Cod penal, iar pentru infracțiunea prevăzută de art. 20 raportat la art. 174-176 alin. 1 lit. b cu aplicarea art. 75 lit. a de la 10 ani închisoare la 8 ani închisoare cu reținerea circumstanțelor prevăzute de art. 74-76 Cod penal. Conform art. 33 lit. a și 34 lit. b Cod penal, instanța a dispus ca inculpatul să execute pedeapsa cea mai grea de 15 ani închisoare și 10 ani interzicerea drepturilor prevăzute de art. 64 lit. a și b Cod penal, precum și degradarea militară;

- reducerea pedepselor aplicate inc. Sima Traian pentru infracțiunea prevăzută de art. 174-176 alin. 1 lit. b cu aplicarea art. 75 lit. a Cod penal de la 20 ani închisoare la 15 ani închisoare, iar pentru tentativă la infracțiunea de omor deosebit de grav prevăzută de art. 20 raportat la art. 174-176 alin. 1 lit. b cu aplicarea art. 75 lit. a Cod penal de la 10 ani închisoare la 8 ani închisoare. Conform art. 33 lit. a și 34 lit. b Cod penal instanța a contopit pedepsele aplicate cu cele 200 de pedepse aplicate în baza art. 266 alin. 1 Cod penal, de câte 3 ani închisoare și a dispus ca inculpatul să execute pedeapsa cea mai grea de 15 ani închisoare, 10 ani interzicerea drepturilor prevăzute de art. 64 lit. a, b și c Cod penal și degradarea militară;

- reducerea pedepselor aplicate inculpaților Deheleanu Ion și Corpodeanu Ioan pentru infracțiunea prevăzută de art. 174-176 alin. 1 lit. b cu aplicarea art. 75 lit. a Cod penal de la câte 18 ani închisoare la câte 15 ani închisoare, iar pentru tentativă la

infracțiunea de omor deosebit de grav prevăzută de art. 20 raportat la art. 174-176 alin. 1 lit. b cu aplicarea art. 75 lit. a Cod penal de la câte 10 ani închisoare la câte 8 ani închisoare. Conform art. 33 lit. a și 34 lit. b din Codul penal, instanța a dispus ca inculpații Deheleanu Ion și Corpodeanu Ioan să execute pedeapsa cea mai grea de câte 15 ani închisoare, câte 10 ani interzicerea drepturilor prevăzute de art. 64 lit. a, b și c Cod penal și degradarea militară.

- condamnarea inc. Matei Ilie, prin schimbarea încadrării din art. 357 lit. a și b cu aplicarea art. 75 lit. a Cod penal, la 15 ani închisoare și 10 ani interzicerea drepturilor prevăzute de art. 64 lit. a și b Cod penal pentru infracțiunea prev. de art. 26 rap. la art. 174-176 alin. 1 lit. b cu aplicarea art. 75 lit. a Cod penal, respectiv 8 ani închisoare și 5 ani interzicerea drepturilor prevăzute de art. 64 lit. a și b Cod penal pentru infracțiunea prev. de art. 26 raportat la art. 20-174-176 lit. b cu aplicarea art. 75 lit. a Cod penal. Conform art. 33 lit. a, 34 lit. b Cod penal, instanța a dispus ca inculpatul Matei Ilie să execute pedeapsa cea mai grea de 15 ani închisoare și 10 ani interzicerea drepturilor prevăzute de art. 64 lit. a și b Cod penal;

- respingerea recursurilor declarate de inculpații Radu Tinu și Grui Tiberiu;

- a luat act de retragerea recursurilor declarate de inculpații Avram Gheorghe și Ganciu Gheorghe;

- încetarea procesul penal, în baza art. 11 pct. 2 lit. b combinat cu art. 10 lit. g C.pr.pen, față de inculpatului Bălan Radu pentru infracțiunile prevăzute de art. 174-176 alin. 1 lit. b cu aplicarea art. 75 lit. a Cod penal și art. 20 raportat la art. 174-176 alin. 1 lit. b cu aplicarea art. 75 lit. a din Codul penal, întrucât a intervenit decesul inculpatului.

Prin **decizia nr. 31 din data de 06.06.1997**, Curtea Supremă de Justiție – Completul de 9 judecători a admis recursurile declarate de Parchetul Militar Timișoara și inculpații Pacoste Cornel și Popescu Ion și a casat sentința penală nr. 6/09.12.1991 a Curții Supreme de Justiție numai cu privire la pedepsele aplicate inculpaților Pacoste Cornel și Popescu Ion. Prin aceeași decizie s-a dispus:

- reducerea pedepselor aplicate inculpatului Pacoste Cornel pentru infracțiunea prevăzută de art. 26 rap. la art. 174-176 alin. lit. b cu aplic. art. 75 lit. a C.pen de la 20 ani închisoare și 10 ani interzicerea drepturilor prevăzute de art. 64 lit. a și b C.pen, prin reținerea circumstanțelor prevăzute de art. 74-76 C.pen, la 10 ani închisoare și 5 ani interzicerea drepturilor prevăzute de art. 64 lit. a și b C.pen, iar pentru infracțiunea prevăzută de art. 26, 20 rap. la art. 174-176 alin. 1 lit. b cu aplic. art. 75 lit. a C.pen, prin reținerea circumstanțelor prevăzute de art. 74-76 C.pen, de la 10 ani închisoare la 5 ani închisoare și 3 ani interzicerea drepturilor prevăzute de art. 64 lit. a și b C.pen, urmând să execute pedeapsa cea mai grea de 10 ani închisoare și 5 ani interzicerea drepturilor prevăzute de art. 64 lit. a și b C.pen;

- reducerea pedepselor aplicate inculpatului Popescu Ion pentru infracțiunea prevăzută de art. 174-176 alin. lit. b cu aplic. art. 75 lit. a C.pen de la 20 ani închisoare la 15 ani închisoare, iar pentru infracțiunea prev. de art. 20 rap. la art. 174-176 alin. 1 lit. b, cu aplic. art. 75 lit. a C.pen, de la 10 ani închisoare la 8 ani închisoare, urmând să execute pedeapsa cea mai grea de 15 ani închisoare și 10 ani interzicerea drepturilor prevăzute de art. 64 lit. a, b și c C.pen

Prin **rechizitoriul nr. 85/P/1995 din data de 08.08.1995**, Parchetul Militar de pe lângă Tribunalul Militar Teritorial București a dispus trimiterea în judecată a inc. *lt. col. rez. Rodeanu Gheorghe* (fost locțiitor al comandantului Miliției sector 4 București) pentru

săvârșirea infracțiunii de tentativă la omor deosebit de grav. În fapt s-a reținut că în data de 21.12.1989, aflându-se în dispozitivul din zona Hotel Negoiu, cu misiunea de a bloca accesul manifestațiilor spre clădirea fostului C.C. al P.C.R., în momentul în care de dispozitivul, pe care îl comanda s-au apropiat aproximativ 100 de persoane care manifestau împotriva regimului dictatorial, a executat, cu pistolul din dotare, foc de avertisment după care a executat foc în direcția manifestațiilor, context în care a rănit, prin împușcare, victima Roma Ilie-Marcel.

Prin **sentința nr. 177 din data de 27.10.1997**, Tribunalul Militar Teritorial a dispus **condamnarea lt. col. rez. Rodeanu Gheorghe** la 5 ani închisoare și 2 ani interzicerea drepturilor prevăzute de art. 64 lit. a-c C.pen pentru săvârșirea infracțiunii de tentativă de omor prev. de art. 20 C.pen rap. la art. 174 C.pen, prin schimbarea încadrării juridice din tentativă de omor deosebit de grav prev. de art. 20 C.pen rap. la art. 176 alin. 1 lit. b C.pen.

Sentința a rămas definitivă prin decizia nr. 589 din data de 11.02.2000 a Curții Supreme de Justiție – Secția penală, care a respins, ca nefondat, recursul inculpatului.

Prin **rechizitoriul nr. 1732/P/1997 din data de 09.12.1997**, Parchetul Militar de pe lângă Tribunalul Militar Teritorial București a dispus trimiterea în judecată a inc. *col. Alexandrescu Ioan* din cadrul UM 02470 Buzău pentru săvârșirea infracțiunii de omor deosebit de grav. În fapt s-a reținut că în noaptea de 24/25.12.1989, în calitate de membru al grupeii de comandă a UM 01671 Buzău, a determinat militarii din subordine să deschidă foc cu armele din dotare în direcția unei autosanitare, în care se aflau trei persoane între care și victima Tătăranu Maria care a fost împușcată mortal, creând o falsă reprezentare celor care au executat focul în sensul că în autosanitară s-ar fi aflat teroriști care atacă unitatea. De asemenea, în dimineața zilei de 25.12.1989, a executat foc cu pistolul mitralieră din dotare împotriva victimelor m.m. Alexandru Dumitru și civ. Dumitrache Titi.

Prin **sentința nr. 183 din data de 30.10.2000**, Tribunalul Militar Teritorial a dispus **condamnarea col. rez. Alexandrescu Ioan** la:

- 7 ani închisoare și 5 ani interzicerea drepturilor prev. de art. 64 lit. a-c C.pen pentru săvârșirea infracțiunii de omor în condițiile participației impropriei, prev. de art. 31 alin. 2 C.pen, art. 74 alin. 2 C.pen;

- 7 ani închisoare și 5 ani interzicerea drepturilor prev. de art. 64 lit. a-c C.pen pentru săvârșirea tentativei la infracțiunii de omor deosebit de grav în condițiile participației impropriei, prev. de art. 31 alin. 2 C.pen, art. 20 C.pen rap. la art. 176 lit. b C.pen cu aplic. art. 75 lit. a și art. 74 alin. 2 C.pen;

- 11 ani închisoare și 5 ani interzicerea drepturilor prev. de art. 64 lit. a-c C.pen pentru săvârșirea infracțiunii de omor deosebit de grav, prev. de art. 176 lit. b și c C.pen cu aplic. art. 74 alin. 2 C.pen.

Instanța a dispus ca inculpatul să execute pedeapsa cea mai grea de 11 ani închisoare și 5 ani interzicerea drepturilor prev. de art. 64 lit. a-c C.pen.

Prin **decizia nr. 101 din data de 17.10.2001**, Curtea Militară de Apel București a dispus, în baza art. 11 pct. 2 lit. b rap. la art. 10 lit. g C.pr.pen, încetarea procesului penal pornit împotriva col. rez. Alexandrescu Ioan, întrucât a intervenit decesul inculpatului.

Prin **rechizitoriul nr. 2/P/1990 din data de 22.01.1990**, Secția Parchetelor Militare a dispus trimiterea în judecată a inculpaților civili *Postelnicu Tudor* (fost **ministru**

de interne și membru C.P.Ex al PCR), *Bobu Emil* (fost secretar și membru C.P.Ex al PCR), *Dincă Ion* (fost prim viceprim-ministru și membru C.P.Ex al PCR) și *Mănescu Manea* (fost vicepreședinte al Consiliului de Stat și membru C.P.Ex al PCR) pentru comiterea infracțiunilor de complicitate la genocid, prev. de art. 26 rap. la art. 357 C.pen. În fapt s-a reținut că, prin acordul lor exprimat în cadrul ședințelor C.P.Ex. al PCR din data de 17.12.1989 și 22.12.1989 precum și prin acțiunile concrete pe care le-au întreprins, au acționat pentru reprimarea demonstrațiilor din Timișoara, Cluj, București și celelalte localități unde au fost înregistrate victime.

Prin **decizia nr. 64 din data de 26.04.1993**, Curtea Supremă de Justiție a admis recursul extraordinar declarat de procurorul general, a casat sentința nr. 2 din data de 02.02.1990 a Tribunalului Militar Teritorial București și decizia nr. 14 din data de 21.05.1990 a Curții Supreme de Justiție – Secția Militară privind pe inculpații Postelnicu Tudor, Bobu Emil, Dincă Ion și Mănescu Manea, a schimbat încadrarea juridică a faptelor pentru care inculpații au fost trimiși în judecată din infracțiunea de genocid prev. de art. 357 alin. 1 lit. a și b C.pen în complicitate la infracțiunea de omor deosebit de grav prev. de art. 26 rap. la art. 176 lit. b C.pen și complicitate la tentativă la omor deosebit de grav prev. de art. 26, 20 rap. la art. 176 lit. b C.pen.

În baza textelor menționate anterior, inculpații au fost condamnați la pedepse cu închisoarea, urmând să execute, în conformitate cu disp. art. 33 lit. a și b, art. 34 lit. a și art. 35 C.pen, pedeapsa cea mai grea, după cum urmează:

- **inculpatul Postelnicu Tudor** – 17 ani închisoare și 8 ani interzicerea drepturilor prevăzute de art. 64 lit. a și b C.pen;

- **inculpatul Dincă Ion** – 15 ani închisoare și 7 ani interzicerea drepturilor prevăzute de art. 64 lit. a și b C.pen;

- **inculpații Bobu Emil și Manea Mănescu** – câte 10 ani închisoare și câte 5 ani interzicerea drepturilor prevăzute de art. 64 lit. a și b C.pen.

Prin **rechizitoriul nr. 59/P/1990 din data de 16.09.1993**, Secția Parchetelor Militare a dispus trimiterea în judecată a inculpaților *general-maior Drăghin Dumitru* (fost comandant al Diviziei 70 Aviație - UM 01913 București), *general-maior rez. Ghiță Grigore* (fost comandant al UM 0251 București - Comandamentul Trupelor de Securitate) și *cpt. Zorilă Ionel* (din cadrul UM 01847 București) pentru neglijență în serviciu în legătură cu evenimentul din dimineața zilei de 23.12.1989, din zona Aeroportului Otopeni, care a avut ca urmare decesul și rănirea prin împușcare a militarilor din U.M. 0865 Câmpina, care fuseseră trimiși pentru a întări dispozitivul de apărare al aeroportului, precum și rănirea unor persoane civile care se deplasau către aeroport.

Prin **sentința nr. 5 din data de 03.04.2000**, Curtea Supremă de Justiție - Secția penală a dispus **condamnarea inc. general-maior Drăghin Dumitru** la 8 ani închisoare și 2 ani interzicerea drepturilor prev. de art. 64 lit. a-c C.pen pentru săvârșirea infracțiunii de ucidere din culpă prev. de art. 178 alin. 2 și 5 cu aplic. art. 13 C.pen. De asemenea, în baza art. 11 pct. 2 lit. b rap. la art.10 lit. g C.pr.pen, față de același inculpat, a dispus încetarea procesului penal pentru 13 infracțiuni de vătămare corporală gravă, prev. de art. 184 alin. 2 și 4 C.pen, cu aplic. art. 33 lit. a și art. 13 C.pen, constatându-se că a intervenit prescripția răspunderii penale.

Prin aceeași sentință, Curtea Supremă de Justiție - Secția penală a dispus achitarea inculpaților general-maior Ghiță Grigorie și cpt. Zorilă Ionel pentru săvârșirea infracțiunii

de ucidere din culpă prev. de art. 178 alin. 2 și 5 cu aplic. art. 13 C.pen și pentru săvârșirea a 13 infracțiuni de vătămare corporală din culpă prev. de art. 184 alin. 2 și 4 cu aplic. art. 13 și art. 33 lit. a C.pen.

Prin **decizia nr. 20 din data de 19.02.2001** Curtea Supremă de Justiție – Completul de 9 judecători a admis recursul formulat de Secția Parchetelor Militare, a casat sentința nr. 5 din data de 03.04.2000 a Curții Supreme de Justiție – Secția penală în ceea ce privește pe inc. Ghiță Grigore și inc. Zorilă Ionel și a dispus condamnarea acestora după cum urmează:

- **inc. Ghiță Grigorie** - 6 ani închisoare și 1 an interzicerea drepturilor prevăzute în art. 64 lit. a-c C.pen pentru săvârșirea infracțiunii de ucidere din culpă, prev. de art. 178 alin. 2 și 5 cu aplic. art. 13 C.pen;

- **inc. Zorilă Ionel** - 4 ani închisoare și 1 an interzicerea drepturilor prevăzute în art. 64 lit. a, b și c C.pen pentru săvârșirea infracțiunii de ucidere din culpă, prev. de art. 178 alin. 2 și 5 cu aplic. art. 13 C.pen.

Prin **rechizitoriul nr. 65/P/1990 din data de 27.02.1990**, Secția Parchetelor Militare a dispus trimiterea în judecată a inculpatului *general-locotenent Ceaușescu Andruța Nicolae* pentru săvârșirea infracțiunilor de omor deosebit de grav, nerespectarea regimului armelor și munițiilor, respectiv instigare la genocid, constând în aceea că, la data de 21.12.1989, în calitate de comandant al Școlii de ofițeri Băneasa, a ordonat deschiderea focului împotriva demonstranților și a executat personal foc cu pistolul asupra mai multor manifestanți.

Prin **sentința nr. 1 din data de 21.06.1990**, Curtea Supremă de Justiție – Secția Militară a dispus **condamnarea inc. general-locotenent rez. Ceaușescu Andruța Nicolae** la:

- 10 ani închisoare și 7 ani interzicerea drepturilor prevăzute de art. 64 lit. a și b C.pen pentru tentativă la infracțiunea de omor deosebit de grav prev. de art. 20 rap. la art. 174 și 176 lit. b C.pen;

- 8 ani închisoare și 5 ani interzicerea drepturilor prevăzute în art. 64 lit. a și b C.pen pentru instigare neurmată de executare la infracțiunea de genocid prev. de art. 29 rap. la art. 357 alin. 1 lit. a și b, cu aplic. art. 41 alin. 2 C.pen;

- 6 ani închisoare și 3 ani interzicerea drepturilor prevăzute în art. 64 lit. a și b C.pen pentru infracțiunea de nerespectare a regimului armelor și munițiilor prev. de art. 279 alin. 3 lit. b C.pen.

În baza art. 33 lit. a, art. 34 lit. a și art. 35 alin. 3 C.pen, prin aceeași sentință s-a dispus ca inculpatul să execute pedeapsa cea mai grea de 10 ani închisoare, cu adăugarea unui spor de 5 ani, în total 15 ani închisoare și 7 ani interzicerea drepturilor prevăzute în art. 64 lit. a și b C.pen.

Prin **decizia nr. 120 din data de 18.12.1990**, Curtea Supremă de Justiție a respins recursurile declarate de părțile civile Constantin Ioan și Vlad Marian, precum și de inculpatul general-locotenent rez. Ceaușescu Andruța Nicolae împotriva sentinței nr. 1 din data de 21.06.1990 a Curții Supreme de Justiție – Secția Militară.

Prin **rechizitoriul nr. 73/P/1990 din data de 05.06.1994**, Secția Parchetelor Militare a dispus trimiterea în judecată a inculpaților *general-maior Rotariu Constantin, locotenent-colonel Păun Ioan și căpitan Gheorghe Constantin*, toți din U.M. 01942 Timișoara (M.Ap.N.) pentru săvârșirea infracțiunii de omor deosebit de grav și instigare la omor deosebit de grav. S-a reținut că la data de 17.12.1989, inculpații, în calitate de

comandant și respectiv cadre la U.M. 01942 au ordonat deschiderea focului asupra manifestanților aflați pe Calea Lipovei, provocându-se decesul a 6 persoane și rănirea altor 28.

Prin **decizia nr. 539 din data de 31.01.2002** Curtea Supremă de Justiție – Secția Penală a dispus admiterea recursului declarat de Parchetul Militar de pe lângă Curtea Militară de Apel împotriva deciziei nr. 43 din data de 05.04.2000 a Curții Militare de Apel, a casat decizia atacată și sentința nr. 200 din 16.11.1998 a Tribunalului Militar Teritorial București în ceea ce privește greșita achitare a inculpaților general-maior Rotariu Constantin, locotenent-colonel Păun Ioan și căpitan Gheorghe Constantin și a dispus condamnarea acestora după cum urmează:

- în baza art. 25 rap. la art. 174 și art. 176 lit. b C.pen, cu aplic. art. 41-42, art. 74-76 și art. 13 C.pen s-a dispus **condamnarea inculpatului Rotariu Constantin** la 10 ani închisoare și 5 ani interzicerea drepturilor prev. de art. 64 lit. a și b C.pen și a inculpatului Păun Ioan la 8 ani închisoare și 4 ani interzicerea drepturilor prevăzute de art. 64 lit. a și b C.pen;

- în baza art. 174-176 lit. b C.pen, cu aplic. art. 41-42, art. 74-76 și art. 13 C.pen, s-a dispus **condamnarea inculpatului Gheorghe Constantin** la 12 ani închisoare și 6 ani interzicerea drepturilor prevăzute de art. 64 lit. a și b C.pen;

Prin **rechizitoriul nr. 76/P/1990 din data de 15.08.1990**, Secția Parchetelor Militare a dispus trimiterea în judecată a următorilor inculpați: civil *Postelnicu Tudor* (fost **ministru de interne**), *general-colonel securitate rez. Vlad Iulian* (fost **ministru secretar de stat la Ministerul de Interne și șef al Departamentului Securității Statului**), *general-maior securitate rez. Bucurescu Gianu* (fost **adjunct al ministrului de interne**), *general-locotenent rez. Dănescu Gheorghe* (fost **adjunct al ministrului de interne**), *colonel rez. Bărbulescu Marin* (fost **șef al Miliției mun. București**), *general - locotenent rez. Vasile Gheorghe* (fost **șef al Direcției de contrainformații militare**), *colonel rez. Goran Gheorghe* (fost locțiitor al șefului Securității mun. București), *colonel rez. Vârban Mircea* (fost șef al Serviciului cercetări penale al Miliției mun. București), *colonel rez. Borcan Aurel* (fost comandant al Penitenciarului București - Jilava), *locotenent-colonel rez. Pîrvulescu Marin* (fost ofițer cu cercetarea penală în cadrul Direcției cercetări penale a Departamentului Securității Statului), *căpitan securitate rez. Gureșoiaie Ion* (fost ofițer cu cercetarea penală în cadrul Direcției cercetări penale a Departamentului Securității Statului), *căpitan securitate rez. Ștefan Gheorghe* (fost ofițer cu cercetarea penală în cadrul Direcției cercetări penale a Departamentului Securității Statului), pentru săvârșirea infracțiunilor de lipsire de libertate și cercetare abuzivă, prev. de art. 189 alin. 2 C.pen și art. 266 alin. 2 C.pen. În fapt, în sarcina inculpaților s-a reținut că, în perioada 21-22.12.1989, au ordonat și au executat acțiuni de reprimare a mișcării de protest din mun. București, în cadrul cărora au fost reținute și cercetate nelegal un număr de 1245 de persoane în scopul de a se obține declarații cu privire la conducătorii și organizatorii acțiunii de protest.

Prin **sentința nr. 2 din data de 10.05.1991**, Curtea Supremă de Justiție – Secția Militară a dispus:

- **condamnarea** pentru infracțiunea de lipsire de libertate în mod ilegal prev. de art. 189 alin. 2 C.pen cu aplic. art. 41 alin. 2 C.pen a inculpaților **Postelnicu Tudor** (6 ani închisoare), **Vlad Iulian** (4 ani închisoare), **Bucurescu Gianu** (4 ani închisoare), **Dănescu Gheorghe** (3 ani și 6 luni închisoare), **Vasile Gheorghe** (3 ani închisoare), **Goran**

Gheorghe (2 ani și 6 luni închisoare) și **Bărbulescu Marin** (5 ani închisoare). Cu privire la pedepsele aplicate inculpaților Vasile Gheorghe și Goran Gheorghe instanța a constatat că sunt grațiate în întregime, condiționat, conform prevederilor art. 3 și 9 din Decretul-Lege nr. 3/04.01.1990;

- **condamnarea** pentru infracțiunea de arestare nelegală (prin schimbarea încadrării juridice din lipsire de libertate în mod ilegal prev. de art. 189 alin. 2 C.pen, cu aplic. art. 41 alin. 2 în infracțiunea prev. de art. 266 alin. 1 cu aplic. 41 alin. 2 C.pen) a inculpaților **Vârban Mircea** (3 ani închisoare) și **Borcan Aurel** (2 ani închisoare);

- **condamnarea** pentru infracțiunea de cercetare abuzivă prev. de art. 266 alin. 2 C.pen cu aplic. art. 41 alin. 2 C.pen a inculpaților **Pârvulescu Marin** (3 ani închisoare), **Gureșoiaie Ion** (3 ani închisoare) și **Ștefan Gheorghe** (3 ani și 6 luni închisoare).

Prin **decizia nr. 141 din data de 14.11.1991**, Curtea Supremă de Justiție a admis recursul declarat de inculpatul Dănescu Gheorghe și a casat sentința nr. 2/10.05.1991 în sensul că a redus pedeapsa aplicată inc. Dănescu Gheorghe de la 3 ani și 6 luni la 3 ani închisoare și a constatat că pedeapsa aplicată este grațiată în întregime, condiționat, conform prevederilor art. 3 din Decretul-Lege nr. 3/04.01.1990.

Prin **rechizitoriul nr. 81/P/1990 din data de 17.07.1990**, Secția Parchetelor Militare a dispus trimiterea în judecată a inculpatului *general-colonel rez. Vlad Iulian* (fost **ministru secretar de stat al Ministerului de Interne și șef al Departamentului Securității Statului**) pentru săvârșirea infracțiunii de complicitate la genocid. În fapt s-a reținut că a participat la ședințele C.P.Ex ale PCR din data de 17.12.1989 și 22.12.1989, iar prin angajamentele luate și activitatea desfășurată în calitate de șef al Departamentului Securității Statului a contribuit la reprimarea manifestațiilor din mun. Timișoara, Cluj, București și celelalte localități unde au fost înregistrate victime.

Prin **decizia nr. 44 din data de 28.04.1992**, Curtea Supremă de Justiție a admis recursul declarat de Direcția Procuraturilor Militare împotriva sentinței nr. 5/22.07.1991 a Curții Supreme de Justiție – Secția Militară, a casat hotărârea atacată și a schimbat încadrarea juridică a faptelor reținute în sarcina inculpatului Vlad Iulian din infracțiunea de favorizare la genocid prev. de art. 31 alin. 2 rap. la art. 357 lit. a și b C.pen în infracțiunea de complicitate la omor deosebit de grav prev. de art. 26 rap. la art. 174-176 lit. b C.pen și complicitate la tentativă la omor deosebit de grav prev. de art. 26 comb. cu art. 20 C.pen rap. la art. 174-176 lit. b C.pen, ambele infracțiuni cu aplic. art. 41 alin. 2 C.pen și art. 75 lit. a C.pen.

Prin aceeași decizie inc. **Vlad Iulian a fost condamnat** la 12 ani închisoare și 6 ani interzicerea drepturilor prev. de art. 64 lit. a, b și c C.pen pentru complicitate la omor deosebit de grav prev. de art. 26 rap. la art. 174-176 lit. b C.pen, respectiv la 5 ani închisoare și 2 ani interzicerea drepturilor prev. de art. 64 lit. a, b și c C.pen pentru complicitate la tentativă de omor deosebit de grav prev. de art. 26 comb. cu art. 20 C.pen rap. la art. 174-176 lit. b C.pen, urmând să execute pedeapsa cea mai grea de 12 ani închisoare și 6 ani interzicerea drepturilor prev. de art. 64 lit. a, b și c C.pen.

Prin **rechizitoriul nr. 88/P/1990 din data de 04.06.1990**, Secția Parchetelor Militare a dispus trimiterea în judecată a inculpaților *Andrei Ștefan, Ciobanu Lina, Constantin Nicolae, Curticeanu Silviu, Dobrescu Miu, Fazekas Ludovic, Gâdea Suzana, Gere Mihai, Mureșan Ana, Niculescu Mizil Paul, Popescu Dumitru, Radu Ion, Oprea Gheorghe, Pană Gheorghe, Radu Constantin ș.a., membri C.P.Ex. al P.C.R.* pentru

comiterea infracțiunii de favorizare la genocid, reținându-se în sarcina acestora faptul că, în ședința din data de 17 decembrie 1989 a C.P.Ex, au decis reprimarea manifestațiilor din mun. Timișoara.

Prin **decizia nr. 37 din 20.04.1992**, Curtea Supremă de Justiție a admis recursul extraordinar declarat de procurorul general împotriva sentinței nr. 11 din data de 25.03.1991 a Tribunalului Militar Teritorial București și deciziei nr. 53 din data de 12.12.1991 a Curții Supreme de Justiție – Secția Militară și a casat hotărârile atacate referitor la soluțiile pronunțate față de inculpații Andrei Ștefan, Ciobanu Lina, Curticeanu Silviu, Fazekas Ludovic, Gere Mihai, Mureșan Ana, Niculescu Mizil Paul, Popescu Dumitru, Stoian Ion, Toma Ioan, Totu Ioan, Constantin Nicolae, David Gheorghe, Dobrescu Miu, Gâdea Susănica, Olteanu Constantin, Oprea Gheorghe, Pană Gheorghe, Radu Constantin, Radu Ion și Szasz Iosif.

Prin aceeași decizie s-a dispus schimbarea încadrării juridice a faptelor din infracțiunea de genocid prev. de art. 357 lit. a și b C.pen în complicitate la infracțiunea de omor deosebit de grav, prev. de art. 26 rap. la art. 176 alin. 1 lit. b C.pen și în complicitate la tentativă de omor deosebit de grav prev. de art. 26, 20 rap. la art. 176 alin. 1 lit. b C.pen, cu aplic. art. 41 alin. 2 și 42 C.pen pentru Andrei Ștefan, Ciobanu Lina, Curticeanu Silviu, Fazekas Ludovic, Gere Mihai, Mureșan Ana, Niculescu Mizil Paul, Popescu Dumitru, Stoian Ion, Toma Ioan și Totu Ioan.

În baza textelor menționate anterior, **Curtea Supremă de Justiție i-a condamnat** pe inculpați după cum urmează:

- **Curticeanu Silviu, Mureșan Ana și Totu Ioan** la câte 16 ani închisoare și 8 ani interzicerea drepturilor prevăzute de art. 64 lit. a și b C.pen,

- **Andrei Ștefan, Ciobanu Lina, Fazekas Ludovic, Stoian Ion, Oprea Gheorghe, Toma Ioan, Popescu Dumitru și Radu Constantin** la câte 14 ani închisoare și 7 ani interzicerea drepturilor prevăzute de art. 64 lit. a și b C.pen,

- **Constantin Nicolae, Dobrescu Miu, Pană Gheorghe, Olteanu Constantin și Gere Mihai** la câte 11 ani închisoare și 6 ani interzicerea drepturilor prevăzute de art. 64 lit. a și b C.pen

- **Radu Ion, Niculescu Mizil Paul, Gâdea Susănica, David Gheorghe și Szasz Iosif** la câte 8 ani închisoare și 5 ani interzicerea drepturilor prevăzute de art. 64 lit. a și b C.pen.

Prin **rechizitoriul nr. 11/P/1996 din data de 30.12.1997**, Secția Parchetelor Militare a dispus trimiterea în judecată a inculpaților: *general de armată Stănculescu Victor Atanasie* și *general colonel Chițac Mihai*, pentru săvârșirea, în concurs real, a infracțiunilor de omor deosebit de grav și tentativă la această infracțiune, constând în aceea că au organizat și coordonat, alături de alți inculpați, trimiși anterior în judecată, întreaga activitate de reprimare a manifestațiilor din Timișoara, prin faptul că au luat măsuri de înarmare a trupelor cu cartușe de război, au scos tehnica grea în oraș și au ordonat deschiderea focului împotriva demonstrațiilor.

Prin **sentința nr. 250 din data de 03.04.2007**, Înalta Curte de Casație și Justiție – Secția Penală a dispus **condamnarea inc. general de armată rez. Stănculescu Victor Atanasie** la:

- 15 ani închisoare și 5 ani interzicerea drepturilor prevăzute de art. 64 lit. a și b C.pen pentru săvârșirea infracțiunii de omor deosebit de grav, prev. de art. 174 alin. 1 rap. la art. 176 alin. 1 lit. b C.pen, cu aplic. art. 75 lit. a C.pen și art. 13 C.pen;

- 7 ani și 6 luni închisoare și 4 ani interzicerea drepturilor prevăzute de art. 64 lit. a și b C.pen pentru tentativă la infracțiunea de omor deosebit de grav prev. de art. 20 rap. la art. 174 alin. 1 comb. cu art. 176 alin. 1 lit. b C.pen, cu aplic. art. 75 lit. a C.pen și art. 13 C.pen;

În baza art. 33 lit. a, art. 34 lit. b și art. 35 C.pen, instanța a contopit pedepsele aplicate și a dispus ca inc. Stănculescu Victor Atanasie să execute pedeapsa cea mai grea de 15 ani închisoare și 5 ani interzicerea drepturilor prevăzute de art. 64 lit. a și b C.pen.

De asemenea, prin sentința nr. 250 din data de 03.04.2007, Înalta Curte de Casație și Justiție – Secția Penală a dispus **condamnarea inc. general-colonel rez. Chițac Mihai** la:

- 15 ani închisoare și 5 ani interzicerea drepturilor prevăzute de art. 64 lit. a și b C.pen pentru săvârșirea infracțiunii de omor deosebit de grav, prev. de art. 174 alin. 1 rap. la art. 176 alin. 1 lit. b C.pen, cu aplic. art. 75 lit. a C.pen și art. 13 C.pen;

- 7 ani și 6 luni închisoare și 4 ani interzicerea drepturilor prevăzute de art. 64 lit. a și b C.pen pentru tentativă la infracțiunea de omor deosebit de grav prev. de art. 20 rap. la art. 174 alin. 1 comb. cu art. 176 alin. 1 lit. b C.pen, cu aplic. art. 75 lit. a C.pen și art. 13 C.pen.

În baza art. 33 lit. a, art. 34 lit. b și art. 35 C.pen, instanța a contopit pedepsele aplicate și a dispus ca inc. Chițac Mihai să execute pedeapsa cea mai grea de 15 ani închisoare și 5 ani interzicerea drepturilor prevăzute de art. 64 lit. a și b C.pen.

Prin **decizia nr. 558 din data de 15.10.2008**, Înalta Curte de Casație și Justiție – Completul de 9 judecători a respins, ca nefondate, recursurile declarate de inculpații Stănculescu Victor Atanasie și Chițac Mihai.

Prin **rechizitoriul nr. 217/P/1997 din data de 29.05.1998**, Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție – Secția Parchetelor Militare a dispus trimiterea în judecată a inculpaților:

a) civ. *Moga Ioachim*, fost prim-secretar al Comitetului Județean PCR Cluj și membru al C.C. al PCR, pentru săvârșirea infracțiunilor de instigare la omor deosebit de grav și instigare la tentativă de omor deosebit de grav prev. de art. 25 C.pen rap. la art. 174 alin. 1, art. 175 lit. e și art. 176 lit. b C.pen și art. 25 C.pen cu referire la art. 20 C.pen rap. la art. 174 alin. 1, art. 175 lit. e și art. 176 lit. b C.pen, toate cu aplic. art. 33 lit. b, art. 75 lit. a și art. 13 C.pen;

b) *general colonel rez. Topliceanu Iulian*, fost comandant al Armatei a IV-a și fost membru al C.C. al P.C.R. pentru instigare la săvârșirea infracțiunilor de omor deosebit de grav și tentativă la omor deosebit de grav prev. de art. 25 rap. la art. 174 alin. 1 rap. la art. 175 lit. e și art. 176 lit. b C.pen și art. 25 C.pen cu referire la art. 20 C.pen rap. la art. 174 alin. 1, art. 175 lit. e și art. 176 lit. b C.pen, toate cu aplic. art. 33 lit. b, art. 75 lit. a și art. 13 C.pen;

c) *col. Burtea Valeriu*, fost comandant al UM 01215 Florești, pentru instigare, în condițiile participăției impropriei, la săvârșirea infracțiunilor de omor deosebit de grav și tentativă la omor deosebit de grav prev. de art. 25 cu referire la art. 31 alin. 2 C.pen rap. la art. 174 alin. 1 rap. la art. 175 lit. e și art. 176 lit. b C.pen și art. 25 C.pen cu referire la art. 31 alin. 2 și art. 20 C.pen rap. la art. 174 alin. 1, art. 175 lit. e și art. 176 lit. b C.pen, toate cu aplic. art. 33 lit. b, art. 75 lit. a și art. 13 C.pen;

d) *locotenent colonel Cocan Ioan Laurențiu*, fost comandant de divizion în cadrul UM 01215 Florești pentru instigare, în condițiile participației impropriei, la săvârșirea infracțiunilor de omor deosebit de grav și tentativă la omor deosebit de grav prev. de art. 25 cu referire la art. 31 alin. 2 C.pen rap. la art. 174 alin. 1 rap. la art. 175 lit. e și art. 176 lit. b C.pen și art. 25 C.pen cu referire la art. 31 alin. 2 și art. 20 C.pen rap. la art. 174 alin. 1, art. 175 lit. e și art. 176 lit. b C.pen, toate cu aplic. art. 33 lit. b, art. 75 lit. a și art. 13 C.pen;

e) *mr. Dicu Ilie*, fost comandant de companie în cadrul UM 01278 Someșeni, pentru săvârșirea următoarelor infracțiuni:

- omor deosebit de grav și tentativă la omor calificat prev. de art. 174 alin. 1 rap. la art. 175 lit. e și art. 176 lit. b C.pen, respectiv art. 20 C.pen rap. la art. 174 alin. 1, art. 175 lit. e C.pen, ambele cu aplicarea art. 33 lit. a C.pen;

- instigare, în condițiile participației impropriei, la săvârșirea infracțiunilor de omor deosebit de grav și tentativă la omor deosebit de grav prev. de art. 25 cu referire la art. 31 alin. 2 C.pen rap. la art. 174 alin. 1 rap. la art. 175 lit. e și art. 176 lit. b C.pen, respectiv art. 25 C.pen cu referire la art. 31 alin. 2 și art. 20 C.pen rap. la art. 174 alin. 1, art. 175 lit. e și art. 176 lit. b C.pen, ambele cu aplic. art. 33 lit. b, art. 75 lit. a și art. 13 C.pen;

f) *fruntaș rez. Bolboș Marian Augustin*, fost militar în termen, pentru săvârșirea infracțiunii prev. de art. 174 alin. 1 rap. la art. 175 lit. e C.pen, cu aplicarea art. 73 lit. b și art. 13 C.pen.

În fapt s-a reținut că inculpații au acționat pentru reprimarea violentă a manifestațiilor din data de 21.12.1989 din mun. Cluj, acțiuni care au avut ca urmare uciderea și rănirea prin împușcare a mai multor participanți la acțiunile de protest.

Prin **sentința nr. 329 din data de 23.05.2005**, Înalta Curte de Casație și Justiție – Secția Penală a dispus:

- **condamnarea inculpatului Moga Ioachim** la 8 ani închisoare și 5 ani interzicerea drepturilor prevăzute de art. 64 lit. a și b C.pen, pentru instigare la omor deosebit de grav prev. de art. 25 rap. la art. 174 alin. 1, art. 175 lit. e și art. 176 lit. b C.pen cu aplic. art. 75 lit. a, art. 74, art. 76 și art. 13 C.pen, respectiv la 5 ani închisoare și 2 ani interzicerea drepturilor prevăzute de art. 64 lit. a și b C.pen, pentru instigare la tentativă de omor deosebit de grav prev. de art. 25 rap. la art. 20, art. 174 alin. 1, art. 175 lit. e și art. 176 lit. b C.pen cu aplic. art. 75 lit. a, art. 74, art. 76 și art. 13 C.pen, urmând să execute pedeapsa cea mai grea de 8 ani închisoare și 5 ani interzicerea drepturilor prevăzute de art. 64 lit. a și b C.pen.

- **condamnarea inculpatului general colonel rez. Topliceanu Iulian** la 10 ani închisoare și 5 ani interzicerea drepturilor prev. de art. 64 lit. a și b C.pen pentru instigare la infracțiunea de omor deosebit de grav prev. de art. 25 rap. la art. 174 alin. 1, art. 175 lit. e și art. 176 lit. b C.pen cu aplic. art. 75 lit. a, art. 74, art. 76 și art. 13 C.pen, respectiv la 7 ani închisoare și 5 ani interzicerea drepturilor prev. de art. 64 lit. a și b C.pen pentru instigare la tentativă de omor deosebit de grav prev. de art. 25 rap. la art. 20, art. 174 alin. 1, art. 175 lit. e și art. 176 lit. b C.pen, cu aplic. art. 75 lit. a, art. 74, art. 76 și art. 13 C.pen, urmând să execute pedeapsa cea mai grea de 10 ani închisoare și 5 ani interzicerea drepturilor prevăzute de art. 64 lit. a și b C.pen.

- **condamnarea inculpatului col. Burtea Valeriu** la 9 ani închisoare și 5 ani interzicerea drepturilor prev. de art. 64 lit. a și b C.pen pentru instigare, în condițiile

participației improprie, la infracțiunea de omor deosebit de grav prev. de art. 25 C.pen cu referire la art. 31 alin. 1 C.pen rap. la art. 174 alin. 1, art. 175 lit. e și art. 176 lit. b C.pen cu aplic. art. 75 lit. a, art. 74, art. 76 și art. 13 C.pen, respectiv la 5 ani închisoare și 3 ani interzicerea drepturilor prev. de art. 64 lit. a și b C.pen pentru instigare, în condițiile participației improprie, la tentativa de omor deosebit de grav prev. de art. 25 C.pen cu referire la art. 31 alin. 1 C.pen rap. la art. 20, art. 174 alin. 1, art. 175 lit. e și art. 176 lit. b C.pen cu aplic. art. 75 lit. a, art. 74, art. 76 și art. 13 C.pen, urmând să execute pedeapsa cea mai grea de 9 ani închisoare și 5 ani interzicerea drepturilor prevăzute de art. 64 lit. a și b C.pen.

- **condamnarea inculpatului locotenent colonel Cocan Ioan Laurențiu** la 9 ani închisoare și 5 ani interzicerea drepturilor prev. de art. 64 lit. a și b C.pen pentru instigare, în condițiile participației improprie, la infracțiunea de omor deosebit de grav prev. de art. 25 C.pen cu referire la art. 31 alin. 1 C.pen rap. la art. 174 alin. 1, art. 175 lit. e și art. 176 lit. b C.pen cu aplic. art. 75 lit. a, art. 74, art. 76 și art. 13 C.pen, respectiv la 5 ani închisoare și 3 ani interzicerea drepturilor prev. de art. 64 lit. a și b C.pen pentru instigare, în condițiile participației improprie, la tentativa de omor deosebit de grav prev. de art. 25 C.pen cu referire la art. 31 alin. 1 C.pen rap. la art. 20, art. 174 alin. 1, art. 175 lit. e și art. 176 lit. b C.pen cu aplic. art. 75 lit. a, art. 74, art. 76 și art. 13 C.pen, urmând să execute pedeapsa cea mai grea de 9 ani închisoare și 5 ani interzicerea drepturilor prevăzute de art. 64 lit. a și b C.pen.

- **condamnarea inculpatului mr. Dicu Ilie** la 15 ani de închisoare și 10 ani interzicerea drepturilor prevăzute de art. 64 lit. a și b C.pen pentru infracțiunea de omor calificat prev. de art. 174 alin. 1 rap. la art. 175 lit. e C.pen cu aplic. art. 13 C.pen, 10 ani închisoare și 7 ani interzicerea drepturilor prevăzute de art. 64 lit. a și b C.pen pentru tentativă la infracțiunea de omor calificat prev. de art. 20 rap. la art. 174 alin. 1 și art. 175 lit. e C.pen cu aplic. art. 13 C.pen, respectiv 15 ani închisoare și 7 ani interzicerea drepturilor prevăzute de art. 64 lit. a și b C.pen pentru instigare, în condițiile participației improprie, la infracțiunea de omor deosebit de grav prev. de art. 31 alin. 1 C.pen rap. la art. 174 alin. 1, art. 175 lit. e și art. 176 lit. b C.pen cu aplic. art. 75 lit. a și art. 13 C.pen, urmând să execute pedeapsa cea mai grea de 15 ani închisoare și 10 ani interzicerea drepturilor prevăzute de art. 64 lit. a și b C.pen.

- achitarea inculpatului fruntaș rez. Bolboș Marian Augustin, în baza art. 11 pct. 2 lit. a rap. la art. 10 lit. e C.pr.pen, pentru infracțiunea de omor calificat prev. de art. 174 alin. 1 rap. la art. 175 lit. e C.pen, cu aplicarea art. 73 lit. b și art. 13 C.pen.

Prin **decizia penală nr. 121 din data de 20 martie 2006**, Înalta Curte de Casație de Justiție - Completul de 9 Judecători a respins, ca nefondate, recursurile declarate de inculpații Moga Ioachim, Topliceanu Iulian, Burtea Valeriu, Cocan Ioan Laurențiu și Dicu Ilie.

Prin **rechizitoriul nr. 59/P/1998, din data de 02.08.1999**, Parchetul de pe lângă Curtea Supremă de Justiție – Secția Parchetelor Militare a dispus trimiterea în judecată a inculpaților:

a) col. Dragomir Aurel pentru săvârșirea infracțiunilor de instigare improprie la omor deosebit de grav, distrugere calificată, omor, neglijență în serviciu și tratamente neomonoase, prevăzute de art. 25 rap. la art. 31 alin. 2 C.pen. comb. cu art. 174 C.pen. rap. la art. 176 lit. b C.pen, art. 217 alin. 4 C.pen. rap. la art. 218 alin. 1 din C.pen., art. 174

C.pen., art. 249 alin.2 C.pen și art. 358 alin. 2 lit. d și alin.3 C.pen., cu aplicarea art. 33 lit. a. C.pen. și art. 13 din C.pen.

b) col. Moise Gheorghe pentru săvârșirea infracțiunii de omor deosebit de grav, prev. de art. 174-176 lit. b din C.pen. cu aplicarea art.13 din C.pen.

c) cpt. (rez.) Tobă Francisc, pentru tentativă la infracțiunea de omor deosebit de grav și complicitate la infracțiunea de tratamente neomenoase, prevăzute de art. 20 C.pen. rap. la art. 174-176 lit. b C.pen. și art. 26 rap. la art. 358 lit. d din Codul penal, cu aplicarea art. 33 lit. a C.pen. și art. 13 C.pen.

d) civ. Coșconea Nicolae, pentru tentativă la infracțiunea de omor, prev. de art. 20 rap. la art. 174 C.pen.

În fapt în sarcina inc. col. Dragomir Aurel s-a reținut că, în perioada evenimentelor din decembrie 1989 din mun. Sibiu, în calitate de comandant al UM 01512 Sibiu, a acționat cu încălcarea dispozițiilor legale și regulamentare în îndeplinirea atribuțiilor de serviciu, fapt care a condus la pierderea de vieți omenești, rănirea unor persoane, distrugerea de bunuri, lipsirea de libertate în mod nelegal și aplicarea de tratamente neomenoase față de sute de persoane reținute în incinta unității militare pe care o comanda.

În ceea ce îl privește pe inc col. Moise Gheorghe, în sarcina acestuia s-a reținut că, în ziua de 22 decembrie 1989, din proprie inițiativă și în mod cu totul nejustificat, a deschis focul împotriva unui grup de cadre M.I., care se refugiaseră în curtea UM 01512 Sibiu pentru a scăpa de molestarea demonstrațiilor, pătrunși în clădirea Inspectoratului Județean, împrejurare în care au fost ucise și rănite mai multe persoane.

Referitor la inc. cpt. (rez.) Tobă Francisc, în rechizitoriu s-a reținut că, în mod repetat, a ridicat în zilele revoluției, din Spitalul Județean Sibiu, mai multe persoane, unele grav rănite, pe care le-a transportat pe turela tancului, legate la mâini, la UM 01512 Sibiu unde au fost lipsite de libertate fără temei legal și supuse relilor tratamente, conștientizând și acceptând urmările posibile ale acțiunilor sale constând în primejduirea vieții persoanelor și supunerea la tratamente neomenoase.

În sarcina inculpatului civil Coșconea Nicolae s-a reținut că, la data de 23.12.1989, după ce a primit de la înv. col. Dragomir Aurel, în mod nelegal, o armă automată și muniția aferentă, a executat, în mod nejustificat, un foc de armă în direcția numitei Delcea Ioana ce se găsea pe stradă, în apropierea hotelului Bulevard, producându-i o infirmitate cu caracter permanent, respectiv pierderea ochiului drept.

Prin **sentința nr. 10 din data de 29.10.2001**, Curtea Militară de Apel a dispus restituirea dosarului la parchet în vederea refacerii urmăririi penale și a actului de sesizare, constatându-se mai multe încălcări ale dispozițiilor legale care reglementează efectuarea urmăririi penale.

Sentința a rămas definitivă prin **decizia nr. 1168/27.02.2004** a Înaltei Curți de Casație și Justiție, care a respins, ca nefondat, recursul împotriva hotărârii de restituire.

Prin **rezoluția nr. 200/P/2007 din data de 01.03.2010**, în temeiul art. 249 alin. 1 comb. cu art. 11 pct. 1 lit. b rap. la art. 10 lit. d C.pr.pen, art. 242 alin. 1 comb. cu art. 11 pct. 1 lit. c rap. la art. 10 lit. g C.pr.pen. și art. 228 alin. 4 rap. la art. 10 lit. g C.pr.pen., Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție – Secția Parchetelor Militare a dispus:

1. Scoaterea de sub urmărire penală a înv. col. (r) Dragomir Aurel pentru următoarele infracțiuni: participație improprie la infracțiunea de omor deosebit de grav

prev. de art. 31 alin. 2 C.pen cu ref. la art. 174 C.pen. rap. la art. 176 lit. b C.pen, întrucât s-a constatat că nu sunt întrunite elementele constitutive ale acestei infracțiuni; omor prev. de art. 174 C.pen, întrucât s-a constatat că nu sunt întrunite elementele constitutive ale acestei infracțiuni ;distrugere calificată prev. de art. 217 alin. 4 rap. la art. 218 alin. 1 teza 1 C.pen, deoarece s-a împlinit termenul de prescripție a răspunderii penale ;neglijență în serviciu prev. de art. 249 alin. 2 C.pen, întrucât s-a constatat că nu sunt întrunite elementele constitutive ale acestei infracțiuni ; participație improprie la infracțiunea de omor deosebit de grav, în forma tentativei, prev. de art. 31 alin. 2 C.pen cu ref. la art. 20 rap. la art. 174 comb. cu art. 176 lit. b C.pen, întrucât s-a constatat că nu sunt întrunite elementele constitutive ale acestei infracțiuni.

2. Încetarea urmăririi penale față de înv. col. (r) Dragomir Aurel sub aspectul infracțiunii de lipsire de libertate în mod ilegal prev. de art. 189 alin. 2 C.pen, deoarece s-a împlinit termenul de prescripție a răspunderii penale.

3. Neînceperea urmăririi penale față de cpt. (r) **Tobă Francisc** sub aspectul infracțiunilor prev. de art. 189 alin. 2 C.pen și art. 20 rap. la art. 174 comb. cu art. 176 lit. b C.pen, deoarece s-a împlinit termenul de prescripție a răspunderii penale.

4. Neînceperea urmăririi penale sub aspectul infracțiunilor prev. de art. 174 C.pen.(omor), art. 175 C.pen. (omor calificat), art. 176 C.pen. (omor deosebit de grav), art. 178 C.pen. (ucidere din culpă), art. 180 C.pen. (loviri sau alte violențe), art. 181 C.pen. (vătămare corporală), art. 182 C.pen. (vătămare corporală gravă), art. 183 C.pen. (lovirile sau vătămurile cauzatoare de moarte), art. 184 C.pen. (vătămare corporală din culpă), art. 189 C.pen. (lipsire de libertate în mod ilegal), art. 217 C.pen. (distrugere), art. 218 C.pen. (distrugere calificată), art. 219 C.pen. (distrugere din culpă), art. 250 C.pen. (purtare abuzivă) și art. 266 C.pen. (arestare nelegală și cercetare abuzivă) cu privire la faptele comise de militari în contextul evenimentelor din Decembrie 1989, din mun. Sibiu, deoarece s-a împlinit termenul de prescripție a răspunderii penale.

Prin *sentința nr. 17 din data de 10.05.2011*, Tribunalul Militar Teritorial București a dispus respingerea ca nefondată a plângerea formulată, în baza art. 278¹ C.pr.pen, de Inspectoratul de Poliție a mun. Sibiu împotriva rezoluției nr. 200/P/2007 din data de 01.03.2010 a Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție – Secția Parchetelor Militare, reținându-se că rezoluția atacată este temeinic motivată, atât în fapt cât și în drept, pe baza unui probatoriu amplu și corect documentat.

Cele mai sus prezentate reprezintă evidența (în pofida preconcepțiilor existente la nivelul societății românești) cu privire la preocuparea Ministerului Public (în general) pentru tragerea la răspundere penală a persoanelor (militari și civili) responsabile de survenirea numeroaselor decese și răniri de persoane în intervalul revoluționar.

Cercetările efectuate **în prezentul dosar penal (11/P/2014)** s-au desfășurat într-un **nou cadru procedural**. **Obiectul prezentei cauze este limitat la conduitele care se subscriu infracțiunilor contra umanității, așa cum sunt acestea definite prin articolul 439 din Codul Penal**, întrucât în ceea ce privește infracțiunile de drept comun săvârșite în intervalul supus analizei există autoritate de lucru judecat sau a intervenit prescripția răspunderii penale.

În raport de elementele de tipicitate ale infracțiunii contra umanității, de prevederile legislației interne, de prevederile Statutului Curții Penale Internaționale și de particularitățile concrete ale evenimentelor din intervalul 17-30 decembrie 1989, prin prezentul *Rechizitoriu* sunt avute în vedere și reținute doar responsabilitățile penale pentru persoanele situate la **vârful piramidei decizionale** politico-militare ale României, pentru întregul interval menționat.

Legea nr. 111/2002 din 13 martie 2002, pentru ratificarea **Statului Curții Penale Internaționale**, adoptat la **Roma** la 17 iulie 1998, stipulează prin unicul articol că *„Se ratifică Statutul Curții Penale Internaționale, adoptat la Roma la 17 iulie 1998.”* Totodată, **Constituția României** stipulează prin **articolul 11** că: *„Statul Român se obligă să îndeplinească întocmai și cu bună credință obligațiile ce-i revin din tratatele la care este parte. Tratatul ratificate de Parlament, potrivit legii, fac parte din dreptul intern.”*

Prin **articolul 33** din **Statutul de la Roma al Curții Penale Internaționale**, cu denumirea marginală *„Ordinul ierarhic și ordinul legii”*, se stipulează că *„Faptul că o crimă care ține de competența Curții a fost săvârșită la ordinul unui guvern, al unui superior militar sau civil, nu exonerează persoana care a săvârșit-o de responsabilitatea sa penală, **decât dacă** această persoană a avut obligația de a se supune ordinelor guvernului sau superiorului în cauză”*.

Doctrina internațională **privitoare la crimele împotriva umanității**, în legătură directă cu **articolul 33** al *Statutului* stabilește că sunt exonați în mod explicit militarii care săvârșesc fapta ca urmare a unui ordin militar de acțiune și că, **într-un asemenea caz responsabilitatea penală va incumba doar persoanei care a dat ordinul**.

Legislația penală internă este aliniată acestor cerințe, având în vedere că **articolul 21** din *Codul penal* stabilește că *este justificată fapta prevăzută de legea penală dacă este săvârșită în îndeplinirea unei obligații impuse de lege sau în îndeplinirea unei obligații impuse de autoritatea competentă, dacă această obligație nu este în mod vădit ilegală*.

Exonerarea de răspundere penală a militarilor care execută ordinul superior, cu excepția văditei ilegalități, este pe deplin întemeiată. Conform principiilor care reglementează organizarea și funcționarea armatelor lumii, în orice conjunctură de tip militar, cei care sunt obligați să execute ordinele ierarhice superioare nu au posibilitatea să înțeleagă ansamblul situației, cu atât mai puțin a unei situații complexe. Aceștia nu au nici autoritatea de a interpreta în mod individual o anumită conjunctură militară și de a acționa contrar ordinelor primite. **Doar cadrele de comandă militară ce dețin funcții ierarhice superioare au acces la o informare complexă și astfel au posibilitatea să înțeleagă ansamblul situației militare și să emită ordine în consecință**.

În situația specială existentă în **decembrie 1989**, până la data de 22 decembrie, când președintele statului și comandant suprem era Ceaușescu Nicolae, aceste realități erau cu atât mai mult relevante. România se afla într-o plină dictatură comunistă, iar sistemul militar excludea în mod absolut posibilitatea ca executanții să pună la îndoială temeinicia ordinelor primite, mai ales că aceste ordine, așa cum a demonstrat-o probatoriul dosarului, au fost date de comandantul suprem – Ceaușescu Nicolae, prin intermediul ministrului de interne – Postelnicu Tudor, șefului Direcției Securității Statului - Vlad Iulian și ministrului apărării – Milea Vasile, acestea fiind persoanele care, aflate la vârful ierarhiei statale,

dispuneau de informații complete și aveau o viziune de ansamblu cu privire la realitatea internă a României.

Raportat la situația de **până la 22 decembrie 1989**, se constată că populația României (inclusiv cadrele militare) a fost în mod constant dezinformată cu privire la situația internă. De la vârful ierarhiei politico-militare s-a inoculat că revoluționarii erau de fapt huligani, elemente ostile orânduirii socialiste sau chiar teroriști.

A existat o dezinformare inclusiv cu privire existența unei intervenții militare ostile inițiată din exteriorul țării, prin care s-ar fi atentat la suveranitatea și independența statului român. În condițiile unei societăți în ansamblul ei blocată din punctul de vedere al liberei și corecteii informării, civilii și militarii au fost anunțați de conducerea statului că au fost puse în pericol idealurile socialist-comuniste ale poporului român și chiar integritatea teritorială a României (fiind făcută o paralelă cu situația din anul 1968 – invadarea Cehoslovaciei de către armatele statelor membre ale Tratatului de la Varșovia, mai puțin armata României). Militarii români (**cu excepția celor ce dețineau funcții la vârf**) nu aveau în mod obiectiv posibilitatea de a percepe în mod corect realitatea momentului revoluționar, astfel încât comportamentul lor în intervalul **16-22 decembrie 1989** a fost grevat inclusiv de *eroare*, în condițiile în care aparența de legalitate a ordinelor primite a fost indusă prin dezinformare.

Ulterior după-amiezii zilei de 22 decembrie 1989 (orele 16.00), prin punerea în aplicare a unei vaste și deosebit de complexe acțiuni militare de *inducere în eroare* (ale cărei procedee urmează a fi explicate), întreaga populație a României (civili și militari) a avut percepția viciată asupra evenimentelor în desfășurare, cu excepția autorilor *inducerii în eroare*.

Legislația și doctrina internațională **privitoare la crimele împotriva umanității** au avut în vedere toate ipotezele teoretice (generate de exemple istorice concrete) și, pe cale de consecință, au stabilit exonerarea de răspundere penală a militarilor care în exercitarea atribuțiilor lor execută ordinele primite și/sau executând aceste ordine se află într-o justificată eroare.

Complexul istoric al urmăririi penale din prezenta cauză (**începută în anul 1990**) este prezentat prin capitolul **XX** al rechizitoriului.

Cert este că, prin Încheierea nr. 469 din data de **13.06.2016**, pronunțată de *judcătorul de cameră preliminară* din cadrul *Înaltei Curți de Casație și Justiție* în dosarul nr. 1483/1/2016, **a fost confirmată redeschiderea urmăririi penale în dosarul nr. 11/P/2014** al *Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție - Secția Parchetelor Militare*. În prealabil, redeschiderea urmăririi penale a fost dispusă prin ordonanța nr. 692/C2/2016 din data de **05.04.2016** a prim-adjunctului procurorului general al *Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție*, în care se arată că trebuie stabilite toate ”cauzele, condițiile și împrejurările în contextul cărora s-au produs evenimentele din perioada 17-30 decembrie 1989”, menționându-se că „stabilirea corectă a situației de fapt în această cauză nu se poate face fără analizarea în detaliu a tuturor circumstanțelor anterioare, concomitente și ulterioare evenimentelor”.

Ulterior redeschiderii urmăririi penale, prin rechizitoriul SPM nr 11/P/2014 din data de **05.04.2019** au fost trimiși în judecată inculpații Iliescu Ion, Voiculescu Voican Gelu și Rus Iosif, pentru săvârșirea infracțiunii de crimă împotriva umanității (art 439 lit a, g, i,k din Codul Penal). Prin același rechizitoriu din data de **05.04.2019** au fost

dispușe inclusiv mai multe clasări ale cauzei, sub aspectul săvârșirii infracțiunii contra umanității. Astfel, s-au dispus clasări față de **Ceaușescu Nicolae** (fost șef de stat), pentru conduitele din intervalul 16 - 22 decembrie 1989 (orele 12.06), întrucât există autoritate de lucru judecat, cauză de împiedicare a punerii în mișcare a acțiunii penale ; **Vlad Iulian** (fost șef al Departamentului Securității Statului) pentru conduitele constatate, începând cu data de 16 decembrie 1989 până la data de 22 decembrie 1989, întrucât există autoritate de lucru judecat, cauză de împiedicare a punerii în mișcare a acțiunii penale; **Milea Vasile** (fost ministru al apărării), pentru conduitele constatate în intervalul 17 - 22 decembrie 1989, întrucât a survenit decesul acestuia, cauză de împiedicare a punerii în mișcare a acțiunii penale; **Postelnicu Tudor** (fost ministru de interne), pentru conduitele constatate, de la 16 decembrie 1989 până la data de 22 decembrie 1989, întrucât există autoritate de lucru judecat, cauză de împiedicare a punerii în mișcare a acțiunii penale; **Dumitrescu (Cico) Emil**, fost membru al *CFSN* și ministru (pentru conduitele din intervalul 22-31 decembrie 1989) întrucât a intervenit *decesul* acestuia, cauză de împiedicare a punerii în mișcare a acțiunii penale; **Stănculescu Atanasie Victor**, fost ministru al apărării (pentru conduitele din intervalul 22-31 decembrie 1989) întrucât a intervenit *decesul* acestuia, cauză de împiedicare a punerii în mișcare a acțiunii penale ; **Militaru Nicolae**, fost ministru al apărării (pentru conduitele din intervalul 22-31 decembrie 1989) întrucât a intervenit *decesul* acestuia, cauză de împiedicare a punerii în mișcare a acțiunii penale; **Eftimescu Nicolae**, fost șef al *Direcției Operații a MStM* (pentru conduitele din intervalul 17-31 decembrie 1989) întrucât a intervenit *decesul* acestuia, cauză de împiedicare a punerii în mișcare a acțiunii penale; **Hortopan Ion**, fost comandant al Comandamentului Infanteriei și Tancurilor (pentru conduitele din intervalul 17-31 decembrie 1989) întrucât a intervenit *decesul* acestuia, cauză de împiedicare a punerii în mișcare a acțiunii penale; **Brucaș Silviu**, fost *factor decizional al CFSN* (pentru conduitele din intervalul 22-31 decembrie 1989) întrucât a intervenit *decesul* acestuia, cauză de împiedicare a punerii în mișcare a acțiunii penale; **Mocanu Mircea** – fost comandant al *Comandamentului Apărării Antiaeriene a Teritoriului (CAAT)*, deoarece în urma cercetărilor efectuate s-a stabilit că nu există probe concludente în sarcina acestuia cu privire la existența faptei ; **Dinu Ștefan** - fost șef al *Direcției Informații din MStM (DIA)*, deoarece în urma cercetărilor efectuate s-a stabilit că nu există probe concludente în sarcina acestuia cu privire la existența faptei ; **Brateș Teodor** (TVR), **Roman Petre** - fost prim ministru al Guvernului României și **Toma Ioan** - fost ministru al tineretului și membru al Comitetului Politic Executiv al Comitetului Central al PCR, deoarece în urma cercetărilor efectuate s-a stabilit că nu există probe concludente în sarcina acestora cu privire la existența faptei ; **Igreș Viorel**, fost *prim-secretar al CJP – Mureș*, având în vedere că în sarcina acestuia nu există probe concludente pentru săvârșirea acestei infracțiuni sau a altei infracțiuni prevăzută de legea penală. Totodată, s-a mai dispus clasarea cauzei cu privire la infracțiunile de *omor prev. și ped. de art. 188 Cp, omor calificat prev. și ped. de art.189 Cp lit. a și f, genocid prev. și ped. de art. 438 alin. 1 lit. a, b și alin. 2 Cp, infracțiuni de război contra operațiunilor umanitare și emblemelor prev. și ped. de art. 442 alin 1 lit. b Cp și utilizarea de metode interzise în operațiunile de luptă prev. și ped. de art.443 alin.1 lit. b,c* (cu excepția cazului distrugerilor suferite de *Palatul Regal și Biblioteca Centrală Universitară*) și art.445 Cp, toate cu aplicarea art.5 și 38 din *Codul Penal*.

S-a mai dispus clasarea cauzei cu privire la plângerile penale formulate de **627 persoane** care au reclamat că în intervalul revoluționar au fost subiecți pasivi ai infracțiunii de crimă împotriva umanității, constatându-se că în cazul acestor persoane nu sunt întrunite elementele constitutive ale infracțiunii.

După sesizarea instanței, în timpul desfășurării fazei de cameră preliminară, procurorul general interimar al PICCJ a emis ordonanța de redeschidere nr. 2556/C/2019 din **21.10.2019** prin care a infirmat toate soluțiile de clasare menționate mai sus.

Prin încheierea ÎCCJ nr. 443 din 27.11.2019, a fost confirmată redeschiderea urmăririi penale în dosarul SPM nr. 11/P/2014 doar în ceea ce privește soluțiile de clasare dispuse față de cele 627 de persoane amintite.

ICCJ prin încheierea nr. 443 din 27.11.2019, nu a confirmat redeschiderile urmăririi penale față de Ceaușescu Nicolae, Vlad Iulian, Postelnicu Tudor, Dumitrescu Emil, Stănculescu Atanasie Victor, Milea Vasile, Militaru Nicolae, Hortopan Ion, Eftimescu Nicolae, Brucan Silviu, Mocanu Mircea, Dinu Ștefan, Toma Ioan, Igreț Viorel, Roman Petre, Brateș Teodor și față de infracțiunile de drept comun.

Toate aceste soluții de clasare a cauzei au fost menținute de instanța supremă, fiindu-le conferită autoritatea de lucru judecat.

Totodată, după emiterea rechizitoriului SPM nr 11/P/2014 din data de 05.04.2019, multe persoane au atacat la ICCJ soluțiile de clasare emise prin acest rechizitoriu. **În procedura prev. de art. 341 Cpp, judecătorul de cameră preliminară a respins toate plângerile formulate.**

Prin încheierea nr. 288 din 21.05.2021, Judecătorul de Cameră Preliminară din cadrul ÎCCJ a dispus *restituirea cauzei* privind pe **inculpații Iliescu Ion, Voican Voiculescu Gelu și gl. (rtr.) Rus Iosif**, trimiși în judecată prin rechizitoriul SPM nr. 11/P/2014 din 05.04.2019, la PICCJ-SPM.

Prin încheierea nr. 15/C din 10.11.2021, pronunțată în dosarul nr. 1045/1/2019/a1, Judecătorului de Cameră Preliminară din cadrul ÎCCJ a respins, ca neîntemeiată, contestația formulată de PÎCCJ - SPM împotriva încheierii nr. 288 din 21.05.2021.

Față de toate cele de mai sus, rezultă că **obiectul prezentului dosar având nr. 11/P/2014 este cel stabilit prin soluția de restituire dispusă de ICCJ prin încheierea nr. 288 din 21.05.2021, rămasă definitivă prin încheierea nr. 15/C din 10.11.2021, și vizează conduitele inculpaților Iliescu Ion, Voican Voiculescu Gelu și gl. (rtr.) Rus Iosif care se subscriu infracțiunilor contra umanității, așa cum sunt acestea definite prin articolul 439 din Codul Penal.**

II CIRCUMSTANTELE ANTERIOARE DECLANȘĂRII EVENIMENTELOR REVOLUȚIONARE

Constituirea grupului "Iliescu"

Probatoriul administrat a relevat că pe fondul degenerării relațiilor bilaterale dintre RSR și URSS (degradare survenită ulterior momentului „Praga 1968”), urmare, inclusiv, a gravelor erori de politică internă (ce au produs o stare de nemulțumire profundă și generală) s-a format și a evoluat în timp o grupare dizidentă care a avut drept scop

înlăturarea fostului președinte Ceaușescu Nicolae, dar menținerea României în sfera de influență a URSS.

Această grupare a fost formată atât din civili (latura politică), cât și din militari (latura militară), cu toții marginalizați într-un fel sau altul prin deciziile fostului președinte. Componentii grupului au aparținut principalelor două filoane militare (MApN și DSS), de la nivel mediu până la vârf, dar și structurilor civile ale statului român.

Desigur, nu doar membrii acestui grup au manifestat atitudini ostile regimului Ceaușescu, însă prin funcțiile deținute (implicit, influențele exercitate), dar mai ales prin raportare la evoluția istorică (începând cu 22 decembrie 1989), se poate afirma, fără echivoc, faptul că acest grup s-a dovedit eficient în demersul său.

Elocvente pentru afirmațiile din paragrafele precedente sunt următoarele declarații:

1. O.C, fost ministru al apărării, sediul SPM, 13.02.2018, declarație de martor (vol.III - *Declarații*, f.229-232) – „În 1988 am purtat o discuție cu generalul Iulian Vlad, șeful DSS, în urma căreia am aflat de la acesta faptul că în mod periodic Ion Iliescu, gl. Nicolae Militaru, gl. Ioniță Ion și alții se întâlneau și purtau discuții despre formarea unui nou guvern, în eventualitatea pierderii puterii de către Nicolae Ceaușescu. Existau date informative mai vechi cu privire la preocuparea generalului Militaru pentru accederea la o funcție chiar cea de ministru al apărării, într-un viitor presupus guvern. În perioada cât am fost ministru al apărării, cadrele Serviciului de Contrainformații mi-au adus la cunoștință faptul că Emil Cico Dumitrescu era colaborator al unui serviciu secret străin, mai precis GRU. Nu am aflat mai multe în acest sens, însă ulterior, în timpul mandatului de primar al capitalei, Emil Cico Dumitrescu m-a vizitat solicitându-mi să-l ajut într-o problemă. Cu această ocazie mi-a spus că se întâlnește cu Ion Iliescu pe care îl cunoaște relativ bine, având în vedere faptul că tații celor doi au fost mecanici de locomotivă pe ruta Oltenița-București.”

2. L.V, fost locțiitor al șefului UM 0110 (protecție contrainformativă cu privire la țările socialiste), sediul SPM, 19.06.2017, declarație de martor (vol.II – *Declarații*, f. 141-148) – „Cel mai activ serviciu pe teritoriul României ce aparținea fostei URSS era GRU (...) După 22 decembrie 1989 primul care a preluat conducerea unităților DSS a fost generalul Logofătu. Din datele pe care le știam, gl. Logofătu s-a aflat în atenția Serviciului de Contrainformații Militare, în legătură cu o anumită apropiere de GRU (...) Am fost surprinși și de numirea generalului Militaru ca ministru al apărării. Știam că trecerea sa în rezervă, cu câțiva ani în urmă, se datorase și faptului că, inclusiv serviciul nostru demonstrase un anumit atașament al acestuia față de GRU. Atât el cât și generalul Kostyal au format obiectul acțiunii „Corbii”, materializat într-un documentar complex. Generalul Militaru a numit la scurt timp ca șef al Statului Major General pe generalul Vasile Ionel.”

3. C.G, ofițer de cercetare penală în cadrul Direcției a VI-a din fostul DSS, sediul SPM, 02.04.2018, declarație de martor (vol.V – *Declarații*, f.97-109) – „În toamna anului 1987 mi s-a ordonat să intru în anchetă cu un pensionar militar, respectiv cpt. rang I Radu Nicolae (...) La un moment dat Radu Nicolae a declarat că a redactat aceste înscrisuri (300 de înscrisuri semnate CSN cu conținut îndreptat împotriva lui Nicolae Ceaușescu) la sugestia unui profesor de la Academia Ștefan Gheorghiu – Virgil Măgureanu. Din acel moment Radu Nicolae a declarat că, fiind în relații apropiate cu Virgil Măgureanu acesta i-a destăinuit că face parte dintr-o organizație clandestină denumită Comitetul sau

Consiliul Salvării Naționale care avea ca scop desfășurarea de acțiuni împotriva regimului Nicolae Ceaușescu (...) În continuare, Radu Nicolae a declarat că această grupare era formată din două componente, una militară din care făceau parte generalii Ion Ioniță și Nicolae Militaru, precum și una politică în componența căreia erau Ion Iliescu și Virgil Măgureanu (...) Ion Ioniță, Nicolae Militaru și Ion Iliescu făceau parte din așa numitul nomenclator al CC al PCR de care Securitatea nu avea voie să se atingă (...) Radu Nicolae a mai declarat că se întâlnea cu Virgil Măgureanu și Nicolae Militaru în Parcul Herăstrău și în două case pe care el le-a numit conspirative (...) A mai declarat că, într-o împrejurare a mers la sediul Comandamentului Trupelor de Securitate din Băneasa unde a discutat cu comandantul acestuia, pe care Virgil Măgureanu i-ar fi spus că l-a atras în grupare. De asemenea, Radu Nicolae a declarat că în grupare a fost atras și un ofițer cu funcție de răspundere de la Academia Militară”.

4. M.V, fost director SRI, sediul SPM, 24.05.2017, declarație de martor (vol.II – Declarații, f.88-105) – „În anul 1980 eram lector la catedra de Socialism Științific și Științe Politice (...) Aveam posibilitatea să cunosc multă lume cu funcții dintre cele mai înalte, așa am reușit să cunosc înalți ofițeri din cadrul MAPN, inclusiv pe Ion Ioniță care avusese demnitatea de ministru al apărării. Am cunoscut și alte personalități, de exemplu pe Ion Iliescu care în acea vreme era președintele Consiliului Național al Apelor Române și avea rang de ministru (...) L-am cunoscut pe generalul Militaru Nicolae (...) Relația cu generalul Militaru a fost doar conjuncturală, eu având, însă, afinități cu Ion Iliescu și profesorul Ovidiu Trăznea (...) Ceaușescu a intrat într-un declin și astfel situația economică și socială a avut de suferit (...) Pe acest fond s-a creat și grupul nostru de rezistență și s-au amplificat încercările noastre de a găsi o soluție viabilă (...) Îl cunoșteam pe Ion Iliescu de mai multă vreme și acesta făcând parte din cercul nostru de persoane care încercau să constituie un nucleu de opoziție față de Nicolae Ceaușescu (...) În ziua de 30.12.1989 am fost convocat la Palatul Victoria unde domnul Ion Iliescu, președinte al CFSN mi-a propus să-i devin consilier pe probleme de securitate națională, sarcină pe care am acceptat-o. La 26.03.1990, în timp ce efectua o vizită în SUA, am fost însărcinat să creez noua structură de securitate internă a României, care s-a numit SRI, iar eu am fost numit primul director al acestei instituții. Am rămas în această funcție până în anul 1997, luna mai (...) Nu cunosc motivele pentru care generalul Militaru a fost readus din rezervă după o lungă perioadă de timp în care nu a mai avut contact cu actul de comandă și a fost numit ministru al apărării naționale de către domnul Ion Iliescu (...) Cred că numirea sa a avut legătură și cu participarea acestuia încă din anii 1981-1984 la anumite forme de rezistență împotriva regimului Ceaușescu. Cunosc că se afla în legătură cu alte cadre militare active sau în rezervă, într-o activitate ce poate fi numită un complot împotriva regimului Ceaușescu în interiorul căruia Militaru dorea răsturnarea sa pe o cale violentă. Așadar este posibil ca numirea sa în funcția de ministru al apărării de către Ion Iliescu să fie o acțiune de recunoaștere a unor merite anterioare. De altfel, Ion Iliescu era la curent cu acțiunile unor grupuri, însă a manifestat tot timpul o prudență deosebită.”

5. I.N, DSS – Contrainformații militare, audiat ca martor, sediul SPM, 21.10.2017 (vol.II – Declarații, f.274-283) – „În anul 1989 aveam gradul de maior și activam în cadrul Departamentului Securității Statului – Contrainformații Militare (...) În anul 1983 după absolvirea Academiei Militare și repartizarea mea la DSS, Direcția a IV a, în Biroul de Contraspionaj Est, am primit în lucru dosarul privind pe gl. Kostyal Ștefan. Eu am preluat

dosarul de la un coleg care plecase în altă structură și am constatat că existau suspiciuni cu privire la recrutarea acestui general de către un serviciu de informații străin, în speță aparținând URSS, posibil GRU. Recrutarea s-ar fi făcut în perioada în care ofițerul și-ar fi efectuat studiile în URSS...Din supravegherea informativă a acestuia cât și în urma materialelor prezentate de departamentul tehnic în urma ascultării unor conversații a rezultat că gl. Kostyal avea legături cu fostul ministru al apărării Ion Ioniță, cu căpitanul de rangul I Radu Nicolae și prin acesta din urmă cu profesorul Virgil Măgureanu, gl. Nicolae Militaru, poate chiar ca element principal. Practic cercetările noastre au pus în evidență existența unei așa zise „rețele” mai vaste decât se bănuia, astfel încât au fost intensificate cercetările. Rezulta că gl. Kostyal vizita destul de des Ambasada URSS la București și că deținea chiar un card care îi permitea accesul la magazinul alimentară al Corpului diplomatic (ODCD – Oficiul de Deservire al Corpului Diplomatic)...Inițial dosarul care îl privea pe general a avut denumirea „Kastorul”. În anul 1985 la conducerea Direcției a IV-a a venit generalul lt. Vasile Gheorghe și evident că s-a informat cu privire la lucrările aflate în derulare. Am expus și eu activitatea în cauza pe care o lucram. Încă anterior eu am constatat că cercul relațional al generalului Kostyal de interes operativ se extinsese și asupra lui Ion Iliescu și altor persoane, astfel încât am schimbat denumirea codificată a lucrării în „Corbii” (...) Din cadrul grupului supravegheat am remarcat activitatea deosebită a generalului Militaru Nicolae și Radu Nicolae a cărui soție era verișoară cu ambasadorul României în Turcia, Vasile Patilineț. Am remarcat că Radu Nicolae era un om de legătură cu profesorul Virgil Măgureanu, alipit și el grupului. Ca o paranteză vreau să menționez că gl. Militaru Nicolae fusese atras la colaborare de către Serviciul de Informații al Armatei Sovietice într-o perioadă în care se afla în Dobrogea, unde se desfășura o aplicație pe hartă cu statele majore ale armatelor țărilor din cadrul Tratatului de la Varșovia (...) Personajele din dosarul pe care îl aveam în lucru au primit și anumite nume de cod, astfel: Nicolae Militaru apărea ca „Milică”, Ion Ioniță – „Iorgu”, gl. Kostyal – „Corbul”, Radu Nicolae – „Rodion”. Am remarcat faptul că gl. Militaru vizita din ce în ce mai des Ambasada Sovietică de la București folosind ca acoperire motivația solicitării unor duplicate a unor acte de absolvire a unor cursuri în URSS pe care le-ar fi pierdut în original. Spun că acest lucru era o stratagemă, deoarece ulterior la o percheziție făcută la domiciliul său au fost găsite atât originalele cât și duplicatele pentru documentele solicitate la ambasadă (...) Doresc să menționez tot ca o paranteză, deși nu mențin cursul cronologic al discuției, că am avut date privind întâlnirea sau întâlnirile repetate între Nicolae Militaru și gl. Costică Popa, locțiitor al șefului Marelui Statului Major care și coordona Direcția de Informații Militare. Prin intermediul gl. Popa am aflat că Militaru i-a prezentat un așa zis plan de înlăturare a șefului statului și că dorea să îl atragă în această acțiune. Recompensa ar fi constat în promovarea acestuia în funcția de șef al MSTM. Din păcate, raportarea situației operative din dosar către ministrul Postelnicu, iar de către acesta din urmă către Nicolae Ceaușescu, a condus la întreruperea investigațiilor întrucât Ceaușescu a dispus luarea măsurilor preventive, practic demascând întreaga activitate de supraveghere. Cunoscm faptul că atât Militaru cât și Ion Ioniță au fost convocați la Colegiul Central de Partid unde au fost interpelați și bineînțeles au fost puși în temă cu faptul că erau supravegheați informatic (...) În această grupare mai făcea parte și gl. Pletos cu nume de cod „Petre”, care era locțiitor al comandantului Armatei a I a. În cadrul măsurilor de influențare pe linie de partid, după deconspirarea grupului, acesta a

primit o funcție inferioară din care practic nu mai putea acționa pe linie militară. Mai mult, a fost îndepărtat din București și trimis să activeze la construcția Canalului Dunăre Marea Neagră (...) Eu precizez că mă ocupam cu prioritate sau mai degrabă de personajele cu calitate militară, iar de cele civile se ocupa unitatea specială UM 0110. Așadar, deși cunosc că din grup făcea parte și Ion Iliescu acesta era supravegheat informativ de unitatea menționată mai sus.”

6. M.M, membru CFSN, sediul SPM, 07.02.2017, declarație de martor (vol.I – Declarații, f.36-47)– „*Din câte cunosc, începând cu anul 1985 au existat întâlniri frecvente între Ion Iliescu, Gogu Rădulescu, Ion Rusu, Ion Ioniță, generalul Militaru, Petre Roman, Gelu Voican Voiculescu, Silviu Brucan, Dan Iosif, Cazemir Ionescu, Virgil Măgureanu, generalul Șarpe, Mircea Dinescu care au început să organizeze nucleul de reflexie și organizare a unei structuri politice, în perspectiva unor schimbări ce aveau să survină în România. Totul trebuie privit în contextul general european, inclusiv perestroica gorbaciovistă. Așa se explică faptul că la 22.12.1989, Ion Iliescu, Petre Roman și alți componenți ai nucleului dur civil au fost imediat primiți la sediul MApN și recunoscuți ca lideri politici. Sosirea grupului Iliescu la MApN s-a făcut pe un teren fertil, dacă e să mă explic în mod plastic. Aș spune că s-a făcut inserția între partidul comunist și partidul comunist.”*

Analiza declarațiilor de mai sus, evidențiază mai multe aspecte.

a. Este conturat filsovietismul componenților grupului dizident.

b. Componenții acestui grup, prin funcțiile deținute, puteau exercita influențe majore, atât cu caracter militar, cât și cu caracter civil. Se observă că latura militară era compusă din ofițeri superiori cu funcții la vârful ierarhiilor MApN și DSS, dar și din ofițeri ce au deținut funcții la nivel mediu. Latura civilă era formată din persoane cu funcții ce permiteau exercitarea de influență asupra tuturor mediilor civile, inclusiv asupra elitelor culturale.

c. Aripa politică, ce-și subordona aripa militară, era condusă de Iliescu Ion.

d. Aripa militară a fost inițial condusă de generalul Ioniță Ion (fost ministru al apărării), iar după moartea acestuia, de generalul Militaru Nicolae care, urma ca începând cu 22 decembrie 1989 să aibă un rol foarte important în desfășurarea evenimentelor, fiind impus de Iliescu Ion în funcția de ministru al apărării.

Din perspectivă istorică se constată că membrii grupului, aflați în viață la data de 22 decembrie 1989, s-au organizat rapid și eficient și au avut un rol esențial în evoluția ulterioară a evenimentelor. Cu toții s-au regăsit și au conlucrat în locațiile cheie ale zilei de 22 decembrie 1989 și intervalul următor de timp – TVR, fostul CC al PCR, MApN. La orele **14:25** ale zilei de 22 decembrie 1989, în direct la TVR, cpt. de rang I Dumitrescu (Cico) Emil, în uniformă militară, a transmis următorul mesaj: **”Dragi colegi ai promoției 1958, vă vorbește cel care a fost pentru voi Cico, cel care a venit în marina română împreună cu voi (...) Rog pe tovarășul Ion Iliescu, cu care am fost coleg să vină la televiziune. Trebuie tovarăși să ne organizăm”**.

Toți componenții „grupului Iliescu” au preluat puterea totală în stat.

Iliescu Ion a fost președintele României pentru o perioadă de 10 ani.

Generalii Stănculescu Victor Atanasie și Militaru Nicolae au deținut în mod succesiv funcția de ministru al apărării.

Măgureanu Virgil a fost inițial consilier al președintelui Iliescu Ion, iar apoi primul director al principalului serviciu de informații al României – SRI.

Vasile Ionel, a fost numit de Iliescu Ion în funcția de șef al MStM al Armatei, iar apoi consilier prezidențial.

Generalul Kostyal Ștefan și-a reprimut gradul de general maior după ce a fost degradat în anul 1970 la gradul de soldat ca urmare a colaborării cu serviciile de spionaj sovietice.

Dumitrescu (Cico) Emil a fost numit în funcția de secretar de stat în Ministerul de Interne și apoi de consilier de stat la Administrația Prezidențială. La scurt timp după preluarea puterii de către CFSN, condus de Iliescu Ion, a fost reactivat un număr important de generali și ofițeri superiori, cu toții filsovietici.

În mod constant, până în prezent, Iliescu Ion a negat *în public* sau a bagatelizat existența acestui grup pe care, în realitate, așa cum o arată probatoriul, l-a condus.

Prin aparițiile publice și comunicatele de presă ale CFSN s-a dezinformat în sensul că Iliescu Ion și noua conducere a țării sunt „*emanați ai Revoluției*”. Probatoriul administrat contrazice această susținere. O astfel de negare nu a mai fost posibilă în fața persoanelor bine informate în legătură cu trecutul și angajamentele componentilor „*grupului Iliescu*”. Acest aspect reiese inclusiv prin analiza *Stenogramei „Întâlnirii președintelui Consiliului Frontului Salvării Naționale, domnul Ion Iliescu, cu generali și ofițeri din organele centrale ale Ministerului Apărării Naționale, din ziua de 07.01.1990”* (vol.X–*Documente*, pag.129-136). Stenograma surprinde atmosfera tensionată în care s-a desfășurat întâlnirea, ministrul apărării fiind vehement contestat de ceilalți militari prezenți.

Ascunderea existenței, filozofiei și acțiunilor acestui grup a fost justificată de filsovietismul componentilor grupului, începând cu Iliescu Ion. Aducerea la cunoștința opiniei publice a preexistenței unui grup civilo-militar pro-sovietic și care a apărut în prim-planul politico-militar al zilelor Revoluției, ar fi fost în contrast evident cu dorința exprimată de noua putere de a fi percepută ca fiind o reală emanație a mișcării revoluționare din decembrie 1989. Mai mult, o devoalare a adevărului ar fi putut însemna pentru „*grupul Iliescu*” o periclitate privind preluarea și păstrarea puterii în stat, dar și legitimarea în fața opiniei publice, fiind cunoscută atitudinea anti-sovietică a majorității opiniei publice din România.

III TIMIȘOARA - AUTORITATE DE LUCRU JUDECAT

Ca urmare a stării de nemulțumire generalizată la nivelul întregii țări, la Timișoara, în seara zilei de 15.12.1989, în fața casei parohiale situată pe strada Timotei Cipariul, mai mulți cetățeni, informați de mass-media internațională, au manifestat împotriva punerii în aplicare a unei hotărâri judecătorești de evacuare din sediul parohial a pastorului reformat Laszlo Tokes.

În jurul orelor 17:00, de la fereastra casei parohiale, pastorul a solicitat cetățenilor adunați să plece acasă, iar pe ușa parohiei a fost aplicat un afiș cu același îndemn. Apelul nu a avut efect.

Ajuns în zonă pentru calmarea spiritelor, secretarul cu probleme organizatorice al Comitetului Municipal de Partid a comunicat public anularea hotărârii de evacuare și a solicitat oamenilor să plece acasă. Nici această acțiune nu a avut efect.

În seara aceleiași zile, au început să apară primele manifestări anticeaușiste, iar reprezentanții puterii au fost întâmpinați cu huiduieli. În cursul nopții de 15/16.12.1989, în fața casei parohiale, au rămas câteva zeci de persoane.

În dimineața zilei de 16.12.1989, deși sursa conflictului a fost închisă, nemulțumirea oamenilor a determinat creșterea numărului manifestațiilor, astfel că în jurul orelor 13:00-14:00 aceștia erau peste 1000.

În aceeași zi, la solicitarea organelor de partid, s-au trimis în zonă 28 de cadre de miliție, sosirea acestora accentuând starea de tensiune. Totodată, inspectorul șef a hotărât să trimită în zonă, echipate civil, toate cadrele disponibile aparținând DSS și Miliției. Tot mai mulți cetățeni, nemulțumiți de condițiile de viață, au ieșit în stradă mărinde numărul demonstrațiilor. Manifestația a luat un caracter revendicativ, fiind cerută schimbarea lui Ceaușescu Nicolae și, implicit, condiții mai bune de viață.

În jurul orelor 18:00 (16.12.1989), în zonă a fost adus plutonul de intervenție al MI, echipat cu bastoane de cauciuc, scuturi și căști de protecție. Această forță militară a fost formată din 80 de cadre ale MI. Concomitent, în zonă au fost aduse și 3 mașini de pompieri.

În jurul orelor 18:30-19:00 au început ciocnirile între forțele de ordine și manifestații, ciocniri soldate cu înfrângerea scutierilor survenită în jurul orelor 20:30. Ulterior, un grup de manifestații format din 600-700 persoane, s-a deplasat către Comitetul Județean de Partid, iar un alt grup s-a îndreptat spre *Piața Operei* unde forțele de ordine existente au intervenit din nou și au determinat replierea manifestațiilor. O parte dintre aceștia au pornit spre căminele studențești.

Acțiunile forțelor de represiune au crescut în amploare și intensitate prin angrenarea progresivă a efectivelor miliției, trupelor de securitate, pompierilor și trupelor de grăniceri - toate aparținând MI. Aceste acțiuni s-au soldat cu arestarea în noaptea de 16/17.12.1989 a aproximativ 180 de persoane, unele dintre acestea fiind supuse brutalităților.

În ziua de 16.12.1989, orele 21:00, generalul Vlad Iulian – șeful DSS, a convocat toți șefii de direcții din cadrul DSS, fiind dispusă trimiterea la Timișoara a unei grupe operative care să preia conducerea pe probleme specifice. Astfel, în noaptea de 16/17.12.1989, cu un tren special, au pornit spre Timișoara gl. Macri Emil – șeful Direcției de Contrainformații Sector Economic, col. Teodorescu Filip – adjunct al Direcției Contraspionaj, lt.col. Glăvan Gheorghe – șeful Serviciului Infomativ al USLA, lt.col. Anastasiu Gabriel – șeful Direcției de Informații Interne.

În aceeași noapte, în baza ordinului Comandantului Suprem – Ceaușescu Nicolae, s-a dispus alarmarea unităților militare din Garnizoana Timișoara și s-a hotărât că Armata va ieși în stradă, fără armament și muniție.

Acțiunile desfășurate la Timișoara până la acest moment (dimineața zilei de 17.12.1989) au determinat intervenția directă a președintelui Ceaușescu care a hotărât restabilirea de urgență și fermă a ordinii, folosind în acest scop **toate** forțele existente, inclusiv trupele MApN.

În dimineața zilei de 17.12.1989, orele 09:00, a ajuns la Timișoara o grupă din cadrul MStM al Armatei - Direcția Operații, condusă de col. Ionescu Dumitru.

În jurul orelor 14:00 (17.12.1989) în mai multe zone importante ale municipiului au fost realizate dispozitive militare de apărare. Cu toate acestea, străzile Timișoarei urmau să se umple din nou cu manifestații, numărul acestora crescând rapid și ajungând la 4000.

La orele 11:00, ministrul apărării naționale gl. Milea Vasile a ordonat comandantului Marii Unități Mecanizate să intervină cu 400 de militari pentru blocarea căilor de acces spre Consiliul Județean.

În urma convorbirilor avute cu Ceaușescu Nicolae, sub presiunea acestuia, ministrul apărării a comunicat la orele 13:30 (17.12.1989) pentru toată armata „*Situația în Timișoara s-a agravat. Este ordin să intervină armata. Armata intră în stare de luptă. În județul Timiș este stare de necesitate.*”

La orele 13:45, ministrul apărării a ordonat telefonic trimiterea pe străzile din Timișoara a unor tancuri de instrucție cu echipajele constituite din comandant și mecanic conductor. În fața acestora au fost ridicate baricade, iar tancurile au fost blocate, unele fiind incendiate.

În jurul orelor 15:30, pentru conducerea unităților din Garnizoana Timișoara, a fost constituită o grupă operativă a MStM și a organelor centrale ale MAPN. Grupa a fost condusă de gl.mr. Gușă Ștefan – prim adjunct al ministrului apărării și șef al MStM, gl.lt. Stănculescu Atanasie Victor – prim adjunct al MAPN, gl.lt. Chițac Mihai – comandant al Garnizoanei București, col. Gheorghe Radu – locțiitor al șefului Direcției Operații din MStM, col. Cârneanu Gheorghe – locțiitor al comandantului CAAT, iar de la MI gl.mr. Nuță Constantin – adjunct al ministrului de interne. Împreună cu această grupă, la Timișoara s-a deplasat și secretarul CC al PCR - Coman Ion.

Mulțimile de manifestații au luat cu asalt sediul Comitetului Județean de Partid. Confruntarea din fața sediului a fost extrem de violentă, iar sediul a fost cucerit, fiind distrusă inscripția PCR de pe clădire.

Urmare ordinului ministrului apărării, efectivele MAPN au fost suplimentate cu militari aparținând UM 01233 Buziaș, UM 01140 Lugoj și UM 01380 Arad. Două elicoptere militare au executat zboruri de recunoaștere deasupra municipiului, transmițând operativ informații despre locurile unde se găseau aglomerări de persoane.

În jurul orelor 16:00 (17.12.1989) **în Timișoara s-au executat primele focuri de armă.**

La orele 18:00, gl.mr. Gușă Ștefan, sosit de la București, a preluat în întregime conducerea forțelor militare aparținând MAPN. După cum s-a precizat, mai multe tancuri ale UM 01115 Giroc au fost blocate de către persoane civile înarmate cu răngi și bare metalice, pe Calea Girocului. Gl. mr. Gușă Ștefan a ordonat recuperarea blindatelor întrucât pentru întreaga zonă acestea prezentau pericol de explozie. Au fost formate subunități, care au deschis focul în direcția mulțimii care a fost împrăștiată, iar tancurile tractate în unitate. Recuperarea acestor tancuri s-a făcut cu prețul multor vieți omenești.

Concomitent, asupra unei coloane de manifestații, printre care se afla și revoluționarul Marcu Ioan, s-a deschis focul militar în dreptul Facultății de Electrotehnică. Au tras atât trupele MI, cât și cele ale MAPN. Coloana s-a împrăștiat, fiind urmărită de scutieri care au efectuat arestări. Unii militari au făcut uz de baionetă.

La orele 18:45, MAPN a transmis către Comandamentul Marii Unități Mecanizate din Timișoara indicativul militar „*Radu cel Frumos*”, ce reprezenta trecerea la alarma de luptă parțială, indicativ transmis ulterior tuturor unităților din garnizoană. Ulterior, în

judetul Timiș s-a declarat „*stare de necesitate*”. Drept urmare, s-a trecut la înarmarea militarilor cu muniție de război.

În seara zilei de 17.12.1989, pentru cercetarea persoanelor reținute la Penitenciarul Timișoara, s-a deplasat din București, Diaconescu Gheorghe – procuror general adjunct al României, însoțit de o echipă de procurori. Acesta a dispus neautopsierea cadavrelor din Timișoara.

În după-amiaza zilei de 17.12.1989, la București, președintele Ceaușescu Nicolae a convocat Comitetul Politic Executiv pentru a primi girul măsurilor în forță deja ordonate. La ședință au participat Ceaușescu Nicolae, Bobu Emil, Ceaușescu Elena, Dăscălescu Constantin, Milea Vasile, Dincă Ion, Mănescu Manea, Curticeanu Silviu, Rădulescu Gheorghe, Andrei Ștefan, Postelnicu Tudor, Toma Ioan, Ciobanu Lina, Constantin Nicolae, Dobrescu Miu, Fazekas Ludovic, Niculescu Paul, Radu Ion, Popescu Dumitru, Gere Mihai, Giosan Nicolae, Stoian Ion, Szasz Iosif, Ursu Ioan, fiind invitați Bărbulescu Vasile, Radu Constantin și Vlad Iulian. În cursul ședinței, acuzațiile președintelui i-au vizat în special pe ministrul apărării, ministrul de interne și șeful DSS, aceștia fiind acuzați de trădare, lașitate și insubordonare prin neexecutarea ordinului Comandantului Suprem.

Acțiunile militare desfășurate de forțe ale MI și MApN au atins intensitatea maximă în după amiaza zile de 17.12.1989 și în noaptea de 17/18.12.1989. În acest interval au fost ucise prin împușcare 66 de persoane și rănite alte 196. În dimineața zilei de 18.12.1989, în jurul orelor 05:30, Coman Ion i-a raportat lui Bobu Emil că „*La Timișoara situația este sub control*”. Acest raport i s-a repetat în mod direct președintelui Ceaușescu Nicolae. Este foarte posibil ca situația raportată să-l fi determinat pe președintele statului să nu contramandeze vizita oficială de stat planificată a fi efectuată în Iran (18-20.12.1989).

Pentru îndeplinirea unor misiuni specifice, organele de comandă militară din Timișoara au ordonat aducerea unor cadre specializate în cercetarea militară, de la UM 0404 Buzău, Batalion de cercetare.

Conform OZU nr. 297 din 18.12.1989, emis de UM 0404 Buzău „*Din ordinul șefului Direcției Informații, începând cu data de 18.12.1989 un detașament militar constituit din 40 militari sub comanda mr. G.R execută o misiune pe teritoriul RSR. Pentru îndeplinirea misiunii, fiecărui militar i se distribuie câte 12 cartușe calibru 7,65 mm, pentru pistol. Deplasarea în raioanele misiunilor se face cu avionul.*” Prin OZU nr. 302 din 23.12.1989 aparținând aceleiași unități militare s-a menționat că „*Urmare la OZU nr. 297/18.12.1989, s-au prezentat la unitate efectivele din garnizoana Timișoara, la data de 23.12.1989, 11:30.*”

Până în după-amiaza zilei de 20 decembrie 1989, când președintele Ceaușescu Nicolae s-a reântors din vizita oficială efectuată în Iran, conducerea politică a statului a fost asigurată de Ceaușescu Elena, Bobu Emil și Mănescu Manea.

Având cunoștință despre existența unui număr mare de victime, Ceaușescu Elena, Bobu Emil și Postelnicu Tudor, au dispus transportul a 40 de cadavre aflate la Spitalul Județean Timișoara spre București, unde urmau a fi incinerate, scopul fiind cel de a șterge urmele represiunii sângeroase. Acțiunea urma să se desfășoare în cel mai deplin secret, planul în întregime fiind cunoscut de Ceaușescu Elena, gl. Nuță Constantin (MI), gl. Macri Emil (DSS) și gl. Mihalea Velicu (MI). Astfel, în seara zilei de 17 decembrie 1989, col. Corpodean Ion – loțiitor al șefului Miliției Județene Timiș, a fost chemat de gl. Nuță Constantin care i-a ordonat să se ocupe de transportul cadavrelor de la morga Spitalului

Judeţen Timişoara la IML Bucureşti. Numele de cod al acestei operaţiuni a fost „*Trandafirul*”.

În jurul orelor 01:00 din noaptea de 17/18.12.1989, a început îmbarcarea celor 40 de cadavre într-o autoizotermă aparţinând Comtim, încărcarea fiind încheiată la orele 05:00. Transportul a ajuns la crematoriul „*Cenuşa*” din Bucureşti în după amiaza zilei de 18.12.1989. Operaţiunea de incinerare a cadavrelor s-a încheiat la 20.12.1989, orele 10:30. A fost raportată executarea ordinului gl.Nuţă Constantin, iar în baza indicaţiilor acestuia, cele patru tomberoane pline cu cenuşa rezultată au fost transportate cu o autofurgonetă TV, iar cenuşa deversată într-o gură de canal în apropierea localităţii Popeşti-Leordeni.

În cursul zilei de 18.12.1989, muncitorii de pe marile platforme industriale ale municipiului Timişoara se aflau în grevă generală. Între orele 09.00-17:00 situaţia s-a retensionat treptat, întreaga populaţie revoltându-se împotriva acţiunilor represive. Organizându-se în grupuri masive, manifestaţii s-au îndreptat spre centrul oraşului. După lăsarea întinericului, un grup de revoluţionari, cu lumânări în mâini, s-a grupat în faţa Catedralei Mitropolitane. Asupra acestora s-a deschis focul, rezultând morţi şi răniţi, acţiunea de represiune fiind condusă în mod direct de gl.lt. Chiţac Mihai. Acesta a ordonat inclusiv folosirea substanţelor chimice împotriva manifestaţilor (Marin Paul Cătălin, martor, în decembrie 1989 militar în termen – „*Mă aflu în faţa Catedralei pe data de 18.12.1989, când a apărut o maşină Aro din care a coborât gl. Chiţac (...) Domnul general se plimba şi zâmbea ironic (...) a zis: "La canaliile astea le trebuie revoluţie? Lasă că le arătăm noi revoluţie!" şi a tras foc automat în mulţimea de pe treptele Catedralei.*”).

În zilele de 18 şi 19.12.1989, acţiunile represive s-au soldat cu **7 persoane decedate prin împuşcare, 98 de răniţi, cu toţii din rândul civililor.**

Începând cu orele 07:00 ale zilei de 19.12.1989, acţiunile revoluţionare au marcat o schimbare esenţială, determinată de apariţia manifestaţiilor protestatere de masă ale muncitorilor din marile întreprinderi timişorene (*Întreprinderea Optica Timişoara, AEM, Electro-Timiş, ELBA, Solventul, Azur, 6 Martie, Electromotor* etc.). Pe acest fond, gl.mr. Guşă Ştefan a ordonat grupurilor de cercetare de la UM 0404 Buzău ca, sub acoperire conspirativă să pătrundă în întreprinderi pentru a determina starea de spirit a muncitorilor. Gl.Guşă personal s-a deplasat la Întreprinderea *ELBA* unde a intrat în dialog cu muncitorii şi a determinat schimbarea atitudinii acestora, astfel încât, la plecarea generalului, o parte a mulţimii a scandat pentru prima dată „*Armata e cu noi!*”. Întors de la *ELBA*, gl. Guşă Ştefan i-a raportat lui Coman Ion „*La uzină nu sunt huligani, sunt oameni serioşi care mi-au arătat gloanţele trase în ei, de acum, în stradă ies muncitorii.*” Înţelegând realitatea situaţiei, la orele 13:50 ale zilei de 19.12.1989, gl.mr. Guşă Ştefan a ordonat retragerea în unităţi a tancurilor şi TAB-urilor, precum şi a unei părţi din efectivele dislocate. S-a interzis total folosirea armamentului din dotare.

Miercuri, 20 decembrie 1989, dimineaţa, au început să afluiască spre centrul Timişoarei coloane masive de demonstraţi, grupate pe întreprinderi. Coloanele s-au îndreptat spre *Piaţa Operei*, pe care au umplut-o. Se strigau lozinci precum „*Jos dictatorul!*”, „*Libertate!*”, „*Armata e cu noi!*”. Din acest moment a rezultat clar caracterul de masă, paşnic, al mişcării revoluţionare. Militarii aflaţi în dispozitiv au primit de la manifestaţi pâine, apă şi ţigări. După orele 11:15, forţele de miliţie şi securitate au părăsit dispozitivele în care se aflau. Militarii MApN au permis trecerea coloanelor fără incidente. În perimetrul cuprins între Catedrală şi Operă s-au adunat, după anumite estimări, 150.000

de oameni. Manifestanții au urcat pe TAB-uri, iar fraternizarea cu Armata s-a realizat în fapt. La scurt timp, întreaga adunare a îngenuncheat fiind rostită rugăciunea „*Tatăl nostru*”. Revoluționarii au proclamat Timișoara – primul oraș liber de comunism al României!

Balconul Operei din Timișoara, simbol al Revoluției, a fost locul din care și-au expus opiniile primii lideri: Fortuna Lorin, Marcu Ioan, Iordache Claudiu, Bădilescu Nicolae, Trofim Traian, Vrăneanțu Traian și alții. S-a pus problema constituirii Frontului Democratic Român (FDR), lucru realizat în ziua de 20 decembrie 1989.

La orele 14:30, pe *Aeroportul Internațional Timișoara* a sosit primul-ministru Dăscălescu Constantin, însoțit de Bobu Emil. Premierul a purtat o discuție la sediul Comitetului Județean de Partid cu o delegație a revoluționarilor, aceștia din urmă prezentându-i, în scris, revendicările celor prezenți în stradă (transmiterea manifestațiilor din Timișoara la TVR și Radio, demisia întregii puteri de stat, alegeri libere, judecarea vinovaților pentru victimele din Timișoara etc.).

Ziua de 20 decembrie 1989 a însemnat extinderea mișcării revoluționare pe întregul teritoriu al județului Timiș.

La orele 17:00 ale zilei de 20 decembrie 1989, președintele Ceaușescu Nicolae a revenit din vizita oficială efectuată în Iran. A fost informat despre situația reală din Timișoara, iar pe fondul nemulțumirii cu privire la modul în care au fost coordonate forțele de represiune, l-a numit pe gl.lt. Stănculescu Atanasie Victor comandant unic al tuturor forțelor armate din municipiu și a decis să decreteze starea de necesitate pe întregul teritoriu al județului Timiș.

În după-amiaza aceleiași zile, președintele Ceaușescu a ținut o teleconferință cu primii secretari ai comitetelor județene de partid. A vorbit despre „*incidentele grave de la Timișoara, organizate și dirijate de cercurile revanșarde, revizioniste și serviciile de spionaj străine*”. A folosit termenul „*teroriști*” pentru a-i numi pe manifestanții din Timișoara. (vol.XII – *Documente*, pag.2-17)

În seara zilei de 20 decembrie 1989 (orele 19:00), prin intermediul TVR și Radio, președintele Ceaușescu Nicolae a ținut o cuvântare prin care s-a adresat poporului român. A spus: „*Dragi tovarăși și prieteni, cetățeni ai RSR, mă adresez în această seară, întregului popor al patriei noastre socialiste, în legătură cu evenimentele grave ce au avut loc în ultimele zile la Timișoara (...). Deoarece acțiunile grupurilor antinaționale, teroriste au continuat, unitățile militare – conform Constituției și în conformitate cu legile țării – au fost obligate să se apere, să apere ordinea și bunurile întregului oraș, de fapt să apere ordinea în întreaga țară (...). Din datele de care se dispune până în prezent, se poate declara cu deplină certitudine că aceste acțiuni cu caracter terorist au fost organizate și declanșate în strânsă legătură cu cercurile reacționare, imperialiste, iredentiste, șoviniste și cu serviciile de spionaj din diferite țări străine. Scopul acestor acțiuni antinaționale a fost acela de a provoca dezordine în vederea destabilizării situației politice, economice, de a crea condițiile dezmembrării teritoriale a României, distrugerii independenței și suveranității patriei noastre socialiste (...). Armata și-a îndeplinit pe deplin datoria față de patrie, față de popor și cuceririle socialismului! (...). Regretăm foarte mult că s-a ajuns la o asemenea situație, dar aceasta nu se datorește organelor de ordine și unităților militare, care timp de două zile au dat dovadă de maximă răbdare și îngăduință față de acțiunile elementelor teroriste, fasciste din Timișoara, ci a celor care s-au pus în slujba agenților străine.*”

Tot în cursul zilei de 20 decembrie 1989, au apărut și primele reacții oficiale ale reprezentanților unor importante state. Astfel, președintele Franței, Francois Mitterrand, a condamnat regimul de la București; deputații Adunării Naționale și premierul francez au susținut dreptul poporului român la democrație; delegații celor 16 state membre NATO au condamnat represiunea brutală a autorităților române; membrii Congresului SUA au acuzat guvernul de la București; cancelarul Austriei a anunțat restrângerea relațiilor economice cu România; presa din URSS a relatat despre situația de la Timișoara.

În noaptea de 20/21 decembrie 1989, Frontul Democratic Român a elaborat o Proclamație cu următorul conținut:

„I. Frontul Democratic Român este o organizație politică constituită la Timișoara pentru a realiza un dialog cu Guvernul Român în scopul democratizării țării. Frontul Democratic Român condiționează începerea acestui dialog cu demisionarea tiranului Ceaușescu.

II. Propunem Guvernului României ca bază de discuții următoarele revendicări:

- 1. Organizarea de alegeri libere.*
- 2. Libertatea cuvântului, presei, radioului și televiziunii.*
- 3. Deschiderea imediată a granițelor de stat.*
- 4. Integrarea României în randul statelor care garantează și respectă drepturile fundamentale ale omului.*

5. Eliberarea neîntârziată a tuturor deținuților și dizidenților politici din România.

6. Revitalizarea economiei naționale.

7. Reforma învățământului în spirit democratic.

8. Dreptul de a manifesta liber.

9. Libertatea reală a cultelor religioase.

10. Îmbunătățirea asistenței medicale și a alimentației publice.

III. Referitor la evenimentele din Timișoara

Cerem cu fermitate să fie trași la răspundere cei care au dat ordin să se tragă în popor.

Cerem restituirea decedaților pentru a fi îngropați după datină, cu doliu național.

Cerem eliberarea imediată a tuturor celor arestați în urma manifestațiilor.

Cerem autorităților recunoașterea oficială a Frontului Democratic Român înființat la Timișoara.

Mulțumim tuturor celor care s-au ridicat împotriva tiraniei, precum și colectivului Teatrului Național din Timișoara pentru sprijinul acordat.”

Proclamația a fost tipărită la data de 22 decembrie 1989.

Constatând ineficiența MI și MApN, Ceaușescu Nicolae a ordonat trimiterea la Timișoara a unor detașamente de Gărzi Patriotice din județele Olt, Vâlcea și Dolj, care să participe la înăbușirea revoltei. Garniturile cu luptători, aproximativ 25 de mii de oameni, au sosit la Timișoara cu trenul în dimineața zilei de 21 decembrie 1989. Unele garnituri au fost întoarse, iar din altele luptătorii au debarcat, însă au fraternizat cu revoluționarii timișoreni, deplasându-se în *Piața Operei*.

❖ La 2 martie 1990 a început judecarea ofițerilor de miliție și securitate și a reprezentanților de vârf ai PCR, considerați vinovați pentru represiunea din Timișoara, proces intitulat generic „Procesul Timișoara”.

Prin hotărârea definitivă de condamnare (sentința penală nr. 6 din 09.12.1991, pronunțată de Curtea Supremă de Justiție – Secția militară, rămasă definitivă prin decizia penală nr. 30 din data de 06.06.1997, CSJ – Completul de 9 judecători) s-a dispus: Gheorghe Avram (maior miliție) - condamnat pentru favorizarea infractorului, faptă amnistiată prin Decretul FSN din 04.01.1990; Ciucă Valentin (căpitan de miliție) - condamnat pentru favorizarea infractorului, faptă amnistiată prin Decretul FSN din 04.01.1990; Corpondeanu Ion (lt.col. miliție), condamnat la 18 ani închisoare pentru omor, pedeapsă redusă la 15 ani în 1997; Deheleanu Ion (fost șef al miliției Timiș), condamnat la 18 ani închisoare pentru omor, pedeapsă redusă la 15 ani în 1997; Ghircoiaș Nicolae (col.de miliție) – condamnat pentru favorizarea infractorului, faptă amnistiată prin Decretul FSN din 04.01.1990; Grui Tiberiu (căpitan miliție), condamnat pentru favorizarea infractorului, faptă amnistiată prin Decretul FSN din 04.01.1990; Mișea Eugen (căpitan miliție), condamnat pentru favorizarea infractorului, faptă amnistiată prin Decretul FSN din 04.01.1990; Popescu Ion (colonel de miliție), condamnat la 20 de ani închisoare pentru omor, tentativă de omor, arestare ilegală, pedeapsă redusă la 15 ani în 1997; Preda Laurențiu (lt.maj.miliție), condamnat pentru favorizarea infractorului, faptă amnistiată prin Decretul FSN din 04.01.1990; Sima Traian (colonel, șef al DSS Timiș) condamnat la 20 de ani închisoare pentru omor, tentativă de omor, arestare ilegală, pedeapsă redusă la 15 ani în 1997; Veverca Iosif (maior de miliție) – condamnat la 15 ani de închisoare pentru omor și favorizarea infractorului.

Se observă că, într-o primă fază, niciun cadru al MApN nu a fost inculpat, cu privire la represiunea din Timișoara, în pofida evidenței participării forțelor acestei structuri la represiune.

După 1996, an în care cei care au preluat puterea politico-militară în decembrie 1989 au fost înlăturați prin vot popular de la putere, au fost trimiși în judecată generalii Stănculescu Atanasie Victor și Chițac Mihai. Generalii Stănculescu și Chițac au fost condamnați la câte 15 ani de închisoare fiecare (prin rechizitoriul 11/P/1996 din 30.12.1997, Secția Parchetelor Militare a dispus trimiterea în judecată a celor doi generali pentru săvârșirea în concurs real a infracțiunilor de omor deosebit de grav, constând în aceea că au organizat și coordonat, alături de alți inculpați, trimiși anterior în judecată, întreaga activitate de reprimare a manifestanților din Timișoara. Prin sentința penală nr. 250/03.04.2007, ÎCCJ – Secția penală a dispus condamnarea celor doi generali, hotărâre judecătorească rămasă definitivă prin decizia penală nr. 558/15.10.2008 a ÎCCJ – Completul de 9 judecători).

Prin raportare la toate cele mai sus menționate, având în vedere mai ales condamnările pronunțate (care conferă autoritatea de lucru judecat) cu privire la represiunea existentă la Timișoara în intervalul 15-20 decembrie 1989, se desprinde concluzia certă conform căreia toate structurile militare ale României (MI – DSS, MApN) au participat pentru reprimarea violentă a revoluționarilor din Timișoara.

IV BUCUREȘTI - MITINGUL DIN DATA DE 21 DECEMBRIE 1989. REPRESIUNEA DIN NOAPTEA DE 21/22 DECEMBRIE 1989.

La întoarcerea din Iran a președintelui Ceaușescu Nicolae (în timpul efectuării vizitei, conducerea de stat a fost asigurată de Ceaușescu Elena, Bobu Emil și Mănescu

Manea), în după-amiaza zilei de 20 decembrie 1989, acesta a dispus măsurile amintite în capitolul precedent. Totodată, a început să se contureze ideea ca la data de 21 decembrie 1989 să fie organizat un mare miting popular prin care, în accepțiunea fostului președinte, masele populare urmau a fi convinse de justetea politicilor interne și externe ale conducerii de stat.

Martorul C.S – șeful *Cancelariei prezidențiale*, a sintetizat foarte bine atmosfera în care s-a luat decizia organizării mitingului (SPM, 10.07.2018 - vol.V – *Declarații*, f. 298-308). Acesta a spus:” *La întoarcerea din Iran în după-amiaza zilei de 20.12.1989, în jurul orei 18:00 l-am întâmpinat la aeroport așa cum era protocolul. Cunosc faptul că a avut și o întrevedere separată cu Elena Ceaușescu și cred că aceasta l-a informat, în rezumat, asupra faptului că starea de spirit de la Timișoara era departe de a se liniști. Nu cunosc dacă i-a spus și despre morți, însă Nicolae Ceaușescu a devenit tăcut, nu a comentat nimic despre vizita sa în Iran și a ordonat măsurile cunoscute legate de ședința de la CC, anunțata teleconferință de la ora 20:00. Mai arăt că în cadrul informării sale, Elena Ceaușescu a precizat că a trimis la Timișoara o echipă formată din Emil Bobu și Constantin Dăscălescu. Reacția lui Nicolae Ceaușescu a fost una violentă ce denota nemulțumirea pentru trimiterea lui Dăscălescu la Timișoara. Eu am interpretat gestul ca fiind unul de neîncredere în Dăscălescu întrucât în ultimii ani Ceaușescu manifesta nu neapărat prudență cât o totală neîncredere în persoanele din jurul său. În această conjunctură, în seara de 20.12.1989 l-am văzut și pe Barbu Petrescu, primarul capitalei, care a venit la CC și a avut o discuție personală cu Ceaușescu. Nu am cunoscut conținutul, dar după plecarea acestuia m-am prezentat la șeful statului pentru a primi eventuale ordine și sarcini. Atunci am auzit exprimarea „lasă că le arăt eu ăstora de la Timișoara!”. Am înțeles totodată că se preconiza organizarea unui mare miting în ziua următoare 21.12.1989, în fața CC-ului prin care populația și muncitorimea să își exprime adevărata față de conducătorul suprem și să dezaprobe faptele produse la Timișoara. Sunt convins că inițiativa i-a aparținut lui Nicolae Ceaușescu, iar întâlnirea cu Barbu Petrescu a avut doar rolul de a se asigura că poate fi organizată această întrunire.*

Totul a fost spontan și fără organizare prealabilă. Spun acest lucru întrucât seara târziu am fost sunat de gl. Vlad – șeful DSS care a cerut lămuriri în legătură cu acest miting, declarându-se surprins de decizia luată. De obicei, la astfel de manifestări erau angrenate importante forțe de ordine și erau întocmite planuri pentru desfășurarea fără incident. Întrucât mitingul a fost organizat exclusiv de către comitetul municipal București cu resursele necesare, eu nu am fost implicat cu nimic și nici nu am date care să dezvolte acest subiect. Mai mult, Ceaușescu nu m-a invitat să particip a doua zi în balconul în care a vorbit, lucru surprinzător pentru mine întrucât în situații similare m-am aflat întotdeauna acolo. Așadar am rămas în biroul meu și precizez că fereastra era orientată către piață astfel încât am putut observa nemijlocit afluirea oamenilor în piață până în jurul orei 12:00. Era o masă imensă de cetățeni și muncitori cu recuzita cunoscută în astfel de împrejurări, respectiv pancarte, lozinci, tablourile celor doi conducători, alte inscripții cu caracter ideologic. Am remarcat de asemenea, o anumită lipsă de entuziasm, chiar lehamite în atitudinea oamenilor ce păreau a fi aduși cu forța. În general am rămas majoritatea timpului în fața ferestrei. Personal nu am agreat decizia șefului statului întrucât deja în țară erau cunoscute întâmplările de la Timișoara. S-a întâmplat ceea ce și televiziunea a arătat și anume după ce o serie de vorbitori și-au încheiat discursurile, la

foarte scurt timp după ce Nicolae Ceaușescu a luat cuvântul am auzit un vuiet în creștere, nefiresc, produs probabil cu mijloace tehnice apoi câteva bubuituri, iar lumea s-a dislocat haotic în toate direcțiile, de neoprit. Ceaușescu a încercat inutil să calmeze spiritele și în final s-a retras în cabinet. Am observat că Ceaușescu a trăit personal un moment nemaîntâlnit pentru el. În ultima perioadă avea convingerea că este iubit și adulat de către popor întrucât toate manifestările, mitingurile și odele conduceau către această concluzie. Acum a avut ocazia să observe o alterare a ceea ce însemna organizarea perfectă cu care era obișnuit astfel încât părea nedumerit, dar și speriat în același timp. Era atitudinea omului care nu găsea o explicație, în schimb Elena Ceaușescu afișa aceeași inconștiență, răutate și duritate cu înclinarea către măsuri imediate de reprimare.”

Cercetările efectuate în cauză au confirmat că mitingul s-a organizat în mod precipitat, nefiind luate aceleași măsuri organizatorice precum în numeroasele alte situații de acest gen. Forțele de ordine ale mitingului nu au fost numeroase, fiind dimensionate în mod corespunzător abia după compromiterea acestuia. La orele 12:00, Ceaușescu Nicolae, însoțit de Ceaușescu Elena și Dăscălescu Ion, au apărut în fața mulțimii, în balconul CC al PCR. Președintele a luat cuvântul, iar după aproximativ 6 minute s-au declanșat o serie de evenimente ce au dus la totala dezorganizare a mitingului popular.

Este important a fi reținută declarația martorului D.I, audiat la sediul SPM, la data de 30.10.2017 (vol.II – *Declarații*, f.292-298). Acesta a relatat că „*În decembrie 1989 eram ofițer al MApN, cu gradul de inginer colonel în cadrul Secției cu înzestrare cu materiale tehnice a Consiliului Politic Superior al Armatei. Unitatea unde activam purta numărul 02348 și avea în subordine UM 02381 și UM 02487 București. Ocupam funcția de ofițer I, având ca principală atribuție de serviciu, asigurarea cu tehnică de propagandă specială - război psihologic (...)* La 21.12.1989 de la unitatea unde activam au fost trimise patru autospeciale care au avut rolul de a amplifica sunetul, respectiv de a dubla sistemul celor de la Radiodifuziunea Română. Aceste autospeciale s-au aflat sub comanda lt.maj. Grumaz Alexandru. Conform planificării, cele patru autospeciale au fost instalate. Afirm în deplină cunoștință de cauză că una dintre autospeciale a fost sursa sunetului de joasă frecvență cu efect de panică, sunet care a provocat dezordine în mulțimea adunată în Piața Palatului, cu ocazia mitingului popular convocat de președintele Nicolae Ceaușescu. În timp,s-a acreditat ideea conform căreia acest sunet a fost generat de sovietici sau americani, însă realitatea este că sunetul a fost generat de una dintre cele patru autospeciale dispuse de UM 02348 București în perimetrul pieței. Semnalul de panică a fost opera propagandei speciale la inamic (...) Precizez că acel sunet cu efect de panică, înregistrat pe două benzi magnetice a fost probabil importat. Anterior datei de 21.12.1989 nu a existat nicio situație în care respectivele benzi să fie scoase pe teren. Este important de precizat că cele două benzi nu au apărut ca fiind înregistrate în evidențele unității. La 21.12.1989 ele au fost scoase și folosite în premieră (...) Din câte cunosc de la persoanele cu care am intrat în contact, cele două benzi cu efect de panică urmau a fi folosite în timpul discursului președintelui Ceaușescu, doar dacă s-ar fi ivit ocazia. Concret, această ocazie s-a ivit atunci când anumite persoane infiltrate în rândul manifestațiilor au declanșat acțiuni diversioniste cu scopul de a sparge mitingul. Este vorba de împunsături cu diverse obiecte contondente și ascuțite, victimele acestei acțiuni fiind în special femeile. Busculada a fost creată dinspre exterior spre interior, fiind generată o mișcare ce nu a putut fi controlată. În acel moment, a fost declanșat sunetul cu efect de panică existent pe benzile respective.

Rezultatul acestor acțiuni este binecunoscut. Precizez că, Mircea Andrievici (comandantul UM 02487 București) nu a luat singur decizia de folosire a acestui sunet cu efect de panică, ci doar după ce s-a consultat cu mine și Ionescu Dan (comandantul UM 02381 București). Împreună am decis să experimentăm pe viu folosirea aceluși sunet. Cunoșteam la modul teoretic ce efecte poate genera difuzarea unui astfel de sunet. Sunetul era emis pe o bandă de joasă frecvență și odată generat crea efecte de panică maximă, în funcție de subiecții asupra cărora acționa (...) Benzile cu sunet de panică au fost distruse prin ardere în seara zilei de 21.12.1989. Pentru realizarea acestui sunet de panică se folosesc huruit de blindate, împușcături de mitraliere grele sau ușoare, explozii (petarde, grenade). În acest fel, este posibil ca zgomotele unor explozii de grenadă sau petarde raportate de unii martori să fie generate tot de emiterea sunetului respectiv.”

Analiza acestei declarații confirmă ceea ce foarte mulți participanți la miting au declarat că au simțit în timpul discursului președintelui Ceaușescu Nicolae. Mai mult, și foarte important, este faptul că dezorganizarea mitingului a fost provocată și prin implicarea directă a unor cadre MApN ce activau în cadrul unei unități cu profil special. Martorul citat nu a dorit să precizeze dacă, pentru folosirea celor două benzi magnetice, a avut girul structurilor superioare din cadrul MApN.

Cele relatate mai sus, sunt completate de martorul C.S, care a specificat că „*Eu nu cunosc ordinele pe care Ceaușescu le-a dat în continuare, dar la scurt timp am putut observa nemijlocit pe o masă aflată într-una din sălițele de la nivelul cancelariei mai multe obiecte aduse probabil din piață. Erau prezenți gl. Neagoe - șeful Direcției a V-a și alte persoane din aparatul de partid și de stat. Pe masă am văzut mai multe bucăți de lemn, iar unele aveau la capete, sub forma a două cârlige, „coarne de drac”, foarte bine ascuțite, metalice. Am mai văzut bucăți de lemn care aveau în vârf „ace”. Aceste „ace” erau de fapt niște bucăți metalice de circa 5-6 cm foarte bine ascuțite la vârf și prinse în acele cozi din lemn. Rolul lor era fără îndoială acela de a împunge și a provoca evident răniri. Cred că au fost folosite pentru a crea panica și a dezorganiza respectivul miting. Sunt convins că s-a acționat în mai multe puncte, ca niște focare pentru dislocarea mulțimii. Față de masa de oameni aflată în acel moment în piață nu era suficient să se acționeze singular de câteva persoane doar într-o anumită zonă. Așa am și avut reprezentarea că lumea a alergat în mai multe părți ca urmare a existenței mai multor focare de panică. Pe acea măsură am văzut și resturile unei sau unor petarde. Așa se discuta acolo. Am remarcat prezența lui Nicolae Ceaușescu care a vizualizat acele obiecte aflate pe masă și puteam constata cum teama lui incipientă se transformă în furie. În mod cert Nicolae Ceaușescu înțelegea că acele obiecte au fost folosite cu intenție pentru destrucțiunea mitingului. Așadar, înțelegea că cele petrecute au fost urmarea unor provocări. Știu că la scurt timp l-a chemat pe Bobu și cu una din mașini au plecat spre Intercontinental. Nu cunosc ce s-a întâmplat acolo, însă la întoarcere părea un om hotărât în luarea măsurilor întrucât i-a chemat la el pe Milea, Postelnicu și Vlad și le-a ordonat să formeze un comandament militar cu sediul în CC, ordonându-le să nu părăsească în niciun caz clădirea.”*

La rândul său, jurnalistul P.C.T, audiat ca martor la data 03.04.2018 (vol.I – Declarații, f.257-258), a arătat că: „*Într-o împrejurare, la circa 1 an și jumătate după decembrie 1989, am purtat o discuție cu colegul meu de redacție (solicite înțelegere pentru păstrarea în anonimat a numelui acestuia deoarece este decedat) care, înainte de 1989, lucrase ca activist în aparatul de partid, la capitală. Respectivul mi s-a confesat cu privire*

la momentul spargerii mitingului și a afirmat că s-a aflat în mijlocul oamenilor în acea zi de 21 decembrie 1989 în Piața Palatului. Cu privire la cauzele care au putut determina agitația și dispersarea ulterioară a celor prezenți în piață, acesta mi-a spus că a simțit personal o vibrație extrem de puternică ce i-a indus o stare de spaimă și acest lucru l-a constatat și la ceilalți participanți la miting, în jurul său. Am cerut detalii, iar colegul meu mi-a spus că a perceput acea vibrație ca pe un sunet compact, profund, omogen, posibil de joasă frecvență, iar descrierea senzației a fost categoric una subiectivă. Nu mi-a relatat nimic despre alte sunete sau zgomote specifice șenilatelor sau exploziilor de petarde ori de altă natură. De asemenea, mi-a relatat și despre acțiuni individuale prin care femeile în general erau înțepate cu corpuri ascuțite, cum ar fi bățul de la steag. Această ultimă acțiune părea a fi concomitentă cu cea a generării sunetului care i-a indus starea de spaimă”.

Cu toate că presedintele Ceaușescu Nicolae a reușit să-și reia cuvântarea după câteva minute de întrerupere, tensiunea generalizată a fost instaurată în mod iremediabil iar centrul de greutate al Revoluției s-a mutat la București.

După dezorganizarea adunării populare convocată de președintele Ceaușescu Nicolae, manifestații au format trei grupuri importante în centrul Bucureștilor. Aceste grupuri au fost localizate în zona *Universității București, Piața Romană și Piața Unirii*.

Concomitent au fost organizate primele dispozitive de represiune alcătuite din forțe ale Ministerului de Interne, Trupelor de Securitate și ale Ministerului Apărării Naționale. Aceste forțe au fost coordonate de un Comandament Militar alcătuit din ministrul apărării naționale (gl. Milea Vasile), ministrul de interne (Postelnicu Tudor), șeful DSS (gl. Vlad Iulian), șeful Securității municipiului București (col. Goran Gheorghe) și șeful de Stat Major al Gărzilor Patriotice (col. Pârcălăbescu Corneliu).

Forțele aparținând MApN au sosit în *Piața Palatului* în jurul orelor 14:30, cu misiunea de a întări dispozitivele de blocare existente deja în zonă. De la UM 01656 București, în *Piața Palatului*, au ajuns 100 de militari care au staționat, fără să intervină până a doua zi (22.12.1989), orele 12:00, când au fost retrași în unitate. În jurul orelor 13:30, din ordinul ministrului Milea Vasile, gl. mr. Voinea Gheorghe (comandant al Armatei I) a transmis comandantului UM 01908 București (unitate subordonată Comandamentului Infanteriei și Tancurilor) să trimită două companii (aprox. 300 de militari) la Hotelul Intercontinental. Ulterior, în intervalul 14:00-16:00, s-a ordonat UM 01210 București și UM 01305 București să trimită militari și transportoare auto blindate (TAB) în Piața Palatului pentru apărarea sediului CC al PCR.

Forțele Miliției Capitalei au intrat în dispozitiv și au început să acționeze începând cu orele 13:30, în zona centrală a capitalei, cu aproximativ 150 de cadre.

În seara zilei de 22 decembrie 1989, în zona *Hotelului Intercontinental*, au acționat și 6 autospeciale ale pompierilor.

La orele 13:45 ale zilei de 21 decembrie 1989, din ordinul gl. lt. Ceaușescu Nicolae Andruța – comandant al Școlii de Ofițeri a Ministerului de Interne, această unitate a fost alarmată, astfel încât 35 de cadre și 927 de elevi, în ținută militară, s-au deplasat în centrul capitalei (*Hotelul Intercontinental, Piața Romană, Sala Palatului, Piața Amzei și B-dul. Primăverii*). Inițial, acestor forțe nu li s-a distribuit muniție, însă ulterior fiecare elev a primit câte 10 cartușe. Aceste efective nu au primit ordin de deschidere a focului și nu au efectuat foc cu armamentul din dotare. S-au retras la ordin din zonele în care au fost dispuse

la data de 22.12.1989, orele 12:00. Totuși, ancheta penală efectuată ulterior a stabilit că doar gl.lt.Ceașescu Nicolae Andruța, în seara de 21 decembrie 1989 a tras în revoluționari, cu pistolul din dotare, faptă pentru care a fost judecat și condamnat ulterior.

La orele 14:30 ale zilei de 21 decembrie 1989, primele subunități și TAB-uri ale UM 01305 București au ajuns în zona Universității București unde au primit misiunea ordonată de ministrul apărării de a ocupa un dispozitiv de blocare în sprijinul forțelor de ordine.

La orele 16:15, gl.lt. Hortopan Ion (șeful Comandamentului Infanteriei și Tancurilor) a ordonat ca în zona *Hotelului Intercontinental* să fie trimiși suplimentar 10 ofițeri și 100 de militari în termen pentru ca aceștia să facă joncțiunea cu cele 10 TAB-uri aparținând UM 01305 București. Deplasarea acestor forțe s-a făcut cu 8 autocamioane de la Autobaza MApN. După sosirea în zonă, șoferul unuia dintre autocamioane (sold.C.N) a fost lovit în cap cu o cărămidă de către un revoluționar, și-a pierdut pentru scurt timp cunoștința și astfel controlul asupra autocamionului, intrând în plin în manifestații și forțele de ordine, deopotrivă. Incidentul s-a soldat cu 7 decedați și 7 răniți grav din rândul revoluționarilor și rănirea unui elev militar.

La orele 17:30, în baza ordinului ministrului Milea Vasile, o grupă de transmisioniști cu dotarea necesară, a fost trimisă la sediul CC al PCR, pentru asigurarea sistemului de legături necesar conducerii operative a efectivelor militare ce desfășurau misiuni în zona centrală a capitalei. În același timp, din cadrul MStM al Armatei, a fost constituită și s-a deplasat la sediul CC al PCR o grupă operativă de ofițeri de stat major.

Ministrul apărării naționale a ordonat comandantului Aviației Militare (gl.lt. Rus Iosif) să ordone executarea unui zbor de recunoaștere cu două elicoptere, cu scopul informării corecte privind mișcările revoluționarilor în diferitele zone din București. Cu această ocazie, din elicoptere au fost lansate manifeste care îndemneau populația Bucureștilor la calm.

În după-amiaza aceleiași zile, Gărzile Patriotice au primit misiunea de a interveni pentru împrăștierea revoluționarilor din zona centrală a capitalei. Începând cu orele 18:00, din punctul de comandă unde își desfășura activitatea Comandamentul Militar (etajul 1 al CC) s-a solicitat ca efectivele Gărzilor Patriotice să intervină în *Piața Universității și Piața Unirii*.

În jurul orelor 22:00, ministrul apărării a ordonat conducerii Academiei Militare să trimită la sediul CC al PCR două detașamente de cadre și ofițeri elevi, complet înarmate. Drept urmare, la orele 22:45 un efectiv de 784 de cadre și elevi ai Academiei Militare, îmbarcat în autobuze, a ajuns în fața sediului CC, formând un dispozitiv de blocare în zona Hotelului Intercontinental, în spatele dispozitivului deja existent format din militari ai UM 01908 București (MApN).

În toată această perioadă, în dreptul *Hotelului Intercontinental*, revoluționarii, dând dovadă de foarte mult curaj și spirit de sacrificiu, au ridicat o baricadă cu scopul de a împiedica acțiunile forțelor de represiune. Cu toate acestea, foarte mulți revoluționari au fost brutalizați, urcați în camioane și reținuți.

Baricada ridicată s-a dovedit a fi eficientă, astfel încât încercările de a o înlătura prin folosirea TAB-urilor au eșuat. Așa fiind, în jurul orelor 23:00, ministrul Milea Vasile a ordonat ca baricada să fie înlăturată cu ajutorul tancurilor, ordin care s-a executat. Imediat după acest moment, zona a fost ocupată de către forțele de ordine ale Ministerului de

Interne, cărora le-au urmat efectivele UM 01908 București și ale Academiei Militare. Revoluționarii au fost obligați să se retragă pe străzile adiacente.

Probatoriul administrat a relevat că inițial, forțele de represiune au executat focuri de armă în plan vertical sau într-un plan de 45 de grade, cu scopul de a-i intimida și dispersa pe revoluționari. Treptat unghiul de deschidere a focurilor de armă a coborât, astfel încât în jurul orelor 24:00, forțele de represiune au tras în plin asupra revoluționarilor, rezultând numeroși morți și răniți.

Represiunea a continuat până în jurul orelor 02:00 din 22 decembrie 1989, acționându-se cu violență extremă. Au fost arestate 1245 de persoane din care 670 au fost introduse direct la Penitenciarul Jilava, iar celelalte au ajuns în același loc de detenție după ce, în prealabil, au fost introduse în unele unități de miliție și securitate, unde au fost supuse violenței.

Fostul premier al Guvernului României, R.P, a declarat în calitate de martor (sediul SPM, 01.03.2017, vol.I – *Declarații*, f.148-165) – „În ziua de 21 decembrie 1989, în jurul prânzului, mă afluam la catedră, iar o secretară m-a atenționat că la televizor se transmite ceva deosebit (...) Am reușit să văd momentul în care adunarea populară organizată din ordinul lui Nicolae Ceaușescu se destrăma în mod spectaculos (...) Am fost sunat telefonic de către soția mea care m-a informat că a fost înștiințată că în zona Hotelului Intercontinental se formase o baricadă (...) Am hotărât să merg la baricadă (...) Am plecat direct de la facultate, cu autoturismul personal (...) Între cei prezenți am remarcat foarte mulți tineri, dar și un bărbat care se manifesta cu multă autoritate, despre care am aflat că se numește Dan Iosif (...) Am rămas la fața locului, alături de celelalte persoane, până cu puțin înainte de miezul nopții când asupra noastră s-a tras cu muniție de război. Am văzut căzând în jurul meu oameni, au fost morți și răniți.”

În completarea acestor declarații vin cele aparținând revoluționarilor din București care au participat în după-amiaza zilei de 21 decembrie 1989 și în noaptea care a urmat la confruntările violente cu forțele de represiune, în centrul capitalei României. Aceste declarații se regăsesc în cuprinsul volumelor 1-191, din dosarul nr. 11/P/2014, intitulate „Piața Universității”.

Cu titlu de exemplu vor fi redate câteva dintre aceste declarații, relevante pentru starea de fapt a respectivului interval de timp. Astfel:

1. Martorul A.P (vol.1–*Piața Universității*, audiat 21.03.2006) arată că „În ziua de 21 decembrie 1989.. m-am deplasat pedestru în Piața Universității, am ajuns în jurul orei 17.00 și am observat că erau strânși mai mulți manifestanți (...) În jurul orei 19:30 au venit dinspre Piața Romană mai mulți soldați îmbrăcați în costume militare kaki, înarmați cu pistoale mitralieră. Aceștia aveau în jur de 30-40 de ani, însă erau și de 20 de ani (...) Ulterior, au venit două TAB-uri și camioane (...) În jurul orei 20:00-21:00 focul a fost deschis de soldați, trăgând cu trasoare în aer, pentru intimidare. Se vedeau trasoarele fluorescente. În jurul orei 23:00 soldații au deschis focul, trăgând foc cu foc în populație. Am văzut oameni căzând (...) În acel moment m-am speriat și am încercat să mă retrag (...) Am intenționat să mă ascund, însă am fost prins de mai mulți soldați, unul era în jur de 40-45 de ani, îmbrăcat în uniformă de soldat, cred că era ofițer datorită vârstei și felului cum se adresa celorlalți soldați, restul erau soldați în termen. Am fost luat împreună cu patru manifestanți, lovit cu bastoanele și pumnii la nivelul feței, m-au dus pe o stradă situată pe partea cu restaurantul Dunărea, m-au pus să stau culcat cu fața la astfalt, am

fost predați unui grup de circa patru civili, care ne-au încătușat câte doi (...) Am fost urcați în mașini și transportați la Miliția Capitalei”.

2. A.C. (vol.1–Piața Universității, audiat 30.07.2008) precizează că „La Universitate am văzut TAB-uri și tancuri, foarte mulți ofițeri și subofițeri de miliție și armată, dar și câțiva civili care dădeau ordine militarilor MApN (...) În momentul în care a început să se tragă eu mă aflam în apropierea cinematografului Luceafărul (...) Și-au făcut apariția mai multe mașini de pompieri. Au început să înainteze cu tancurile, după ce în prealabil erau trase trasoare și gloanțe în plan vertical (...) Cadrele de miliție au început să deschidă focul asupra noastră, fapt ce ne-a determinat să fugim (...) Am fost opriți de mai mulți luptători din Gărzile Patriotice care ne-au amenințat cu armele după care i-au chemat pe milițieni. Atunci cadrele de miliție au început să ne înjure și să ne lovească cu picioarele și cu pumnii, noi căzând. Ne-au urcat în dube și ni se adresau „Vreți democrație, luați democrația!”, după care eram loviți din nou cu pumnii și picioarele. Am plecat cu dubele, pe Văcărești, militarii s-au oprit, au coborât din dube și au început să alerge după grupuri de tineri, auzindu-se și focuri de armă. Îi auzeam cum afirmau „Uite iepurii cum fug!”.

3. A.P (vol. 1 – Piața Universității, audiat 11.04.2005) a spus că: „În după-amiaza zilei de 21.12.1989, am mers în centrul capitalei. Acolo erau circa 200 manifestanți, strigau lozinci anticeaușiste. M-am integrat și eu în grupul de manifestanți. În jurul nostru se formase un dispozitiv al forțelor de represiune, respectiv milițieni și militari MApN (...) Manifestanții ocupaseră carosabilul din Piața Universității și tot treceau mașini militare în viteză, care încercau să ne disperseze, dar și mașini de pompieri care au stropit cu apă. Pentru a împiedica acest lucru, ne-am hotărât să ridicăm o baricadă (...) Încercam să dialogăm cu militarii din cordoane ca să nu tragă în noi. Militarii au început să tragă la un moment dat în sus, apoi au coborât unghiul la 45 de grade, ca mai târziu la orizontală. În jurul orei 01:00, în 22.12.1989, forțele de represiune au spart baricada construită de noi și așa cum am arătat, au coborât unghiul de tragere la orizontală. Atunci mulțimea s-a dispersat (...) Eu și fratele meu am fost văzuți de o grupă de milițieni și militari MApN care ne-au reținut și ne-au dus la Secția I Miliție. Acolo am fost bătuți.”

4. A.C (vol. 2 – Piața Universității, audiat 16.06.2008) a declarat că „În data de 21.12.1989, după ora 14:00, m-am deplasat spre centrul orașului, ajungând la Universitate (...) După lăsarea întinericului am auzit primele focuri de armă (...) Auzeam focuri de armă și pe lângă noi cădea câte o persoană, împușcată fie în zona capului, fie în picior. Personal am ajutat două-trei persoane, bărbați în vârstă de 20-25 ani (...) Eram înconjurați de milițieni. Am văzut aproximativ 10-15 astfel de persoane rănite sau decedate. În permanență eram supuși la jeturi de apă, rafale de armă, gaze iritant lacrimogene (...) Am văzut câteva vehicule militare care au spart baricada (...) După ce am văzut că se trage puternic m-am îndepărtat.”

5. Ghe.U (vol. 20 – Piața Universității, audiat 05.04.1990) a spus că „În seara zilei de 21 decembrie 1989, în jurul orelor 18:00, am plecat de acasă cu intenția de a participa la demonstrația din fața Hotelului Intercontinental. Am ajuns la Universitate și am văzut că demonstrații blocaseră căile de acces cu mașini (...) Am văzut că aici erau polițiști, cu căști și scuturi, înarmați. Erau de asemenea și militari îmbrăcați în kaki. Am văzut când o mașină blindată a armatei a încercat să desfacă baricada, dar nu a reușit. În jurul orelor 23:00 au fost aduse tunurile cu apă (...) Atunci s-au apropiat cordoanele de

polițiști și am văzut un soldat care trăgea în sus. Am început să ne retragem și am dat peste o femeie și un bărbat care se ajutau reciproc pentru a ajunge într-o scară de bloc, deoarece bărbatul era rănit la gât (...) S-au apropiat militari în termen care m-au somat să stau. Mi-a fost frică și am fugit. Atunci au tras spre mine și eu m-am culcat pe burtă. A venit la mine un individ îmbrăcat în kaki care nu avea nici grade, nici semn de armă, în vârstă de aproximativ 35 ani. Acesta a sărit cu picioarele pe mine. Am fost luat de milițieni și m-au dus la Poliția Capitalei. Aici am fost lovit cu bastoanele de cauciuc și picioarele”.

6. K.M (vol. 24 – *Piața Universității*, audiat 23.11.2006) a arătat că „*Am ajuns în Piața Universității în jurul orelor 17:00, constatând că perimetrul cuprins între intersecție și Intercontinental era ocupat de aproximativ 800 de persoane care scandau. De asemenea, am observat că în dreptul Băncii Franceze, un baraj al forțelor de ordine format din scutieri, dotați cu căști albe, scuturi, bastoane și pistoale mitralieră cu pat rabatabil, iar în spatele acestuia erau trupe MAPN. În spatele acestui baraj erau mai multe TAB-uri, camioane, militari. Cineva din mulțime a avut ideea de a se construi o baricadă (...) Au avut loc mai multe intervenții a unor autospeciale de pompieri (...) După ora 22:00, am observat mai multe TAB-uri, unul dintre ele rămânând blocat în baricadă (...) În jurul orelor 24:00 sau puțin înainte, în zonă s-a deschis focul, iar o parte din manifestații s-au retras. Nu știu din ce direcție a venit focul, dar am auzit strigăte de durere imediat după aceea. În acel moment mă aflam lângă restaurantul Dunărea unde am văzut un bărbat în vârstă de aproximativ 30 de ani ce avea piciorul stâng zdrobit, piciorul atârna în pantaloni, l-am tras pe trotuar (...) În același timp am auzit tropăit de bocanci în spatele meu, realizând că cei din cordon sau alte forțe de ordine interveniseră în forță și cu brutalitate. Am apucat să văd decât că spre mine veneau militari în kaki și imediat după aceea am primit un pat de armă de la unul dintre aceștia în zona cervicală și m-am prăbușit la pământ, rămânând alături de rănitul care nu mai mișca.*

7. M.V (vol. 30 – *Piața Universității*, audiat 23.11.2005) a declarat că „*În ziua de 21 decembrie 1989 (...) am hotărât să mă deplasez înspre zona centrală a orașului (...) Am ajuns în Piața Universității (...) În primul rând al cordonului erau scutieri cu căști de protecție având asupra lor bastoane de cauciuc. În spatele acestora am văzut cadre de miliție și civili având pistoale în tocuri, la centură, despre care cred că erau lucrători de securitate (...) Lângă Intercontinental, i-am văzut pe Dan Iosif și Dumitru Dincă, vorbind pe rând la o portavoce (...) La aproximativ 20 de minute după ce am ajuns în piață, am văzut două TAB-uri venind în viteză înspre Piața Romană (...) La câteva minute, în aceleași condiții au mai trecut alte trei TAB-uri. La scurt timp după trecerea acestor TAB-uri, milițienii din cordonul susmenționat au început să tragă cu pistoale mitralieră în rafale scurte sau foc cu foc, deasupra manifestațiilor, la un unghi de 45 grade. În același timp, personal am văzut cum civilii din cordon trăgeau cu pistoalele înspre manifestații, la nivelul picioarelor. Lângă mine, la circa doi metri, câțiva manifestații s-au lăsat jos, încercând să se ferească de gloanțe. După câteva secunde am văzut cum unul dintre acești manifestații a fost lovit de un glonț în frunte, prăbușindu-se la pământ cu fața plină de sânge.”*

8. G.I.T – dosar nr. 11/P/2014, vol. 31 – *MAPN*, audiat ca martor la 08. 11.2005) „*În perioada 1980-1989 am activat ca ofițer pe diferite funcții de comandă la unitatea de parașutiști UM 01842 Boteni . Din septembrie 1989 am început cursurile Academiei Tehnice Militare (...) În ziua de 21 decembrie ni s-a spus de către unul din locuitorii*

comandantului că vom intra în dispozitiv la sediul CC, cu misiunea de a împrăști grupurile de manifestați între CC și Piața Universității (...) Eu personal, fiind parașutist, eram echipat cu ținută albastră. În jurul orelor 21:00 am ajuns la sediul CC, transportați cu autobuzele unității (...) Am ajuns în dispozitiv în jurul orelor 22:30, în zonă existau până în 2000 de manifestați (...) În jurul orelor 22:30, fiind în dispozitiv, am văzut cum o persoană scoasă din mulțime de către scutieri, încercând să scape, a fost împușcată în cap cu pistolul de către un civil. La 10-15 minute după, scena s-a repetat cu un alt manifestant împușcat lângă zidul Universității (...) Persoanele din cordonul de civili erau îmbrăcate uniform în pardesiu, cu pistolul la centură sau în ham. Pe timpul înaintării transportoarelor blindate acestea executau foc pe direcția manifestațiilor. Deasupra acestora, la un unghi de 30-40 de grade (...) după dispersarea manifestațiilor, am primit ordin de la comandantul nostru să rămânem în dispozitiv până la orele 07:00. Între orele 03:00-05:00 au venit mașini de pompieri și de la salubritate care au curățat și spălat străzile și trotuarele (...) M-am dresat comandantului Academiei, gen. Gheorghe Logofătu, cu solicitarea de a-mi explica ce misiune avem în stradă cu armament și muniție la noi, în condițiile în care nu aveam dreptul să oprim mulțimea. Am fost admonestat de către comandantul academiei și amenințat că va lua măsuri împotriva mea (...) După intrarea în unitate, am predat armamentul și muniția și am trecut la dormitoare.(...) S-a transmis ordinul ca ofițerii studenți proveniți de la structurile MI, CI, pompieri și securitate, să predea armamentul și muniția și să se adune în amfiteatrul 58, parter. Ulterior, după circa două săptămâni, am aflat de la diferiți colegi, că după ce au fost adunați în amfiteatru cei mai sus menționați, generalul Soare a primit ordin verbal de la generalul Logofătu să-i împuște pe respectivii studenți ofițeri. La opoziția generalului Soare, comandantul unității nu și-a retractat ordinul, dar nici nu a insistat.”

În mod deosebit sunt relevante, pentru a demonstra represiunea exercitată până la data de 22 decembrie 1989, volumele intitulate „*Jurnale de luptă*”. Conținutul acestora evidențiază participarea nemijlocită a forțelor MApN, ca urmare a ordinelor date de președintele Ceaușescu Nicolae (ordine transmise ierarhic până la nivelul de execuție), la reprimarea revoluționarilor din orașele țării.

Astfel, armata a fost folosită în mod nelegal și contrar scopului ei de a fi (apărarea poporului împotriva unui agresor extern). Reprezentativ este volumul 8 – „*Jurnale de luptă*”. În mod cronologic sunt consemnate misiunile *Diviziei 1 Mecanizate București*, începând cu data de 17 decembrie 1989. Este evidențiată implicarea generalului Eftimescu Nicolae (prim-adjunct al ministrului apărării și șef al Direcției Operații din MStM). Apoi, după represiunea violentă din noaptea de 21/22 decembrie (București), Comandantului *Armatei I* i s-a raportat: „*Cadrele și trupele au dat dovadă de elan revoluționar pentru a înlăptui ordinul comandantului suprem transmis la mitingul din 21.12.1989*”. (pag. 61-63)

În perioada de după evenimentele revoluționare, în spațiul public s-a vehiculat ipoteza că pentru represiunea exercitată până la data de 22 decembrie 1989 au fost folosite și persoane din afara țării (în special din zona arabă, date fiind relațiile foarte bune dintre Ceaușescu Nicolae și liderii arabi). Cu toate acestea, analiza întregului material probator nu a relevat indicii edificatoare pentru implicarea unor astfel de elemente, în exercitarea represiunii. Ulterior datei de 22 decembrie au fost reținuți străini suspecti de săvârșirea unor acte de terorism, însă , fără excepție, suspiciunile nu s-au adeverit, iar aceste persoane au fost eliberate.

Conform probatoriului administrat, în intervalul 16-22 decembrie 1989 – orele 12:00, totalul decedaților a fost de 153 persoane, au fost înregistrați 831 de răniți, fiind reținuți/lipsiți de libertate 890 de revoluționari.

Coordonarea represiunii a fost făcută de președintele Ceaușescu Nicolae (comandant suprem al forțelor armate), prin intermediul vârfurilor de comandă din cadrul MI-DSS și MApN. **Au fost implicați direct și toți șefii de direcții militare aparținând MI-DSS și MApN.**

Pe cale de consecință, responsabilitatea penală pentru represiunea revoluționarilor în intervalul 17-22 decembrie 1989 revine fostul președinte Ceaușescu Nicolae și vârfurilor de comandă ale MApN și ale MI-DSS .

V. DIMINEAȚA ZILEI DE 22 DECEMBRIE 1989. SINUCIDEREA MINISTRULUI APĂRĂRII. NUMIREA ÎN FUNCȚIA DE MINISTRU AL APĂRĂRII A GL.LT. STĂNCULESCU ATANASIE VICTOR. PĂRĂSIREA SEDIULUI CC AL PCR DE CĂTRE CUPLUL PREZIDENTIAL CEAUȘESCU.

Represiunea exercitată în centrul capitalei, în noaptea de 21 spre 22 decembrie 1989, a constituit un aparent succes pentru regimul Ceaușescu, având în vedere că s-a reușit împrăștierea revoluționarilor și curățarea zonei centrale.

Cu toate acestea, în dimineața zilei de 22 decembrie 1989, de pe platformele industriale ale Bucureștilor s-au format coloane masive cu muncitori care, în jurul orelor 07:00-08:00, s-au pus în mișcare spre centrul orașului, obiectivul final al deplasării constituindu-l piața din fața sediului CC al PCR (locație unde cuplul prezidențial Ceaușescu a înnoptat).

În *Piața Universității* grupurile de revoluționari au intrat în dialog pașnic cu militarii dispuși în zonă. Pe acest fond, Ceaușescu Nicolae le-a ordonat ministrului de interne și ministrului apărării naționale să ia măsuri ferme de interzicere a ocupării zonei centrale a capitalei de către revoluționari, prin folosirea armamentului, amenințându-i că în caz contrar vor fi catalogați ca trădători și sancționați în consecință. Drept urmare, ministrul apărării a ordonat deplasarea spre București a tancurilor și trupelor de la UM 01303 Târgoviște, UM 01057 Mihai Bravu, UM 01088 Slobozia și UM 01069 Mihai Bravu (Aceste unități au ajuns la fața locului după părăsirea sediului CC de către cuplul prezidențial, fiind redirecționate către unitățile militare situate pe șoseaua Olteniței din București).

Supus unei presiuni uriașe din partea *comandantului suprem* privind intervenția militară violentă asupra maselor de revoluționari ce aflau spre centrul capitalei, aflându-se inclusiv sub emoția participării în mod direct la represiunea din noaptea de 21/22 decembrie 1989, ministrul apărării gl.Milea Vasile a urcat la etajul 6 al CC, a solicitat ofițerilor existenți în jurul său să-i asigure o centură și un pistol, după care, rămânând singur în biroul Șefului de Stat Major al Gărzilor Patriotice, s-a sinucis prin împușcare. Generalul Milea nu a decedat instantaneu, a fost trimis de urgență la Spitalul Elias unde, imediat după momentul sosirii, a fost declarat decedat. Despre acest gest al ministrului apărării, președintele Ceaușescu Nicolae a fost anunțat de colonelul Pârcălăbescu Corneliu (șeful de Stat Major al Gărzilor Patriotice).

Împrejurările în care s-a produs decesul ministrului apărării Milea Vasile au făcut și obiectul cercetării dosarului SPM nr. 68/P/1990, concluzia fiind cea de sinucidere .

Sub aspectul derulării evenimentelor din data de 22 decembrie 1989, cercetările efectuate au reținut că încă din seara zilei de 21 decembrie 1989, Ceaușescu Nicolae a ordonat revenirea de la Timișoara a gl.lt. Stănculescu Atanasie Victor. Acesta era un apropiat al cuplului prezidențial, bucurându-se de încredere. Este posibil ca încă înaintea sinuciderii ministrului apărării, pe fondul nemulțumirilor privind eficiența represiunii, comandantul suprem să fi luat decizia numirii gl.lt. Stănculescu în funcția de ministru al apărării. Cert este că, la orele 09:55 din dimineața zilei de 22 decembrie 1989, gl. lt. Stănculescu Atanasie Victor s-a prezentat în fața președintelui Ceaușescu Nicolae care i-a cerut verbal să preia comanda Armatei.

În felul acesta, de facto, fără emiterea unui decret scris, gl.lt. Stănculescu Atanasie Victor a devenit ministru al apărării.

Imediat după acest important moment, folosind indicativul ministrului apărării naționale („*Rondoul*”), generalul lt. Stănculescu Atanasie Victor a ordonat ca efectivele Armatei să se reîntoarcă în cazărmi, inclusiv vehiculele blindate aflate în fața CC al PCR. Urmare acestui ordin, în jurul orelor 11:00, au fost retrase din jurul CC efectivele UM 01210 București, UM 01305 București și ale Academiei Militare.

Se constată că, la scurt timp după numire, ministrul apărării Stănculescu Victor Atanasie a dat un ordin militar extrem de important, vădit contrar celui dat anterior de comandantul suprem – președintele Ceaușescu Nicolae. Acest ordin a influențat în mare măsură evenimentele ulterioare, fiind facilitate pătrunderea în jurul orelor 12:00 a revoluționarilor în sediul CC al PCR și, în după-amiaza aceleiași zile, accesarea la puterea politico-militară a ”grupului Iliescu”

La orele 10:30 ale zilei de 22 decembrie 1989, Ceaușescu Nicolae a convocat Comitetul Politic Executiv al PCR, în ceea ce urma să fie ultima ședință a puterii politice comuniste din România. La ședința CPEx, prezidată de Ceaușescu Nicolae, au participat Ceușescu Elena, Mănescu Manea, Dăscălescu Constantin, Bobu Emil, Dincă Ion, Andrei Ștefan, Radu Ion, Ciobanu Lina, Totu Ioan, Niculescu Paul Mizil, Fazekas Ludovic, Popescu Dumitru, Rădulescu Gheorghe, Gere Mihai, Giosan Nicolae, Mureșan Ana, Gâdea Suzana, Curticeanu Silviu, Stoian Ion, Ursu Ioan, Vlad Iulian și Postelnicu Tudor.

Stenograma ședinței CPEx relevă atitudinea din acele momente a președintelui statului. Printre altele, acesta a spus: „*Acum reiese că acțiunea este bine organizată și pusă la punct. Cu puțin înainte generalul Milea s-a împușcat (...) a plecat de la mine și după două minute am fost informat că s-a împușcat (...) Vreau să-i întreb pe cei prezenți aici, din CPEx, care este hotărât să lupte sau care nu? (...) Cine nu se angajează sau nu s-a angajat față de alții, să spună (...) Să declarăm imediat starea de necesitate în întreaga țară (...) Sigur că nu putem trage în muncitori. Noi suntem reprezentanții muncitorilor și nu putem trage în muncitori, dar sunt și lichele (...) Trădătorul Milea este de vină și probabil mai sunt și alții. Trădătorul Milea a plecat de aici și s-a sinucis. I-am spus să se ducă să dea ordin să aducă unitățile militare și el s-a sinucis. A intrat în sala de comandament și s-a sinucis. Întrebat de Mănescu Manea cine l-a înlocuit pe Milea Vasile în funcția de ministru al apărării, președintele a răspuns „L-am chemat pe primul adjunct. Este deja la dispoziția mea și lucrează aici. ”*

La orele 10:51 din 22 decembrie 1989, prin Decret Prezidențial, a fost instaurată **starea de necesitate** pe întregul teritoriu al României (decretul a fost difuzat pe posturile de radio și televiziune). Prin acest act s-a dispus ca toate unitățile MApN, MI și GP să intre în stare de alarmă, au fost interzise întâlnirile publice și circulația persoanelor pe timp de noapte, constituirea pe timp de zi a grupurilor mai mari de 5 persoane etc. S-a anunțat inclusiv sinuciderea generalului „trădător” Milea Vasile.

În jurul orelor 11:30, în fața sediului CC se aflau aproximativ 80 de mii de revoluționari. În această situație, gl.lt. Stănculescu Atanasie Victor i-a raportat președintelui că este oportun să părăsească sediul CC cu ajutorul unui elicopter. Inițial propunerea a fost refuzată, iar președintele a dat ordin ca efectivele Direcției a V-a din cadrul DSS să nu permită accesul revoluționarilor în sediu. Imediat după acest moment, președintele Ceaușescu Nicolae a ieșit în balconul CC și a avut o tentativă de a intra în dialog cu revoluționarii, folosind o portavoce. A încercat calmarea spiritelor, însă reacția maselor a fost contrară, președintele a fost huiduit, iar în direcția sa au fost aruncate diferite obiecte, ceea ce l-a determinat să reentre în sediu.

În acest timp, **gl. lt. Stănculescu Atanasie Victor a luat legătura prin telefon cu gl. Rus Iosif – șeful Aviației Militare, căruia i-a solicitat trimiterea spre CC a 2 elicoptere, ce urmau să aterizeze pe acoperișul instituției și să-i evacueze pe soții Ceaușescu și alți membri ai conducerii partidului comunist. Ordinul s-a executat, însă doar unui singur elicopter i s-a facilitat aterizarea (celalalt rămânând în aer). Presat de împrejurări, cuplul prezidențial, Mănescu Manea, Bobu Emil, Rusu Marian și Raț Florian (ultimii doi, gărzi de corp) au urcat în elicopterul pilotat de lt.col. Maluțan Vasile. Elicopterul a decolat de pe acoperișul CC al PCR la orele 12:06 din 22 decembrie 1989. Concomitent, primii revoluționari au pătruns în sediul CC al PCR.**

Probatoriul administrat a demonstrat că

Începând cu orele 12:06 ale zilei de 22 decembrie 1989, Ceaușescu Nicolae și Ceaușescu Elena au pierdut prerogativele puterii de stat în România.

Relevante sub aspectul situației de fapt expuse anterior sunt următoarele declarații:

1. M.T – aghiotant al gl.lt. Stănculescu Atanasie Victor, sediul SPM, declarație de martor, 23.05.2017 (vol.II – *Declarații*, f.69-81) – „În dimineața zilei de 22.12.1989, am primit ordinul de a mă deplasa la domiciliul gen. Stănculescu, am ajuns acolo în jurul orelor 09.15, iar în momentul când mă aflam în fața imobilului l-am văzut pe general încadrat de două persoane îmbrăcate în civil pe bancheta din spate a unui autoturism Dacia 1300 cu numere civile, de culoare neagră (...) am constatat că gen. Stănculescu șchiopăta, fără să cunosc de ce. Împreună cu gen. Stănculescu am intrat în CC, am urcat la etajul I unde am fost întâmpinați de cadre ale Direcției a V-a. Precizez că amândoi eram înarmați cu câte un pistol Carpați (...) În acele momente ne aflam în antecamera Cabinetului 1, folosit de Nicolae Ceaușescu. Aici se aflau mai multe personalități politice ale vremii, dar și componenții Direcției a V-a. La scurt timp, președintele Nicolae Ceaușescu a ieșit din cabinetul său și pot aprecia că avea un aspect răvășit. Și-a ațintit privirea spre mine având în vedere că nu mă cunoștea, iar gen. Stănculescu i-a explicat că sunt adjutantul lui. Nicolae Ceaușescu i s-a adresat gen. Stănculescu spunându-i: „Tov. Stănculescu, te-am chemat să lucrezi cu mine. Armata nu depune armele. Armata folosește toate aceste instalațiuni (arătând cu mâna în jurul CC – unde se afla un puternic dispozitiv de apărare compus din trupe terestre cu tehnică blindată plus cei de la Direcția a V-a, cu

scutieri și restul trupelor de intervenție). Mergeți acolo (indicând punctul de comandă din interiorul CC) și dați ordinele necesare”. Cu referire la acest ordin dat de Nicolae Ceaușescu apreciez personal că de fapt a fost o numire verbală în funcția de ministru al Apărării a lui Stănculescu (...) Imediat după ordin, generalul și eu ne-am îndreptat spre punctul de comandă unde se afla în calitate de șef generalul Eftimescu Nicolae, fiind prezent inclusiv generalul Voinea (...) gen. Stănculescu a fost rechemat probabil la Cabinetul 1. Până la reîntoarcerea generalului, am ieșit pe hol unde am surprins o conversație purtată între Elena Ceaușescu și Dincă Ion. Am auzit cum acesta din urmă îi spunea Elenei Ceaușescu ceva de genul: „împușcăm 3.000 – 5.000 și facem ordine”, afirmație aprobată de Elena Ceaușescu (...) Gen. Stănculescu s-a reîntors la punctul de comandă, relatându-mi ulterior evenimentelor, că a purtat o discuție cu Nicolae Ceaușescu și l-a sfătuit pe acesta să părăsească CC deoarece aici nu i se mai putea asigura securitatea, sugerându-i o deplasare cu elicopterul la Snagov, locație din care Nicolae Ceaușescu ar mai fi putut governa. Generalul mi-a relatat că scopul real al acestui sfat dat președintelui a fost înlăturarea lui de la comanda țării. Repet, aceste discuții le-am purtat cu gen. Stănculescu ulterior evenimentelor din Decembrie. Am fost martor la ordinul dat de gen. Stănculescu pentru ca generalul Eftimescu să retragă în unități efectivele aflate în dispozitivul de apărare din jurul CC, dar să nu se lase dezarmate, însă să pactizeze cu mulțimea. Mai apoi l-am însoțit pe gen. Stănculescu spre etajul V al CC unde am văzut cum Nicolae și Elena Ceaușescu au fost aduși în mare grabă pentru a fi luați de elicopter. Am asistat inclusiv la abandonarea armamentului din dotare și ținutei militare de către componenții Direcției a V-a. Precizez că aceștia purtau niște scurte de culoare albastră cu gulere din blană, fără însemne militare, iar pe dedesubt aveau haine civile. Erau înarmați cu pistoale mitralieră. Armele au fost abandonate pe jos, fapt ce ar fi putut genera mari probleme, mai ales că un tânăr (adolescent), aflat printre primii manifestați pătrunși în CC, a pus mâna pe o armă și a tras o rafală, arma fiind dezasigurată și cu cartuș pe țevă. Nimeni nu a fost rănit ca urmare a acestui incident. Precizez că în timpul fugii cuplului Ceaușescu m-am aflat lângă gen. Stănculescu. Nu este adevărat faptul că în momentele premergătoare decolării elicopterului între Elena Ceaușescu și gen. Stănculescu ar fi avut loc un dialog prin care i se cerea generalului să aibă grijă de copiii cuplului (...) Împreună cu gen. Stănculescu am părăsit CC-ul, nu înainte de a lăsa pistoalele noastre în sertarele unui birou. Am constatat că toate armele și echipamentele abandonate de cadrele Direcției a V-a au fost luate de manifestați (...) ne-am deplasat la Ministerul Apărării.”

2. Audiata ca martor, la sediul SPM, la data de 10.07.2018, C.S a precizat : „L-am întâlnit pe generalul Milea în dimineața de 22 decembrie (...) Confirm că era abătut și într-o stare de mare tristețe, mi-a relatat că a primit ordin de la Nicolae Ceaușescu să îl cheme pe gl. Stănculescu de la Timișoara (...) a urmat sinuciderea lui Milea. În virtutea relațiilor de serviciu, dar și personale cu gl.Milea, consider că a fost un act suicidal. Toate elementele cunoscute de mine conduc spre această concluzie. Am considerat că vinovatul moral pentru acest gest a fost fără îndoială Ceaușescu, care în zilele anterioare l-a umilit, l-a amenințat cu destituirea, iar în final i-a ordonat să îl cheme pe Stănculescu. Pe fondul celor întâmplate la baricadă și în tensiunea momentului respectiv, cred că Milea s-a sinucis (...) Nu cred că Ceaușescu avea intenția să părăsească țara. Fuga lui subită din CC a fost urmarea panicii, ca urmare a adunării maselor în piață, a huiduielilor, dar și a persuasiunii gl.Stănculescu care a reușit să-l determine să părăsească sediul.”

3. S.N, fost ministru al apărării, sediul SPM, 12.10.2017 (vol.II – Declarații, f.235-245), a relevat că „Precizez că după moartea ministrului Milea, Ceaușescu l-a chemat pe generalul Stănculescu la CC și i-a ordonat să preia comanda armatei. Acest ordin nu a fost materializat în vreun înscris, poate și din cauza condițiilor existente, a rapidității cu care s-au desfășurat evenimentele, dar generalul Stănculescu cred că a înțeles rolul ce-i revenea. Menționez în acest sens, semnarea ordinelor pe care le-a dat cu indicativul „Rondoul”, care era de fapt indicativul ministrului apărării Milea. Așadar, generalul s-a comportat de facto ca ministru al apărării, armata l-a recunoscut și a respectat ordinele, iar după ce a mers la MAPN a ocupat biroul ministrului și s-a așezat în scaunul acestuia.”

4. Audiat în calitate de martor la sediul SPM în data de 06.11.2018 (vol.IV – Declarații, f.154-159), N.M a precizat că „În mod cert ordinul meu a fost executat întocmai de toate cadrele direcției. Cu toții au plecat acasă, exceptându-i pe cei care au rămas la poarta instituției pentru pază. Apreciez că fără acest ordin nu ar fi fost posibil ca revoluționarii să pătrundă în clădirea CC. Cadrele direcției erau suficient de numeroase și bine pregătite profesional, astfel încât dacă aș fi dat ordin, nimeni nu ar fi pătruns în CC (...) Despre conduita Direcției a V-a nu am purtat discuții anterioare cu gen. Vlad Iulian, însă cu acesta m-am înțeles în mod tacit. Practic, eu am dat ordin ca subordonații mei să nu tragă, iar generalul Vlad nu mi-a dat un ordin contrar (...) Subordonații mei îmi recunoșteau pe deplin autoritatea de șef, dar în același timp mă și îndrăgeau, astfel încât nu se pune problema ca vreunul dintre ei să nu-mi fi ascultat ordinul.”

5. B.M - fost subofițer Direcția a V-a din cadrul DSS, declarație de martor, sediul SPM, 01.08.2018 (vol.IV – Declarații, f.46-51) – „În anul 1989 luna decembrie aveam gradul militar de plutonier și activam la Departamentul Securității Statului, Direcția a V-a. Practic locul meu de muncă era la garajul CC, cu intrare dinspre strada Onești (...) Vreau să precizez că în conformitate cu ordinul primit de la superiori în ziua de 21.12.1989, tot personalul Serviciului 8 și-a luat în primire armamentul din dotare, pe care l-a avut până în ziua de 22.12.1989 când tot la ordin l-am depus cu toții la camera de armament. Personal am depus armamentul la camera specială aflată la intrarea D din CC, unde era asigurat cu pază. Camera menționată se afla la parter chiar în fața ofițerului de serviciu (...) Nu mai rețin exact ora la care am predat armamentul (pistolul și pistolul mitralieră, muniția aferentă), dar era înainte de fuga lui Ceaușescu, posibil în jurul orei 10:00 (...) Ordinul de depunere a armamentului l-am primit de la comandantul gărzii, cpt. Turza Maximilian. Acesta nu ne-a precizat din partea cui a primit respectivul ordin. Nu cunosc, dar este posibil ca ordinul inițial să fi plecat de la gl. Vlad Iulian (...) Atât noi subofițerii, dar și ofițerii din câte am văzut, am ieșit pe la spațiul rezervat colectării gunoierului și astfel în momentul în care cuplul Ceaușescu decola cu elicopterul eu mă aflam deja în zona Hotelului Intercontinental (...) Nu am cunoscut nimic legat de regimul armamentului predat de către mine. Am înțeles ulterior că după ce populația a pătruns în CC au fost luate multe arme, fie abandonate de personalul militar, fie prin forțarea încuietorilor la locurile de depunere ori la depozite. Cineva cunoscut îmi povestea că în subsolul clădirii s-ar fi aflat un întreg depozit de armament „în stoc”.

6. Ș.Ș, fost subofițer USLA, declarație de martor, sediul SPM, 31.07.2018 (vol.IV – Declarații, f.38-45) – „Am fost component al USLA începând cu anul 1987 făcând parte din Detașamentul Special de Intervenție (...) Ziua de 22.12.1989 m-a găsit în sediul fostului

CC al PCR. Împreună cu alți 3 colegi de la USLA am fost solicitați să intrăm în sediu la orele 06:00, ora de schimbare a serviciului (...) În acea primă parte a zilei de 22.12.1989 nu m-am aflat în proximitatea președintelui României sau a anturajului acestuia. Cu excepția faptului că în mai multe încăperi ale CC am observat militari ai trupelor de securitate înarmați inclusiv cu puști mitralieră, nu am asistat la evenimente deosebite (...) Afirm însă că, în jurul orelor 11:00, prin intermediul stației radio aflată în dotare am auzit în mod direct ordinul transmis de gl. Vlad Iulian. Acesta, folosind indicativul „88” a spus ceva de genul: „Nu vă opuneți voinței poporului”. Imediat după acest mesaj, eu și cei 3 colegi ne-am depus armamentul din dotare (fiecare avea un pistol mitralieră și un pistol mic Stecikin) într-o încăpere aflată la parterul sediului. În aceeași încăpere și-au depus armamentul din dotare cu tot cu muniție unii dintre componenții Direcției a V a, astfel apreciez că în acea cameră au fost practic aruncate aproximativ 30-40 de arme. Îmi amintesc faptul că un coleg de la Direcția a V-a a închis ușa metalică de acces, iar apoi cu toții au părăsit sediul.”

7. L.V – revoluționar, declarație de martor, sediul SPM, 16.02.2017 (vol.I – Declarații, f.88-95) – „În decembrie 1989 eram inginer și lucram la Întreprinderea Semănătoarea din București (...) Pe 22.12.1989, am plecat de dimineață spre serviciu și m-am abătut intenționat de la traseu pentru a merge pe strada Batiștei unde am constatat că angajații de la salubritate depuneau eforturi pentru a curăța zona și a înlătura urmele celor petrecute în noaptea precedentă (...) Am ajuns în fața CC-ului chiar în clipele în care am observat că elicopterul prezidențial a decolat. După acest moment, în dezordinea creată, am constatat că se poate intra în CC, iar eu și soția mea am pătruns în sediu pe o fereastră laterală situată lângă ușa de intrare. Aici l-am recunoscut pe un bărbat despre care știam că face parte din garda personală a lui Nicolae Ceaușescu. Îl știam pe acesta din vedere, ținând cont că l-am văzut la televizor în preajma președintelui, dar și pentru că s-a întâmplat de mai multe ori să stăm la coadă la aceeași benzinărie de unde ne luam rația de carburant (...) Ne-am recunoscut reciproc, am schimbat două-trei cuvinte, după care nu l-am mai văzut (...) Ulterior, am urcat la etaj și am pătruns în biroul nr. 1 folosit de Nicolae Ceaușescu. Țin să precizez că în clădire împreună cu mine au intrat multe alte persoane care nu se cunoșteau între ele, întreaga noastră conduită fiind una total spontană, fără existența vreunei premeditări. Ajuns în biroul nr. 1, erau persoane care începuseră să distrugă diverse tablouri sau fotografii cu Ceaușescu (...) La un moment dat, în timp ce încercam să sintetizăm pe hârtie, în scris, ideile noastre despre viitorul țării s-a auzit că într-un alt birou al CC-ului ar fi fost descoperiți primul ministru Dăscălescu și Ilie Verdeț (...) Precizez că, anterior, într-o încăpere a CC-ului au fost descoperite arme care s-au împărțit revoluționarilor pe bază de buletin. Nu cunosc cine a luat decizia distribuirii armamentului, însă această idee mi s-a părut de la bun început suspectă.”

Analiza declarațiilor precedente, relevă succesiunea evenimentelor deosebit de importante petrecute în prima parte a zilei de 22 decembrie 1989.

Important este că, în dimineața zilei de 22 decembrie 1989, forțele de ordine nu au mai folosit violența împotriva revoluționarilor, realizându-se în fapt o pactizare generală cu revoluționarii.

VI PRINCIPALELE EVENIMENTE DESFĂȘURATE ÎN INTERVALUL ORAR 12:06 -16:00 DIN DATA DE 22 DECEMBRIE 1989

1. Acțiunile revoluționarilor în București și marile orașe ale României

După părăsirea sediului CC de către cuplul prezidențial, o parte a revoluționarilor a pătruns în clădire. Alți revoluționari au pornit spre sediul fostului Inspectorat de Miliție al municipiului București, unde au solicitat eliberarea tuturor arestaților. Aici li s-a comunicat că arestații din noaptea și ziua precedente se află la sediul Securității, mulțimea fiind dirijată către sediul acestei instituții. Revoluționarii au ajuns la sediul Securității unde au forțat pătrunderea în interior, moment în care cadrele de securitate au părăsit edificiul, rămânând doar personalul de serviciu. Ulterior, la fața locului au sosit reprezentanții armatei, imobilul a fost atent controlat, constatându-se că în interior nu există persoane aflate în stare de arest. Clădirea a fost evacuată. Controlul instituției a fost preluat de personalul de serviciu, reprezentanții MApN și un grup de revoluționari angajați ai *Teatrului Constantin Tănase*.

Concomitent, alte grupuri de revoluționari au ocupat sediile principalelor instituții din capitală (guvernul, ministerele importante), fiind formate coloane care au început deplasarea spre Televiziune și Radiodifuziune.

În marile orașe ale țării, după anunțul privind plecarea soților Ceaușescu din sediul CC al PCR, acțiunile maselor revoluționare au fost similare celor din București. Au fost ocupate Comitetele Județene de Partid, sediile Inspectoratelor Județene de Miliție, sediile DSS și (acolo unde a fost cazul) sediile posturilor locale de radiodifuziune. În piețe și pe străzi, populația își manifesta cu entuziasm bucuria pentru căderea dictaturii lui Ceaușescu Nicolae.

2. Principalele ordine militare, date de la sediul MApN

După ce a părăsit CC al PCR, gl.lt. Stănculescu Atanasie Victor, numit verbal de președintele Ceaușescu Nicolae în funcția de ministru al apărării, a ajuns la sediul MApN în jurul orelor 13:15 și s-a instalat în biroul fostului ministru Milea Vasile. La acea oră în clădire se mai afla și gl. Ceaușescu Ilie (fratele președintelui Ceaușescu) care, inițial a fost izolat într-un birou al ministerului, iar ulterior, în cursul aceleiași zile, arestat. În sediu se aflau deja, sau au sosit în scurt timp, toate cadrele de conducere ale MApN.

Analiza jurnalelor de luptă ale unităților militare relevă că, la 22 decembrie 1989, orele 11:45, gl. Ceaușescu Ilie (încă adjunct al ministrului apărării naționale și secretar al Consiliului Politic al Armatei) a emis nota telefonică nr. 37 prin care a ordonat „obligativitatea unităților armatei de a acționa conform stării de necesitate”. Reamintim că la orele 10:51, președintele Ceaușescu Nicolae, prin decret prezidențial, a instituit starea de necesitate pe întregul teritoriu al țării. Analizând *jurnalele de luptă* ale unităților militare (vol. 1-95 ale dosarului nr. 11/P/2014, intitulate „*Jurnale acțiuni de luptă*”), se constată că această notă telefonică nu a fost primită de toate unitățile militare.

La orele 14:10 ale zilei de 22 decembrie 1989, unităților militare li s-au ordonat, prin notele telefonice 38 și 39, următoarele: „1. *Unitățile militare de pe întregul teritoriu al țării se retrag în cazărmi, în ordine și cu calm, fără a se lăsa provocate, dezarmate sau*

dispersate. 2. Unitățile militare care sunt angrenate în fața sediilor județene de partid, vor calma spiritele, fără să tragă, după care se retrag în unități. 3. În unități se va organiza apărarea cazărnilor și a tuturor obiectivelor militare. 4. Se vor executa numai ordinele transmise de la Ministerul Apărării Naționale. 5. Față de cele ordonate, **comandanții militari să asigure paza obiectivelor civile de importanță deosebită cu subunități înarmate care să nu tragă decât în situația în care sunt atacate de grupuri înarmate cu arme de foc**. 6. Pentru stabilirea priorităților în asigurarea pazei, comandanții militari să se pună de acord cu reprezentanții organelor locale. 7. Militarii care asigură paza acestor obiective să poarte pe mâna stângă banderola tricoloră.” Notele telefonice au avut la bază Directiva ministrului apărării naționale (în acel moment prerogativele ministrului apărării au aparținut gl.lt. Stănculescu Atanasie Victor), acestea fiind ordonate de gl. Eftimescu Nicolae (prim locțiitor al șefului MStM și șef al Direcției Operații).

Importanța notelor telefonice nr. 38 și 39 este deosebită. **În primul rând, se poate afirma că acesta a fost momentul când conducerea superioară a Ministerului Apărării Naționale a preluat prerogativele comandantului suprem.**

Apoi, se observă că s-a transmis ca unitățile militare să asigure paza obiectivelor civile de importanță deosebită cu unități înarmate care să tragă în situația atacării lor de către grupuri înarmate cu arme de foc. **Acest ordin a fost dat în condițiile în care, la acea oră din ziua de 22 decembrie 1989, în toată țara era o situație calmă, revoluționarii fraternizaseră cu toate forțele armate ale României și astfel nu existau motive întemeiate pentru reînarmarea trupelor și trimiterea lor în stradă.**

Consecința acestei situații a fost că, la orele 14:15, gl. lt. Stănculescu Atanasie Victor a ordonat trimiterea unor subunități de infanterie și parașutiști la TVR, unde s-a realizat un dispozitiv de apărare format din 51 de cadre, 330 de militari în termen, 2 tancuri și 17 TAB-uri.

Între orele 14:00-16:00, au fost trimise forțe ale MApN la *Palatul Primăverii, Casa Scânteii, Piața Palatului* - sediul CC al PCR, *Banca Națională a României, Radiodifuziunea Română*, precum și la marile întreprinderi din capitală. O atenție deosebită s-a acordat întăririi pazei și apărării aeroporturilor Otopeni și Băneasa, precum și a sediului MApN. Examinarea documentelor militare privitoare la forțele dispuse pentru paza acestor obiective, relevă totala lipsă de temeii în această privință, având în vedere că, în mod obiectiv, nu exista riscul ca „forțe înarmate cu arme militare” să acționeze împotriva obiectivelor enumerate.

În marile orașe ale României s-au executat ordinele MApN, date prin notele telefonice nr. 38 și 39, astfel încât și aici s-a trecut la paza armată a obiectivelor civile și militare.

Sucesiunea acestor ordine și conținutul lor sunt bine stabilite și prin *Documentarul privind Marele Stat Major din cadrul Ministerului Apărării Naționale* (vol.I *Documente*, pag. 155-158)

Examinarea jurnalelor de luptă atașate dosarului cauzei a evidențiat că notele telefonice 38 și 39 din data de 22 decembrie 1989 au fost recepționate în teritoriu la ore diferite ale aceleiași zile. Spre exemplu, relevante în acest sens, sunt volumele 23, 41, 79 și 92 (dosarul nr. 11/P/2014 – „*Jurnale acțiuni de luptă*”).

3.Primele nuclee de putere în interiorul sediului CC al PCR

Probatoriul administrat arată că, la scurt timp după pătrunderea maselor de revoluționari în sediul CC, sediu în care, cu excepția cuplului prezidențial, a lui Mănescu Manea și Bobu Emil, a rămas o mare parte din conducerea Guvernului și a PCR (dar și militari cu funcții importante printre care gen. Vlad Iulian – fostul șef al DSS) a început coagularea unor nuclee de putere. Acest lucru s-a întâmplat pe fondul unei stări haotice, generată de euforia momentului. Relevante pentru starea de fapt din fostul CC al PCR sunt următoarele declarații:

1. L.V, revoluționar, declarație de martor, sediul SPM, 16.02.2017 (vol.I – Declarații, f.88-95)– *„Arăt cu certitudine că persoanele cu spirit de inițiativă și simț al organizării au început să închege un for căruia în mod ad-hoc i-am dat denumirea de Comitet revoluționar. Persona care s-a evidențiat în mod deosebit în legătură cu acest for a fost numitul Ion Moțoi Chicideanu, despre care am aflat ulterior că era istoric – arheolog. Pe lângă acesta m-am aflat eu și alte câteva persoane, dintre care mi-l amintesc pe Florin (Iami) Iamarazov – este posibil să nu îmi amintesc corect numele. După cum am arătat, întreaga noastră activitate a fost una spontană, neavând niciun fel de experiență anterioară de acest gen. La un moment dat, în timp ce încercam să sintetizăm pe hârtie, în scris, ideile noastre despre viitorul țării s-a auzit că într-un alt birou al CC-ului ar fi fost descoperiți primul ministru Dăscălescu și Ilie Verdeț. (...) Într-o încăpere învecinată, separat de grupul Verdeț, l-am întâlnit pe Iulian Vlad, fostul șef al Direcția Securității Statului, care nu era singur, fiind însoțit de cel puțin două persoane pe care nu le cunosc. (...) Arăt că, de fapt Dăscălescu și Verdeț s-au alăturat grupului din care făceam parte împreună cu Ion Moțoi Chicideanu. Scopul nostru nu era ca aceștia să devină membri ai Comitetului revoluționar pe care îl organizam ci doar acela ca experiența lor acumulată în funcțiile deținute anterior să ne ajute în constituirea comitetului. Totodată, doream ca prin intermediul lor să putem comunica eficient cu instituțiile statului pe care aceștia le cunoșteau foarte bine. Așa se face că Dăscălescu a ieșit pe balconul CC-ului și a comunicat faptul că își dă demisia și se pune la dispoziția revoluției.”*

2. S.A, declarație martor, sediul SPM, 22.02.2017 (vol.I – Declarații, f.106-118) – *„Atât la etajul 1, cât și la etajul 2 din CC, se constituiau diverse așa zise guverne, intitulate în mod popular Guvernul Verdeț 1, Guvernul Verdeț 2, Guvernul Dăscălescu. Cu toate acestea apreciez că aceste tentative de constituire erau de la bun început sortite eșecului, fiind aproape instantaneu respinse de mulțimea aflată în fața CC-ului.”*

3. I.C.B, declarație de martor, sediul SPM, 23.03.2017 (vol.I – Declarații, f.231-247) – *„Am ajuns la CC, am constatat că aici pătrunseseră mulți revoluționari, unii înarmați (...) Am asistat la tentativele de constituire a unor nuclee de putere în jurul unor persoane precum Constantin Dăscălescu, Ilie Verdeț și alții, tentative complet eșuate, deoarece mulțimea din fața CC-ului nu era de acord cu preluarea puterii de către foști nomenclaturiști de partid.”*

4. P.C – fost șef al Gărzilor Patriotice, declarație de martor, sediul SPM, 21.03.2018 (vol.V – Declarații, f.87-96) – *„Am constatat că mulțimea pătrunseseră în CC (...) Arăt că în clădirea CC-ului se formau diverse guverne de către Verdeț sau Dăscălescu și era într-adevăr o situație de necontrolat. Revoluționarii se alăturau fie unui grup, fie altuia.”*

4. Mass-media

După decolarea elicopterului prezidențial de pe terasa CC a PCR, coloanele de revoluționari s-au îndreptat spre Televiziunea Română, iar o parte a acestora, fără să întâmpine o opoziție din partea forțelor de ordine (inclusiv ale DSS), au pătruns în zona studiourilor TVR.

La orele 13:00, TVR a început transmisiunea „*în direct*”, din studioul 4. Imaginile au prezentat un grup de aproximativ 30 de civili, printre care actorul Caramitru Ion și poetul Dinescu Mircea. După aproximativ două minute necesare unei minime organizări, în prim plan au rămas cei doi. Caramitru Ion a luat cuvântul, devenind prima voce care se va auzi la Televiziunea Română Liberă. A spus: „*Fraților, mulțumită lui Dumnezeu ne aflăm în studiourile televiziunii. Am reușit să ajungem aici în spatele tancurilor, cu armată și cu studențime și cu oamenii pe care îi vedeți, cu mii și mii de români care ne-au condus.*”

În următorul interval, la TVR au sosit și au vorbit foarte multe persoane (civili și militari) dintre care vor fi amintiți doar aceia care urmau să aibă un rol important în desfășurarea evenimentelor ulterioare.

În jurul orelor 13:30, regizorul Nicolaescu Sergiu a spus „*Frați români! Nu suntem niște huligani! Suntem români patrioți!(...) Adevăratul patriotism, adevăratul român trăiesc încă în România.(...) Armată! Mulți, foarte mulți dintre dvs. mă cunoașteți personal. Nu mai puneți mâna pe armă și nu mai trageți! Ministerul de Interne! Sunteți români la fel ca noi! (...) Cei care sunt în Ministerul de Interne, cei care poartă uniforma de miliție sau de securitate, să nu le fie teamă. Noi considerăm că sunteți români la fel ca noi.*”

În jurul orelor 14:10, Roman Petre – viitorul prim-ministru, a declarat „*Compatrioți, fraților! Astăzi, 22 decembrie 1989, prin unitatea poporului și cu sprijinul direct al armatei noastre, dictatorul Ceaușescu a fost înlăturat. În acest moment poporul cere ca puterea politică să fie preluată de instituții democratice, alese de poporul liber.*”

Imediat după Roman Petre, a luat cuvântul gl. Voinea Gheorghe (comandantul Armatei I) și a spus: „*Stimați generali, ostași. În calitatea mea de general al armatei române, fac apel la toți ofițerii, subofițerii, la toți generalii și ostașii să respecte întru totul ordinele comandanților direcți.*”

A urmat gl. Chițac Mihai (reîntors de la Timișoara unde **participase în mod direct la represiunea violentă a revoluționarilor**) care a spus „*Adresez rugămintea tuturor unităților militare din garnizoană, unităților MApN și MI, pentru a depune toate eforturile să sprijine actuala orientare politică din țara noastră*”.

Inculpatul Voiculescu Voican Gelu a ajuns la TVR în jurul orelor 14:15 și a comunicat următoarele: „*Mă numesc Gelu Voican și am cunoscut închisorile securității.(...)în momentul acesta, ochii lumii sunt îndreptați asupra noastră. Trebuie să arătăm că **suntem respectabili**. Că suntem un popor care își cunoaște ordinea, cunoaște ierarhia și legalitatea. Deși am suferit, nu trebuie să cădem în răfuială. Trebuie să punem mâna pe arhivele Securității, pe arhivele MI și să organizăm verificarea și condamnarea tuturor celor care au activat în acești ani împotriva noastră.*”

Gl. col. (r) Militaru Nicolae, orele 14:25, în uniformă militară (lângă el, inculpatul cpt. de rang I Dumitrescu Emil) - „*Stimați cetățeni, stimați soldați. Mulți dintre dumneavoastră mă cunoașteți. Sunt generalul colonel Militaru Nicolae. Nu puteam să stau*

deoparte, în asemenea momente și după această crimă care s-a săvârșit în Republica Socialistă România. Îmi pare rău, nespun de rău, că în această crimă a fost atrasă și armata română.(...) În scurtul timp pe care îl am la dispoziție, în fața acestei camere de luat vederi, fac apel la tovarășii generali care dețin funcțiile de răspundere în armata română. Tovarășe general Gușă, tovarășe general Eftimescu, tovarășe general Topliceanu, tovarășe general Roșu, tovarășe general Voinea, tovarășe general Dîndăreanu și toți ceilalți. **Opriti măcelul!** Dați ordine, **opriți măcelul!**(...) Fac apel la colegii și prietenii, unii dintre ei, generali din MI, tovarășe general Vlad, tovarășe general Bucurescu și ceilalți. **Opriti măcelul!**”.

Dumitrescu (Cico) Emil a intervenit, în uniformă militară, și a spus ”Dragi colegi ai promoției 1958 , vă vorbește cel care a fost pentru voi Cico, cel care a venit în marina română împreună cu voi.(...) **Rog pe tovarășul Ion Iliescu, cu care am fost coleg să vină la televiziune. Trebuie tovarăși să ne organizăm**”.

Din nou a intervenit regizorul Nicolaescu Sergiu și a spus: „Mă adresez direct lui Victor Stănculescu, generalului Victor Stănculescu. Domnule general, dați-ne imediat un semn de viață. Vrem să știm care este situația la Ministerul Apărării Naționale.”

La orele 14:45, în studioul 4 al TVR, a apărut inculpatul Iliescu Ion, cu următorul discurs „**Stimați tovarăși, prieteni, cetățeni, sunt și eu stăpânit de emoții (...)** Nimeni nu se aștepta ca acest regim (...) să facă un semn de rezolvare pe cale normală, pe cale pașnică (...) Vinovatul principal este Ceaușescu. Acest om fără inimă, fără suflet, fără creier (...) Un fanatic care stăpânea cu metode medievale această țară(...) **Am vorbit la telefon acum 20 de minute cu generalul Victor Stănculescu. Se află la MApN (...)** Fac apel, acum este trei fără un sfert, în jurul orei cinci, la sediul CC, **să vină toți cei responsabili care se pot angaja în această operă constructivă de care trebuie să ne apucăm încă de astăzi.**”

Orele 14:50, Brucan Silviu, a spus „Trăim un moment istoric, s-a terminat o epocă întunecată de dictatură feudală (...) Trebuie să organizăm un guvern care să asigure conducerea și administrarea țării până la alegerile libere pe care le va hotărî poporul nostru.”

Orele 15:00, cpt. Lupoi Mihai, în ținută militară „**Armata, pentru moment, ca un interimat, a hotărât ca să preia frâiele, să fie comandant al armatei, tovarășul general colonel Militaru. De aceea, rog toate trupele să asculte ordinele acestui general colonel.**” Se constată că acest anunț a fost făcut fără vreo autorizare prealabilă din partea conducerii MApN. Realitatea următoarelor zile a demonstrat că anunțul căpitanului Lupoi Mihai a fost confirmat.

Iliescu Ion a revenit în studio, în jurul orelor 15:20, și a spus: „**Stimați tovarăși, concetățeni, vreau să mai spun câteva cuvinte în completare la cele ce am spus înainte. Pericolul cel mare care ne paște acum este să se declanșeze anarhia. Deja sunt semnalări că grupuri de cetățeni dezordonați, dezorganizați, devastează magazine, sparg vitrine, asta nu-i un semn bun pentru schimbare, pentru transformările care au loc în țară, trebuie ca poporul să acționeze ca o forță ordonată și organizată (...)** Cu contribuția, cu participarea activă a poporului, nu a unor conducători care s-au autointitulat conducători, s-au autointitulat aleși ai poporului, s-au autointitulat comuniști, nu au nimic de-a face cu socialismul, nici cu ideologia comunismului științific. **Au întinat numai numele Partidului Comunist Român, au întinat numai memoria celor care și-au dat viața pentru cauza socialismului în această țară (...)** Vă mulțumesc și vom continua să mai dialogăm în cursul

zilei de azi.” Prin această intervenție, Iliescu Ion devoalează în mod sincer crezul său în socialism și ideologia comunismului științific, aspecte care vor fi reiterate ulterior la data de 27.12.1989 cu ocazia dialogului purtat cu ambasadorul URSS la București – Evgheni Tiajelnikov.

Orele 15:30, gl. Gușă Ștefan – șeful MStM, a declarat „*Chiar acum mă întorc de la Timișoara, vreau să vă spun că s-a făcut o crimă cu generalul Milea pe care-l cunosc de când eram copil (...) Fac apel la rațiunea militarilor, toate trupele intră imediat în cazărmi, nu ascultă decât de ordinele armatei. Armata apără țara și poporul (...) Școlile militare din Sibiu, imediat intră toate în cazărmi. Nu se trage absolut niciun foc (...) Fac apel și la populație. Aveți toată încrederea în armată (...) Nimeni nu va trage un glonț, garantez acest lucru.*”

Aparițiile televizate pot fi analizate cu ajutorul *suportului de stocare a datelor informatice – HDD*, trimis în mod oficial de TVR (vol. XI – *Documente*, pag.1-4).

Se constată că, într-un interval scurt de timp, cei mai importanți componenți ai „*grupului Iliescu*”, s-au întâlnit la TVR și s-au adresat poporului român prin intermediul celui mai important mijloc de comunicare în masă – televiziunea. Este vorba în primul rând de inculpatul Iliescu Ion – liderul grupului – și gl.col. Militaru Nicolae – liderul militar al grupului.

În jurul orelor 15:00 ale zilei de 22 decembrie 1989, la etajul XI al TVR, în biroul directorului general adjunct, s-a instalat un Comandament Militar ce a avut drept scop controlul și cenzura informațiilor ce urmau a fi difuzate prin intermediul acestei instituții. Componenții acestui comandament au fost militari în activitate și în rezervă. Șeful comandamentului a fost gl. (rez.) Tudor Nicolae, în timp ce Dumitrescu (Cico) Emil a avut funcția de adjunct.

Radiodifuziunea Română a fost la rândul ei ocupată de revoluționari în jurul orelor 12:30 ale zilei de 22 decembrie 1989. Aici s-a luat hotărârea unirii tuturor cabinelor de transmisie în programul de actualități, transmițându-se „*în direct*” către toți emițătorii regionali din România. La fel ca în cazul TVR, prin intermediul radioului, diverse persoane, civili și militari, și-au declarat adevăratele simpatizări la idealurile Revoluției.

Încă din după-amiaza zilei de 22 decembrie 1989, presa scrisă centrală și-a abandonat imediat politica de sprijin total al regimului Ceaușescu, iar redacțiile publicațiilor din București și din întreaga țară au hotărât sprijinirea mișcării revoluționare. Într-o ediție intitulată „*Ediție specială din ziua renașterii poporului român*”, cotidianul „*Tineretul Liber*” (fostul „*Scânteia Tineretului*”), la 22 decembrie 1989 titra pe prima pagină titluri precum „*Deșteaptă-te române!*”, „*Tineri, voi ați scris această pagină nepieritoare din istoria României. Tineri, fiți mai departe demni de ceea ce ați realizat, de această victorie uriașă.*”, „*Țara este a noastră!*”, „*Români, apărați țara!*”, „*Armata este cu noi*”.

În zilele următoare, mass-media autohtonă va juca un rol decisiv în transmiterea către populația țării a mesajelor patriotice, dar și a nenumăratelor știri cu conținut nereal, fals, care au îngrozit populația, au alimentat dezinformarea și diversiunea creând confuzie și panică la cote paroxistice.

Intervalul orar 12:06 – 16:00 din 22 decembrie 1989, s-a caracterizat prin atmosfera generală de euforie, bucurie sinceră a tuturor cetățenilor României. Descătușarea poporului român din regimul Ceaușescu a reprezentat un moment memorabil în istoria națională. Pe întregul teritoriu al țării s-a realizat într-adevăr fraternizarea între revoluționarii victorioși și toate forțele armate interne. Idealurile maselor revoluționare fuseseră atinse, cel puțin în aparență. Imperativul momentului – „*Jos Ceaușescu!*” - a fost realizat.

Realitatea istorică a dovedit că „*grupul Iliescu*” a reușit, în același interval de timp, să acționeze organizat și sistematic, pentru accesarea la puterea în stat.

VII REVOLUȚIA ÎN ORAȘELE ROMÂNIEI

În mod succint se vor prezenta evenimentele semnificative desfășurate în orașele României, în zilele premergătoare plecării cuplului Ceaușescu Nicolae și Elena de pe sediul CC al PCR și evenimentele desfășurate în ziua de 22 decembrie 1989 până în jurul orelor 17.00-18.00 când pe întregul teritoriu al țării a debutat efectiv *inducerea în eroare* ce a afectat grav întreaga populație a țării.

a. Alba Iulia

În municipiul Alba Iulia și în județul Alba, până la data de 21.12.1989, nu au avut loc mișcări de contestare a regimului Ceaușescu. La 21.12.1989, în jurul orelor 11:00, muncitorii Întreprinderii Mecanice din orașul Cugir au ieșit în stradă scandând lozinci anticeaușiste și de adeziune față de mișcarea revoluționară din Timișoara.

Într-o primă etapă, manifestația s-a desfășurat într-un climat relativ pașnic, însă după orele 16:00, un grup de manifestați a forțat intrarea în *Librăria Centrală* de unde au fost scoase cărțile care îl aveau autor pe Ceaușescu Nicolae și le-au incendiat în mijlocul străzii.

În jurul orelor 17:00, un grup de manifestați s-a deplasat la sediul miliției orașenești și a solicitat eliberarea persoanelor aflate în arest. Cadrele miliției au informat mulțimea că în arest nu există reținuți, însă manifestații au trecut la atacarea sediului cu pietre și sticle incendiare, reușind în cele din urmă să incendieze sediului miliției și autoturismele parcate în imediata apropiere.

Incendiul a luat proporții, cadrele de miliție s-au baricadat la etajul I al clădirii, fiind executat, în legitimă apărare, un foc de avertisment. Această acțiune a amplificat starea de tensiune, iar cadrele miliției au fost nevoite să sară pe ferestrele de la etajul I al clădirii, prin flăcări, în stradă, unde au fost molestate. Cpt. Pop Valentin - șeful miliției orașenești și plt. maj. Staicu Ilie, au fost agresați, stropiți cu benzină și incendiați. Cei doi au decedat. Atrocitățile nu s-au oprit, cadavrele fiind profanate prin tăierea urechilor, nasului și organelor genitale, iar în gură le-au fost introduse diverse obiecte.

În ziua de 22.12.1989, la primele ore ale dimineții, coloanele de muncitori s-au îndreptat spre Comitetul Județean al PCR Alba.

După fuga cuplului prezidențial, s-a trecut la constituirea noilor organe ale puterii locale.

b. Arad

Informațiile privind izbucnirea Revoluției de la Timișoara au ajuns rapid la cunoștința arădenilor. Astfel, încă din după amiaza zilei de 20.12.1989, populația orașului s-a adunat în grupuri, în piețe și pe străzi și a manifestat într-un mod pașnic. În dimineața zilei de 21.12.1989, în loc să participe la adunările de condamnare și înfierare a timișorenilor (manifestări programate pe întregul teritoriu al României, la ordinul președintelui Ceaușescu Nicolae), salariații din marile întreprinderi arădene au ieșit în stradă să manifeste împotriva dictaturii.

Protestul a început la Întreprinderea de Orologerie Industrială, unde dimineața, în jurul orelor 07:00, o parte a muncitorilor a refuzat începerea lucrului. Grupul de manifestații a părăsit fabrica intonând „*Deșteaptă-te române*” și s-a îndreptat spre CJ de Partid. Pe traseu au fost mobilizați și salariații Uzinelor de Strunguri, UT Arad, Uzinelor de Vagoane, Combinatului de Prelucrare a Lemnului etc. Muncitorii au ieșit încolonați și s-au îndreptat spre centrul orașului.

În dreptul sediului *Poștei Centrale*, din dispozitivul militar aflat în acest loc, s-a tras o rafală de avertisment, fără consecințe.

În jurul CJ de Partid a fost instalat un cordon de apărare format din militari ai MAPN (cu armele și baionetele în poziție de luptă), în spatele acestora fiind dispuși în dispozitiv luptătorii gărzilor patriotice, cadrele miliției, trupele de securitate, pompieri și 28 de TAB-uri.

Liderii manifestațiilor din municipiul Arad au reușit să mențină ordinea și să evite orice acțiune violentă. Au fost aduse o masă și o scară pe care, în mod succesiv, au urcat liderii manifestațiilor, care au ținut scurte cuvântări. Din Timișoara au sosit câțiva revoluționari care au dat citire Proclamației din 20.12.1989.

Prim-secretarul de partid Pugna Elena a încercat să intre în dialog cu manifestații, însă a fost huiduită și s-a retras în sediul CJ de Partid.

La data de 20 decembrie 1989, la Arad a sosit, în jurul orelor 11:00, generalul Ceaușescu Ilie, adjunct al ministrului apărării și șef al Consiliului Politic Superior al Armatei. Acesta s-a deplasat la UM 01380 Arad (supranumită *Cetate*) unde a susținut o expunere prin care a reafirmat poziția oficială privind acțiunile de la Timișoara.

În dimineața zilei de 21 decembrie 1989, în municipiul Arad au intrat în diverse dispozitive, forțe aparținând MAPN. Pe parcursul zilei s-a desfășurat manifestarea organizată și pașnică a arădenilor. Drept urmare, militarii au scos încărcătoarele și baionetele de la arme și au trecut pistoalele mitralieră în poziția „*la piept*”. Treptat, manifestații, având steaguri tricolore și albe, au urcat pe TAB-urile armatei. Spre seară, când numărul manifestațiilor a scăzut, militarii i-au împins non-violent pe aceștia, eliberând în mare măsură zona centrală a orașului.

Șeful Securității Județene Arad, col. Rășină Dumitru, a venit cu ideea de a împărți manifestațiilor băuturi răcoritoare în care să fie în prealabil puse substanțe care să provoace diaree. A cerut subalternilor să procure un laxativ foarte puternic, însă planul a eșuat deoarece nu s-au găsit cantități suficiente de astfel de substanțe.

În dimineața de 22 decembrie 1989, piața centrală a orașului s-a umplut de manifestații, aici sosind și preoți care au ținut o slujbă religioasă, iar manifestații au îngenuncheat și s-au rugat.

După ce la TVR s-a anunțat fuga cuplului prezidențial, forțele MApN au primit notele telefonice nr. 38 și 39. În jurul orelor 14:00 a început retragerea TAB-urilor și a militarilor din zona centrală a municipiului Arad. După retragere, liderii manifestațiilor, însoțiți de mulți demonstranți, au pătruns în sediul CJ de Partid, au instalat pe balconul clădirii o stație de amplificare de unde numitul Voicilă Valentin a declarat Aradul oraș liber.

În cazul județului Arad și al municipiului cu același nume, evenimentele pot fi grupate în două perioade distincte. Până în seara zilei de 22 decembrie 1989 a fost o perioadă non-violentă, după seara de 22 decembrie și până la 25 decembrie 1989 când s-au manifestat violențe.

c. Municipiul Brăila

În intervalul de timp 18-21 decembrie 1989, în municipiul Brăila a fost liniște, nefiind semnalate incidente de stradă.

Acțiunile pașnice ale demonstranților împotriva regimului Ceaușescu au început în după-amiaza zilei de 22.12.1989. Aproape concomitent a demarat constituirea nucleului noii puteri locale. Ca urmare a notei telefonice nr. 39, venită de la MApN, comandantul garnizoanei Brăila a ordonat trimiterea de efective și tehnică de luptă pentru paza și apărarea a 18 obiective importante din municipiu.

Au fost organizate patrule ce executau misiuni, fiind urmărită evitarea producerii unor acte de violență îndreptate împotriva instituțiilor publice. La orele 17:00 ale zilei de 22 decembrie 1989, cadrele militare MApN au luat în subordine Inspectoratul Județean al MI.

Până în după-amiaza zilei de 22 decembrie 1989, în municipiul Brăila nu au fost înregistrate acte de violență.

d. Municipiul Buzău

În intervalul de timp 16-22 decembrie 1989, municipiul Buzău nu a cunoscut agitația mișcărilor protestatoare, deși garnizoana Buzău era una importantă, iar unitățile militare au trecut începând cu data de 17.12.1989 la aplicarea măsurilor prevăzute de indicativul militar „*Radu cel Frumos*”.

După anunțarea prin mass-media a fugii cuplului prezidențial, în *Piața Palatului Comunal* din Buzău s-au format grupuri de demonstranți care, fără a întâmpina rezistență din partea forțelor de ordine, au pătruns în sediul CJ de Partid. Un alt grup de demonstranți s-a îndreptat spre sediile locale ale MI, pătrunzând în incinta acestora, fără a fi înregistrate violențe.

În după amiaza zilei de 22 decembrie 1989, au fost constituite noile organe ale puterii locale care și-au asumat conducerea întregii activități de pe raza județului Buzău.

Ca urmare a primirii de la MApN a notelor telefonice nr. 38 și 39, au fost luate măsuri pentru asigurarea pazei militare a obiectivelor civile de importanță deosebită. Și în această zonă a țării, violențele armate au debutat doar în seara aceleiași zile.

e. Brașov

În ziua de 18 decembrie 1989, Petre Preoteasa – prim-secretar al CJ Brașov, i-a convocat pe membrii acestui organism pentru a-i informa despre evenimentele de la Timișoara. S-a ordonat ca unitățile MI și MApN să dea dovadă de abnegație, pentru a nu

se repeta situația de la Timișoara. La orele 12:25, comandantul trupelor de securitate a trecut la aplicarea măsurilor prevăzute pentru starea de necesitate.

La 19 decembrie 1989, orele 10:00, în incinta UM 01107 Brașov, s-au întâlnit șeful Inspectoratului General al MI, comandantul UM 01107 Brașov, comandantul UM 01932 Brașov și șeful Statului Major al Apărării Civile, unde au stabilit patru variante de intervenție împotriva unor eventuale manifestații muncitorești. S-a stabilit în mod clar că la nevoie, forțele de ordine vor interveni în forță împotriva maselor de muncitori.

În zilele de 19 și 20 decembrie 1989, în Brașov nu s-au petrecut evenimente deosebite, astfel încât intervenția forțelor de represiune nu a fost necesară.

La 21 decembrie 1989, începând cu orele 08:00, în întreprinderile din municipiul Brașov au debutat mișcări de protest împotriva conducerii de partid și de stat.

La orele 11:30, un număr de aproximativ 400 de muncitori de la ICA Ghimbav au încetat lucrul și s-au adunat pe platoul din incinta întreprinderii, hotărâți să se deplaseze spre centrul orașului Brașov.

La orele 13:00, din cartierele industriale ale municipiului Brașov și de la ICA Ghimbav, au început deplasarea spre centrul orașului primele coloane de manifestați, care scandau lozinci anticeaușiste.

În jurul orelor 13:30, două subunități aparținând Școlii Militare de Ofițeri au ocupat un dispozitiv de apărare în jurul CJ de Partid. În dispozitiv au fost integrate și unități ale MI.

La orele 14:30, în proximitatea sediului CJ de Partid au fost aduse trei companii aparținând trupelor de securitate (UM 0391 Brașov), care au fost integrate dispozitivului deja existent.

La orele 15:30, un grup de tineri a declanșat începutul demonstrației populare. Concomitent, coloanele de muncitori au ajuns în zona centrală a orașului și s-au concentrat în proximitatea sediului CJ de Partid, astfel încât la orele 16:00, numărul manifestațiilor era de aproximativ 6000 de persoane. Spre miezul nopții, numărul demonstrațiilor din centrul orașului a scăzut, în fața CJ de Partid rămânând doar câteva sute de persoane.

Pe parcursul nopții de 21/22 decembrie 1989, grupuri de demonstrați s-au deplasat la marile întreprinderi din oraș pentru a-i mobiliza pe muncitorii din schimbul trei.

Începând cu ziua de 22 decembrie 1989, mii de demonstrați din mai multe întreprinderi s-au grupat în centrul orașului. Prim-secretarul CJ de Partid a solicitat suplimentarea dispozitivului de apărare. Demonstrații au reușit să evite provocările la adresa militarilor, astfel încât nu s-au produs altercații și nu s-a făcut uz de armă.

În momentul în care la TVR și la Radio a fost anunțată fuga cuplului prezidențial, masa de demonstrați a fost cuprinsă de o euforie generală, unii dintre aceștia pătrunzând în sediul CJ de Partid, fără a se înregistra incidente deosebite.

În jurul orelor 13:30 - 14:00, un grup de demonstrați s-a deplasat la sediul Securității locale, ocupându-l fără a întâmpina rezistență din partea cadrelor fostului DSS. O parte importantă a armamentului și a muniției existente în acest sediu a fost însușită de revoluționarii tineri.

În jurul orelor 15:00, forțele MApN și trupele de securitate au fost retrase din centrul urbei și au intrat în cazărmi.

În jurul orelor 17:00, în sediul CJ de Partid a fost constituit primul nucleu al noului organ local de conducere revoluționară, în fruntea căruia a fost ales gl.mr. Florea Ion. S-a

hotărât ca armata să asigure paza sediului, în Braşov fiind aduse noi forţe de la unităţile militare din apropierea oraşului. Totodată, în după amiaza aceleiaşi zile a început înarmarea gărzilor patriotice.

La fel ca în cazul celorlalte oraşe amintite,şi în Braşov perioada premergătoare serii de 22 decembrie 1989 s-a caracterizat prin lipsa incidentelor grave.

f. Cluj-Napoca

În intervalul de timp 16-20 decembrie 1989, în municipiul Cluj-Napoca şi în judeţul Cluj, nu au fost înregistrate evenimente deosebite care să evidenţieze acţiuni revendicative la adresa conducerii superioare de partid şi stat.

În ziua de 21 decembrie 1989, în jurul orelor 12:00, în timp ce postul naţional de televiziune transmitea mitingul desfăşurat la Bucureşti în Piaţa Palatului, în momentul în care preşedintele Ceauşescu Nicolae a fost obligat să-şi întrerupă discursul şi transmisia TV a încetat, din clădirea aflată din *Piaţa Libertăţii* din Cluj-Napoca s-a strigat de mai multe ori „*Victorie!*”.

Persoanele aflate în piaţă la acel moment au aflat despre evenimentul din Bucureşti şi au început să-i oprească pe trecători cu intenţia de a organiza un prim miting de solidaritate cu acţiunile revoluţionare din Timişoara şi Bucureşti.

În jurul orelor 15:00, un grup de aproximativ 15-20 de persoane s-a adunat în Piaţa Libertăţii şi au început să scandeze „*Jos dictatura!*”, „*Libertate!*” şi să cânte „*Deşteaptă-te române*”. Urmarea a fost că în piaţă s-a adunat un număr tot mai mare de clujeni.

În jurul orelor 15:30, în *Piaţa Libertăţii* a oprit un autocamion militar din care au debarcat militari ai MApN. La debarcare, militarii au fost întâmpinaţi cu reacţii diverse. Unii protestatari au rămas calmi, alţii i-au huiduit şi jignit, spre militari fiind aruncate diverse obiecte contondente. Aceste acţiuni au provocat o stare de tensiune în rândul militarilor care se aflau încă din 17 decembrie 1989 sub efectele stării de alarmă. Astfel, în jurul orelor 16:00, din ziua de 21 decembrie 1989, evenimentele au evoluat rapid şi au degenerat. În zona intersecţiei străzilor Napoca şi Universităţii s-au înregistrat 11 decese şi 23 de răniţi. Cercetările efectuate la faţa locului au relevat că fiind atacat de manifestaţi, cpt. Carp Dando – comandantul subunităţii MApN – s-a prăbuşit la pământ şi a declanşat un foc de armă din pistolul pe care-l avea în mână. Concomitent, ofiţerul a strigat către militarii în termen pe care îi comanda „*Trageţi!*”, iar aceştia au deschis foc de avertisment sau în pământ, doi dintre ei trăgând direct asupra manifestaţilor. La scurt timp, în zonă au apărut forţele aparţinând MI care i-au împrăştiat pe demonstraţi. Acest eveniment a rămas controversat.

Noile forţe de represiune aduse în centrul municipiului au fost primite de mulţime cu agresivitate, având în vedere morţii şi răniţii aflaţi la locul respectiv. Militarilor în termen li s-a strigat să-şi împuşte comandanţii şi să se alăture manifestaţilor. Au fost sparte vitrinele unor magazine, a fost răsturnat un container ce a fost transformat în tribună pentru cei care doreau să se adreseze mulţimii, fiind înregistrate şi încercări de lovire sau dezarmare a militarilor.

În jurul orelor 17:00, mai mulţi manifestaţi au rostogolit spre dispozitivul militar containerul folosit până atunci ca tribună. Sub presiunea grupului ce avansa compact, militarii i-au somat pe manifestaţi şi apoi au executat foc. În urma situaţiei create, o persoană a fost ucisă şi alte şapte rănite.

Tot în ziua de 21 decembrie 1989, în jurul orelor 17:00, în zona *Piața Mărăști* din Cluj-Napoca a fost deplasat un detașament format din 27 de militari în termen, conduși de 5 ofițeri. În această zonă s-au adunat câteva sute de persoane care scandau lozinci anticeaușiste și cereau democrație. Din mulțime au fost aruncate asupra militarilor obiecte contondente. Drept urmare, militarii au executat foc de avertisment. Numitul R.I. s-a desprins din mulțime și s-a repezit asupra dispozitivului militar, iar în momentul în care a ajuns lângă acesta, a fost împușcat mortal. În cursul serii, persoane din rândul manifestațiilor au oprit două autobuze și le-au îndreptat spre dispozitivul militar cu intenția de a-l sparge. Asupra autobuzelor și manifestațiilor s-a executat foc, fiind rănite două persoane.

În după amiaza aceleiași zile, pe podul de peste râul Someș, aflat în apropierea *Hotelului Astoria*, a fost realizat un dispozitiv format din 17 militari, doi subofițeri și un ofițer. Aceștia au ajuns la fața locului cu trei TAB-uri. Imediat, în apropiere s-a coagulat un grup de aproximativ 30 de manifestați, momente în care ofițerul ce comanda efectivele a ordonat ca militarii să blocheze trecerea peste pod. La fața locului a sosit o nouă coloană de manifestați, situația a degenerat, militarii au făcut uz de armă, producând moartea a trei persoane și rănirea altor opt.

În același timp, în zona intersecției Călea Moșilor cu străzile Clinicilor, Coșbuc, Ilie Măcelaru și Moldovei, a fost dispusă o subunitate formată din 58 de militari MAPN, comandată de un ofițer. Ca și în celelalte zone, apariția trupelor a provocat reacția locuitorilor municipiului Cluj-Napoca. Și aici situația a degenerat în confruntări soldate cu morți și răniți, militarii deschizând foc de avertisment la comandă. În urma acțiunilor ce au avut loc în această zonă, s-au înregistrat 9 persoane decedate și 15 rănite.

În cursul nopții de 21/22 decembrie 1989, situația a devenit calmă și nu au mai fost înregistrate incidente. Ziua de 22 decembrie 1989 a fost marcată de revenirea demonstrațiilor în centrul municipiului. Aceștia au acționat preponderent pașnic. Deși au mai fost semnalate provocări izolate, militarii din dispozitivele de apărare nu au răspuns, iar în unele situații s-au solidarizat cu demonstrații. După anunțarea fugii cuplului Ceaușescu, treptat, s-a realizat dezangajarea unităților militare din contactul cu populația municipiului. Până în seara zilei de 22 decembrie, în municipiul Cluj-Napoca situația a rămas calmă.

g. Municipiul Constanța

În intervalul 16-22.12.1989, în municipiul Constanța nu au avut loc manifestări populare semnificative. Totuși, în această perioadă, Comandamentul Marinei Militare a adoptat toate măsurile ce se impuneau a fi luate în baza ordinelor primite de la MStM, inclusiv scoaterea navelor militare din radă și redislocarea lor pe mare.

La 22 decembrie 1989, orele 12:06, după plecarea soților Ceaușescu de pe CC al PCR, populația din oraș a ieșit spontan pe străzi, în grupuri mari, îndreptându-se spre centrul administrativ al orașului, unde și-a exprimat în mod deschis bucuria. O parte a manifestațiilor a pătruns în sediile organelor de partid și de stat locale, iar în jurul orelor 15:00 manifestații au pătruns în sediile miliției și securității. După ce în prima fază situația a fost calmă, un grup de aproximativ 1000 de persoane a pătruns în sediul miliției județene și a eliberat din arest 113 persoane, arestate preventiv pentru diverse motive.

După orele 14:30, în baza notelor telefonice nr. 38 și 39, transmise de la MApN, efectivele militare ce patrulau în diverse zone ale orașului au fost retrase în cazărmi, iar navele militare au fost rechemate în porturi.

În baza ordinului eșalonului superior, Comandamentul Marinei Militare, în jurul orelor 18:00, a preluat controlul asupra Inspectoratului județean al MI (miliție și securitate).

Până la debutul inducerii în eroare care a cuprins și municipiul Constanța, situația a rămas calmă, nefiind înregistrate evenimente deosebite.

h. Caransebeș

La 21 decembrie 1989, în jurul orelor 14:00, un grup de aproximativ 3000 de persoane de la Întreprinderea de Construcții Metalice și alte întreprinderi s-a deplasat către Consiliul Popular Orășenesc și a solicitat înlăturarea președintelui Ceaușescu, libertate, condiții mai bune de viață.

Acestor manifestații pașnici li s-au alăturat unele grupuri (maximum 50 de persoane), compuse din elemente turbulente, chiar din infractori de drept comun. În seara aceleiași zile au fost înregistrate primele incidente violente, accentuate pe timpul nopții ce a urmat. Astfel, anumite persoane au incendiat sediile Miliției, Tribunalului și Procuraturii, fiind cerută eliberarea persoanelor arestate și înapoierea unor bunuri confiscate anterior. În aceste condiții, comandantul miliției orășenești, a ordonat deschiderea focului de avertisment, fără rezultatul scontat și anume dispersarea elementelor agresive. În cele din urmă s-a dispus eliberarea celor 21 de reținuți ca infractori de drept comun. Totuși, acțiunile violente au continuat, agresorii au dislocat porțile instituției, iar cadrele de miliție au executat foc, incidentul fiind soldat cu decesul unei persoane și rănirea altor 13.

Tulburările din oraș s-au extins în mod considerabil, cunoscând uneori forme deosebit de violente. Au fost devastate clădiri, magazine, locuințe, încercându-se inclusiv incendierea sediului *Poștei Centrale*.

În dimineața zilei de 22 decembrie 1989, coloane masive de demonstrații, organizate pe întreprinderi, au afluat spre centrul orașului. Demonstrația s-a desfășurat relativ pașnic. Mulțimea a ocupat sediul Consiliului Popular. Aici, în următoarele ore, au fost constituite noile organe ale puterii locale, în compunerea cărora au fost incluse și cadre aparținând MApN. După fuga cuplului prezidențial, în jurul orelor 14:00, s-a ordonat predarea armamentului și a muniției scoase ca urmare a stării de alarmă de luptă. În aceeași perioadă, personalul MI a fost luat sub protecția MApN.

i. Craiova

Manifestările protestatare de stradă au început în municipiul Craiova în dimineața zilei de 22 decembrie 1989 și s-au intensificat ca amploare după fuga cuplului prezidențial de pe sediul fostului CC. Astfel, muncitorii de la *Uzina de Avioane Craiova* s-au grupat și au pornit spre sediul CJ de Partid. Acestora li s-au alăturat muncitorii de la *Întreprinderea de Utilaj Greu*, de la *Electroputere Craiova*, de la *I.R.A.* și de la alte întreprinderi. Demonstrații cereau libertate, democrație, precum și demiterea organelor locale de partid.

Manifestările au avut un caracter organizat și pașnic, fără acte de violență, revoluționarii fraternizând cu armata încă de la începutul zilei.

Imediat după orele 12:00, manifestații au pătruns în sediul CJ de Partid, părăsit de bună voie de primul secretar al județului Dolj, iar detașamentul militar aflat în zonă s-a retras în cazarmă.

În jurul orelor 16:00 s-a constituit noul organ al puterii revoluționare locale, care a solicitat sprijinul armatei în apărarea obiectivelor publice importante și asigurarea liniștii în municipiu.

Armata nu a intervenit în stradă, iar acțiunile prevăzute de alarma de luptă, au avut ca obiectiv doar trecerea în timp scurt și organizat la apărarea în zona de responsabilitate.

Până în seara zilei de 22 decembrie 1989, când și în municipiul Craiova a debutat inducerea în eroare, situația a fost calmă, nefiind înregistrate evenimente deosebite.

j. Lugoj

La data de 20 decembrie 1989, în jurul orelor 19:00-20:00, un grup de aproximativ 200 de manifestați, venit de la Timișoara, s-a deplasat de la gara CFR Lugoj spre centrul orașului și spre platforma industrială a acestuia, trecând prin fața UM 01140 Lugoj. Aici, grupul sosit de la Timișoara a adresat injurii la adresa militarilor. Deși cadrele unității militare le-au solicitat demonstrațiilor să păstreze distanța față de respectivul obiectiv militar, asupra unității au fost aruncate mijloace incendiare improvizate, care au provocat explozii. În această situație, dinspre UM 01140 Lugoj, s-a deschis foc asupra agresorilor, fiind împușcate mortal două persoane și rănite alte două.

Ajunși în centrul orașului, manifestații au incendiat sediul Consiliului Popular.

În ziua de 21 decembrie 1989, manifestații au acționat pașnic și când au ajuns în dreptul aceleiași unități militare, au scandat „*Armata e cu noi!*”.

La 22 decembrie 1989, demonstrațiile din municipiul Lugoj au continuat în mod pașnic, după orele 12:06, vechile autorități fiind înlăturate și înlocuite cu noile organe de putere locală.

k. Municipiul Hunedoara

Perioada cuprinsă între 16 și 22 decembrie 1989, nu a marcat în municipiul Hunedoara proteste de stradă, deși a existat o anumită tensiune generată de informațiile sosite dinspre Timișoara.

La 22 decembrie 1989, în jurul orelor prânzului, grupuri de persoane au început să se manifeste pașnic în centrul municipiului. Au pătruns în sediul miliției județene, punând în libertate 85 de persoane, reținute sau arestate preventiv pentru săvârșirea unor infracțiuni de drept comun.

Până în seara aceleiași zile, când în zonă a început să se manifeste diversiunea radio-electronică, parte componentă a inducerii în eroare, în municipiul Hunedoara a fost liniște.

l. Reșița

La 21 decembrie 1989, începând cu orele 16:00, în fața CJ de Partid, s-a format un nucleu din aproximativ 30 de muncitori ai I.C.M. Reșița, grupul ajungând rapid la aproximativ 200 de persoane. S-au scandat lozinci antidictatoriale și pro –Timișoara. O parte a acestor persoane a rămas în acest loc și în timpul nopții de 21/22 decembrie 1989.

Începând cu dimineața zilei de 22 decembrie 1989, coloane de muncitori aparținând întreprinderilor din municipiu, s-au deplasat în centru. Manifestația s-a

desfășurat pașnic, iar procesul de preluare a puterii locale de către noile organe revoluționare s-a realizat după orele 14:00 ale aceleiași zile. În jurul orelor 18:00, s-a trecut la preluarea de către armată a muniției ce aparținea MI, iar personalul acestuia a fost dezarmat. În prealabil, în zonă s-a resimțit intens diversiunea radio-electronică, situația degenerând treptat.

m. Municipiul Sibiu

Particularitatea județului Sibiu a constat în aceea că primul secretar al CJ de Partid era, în decembrie 1989, Ceaușescu Nicu – fiul președintelui Ceaușescu Nicolae.

Pe fondul informațiilor despre evenimentele din Timișoara, în municipiul Sibiu au început să circule manifeste prin care populația a fost îndemnată să se solidarizeze cu populația Timișoarei și să participe la o manifestație care urma să aibă loc în ziua de 21 decembrie 1989, în *Piața Mare* din Sibiu.

În acest context, în dimineața zilei de 21 decembrie, în diferite puncte din municipiu, în principal în zona centrală, au început să se adune din ce în ce mai multe persoane care, pornind de la discuții restrânse, au ajuns în scurt timp să se manifeste împotriva puterii comuniste din România. Spre centrul orașului au început să afliască muncitorii principalelor întreprinderi sibiene.

Întrucât mișcarea de protest a luat amploare, a avut loc o primă intervenție a forțelor de ordine din cadrul Inspectoratului Județean al MI, cu scopul împiedicării concentrării manifestanților în zona centrală a urbei. Au fost reținute persoane din rândul manifestanților.

O a doua intervenție a forțelor de represiune (MI) a avut loc în *Piața Mare*, după ce grupurile de muncitori au pătruns în perimetrul pieței pentru a protesta.

La ambele intervenții a acționat Plutonul „*Scutul*” condus de șeful Biroului Pază și Ordine din cadrul Miliției mun. Sibiu. Pentru intervenții au fost folosite inclusiv două autospeciale ale pompierilor. Acțiunea de represiune a eșuat întrucât forțele de ordine ale MI nu au reușit dispersarea manifestanților. Pe cale de consecință, de la nivelul Comitetului Județean de Partid Sibiu (Ceaușescu Nicu) s-a solicitat intervenția armatei.

La vremea respectivă, comandantul Garnizoanei Sibiu și al UM 01512 Sibiu era col. Dragomir Aurel. Acesta, prin declarațiile date, a arătat că a fost solicitat pentru a interveni cu forțele MApN împotriva manifestanților. A mai arătat că, după o discuție purtată cu inspectorul șef al MI, i-a telefonat lui Ceaușescu Nicu, iar acesta i-a ordonat să adopte măsuri de urgență și să deplaseze efectivele MApN în diverse puncte ale orașului.

În jurul orelor 10:20 ,col. Dragomir Aurel a purtat o convorbire prin telefon cu ministrul apărării Milea Vasile, iar acesta din urmă, auzind despre solicitarea venită din partea lui Ceaușescu Nicu, a permis scoaterea în stradă a efectivelor MApN, cu indicația de a nu se trage în populație.

Din acel moment, col. Dragomir Aurel a început să se manifeste ca un coordonator al tuturor unităților militare din Sibiu, el având și funcția de comandant al garnizoanei, repartizând zone de responsabilitate și ordonând ofițerilor să dispună constituirea unor efective de militari pentru intervenția care urma să aibă loc în *Piața Mare*, respectiv pentru apărarea celorlalte obiective din oraș.

Până în jurul orelor 12:00, toate subunitățile militare constituite conform ordinelor col. Dragomir Aurel, au ajuns în punctele stabilite (*Piața Mare, Hotelul Bulevard,*

Comitetul Județean, Liceul Economic, Consiliul Popular Municipal, centralele telefonice din oraș, Întreprinderea *Flaro*, depozitele de garnizoană etc.). Treptat situația s-a tensionat, au apărut ciocniri între demonstranți și forțele de ordine, soldate cu deschiderea focului de avertisment. Au apărut primii răniți prin împușcare, iar în legătură cu aceste prime victime din Sibiu, se constată că majoritatea manifestanților a declarat că au executat foc doar militarii din cadrul UM 01512 Sibiu, având în vedere că, în acel moment, în piață nu mai erau prezente alte forțe de ordine. Au existat și declarații izolate prin care s-a arătat că asupra manifestanților s-au executat focuri de armă inclusiv din podurile imobilelor aflate în jurul pieței.

În acest context, în *Piața Mare* din Sibiu au rezultat cinci victime prin împușcare, dintre care una a decedat.

După evenimentele din *Piața Mare*, numărul manifestanților a continuat să crească. Întrucât militarii din piață au constituit un dispozitiv circular, manifestanții s-au retras către străzile adiacente, s-au regrupat și s-au deplasat către CJ de Partid și Inspectoratul Județean al MI. În fața sediului inspectoratului s-a manifestat pașnic, fiind scandate în principal lozinci antiprezidențiale.

Situația s-a retensionat, iar în jurul orelor 18:00 manifestanții au trecut la acțiuni care au vizat atacarea și pătrunderea în sediile Miliției și Securității. Au fost folosite sticle, pietre și alte obiecte contondente. Acțiunile au culminat cu incendierea mai multor autoturisme parcate în zonă, aparținând în principal lucrătorilor de miliție și securitate. În acest context, cadrele MI au folosit gaze iritant-lacrimogene și au executat focuri de armă. Uzul de armă efectuat din sediul Inspectoratului Județean MI a provocat un deces și nouă răniți de persoane.

În noaptea de 21/22 decembrie 1989, col. Dragomir Aurel a fost de acord ca inspectorul șef al MI Sibiu și șeful DSS Sibiu să se mute în biroul Comandamentului UM 01512 Sibiu, de unde, cu toții, urmau să coordoneze represiunea preconizată pentru 22 decembrie. În aceeași noapte s-a dispus transferul arestaților preventiv din rândurile manifestanților (25 de persoane) din arestul MI la Penitenciarul Aiud.

Începând cu primele ore ale zilei de 22 decembrie 1989, grupuri numeroase de cetățeni au început să se deplaseze, pe diverse trasee, spre centrul municipiului Sibiu, manifestanții concentrându-se în principal în fața Inspectoratului Județean al MI, la sediul Casei de Cultură a Sindicatelor, dar și în fața CJ de Partid.

Este important de precizat că după evenimentele din 21 decembrie 1989, forțele de ordine ale MI, nu au mai efectuat misiuni în municipiul Sibiu, fiind prezente la sediile unităților din care făceau parte. Mai mult, pentru apărarea sediilor Miliției și Securității, din ordinul col. Dragomir Aurel, au fost dispuse forțe ale UM 01512 Sibiu și UM 01606 Sibiu, care au format un cordon defensiv în fața Inspectoratului Județean al MI.

În cursul dimineții de 22 decembrie, col. Dragomir Aurel a purtat o discuție prin telefon cu generalul Ceaușescu Ilie (adjunct al ministrului apărării și șef al Consiliului Politic Superior al Armatei) în urma căreia s-a decis suplimentarea forțelor MAPN din Sibiu cu efective militare din județul Vâlcea.

În jurul orelor 09:30, manifestanții aflați în fața Inspectoratului Județean MI au devenit agresivi, dorind pătrunderea în clădire. În acest context, cadrele MI, pentru a-i liniști pe manifestanți, au afișat la etajul trei al clădirii un *banner* inscripționat „*Noi, miliția, slujim interesele poporului. Suntem cu voi! Fără violență! Organizați-vă pentru dialog!*”.

Această acțiune, împreună cu acceptarea verificării arestului, au condus la apariția unui moment de acalmie, majoritatea demonstranților hotărând să se deplaseze la Poligrafie pentru editarea unui ziar cu conținut revoluționar.

Evenimentele au luat, însă, în mod subit, un curs neașteptat după ce, prin mass-media, s-a anunțat sinuciderea ministrului apărării Milea Vasile. Anunțul a determinat mulțimea să nu se mai deplaseze spre Poligrafie, să rămână în fața Inspectoratului MI și să reînceapă asaltul asupra acestuia. Evenimentele au fost deosebit de tensionate, violențele extreme, s-a deschis focul de către cadrele MI, rezultând împușcarea mai multor persoane, printre acestea fiind și militarul M.D. care a decedat.

Cert este că o parte a manifestațiilor a reușit să pătrundă cu forța în clădirea Inspectoratului Județean al MI. De aici, civilii s-au înarmat cu arme militare aparținând cadrelor de miliție și de securitate care și-au abandonat armamentul și muniția.

După pătrunderea manifestațiilor în sediul MI, de frică, mai multe cadre de miliție și securitate s-au refugiat spre UM 01512 Sibiu (aflată în imediata vecinătate) și au sărit gardul unității militare, întrucât pe la punctul principal de acces nu se putea intra din cauza prezenței unui grup masiv de demonstrați care se comporta violent cu lucrătorii MI prinși în zonă. Concomitent cu deplasarea spre UM 01512 Sibiu, cadrele MI au executat focuri de avertisment. În acest context, militarii ce asigurau paza UM 01512 Sibiu au deschis focul împotriva cadrelor MI care au pătruns în unitate prin escaladarea gardului. S-a deschis focul inclusiv asupra sediului Inspectoratului Județean MI.

Urmare acestui eveniment, din rândul cadrelor de miliție și securitate care au încercat să se refugieze în incinta UM 01512 Sibiu, a rezultat un număr mare de victime, 19 cadre MI au decedat, 4 fiind rănite.

Cu referire la evenimentele desfășurate în Sibiu și nu numai, a fost audiat martorul R.I (sediul SPM, 04.10 2018-11/P/2014, vol.IV – *Declarații*, f.130-135) care a spus: „ În decembrie 1989 eram cadru al DSS și făceam parte din unitatea 0110 - contraspionaj țări socialiste. Eu am fost șeful colectivului anti – STASI (serviciul de informații al RD Germană), așa că am luat contact doar tangențial cu colegii care desfășurau activități anti – KGB. Într-un interviu pe care l-am acordat mai demult, am spus că în decembrie 1989 puterea a fost preluată chiar de cei pe care-i urmăream noi.(...)După Revoluție , când îndeplineam funcția de șef al Departamentului de Informații Sibiu (SRI) am primit ordin să efectuez o cercetare în vederea obținerii de date pentru clarificarea evenimentelor de la Sibiu din decembrie 1989(...)Cu privire la comandantul UM01512 Sibiu, colonelul Dragomir Aurel, consider că a fost depășit de situație. Era relativ tânăr și era cunoscută apropierea sa de Nicu Ceaușescu, mergea până la servilism. Atitudinea lui de până la 22 decembrie întărește afirmația mea , el cerându-i personal aprobarea lui Nicu Ceaușescu de a interveni cu trupe militare în vederea restabilirii ordinii în Sibiu, afirmând că cei de la MI nu fac față. După fuga lui Ceaușescu atitudinea lui s-a schimbat, iar deciziile lui au fost nu doar greșite, dar și lipsite de umanism. Este cunoscut episodul uciderii celor care, în nevoie, de teama maselor populare, au sărit gardul, după ce inițial a existat o înțelegere în acest sens cu conducerea unității militare (...) Nu cred că Dragomir a făcut parte dintr-o diversiune, deoarece era mult prea atașat de familia Ceaușescu.”

În legătură cu evenimentele desfășurate la Sibiu mai există o controversă. S-a speculat în perioada post-decembristă că la data de 20 decembrie 1989, pentru protecția suplimentară a lui Ceaușescu Nicu, la Sibiu a fost trimisă, în regim conspirat , o grupă

militară aparținând DIA (Direcția Informații a Armatei), mai precis militari ai UM 0404 Buzău (cercetare). Acești militari ar fi făcut deplasarea spre Sibiu, clandestin, la bordul unei aeronave civile *Rombac* (*BAC – 400*) ce asigura ruta București – Sibiu. Controversa a apărut și pentru că ,doar pentru acea dată, cursa a fost efectuată cu o aeronavă *Rombac* în locul uzualei aeronave de tipul AN – 24. Totuși ancheta a demonstrat că motivul înlocuirii a fost unul determinat de o necesitate de moment: aeronava *Rombac* era mai încăpătoare, astfel încât au putut fi transportate toate pachetele trimise din străinătate (mai ales din RF Germania) rudelor aflate în zona Sibiu ,dată fiind comunitatea germană numeroasă în această zonă. Așadar, prezența în sine a aeronavei *Rombac* nu constituie motiv de suspiciune. Cu toate acestea, au existat declarații de martor prin care s-a arătat că în perimetrul situat între sediul Inspectoratului Județean al MI și UM 01512 Sibiu au executat trageri cu arme militare automate persoane echipate în combinezoane de culoare neagră, aflate pe terasele blocurilor aflate în apropiere. Relevante în acest sens sunt declarațiile martorilor B.V (audiat la 08.12.2006), B.R (audiat la 17.11.2006) și V.V (audiat la 13.12.2006). Aceste declarații, precum și alte declarații relevante, se află atașate dosarului, în vol. 1-7 „Sibiu”.

În legătură cu acest subiect, martorul R.I a precizat, în continuarea declarației, următoarele: *„În urma cercetărilor făcute, mi-am format convingerea că aterizarea avionului Rombac la Sibiu în seara zilei de 20 decembrie 1989 a avut rolul de a aduce un comando de militari de la Batalionul 404 Buzău. Aceștia au călătorit împreună cu pasagerii cursei respective. Am luat câteva declarații unor pasageri care au declarat că în aeronavă au călătorit și luptătorii Batalionului 404 Buzău. Am avut și declarația bucătarului de la UM 01512 Sibiu care a precizat că în acea perioadă a hrănit suplimentar un grup de militari despre apartenența cărora nu știa nimic, afirmă că nu erau din unitate și nu se legitimau.”*

Este de remarcat faptul că examinarea *jurnalelor de luptă* aparținând UM 0404 Buzău și a tuturor celorlalte documente militare atașate dosarului nu au relevat nicio informație cu privire la existența acestei misiuni.

Tot în contextul uzului de armă efectuat în zona UM 01512 Sibiu, la data de 22.12.1989, începând cu orele 12:00, au mai fost consemnate 5 decese și 6 răniți prin împușcare (4 decedați și 4 răniți au aparținut MI, 1 decedat și 2 răniți fiind civili).

În curtea Inspectoratului Județean MI, în același interval orar, au mai fost împușcate mortal 2 persoane, alte 5 fiind rănite prin împușcare (2 civili decedați, 3 civili răniți, respectiv 2 cadre MI rănite).

În spatele sediului Inspectoratului Județean MI, au mai fost răniți prin împușcare 2 civili.

Pe strada *Armata Roșie* și în imobilele de pe această stradă (aflate în proximitatea UM 01512 Sibiu) au mai rezultat 21 de victime din care 11 au decedat, iar 10 au fost rănite prin împușcare (cu toții civili).

Pe strada *Gheorghe Gheorghiu Dej* și imobilele de pe această stradă, tot în contextul uzului de armă efectuat în zona UM 01512 Sibiu, în data de 22 decembrie 1989 au mai rezultat 17 victime, din care 4 au decedat, iar 13 au fost rănite prin împușcare (2 militari decedați, restul decedaților și răniților fiind civili).

În Piața Mare din Sibiu, urmare a uzului de armă efectuat în zonă, au mai decedat 3 persoane civile.

În această zi, în diverse zone ale municipiului Sibiu, alte două persoane au decedat prin împușcare, iar 15 au fost rănite.

În după-amiaza zilei de 22 decembrie 1989 s-a trecut la organizarea și executarea apărării obiectivelor de interes public.

n. Municipiul Turda

Valul mișcării revoluționare a cuprins începând cu 22 decembrie 1989 și municipiul Turda. În dimineața acestei zile, muncitorii de pe platforma industrială au încetat lucrul și s-au deplasat spre centrul orașului. La orele 08:45, la solicitarea organelor locale de partid și cu aprobarea eșalonului superior, o subunitate de infanterie a fost trimisă pentru a proteja sediile instituțiilor importante. S-a ordonat totodată luarea sub protecție militară a podurilor rutiere de pe râul Arieș, fiind asigurată astfel posibilitatea de manevră a trupelor.

Căderea dictaturii a fost întâmpinată cu entuziasm, iar ca urmare a notelor telefonice nr. 38 și 39, transmise de la MApN, unitățile militare au fost retrase în cazărmi. În seara aceleiași zile, un număr de 12 ofițeri ai DSS, în frunte cu comandantul acestora, au solicitat protecția armatei.

Din dispoziția președintelui Comitetului Provizoriu Local FSN (studentul O.E.), ignorându-se opoziția cadrelor militare ce asigurau paza sediului Securității Turda, au fost smulse sigiliile sălilor de armament, fiind ridicate întregul armament și muniția aferentă existentă în acel loc. Armamentul și muniția au fost transportate la sediul FSN local și distribuite pe bază de buletin persoanelor civile.

Până în seara zilei de 22 decembrie 1989, în Turda situația a fost calmă.

o. Municipiul Târgu-Mureș

În dimineața zilei de 21 decembrie 1989, în acest municipiu au început ample mișcări protestatare împotriva regimului Ceaușescu, inițial în unitățile industriale, iar mai apoi în stradă.

În jurul orelor 11:30, unităților militare din garnizoană li s-a ordonat să intervină pentru a bloca afluirea coloanelor de manifestați spre centrul orașului. În acest sens au fost constituite trei detașamente de militari, unul dintre acestea deplasându-se la sediul CJ de Partid, pentru a întări dispozitivul MI deja existent. Până în jurul orelor 20:00, în aceeași zonă au fost trimise noi forțe, totalizând 340 de militari cu 12 TAB-uri.

Acțiunea de represiune a debutat la scurt timp, manifestații au fost împrăștiați, concomitent cu accentuarea provocărilor la adresa militarilor. În jurul orelor 21:00, dinspre sediul *Poștei Centrale* a venit o coloană de manifestați din rândul căreia, elemente agresive, au aruncat asupra militarilor cu pietre, sticle, bare metalice etc., rănind grav un militar. Au fost atacate și TAB-urile, moment în care militarii au executat foc de avertisment. Ca urmare a unei erori, focul unei mitraliere grele de pe un TAB cu țeava căzută la cinci grade sub orizontală, a cauzat împușcarea mortală a patru persoane. Retrăgându-se în dezordine, în urma focului de armă, unele persoane au devastat magazinul *Romarta Tineretului*. În urma confruntărilor cu forțele de ordine s-au mai înregistrat doi morți.

În noaptea de 21/22 decembrie 1989, zona centrală a orașului a fost degajată, fiind interzisă circulația persoanelor civile în grupuri.

Începând cu dimineața zilei de 22 decembrie 1989, spre centrul orașului, au afluire coloane de demonstranți ce scandau împotriva dictatorului Ceaușescu Nicolae.

În jurul amiezii, între demonstranți și efectivele militare s-a realizat fraternizarea, manifestanții au început să-i îmbrățișeze pe militari și s-a scandat „*Armata e cu noi!*”. O parte a manifestanților a pătruns în sediul CJ de Partid, iar o altă parte s-a deplasat la sediile Securității și Miliției, de unde au fost sustrate armament și muniție. În aceeași zi au fost constituite noile organe locale ale puterii, situația rămânând calmă.

p. Târgoviște

Până în ziua de 22 decembrie 1989 în municipiul Târgoviște nu au existat acțiuni de protest. Începând cu orele 13:00 ale acestei zile, în fața CJ de Partid Dâmbovița, s-au adunat grupuri de manifestanți care au scandat lozinci antidictatoriale. La scurt timp, din inițiativa demonstranților, au fost luate măsuri de pază militară a Inspectoratului Județean al MI, fiind preluate armamentul, muniția și instalațiile de ascultare din sediu. Un ofițer al MApN a preluat conducerea provizorie a Inspectoratului.

Ca urmare a primirii unor informații potrivit cărora cuplul dictatorial Ceaușescu se afla în zonă, au fost luate măsuri ce au avut scopul de a-i descoperi și prinde pe fugari.

În jurul orelor 14:00, cetățeanul Petrișor Niculae a adus la cunoștința organelor de miliție că soții Ceaușescu se găsesc în incinta *Centrului de Protecție a Plantelor*, situat în afara localității. Informația s-a adevărat, soții Ceaușescu au fost preluați și introduși în sediul Inspectoratului Județean al MI, după care, în seara aceleiași zile au fost introduși în incinta UM 01417 Târgoviște (întreaga desfășurare a evenimentelor va fi analizată separat).

VIII PRELUAREA PUTERII DE STAT DE CĂTRE CFSN

În urma aparițiilor televizate, grupul condus de Iliescu Ion a luat decizia deplasării la sediul MApN. În prealabil, **Iliescu Ion (aflat la Casa Scânteii – Editura Tehnică) și generalul Stănculescu Victor Atanasie (aflat la sediul MApN) au purtat o discuție telefonică în urma căreia acesta din urmă i-a garantat primului protecția Armatei.** Convorbirea a fost amintită de Iliescu Ion în apariția televizată de la orele 14:45.

La data de 22 decembrie 1989, în jurul orelor 16:00, în sediul Ministerului Apărării Naționale a pătruns un grup de civili format din inculpatul Iliescu Ion, inculpatul Voiculescu Gelu Voican, inculpatul gl.lt. Rus Iosif, Roman Petre, , gl.(r.) Militaru Nicolae, Montanu Mihail, Constantin Ispas, Velicu Florin. Grupul a fost primit de gl. Stănculescu Victor Atanasie (numit ministru al apărării, în jurul orelor 10:00 ale aceleiași zile, de fostul președinte Ceaușescu Nicolae, fără emiterea unui decret) precum și de militari cu funcții importante aflați deja în minister (gl.lt. Gușă Ștefan, gl.lt. Logofătu Gheorghe, gl.lt. Dafinescu Traian, gl.lt. Eftimescu Nicolae, gl.lt. Chițac Mihai, gl.lt. Hortopan Ion, , din partea MApN și gl.mr. Grigorie Ghiță, gl.mr. Câmpeanu Romeo, lt.col. Stan Gheorghe, din partea MI – DSS). Cu toții au intrat în sala de consiliu a MApN.

Militarii ante-menționați l-au recunoscut în fapt pe Iliescu Ion ca fiind noul șef de stat și de guvern, implicit, noul comandant suprem al Forțelor Armate Române. La rândul său, Iliescu Ion și-a asumat imediat, fără rezerve aceste demnități, comportându-se ca atare.

Grupul (civili și militari) a discutat inclusiv problema denumirii noului organ de conducere politică și militară. S-a hotărât ca denumirea să fie Frontul Salvării Naționale, întrucât, așa cum s-a arătat, unii dintre participanți acționaseră și anterior datei de 22 decembrie 1989 prin diferite activități în scopul înlăturării președintelui Ceaușescu Nicolae.

Iliescu Ion (acceptat ca nou lider politico-militar), a propus constituirea unui Comandament unic militar și civil care avea să coordoneze inclusiv operațiunile militare, pe întregul teritoriu al țării.

La scurt timp, structura civilo-militară denumită Gărzi Patriotice a fost integrată în **Comandamentul** nou înființat. Șeful de Stat Major al acestei structuri – col. Pârcălăbescu Corneliu, a emis OZU nr. 1 din 22 decembrie 1989, prin care s-a stabilit că „**Pe baza hotărârii CFSN, statele majore și gărzile patriotice se află în stare de alarmă de luptă și vor participa cu întregul efectiv și cu toată capacitatea de luptă la îndeplinirea și apărarea cuceririlor Revoluției**”.(Vol. 23- *Jurnale de luptă*, pag.128).

Având în vedere cele mai sus invocate și celelalte probe administrate în cauză, se desprinde concluzia conform căreia întreaga forță militară a României (MApN, MI-DSS, Gărzi Patriotice), începând cu după-amiaza zilei de 22 decembrie 1989 – orele 16:00 - s-a pus la dispoziția Consiliului Frontului Salvării Naționale și a conducerii acestuia. Este momentul în care Armata și Securitatea își dau acordul ca România să fie condusă de CFSN. Din același moment, grupul de decizie politico-militară al CFSN format din Iliescu Ion, Brucan Silviu, gl.lt. Stănculescu Victor Atanasie, gl.(r.) Militaru Nicolae (reactivat ulterior, înaintat în grad militar și numit ministru al apărării), Voiculescu Gelu Voican, a exercitat în mod direct prerogativele puterii de stat și a luat decizii importante atât cu caracter politic, cât și cu caracter militar.

În calitate de ministru al apărării, gl.lt. Stănculescu Atanasie Victor, **a dat inițial ordine vădit contrare celor dispuse de comandantul suprem – Ceaușescu Nicolae, pentru ca ulterior, în aceeași zi, să subordoneze MApN unei noi puteri politice, chiar în sediul central al MApN, cu acceptarea din partea tuturor șefilor de direcții militare din minister.** Aceste conduite nu au întâmpinat vreo opoziție din partea celui alt pilon de putere militară - DSS. Conjugarea acestor atitudini a făcut posibilă izolarea, depozedarea totală de putere a președintelui Ceaușescu Nicolae și preluarea puterii de stat de către CFSN.

La fel de importantă s-a dovedit a fi și abilitatea „grupului Iliescu” de a se organiza și acționa eficient. Componentii acestei grupări au înțeles foarte bine importanța televiziunii și a radioului pentru astfel de momente. Mai importantă a fost decizia de a face joncțiunea cu factorii de comandă ai principalului pilon de putere în stat – MApN.

Întâlnirea de la sediul MApN a durat aproximativ 45 de minute, după care Iliescu Ion și anturajul său s-au deplasat la sediul Comitetului Central al PCR (în prealabil, s-a hotărât ca din partea FSN să rămână la sediul MApN numitul Montanu Mihail). Aici au fost întâmpinați inclusiv de col. Ardeleanu Gheorghe - comandantul USLA, care s-a pus la dispoziția noii puteri. În clădire se aflau mulți revoluționari, militari, dar și componente ai fostului CC al PCR. Așa cum s-a arătat, aceștia se aflau într-un proces de constituire a unor nuclee de putere.

În jurul orelor 17:00, Iliescu Ion le-a vorbit revoluționarilor aflați în perimetrul din fața CC, aproximativ 100 de mii de persoane. S-a adresat mulțimii cu „*Stimați tovarăși!*”, moment în care a fost huiduit, având în vedere că printre revoluționari s-a cristalizat un nou

deziderat – „*Jos comunismul!*” Imediat a luat cuvântul regizorul Nicolaescu Sergiu, care se bucura de notorietate. A vorbit mulțimii și l-a recomandat pe Iliescu Ion ca fiind persoana potrivită să conducă România până la organizarea unor alegeri libere. Astfel, Iliescu Ion s-a adresat din nou maselor, spunând „*Dragi concetățeni, clanul Ceaușescu a căzut...*”. La scurt timp, din balconul CC le-a vorbit revoluționarilor inclusiv gl.lt. Gușă Ștefan (șeful MStM al MApN) care a anunțat că „*Armata este alături de popor!*”. Edificarea privind întreaga succesiune a luărilor de cuvânt din balconul CC al PCR, se poate realiza prin vizionarea imaginilor stocate pe suportul extern trimis în mod oficial de TVR și atașat prezentului dosar.

În urma apelului televizat făcut de Iliescu Ion, începând cu orele 17:00, la sediul CC al PCR au început să sosească mai mulți foști nomenclaturiști și activiști ai PCR, marginalizați în ultimii ani de președintele Ceaușescu Nicolae. Printre aceștia s-au aflat Brucan Silviu și Bârlădeanu Alexandru. Drept urmare, într-un birou de la etajul III, sub conducerea lui Iliescu Ion, un grup format din civili și militari a început redactarea unui *Comunicat către țară*. Grupul a fost constituit din Iliescu Ion, Bârlădeanu Alexandru, Brucan Silviu, Marțian Dan, Mazilu Dumitru, Roman Petre, Voiculescu Voican Gelu, Teodoriu Bogdan, gl.col. (r.) Militaru Nicolae, gl.lt. Gușă Ștefan, gl. Vlad Iulian, col. Pârcălăbescu Corneliu, Nicolcioiu Vasile (șeful serviciului protocol al CC), Apostoiu Dumitru (consilier al lui Ceaușescu Nicolae) și câțiva revoluționari.

Întâlnirea a durat aproximativ o oră, fiind integral filmată de Adrian Sârbu, la vremea respectivă angajat al Sahia-Film. Filmarea, pe suport DVD, a fost atașată dosarului de către acesta din urmă și preluată ca probă (vol.XI – *Documente*, pag.42-44).

Analiza acestei filmări devoalează atmosfera acelor momente, fiind surprinsă inclusiv intervenția gl.col.(r.) Militaru Nicolae, care a spus „*Măi, oameni buni! Frontul Salvării Naționale acționează de șase luni, domnule.*”. Apoi, Iliescu Ion i-a anunțat pe ceilalți participanți la ședință „*Vreau să vă spun că am intrat în legătură cu ambasada sovietică și le-am transmis situația în care ne aflăm ca să comunice la Moscova, să se știe cine suntem și ce vrem. Asta le-am spus deja.*”(vol. XI – *Documente*, inclusiv suport video, pag.42-44).Nu în ultimul rând, filmarea surprinde momentul în care, spre finalul întâlnirii, în birou a pătruns regizorul Nicolaescu Sergiu care a anunțat că sediul CC este minat și astfel este oportună părăsirea clădirii („*Există pericolul ca această clădire să fie minată și să explodeze în fiecare clipă. De aceea trebuie să ne prezentăm acolo. Hotărâți-vă, eu vă propun să ne mutăm. Am vorbit mulțimii. Să vină cine vrea să vorbească mulțimii, ceilalți să vă mutați la MApN*” (vol. XI – *Documente*, pag.42-44). Cercetările ulterioare au demonstrat că această informație a reprezentat în realitate o **diversiune**, deoarece pretinsa minare nu s-a adevărit. Ulterior acestei diversiuni, forul decizional al CFSN (Iliescu Ion, gl. col.(r.) Militaru Nicolae, Brucan Silviu, Voiculescu Voican Gelu) a părăsit CC, s-a deplasat inițial la TVR, iar apoi s-a stabilit la sediul MApN (unde se aflau gl. lt. Stănculescu Atanasie Victor, Montanu Mihail și toți șefii de direcții din MApN). În acest sediu, factorilor de decizie ai FSN li s-a oferit protecția (inclusiv pe timpul următoarelor nopți). De aici au fost făcute deplasările ulterioare spre sediul TVR.

La sediul fostului CC al PCR au rămas generalii Gușă Ștefan și Vlad Iulian, col. Pârcălăbescu Corneliu, acestora alăturându-li-se un grup de revoluționari.

În jurul orelor 22:30, din data de 22 decembrie 1989, Iliescu Ion a dat citire prin intermediul TVR a *Comunicatului către țară al Consiliului Frontului Salvării Naționale*.

Acesta a spus: „*Dragi concetățeni, am primit mandatul ca să dau citire comunicatului către țară al recent constituitului CFSN. Cetățeni și cetățene, trăim un moment istoric, clanul Ceaușescu, care a dus țara la dezastru, a fost eliminat de la putere (...) Se deschide o pagină nouă în viața politică și economică a României. În acest moment de răscruce am hotărât să ne constituim în **Frontul Salvării Naționale care se sprijină pe Armata Română** și care grupează toate forțele sănătoase ale țării (...) Scopul FSN este instaurarea democrației, libertății și demnității poporului român (...) **Întreaga putere în stat este preluată de CFSN. Lui i se vor subordona Consiliul Militar Superior, care coordonează întreaga activitate a Armatei și unităților Ministerului de Interne. Toate ministerele și organele centrale își vor continua activitatea, subordonându-se CFSN (...)** În teritoriu se vor constitui consilii județene, municipale, orășenești și comunale ale FSN, ca organe ale puterii locale (...) În mod provizoriu, în componența CFSN intră următorii: Doina Cornea, Ana Blandiana, Mircea Dinescu, Laszlo Tokes, Dumitru Mazilu, gl. Ștefan Gușă, gl. Victor Stănculescu, Aurel Dragoș Munteanu, Corneliu Mănescu, Alexandru Bârlădeanu, Silviu Brucan, Petre Roman, Ion Caramitru, Sergiu Nicolaescu, Mihai Montanu, Mihai Ispas, **Gelu Voican Voiculescu**, Dan Marțian, cpt. Mihai Lupoi, gl. Voinea, cpt. de rang I Dumitrescu Emil, Neacșa Vasile, Ciontu Cristina, Baciuc Marian, Bogdan Teodoriu, Eugenia Iorga, Negruți Paul, Manole Gheorghe, Cazemir Ionescu, Adrian Sîrbu, Cârjan Constantin, Domokoș Geza, Magdalena Ionescu, Marian Mierlă, Constantin Ivanovici, Ovidiu Vlad, Bucurescu Valeriu și **Ion Iliescu**, dacă sunteți de acord (...) Aceasta este o primă formă de comunicat și de platformă program al noului organism al puterii de stat din România”.* (HDD – TVR)

Acesta este momentul în care inculpatul Ion Iliescu și-a asumat în mod public preluarea puterii politico-militare, în condițiile în care, așa cum s-a menționat anterior, încă de la orele 16.00 toate structurile militare ale României l-au recunoscut ca fiind noul șef de stat și de guvern, dar și noul comandant suprem al forțelor armate române.

Prin subordonarea tuturor ministerelor, inculpatul Iliescu Ion și-a asumat puterea absolută a statului român.

Relevante în acest sens sunt și următoarele declarații :

1. I.M, declarație de martor, 14.02.2017 (vol.I – Declarații, f.73-80) – „*Am ajuns la TVR (...) În cursul aceleiași zile, Ion Iliescu și anturajul său, au decis să se deplaseze de la TVR la MApN. Cineva a întrebat dacă există vreo persoană care cunoaște bine străzile din București, pentru a ajunge cât mai repede la MApN. Fiind taximetrist, m-am oferit (...) Am ajuns la MApN unde Ion Iliescu a fost întâmpinat în postură de lider. Apreciez faptul că, toți ofițerii superiori se comportau față de Ion Iliescu percepându-l ca fiind lider. La rândul său, Ion Iliescu se comporta cu o oarecare autoritate fără, însă a depăși măsura printr-o atitudine excesiv de autoritară.”*

2.M.M, declarație de martor, sediul SPM, 07.02.2017 -(vol.I – Declarații, f.36-47) - „*Am ajuns la TVR (...) Ion Iliescu și cei aflați cu el se aflau în sediul TVR în momentul în care eu am ajuns acolo (...) Ion Iliescu a hotărât să se deplaseze la sediul MApN, unde era așteptat (...) Am intrat într-o sală de ședințe unde am fost aproximativ 40 de persoane, dintre care doar 10 aveam calitatea de civili, ceilalți fiind militari (...) În timpul discuțiilor, cineva a venit cu informația cum că la CC se formează diverse guverne, astfel încât Ion Iliescu a decis ca împreună cu un grup restrâns să se deplaseze la CC. Din acel grup urmau*

a face parte toți civilii. Însă, chiar în momentul plecării, Ion Iliescu a hotărât ca un civil să rămână la sediul MAPN pentru a supraveghea, din partea revoluționarilor, activitățile ce urmau să se desfășoare aici. Spunând acestea, a privit spre mine și a hotărât ca acea persoană să fiu eu. Concomitent, li s-a adresat generalilor aflați la fața locului, dar în special generalului Stănculescu, atrăgându-le atenția că eu voi fi reprezentantul CFSN-ului la MAPN. Toți generalii au fost imediat de acord. Spunând aceasta, precizez că, fără excepție, acei generali se comportau față de Ion Iliescu, acceptându-l ca lider. Ion Iliescu se comporta ca atare”.

3. M.M, declarație de martor, sediul SPM, 01.02.2017 (vol.I – Declarații, f.1-6) – „Am făcut parte din CFSN, dar singura activitate la care am participat a fost faptul că am asistat la redactarea comunicatului către țară din seara de 22.12.1989. Arăt că, documentul era redactat pe baza unui alt document scris anterior de o altă persoană, ulterior am aflat că este vorba de Dumitru Mazilu. Am văzut că Silviu Brucan era persoana care intervenea cel mai des, iar aceste intervenții vizau limitarea unora dintre prevederile comunicatului. Persoana care media diferențele era Ion Iliescu, care era perceput ca fiind liderul grupului și se comporta ca atare (...) Discuțiile se purtau în principal între Mazilu și Brucan, iar în momentul în care nu se ajungea la un consens, situația era tranșată de Ion Iliescu.”

4. M.D, declarație de martor, sediul SPM, 28.02.2017 (vol.I – Declarații, f.131-147)- „Am fost condus de către Brucan într-un birou alăturat unde a vizualizat textul meu și mi-a spus textual că președinte va fi domnul Ion Iliescu. Propunerea nu m-a surprins întrucât numele acestuia fusese invocat de mai multe ori ca posibil succesor a lui Ceaușescu, chiar în emisiunile postului de radio Europa Liberă (...) Brucan a fost ferm în decizia luată și apoi m-a introdus în sala de consiliu (...) Din modul în care se purtau discuțiile, rezulta fără echivoc că i se acorda întreaga autoritate domnului Ion Iliescu, semn de recunoaștere fiind faptul că acesta conducea ședința”.

5. S.A, declarație de martor, sediul SPM, 22.02.2017 (vol.I – Declarații, f.106-118) – „Arăt că, atât la etajul 1, cât și la etajul 2 din CC, se constituiau diverse așa zise guverne (...) Aceste tentative de constituire erau de la bun început sortite eșecului, fiind aproape instantaneu respinse de mulțimea aflată în fața CC-ului. Această respingere a fost cauzată de faptul că **prin intermediul TVR, Ion Iliescu a devenit cunoscut și mai mult, și-a anunțat prezența la sediul CC. Declarația făcută de Ion Iliescu la TVR echivala cu o declarație de înlocuire a lui Nicolae Ceaușescu, iar percepția mulțimii a fost că succesorul lui Nicolae Ceaușescu este Ion Iliescu.** Ca o apreciere personală, arăt că anterior momentului decembrie 1989, nivelul de așteptare cu privire la succesorul lui Nicolae Ceaușescu se rezuma la două persoane, Nicu Ceaușescu, respectiv Ion Iliescu. Numele lui Ion Iliescu a fost des vehiculat pe posturile de radio din străinătate, cu precădere Europa Liberă, dar și în mediul „underground” unde Ion Iliescu era vehiculat ca succesor a lui Ceaușescu. Nu este de omis nici relația bună pe care o aveau Ion Iliescu și Mihail Gorbaciov, relație destul de cunoscută în rândul populației. În aceste condiții, Nicu Ceaușescu fiind total compromis, singura opțiune pentru persoana în jurul căreia era acceptată formarea unui nou for de putere, a fost Ion Iliescu.”

6. L.V, declarație de martor, sediul SPM, 16.02.2017 (vol.I – Declarații, f.88-95)– „La 22.12.1989 am intrat în sediul CC (...) A venit la mine un bărbat îmbrăcat într-un costum de culoare gri care m-a anunțat că Ion Iliescu dorește să pătrundă în birou pentru

a se adresa mulțimii. Nu cunoșteam cine este Ion Iliescu, auzisem tangențial despre acesta la Europa Libera, i-am refuzat accesul. Persoana îmbrăcată în costum gri a insistat și a motivat că Ion Iliescu este prieten cu Mihail Gorbaciov și că trebuie să i se permită intrarea. Am acceptat în cele din urmă și am văzut clar că **Ion Iliescu, escortat în permanență de 4 persoane**, printre care și cel îmbrăcat în costum gri, a pătruns în birou. **Cele patru persoane erau în permanență în preajma lui Ion Iliescu** și aveau un comportament care, în mod cert, se distingea de cel al altor persoane. Se poate spune fără greșală, că cei patru bărbați îl protejau, îl îndrumau și într-un fel „îi făceau pârție” lui Ion Iliescu. Mai mult, fiind atent la comportamentul acestora, am observat că unul dintre ei avea asupra sa un aparat electronic ce în mod cert nu era unul obișnuit. Sunt inginer de profesie și pot spune că pentru nivelul anului 1989 acel aparat era unul special, un fel de pager. L-am văzut pe respectivul bărbat folosind acel aparat, comunicând prin intermediul lui. Am văzut cum, după folosirea aparatului, respectivul bărbat a comunicat verbal, imediat, cu ceilalți trei. Cert este că, după sosirea lui Ion Iliescu și a celor patru bărbați, al căror comportament îl pot descrie simplu ca fiind **profesionist**, s-a creat un nou for de putere în jurul lui Ion Iliescu. Acesta și-a desfășurat activitatea într-un birou al CC-ului, nu știu exact în care dar știu că accesul spre locul unde se afla Ion Iliescu a fost blocat (...) În acest fel, practic am fost izolați, nu ni s-a mai permis participarea la luarea deciziilor și nici nu aveam vreo posibilitate de a comunica cu populația. Am auzit că, din biroul unde se afla Ion Iliescu se constituia un nou guvern, fiind luate și alte decizii importante.”

7.P.D a declarat că : „În decembrie 1989 lucram la Întreprinderea Energoreparații(...)Am intrat împreună cu manifestații în CC(...)La un moment dat,era după-amiază, am observat un grup de persoane compact ce se apropia prin mulțime de intrarea principală. Am văzut o persoană, despre care am aflat ulterior că este **Ion Iliescu, care era flancată de patru persoane, care se distingeau ca fiind persoane care-i asigurau paza.** Aceștia au intrat în cabinetul I, iar Ion Iliescu s-a așezat la birou, celelalte persoane în jurul acestuia(...)Retrospectiv, consider că nimic din acțiunile întreprinse de acel grup de persoane condus de Ion Iliescu nu a fost spontan, la bază a fost o adevărată regie”.

8. I.C.B, declarație de martor, sediul SPM, 23.03.2017 (vol.I – Declarații, f.231-247) – „Am ajuns la CC (...) Mulțimea a început să scandeze împotriva comunismului în general, din punctul meu de vedere acest fapt însemna revoluție. În acest context, la CC a apărut grupul Ion Iliescu, față de acesta eu manifestându-mi expres dezacordul, spunându-i direct „Îmi pare rău tovarășu', am hotărât că fără cei ca dumneavoastră”, făcându-i semn să se deplaseze pe balconul CC unde se aflau toți nomenclaturiștii. Consecința a fost că cei din anturajul lui Ion Iliescu, printre care Gelu Voican Voiculescu, Silviu Brucan, Petre Roman, un profesor universitar al cărui nume nu îl cunosc și mulți alții, au început să-mi spună că Iliescu este singura persoană potrivită momentului, prin raportare la poziția sa binecunoscută față de Nicolae Ceaușescu și a ascendentei său personal asupra structurilor de armată și securitate (...) Sesizând că toate aceste persoane au o părere pozitivă despre Ion Iliescu am fost în cele din urmă de acord ca și acesta să intre în respectiva cameră.”

9. D.M, declarație de martor, sediul SPM, 02.03.2017 (vol.I – Declarații, f.166-178)– „Iliescu a anunțat formarea CFSN, în care au fost cuprinși o serie de dizidenți, între care mă aflu și eu. Acești membri erau convocați pentru după-amiaza acelei zile la sediul Comitetului Central. Din acele transmisii am înțeles că Ion Iliescu era liderul FSN și că

și-a asumat rolul de conducător. Reieșea acest lucru și din modul în care emitea ordine prin TV către diferite persoane din Armată, care i s-au și subordonat.(...) Am discutat cu Pleșu asupra conjuncturii și ne gândeam că Ion Iliescu, ce părea deja acceptat de către deținătorii de autoritate ai momentului ca lider, va deveni secretar general în locul lui Ceaușescu și va urma o perioadă mai bună pentru țară.”

10. C.I, declarație de martor, sediul SPM, 23.02.2017 (vol.I – Declarații, f.119-130) - „Am rămas în Televiziune până când am înțeles că suntem convocați la Comitetul Central pentru o acțiune de organizare. Am ajuns la CC, cred că după ora 17:00, și am mers într-o sală mare, probabil de ședință, unde în prezența lui **Ion Iliescu, care își asumase deja calitatea de lider**, s-a trecut la redactarea unui program.”

11. Martorul A.R, audiat în 06.04.2005, fila 89, vol 77 CC – a declarat : ”În decembrie 1989 eram student... La 22.12.1989 am ajuns în Piața Palatului chiar când elicopterul plecase de pe clădirea CC... după un anumit timp, **la CC a ajuns generalul Militaru însoțit de un civil și s-a exprimat în felul următor: ”Sunt generalul Militaru și sunt cu tovarășul Iliescu, lăsați-ne să intrăm!”**. Noi i-am întrebat cine este Iliescu și ne-a răspuns ”Viitorul președinte”, după care noi am zis ”Poftiți!”.

Jurnalele de luptă și OZU întocmite de multe unități militare evidențiază că întreaga structură a Armatei a recunoscut CFSN și pe liderii acestuia ca fiind noua putere în stat (vol.1-109, „Jurnale acțiuni de luptă”).

Mass-media din România a aderat imediat la CFSN și la liderii acestuia. TVR și Radio România s-au poziționat față de Iliescu Ion ca fiind noul lider al statului român. Presa scrisă a făcut același lucru. Organele centrale de presă aparținând până la 22 decembrie 1989 fostului CC al PCR și UTC **s-au re poziționat** încă din după-amiaza aceleiași zile, transformându-se în organele de presă ale CFSN. Totodată, presa internațională l-a prezentat pe Iliescu Ion ca fiind noul lider al României, iar aparițiile publice ale acestuia au evidențiat asumarea pe deplin a acestei demnități.

CFSN și liderii acestuia au fost imediat recunoscuți pe plan internațional de principalele state.

Noua putere nu a întâmpinat practic nicio opoziție din partea structurilor militare și civile interne sau din partea reprezentanților acestor structuri.

Conduita concretă manifestată de Iliescu Ion, începând cu orele 16:00 ale zilei de 22 decembrie 1989, demonstrează **asumarea de către acesta a prerogativelor puterii în stat**. Prin toate aparițiile televizate a apărut în postura de lider. Comunicatele CFSN au fost semnate în calitate de președinte al acestei formațiuni. A semnat acte normative ce vizau toate domeniile de activitate, a abrogat legi, a instituit Tribunalul Militar Excepțional privind judecarea cuplului prezidențial Ceaușescu, a instituit tribunale militare excepționale pe întregul teritoriu al României, l-a impus pe gl.mr.(r.) Militaru Nicolae în funcția de ministru al apărării, l-a schimbat din funcție pe gl.lt. Gușă Ștefan, a semnat decretele de reactivare a mai multor generali etc.(vol.II – Documente, pag.200-267 ; vol. VI – Documente, pag.2-110 ; vol. XII – Documente pag. 18-127)

Cu scopul unei corecte înțelegeri a situației din intervalul 22-30 decembrie 1989, sunt necesare precizări despre **Consiliul Militar Superior**.

Așadar, la data de 22 decembrie 1989, în cursul ședinței ce a avut loc la sediul MApN (aproximativ orele 16.00-16.45), Iliescu Ion a propus constituirea unui comandament unic **civil și militar** care avea să coordoneze inclusiv operațiunile militare,

pe întregul teritoriu al României. Propunerea s-a materializat, iar în seara aceleiași zile, „în direct” la TVR, Iliescu Ion a dat citire *Comunicatului către țară al CFSN* și a anunțat că acest organism a preluat puterea de stat subordonându-și inclusiv *Consiliul Militar Superior*, ce urma să coordoneze activitățile MApN și MI.

Se constată că această nou înființată structură a fost similară *Consiliului Apărării Republicii Socialiste România*, înființat prin Decretul numărul 5 din anul 1965 și desființat de puterea instalată la 22 decembrie 1989. Președinția *CARSR* îi aparținea lui Ceaușescu Nicolae (care era inclusiv comandantul suprem al forțelor armate) iar componenți erau primul-ministru, ministrul apărării, șeful MStM, ministrul de interne, șeful DSS, ministrul afacerilor externe și alte persoane desemnate de CC al PCR.

Au fost depuse diligențe pentru a afla componența Consiliului Militar Superior, în acest sens fiind solicitat sprijinul MApN (adresa 11/P/2014 din 15.11.2017, vol. IV – *Documente*, pag.32). Pe cale de consecință, au fost dezarhivate și atașate dosarului două proiecte, privind *Decretul Lege de înființare a Consiliului Militar Superior și Regulamentul de funcționare al CMS* (vol. IV – *Documente*, pag.176-181). Aceste drafturi, care îl prezintă pe Iliescu Ion ca fiind președinte al *CMS*, sunt nesemnate și nedatate, astfel încât nu au putere probatorie deplină și pot constitui indicii cu privire la intențiile noii puteri politico-militare.

Totodată, la dosar a fost atașat *Ordinul ministrului apărării naționale* cu privire la înființarea oficială a *Consiliului Militar Superior*, din data de 03 ianuarie 1990 (vol. IV – *Documente* pag. 183-180).

Pentru intervalul 22-30 decembrie 1989, nu au fost identificate documente oficiale aparținând *Consiliului Militar Superior*, aspect firesc având în vedere că actul de înființare al *CMS* a fost emis la începutul lunii ianuarie 1990. Pe cale de consecință, în acest interval au emis ordine militare, în virtutea funcțiilor de comandă deținute, militarii aflați în vârful ierarhiei militare.

Cert este că organismul denumit *Consiliul Militar Superior* s-a subordonat CFSN (și astfel lui Iliescu Ion – Șef de stat și Comandant Suprem asumat de conducerea MApN – unica instituție neafectată de vidul de putere).

În concluzie, începând cu data de 22 decembrie 1989, orele 16.00, inculpatul Iliescu Ion a devenit în mod incontestabil conducătorul politico-militar al României. Toate conduitele infracionale ulterioare acestui moment au fost săvârșite din această calitate.

Urmărirea penală a avut ca obiectiv inclusiv stabilirea naturii juridice a CFSN și a actelor emise de acesta. În același timp, a existat o preocupare pentru edificarea privind continuitatea actului de comandă în cadrul MApN – pilon esențial al statului.

Pe cale de consecință, prin ordonanța SPM nr. 11/P/2014 din data de 20.09.2016 s-a dispus obținerea unor opinii de specialitate de la catedrele de drept constituțional din cadrul Facultăților de Drept din Cluj-Napoca, București și Iași cu privire la natura juridică a CFSN și a caracterului juridic al actelor emise de acesta.

Universitatea „Babeș - Bolyai” din Cluj-Napoca – Facultatea de Drept, prin conf.univ.dr. Radu Chiriță, a precizat că „Deși cadrul legal al funcționării CFSN a fost definitiv conturat abia în data de 27 decembrie 1989, prin Decretul –Lege nr. 2, din punct de vedere faptic, CFSN a acționat în perioada 22-27 decembrie 1989 ca și un veritabil Guvern investit prin susținerea publică de care se bucura la acel moment.”

Universitatea București – Facultatea de Drept – Centrul de Drept Constituțional și Instituții Politice, prin intermediul prof.univ.dr. Elena Simina Tănăsescu, a arătat că „*Actele emise de CFSN în perioada 22-27 decembrie sunt de trei categorii: 1. Comunicate; 2. Decrete - Lege; 3. Decrete. Decretele-Lege și Decretele au un caracter pur juridic, fie un caracter normativ, fie caracter administrativ. Decretele-Lege emise au chiar un caracter de acte normative cu valoare constituțională ținând cont de faptul că prin intermediul lor sunt înlăturate o parte din normele constituționale anterioare datei de 22 decembrie 1989. În ceea ce privește Comunicatele, acestea au un dublu caracter: de acte politice și juridice, pentru că în cuprinsul lor regăsim atât norme cu un conținut juridic, dar și norme cu un pronunțat caracter politic.*”

Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași, Facultatea de Drept, prin conf.dr. M.B, a conchis că „*1. Puterea instituită în după-amiaza zilei de 22 decembrie 1989 a fost o putere revoluționară, legitimată prin aclamație și susținută de structurile militare existente. Cu alte cuvinte, temeiul acestei puteri îl constituia voința poporului care se manifesta viguros contra regimului lui Nicolae Ceaușescu. CFSN a fost pentru această perioadă de timp un guvern de fapt. Ca organ al unei puteri revoluționare, CFSN nu era în nici un fel legat de dispozițiile Constituției din 21 august 1965 și cu atât mai puțin de prevederile legilor în vigoare. Exercițarea puterii de către membrii CFSN s-a făcut din proprie inițiativă, în afara unei structuri organizatorice sau a unei proceduri referitoare la moduri de adoptare a deciziilor. După cum s-a putut constata mai târziu, majoritatea deciziilor au fost adoptate de un grup restrâns de persoane, fără participarea sau chiar fără informarea celorlalți membri. 2. Actele adoptate în perioada 22 – 27 decembrie 1989 aveau neîndoiește forță juridică. Este în afara oricărei discuții că Decretele-Lege și Decretele aveau caracter obligatoriu, fiind aproape identice sub aspectul redactării și al tehnicii legislative, atât cu actele de același tip adoptate în cadrul ordinii de drept a unui regim constituțional normal, cât și cu actele similare adoptate anterior zilei de 22 decembrie. Decretul – Lege nr. 1 producea efecte cu caracter normativ, în sensul abrogării reglementărilor menționate în textul acestuia. În cazul Comunicatelor, răspunsul este mai dificil. Comunicatele transmit un mesaj politic, exprimă poziția CFSN față de problemele esențiale ale țării, schițând totodată și un program de reconstrucție politică și economică a României. Ca document programatic, Comunicatul către țară al CFSN din 22 decembrie are relevanță constituțională în cel mai înalt grad. Totuși el nu lega autoritatea emitentă ci doar anunța intențiile acesteia. Practic, importanța comunicatelor în dirijarea și orientarea conduitei publice a subiecților de drept în perioada 22-27 decembrie 1989, este chiar mai mare decât cea a Decretelor sau a Decretelor-Lege ale CFSN. Trebuie reamintit că la acea dată orice informație transmisă la Radio și Televiziune, ori publicată în presă, era așteptată cu nerăbdare, asimilată prompt și difuzată pe larg, eclipsând comunicatele publicate în M.Of. Acestea din urmă reprezentau doar o mică parte a fluxului informațional receptat cu asiduitate de populație.*

Diversele anunțuri făcute în presă - de exemplu cel referitor la solicitarea CFSN de intrare a trupelor sovietice pe teritoriul țării – au avut un impact semnificativ, care a determinat sau influențat atitudinea unei părți considerabile a societății.” (aceste analize se regăsesc în cadrul vol.II – Documente, pag.1-33.)

Din analiza celor mai sus expuse, **prin coroborare cu probatoriul administrat în cauză**, se desprinde concluzia conform căreia că în intervalul de timp 22-27 decembrie

1989 CFSN a fost un veritabil Guvern bucurându-se de autoritate deplină pe întregul teritoriu al țării.

Cu referire la exercitarea actului de comandă în MApN, este cunoscut faptul că prin modul de organizare al acestei instituții, este practic imposibil ca forța armată (a oricărei țări, de altfel) să rămână fără comandă militară. Armata este organizată ierarhic, fiind stabilite reguli precise privind exercitarea comenzii militare. Astfel, în situația în care ministrul apărării nu-și mai poate exercita prerogativele, este înlocuit la comandă de șeful MStM și așa mai departe. Lanțul de comandă în MApN nu poate fi întrerupt în nicio situație, instituția fiind pregătită pentru stări de conflict militar, când se înregistrează inclusiv pierderi umane.

La 22 decembrie 1989, orele 09:30, ministrul apărării Milea Vasile s-a sinucis. Președintele în exercițiu și comandant suprem al forțelor armate – Ceaușescu Nicolae, l-a numit verbal în funcția rămasă vacantă pe gl.lt. Stănculescu Atanasie Victor în acel moment prim-adjunct al ministrului apărării, iar acesta și-a exercitat imediat noile atribuții, așa cum s-a arătat mai sus. În eventualitatea în care gl.lt. Stănculescu Atanasie Victor nu ar fi fost numit în funcție, la conducerea MApN s-ar fi aflat ierarhic gl.lt. Gușă Ștefan –șeful MStM al Armatei și de asemenea prim-adjunct.

La nivelul MApN nu a existat un vid în ceea ce privește actul de comandă. Concluzia este întărită de ordinele militare date de gl.lt. Stănculescu Atanasie Victor (ordinul de retragere a trupelor din jurul CC al PCR, notele telefonice 38 și 39, ordinul privind paza obiectivelor civile și militare etc.), ordine primite la toate unitățile militare din țară și executate întocmai, nefiind înregistrate acte de insubordonare.

Ziua de 22 decembrie 1989 a adus o schimbare radicală a întregii societăți românești, astfel încât s-a produs o perturbare serioasă a tuturor domeniilor de activitate. **Însă, ca pilon esențial al Statului Român, MApN nu a resimțit vidul de putere, actul de comandă rămânând nealterat.**

Prin analiza celor expuse în paragrafele precedente și analiza întregului probatoriu administrat se va concluziona că, în data de 22 decembrie 1989, în cadrul MApN nu s-a resimțit vreo perturbare semnificativă a activităților, lanțul de comandă rămânând neafectat de evenimentele respectivei zile. Totodată, CFSN, care s-a sprijinit încă din momentul constituirii pe MApN (a se vedea Comunicatul către țară al CFSN), a fost un veritabil Guvern al României.

IX INDUCEREA ÎN EROARE (DEZINFORMAREA ȘI DIVERSIUNEA)

Probatoriul administrat a demonstrat că, începând cu după-amiaza ale zilei de 22 decembrie 1989 a fost declanșată la nivelul întregii țări o amplă și complexă acțiune de inducere în eroare (dezinformare și diversiune), unică în istoria națională.

Consecința acestei situații a fost instaurarea la nivelul întregii populații a României a unei psihoze a terorismului. **Inducerea în eroare a reprezentat cauza numeroaselor pierderi de vieți omenești, vătămări fizice sau psihice, privări grave de libertate cu încălcarea regulilor generale de drept internațional.**

Pentru o eficientă înțelegere a fenomenului este necesară o analiză a aspectelor doctrinare (MApN) ale *inducerii în eroare*. Au fost avute în vedere „DO-5-ordin privind mascarea obiectivelor și acțiunilor militare la pace și în situații de criză”, „Manualul

privind planificarea și executarea inducerii în eroare a adversarului la nivelurile operativ și tactic” - Ediția 2013, „*Tratat de dezinformare*” scris de Vladimir Volkoff, „*Manual de camuflare pentru toate armele și serviciile*” și „*Deception and Surprise in War*” de Barton Whaley. (vol. XIV – *Documente* – Anexă)

Așadar, doctrina militară definește inducerea în eroare ca fiind un proces sistematic prin care se transmit informații false unei ținte desemnate cu scopul de a o determina să interpreteze incorect situația și, ca urmare, să ia decizii eronate și să acționeze în avantajul inițiatorului acțiunilor.

Componentele de bază ale inducerii în eroare sunt **diversiunea și dezinformarea**.

Diversiunea este definită ca fiind orice acțiune secundară care datorită tehnicilor și metodelor de execuție utilizate este percepută ca acțiune principală, menită a asigura atingerea obiectivului principal. Scopul diversiunii este de a abate atenția și efortul țintei de la operațiunea reală sau cea principală. Diversiunea se poate realiza fie printr-un atac direct cu obiectiv limitat, fie printr-o demonstrație de forță. În timp ce atacul cu obiectiv limitat implică angajarea directă a țintei, demonstrația de forță exclude contactul direct și poate implica mijloace tehnice de simulare.

Dezinformarea reprezintă toate informațiile false, parțial false, incomplete sau extrase din context, diseminate cu scopul inducerii în eroare a țintei.

Termenul de dezinformare a apărut pentru prima oară în limba rusă, după al Doilea Război Mondial, cu rolul de a desemna practicile exclusiv capitaliste care urmăreau aservirea maselor populare. Ulterior, termenul a fost preluat în limba engleză, iar în anul 1972 *Chambers Twentieth Century Dictionary*, a definit dezinformarea ca fiind „*scurgere deliberată de informații care induc în eroare*”. În Franța, în anul 1974, dicționarul Grand Robert a stabilit că dezinformarea este „*utilizarea tehnicilor de informare, în special de informare în masă, pentru a induce în eroare, a ascunde sau a travesti faptele*”.

Vladimir Volkoff - „*Tratat de dezinformare*” - definește dezinformarea ca fiind „*o manipulare a opiniei publice în scopuri politice, folosind informații tratate cu mijloace deturnate*”.

Spre deosebire de diversiune, care acoperă partea non-verbală a inducerii în eroare, dezinformarea acoperă aspectele care țin de transmiterea mesajelor utilizând mijloacele de comunicare, inclusiv mass-media. Dezinformarea generează creșterea confuziei în rândul țintei (fie ele mase populare sau grupuri sociale), interpretarea eronată a situației etc.

Dezinformarea este o acțiune subversivă care, în principiu are trei scopuri:

1. să demoralizeze ținta și să dezorganizeze grupările care o constituie;
2. să discrediteze autoritatea, pe apărătorii, funcționarii și notabilitățile țintei;
3. **să neutralizeze masele pentru a împiedica orice intervenție spontană, cu scopul cuceririi puterii de către o minoritate.**

Tehnicile dezinformării includ: demonizarea, divizarea (crearea a două tabere oponente în națiunea adversarului) și psihoza (informația falsă este considerată reală de cvasiunanimitatea opiniei publice, iar ținta este indusă într-o stare irațională care nu-i permite să vadă altceva decât în sensul dezinformării).

Cu referire la demonizare, doctrina subliniază că aceasta nu ține de domeniul propagandei ci de cel al dezinformării, deoarece se bazează pe date trucate și face parte dintr-un plan de ansamblu. Constă, pur și simplu, în a spune cât mai multe lucruri rele

posibil despre inamic, adesea într-un mod absolut gratuit, dar bazându-se pe suporturi ale dezinformării – informații false, declarații false, fotografii false.

Divizarea (maniheismul) ca tehnică a dezinformării, urmărește aproape întotdeauna să creeze două tabere, a celor buni și a celor răi.

O operațiune de dezinformare reușită creează în rândurile publicului, pe de o parte, o cvasiunanimitate a caracterului psihotic și pe de altă parte, o stare irațională care îl împinge să nu mai vadă decât ceea ce se întâmplă în sensul dezinformării, să o îmbogățească, să se dezinformeze el însuși, astfel dezinformatul devenind dezinformator. Aceste manifestări, care țin de ceea ce se numește „*zvonul public*” și au fost studiate din abundență de către sociologi, constituie materia asupra căreia acționează dezinformatorul. Se poate spune că, acesta a atins succesul deplin atunci când dezinformarea ajunge să se lipsească de contribuția lui.

Tinta dezinformării o reprezintă opinia publică!

Analiza aspectelor doctrinare mai sus invocate (indubitabil valabile și la nivelul anului 1989), prin raportare la starea de fapt ce urmează a fi devalată, relevă că întreaga populație a României a fost supusă în timpul Revoluției, în mod deliberat și profesionist, la o amplă inducere în eroare (unică în istoria națională).

Totodată, este elocvent a se reține că în timpul Revoluției au fost folosite cu succes toate tehnicile de dezinformare. Demonizarea i-a privit pe Nicolae Ceaușescu și anturajul imediat al acestuia, dar în primul rând a privit acele forțe pretins dispuse a-i apăra pe aceștia (cadrele DSS, în principal). Divizarea s-a făcut pe deplin resimțită prin crearea începând cu 22.12.1989 a două tabere aparent oponente. Pe de o parte, se situau poporul, Armata și CFSN, iar pe de altă parte, elementele securist-teroriste, loiale fostului președinte. Psihoza teroristă instaurată a influențat cvasiunanimitatea opiniei publice, aceasta fiind indusă în sfera iraționalului, consecințele acestei stări fiind deosebit de grave. Prin modul de propagare al dezinformării – TVR, Radio și presa scrisă, ținta psihozei teroriste au constituit-o civilii, dar și militarii, pe întregul teritoriu al României. În această situație, efectele dezinformării s-au regăsit în numeroase cazuri de foc fratricid, consecințele fiind survenirea de decese, răni și distrugerii de bunuri materiale.

Prin raportare la realitatea istorică, se poate observa că scopul inducerii în eroare din cursul lunii decembrie 1989 a fost pe deplin realizat având în vedere că masele populare au fost într-adevăr neutralizate, în timp ce puterea totală în stat a fost acaparată de o minoritate politico-militară (grupul Iliescu). După cum se va arăta în cele ce urmează, prin exercitarea operațiunii de inducere în eroare, CFSN a preluat puterea totală în stat, și-a consolidat această putere iar liderii acestuia au reușit să se legitimeze în fața poporului român. În același timp, prin exercitarea acestei operațiuni, liderii militari ai MApN care au participat direct la represiunea împotriva revoluționarilor în intervalul **16-22 decembrie 1989**, au obținut impunitatea pentru faptele lor.

Acțiunea de inducere în eroare a avut ca efect crearea unor aparențe, inclusiv în sensul că noua putere politico-militară a României acționează în interesul și conform voinței maselor de revoluționari și a poporului român, în general.

Totuși, toate deciziile importante luate începând cu 22 decembrie 1989, orele 16.00, nu au implicat manifestarea de voință a maselor revoluționare, fiind luate exclusiv de grupul de decizie politico-militară din CFSN.

X FAPTELE INFRACTIONALE ALE INCULPAȚILOR ILIESCU ION, VOICULESCU VOICAN GELU ȘI RUS IOSIF DIN PERSPECTIVA ART 439 LIT A G I ȘI K CP ȘI PROBELE CARE SUSTIN ACUZATIILE

X.1. Faptele infracționale ale inculpatului Iliescu Ion.

Începând cu data de 22.12.1989 (orele 16.00) și până la data de 30.12.1989, inculpatul civil Iliescu Ion, *folosindu-se de autoritatea de care dispunea în calitate de lider al noii structuri care preluase puterea politico-militară în stat, de inițiator și coordonator al comandamentului unic de conducere (organism politico-militar), respectiv de președinte al CFSN (care și-a subordonat întreaga forță militară a României), prin aparițiile sale la TVR și comunicatele CFSN, a desfășurat o activitate sistematică și generalizată de dezinformare a populației României și a opiniei publice internaționale cu privire la existența unor forțe contrarevoluționare securist-terroriste și necesitatea lichidării acestora, acționând în mod direct și nemijlocit, la generarea și amplificarea unei psihoze securist-terroriste, cu scopul de a-și asigura, în contextul Revoluției române, accesarea la putere, menținerea și consolidarea puterii politice în stat, precum și legitimarea în fața opiniei publice.*

Inculpatul civil Iliescu Ion a deținut și funcția de șef militar, subordonându-și Consiliul Militar Superior și astfel este responsabil penal pentru infracțiunile comise (inducerea în eroare) de militarii cu funcții superioare de comandă, aflați sub autoritatea și controlul său efective.

Toate aceste fapte ale inculpatului se circumscriu infracțiunilor împotriva umanității, conform art. 439 lit a g i și k Cp.

• Intervențiile televizate și comunicatele transmise prin mass-media, ca mecanism de exercitare a puterii de stat.

a. La data de 22 decembrie 1989, pe postul național de televiziune (TVR), în direct, aprox. orele 19:00, inculpatul civil Iliescu Ion (lider politico-militar), *în spatele căruia s-a aflat, stând în picioare, inculpatul civil Voiculescu Gelu-Voican, în calitate de factor decizional CFSN, a afirmat următoarele:*

“Așa cum ați văzut, ne-am întâlnit în Comitetul Central, am comunicat cu oamenii din piață (...) În momentele în care ne constituiam, ne organizam în sediul Comitetului Central, o grupă din unitățile securității, unitate special pregătită ca să-l apere pe Ceaușescu, ascunsă undeva prin subsoluri, în niște tuneluri care comunicau între sediu și Palatul Republicii, a reușit să se refugieze și când era piața plină de lume au început să tragă asupra cetățenilor și asupra sediului central unde se aflau oameni de bine care se constituiau în această structură nouă.

Este o ultimă zvârcolire a acestei fiare încolțite care lovește până și înainte de moarte (...) și care a reușit să producă noi tragedii, noi dureri, noi victime pe altarul luptei pentru eliberare națională (...)

Vreau să fac apel la cei care se află în fața sediului Comitetului Central (...) încă nu a fost lichidat nucleul acesta de bezmetici, încă se trage (...) trebuie lichidat acest nucleu de sinucigași (...) În sediu se află gral Gușă și alții care vor rezolva situația (...)

Apelăm la toți cetățenii ca să elibereze piața și zona din jurul palatului, ca să poată pătrunde armata (...) Nu a reușit contralovitura acestei unități de sinucigași și de teroriști.”(vol. XI – Documente, pag.5-13, inclusiv suport optic)

Intervenția televizată a inculpatului civil Ion Iliescu a fost preluată și prezentată de Radiodifuziunea Română **la nivel național**.

Analiza acestei intervenții televizate a relevat mai multe aspecte, reținându-se, în acest sens, faptul că;

- Inculpatul civil Iliescu Ion a susținut ideea conform căreia constituirea CFSN a avut loc în acele momente ale zilei de 22 decembrie 1989 (intervalul orar 17⁰⁰ – 19⁰⁰).

Contrar acestei afirmații a inculpatului, probatoriul administrat în cauză a demonstrat **preexistența unui grup** din care făcea parte inculpatul civil Iliescu Ion. Relevante sunt declarațiile martorilor O.C (vol V – Declarații), L.V (vol VII – Declarații), C.G (vol V Declarații), M.V (vol II – Declarații), I.N (vol II Declarații) și M.M (vol I Declarații). Totodată, este relevantă filmarea din 22.12.1989, care-l surprinde pe gl.col.(r.) Militaru Nicolae spunând „**Măi, oameni buni! Frontul Salvării Naționale acționează de șase luni, domnule!**” - vol.XI – Documente, pag.42-44). Grupul avea drept scop înlăturarea de la putere a președintelui Nicolae Ceaușescu, cu menținerea României în sfera de influență a URSS. Printre obiectivele acestui grup erau impunerea lui Iliescu Ion ca viitor președinte al României și a gl. col.(r.) Militaru Nicolae ca ministru al apărării, **obiective realizate începând cu data de 22 decembrie 1989.**

-Inculpatul civil Iliescu Ion, cu autoritatea de lider politico-militar al noii structuri care preluase puterea politică în stat, a susținut public existența unor forțe ale unităților de Securitate special pregătite și loiale fostului președinte Nicolae Ceaușescu, care i-ar fi atacat pe revoluționarii aflați în fața fostului CC al PCR și pe cei care se aflau în sediul CC, forțe pe care le-a caracterizat ca fiind un „nucleu de bezmetici, sinucigași și teroriști, care a reușit să producă noi tragedii, noi dureri, noi victime pe altarul luptei pentru eliberare națională”.

Probatoriul administrat (volumele intitulate ”CC”, ”Piața Palatului”, ”Palatul Telefoanelor”, ”Sala Palatului”, ”Jurnalele acțiunilor de luptă”, declarațiile martorilor, materialele arhivistice) a demonstrat că nu a existat temei pentru o astfel de acuzație foarte gravă, care a avut consecințe imediate și tragice la nivelul întregii țări. Nu există probe pentru a concluziona că militarii din fostul DSS i-au atacat pe revoluționarii din fața sediului CC al PCR sau pe cei aflați în sediu.

Televiziunea Română, *în transmisie directă din mun. București - Piața Palatului*, a surprins momentul deschiderii focului la care inculpatul civil Iliescu Ion a făcut referire în intervenția sa. (vol. XI – Documente, pag. 4, suport optic HDD, apoi extrase relevante, cu transcriere – pag.14-41, inclusiv suport optic).

Astfel, în timpul unui discurs ținut din balconul fostului CC, se aud în mod distinct și clar rafale provenite de la mai multe pistoale mitralieră. Concomitent, o persoană a afirmat că rafalele sunt trase de pe *Palatul Republicii*. Imediat după aceste rafale, din balcon, mulțimea este îndemnată la calm, afirmându-se că focurile de armă sunt generate ca urmare a intervenției militarilor M.Ap.N. în *Palatul Republicii* (cu aproximativ 20 de minute mai devreme, pe filmare se aude cum de la balconul CC-ului erau trimiși 10 militari M.Ap.N. în *Palatul Republicii* pentru a verifica această clădire).

În pofida apelurilor liniștitoare, forțele MApN dispuse în jurul fostului CC al PCR au deschis un foc generalizat, cu tot armamentul aflat în dotare. Timp de aproximativ 15 minute, a fost filmată, moment cu moment, o adevărată canonadă, declanșată de aceste forțe. Cu toate acestea, se observă că masele de revoluționari au realizat rapid că nu se aflau în pericol.

Calitatea imaginilor filmate este foarte bună și se observă că atât militarii aflați în piață cât și revoluționarii sunt relativ calmi și că nu există persoane ucise sau rănite. Mai mult, în contextul dat, **vorbitorii de la balconul CC (inclusiv inculpatul Iliescu Ion) au rămas pe loc într-o stare evidentă de calm**, fără ca asupra lor (și, implicit, asupra CC) să se fi deschis focul.

Imediat după oprirea tragerilor, de la microfonul aflat pe balconul CC a luat cuvântul un bărbat care s-a recomandat a fi comandantul dispozitivului de apărare și care a făcut următoarele afirmații: **”Să înceteze focul (...) au ajuns militarii dincolo! Nimeni nu a tras în dumneavoastră și nimeni nu a murit! Vă rog încetați focul! Militari, încetați focul! Am dat foc palatului și nu trebuia! Nimeni nu a tras în noi! Vă rog încetați focul! Militari, încetați focul! Nu trage nimeni în noi! S-au tras mii de gloanțe și nimeni nu a murit! Militarii români să nu mai tragă!”**

După epuizarea acestor evenimente, din balconul CC au continuat să ia cuvântul și să se adreseze mulțimii diverse persoane, printre care și inculpatul civil Iliescu Ion. Asupra acestuia din urmă nu a planat niciun fel de pericol și chiar a avut posibilitatea să constate, **în mod direct**, că în piață nu există victime. Constatarea este valabilă, în egală măsură, inclusiv în ceea ce-l privește pe inculpatul civil Voican Voiculescu Gelu, care se afla împreună cu Iliescu Ion.

Inculpatul civil Iliescu Ion le-a comunicat celor prezenți în fața sediului CC (și, prin intermediul televiziunii, tuturor românilor) faptul că în CC, gl. lt. Gușă Ștefan (șeful M.St.M. al MApN), alături de alte persoane (militari și civili), se ocupă de problemele militare. **A omis cu intenție, însă, să arate că** alături de gl. Gușă s-au aflat permanent gl. Vlad Iulian (șeful DSS) și alte cadre superioare de conducere ale Securității.

O informare corectă a opiniei publice ar fi făcut ca acuzațiile împotriva „securiștilor-teroriști” să fie lipsite de credibilitate. Cadrele de conducere DSS (inclusiv gl. Neagoe Marin - Direcția a V-a, col. Ardeleanu Gheorghe - șeful USLA și col. Rațiu Gheorghe - șeful Direcției I) își manifestaseră adeziunea la Revoluție și la noua conducere de stat, încă din după-amiaza zilei de 22 decembrie 1989, realitate cunoscută fără echivoc de inculpații civili Iliescu și Voiculescu.

Dezinformarea cu privire la pericolul revenirii la putere a fostului regim este cu atât mai evidentă cu cât inculpatul Iliescu cunoștea încă din după-amiaza zilei de 22 decembrie faptul că Ceaușescu Nicolae era reținut într-o unitate militară din Târgoviște și că fostul președinte era **total depozat de orice prerogativă a puterii de stat**, asta în condițiile în care începând cu orele 16.00 chiar inculpatului Iliescu și CFSN i se subordonase întreaga putere armată a țării.

- În scopul menținerii și consolidării puterii politice, dar și în scopul legitimării în fața opiniei publice, **inculpatul civil Iliescu Ion, folosindu-se de autoritatea de care dispunea la acel moment și de postul național de televiziune**, care, în contextul evenimentelor care au urmat după plecarea fostului președinte Nicolae Ceaușescu, se bucura de prezumția totală de bună-credință cu privire la informațiile diseminate, **a**

dezinformat grav întreaga opinie publică românească, dar și străină, inoculând în conștiința tuturor românilor, inclusiv la nivelul forțelor armate, ideea existenței unor forțe contrarevoluționare redutabile și a necesității de lichidare a acestora.

Acest fapt a determinat, în mod direct și nemijlocit, instaurarea psihozei securist-teroriste la nivel național și crearea premiselor care au stat la baza numeroaselor situații de foc fratricid între cadrele MApN, cadrele MI-DSS (trecute sub comanda MApN), Gărzile Patriotice și civilii înarmați survenite începând cu seara zilei de 22.12.1989, psihoza securist-teroristă fiind cauza tragediilor existente începând cu acest moment.

Probatoriul administrat în cauză a demonstrat că, *după plecarea fostului președinte Nicolae Ceaușescu*, unitățile de miliție și securitate au fost, practic, destructurate până la nivelurile locale, în condițiile în care ministrul de interne Tudor Postelnicu a fost arestat iar generalul Iulian Vlad (șeful DSS) s-a alăturat Revoluției și, *împreună cu gl. lt. Gușă Ștefan (șef al Marelui Stat Major din Ministerul Apărării Naționale)*, s-a aflat în sediul CC, la dispoziția inculpatului civil Iliescu Ion, în calitate de lider al noii structuri care preluase puterea politico-militară în stat.

Fiind în mod justificat culpabilizate de către manifestații pentru acțiunile desfășurate în perioada 16-22 decembrie 1989 (dar și anterior acestui interval de timp), efectivele ministerului de interne (incluzându-i aici și pe cei de la DSS) nu au mai acționat pentru asigurarea ordinii publice. De asemenea, conduita conducerii DSS și a efectivelor de securitate de abandonare a fostului președinte Nicolae Ceaușescu a fost evidentă, fapt care a permis pătrunderea revoluționarilor în sediul CC și, ulterior, reținerea cuplului dictatorial într-o unitate militară aparținând MApN, încă din după-amiaza zilei de 22.12.1989.

În momentul apariției televizate, *inculpatul civil Iliescu Ion cunoștea că generalul Vlad Iulian - șeful D.S.S. și toate structurile de securitate se alăturaseră Revoluției*. De asemenea, șeful Direcției I din DSS - Gheorghe Rațiu îi declarase direct inculpatului civil Iliescu Ion (*printr-o discuție telefonică*) atașamentul față de noua putere. (vol. III – Declarații, pag. 14-27).

Acest aspect factual a fost confirmat la data de 12.06.1991 chiar de actualul președinte al Asociației „21 decembrie 1989”, Mărieș Teodor care, audiat în calitate de **martor** la *Curtea Supremă de Justiție – Secția Militară* (dos. 23/1991) a relatat că la data de 22 decembrie 1989 a pătruns în sediul CC al PCR și a constatat personal conduita lui Vlad Iulian – șeful DSS. Martorul a declarat următoarele: **„Am putut lua cunoștință despre activitatea pe care o desfășura acolo generalul Vlad Iulian.....Convingerea mea este că activitatea desfășurată de gl. Vlad a fost folositoare revoluției și a ajutat activitatea organelor puterii care se constituia în acele ore. Pătrunderea în CC s-a făcut fără opunere prin violență și în acel loc am văzut armamentul abandonat de organele de securitate. Convingerea mea este că și în situația în care ar fi rămas în clădire Ceaușescu, cei însărcinați cu paza lui nu ne-ar fi opus rezistență.”** – fila 22, vol 3, „Acte de urmărire penală după reluarea urmăririi penale” Este încă un argument care arată că structura de comandă a DSS s-a poziționat imediat și neechivoc sub autoritatea inculpatului Iliescu Ion și cea a FSN (avându-l și pe inculpatul Voiculescu Voican Gelu ca factor decizional).

Manipularea și dezinformarea populației cu privire la existența unor forțe contrarevoluționare în cadrul unităților de securitate și apelul de lichidare a acestora au

avut, în fapt, ca scop consolidarea puterii politice și legitimarea în fața opiniei publice de către inculpatul civil Iliescu Ion și grupul restrâns de persoane care i s-au alăturat în acest demers, din care a făcut parte și inculpatul civil Voiculescu Gelu-Voican.

Totodată, inventarea „dușmanului securist-terorist” a ajutat structura de comandă a MAPN (subordonată lui Iliescu Ion și CFSN) să beneficieze de impunitate pentru represiunea împotriva poporului român exercitată sub comanda lui Ceaușescu Nicolae, în intervalul **16-22** decembrie 1989, după cum se va argumenta prin capitolul XIII al rechizitoriului.

- Referitor la îndemnul inculpatului Iliescu Ion – **”Apelăm la toți cetățenii ca să elibereze piața și zona din jurul palatului”**, amintim declarația martorului A.M, (audiat în 12.05.2005, fila 58, vol 77 CC) care a spus :”*La 22.12.1989.... Din locul unde mă aflam, în jurul orelor 16:30-17:00, când încă nu se întunecase, îmi amintesc faptul că între manifestanți a început să se vorbească despre faptul că a venit Ion Iliescu și că trebuie neapărat lăsat să intre în CC. Unii insistau să fie lăsat să intre, spunând că a fost disident anticeaușist, în timp ce alții se opuneau spunând că Iliescu este comunist și astfel se opuneau intrării lui... eu mă aflam în zonă și l-am văzut atât pe el, cât și pe un bărbat care-l însoțea, mă aflam la aproximativ 10 m distanță de ei... rețin faptul că în jurul orei 17:00, Ion Iliescu a intrat în clădirea CC, iar la aproximativ 30-40 min. de la acest moment, au început să se audă zgomote ce păreau a fi ale unor focuri de armă. Mi-a atras atenția faptul că, nu se vedeau traiectorii ale trasoarelor așa cum am văzut în noaptea precedentă, nu a văzut nici o persoană căzând și nu se observau nici un fel de distrugereri. Piața Palatului era plină, iar în aceste condiții orice proiectil tras în direcția mulțimii ar fi fost imposibil să nu producă victime. Mai arăt faptul că, nici la nivelul clădirilor din zonă nu se observau semne care să conducă spre ideea că se execută foc cu muniție de război. Mi-a atras atenția și faptul că, nu se observau nici persoane care să execute foc de armă... Anterior momentului când au început să se audă zgomotele ce păreau a fi ale unor focuri de armă, la balconul CC au vorbit Dan Iosif, Ion Iliescu, Sergiu Nicolaescu, Petre Roman și alții. Ion Iliescu a citit un comunicat către țară și o listă cu persoanele care urmau să preia responsabilitățile guvernării României, între aceste persoane fiind menționat și el. Citirea listei a generat nemulțumire în rândurile manifestanților care au început să huiduie apreciind că prezența unor persoane pe acea listă, inclusiv a lui Ion Iliescu este nepotrivită, ei fiind catalogați drept comuniști notorii de care nu era nevoie. Reacția mulțimii a determinat retragerea din balcon a lui Ion Iliescu și a altora. Ulterior acestui moment, s-a produs declanșarea zgomotelor ce păreau a fi focuri de armă. Tot atunci, de la balconul CC, s-a lansat ideea că există teroriști care atacă manifestanții... zvonurile astfel lansate care, nici un dubiu , aveau ca sursă persoanele din balconul CC, au creat panică între persoanele aflate în piață”.*

Faptul că inculpatul Iliescu a fost huiduit de revoluționari, este confirmat și de filmarea TVR, deusă ca probă la dosar, dar și de martorul C.I.

Prin raportare la cele mai sus expuse, se constată că în acele momente ale zilei de 22 decembrie, păstrarea puterii de Iliescu Ion și grupul său (putere conferită de forța militară a țării) a fost pusă într-un real pericol de revoluționarii aflați în număr foarte mare în Piața Palatului. Aceștia și-au manifestat în mod neechivoc aversiunea față de comunism și comuniști, în timp ce pentru Iliescu Ion comunismul reprezenta în mod sincer calea pe care trebuia să continue politica României. La 22 decembrie, orele 14:45, în studioul 4 al

TVR, a apărut inculpatul **Iliescu Ion**, care și-a început discursul spunând „*Stimați tovarăși, prieteni...*”. Apoi, revenit în studio în jurul orelor 15:20, a spus: „*Stimați tovarăși, concetățeni, vreau să mai spun câteva cuvinte în completare (...) Cu contribuția, cu participarea activă a poporului, nu a unor conducători care s-au autointitulat conducători, s-au autointitulat aleși ai poporului, s-au autointitulat comuniști, nu au nimic de-a face cu socialismul, nici cu ideologia comunismului științific. Au întinat numai numele Partidului Comunist Român, au întinat numai memoria celor care și-au dat viața pentru cauza socialismului în această țară (...) Vă mulțumesc și vom continua să mai dialogăm în cursul zilei de azi.*”

Astfel, primele dezinformări din Piața Palatului cu privire la acțiunile teroriștilor securiști au apărut imediat după ce Iliescu Ion depunea diligențe pentru a se legitima în fața revoluționarilor care îl respingeau. Dezinformarea cu privire la securiștii-teroriști nu s-a limitat doar la lansarea unor zvonuri transmise la fața locului, deoarece efectele acesteia ar fi fost insuficiente, astfel încât, la scurt timp, a fost transmisă prin intermediul TVR intervenția care face obiectul acestei analize.

Prin această apariție televizată, din seara zilei de 22 decembrie 1989, inculpatul civil Iliescu Ion a acționat, în mod direct și nemijlocit, pentru generarea unei psihozei securist-teroriste la nivel național, dezinformând grav opinia publică cu privire la existența unor forțe contrarevoluționare „securist-teroriste” și necesitatea lichidării acestora.

Dezinformarea a avut ca efect *instaurarea unei stări generale de teamă și nesiguranță*, generate de posibilitatea nedorită de reinstaurare a vechii puteri, și a avut ca scop legitimarea inculpatului civil Iliescu Ion și a grupului său (din care făcea parte inclusiv inculpatul Voiculescu), ca lideri ai noii structuri care preluase puterea în stat.

Prin instaurarea acestei stări de teamă și nesiguranță, inculpatul civil Iliescu Ion și grupul de persoane care i s-au alăturat în acest demers, inclusiv inculpatul civil Voiculescu Gelu-Voican, au creat premisele care au stat la baza numeroaselor situații de foc fratricid între cadrele MAPN, cadrele MI-DSS și civilii înarmați, survenite începând cu seara zilei de 22.12.1989.

b. În cursul serii zilei de 23 decembrie 1989, inculpatul civil Iliescu Ion a avut o nouă apariție în direct la TVR. În plus, presa centrală din 24 decembrie 1989 a preluat discursul său, sub titlul „Informare din partea CFSN – prezentată la televiziune de Ion Iliescu” (cotidianele *Libertatea, România Liberă, Scânteia Poporului, Tineretul Liber*).

“Dragi cetățeni, am avut o zi plină și grea. Venim chiar de la Comandamentul militar al FSN.

Datorită acțiunilor criminale ale unor bande de teroriști instruiți special pentru lupta împotriva maselor populare, activitatea noastră normală nu s-a putut desfășura normal în cursul acestei zile. Am fost nevoiți să dăm prioritate acțiunilor coordonate de luptă împotriva teroriștilor.

Existența acestor grupe de teroriști, a unor indivizi fanatici, care acționează cu o cruzime fără precedent, trăgând în locuințe, în cetățeni, provocând victime în rândul militarilor, este încă o expresie elocventă a caracterului antipopular al dictaturii Ceaușescu (...) Acțiunile diversioniste, teroriste, criminale ale grupelor de teroriști, care vor să împiedice funcționarea noii puteri și să destabilizeze societatea noastră (...) Nu este vorba de un număr mare de elemente teroriste (...) teroriștii acționează din clădiri

locuite, chiar din apartamente (...) Este o perfidie fără seamăn, o cruzime care nu găsește calificative potrivite (...) Teroriștii sunt organizați ca pușcași, dotați, însă bine cu armament și instruiți în mod deosebit (...)

De asemenea, trebuie să vă spunem că teroriștii nu sunt în uniforme. Ei sunt civili. De multe ori caută să creeze confuzie, și-au pus și banderole ca să fie confundați cu oameni din formațiunile de apărare (...) Împușcă din orice poziție (...) La comandamentul militar pe care l-am avut am stabilit câteva măsuri imediate (...)”.

Această nouă apariție televizată a inculpatului civil Iliescu Ion a constituit, în fapt, o continuare a conduitei infracționale din data de 22.12.1989 și a însemnat **accentuarea psihozei securist-teroriste până la cote paroxistice**, în scopul consolidării puterii politice și militare de către acesta și grupul de persoane care i s-au alăturat în acest demers.

În calitate de lider politico-militar implicat în coordonarea „acțiunilor de luptă împotriva teroriștilor”, căruia i se subordona Consiliul Militar Superior (organism militar din care au făcut parte toți factorii de decizie militară din MApN), **inculpatul civil Iliescu Ion**, continuând dezinformarea opiniei publice cu privire la existența unor forțe contrarevoluționare și necesitatea lichidării acestora, **a determinat, în mod direct și nemijlocit, amplificarea psihozei securist-teroriste**, nu numai prin atribuirea unor comportamente abominabile în referire la modul de acțiune al acestor „grupe de teroriști” (n.r. „perfidie fără seamăn”, „o cruzime pentru care nu găsește calificative potrivite”, „organizați ca pușcași, dotați, însă bine cu armament”, „împușcă din orice poziție”) ci și prin referirea la ținuta acestor „indivizi fanatizați”, susținând o altă ficțiune, potrivit căreia „teroriștii nu sunt în uniforme. Ei sunt civili. ... și-au pus și banderole ca să fie confundați cu oameni din formațiunile de apărare”. Aceste acțiuni ale inculpatului au fost de natură să **intensifice starea de teamă și nesiguranță** generată de posibilitatea nedorită de reinstaurare a vechii puteri. Afirmările sunt cu atât mai grave cu cât era de notorietate faptul că foarte mulți civili (evident, îmbrăcați cu haine civile și purtând cunoscutele banderole tricolore) au intrat în posesia armamentului militar pe care l-au folosit în mod neprofesionist, în condiții de psihoză securist-teroristă. Astfel, sub imperiul psihozei securist-teroriste, confuziile, erorile și focul fratricid au fost inevitabile.

Prin această nouă apariție televizată, **inculpatul civil Ion Iliescu a contribuit, în mod direct, nemijlocit și sistematic la consolidarea climatului de totală neîncredere și suspiciune atât în rândul populației civile cât și al forțelor armate**, precum și la **amplificarea stării de teamă și nesiguranță generate de posibilitatea nedorită de reinstaurare a vechii puteri**, cu toate consecințele ce se întrevădeau, care în scurt timp s-a transformat într-o **stare de panică și derută generalizată**, care a stat la baza producerii, în continuare, a numeroase victime în rândul populației civile dar și al militarilor, atât în mun. București cât și la nivelul întregii țări.

Probatoriul administrat în cauză a demonstrat, fără echivoc, inexistența unor forțe contrarevoluționare și, implicit, ficțiunea scenariului referitor la pregătirea, dotarea și modul de acțiune al „teroriștilor”

c. Comunicatul Consiliului Frontului Salvării Naționale (Cotidianul „Adevărul” nr. 1, luni 25 decembrie 1989)

„Prăbușirea odioasei dictaturi a clanului Ceaușescu a adăugat o ultimă pagină cronicii sângeroase a anilor de suferințe îndurate de poporul român.

Elemente declasate și iresponsabile rămase fidele tiranului au încercat să continue practica teroristă a vechiului regim, dedându-se la provocări, atacuri asupra populației civile, ucigând fără discriminare oameni neînarmați, atacând instituții publice, întreprinderi industriale, obiective militare, unități comerciale, spitale și locuințe (...)

Armata este singura deținătoare a armelor, brațul ferm al apărării intereselor poporului. Toți cei care au intrat în aceste zile în posesia armamentului și a munițiilor, indiferent de împrejurări, trebuie să-l predea de urgență, cel mai târziu până luni 25 decembrie ora 17.00”.

Acest comunicat constituie un alt element factual al conduitei infracționale sistematice reținute în sarcina inculpatului civil Iliescu Ion de natură să conducă la **accentuarea psihozei securist-teroriste**, în același scop al consolidării și menținerii puterii politice dar și pentru a justifica, în acest fel, numărul mare de victime înregistrat până în acel moment.

Prin acest comunicat este relevat că întreaga conducere a CFSN știa că o parte importantă a populației civile este înarmată, în acest fel fiind evidentă **gravitatea extremă** a afirmației „trebuie să vă spunem că teroriștii nu sunt în uniforme. Ei sunt civili. De multe ori caută să creeze confuzie, și-au pus și banderole ca să fie confundați cu oameni din formațiunile de apărare (...) Împuşcă din orice poziție”.

Comunicatul face referire, în continuare, la **comportamentele abominabile atribuite elementelor „declasate și iresponsabile rămase fidele tiranului”** omițând informarea opiniei publice cu privire la faptul că fostul președinte Nicolae Ceaușescu și soția acestuia, Elena Ceaușescu, se aflau, încă din după-amiaza zilei de 22.12.1989, în custodia forțelor armate aflate sub conducerea inculpatului civil Iliescu Ion, care, de altfel, dispusese și măsurile privind înființarea unui tribunal militar extraordinar și judecarea acestora în regim de urgență.

d. Cotidienele “Adevărul” și “România Liberă” (miercuri – 27 decembrie 1989), au publicat, pe prima pagină, **Cuvântul rostit de Ion Iliescu, în calitate de președintele al CFSN**, sub titlul „Imperativul momentului. Umăr lângă umăr, cuget lângă cuget pentru continuarea drumului victorios al Revoluției! În cadrul unei emisiuni a Televiziunii Române libere au luat cuvântul, marți după-amiază președintele CFSN și primul ministru.”

„Stimați concetățeni, suntem prinși într-un program foarte încordat, dar am ținut să fim prezenți în studio (...) am vrut să punctăm câteva chestiuni (...)

*O primă idee: **revoluția noastră are o particularitate deosebită. Ea este rezultatul unei acțiuni spontane a maselor, expresie a nemulțumirii acumulate de-a lungul anilor (...)** Este total falsă ideea care s-ar putea să se acrediteze că a fost o lovitură de stat realizată de câteva forțe organizate (...) Adevărul este că acest CFSN este emanația mișcării și nu a precedat mișcarea (...)*

*Caracterul cel mai veninos al acțiunii teroriste (...) care caută să terorizeze populația este de a ne împiedica să facem acest lucru (...) **Vă dați seama că scopul acțiunilor teroriste este de a împiedica stabilizarea vieții economico-sociale și de a transfera nemulțumirea maselor populare spre noua conducere”.***

Prin acest comunicat inculpatul civil Iliescu Ion a **continuat activitatea de dezinformare sistematică** a întregii populații, reiterând falsa realitate potrivit căreia el și CFSN sunt emanația mișcării revoluționare,

De asemenea, a reiterat falsa realitate a existenței unor forțe contrarevoluționare și necesitatea lichidării acestora, **acreditând**, astfel, *în cadrul activității sale sistematice de dezinformare a tuturor cetățenilor români și, implicit, a opiniei publice internaționale, ideea că acțiunile așa-zișilor teroriști sunt îndreptate împotriva conducerii CFSN*,

Probatoriul administrat în cauză a relevat, fără nici un dubiu, că pe întreaga durată a desfășurării evenimentelor din decembrie 1989, activitatea CFSN nu a fost perturbată în vreun fel.

Analiza celor de mai sus relevă că aparițiile televizate și comunicatele către țară ale inculpatului Iliescu Ion (în calitate de lider politico-militar) au reprezentat, în intervalul 22 – 30 decembrie 1989, un adevărat mecanism de exercitare a puterii de stat. Practic, șeful statului comunica cu întreaga opinie publică într-o modalitate eficientă și astfel au fost atinse scopurile sale și cele ale întregii structuri care a preluat puterea în decembrie 1989.

În decembrie 1989 inculpatul civil Iliescu Ion avea vârsta de 59 de ani și o vastă experiență profesională la vârfurile structurilor Partidului Comunist Român, dobândită în funcțiile de secretar al CC al PCR, secretar al Comitetului Județean Iași, secretar cu propaganda al CJ Timiș și, ulterior, director al Editurii Tehnice București,

Folosindu-se de această experiență profesională, **inculpatul civil Iliescu Ion, cu autoritatea de lider al noii structuri care preluase puterea politică în stat**, respectiv de *șef al Consiliului Militar Superior, implicat în coordonarea „acțiunilor de luptă împotriva teroriștilor”* și, ulterior, în calitate de *președinte al CFSN, prin dezinformare, a inoculat, cu intenție*, în conștiința tuturor românilor, inclusiv la nivelul forțelor armate, **ideea existenței unor forțe contrarevoluționare și a necesității de lichidare a acestora**.

Dezinformarea realizată de inculpatul civil Iliescu Ion și grupul restrâns care l-a susținut în preluarea, menținerea și consolidarea puterii politice, din care a făcut parte și inculpatul civil Voiculescu Gelu-Voican, nu a fost una întâmplătoare, de moment, ci s-a încadrat și derulat potrivit regulilor și tehnicilor de dezinformare specifice doctrinei militare, bazată pe *demonizare, divizare și derută generalizată*. Ținta dezinformării nu au fost doar manifestanții din stradă ci **întreaga opinie publică** românească și, implicit, opinia publică internațională.

Aparițiile televizate ale inculpatului civil Iliescu Ion și comunicatele CFSN au respectat întocmai tehnicile dezinformării. „Securiștii-teroriști” au fost demonizați, atribuindu-li-se comportamente abominabile. De asemenea, au fost create două tabere diametral opuse; „cei buni”, respectiv revoluționarii, armata, și noua conducere a țării (n.r. „oamenii de bine”) și „cei răi”, respectiv fostul președinte și securiștii-teroriști fideli vechiului regim, pentru crearea stării de panică și derută generalizată.

Psihoza a fost indusă prin prezentarea oficială și dincolo de orice dubiu a modului de acțiune al grupelor de securiști-teroriști (n.n. „perfidie fără seamăn”, „o cruzime pentru care nu găsește calificative potrivite”, „organizați ca pușcași, dotați, însă bine cu armament”, „împușcă din orice poziție”), dar mai ales prin precizările referitoare la ținuta civilă a acestora (n.n. „teroriștii nu sunt în uniforme. Ei sunt civili. ... și-au pus și banderole ca să fie confundați cu oameni din formațiunile de apărare”).

Psihoza securist-teroristă a stat la baza acțiunilor violente (prin folosirea de armament militar). Focul fratricid, tragerile haotice, consumul uriaș de muniție, au fost efecte directe ale instaurării psihozei securist-teroriste. Analiza întregului material probator al dosarului relevă această concluzie. În lipsa acestei psihoze, tragediile survenite începând cu seara zilei de 22 decembrie 1989 nu s-ar fi produs. În baza probelor administrate, s-a concluzionat că nu au existat alte cauze ale survenirii acestor tragedii. În timpul Revoluției nu au acționat forțe teroriste sau terorist-securiste, nu au acționat forțe străine, neacționând nici alte forțe interne total acoperite (de genul structurilor de rezistență).

Faptele reținute în sarcina inculpatului civil Iliescu Ion, au determinat, în mod direct și conștient, producerea de multiple acțiuni violente, *prin folosirea armelor de foc și a tehnicii de luptă aflată în dotarea forțelor armate, care au avut ca urmare imediată punerea în pericol a vieții, integrității fizice și psihice, precum și dreptul la libertate al cetățenilor români.*

Inculpatul civil Iliescu Ion a avut reprezentarea faptului că acțiunile sale, care au generat și amplificat psihoza securist-teroristă, erau apte să aibă drept rezultat uciderea unor persoane, vătămarea integrității fizice sau psihice, lipsirea de libertate, în mod nelegal, sau alte asemenea fapte inumane care cauzează suferințe mari sau vătămări unor persoane, consecințe care se circumscriu variantelor normative ale infracțiunii contra umanității prev. de art. 439 lit a g i și k Cp.

Articolul 25 al Statutului TPI stabilește că răspunderea penală individuală pentru infracțiunea de crimă împotriva umanității este activată dacă o persoană *”își aduce ajutorul, concursul sau orice altă formă de asistență”* la comiterea crimelor împotriva umanității sau *”contribuie în orice alt mod la comiterea unei asemenea crime.”*

• **Faptele infracționale ale inculpatului Iliescu Ion, în sensul art 439 lit a,g,iși k Cp în calitate de comandant militar – șef al Consiliului Militar Superior**

Conform articolului 28 al Statutului TPI, intitulat *Răspunderea șefilor militari și a altor superiori ierarhici*, „Un șef militar sau o persoană care deținea efectiv funcția de șef militar, răspunde penal pentru crimele comise de forțele plasate sub comanda și controlul său efectiv sau sub autoritatea și controlul său efectiv, dacă nu a exercitat controlul care se cuvenea asupra forțelor în cazurile în care acest șef militar sau această persoană știa ori ar fi trebuit să știe că aceste forțe comiteau crime, sau superiorul ierarhic nu a luat toate măsurile necesare și rezonabile care erau în puterea sa pentru a împiedica executarea.”

Începând din data de 22 decembrie 1989, după primirea sa la sediul MAPN de către ministrul apărării din acel moment, Stănculescu Victor Atanasie, și ceilalți factori militari decizionali din minister, inculpatul civil Iliescu Ion nu a fost doar liderul politic al României din decembrie 1989, ci și *liderul militar al tuturor forțelor militare din statul român, preluând toate atribuțiile fostului președinte Ceaușescu Nicolae.*

Acest element factual a fost recunoscut în seara zilei de 22 decembrie (aprox. orele 22.00), în direct la TVR, chiar de către inculpat, care prin *Comunicatul către țară al CFSN, a spus „Dragi concetățeni... am hotărât să ne constituim în Frontul Salvării Naționale care se sprijină pe Armata Română (...)* *Întreaga putere în stat este preluată de CFSN. Lui i se vor subordona Consiliul Militar Superior, care coordonează întreaga*

activitate a Armatei și unităților Ministerului de Interne. Toate ministerele și organele centrale își vor continua activitatea, subordonându-se CFSN”.

Mai mult, așa cum s-a arătat, în cursul zilei de 23 decembrie 1989, inculpatul civil Iliescu Ion a avut o intervenție în direct la TVR (preluată de presa centrală) prin care a spus : “Dragi cetățeni, am avut o zi plină și grea. **Venim chiar de la Comandamentul militar al FSN. Datorită acțiunilor criminale ale unor bande de teroriști instruiți special pentru lupta împotriva maselor populare,** activitatea noastră normală nu s-a putut desfășura normal în cursul acestei zile. Am fost nevoiți să dăm prioritate acțiunilor coordonate de luptă împotriva teroriștilor”.

Martorul **J.Gh** (fost ofițer al Direcției Informații din MStM – al M.Ap.N. sediul SPM, 06.03.2018 vol.V – Declarații, f.30-42) a declarat : „***În MAPN a pătruns un grup de civili, printre care Ion Iliescu (...) Într-o primă fază, generalul Stănculescu, singur, i-a primit pe acești civili, după care, în biroul ministrului apărării au pătruns generalul Eftimescu și alții. (...) Deși în București și România nu se trăgea, apăruseră zvonuri că forțe fidele lui Nicolae Ceaușescu vor trece la acțiuni ostile (...) În biroul generalului Eftimescu se afla cel mai complex sistem de telefonie, cu toate unitățile militare din România și cu Tratatul de la Varșovia (...) În seara zilei de 22 decembrie 1989, în zona ministerului, a început o adevărată canonadă, de la Direcția Operații fiind anunțați că ministerul este atacat de forțe ostile (...) Nu am participat în mod direct la apărarea ministerului (...) auzeam, însă cum militarii aflați în dispozitivul de apărare deschideau un foc intens împotriva presupușilor atacatori (...) M-a frapat faptul că, inspectând personal perimetrul exterior al ministerului am constatat existența unei zone ce nu a fost deloc afectată de tragerile aceluia inamic. Această zonă includea biroul ministrului apărării, biroul șefului Marelui Stat Major și biroul șefului Operații Militare (...) Îmi amintesc un fapt care mi-a atras atenția și anume că l-am văzut personal pe generalul Militaru stând liniștit în fața ferestrelor de la biroul ministrului, chiar în momentele în care afară se trăgea violent. M-a frapat această atitudine a generalului, având în vedere că acesta ignora cu bună știință focul violent în timp ce noi, ceilalți, ne-am refugiat pe holurile ministerului în poziția culcat. La vremea respectivă am apreciat că generalul Militaru este curajos, chiar nebun, însă ulterior am ajuns la concluzia că acesta era conștient despre faptul că în realitate viața lui nu se află în pericol (...) În seara zilei de 22 decembrie 1989, de la Direcția Operații s-a ordonat ca în sprijinul efectivelor MAPN să vină o companie de intervenție de la Regimentul 30 Gardă. Această companie a ajuns în fața ministerului după lăsarea întinericului, momente în care apreciez că cei aflați în dispozitivul de pază al ministerului au deschis focul asupra celor veniți în ajutor. Acest eveniment a avut loc ca urmare a unei lipse totale de cooperare între cele două forțe aliate. Au fost cinci minute de adevărată nebunie, iar militarii de la Regimentul de Gardă, sperați fiind, au pătruns în curtea ministerului escaladând gardul împrejmuitor, aspect care în opinia mea, a amplificat confuzia. În urma acestui incident au murit mai mulți militari (...) După 23 decembrie 1989, grupul de civili condus de Ion Iliescu s-a aflat în mai multe rânduri în sediul ministerului. (...) Fără excepție, Ion Iliescu și ceilalți civili, intrau exclusiv în biroul ministrului apărării (...) În noaptea de 23/24 decembrie 1989, din biroul ministrului apărării naționale s-a transmis informația conform căreia dinspre Chitila vin spre capitală 40 de elicoptere cu misiunea de a ataca inclusiv Ministerul Apărării. Acest zvon a fost răspândit rapid prin minister.***

*Veridicitatea informației nu părea de contestat deoarece era emisă chiar de la biroul ministrului apărării și astfel nu am pus la îndoială conținutul informației. Zvonul s-a dovedit a fi total fals, nici un elicopter nu ne-a atacat. De altfel, o gândire lucidă ar fi evidențiat că nici nu era posibil să se transmită în timp util o astfel de informație având în vedere că distanța aeriană între Chitila și Ministerul Apărării este de aproximativ 10 km., astfel încât dacă ar fi decolat acele elicoptere ar fi ajuns în foarte scurt timp deasupra noastră și nu mai era posibilă avertizarea. Presupun că în biroul ministrului se afla generalul Militaru. În aceeași noapte, cred că de la Direcția Operații s-a anunțat că forțe teroriste vor ataca ministerul din Cimitirul Ghencea. Drept urmare, s-a dat ordin ca un tanc din dispozitivul de apărare să tragă cu tunul de calibru 100 mm. în osuarul cimitirului. **Apreciez că o parte a zvonurilor cu caracter diversionist, deci o parte a diversiunii, a fost exercitată de cadre ale Direcției de Informații din cadrul MApN (...) Cred că din dispoziția Direcției Operații au fost chemate unități eterogene în scopul apărării ministrului apărării și nu au avut o comandă unică, de aceea s-au înregistrat numeroase victime (...) În general, chemarea acestor unități se făcea pe timp de noapte sau sosirea lor era preconizată a fi pe timp de noapte, momente care au creat numeroase stări de confuzie, foc fratricid și victime (...)** Arăt că, multe astfel de zvonuri cu caracter diversionist nu puteau proveni decât de la o structură specializată și m-am gândit că ar fi fost generate de către DIA (Direcția de Informații a Armatei n.n.)”.*

Aceste probe arată că inculpatul Iliescu Ion și-a asumat pe deplin atribuțiile de șef militar al Consiliului Militar Superior, asumându-și implicit toate deciziile cu caracter diversionist luate de vârfurile decizionale ale MApN.

Ca lider militar care avea în subordine Consiliul Militar Superior, inculpatul Iliescu Ion a deținut comanda militară, având și autoritate deplină asupra tuturor cadrelor superioare de conducere din MApN.

Iliescu Ion a instituit Tribunalul Militar Excepțional privind judecarea cuplului prezidențial Ceaușescu, a instituit tribunale militare excepționale pe întregul teritoriu al României, l-a impus pe gl.mr.(r.) Militaru Nicolae în funcția de ministru al apărării, l-a schimbat din funcție pe gl.lt. Gușă Ștefan, a semnat decretele de reactivare a mai multor generali, printre care se aflau și componenți ai ”grupului Iliescu”, cu toții filo-sovietici. (vol.II – Documente, pag.200-267 ; vol. VI – Documente, pag.2-110 ; vol. XII – Documente pag. 18-127)

Activitatea militară a inculpatului a avut loc chiar în sediul central al MApN, locație de unde au fost emise toate ordinele militare în perioada revoluționară. Aceste ordine au fost cunoscute de inculpat iar prin natura lor au amplificat până la cote paroxistice psihoza securist-teroristă, psihoză generată la nivel național tot de Iliescu Ion prin intervenția televizată din seara de 22 decembrie 1989.

Caracterul diversionist al acestor ordine rezultă din următoarele declarații de martor și documente:

1. Volumul 4 (pag.2-22) – „**Jurnale acțiuni de luptă**”, cuprinde Registrul Istoric al Regimentului 20 Tancuri București. În legătură cu misiunile de luptă executate de această unitate la data de **22.12.1989** se arată că „**În jurul orelor 18:00 s-a primit misiunea de luptă pentru apărarea sediului CC și Palatului Republicii, nimicirea elementelor din aceste sedii și punerea acestora la dispoziția organelor militare (...) Subunitățile de tancuri au plecat din cazarmă în jurul orelor 18:20 (...)** Au ajuns în Piața Palatului 33

de tancuri (...) S-a deschis focul asupra inamicului din palat". Ordinul demonstrează că, la fel ca în cazul notelor telefonice 38 și 39 transmise anterior, conducerea superioară a MApN a ordonat misiuni de luptă, **fără ca în momentul emiterii ordinului să existe o situație reală de luptă**, cu atât mai puțin una care să impună trimiterea în centrul capitalei a unor efective importante de blindate grele. **La orele 18:00, în Piața Palatului nu se trăgea. La fel de important este că la ora emiterii ordinului, noua structură de conducere politico-militară a României era deja CFSN condus de inculpații Iliescu și Voiculescu.** Întregul probatoriu administrat a relevat că incidentele din această zonă au debutat în jurul orelor 18:30. În mod firesc se pune întrebarea de ce a fost emis un astfel de ordin. Avea conducerea MApN informații că în perimetrul *Pieții Palatului* urma să se deschidă focul? Mai mult, analiza ordinului supus discuției arată că acesta este **neclar, generator de confuzie**, atâta timp cât nu se precizează nimic concret despre inamicul care trebuia nimicit, situația tactico-operativă fiind complet ignorată. Și apoi, ce *inamici* se aflau în CC la acel moment, încât să fie necesară nimicirea lor cu blindatele!? **În realitate, ordinul are caracter infrațional**, deoarece în *Piața Palatului*, la acea oră se aflau zeci de mii de revoluționari, dar și forțe militare deja instalate în dispozitiv. Gl.lt. Stănculescu Atanasie Victor, ministru al apărării în acel moment, plasat sub autoritatea CFSN cunoștea că în perimetrul fostului CC se află mulți civili înarmați cu armament militar, fiind martor ocular al înarmării acestora. Având în vedere experiența sa și valoarea sa profesională, știa faptul că tancurile trimise pentru **„nimicirea elementelor”** din CC și *Piața Palatului* aveau să ajungă în zonă pe întuneric și astfel să genereze panică. Aceleași concluzii sunt valabile și pentru generalul Eftimescu Nicolae, fără a cărei contribuție, ca șef al Direcției Operații, nefiind posibilă deplasarea prin București a unor efective de blindate grele.

2. "Registrul Istoric" (vol. 6 – *Jurnale acțiuni luptă*, pag.116-130) aparținând Regimentului 1 Tancuri Târgoviște care, începând cu noaptea de 22/23 decembrie 1989 a desfășurat misiuni de luptă în București. Documentul conține următoarele : **„Pe data de 22.12.1989 la orele 20.20 s-a primit ordin pentru a pune în zece minute coloana de tancuri, în mișcare spre București (...)** S-a primit ordin ca o parte din tehnică să meargă la comandamentul Armatei 1, iar o altă parte la sediul MApN (...). Intrând în dispozitiv, tancurile au participat la respingerea acțiunilor teroriste (...). Pe data de 23 decembrie **s-a ordonat de la MApN scotocirea locurilor de unde au acționat forțele teroriste (...)** A continuat respingerea forțelor teroriste din București (...). La Gara de N coloana a fost atacată și dispersată, s-a pierdut legătura între tancuri (...). Către seară s-a primit o misiune de cercetare a cimitirului Ghencea (...). S-a acționat cu trei tancuri pentru **nimicirea grupului terorist din cimitir (...)** La 24 decembrie un tanc a fost lovit, s-a acționat cu alte trei tancuri pentru respingerea atacului. **Tancul lovit a fost lovit de un tanc TR 800 al Regimentului 1 Mecanizat. (...)** Pe data de 25 decembrie s-a primit un telex pentru executarea unui marș pe distanță mare (...). Toate tancurile au fost scoase în stradă la București. **S-a primit ordin să se introducă muniția de tun în tancuri și să se organizeze un dispozitiv pentru respingerea unui atac cu tancuri rebele.** La instalarea dispozitivului, **nefiind realizată cooperarea, un tanc a executat foc cu tunul asupra tancului căpitanului N. (...)** La 26 decembrie s-a dat ordin să se acționeze cu două tancuri **pentru nimicirea unui tun tractat (...)** La 30 decembrie s-a primit următoarea dispozițiune : „Ca urmare a retragerii forțelor teroriste din capitală și grupării acestora în puncte favorabile de acțiune, este de așteptat ca acțiunile teroriste să se declanșeze prin

surprindere, folosindu-se armament cu caracteristici tehnice ridicate. *Este de așteptat ca acțiunile acestora să se desfășoare în mod diversionist, folosind avantajele terenului. Probabil se vor executa ambuscade, loviri prin surprindere, îndeosebi la punctele obligatorii de trecere. Dispozitivul trebuie să se deplaseze în viteză (...)* Totodată, să se asigure respingerea acțiunilor teroriste și capturarea efectivelor acestora. *În cazul acțiunilor elementelor teroriste se va continua deplasarea cu viteză mărită, concomitent cu nimicirea și capturarea acestora (...)* **Nu s-au semnalat acțiuni ale elementelor teroriste”.**

Aspectele menționate anterior evidențiază caracterul **diversionist și generator de panică al ordinelor emise de eșaloanele superioare MApN**, primite de militari de bună credință, care nu erau instruiți pentru a participa la lupte urbane și totuși au fost implicați cu rea-intenție într-o situație pe care nu au putut-o gestiona. În plus, aceiași militari au fost supuși unor presiuni psihice uriașe, prin inocularea existenței unui inamic foarte eficient și foarte bine dotat cu tehnică militară, care va acționa sigur împotriva lor cu scopul nimicirii. În realitate, probatoriul administrat în cauză a demonstrat că acest inamic a fost inventat de factorii decizionali ai CFSN și MApN. **Același probatoriu a evidențiat că toate acțiunile de luptă despre care se face referire în documentul amintit au fost purtate împotriva altor forțe MApN dispuse în același perimetru de acțiune, fără ca între unitățile implicate în incidente să fie asigurată o minimă, dar foarte necesară comunicare.**

3. Stenograma „*Ședinței cu ofițerii din direcțiile centrale ale MApN, organizată de CFSN, la care a participat domnul Virgil Măgureanu și ulterior domnul Aurel Dragoș Munteanu – directorul TVRL, din ziua de 06.01.1990.*” este edificatoare. În primul rând, această întâlnire a evidențiat tensiunile majore de la nivelul MApN în legătură cu numirea lui Militaru Nicolae în funcția de ministru al apărării și readucerea în activitate a unor generali marginalizați anterior (majoritatea filo-sovietici). Apoi, s-au adus grave acuze asupra modului în care factorii decizionali ai armatei (**aflați sub autoritatea CFSN**) au acționat în zilele Revoluției. Cu titlu de exemplu, se vor cita următoarele intervenții ale ofițerilor cu funcții superioare în MApN, existente în timpul ședinței : „*Este cunoscută încetineala de care au dat dovadă, sau poate reaua-voință de care au dat dovadă, în a da ordinele care trebuiau date pentru apărarea unui obiectiv important cum a fost Ministerul Apărării Naționale (Aplauze). S-a creat un dispozitiv de luptă, un dispozitiv de apărare în contradicție totală cu cele mai elementare cunoștințe ale unui comandant de pluton (Aplauze). S-au dispus linii de apărare succesive fără nicio coordonare a focului, fără o conducere a focului, s-a creat un dispozitiv fără legături de transmisiuni. Rezultatul a fost – să se facă anchetă ! - că mulți dintre cei care au căzut, care nu mai sunt printre noi, au căzut din gloanțele propriilor lor camarazi, care au tras într-un dispozitiv prost conceput și fără legătură (...)* S-au transmis ordine difuze că vin elicoptere străine cu desant aerian, s-a ordonat ca întregul dispozitiv să tragă. Au trecut orele și elicopterele nu au sosit. După un timp s-a anunțat că elicopterele sunt ale noastre, să nu tragem în ele. **Dar elicopterele erau deasupra obiectivului.** Ordinul ultim, prin care s-a ordonat să nu se tragă nu a mai ajuns la tot dispozitivul. Și atunci, s-a tras cu salve puternice de foc, iar ostașii noștri au doborât propriile elicoptere. **Cine se face vinovat pentru acestea? (...)** Din incompetență s-a cerut ca parașutiștii să vină în sprijin, din incompetență au fost ținuți la poarta ministerului, s-a tras asupra lor, au murit, pentru că nu a existat nicio legătură între cei care erau în interior și cei care au fost ceruți în

sprijin.” Aceste afirmații au fost făcute la data de **06 ianuarie 1990**. Ofițeri cu funcții importante din cadrul MApN, au invocat încă de atunci reaua-credință a factorilor decizionali ce au avut rol determinant la Revoluție. În spațiul public astfel de afirmații (din interiorul MApN) nu au existat. La aceeași ședință s-a mai spus că : „**Generalul Militaru a blamat armata în prima apariție la televiziune. A strigat să înceteze măcelul, care încetase de câteva ore**” ; „ **S-a condus contrar tuturor principiilor pe care le-am învățat și le cunoaștem**” ; „ **Personalul (militar) a fost supus unei terori crunte din cauza incapacității organizării și conducerii apărării în incinta acestui minister**”

4. O.C, fost ministru al apărării, declarație de martor, 13.02.2018 (vol.III– Declarații, f.233-240) – „*Am fost atenționat de generalul de securitate Nicolae Pleșiță cu privire la faptul că exista bănuiala asupra generalului Militaru privind **colaborarea lui cu GRU (...)** Urmare unor verificări, generalul Militaru s-a autodenunțat și a relatat, în scris, legătura lui reală cu GRU. Această declarație s-a aflat asupra generalului Ion Coman, ministru al apărării la acea dată, iar în 1980 mi-a predat-o, odată cu preluarea de către mine a funcției (...)* **Opinez faptul că diversiunea existentă în decembrie 1989 a folosit noii puteri instalată în România. Prin intermediul diversiunii, a fost creat un inamic al revoluției și revoluționarilor. Doar așa s-a justificat ideea de revoluție. Trebuia să existe un dușman împotriva căruia să lupți și în acest fel se legitimau. Având în vedere experiența militară și funcțiile deținute în cadrul armatei, afirm cu certitudine că ordinele militare importante, indiferent de natura lor, date în decembrie 1989, puteau fi date exclusiv de la sediul Marelui Stat Major al Armatei. Doar ofițerii cu grad superior ce și-au desfășurat activitatea în acest sediu puteau coordona acțiunile militare importante, la nivel național. Doar aici se aflau codurile importante, parolele necesare, instrucțiunile care reglementau activitatea întregii forțe militare a României**”.

Acest martor a decedat pe parcursul efectuării urmăririi penale.

5.C.M – UM 01315 București, șef al Compartimentului cercetare din Divizia nr. 57 Tancuri București, după Revoluție a îndeplinit funcția de șef al MStM al Armatei Române (general de corp de armată), declarație de martor, sediul SPM, 02.08.2018 (vol. IV – Declarații, f.56-64) – „*Pentru exercitarea diversiunii au conlucrat două categorii. O primă categorie a fost reprezentată de o rețea a generalilor din armată, orientați cu toții spre Moscova, în sensul că cel puțin aveau studiile militare făcute în URSS. Acești generali erau în legătură cu două structuri din fosta URSS. Este vorba de GRU (Serviciul de informații al armatei sovietice) și KGB. O a doua categorie a fost formată din civili controlați la rândul lor de serviciile sovietice. Mă refer la persoane precum Teodor Brateș, Silviu Brucan, Alexandru Bârlădeanu și alții (...)* **Rețeaua generalilor despre care vorbeam mai sus era formată în ordinea importanței de către gl. Militaru, gl. Kostyal Ștefan, gl. Pletos, gl. Ciubăncan, gl. Pancea, gl. Vasile Ionel, gl. Stănculescu. Despre gl. Nicolae Eftimescu nu am cunoștințe, însă știu că gl. Militaru Nicolae avea un ascendent asupra lui, având în vedere că gl. Eftimescu îi datora gl. Militaru ascensiunea sa profesională. Gl. Eftimescu a săvârșit o serie de greșeli mari în timpul acelei zile. A dat în mod concomitent ordine unor unități de tancuri de la Târgoviște și unui regiment de elicoptere de la Alexeni să se deplaseze spre capitală cu scopul de a ajuta trupele deja aflate în dispozitiv în București. Acest ordin s-a dat fără a fi stabilite metode eficiente de comunicare. **Gl. Eftimescu și echipa sa au dat numeroase ordine total contradictorii. De exemplu, s-a emis un ordin de interdicere totală a zborului, iar după aceea, fără a fi anulat acest ordin s-a permis****

efectuarea unor zboruri militare (...) **Acest gen de comportament a produs în mod constant grave disfuncționalități care au dus în mod inevitabil la existență focului fratricid cu consecințe deosebit de grave.** Explicațiile pot fi doar două: grava lipsă de profesionalism sau reaua-credință. Îl cunoșteam foarte bine pe generalul Eftimescu și pot afirma despre el că a avut o inteligență scilicitoare, fiind un foarte bun profesionist. Este important de menționat că, gl. Eftimescu era reprezentantul României la Comandamentul Forțelor Armate Unite ale Tratatului de la Varșovia (CFAU) (...) Despre gl. Logofătu știu că timp de 15 ani a fost omul de legătură al armatei române cu comandamentele țărilor membre al Tratatului de la Varșovia. Acesta era un sovietofil”.

6. Martorul I.N (contrainformații militare – vol II – Declarații) a declarat, referitor la ”grupul Iliescu” – ” **Din această grupare mai făcea parte și gl. Pletos cu nume de cod „Petre”, care era locțiitor al comandantului Armatei a I a.** După deconspirarea grupului, acesta a primit o funcție inferioară din care practic nu mai putea acționa pe linie militară. Mai mult, a fost îndepărtat din București și trimis să activeze la construcția Canalului Dunăre Marea Neagră”.

După cum a fost probat, inculpatul Iliescu Ion, cu autoritatea de lider politico-militar, imediat după preluarea puterii în stat, l-a impus pe generalul rezervist Militaru Nicolae în funcția de ministru al apărării. **La data de 23 decembrie 1989 a fost reinstalat și generalul Pletos, la rândul său component al ”grupului Iliescu”.**

Despre acțiunile diversioniste ale generalului Pletos a relatat **martorul G.L., audiat în 03.12.2008, fila 1, vol 22 Mărgeanului.** Acesta a declarat : ”La data de 22 decembrie...la înapoierea în unitate, cpt.D ne-a anunțat că s-a primit ordin pe stația radio din rețeaua M.Ap.N, de la gen. Stănculescu, care suna cam așa ”Vedeți cum vă desprindeți și aduceți trupele în cazărmi!”... am adus trupele în unitate fără nici un incident. A doua zi am fost chemat în biroul comandantului diviziei. Când am intrat, **am realizat că comanda Diviziei I Mecanizată fusese preluată de gen. (r) Pletos , acesta a afirmat că din ordinul lui Militaru e este acum comandantul diviziei.** Ulterior, am aflat că nu exista nici un act oficial de numire în funcție. Probabil pentru că am fost șeful Cercetării Diviziei, Pletos m-a consultat cu privire la acțiunile ce ar putea fi desfășurate împotriva unității de către **asa zisii teroriști** și la riscurile de a fi loviți de elicoptere ce ar fi putut decola de la bazele teroriste aflate în afara țării. I-am raportat că nu cunosc nimic despre existența teroriștilor și că nici nu am găsit vreodată, pe linie de serviciu, informații referitoare la acest aspect. De asemenea, i-am raportat că nu cunosc nici un model de elicopter care să aibă autonomia necesară pentru a ne ataca venind din afara țării. I-am spus că pentru o mai bună informare și excludere a zvonurilor lansate prin TV să cheme și să introducă în activitate Batalionul 116 Cercetare. Nu mi-a răspuns. **A doua zi, Pletos mi-a ordonat să mă deplasez urgent cu o grupă la Reactorul Nuclear de la Măgurele, deoarece sunt informații că este atacat de teroriști.** Am întocmit rapid o grupă din băieți pe care îi cunoșteam destoinici și ne-am deplasat cu un TAB de cercetare la Măgurele. Când ne-am apropiat de pădurea din jurul clădirii reactorului am remarcat pe drumul de la liziera pădurii două ARO militare și patru TAB-uri. Militarii din echipaje erau debarcați și echipați cu uniforme USLA. La apropierea noastră am văzut cum unul dintre cei cu ținute USLA era așezat în genunchi, cu mâinile lipite, implorând. Reacția celorlalți a fost să iasă la vedere, părănd practic că se predau. Am oprit lângă ei și le-am spus să stea liniștiți că nu se va întâmpla nimic. Imediat am văzut că din pădure se apropie doi ofițeri pe care i-

am recunoscut ca fiindu-mi colegi de aplicații, din cadrul Batalionului de Cercetare de la Buzău, DIA. După stabilirea legăturii, am făcut schimb de informații, aflând astfel că au fost trimiși împreună cu ceilalți de la sediul M.Ap.N, cu aceeași misiune pe care o aveam și noi și anume respingerea teroriștilor care au atacat reactorul de la Măgurele. Menționez că nici noi, nici ei nu am fost anunțați cu privire la faptul că la misiune participă și alte forțe. Am realizat că a fost vorba de o diversiune, mai ales că în urma verificărilor am aflat că reactorul nu a fost atacat iar zona nu prezintă interes operativ. Cine a dat ordinul a urmărit să aibă loc o confruntare în acea zonă... Noaptea am fost chemat iarăși de Pletos, care mi-a ordonat să-mi iau grupa și să merg să controlez mai multe stații de filtrare a apei. Mi s-a ordonat să merg pe un itinerar ordonat de el și care trecea prin fața M.Ap.N. În fața ministerului se afla un dispozitiv de pază și apărare format de tancuri și TAB-uri care se întindea până la Piața Moghioroș. **Dispozitivul l-am văzut numai când am ajuns acolo, nefiind informat cu privire la existența acestuia...** Am fost oprit de către un tanchist aflat pe tanc, concomitent cu îndreptarea țevii tancului înspre blindatul meu. Abia atunci am realizat ce dispozitiv impresionant se află pe Drumul Taberei. Acesta mi-a cerut parola, i-am răspuns că nu cunosc parola și mi-am declinat identitatea, acesta recunoscându-mă întrucât mă știa ca șeful Cercetării... Personal, consider că Pletos cunoștea despre existența acestui dispozitiv, dar nu m-a anunțat... menționez că din cadrul unității mele au fost omorâți prin împușcare 2 militari aflați în posturile de pază dinspre cimitir, respectiv dinspre căminul unității de construcții.”

7. R.G. – șef al Direcției I din cadrul DSS, declarație de martor, sediul SPM, 09.11.2017 (vol.III– Declarații, f.14-27) – „Cunoșteam că Ion Iliescu se afla în atenția Serviciului de contraspionaj sovietic (UM 0110) făcând obiectul unui dosar de urmărire informativă ca urmare a unor legături cu generalul Militaru, profesorul Măgureanu și alții (...) Consider că a fost o mișcare revoluționară evidentă, căreia i s-a suprapus puciul militar, lovitura de stat militară coordonată de agenții KGB, pe baza indicațiilor date de la Moscova (...) Când mă refer la puciul militar, numesc aici pe ofițerii de rang superior și anume Stănculescu, Logofătu, Eftimescu, Militaru, ca fiind cunoscuți în slujba serviciilor de informații sovietice. Consider că în armata română a existat un segment de patrioți, dar și un segment important de ofițeri care au efectuat studiile URSS și se aflau sub influența serviciilor acestei țări (...) Ce a urmat încă din seara de 22 decembrie 1989, a însemnat de fapt punerea în practică a unor momente operative diversioniste, create de M.Ap.N. Grupa operativă era formată din generali și ofițeri M.Ap.N de la Direcția de organizare-mobilizare, care în mod curent se ocupau de aplicații. Motivația acestor acțiuni a reprezentat-o ideea că în România au fost infiltrați teroriști străini care otrăvesc apa, minează obiectivele, atacă populația. S-a insinuat faptul că și securitatea este implicată în asemenea acțiuni. Se dorea impresionarea populației pentru a o determina să facă un pas înapoi și să sprijine noua conducere”.

8. P.V – mr. M.Ap.N, redactor principal la emisiunile militare Radio-TV, declarație de martor, sediul SPM, 23.07.2018 (vol.IV – Declarații, f.27-37) – „Consider că, după 22 decembrie 1989, a fost o continuare a diversiunii la o altă scară, națională, promovată de cei aflați în noua conducere, respectiv CFSN, dar și structura militară de vârf (...) În acest context, s-au înscris și multe ordine date de anumiți comandanți militari pe care le-aș numi cel puțin ciudate, prin care unități militare au fost angrenate în focul fratricid sau puse în situație de pericol iminent. Au fost ordonate dislocări de forțe militare pe timp de

noapte care să afluască spre capitală (...) **Personal apreciez că toate deciziile militare luate după data de 22 decembrie 1989, nu puteau fi luate fără implicarea directă a șefilor de direcții militare (...)** Despre generalul Nicolae Militaru consider că nu a fost voința Moscovei pentru a-l impune în funcția de ministru al apărării. **Numirea în această importantă funcție a fost făcută de fostul președinte Iliescu Ion, care se simțea dator în fața acestui general prin prisma relațiilor personale ilegaliste ce datau de mulți ani. Dovada acestei situații este înlăturarea generalului Militaru, la mijlocul lunii februarie 1990. Dacă Nicolae Militaru ar fi fost impus de Moscova, această înlăturare din funcție nu s-ar fi produs.** (...) Apreciez că, introducerea elementului „sânge” începând cu 16 decembrie 1989, până la 31 decembrie 1989, este specifică bolșevismului stalinist. Este bine cunoscut faptul că, istoric privite lucrurile, bolșevism-stalinismul a operat astfel. Complicitatea internă la o astfel de strategie, acceptarea acestei maniere, o consider cu adevărat criminală. **Cei care au acceptat elementul „sânge” se fac cu adevărat vinovați pentru ceea ce s-a întâmplat în decembrie 1989 (...)** **Acceptarea acestei situații criminale a fost făcută de grupul politico-militar ce a preluat puterea în stat, în cursul lunii decembrie 1989. O analiză obiectivă relevă, fără dubii, că toate cadrele militare cu funcții importante și-au păstrat statutul și după 22 decembrie 1989 deși, în multe situații, au participat în mod direct la represiunea existentă până la data de 22 decembrie 1989. Mai mult, se poate observa că acele cadre de nivel mediu, care au participat intens la represiunea existentă până la data de 22 decembrie 1989, au beneficiat ulterior de avansări succesive în grad militar, fiind aduse în poziții nefirești într-un timp foarte scurt** (...) Începând cu 01.01.1990 am realizat mai multe documentare ce s-au întemeiat pe discuții cu militari și civili implicați în diverse momente ale Revoluției”.

9.R.A – șef de cabinet al gl. Vlad Iulian, DSS, declarație de martor, sediul SPM, 21.06.2018 (vol.V – Declarații, f.267-280) – „De la generalul Vlad am aflat că generalul Gușă a fost chemat de mai multe ori să vină la sediul MApN, care reprezenta atunci centrul de putere, evident, întrucât ordinele pe care le dădea MApN-ul în acel moment, prin generalul Eftimescu Nicolae, contraveneau flagrant celor dispuse de generalul Gușă (...) **Generalul Eftimescu conducea nemijlocit operațiile militare în desfășurare el fiind de altfel și șeful Direcției Operații. Cunosc că era în relații foarte bune cu generalul Militaru, era favoritul acestuia (...)** România a fost intens infiltrată de oameni ai serviciilor de informații sovietice, la toate nivelurile (...) Militari cu studii în URSS au acționat cu bună știință în perioada 1989 (...) În acest context, prezența activă în luarea deciziilor esențiale pe linie de MApN a gl. Nicolae Militaru, gl. Gheorghe Logofătu, gl. Nicolae Eftimescu, reprezintă o activitate coordonată a unor oameni inițiați cu privire la evenimentele aflate în desfășurare (...) Apreciez că Silviu Brucan era omul cu rolul de coordonare întrucât avea multiple conexiuni la Washington, Londra, Moscova, poate și altele”.

10. Ș.Ș – USLA, declarație de martor, sediul SPM, 31.07.2018 (vol.IV – Declarații, f.38-45)– „În jurul orelor 21:45 a venit la noi mr. Trosca și ne-a spus că urma să executăm o misiune antiteroristă în zona sediului MApN. L-am auzit pe mr. Trosca afirmând cu referire la această misiune ceva de genul „Ăștia pe mine mă vor”. (...) Am ajuns, am oprit la locul stabilit, situația fiind calmă (...) Mr. Trosca a insistat ca cineva de la MApN să ne preia (...) i s-a spus ca ABI-urile noastre să semnalizeze prin aprinderea și stingerea farurilor. Imediat după semnalele optice, asupra ABI-urilor s-a deschis focul,

apreciez că din partea stângă. În acea parte exista un dispozitiv de apărare ce avea în componență foarte mulți militari, echipați cu tehnică diversă, inclusiv cu tancuri și alte blindate. Deschiderea focului nu a fost provocată de noi. Nu am făcut niciun fel de mișcare susceptibilă de a fi ostilă. După deschiderea focului l-am auzit prin stație pe mr. Troasca încercând să determine oprirea focului asupra noastră. Acesta striga „Ne omoară, faceți ceva!”. Am fost rănit în zona cervicală cu un glonț. Am fost scos din ABI de către un ofițer de aviație, am fost singurul supraviețuitor din ABI-ul cu numărul 2. (...) În momentul în care am fost scos din ABI, l-am observat în dreptul primului ABI pe mr. Troasca zvărcolindu-se între viață și moarte (...) Imediat după scoaterea din ABI am fost dus în antecamera biroului ministrului apărării (...) aveam statut de terorist. Aici fiind, am purtat o discuție cu colonelul Ardeleanu, șeful USLA, căruia i-am relatat ce s-a întâmplat. În acele clipe, în cabinetul ministrului se aflau generalul Militaru și Iulian Vlad. **S-a apropiat de mine generalul Militaru care m-a întrebat direct dacă mr. Troasca mai trăiește. I-am răspuns că mr. Troasca este în viață, că se zbate într-o stare gravă, dar că încă poate fi salvat. După acest scurt dialog cu generalul Militaru, acesta din urmă a avut o discuție cu colonelul Ardeleanu care i-a reproșat „Domnule general mi-ați omorât oamenii!”. Am auzit cum răspunsul generalului a fost „Ce vrei, așa este la război Ardeleanu!”. (...)** Precizez că, după momentul în care asupra ABI-urilor noastre s-a deschis focul, nu a existat nici un fel de ripostă armată din partea noastră. Precizez că Drumul Taberei, în zona fostului MAPN, era foarte bine luminat, iluminatul stradal funcționând la cote normale. **Nu am reușit să înțeleg cum de a fost posibil ca fără niciun temei, niște militari ai armatei române să deschidă focul asupra noastră cu consecințele cunoscute atâta timp cât și noi serveam aceeași patrie.**

11. C.S – șeful cancelariei lui Ceaușescu Nicolae, declarație de martor, sediul SPM, 10.07.2018 (vol.V – Declarații, f.298-308) – „După data de 22 decembrie 1989 am plecat la domiciliul meu (...) Am luat legătura cu Ion Totu și l-am rugat să îl contacteze pe Victor Atanasie Stănculescu, care părea că este într-o situație bună la conducerea țării, să-mi spună ce am de făcut. Am făcut acest gest întrucât modul de comportare anterior al lui Stănculescu față de mine părea unul prietenos. Practic el încerca să se apropie de mine. Totu mi-a transmis că a vorbit cu Stănculescu și acesta mi-a indicat să stau acasă. Nu am fost chemat, dar la scurt timp la locuința mea a sosit un vehicul blindat (TAB al armatei) și s-a deschis focul asupra clădirii în care locuiam împreună cu familia. Am reușit să ies în stradă și să port o discuție cu ofițerul care comanda echipajul, acesta recunoscându-mă s-a mirat că locuiesc acolo și a motivat că a primit ordin de la Stănculescu să deschidă focul asupra acestei clădiri, întrucât în interior se află teroriști”.

12. M.I – Centrul Militar Județean Constanța, declarație de martor, sediul SPM, 14.12.2017 (vol.III – Declarații, f.143-148) – „La 23 decembrie 1989 am fost ales ca fiind primul președinte al FSN Județean Constanța (...) M-am ocupat cu prioritate de asigurarea unor comunicații eficiente cu restul țării, dar mai ales cu capitala. **În biroul meu au fost instalate mai multe telefoane printre care TO (telefon operativ), o legătură cu MI, o alta cu MAPN (...)** Mai multe zile la rând, începând cu data de 22 decembrie 1989, pe comunicația TO am primit, în repetate rânduri, apeluri prin care au fost lansate diverse **dezinformări**. S-a spus că dintr-un autoturism Dacia teroriștii deschid focul în localitatea Kogălniceanu, am verificat imediat, demonstrându-se că zvonul a fost **total fals**. Apoi, pe același telefon, am fost informați că un autobuz plin cu teroriști se îndreaptă spre

Constanța, cu scopul de a lichida FSN-ul local. Am verificat în mod operativ și am constatat că și această informație a fost **total neadevărată**. Au existat și alte situații de acest gen. **De fiecare dată, centralista mă anunța că sunt apelat de la biroul ministrului apărării. Mi se spunea ceva de genul „Vă sun din partea Ministrului Apărării Naționale și vă anunț că din informațiile deținute rezultă că ...”, urmând dezinformarea cu privire la teroriștii care trag**”.

13.P.V - colonel DIA, declarație de martor, sediul SPM, 22.02.2018 (vol.III – Declarații, f.261-268) – „Având în vedere complexitatea diversiunii existente în timpul lunii decembrie 1989, apreciez că **acțiunile de coordonare și exercitare a acestei diversiuni puteau fi făcute doar de la vârful ierarhiei militare**”.

14. M.I.C – UM 01901, Regimentul 61 Elicoptere Boteni, declarație de martor, sediul SPM, 01.02.2018 (vol.III – Declarații, f.190-199) - „În dimineața de 26 decembrie 1989, am fost chemați de la Boteni (...) după lăsarea celor două cadavre ale soților Ceaușescu la IML, am revenit la MApN și cu această ocazie am văzut un spectacol grotesc în fața intrării, unde zăceau spre batjocora publică cadavrele celor două echipaje USL, cu ABI-urile distruse. Generalul Stănculescu a oprit mașina și l-a întrebat pe un ofițer din dispozitivul de pază de ce mai stau acele cadavre întrucât **dăduse ordin anterior să fie îndepărtate. Știu că ofițerul i-a răspuns că din ordinul generalului Militaru Nicolae, noul ministru al apărării din acel moment, s-a dispus păstrarea acelor cadavre în același loc în care se aflau. Acest lucru ne-a oripilat pe toți, întrucât populația se manifesta batjocoritor și se producea o profanare cruntă a celor decedați. În acel moment exista teza potrivit căreia teroriștii sunt securiști și cred că acesta este lucrul ce trebuia demonstrat prin ordinul generalului Militaru**”.

15.M.V – fost director SRI, declarație martor, sediul SPM, 24.05.2017 (vol.II – Declarații, f.88-105) - „Aș dori să redau momente în care **generalul Militaru, numit deja ministrul apărării naționale, crea o imagine apocaliptică a ceea ce se întâmpla în exteriorul MApN, unde ne aflam cu toții. Acesta vorbea despre elicoptere și desanturi iminente, despre atacul presupușilor teroriști în grupuri numeroase, pentru a ataca diferite obiective în București și în țară. Am fost martor la aceste expuneri ale generalului Militaru, însă am remarcat și observația generalului Stănculescu care spunea că aproximativ 95% din cele auzite nu pot fi adevărate. Cred că episodul Trosca și tragedia aceluia moment sunt urmare acțiunii deliberate a generalului Militaru. Afirm că la armată nu a existat un gol de putere, asta prin faptul că generalul Stănculescu a fost numit la conducerea armatei de către Ceaușescu, s-a comportat în acest fel până la fuga cuplului prezidențial, dar și în perioada care a urmat, până la schimbarea sa din funcție și numirea generalului Militaru ca ministru al apărării din seara de 23 decembrie 1989, de către Ion Iliescu (...)** Consider că o parte din efectele insurgenței, morți și răniți, s-a datorat și dezorganizării provenite de la cel mai înalt nivel”.

16. G.G – comandantul trupelor de securitate din cadrul fostului DSS, declarație de martor, sediul SPM, 18.01.2018 (vol.III – Declarații, f.161-170) – „În noaptea de 22/23 decembrie 1989 am primit un mesaj telefonic de la generalul Eftimescu Nicolae în sensul că unitatea pe care o comandam va fi atacată de desanturi aeriene. Nu a existat vreun desant (...) **Impunerea generalului Militaru ca ministru al apărării s-a putut face doar de noua forță politică a României, forță ce avea în subordine Consiliul Militar Superior**”.

17. Fostul ministru al apărării S.N, a declarat în calitate de martor (sediul SPM, 12.10.2017 - vol.II – *Declarații*, f.235-245) că „***Din ordinul ministrului apărării, generalul Militaru, s-a dispus întocmirea Jurnalilor de luptă sau refacea lor acolo unde a fost cazul, prin reconstituirea evenimentelor, de cele mai multe ori din memorie. În această situație, sunt convins că au existat cazuri în care conținutul jurnalelor a servit pro cauza acțiunilor unităților militare, în justificarea unor măsuri sau întâmplări, fără a respecta întru totul adevărul***”

Această declarație, făcută de către un fost ministru al apărării, arată activitatea infracțională desfășurată după decembrie 1989, prin care s-a intenționat distrugerea probelor compromițătoare care aduceau în prim-planul activităților infracționale din decembrie 1989 Consiliul Militar Superior aflat sub autoritatea CFSN.

Militarii ale căror declarații au fost invocate provin din toate structurile militare. Printre aceștia se află doi foști miniștri ai apărării și un șef de stat major al Armatei .

Probele administrate în cauză au demonstrat că la orele 14:10 ale zilei de 22 decembrie 1989, de la MApN au fost emise notele telefonice cu numerele 38 și 39. Notele au fost trimise tuturor unităților militare din România, fiind ordonat ca **unitățile militare să execute doar ordinele militare transmise de la MApN**, aspect deosebit de important pentru corecta înțelegere a stării de fapt din decembrie 1989.

Probatoriul administrat a relevat fără echivoc faptul că, în timp ce au activat în sediul central al MApN, ordinele militare diversioniste au fost date de generalii Militaru Nicolae, Stănculescu Victor (ambii în calitate de ministru al apărării) și Eftimescu Nicolae (șeful Direcției Operații). Acestora li s-au alăturat în activitatea diversionistă și alți militari cu funcții și grade importante, precum generalul Pletos (și el component al ”grupului Iliescu” și colaborator al serviciilor de informații sovietice). Toți acești factori de decizie militară s-au subordonat conducerii CFSN. Acest din urmă organism politico-militar îl avea ca lider pe Iliescu Ion, iar acesta era secondat de inculpatul Voiculescu Voican Gelu (acesta fiind veritabil factor decizional politico-militar). Conform declarațiilor martorilor amționați nu doar că toți aceștia au făcut parte din ”grupul Iliescu”, dar – foarte grav – au fost colaboratori ai serviciilor secrete aparținând unui alt stat (URSS).

Prin raportare la această realitate, inducerea în eroare existentă începând cu după-amiaza zilei de 22 decembrie 1989, scopurile acestei operațiuni, caracterul sistematic și generalizat al acestei operațiuni devin logice și evidente.

Probele administrate în cauză conduc astfel la concluzia conform căreia inculpatul Iliescu Ion a **deținut efectiv funcția de șef militar** și astfel este responsabil penal pentru infracțiunile comise (inducerea în eroare) de forțele plasate sub **autoritatea și controlul său efectiv**.

Inculpatul a știut că aceste forțe comiteau infracțiuni grave, neluând nicio măsură pentru stoparea acestora. Acesta putea interveni fără probleme din moment ce, în același interval de timp, a luat decizii militare majore. Astfel, cu autoritatea de lider politico-militar al României, Iliescu Ion, la scurt timp după preluarea puterii, l-a înlăturat din funcția de ministru al apărării pe gl. Stănculescu, înlocuindu-l cu generalul rezervist Militaru. Apoi, în data de 28 decembrie 1989, la eliberat din funcția de șef al MStM din MApN pe generalul Gușă Ștefan. A instituit tribunalul militar excepțional pentru judecarea cuplului Ceaușescu și a reactivat ofițeri superiori (unii, componenți ai ”grupului Iliescu” și apropiați ai serviciilor de informații ai URSS). Toate acestea constituie acțiuni concrete care arată că inculpatul,

atunci când a vrut, a intervenit direct și autoritar pentru a lua decizii cu caracter militar deosebit de importante. Cu precădere, edificatoare pentru puterea militară concretă exercitată de Iliescu Ion, este impunerea generalului rezervist Militaru Nicolae ca ministru al apărării, în detrimentul generalului Stănculescu. Primul, era cunoscut la nivelul superior al MApN ca și colaborator al GRU și nu era agreat de corpul ofițerilor, pe când al doilea a avut un rol determinant în desfășurarea evenimentelor din decembrie 1989 și era respectat de cadrele MApN. Astfel, schimbarea lui demonstrează autoritatea exercitată de Iliescu Ion.

X.2. Faptele infracționale ale inculpatului civil Voiculescu Gelu-Voican în calitate de veritabil factor de decizie politico-militară și probele care susțin acuzațiile.

În calitate de veritabil factor de decizie politico-militară al CFSN, inculpatul Voiculescu Voican Gelu, în intervalul 22 decembrie, orele 16.00-30 decembrie 1989, a săvârșit în mod direct fapte prin care a generat și amplificat psihoza securist-teroristă existentă în acest interval de timp. Inculpatul a acceptat totodată conduita infracțională a cadrelor militare din Consiliul Militar Superior aflate și sub autoritatea sa, cunoscând caracterul infracțional al acestor conduite. Faptele acestuia se circumscriu infracțiunii contra umanității, conform art. 439 din Cp. lit a,g,i și k.

Conform declarației martorului M.M, membru important al CFSN, audiat la 07.02.2017 (vol.I – Declarații, f.36-47), inculpatul Voiculescu Voican Gelu a făcut parte din ”grupul Iliescu”. Martorul a relatat că „*Începând cu anul 1985 au existat întâlniri frecvente între Ion Iliescu, Gogu Rădulescu, Ion Rusu, Ion Ioniță, generalul Militaru, Petre Roman, **Gelu Voican Voiculescu**, Silviu Brucan, Dan Iosif, Cazemir Ionescu, Virgil Măgureanu, generalul Șarpe, Mircea Dinescu care au început să organizeze nucleul de reflexie și organizare a unei structuri politice, în perspectiva unor schimbări ce aveau să survină în România.... Așa se explică faptul că la 22.12.1989, Ion Iliescu, Petre Roman și alți componenți ai nucleului dur civil **au fost imediat primiți la sediul MApN și recunoscuți ca lideri politici**. Sosirea grupului Iliescu la MApN s-a făcut pe un teren fertil, dacă e să mă explic în mod plastic. **Aș spune că s-a făcut inserția între partidul comunist și partidul comunist.**”*

La rândul său, martorul M.M, membru CFSN, a declarat la 01.02.2017 (vol V Declarații) : ”*Am aflat de la RM că acesta îi cunoștea pe **Ion Iliescu și Gelu Voican, deoarece au participat la mai multe întâlniri comune**”.* Din contextul declarației, reiese că întâlnirile au avut loc anterior intervalului revoluționar.

Inculpatul civil Voiculescu Gelu-Voican a avut o primă apariție la TVR, așa cum s-a arătat, la orele 14.15 din data de 22 decembrie 1989.

Se constată că într-un interval de aproximativ 30 de minute, la scurt timp după ocuparea televiziunii de către revoluționari, la TVR au apărut și s-au adresat populației Iliescu Ion, Militaru Nicolae, Dumitrescu (Cico) Emil, Roman Petre și Voiculescu Voican Gelu, exact persoanele indicate de martorii audiați ca fiind componenții ”grupului Iliescu”.

Ulterior, Voiculescu Gelu Voican a făcut parte din grupul căruia, la data de **22 decembrie 1989, orele 16:00**, i s-a permis accesul în sediul central al Ministerului Apărării Naționale, grup condus de inculpatul Iliescu Ion care a fost imediat recunoscut ca fiind

noul lider politico militar al României. Acesta a fost momentul când întreaga forță militară a României (MApN, MI-DSS, Gărzi Patriotice) s-a subordonat liderilor acestui grup.

Martorul I.C.B, audiat la 23.03.2017 (vol.I – Declarații, f.231-247) a declarat : „*La 22 decembrie...am ajuns la CC (...) Mulțimea a început să scandeze împotriva comunismului în general, din punctul meu de vedere acest fapt însemna revoluție. În acest context, la CC a apărut grupul Ion Iliescu, față de acesta eu manifestându-mi expres dezacordul, spunându-i direct „Îmi pare rău tovarășu', am hotărât că fără cei ca dumneavoastră”, făcându-i semn să se deplaseze pe balconul CC unde se aflau toți nomenclaturiștii. Consecința a fost că cei din anturajul lui Ion Iliescu, printre care Gelu Voican Voiculescu, Silviu Brucan, Petre Roman, un profesor universitar al cărui nume nu îl cunosc și mulți alții, au început să-mi spună că Iliescu este singura persoană potrivită momentului...”*

Așa cum s-a arătat, la data de 22 decembrie 1989, Iliescu Ion a dat citire prin intermediul TVR a *Comunicatului către țară al Consiliului Frontului Salvării Naționale*. Acesta a spus: „...*Se deschide o pagină nouă în viața politică și economică a României. În acest moment de răscruce am hotărât să ne constituim în Frontul Salvării Naționale ...Întreaga putere în stat este preluată de CFSN... în componența CFSN intră...Gelu Voican Voiculescu...”* (HDD – TVR)

Probatoriul administrat în cauză a relevat că Voiculescu Voican Gelu a fost, în intervalul 22-30 decembrie 1989, un **veritabil factor decizional politico-militar**, avându-l ca lider ierarhic superior doar pe inculpatul Iliescu Ion. În acest interval de timp s-a implicat **direct și autoritar** în toate deciziile importante, astfel încât inculpatul civil Voiculescu Gelu-Voican *a fost recunoscut*, atât de către structurile militare și civile interne dar și de către mass-media din România, *ca veritabil factor decizional în grupul care preluase puterea politico-militară în stat*.

În calitate de membru al Consiliului Frontului Salvării Naționale, inculpatul civil Voiculescu Gelu-Voican s-a implicat în deciziile politice și militare luate de noua structură care preluase puterea politică în stat, fiind unul dintre membrii grupului restrâns care a asigurat conducerea CFSN până la constituirea, în data de 27 decembrie 1989, a Biroului Executiv.

A făcut parte din grupul restrâns care la 24 decembrie 1989 a decis execuția soților Ceaușescu, înainte de organizarea procesului acestora la data de 25 decembrie 1989, fiind reprezentantul CFSN la procesul din 25 decembrie 1989.

Inculpatul civil Voiculescu Gelu-Voican a fost numit de inculpatul civil Iliescu Ion, **viceprim-ministru al Guvernului României**, prin Decretul nr. 5 din data de **28 decembrie 1989**, publicat în Monitorul Oficial nr. 5 din 27 decembrie 1989.

De asemenea, la data de 31.12.1989, **inculpatul civil Voiculescu Gelu-Voican a fost numit în funcția de comandant al structurilor fostului Departament al Securității Statului**, calitate din care a avut acces la arhiva fostului DSS și s-a ocupat de gestionarea acesteia. Aspectul este deosebit de important, având în vedere că a fost probată preocuparea constantă a puterii politico-militare care în decembrie 1989 a preluat puterea totală în România de a distruge probele apte să conducă la aflarea adevărului cu privire la conduitele din decembrie 1989 aparținând factorilor decizionali ai acestei puteri dar și cu privire la alte realități anterioare intervalului revoluționar.

În urma alegerilor din data de 20 mai 1990, a fost ales senator pe listele Frontului Salvării Naționale, calitate din care a demisionat la data de 19 martie 1992.

În anul 1994, a fost numit ambasador extraordinar și plenipotențiar în Tunisia de către inculpatul civil Ion Iliescu, în calitate de președinte al României (Decretul nr. 207/1993 din 30 noiembrie 1993).

Prin Decretul nr. 496 din 6 iulie 2001, inculpatul civil Ion Iliescu, în calitate de președinte al României, l-a numit ambasador extraordinar și plenipotențiar al României în Maroc.

Ulterior, prin Decretul nr. 1151 din 14 decembrie 2004 inculpatul civil Ion Iliescu, în calitate de președinte al României, l-a numit ca membru în Colegiul național al Institutului Revoluției Române din Decembrie 1989, institut care a fost desființat prin OUG nr. 91/2019 din data de 31 decembrie 2019.

Toate aceste demnități, cu precădere cea de **viceprim-ministru al Guvernului României** - 28 decembrie 1989 și cea de **comandant al structurilor fostului DSS – 31.12.1989**, demonstrează fără echivoc faptul că inculpatul Voiculescu a fost un lider marcant al CFSN, **un veritabil factor de decizie politico-militară începând cu data de 22 decembrie 1989, orele 16.00.**

Din această poziție, cu intenție, a participat la luarea deciziilor cu caracter politico-militar, a dezformat grav opinia publică secundându-l pe Iliescu Ion, exercitându-și totodată autoritatea și asupra cadrelor militare din componența Consiliului Militar Superior, structură militară subordonată conducerii CFSN.

Din poziția pe care a ocupat-o în cadrul structurii care preluase puterea politică, inculpatul civil Voiculescu Gelu Voican a cunoscut realitatea faptică existentă după plecarea fostului președinte Ceaușescu Nicolae și a constatat că noua putere, *din care făcea parte*, nu a întâmpinat nicio opoziție din partea structurilor militare și civile interne sau din partea reprezentanților acestor structuri.

Cu scopul menținerii și consolidării puterii politice deținute de CFSN dar și cu scopul legitimării în fața opiniei publice, inculpatul civil Voiculescu Gelu-Voican s-a alăturat activității infraționale desfășurate de inculpatul civil Iliescu Ion și grupul restrâns din care făcea parte, determinând, *în mod direct și nemijlocit*, instaurarea psihozei securist-teroriste și crearea premiselor care au stat la baza numeroaselor situații de foc fratricid survenite începând cu după-amiaza zilei de 22.12.1989.

Prin prezența sa alături de inculpatul civil Iliescu Ion la aparițiile televizate (despre a căror *gravitate extremă* s-a făcut vorbire pe larg în secțiunea referitoare la inculpatul Iliescu), inculpatul civil Voiculescu Gelu-Voican a confirmat, cu intenție, *în calitate de factor decizional al structurii politico-militare din care făcea parte*, toate dezinformările noului lider politic, care au fost de natură să inducă în conștiința tuturor românilor, *convingerea cu privire la existența unor forțe contrarevoluționare și a necesității de lichidare a acestora*, concomitent cu *instaurarea unui climat de totală neîncredere și suspiciune*, atât în rândul populației civile cât și al forțelor armate, prin amplificarea stării de teamă și nesiguranță generată de posibilitatea nedorită de reinstaurare a vechii puteri, cu toate consecințele ce se întvedeau.

Cu privire la declarația televizată a inculpatului Iliescu din data de 22 decembrie 1989, aprox.orele 19.00, s-a argumentat deja că a constituit o gravă dezinformare care a generat psihoza securist-teroristă.

Fiind martor ocular al stării de fapt din sediul fostului CC al PCR și din Piața Palatului, inculpatul Voiculescu Voican Gelu știa că nu au existat pretensele forțe ale fostului DSS care să-i fi atacat pe revoluționari sau pe liderii CFSN. Cunoștea faptul că întreaga declarație a inculpatului Iliescu reprezintă o gravă dezinformare.

Cu toate acestea, în calitate de factor decizional, a confirmat cu intenție dezinformarea gravă (care s-a dovedit că a avut consecințe tragice la nivel național).

Confirmarea s-a realizat nu doar prin prezența fizică în spatele lui Iliescu Ion, dar și prin **intervenții verbale directe**, menite să confere autenticitate gravelor dezinformări ale inculpatului Iliescu Ion.

Astfel, imediat după ce Iliescu Ion a dezinforma opinia publică cu privire la existența unor forțe ale unităților de securitate special pregătite și fidele fostului președinte Nicolae Ceaușescu, care i-ar fi atacat pe revoluționarii aflați în fața fostului CC al PCR și pe cei care se aflau în sediul Comitetului Central, forțe pe care le-a caracterizat ca fiind un „nucleu de bezmetici, sinucigași și teroriști, care a reușit să producă noi tragedii, noi dureri, noi victime...”, **inculpatul Voiculescu Voican Gelu a intervenit și a spus ”*Contralovitura nu a reușit ! Omul providențial al momentului a stat tot timpul alături de comandament !*”**

La câteva secunde după această primă intervenție, inculpatul Voiculescu Voican Gelu a avut o a doua intervenție, în completarea celor spuse de Iliescu Ion și a reafirmat **”*Contralovitura nu a reușit !*”**

În contextul supus analizei, ”*contralovitura*” despre care a făcut vorbire inculpatul ar fi aparținut așa-ziselor forțe securiste în legătură cu care, la fel ca inculpatul Iliescu Ion, Voiculescu Voican Gelu știa că nu există temei pentru lansarea unei asemenea acuzații grave.

Prin aceste acte materiale inculpatul civil Voiculescu Voican Gelu a generat, alături de Iliescu Ion, psihoza securist-teroristă la nivel național care, a dus la numeroasele situații de foc fratricid și astfel la numeroase decese, răniri, traume psihice grave și lipsiri de libertate.

Ambele intervenții pot fi analizate pe același Hdd-TVR (probă a dosarului).

În baza aceleași rezoluții infraționale, inculpatul civil Voiculescu Gelu-Voican s-a implicat activ în deciziile CFSN și **comunicatele** acestei structuri (enumerare în secțiunea privitoare la inculpatul Ion Iliescu) care au fost aduse la cunoștința opiniei publice prin toate mijloacele de informare, în principal prin intermediul televiziunii, fiind evident astfel faptul că manipularea și dezinformarea realizate au fost nu numai sistematice, ci au avut și un caracter generalizat, vizând întreaga populație a României, fără nicio distincție între militari și civili, precum și opinia publică internațională.

Totodată, în baza aceleași rezoluții infraționale, inculpatul civil Voiculescu Gelu-Voican s-a implicat în activitatea militară și, cu autoritatea și puterea politică pe care le deținea, și-a asumat conduitele infraționale ale factorilor militari de decizie aflați în subordinea CFSN.

În acest sens, menționăm apariția televizată din 23 decembrie 1989 a inculpatului civil Iliescu Ion, preluată de presa centrală din 24 decembrie 1989 sub titlul „Informare din partea CFSN – prezentată la televiziune de Ion Iliescu” (cotidianele Libertatea, România Liberă, Scânteia Poporului, Tineretul Liber). Acesta a spus : “*Dragi cetățeni, am avut o zi plină și grea. Venim chiar de la Comandamentul militar al FSN. Datorită*

acțiunilor criminale ale unor bande de teroriști instruiți special pentru lupta împotriva maselor populare, activitatea noastră normală nu s-a putut desfășura normal în cursul acestei zile. Am fost nevoiți să dăm prioritate acțiunilor coordonate de luptă împotriva teroriștilor.”

Analiza acestei probe relevă că este folosit pluralul atunci când se vorbește despre persoanele care s-au implicat în activitățile cu caracter militar („Venim”, ”Am fost nevoiți”). În mod logic, inculpatul Voiculescu, veritabil lider CFSN, s-a implicat în coordonarea activităților militare. Concluzia trebuie analizată prin coroborare cu Comunicatul către țară al CFSN din 22 decembrie 1989, care stipulează că **„Întreaga putere în stat este preluată de CFSN. Lui i se vor subordona Consiliul Militar Superior, care coordonează întreaga activitate a Armatei și unităților Ministerului de Interne. Toate ministerele și organele centrale își vor continua activitatea, subordonându-se CFSN”**

Reamintim declarația martorului J.G, fost ofițer al Direcției Informații din MStM – al M.Ap.N. vol. *Declarații*, f.30-42) care a spus : *„În MApN a pătruns un grup de civili, printre care Ion Iliescu.... După 23 decembrie 1989, grupul de civili condus de Ion Iliescu s-a aflat în mai multe rânduri în sediul ministerului. (...) Fără excepție, Ion Iliescu și ceilalți civili, intrau exclusiv în biroul ministrului apărării”*

Calitatea de factor decizional al inculpatului în cadrul CFSN este subliniată și prin depoziția martorului col (r) Nicolescu Ion – audiat la 20.11.2007 (vol 5 Otopeni) care a spus: *”În decembrie 1989 eram comandantul um 01065 Ploiești-regiment mecanizat....În jurul orelor 22.00 (22 decembrie) am primit ordin de deplasare spre București cu jumătate din forțe la Televiziune și jumătatea cealaltă la MApN...Am ajuns la TVR iar Sergiu Nicolaescu mi-a spus ”domnule comandant, mergem la etajul XI...Ajungând la etajul XI am intrat într-o încăpere. Acolo, se găseau, la centrul mesei Mazilu (membru CFSN), în stânga lui stând pe masă era Petre Roman, Cazimir Ionescu, **Gelu Voican Voiculescu și încă doi-trei....Foarte multe persoane intrau și îi aduceau niște bilete lui Gelu Voican Voiculescu....La un moment dat un bărbat a venit la Gelu Voican Voiculescu și i-a spus ”dăm acum știrea asta”, iar acesta a replicat ” nu acum, tâmpitule, mai încolo”**.*

Deopotrivă **relevant sub aspect probator** este și comunicatul CFSN, transmis în direct de TVR la data de 27 decembrie 1989, prin care suspectul Voiculescu Voican Gelu, veritabil factor decizional politico-militar, a adus la cunoștința opiniei publice instituirea pe întregul teritoriu al României de tribunale militare excepționale care urmau să-i judece în regim de urgență pe teroriști. Astfel, suspectul a spus : *”Având în vedere că și după condamnarea și executarea soților Ceaușescu continuă acțiunile teroriste având ca urmări pierderi de vieți omenești și distrugerii materiale, CFSN hotărăște : 1 În capitală și în toate județele țării se instituie tribunale militare extraordinare care vor judeca toate cazurile de acte teroriste. 2 Judecarea va urma o procedură de urgență, iar executarea sentințelor se va face imediat. 3 Elementele teroriste care până joi 28 decembrie orele 17.00 nu vor preda armele și muniția aflate asupra lor vor fi judecate și condamnate de aceste tribunale extraordinare conform procedurii de urgență” – fila 37, vol 3 ”Acte de urmărire penală efectuate după reluarea urmăririi penale”.*

Această intervenție televizată a suspectului a venit în completarea celorlalte dezinformări grave cu privire la existența teroriștilor și a comportamentului criminal manifestat de aceștia. Mai mult, prin dezinformare, s-a menținut psihoza securist-teroristă

cu privire la acțiunile securist-teroriștilor în toate județele țări. Situația s-a dorit a fi prezentată ca fiind foarte gravă, din moment ce era ”nevoie” de instituirea multiplelor tribunale excepționale.

Prin acest comunicat s-a continuat de la vârful decizional al CFSN inducerea în eroare a opiniei publice interne și internaționale și s-au creat în continuare premisele pentru focul fratricid generalizat. În plus, au fost amplificate suspiciunile față de multe persoane catalogate în mod neântemeiat ca fiind teroriste. **Astfel, a fost posibilă inclusiv lipsirea de libertate a multor persoane și (în anumite cazuri) exercitarea de violențe fizice sau supunerea la suferințe mari a unui număr mare de persoane.** Comunicatul trebuie analizat în corelare cu *Comunicatul CFSN* (luni 25 decembrie 1989) prin care s-a spus : „Prăbușirea odioasei dictaturi a clanului Ceaușescu a adăugat o ultimă pagină cronicii sângeroase a anilor de suferințe îndurate de poporul român. Elemente declasate și iresponsabile rămase fidele tiranului au încercat să continue practica teroristă a vechiului regim, dedându-se la provocări, atacuri asupra populației civile, ucigând fără discriminare oameni neînarmați, atacând instituții publice, întreprinderi industriale, obiective militare, unități comerciale, spitale și locuințe (...) Armata este singura deținătoare a armelor, brațul ferm al apărării intereselor poporului. Toți cei care au intrat în aceste zile în posesia armamentului și a munițiilor, indiferent de împrejurări, trebuie să-l predea de urgență, cel mai târziu până luni 25 decembrie ora 17.00”, dar și cu *Comunicatul CFSN din 23 decembrie 1989* prin care s-a spus că ”teroriștii nu sunt în uniforme. Ei sunt civili. De multe ori caută să creeze confuzie, și-au pus și banderole ca să fie confunđați cu oameni din formațiunile de apărare (...) Împușcă din orice poziție”.

Pentru a sublinia implicarea inculpatului în deciziile cu caracter militar, este relevantă inclusiv declarația martorului Ispas Mihail, membru CFSN, care la 14.02.2017 (vol V Declarații) a spus: ” Nu cunosc cine a hotărât schimbarea din funcție a generalului Gușă, însă îmi amintesc faptul că pe această temă s-au purtat discuții între mai multe persoane, inclusiv Silviu Brucan, **Gelu Voican Voiculescu**, Ion Iliescu, Petre Roman”.

Schimbarea din funcția de șef al Marelui Stat Major al MApN deținută de generalul Gușă Ștefan a reprezentat o decizie cu caracter militar de maximă importanță.

La fel ca și inculpatul Iliescu Ion, inculpatul Voican Voiculescu Gelu avea autoritatea necesară pentru a acționa în sensul stopării operațiunii de inducere în eroare exercitată de cadrele militare componente ale Consiliului Militar Superior. Neacționând, a contribuit în mod direct și intenționat la manipularea sistematică și generalizată a opiniei publice cu privire la existența unui adevărat război între MApN și forțele ”securist-teroriste”.

Inducerea în eroare exercitată de cadrele militare componente ale Consiliului Militar Superior asumată de inculpat este evidențiată de martorii O.C, C.M, I.N, G.L, R.G, P.V, R.A, Ș.Ș, C.S, M.I, P.V, M.I, M.V și G.G, ale căror depoziții au fost prezentate anterior.

Inculpatul civil Voiculescu Gelu-Voican și-a asumat, *din punct de vedere politic și militar*, execuția cuplului Ceaușescu, în contextul multiplelor diversiuni și dezinformări, săvârșite în scopul suprimării fizice a fostului cuplu prezidențial. Rolul important avut de inculpatul Voiculescu în execuția cuplului dictatorial subliniază o dată în plus calitatea de veritabil lider CFSN a acestuia.

Martorul M.M, membru CFSN, a declarat (sediul SPM, 07.02.2017 vol.I – Declarații, f.36-47) : „Cu referire la instituirea Tribunalului Militar Excepțional, privitor la judecarea soților Ceaușescu.....**aprobat, în totalitate, de generalul Militaru, Gelu Voican Voiculescu și Petre Roman. Sarcina constituirii completului de judecată și a organizării procesului a căzut pe umerii generalului Stănculescu. De la bun început eu nu am fost de acord cu această inițiativă, mai ales că toți ceilalți știau de la început că soții Ceaușescu urmau a fi omorâți....Cu toții știau foarte bine că procesul urma să fie doar o impresie artistică.**”

N.P – membru FSN, declarație de martor, sediul SPM, 07.03.2017 (vol.I – Declarații, f.179-185) – „Cu privire la procesul și execuția soților Ceaușescu îmi amintesc faptul că, în 24 decembrie 1989, seara, **toate persoanele aflate în camera de consiliu a MApN, au hotărât împușcarea soților Ceaușescu, motivându-se că doar în acest fel se pot liniști lucrurile în țară. Aceste persoane au fost Ion Iliescu, Dumitru Mazilu, Silviu Brucan, Dan Marțian, Cazimir Ionescu, Mihai Montanu, Florin Bădilici, Manole Gheorghe, Mihai Lupoi, Mihai Ispas, Liviu Cațichi, Gelu Voican Voiculescu, Sergiu Nicolaescu și numeroși generali, între care amintesc pe Militaru, Stănculescu, Chițac.**”

Martorul M.M, membru CFSN, la 01.02.2017 (vol V Declarații) a declarat inclusiv că ” **În legătură cu execuția.... Voican a vrut cu obstinație suprimarea soților Ceaușescu.**”

Articolul 25 al Statutului TPI stabilește că răspunderea penală individuală este activată dacă o persoană își aduce ajutorul, concursul sau orice altă formă de asistență la comiterea crimelor împotriva umanității sau contribuie în orice alt mod la comiterea unei asemenea crime, iar articolul 28 stipulează că un șef militar sau o persoană care deținea efectiv funcția de șef militar, răspunde penal pentru crimele comise de forțele plasate sub autoritatea și controlul său efectiv, dacă nu a luat toate măsurile necesare și rezonabile care erau în puterea sa pentru a împiedica executarea.

Prin raportare la calitatea de veritabil factor de decizie politico-militară, inculpatul Voiculescu Voican Gelu, în intervalul 22-30 decembrie 1989 a manifestat în mod direct și cu rea-intenție conduite prin care a generat și amplificat psihoza securist-teroristă și a acceptat totodată conduita infrațională (*inducerea în eroare*) a cadrelor militare din Consiliul Militar Superior aflate și sub autoritatea sa, cunoscând caracterul infrațional al acestor conduite, fiind conștient de consecințele extrem de grave survenite ca urmare a acestor conduite.

Întreaga conduită a inculpatului, din intervalul 22 decembrie, orele 16.00 – 30 decembrie 1989, se circumscrie infrațiunii prev. și ped. de art 439 lit a g i și k Cp.

X 3. Faptele infraționale ale inculpatului gl. (rtr.) Rus Iosif, sub aspectul săvârșirii infrațiunii de crimă împotriva umanității și probele care susțin acuzația

Începând cu după-amiaza zilei de 22.12.1989 (orele 16.00), în mod sistematic și în deplină cunoștință de cauză, inculpatul Rus Iosif în calitate de șef al Aviației Militare (împreună cu ceilalți factori decidenți ai Consiliului Militar Superior, subordonat CFSN) a săvârșit fapte infrațional-diversioniste, cu consecințe foarte grave.

Faptele inculpatului au amplificat până la cote paroxistice psihoza securist-teroristă, la nivel național. Inducerea în eroare exercitată de inculpatul Rus Iosif, încă din după-amiaza zilei de 22 decembrie 1989, a indus la nivelul întregii opinii publice convingerea existenței unui război total (terestru și aerian), purtat de forțele securist-teroriste loiale vechiului regim.

Inculpatul gl. (rtr.) Rus Iosif a fost numit în funcția de *comandant al Aviației Militare Române* în luna august 1986, după ce anterior evoluase în ierarhia militară, din funcția de pilot-șef și comandant de patrulă în cadrul Regimentului 49 Aviație (1968-1970) în funcția de comandant al Regimentului 57 Aviație (iulie 1970-iulie 1976), iar apoi în funcțiile de inspector-șef zbor în Comandamentul Diviziei 16 Apărare Antiaeriană a Teritoriului (iulie 1976-iunie 1978), loțiitor al comandantului Diviziei 70 Aviație (iunie 1978-iulie 1982), respectiv comandant al Diviziei 70 Aviație (iulie 1982-august 1986).

În calitate de comandant al Aviației Militare Române, inculpatul gl. (rtr.) Rus Iosif avea în subordine inclusiv trupele aeropurtate (parașutiștii) aspect important, din perspectiva desfășurării evenimentelor petrecute în intervalul 22-30 decembrie 1989.

În caz de necesitate, Comandamentul Aviației Militare, împreună cu Comandamentul Apărării Antiaeriene a Teritoriului, căruia i se subordonau operativ toate unitățile militare ce puteau executa misiuni de apărare antiaeriană, aveau misiunea de a asigura apărarea spațiului aerian național.

De asemenea, în calitate de comandant al Aviației Militare Române, inculpatul gl. (rtr.) Rus Iosif îndeplinea și funcția de comandant de aeronavă în cazul zborurilor oficiale ale fostului președinte Nicolae Ceaușescu. În această dublă calitate, inculpatul l-a însoțit pe Nicolae Ceaușescu în vizita efectuată în Iran în perioada 18-20 decembrie 1989.

În dimineața zilei de 22 decembrie 1989, în baza ordinului ministrului apărării Milea Vasile, a dispus ca două elicoptere militare să efectueze zboruri de supraveghere și raportare a situației din mun. București. Anterior, elicoptere militare au fost folosite și la Timișoara, pentru culegerea informațiilor în legătură cu acțiunile revoluționarilor timișoreni.

Tot în data de 22 decembrie 1989, jurul orelor 11³⁰, urmare ordinului primit de la gl. Stănculescu Atanasie Victor (deja numit verbal ministru al apărării), a aprobat ca două elicoptere ale flotilei prezidențiale să se deplaseze la sediul CC, pentru a-i lua pe soții Ceaușescu și însoțitorii acestora. Pe sediul CC a aterizat doar elicopterul prezidențial, care s-a deplasat ulterior la reședința prezidențială de la Snagov, având la bord cuplul Ceaușescu și o parte din însoțitorii acestuia.

Așa cum s-a probat, la 22 decembrie 1989-orele 16.00, ministrul apărării din acel moment, gl. Stănculescu Atanasie Victor, împreună cu șefii de direcții militare din MApN, i-au primit pe inculpatul civil Iliescu Ion și membrii grupului său, în sediul central al MApN, unde i-au prezentat onorul militar lui Iliescu Ion ca unui șef de stat, demnitate asumată.

Importanța deosebită a acestei întruniri a rezultat, pe de o parte, din faptul că la aceasta au fost prezente toate cadrele militare cu funcții de conducere din Ministerul Apărării Naționale, **inclusiv inculpatul gl.-lt. Rus Iosif**, iar pe de altă parte, din faptul că au fost prezente și cadre din conducerea Ministerul de Interne - Departamentul Securității Statului.

Acesta a fost momentul în care s-a discutat despre noul organ de conducere

politică și militară în stat, cu denumirea acceptată de *Frontul Salvării Naționale*, organ de conducere politico-militară care urma să coordoneze activitățile desfășurate la nivelul întregii țări, inclusiv operațiunile militare.

Practic, în cadrul acestei întruniri, inculpatul civil Iliescu Ion a fost recunoscut nu numai ca *lider politic în stat* ci și ca *lider militar al tuturor forțelor militare din statul român, preluând astfel toate atribuțiile fostului președinte Ceaușescu Nicolae*.

Probatoriul administrat în cauză a relevat că ampla și complexa operațiune de inducere în eroare, pusă în aplicare începând cu după-amiaza zilei de 22 decembrie 1989, a cetățenilor români și, implicit, a opiniei publice internaționale, *bazată pe dezinformare și diversiune*, a fost realizată de inculpatul civil Iliescu Ion și grupul restrâns constituit în jurul său, *inclusiv inculpatul civil Voiculescu Gelu-Voican, împreună cu factorii militari care dețineau cele mai importante funcții de conducere în cadrul MAPN (structură esențială de forță rămasă neafectată de desfășurarea evenimentelor revoluționare), respectiv Stănculescu Atanasie Victor - fost ministru al apărării (decedat la data de 19 iunie 2016), Militaru Nicolae - fost ministru al apărării (decedat la data de 27 decembrie 1996), Eftimescu Nicolae - fost șef al Direcției Operații a MStM (decedat la data de 06 ianuarie 2006), inculpatul gl. (rtr.) Rus Iosif - fost comandant al Aviației Militare, Hortopan Ion - fost comandant al Comandamentului Infanteriei și Tancurilor (decedat la data de 06 aprilie 2000) și amiralul Dumitrescu Emil (Cico) - membru al CFSN și factor decizional al Comandamentului militar din TVR (decedat la data de 17 ianuarie 2019).*

Fără implicarea factorilor decizionali ai MAPN, inculpatul civil Iliescu Ion și grupul restrâns din care făcea parte ca lider nu ar fi putut prelua și păstra puterea de stat.

Probatoriu administrat a relevat că toți acești militari cu funcții militare esențiale au săvârșit, în intervalul 16-30 decembrie 1989, crime împotriva umanității, cu mențiunea că în cazul generalilor Stănculescu Victor Atanasie, Eftimescu Nicolae și Hortopan Ion, conduitele infracționale au fost săvârșite atât sub comanda lui Ceaușescu Nicolae cât și sub comanda inculpatului Iliescu Ion (începând cu 22.12.1989, orele 16.00).

Începând cu după-amiaza zilei de 22 decembrie 1989, **inculpatul gl. Rus Iosif și ceilalți factori decizionali din cadrul Ministerului Apărării (menționați anterior), s-au plasat sub autoritatea grupului reprezentat de inculpatul civil Iliescu Ion și, în calitate de membri ai nou-constituitului Consiliu Militar Superior, au contribuit imediat și direct, printr-o amplă activitate de inducere în eroare, la menținerea și amplificarea stării de panică și nesiguranță, generată de psihoza securist-teroristă, indusă în conștiința tuturor românilor de către noua structură care preluase puterea în stat.**

Cu implicarea directă a inculpatul gl. (rtr.) Rus Iosif, în calitate de comandant al Aviației Militare, în intervalul 22-25 dec. 1989, au fost ordonate și executate 52 de ieșiri cu avioanele de vânătoare și 26 de ieșiri cu elicopterele militare (cele mai multe deasupra orașelor țării), aparate militare de zbor care au deschis focul cu mitralierele de bord și rachete aer-sol inclusiv asupra Cimitirului Ghencea din București, ocazie cu care efectiv au fost răscolite anumite morminte. În același timp, de la sol au fost lansate 53 de rachete antiaeriene, de diverse tipuri (vol. 1-11 – Armament și vol. 1-109 Jurnale Luptă)

Această situație, specifică unei stări de război, coordonată de membrii Consiliului Militar Superior (inclusiv inculpatul Rus Iosif), a avut ca scop confirmarea dezinformărilor care au stat la baza generării și amplificării psihozei securist-teroriste, referitoare la existența a două tabere diametral opuse, „cei buni”, respectiv revoluționarii, armata, și noua

conducere a țării (n.r. „oamenii de bine”) și „cei răi”, respectiv fostul președinte și securiștii-teroriști fideli vechiului regim, care se confruntă ca într-un adevărat război.

Activitatea infracțională a inculpatului gl. Rus Iosif (în intervalul 22-30 dec 1989) și a celorlalți factori decizionali din cadrul Ministerului Apărării Naționale menționați anterior, a determinat, în mod direct și conștient, producerea unor acțiuni violente, în special prin folosirea armelor de foc și a tehnicii de luptă aflată în dotarea forțelor armate, cu consecința producerii a numeroase victime în rândul populației civile dar și al militarilor, atât în mun. București cât și la nivelul întregii țări.

În mod evident, inculpatul gl. Rus Iosif a cunoscut realitatea faptică din decembrie 1989 și, implicit, lipsa de temei a dezinformărilor lansate în spațiul public cu privire la existența unor forțe contrarevoluționare și necesitatea lichidării acestora.

Cu toate acestea, inculpatul gl. Rus Iosif a contribuit direct la menținerea și amplificarea stării de panică și nesiguranță, *generată de psihoza securist-teroristă*, indusă în conștiința tuturor românilor de către noua structură care preluase puterea politică în stat.

După cum s-a arătat, de la sediul central al MApN (în decembrie 1989 sediul se afla în Drumul Taberei) a fost coordonată acțiunea de inducere în eroare. Aici se aflau biroul ministrului apărării, Direcția Operații și Direcția informații militare.

În același timp, inducerea în eroare săvârșită de fostul comandant al aviației militare s-a făcut de la Comandamentul Aviației Militare, din punctul de comandă, situat pe șoseaua București-Ploiești.

De aici, inculpatul Rus Iosif s-a aflat în permanentă legătură telefonică militară cu ceilalți membri ai Consiliului Militar Superior aflați la MApN.

În cele ce urmează vor fi prezentate și analizate probele care susțin acuzațiile împotriva acestui inculpat.

1. Martorul gl.(r) B.Ș.M – inspector șef pentru aviația de vânătoare, a declarat : „În data de 22.12.1989, orele 17.00, ca urmare a situației existente în țară, echipa de luptă nr.1 a intrat în dispozitiv. Din această echipă făceau parte: gen. Negoșanu (șef de stat major C.A.A.T.), gen. Vlăsceanu (comandantul trupelor de radio-locăție), col. Magdalena Ion (comandantul A.A.-Trupe Terestre), subsemnatul, comandantul Trupelor de Rachete, șeful Secției Cercetare – Operații din C.A.A.T. **În tot acest timp, gen. Rus își desfășura activitatea în comandament**”.

Prezența comandantului aviației militare în punctul de comandă este firească. Din acest loc a emis toate ordinele militare specifice aviației militare și trupelor de parașutiști.

2. Registrul Regimentului 49 Aviație Vânătoare Bombardament (Jurnale Acțiuni de Luptă, vol. 33, pag.62) arată că la **22.12.1989, orele 14:50**, de la comandantul aviației militare, **inc. Rus Iosif s-a trimis Nota telefonică nr. 36**, care stipula: **”În unități se va organiza apărarea cazarmelor și a tuturor obiectivelor militare și se vor executa numai ordinele M.Ap.N-Comandamentului Aviației Militare”**.

Această notă telefonică, nerevocată în intervalul 22-30 decembrie 1989, trimisă tuturor unităților de aviație militară și parașutiști, demonstrează că toate misiunile aviației militare și ale parașutiștilor militari, în intervalul 22-30 decembrie 1989, **au fost executate exclusiv la ordinele inculpatului Rus Iosif**, comandantul aviației militare. Pornind de la această realitate, se exclude orice argumentație sau susținere conform căreia misiunile pe linie de aviație militară și specificul acestor misiuni nu ar fi fost cunoscute de inculpat.

3. Jurnalul de luptă al Regimentului 64 Parașutiști (dosar nr. 11/P/2014, vol.3– „*Jurnale acțiuni de luptă*”) menționează **„În baza ordinului comandantului aviației militare, ofițerii, subofițerii, militarii, gradații și soldații Regimentului 64 Parașutiști au primit misiunea de a apăra cu orice sacrificiu, chiar din primele momente de la Revoluție sediul Televiziunii Române, Sala Palatului și alte obiective de importanță majoră”**.

Așadar, ”chiar din primele momente ale revoluției” inculpatul a ordonat prezența parașutiștilor militari, pentru misiuni de luptă, **echipați în uniforme închise la culoare**, la obiectivele importante din București.

4. Martorul C.R., audiat la 17.12.2008 (vol. 18 Otopeni, pag.132) a declarat: **”În decembrie 1989 eram comandant de regiment la U.M. 01842 Boteni-Aviație militară... La 22.12.1989, după fuga soților Ceaușescu cu elicopterul, de la comandamentul aviației militare, cred că de la Rus Iosif sau Gabor Dan, am primit ordin să pregătesc două detașamente militare pentru a îndeplini o misiune la București. Această misiune am întârziat-o, însă după fuga soților Ceaușescu am mai primit o dată acest ordin de la persoanele sus menționate. Detașamentele militare au fost imbarcate și debarcate la Aeroportul Otopeni. Acele detașamente au primit misiune de apărarea **sediului Televiziunii, a Hotelului București și a CC-ului**... Țineam legătura permanent cu comandanții de la Televiziune, de la Hotelul București și de la CC... în legătură cu incidentele de la TVR, mi s-a raportat că din rândul parașutiștilor de la Boteni sunt mai multe victime. Același lucru mi s-a raportat și de la Hotelul București, morți și răniți. Arăt faptul că țineam legătura cu comandantul regimentului de elicoptere, lt.col. Suciș Ion, care îmi spunea că de la București i se spunea că vor fi atacați de teroriști, informații care se dădeau numai pe linie militară... În această perioadă, de la Comandamentul Aviației Militare, respectiv de la gl. Rus Iosif și col. Gabor Dan, am primit informații cu privire la unele atacuri teroriste asupra unităților militare, însă aceste informații nu s-au concretizat, nefiind adevărate... Din punct de vedere militar nu ni s-a explicat cine este inamicul nostru și împotriva cui luptăm, după data de 22.12.1989, inamicul era numit ”terorist”. Această denumire de terorist este un pretext pentru ca dispozitivele militare angrenate la diverse obiective atât în București cât și în țară, să folosească forța armată.”**

Acest martor, având o excepțională pregătire militară, a confirmat că în intervalul critic, inculpatul Rus Iosif a dat ordine diversioniste, expresie a inducerii în eroare.

5. Martorul S.C., audiat la 17.11.2008, Vol. 18 Otopeni, pag. 137, a declarat că: **”În decembrie 1989 eram militar în cadrul Regimentului de Parașutiști Boteni... La 22.12.1989, în jurul orelor 12:00, am fost anunțați că Ceaușescu a fugit. A urmat o stare de bucurie generală, imediat am primit ordin să predăm armamentul și muniția deoarece nu mai plecam la București, pentru a-l apăra pe Ceaușescu. În jurul orelor 16:00 am primit din nou ordin să ridicăm armamentul și muniția... am înțeles că misiunea noastră era de a pleca la București. În jurul orelor 17:00 am fost imbarcați în trei avioane AN 26, circa 300-400 militari. După aprox.30 min. am aterizat la Otopeni și am fost imbarcați în mai multe autobuze care ne așteptau. De la Otopeni am ajuns în curtea Comandamentului Aviației din București, unde am fost debarcați și ni s-a comunicat că scopul nostru este acel de a apăra obiectivele din București de teroriști.”**

Martorul arată că la Comandamentul Aviației Militare, parașutiștii ce urmau să fie trimiși în misiuni la obiectivele importante din București au fost pregătiți să

intre în confruntare armată directă cu ”teroriștii”, într-un moment când în București nu se trăgea. Această misiune dată de șeful aviației militare, a venit în același timp cu zvonurile privitoare la teroriști apărute la fostul CC al PCR, imediat după ce inițial Iliescu Ion nu a fost acceptat de mulțimea de revoluționari (amintim declarația martorului A.M - ”La 22.12.1989.... **în jurul orelor 16:30-17:00, când încă nu se întunecase, îmi amintesc faptul că între manifestați a început să se vorbească despre faptul că a venit Ion Iliescu și că trebuie neapărat lăsat să intre în CC. Unii insistau să fie lăsat să intre, spunând că a fost disident anticeaușist, în timp ce alții se opuneau spunând că Iliescu este comunist și astfel se opuneau intrării lui.....** rețin faptul că în jurul orei 17:00, Ion Iliescu a intrat în clădirea CC....**Ion Iliescu a citit un comunicat către țară și o listă cu persoanele care urmau să preia responsabilitățile guvernării României, între aceste persoane fiind menționat și el. Citirea listei a generat nemulțumire în rândurile manifestaților care au început să huiduie apreciind că prezența unor persoane pe acea listă, inclusiv a lui Ion Iliescu este nepotrivită, ei fiind catalogați drept comuniști notorii de care nu era nevoie. Reacția mulțimii a determinat retragerea din balcon a lui Ion Iliescu și a altora. Ulterior acestui moment, s-a produs declanșarea zgomotelor ce păreau a fi focuri de armă. Tot atunci, de la balconul CC, s-a lansat ideea că există teroriști care atacă manifestații... zvonurile astfel lansate care, nici un dubiu, aveau ca sursă persoanele din balconul CC, au creat panică între persoanele aflate în piață... ”)**

Cel mai grav incident petrecut în timpul Revoluției din decembrie 1989 a fost marcat prin episodul tragic consumat în dimineața zilei de 23 decembrie 1989 în fața Aeroportului Internațional Otopeni.

Incidentul a avut drept consecință pierderea unui număr mare de vieți omenești (militari și civili) și rănirea multor persoane, într-un interval scurt de timp (aproximativ 10 minute) și a avut loc în condițiile în care unei subunități a trupelor fostei DSS (UM 0865 Câmpina) i s-a ordonat de către inculpatul Rus Iosif să se deplaseze pentru apărarea Microgarnizoanei Aeroportului Internațional Otopeni, iar între forțele deja existente în dispozitivul de apărare al aeroportului aparținând MAPN și cele sosite în ajutor a izbucnit focul fratricid. În conjunctura din decembrie 1989, a fost vorba despre confruntarea violentă dintre trupele MAPN și cele ale DSS, în condițiile în care, prin dezinformări succesive, cadrele MI-DSS erau percepute ca fiind ostile Revoluției și aflate sub comanda fostului președinte. **Incidentul s-a soldat cu 48 de morți (40 de militari și 8 civili) și 15 răniți.** Civili decedați în acest eveniment se aflau într-un autobuz care asigura în mod curent legătura între București și Aeroport, ajuns în zonă exact la momentul declanșării focului fratricid. Asupra acestui mijloc de transport în comun, militarii din dispozitivul de apărare al aeroportului au deschis focul, presupunând (fiind sub efectul psihozei) că este folosit de „securiști-teroriști”.

Cercetările efectuate au demonstrat că inculpatul Rus Iosif, în calitate de Comandant al Aviației Militare, în seara zilei de 22 decembrie 1989, fără drept și în mod repetat a dat un ordin militar prin care a solicitat ca în sprijinul Microgarnizoanei Aeroportului Internațional Otopeni să fie trimisă o subunitate a trupelor fostului DSS. Acest ordin, a produs o ruptură informațională și de comunicare între forțele angrenate deja în paza și apărarea acestui obiectiv, constituind sursa unei grave confuzii, factori esențiali ce au creat premisele focului fratricid.

Ordinul a fost dat în contextul în care, în după-amiaza zilei de 22 decembrie, la comandamentul aviației militare condus de inculpatul Rus Iosif s-a decis **dezarmarea și reținerea cadrelor DSS-USLA, dar și întreruperea legăturilor telefonice ale acestora**. Drept urmare, este cu atât mai evident caracterul diversionist al ordinului de a trimite trupele DSS în apărarea Microgarnizoanei Otopeni. Prin reținerea cadrelor fostului DSS s-a creat climatul de neîncredere față de aceste cadre în rândul militarilor aflați în paza aeroportului, pentru ca, la scurt timp, pe timp de noapte, să fie ordonată suplimentarea forțelor de apărare a aeroportului, cu alte cadre ale DSS. Astfel, se poate concluziona că focul fratricid a fost nu doar inevitabil dar și urmărit.

În lipsa acestui ordin, nelegal și inutil, nu ar fi fost posibilă tragedia survenită în dimineața zilei de 23.12.1989.

6. „Planul de apărare și intervenție privind aeroporturile și aerodromurile din România” (plan ce a avut numele de cod „*Movila*”) **care îl excludea pe Comandantul Aviației Militare** – inculpatul Rus Iosif (vol. XVI – *Documente*, pag.97-99).

Analiza acestei probe arată fără dubii faptul că inculpatul nu avea dreptul să intervină, prin emitere de ordine militare, în modalitatea concretă de apărare a Aeroportului Internațional Otopeni. Cu toate acestea a dat ordinul care a provocat decesul și rănirea unui număr mare de persoane.

7. Jurnalul de luptă al Diviziei 70 Aviație (dosar nr. 11/P/2014, vol. 40 – „Jurnale acțiuni de luptă”) consemnează: „Pentru apărarea Aeroportului Otopeni – **Comandantul Av.M. – la ora 21:30 dă ordin** comandantului D70 să ia măsuri pentru primirea unei subunități de securitate – de la UM 0865 Câmpina. **Comandantul MU a cerut să nu se trimită ajutoare deoarece aeroportul este bine apărat și nu sunt necesare ajutoare”**.

Este astfel probat faptul că inculpatul Rus Iosif a intervenit direct în planul de apărare al Aeroportului Otopeni. Mai mult, comandantul Microgarnizoanei Otopeni, cel care cunoștea cel mai bine situația operativă la fața locului, s-a exprimat cu claritate împotriva suplimentării forțelor aflate în paza acestui obiectiv. Nu în ultimul rând, se mai observă că ordinul comandantului aviației militare a fost dat pe timp de noapte, într-un moment în care psihoza teroristă era deja instalată la nivelul populației întregii țări (ca urmare a conduitelor infracționale aparținând inculpaților Iliescu și Voiculescu dar și a inculpatului Rus Iosif), iar convingerea că militarii fostei Securități sunt „*bezmetici, sinucigași, teroriști*” era deja formată.

8. Raportul nr. S/Y.1/598 din 31.10.1991 emis de MApN – Marele Stat Major care arată că „*Referitor la transmiterea ordinului de intervenție privind paza, apărarea și intervenția cu trupe la aeroporturile, aerodromurile aviației militare, aerodromurile aviației civile precum și la porturile maritime și fluviale în vigoare la 22.12.1989 este de menționat că ordinul pentru intervenție poate fi transmis direct, prin ofițerul operativ pe MApN sau pe MStM, comandantului forțelor de pază de către : prim-loțiitorul șefului MStM și șef al Direcției Operații, loțiitorul șefului MStM și șef al Secției Apărare Antiaeriană, șeful Secției Pază și Apărare Aeroportuară din MStM. Din prevederile dispozițiunii MStM rezultă că nu se impunea intervenția comandantului Aviației Militare în transmiterea ordinului sau stabilirea altor detalii” (vol. XVI - *Documente*).*

Același raport a stabilit că „*(...)o parte din ordine, inclusiv pentru indicativul „Movila”, au fost transmise prin acest comandament*”.

Analiza acestei probe, întărește în mod suplimentar concluziile referitoare la conduita infracțională a inculpatului.

9. Martorul gl.mr. (r.) G.G (fostul comandant al trupelor de securitate din cadrul fostului DSS) a declarat : „În seara zilei de 22 decembrie 1989... **pe firul guvernamental am fost sunat de gl. Rus Iosif. Acesta mi-a spus că situația este gravă în zona Aeroporturilor Otopeni și Boteni, motiv pentru care mi-a solicitat să-i trimit două subunități pentru a interveni în apărarea acelor obiective**”(vol. XVI – Documente)

10. Martorul mr.(r) D.D (fostul comandant al Microgarnizoanei Otopeni) a declarat : „În seara de 22.12.1989, prin telefon, gl. Rus Iosif m-a încunoștințat că urmează să sosească în sprijinul unității o subunitate de securitate. **I-am raportat generalului Rus că nu mai este nevoie de această subunitate întrucât se constituise deja dispozitivul de pază și apărare a aeroportului. Gl. Rus mi-a replicat că această unitate trebuie să fie primită (...)am purtat mai multe discuții telefonice cu gl. Rus.... în noaptea de 22/23 decembrie l-am chemat de mai multe ori pe telefonul militar pe gl. Rus și acesta de fiecare dată mi-a răspuns (...) în cursul serii și al nopții premergătoare tragicului eveniment gl. Rus a intervenit de mai multe ori pe telefon întrebând dacă au sosit cei de la trupele de securitate**”(vol. XVI – Documente)

11.Martorul O.P (loctiitorul șefului Statului Major din cadrul Comandamentului Aviației Militare) a declarat că „În seara de 22 decembrie 1989 la orele 22.00, gl. Rus, comandantul Aviației Militare mi-a ordonat să transmit indicativul Movila tuturor aerodromurilor militare. M-am conformat, am transmis indicativul, inclusiv col. Drăghin cu care am vorbit personal. Din discuția purtată am înțeles că deja primise indicativul direct de la generalul Rus(...) **Comandamentul Aviației Militare nu avea niciun exemplar din planul de apărare, intervenție și pază a Aeroportului Otopeni**”(vol. XVI – Documente, martor audiat și la sediul SPM – vol. V – Declarații).

12.Prin rechizitoriul SPM din **17.12.1993** emis în dosarul penal numărul **59/P/1990** au fost trimiși în judecată trei inculpați considerați responsabili pentru incidentul grav din noaptea de 22/23.12.1989. În baza probatoriului administrat s-a stabilit ca stare de fapt că generalul Rus Iosif, fără drept și din proprie inițiativă a ordonat executarea indicativului Movila și prin aceasta a declanșat lanțul causal ce a condus la moartea a 48 de persoane și rănirea altor 15. Cu toate acestea, față de gl. Rus nu s-a dispus nicio măsură, fiind menținut cu calitatea de martor. Prin **decizia nr. 20 din 19.02.2001, Curtea Supremă de Justiție, prin decizia nr. 20 din 19.02.2001** (dosar nr. 40/P/2000), i-a condamnat pe cei trei inculpați trimiși în judecată, apreciindu-se astfel că starea de fapt reținută prin rechizitoriul SPM corespunde realității. Or, tocmai această stare de fapt îl incriminează în primul rând pe generalul Rus Iosif. **Situația trebuie privită în contextul în care, după Revoluție, puterea politică avându-i la vârf pe inculpații Iliescu și Voiculescu (președinte de stat, respectiv viceprim-ministru al guvernului) a protejat factorii decizionali ai MAPN care în timpul Revoluției au făcut parte din Consiliul Militar Superior și din acea poziție au garantat preluarea și consolidarea puterii de stat de către „grupul Iliescu”.**

Prin acest ordin, inculpatul Rus Iosif a cauzat moartea celor 48 de persoane și rănirea altor 15, contribuind totodată la agravarea stării de psihoză teroristă existentă pe întregul teritoriu al României, deoarece mass-media au prezentat acest grav incident ca fiind un nou episod de luptă între forțele MAPN și „securiștii-teroriști”, fiind întărită

convingerea opiniei publice că în România se desfășoară un război total și sângeros între aceste forțe. De exemplu, în ziarul central *România Liberă* din 24 decembrie 1989, a apărut articolul intitulat „**Din partea unor oameni ai muncii, de la Aeroportul Otopeni**” – articol nesemnificativ – cu următorul conținut: „În aceste clipe grele, lucrători la Aeroportul Otopeni își dau și ei sprijinul la eforturile pe care le face poporul român în vederea lichidării ultimelor rămășițe ale dictaturii Ceaușescu. Astfel, în după-amiaza zilei de vineri și în noaptea care a urmat, ei au purtat **lupte grele cu bandele teroriste sosite la aeroport în trei camioane militare, sprijinite din aer de elicoptere fără însemne, care au atacat cu lumina stinsă de la aproximativ 60 metri. Prin acțiunea unită a forțelor populare, sprijinită de bravele noastre forțe armate, acțiunile teroriste de la Aeroportul Otopeni au fost respinse, mai mulți teroriști căzând prizonieri. La ora când transmitem această știre, o grupare de rebeli se găsește în stare de luptă la fosta escadrilă aparținând cândva dictatorului și în niște case de lângă circa de miliție din comuna Otopeni. Așteptăm întăriri și sprijin în continuare.**”

Cu referire la evenimentul în sine, ca și consecință directă a conduitei inculpatului Rus Iosif, urmează ca prin capitolul următor, la secțiunea ”Otopeni” să fie menționate declarațiile relevante ale martorilor audiați în cauză, declarații care prezintă tragedia survenită în fața aeroportului.

Probleme administrate demonstrează că la 23.12.1989 inculpatul Rus Iosif, în calitate de Comandant al Aviației Militare a dat ordin ca elicopterelor de la Regimentul 61 Boteni să le fie schimbate prin revopsire, cocardele tricolore de pe fuzelaj cu alte însemne, de alt format geometric.

În condițiile în care, după cum s-a arătat mai sus, inculpatul a ordonat în repetate rânduri ca aparatele de zbor ale Regimentul 61 Boteni să efectueze misiuni de luptă deasupra Capitalei și în alte zone, cu scopul combaterii așa-zisilor teroriști, au fost generate grave confuzii la nivelul militarilor dispuși la sol pentru paza diverselor obiective. Acest ordin, vădit diversionist, a dus la deschiderea focului fratricid și atingerea unor cote paroxistice a psihozei teroriste. Psihoza a fost întreținută și amplificată inclusiv de mass-media care a dezinformat opinia publică în legătură cu arsenalul teroriștilor-securiști care ar fi inclus inclusiv elicoptere militare. Toate misiunile ordonate s-au dovedit, prin probatoriul administrat, a fi date împotriva unui dușman securist- terorist inexistent.

13. Declarația martorului M.I.C – pilot al Regimentului 61 Boteni – UM 01901 (sediul SPM, 01.02.2018, vol.III – Declarații, f.190-199) – „(...)În după-amiaza zilei de 22.12.1989, unitatea noastră a primit ordin să transporte parașutiștii pe Aeroportul Otopeni de unde au fost preluați terestru de noile organe care reprezentau puterea și care le-au transmis misiunile specifice, în general de apărare a unor obiective(...) Este adevărat că în declarația de la Senat m-am referit și la ordinul de a fi șterse cocardele de pe elicopterele aflate în unitate(...) Am mai redat un aspect privind chemarea noastră în zona televiziunii întrucât presupuși teroriști, îmbrăcați în combinezoane negre, aflați pe clădirile din preajma televiziunii execută trageri intense asupra acestei instituții. Am plecat eu cu elicopterul și mitraliorul meu, mecanicul meu a tras cu mitraliera de 12,7 mm. întrucât afirma că observă persoane înarmate, posibil teroriști, pe clădirea televiziunii. Eu l-am avertizat să oprească tragerea deoarece împrăștierea gloanțelor era foarte mare. Și de la sol s-a tras asupra noastră și unul din elicoptere a fost lovit(...) Am relatat acest aspect pentru a sublinia că dacă există declarații în sensul executării focului

din elicoptere asupra etajului 11 din TVR, această tragere a fost doar din eroare, din împrăștierea necontrolată a gloanțelor(...) Noi piloții, nu deținem nici un fel de informații cu privire la persoanele aflate în interiorul clădirii. Vreau să precizez că la televiziune se aflau chiar trupele de parașutiști aduse de noi și care primiseră sarcina de a apăra această instituție. Am discutat ulterior cu un militar parașutist aflat pe acoperișul televiziunii, care mi-a spus că dacă am fi continuat să coborâm în înălțime ar fi deschis focul asupra noastră cu lovituri AG. Și aici mă gândesc la faptul că tocmai parașutiștii din unitatea vecină s-au aflat în această postură și au avut ezitări de a trage întrucât intuiau că elicopterele sunt de la Boteni. Nu cunosc dacă ei aveau sau nu posibilitatea să vadă noile însemne pictate pe fuzelaj, căci cocarde oricum nu mai aveam, dar putea fi creată o diversiune în sensul că elicoptere necunoscute au atacat televiziunea”.

Declarația acestui martor demonstrează natura diversionistă a ordinelor inculpatului. Focul fratricid despre care relatează martorul a fost inevitabil, iar inculpatul cunoștea acest aspect.

14. Declarația de martor a comandantului Regimentului 61 Boteni – UM 01901 - col. (r) S.I, sediul SPM, 31.01.2018 (vol.III – Declarații, f.178-189) – „Ca organizare, arăt că regimentul pe care îl comandam se subordona direct gl. Rus Iosif. În același timp, Regimentul de parașutiști se subordona direct comandantului aviației militare. Asadar, ambele unități se aflau în vârful ierarhiei sub comanda gl. Rus Iosif. (...)În dimineața de 22.12.1989, înainte de ora 10:00, am primit un ordin telefonic de la gl. Rus pentru a mă pregăti să deplasez parașutiștii într-o misiune ce avea ca scop eliberarea pieței din fața Comitetului Central. De fapt, ordinul a sunat așa: „Luați muniție de război și dacă este necesar folosiți-o”. În acel moment era vorba de măsuri de înlăturare a demonstrațiilor și cred că ordinul era în consonanță cu ordinele comandantului suprem, întrucât Ceaușescu se afla încă în clădire și în funcție. (...)În cursul zilei de 23.12.1989 gl. Rus mi-a telefonat și m-a anunțat că în sprijinul unității mele a hotărât să trimită un efectiv al trupelor de securitate(...)Inițial am refuzat(...)Generalul Rus a insistat astfel încât am acceptat respectivul ajutor. Drept urmare, în seara aceleiași zile, aproximativ orele 19:00, am fost contactat și anunțat că respectivele trupe s-au oprit la aproximativ 2 km. de unitate, pe șoseaua București-Târgoviște(...)Am organizat introducerea în perimetrul unității a trupelor de securitate. Am decis debarcarea lor pe platoul unității. Totuși, având în vedere suspiciunile generale la adresa trupelor de securitate, am luat măsurile necesare pentru ca în cazul unei acțiuni ostile împotriva noastră să avem posibilitatea unei riposte eficiente. Așa că am dispus amplasarea de jur-împrejurul platoului a unui număr suficient de guri de foc pentru o eventuală apărare. Totul a decurs fără incidente. Cei trei ofițeri aflați la comanda respectivelor trupe au fost invitați în biroul comandantului de la parașutiști. I-am primit prietenește și chiar le-am adus cafele și câte un păhărel de coniac. În acele momente de destindere am fost sunat pe telefon de gl.mr. Ionescu Gheorghe, șeful de stat major al Comandamentului Aviației Militare, care mi-a spus ceva de genul „Vezi că ăștia nu sunt ai noștri!”, cu referire la trupele de securitate primite în unitate. Am fost surprins și bulversat de această veste, am ieșit din birou și i-am spus unui lt.maj. de parașutiști ca la aproximativ două minute după ce urma să mă întorc în birou, să intre și el înarmat cu un pistol mitralieră și să îi dezarmeze pe cei trei ofițeri ai trupelor de securitate. S-a acționat întocmai, iar cei trei ofițeri, sub amenințarea armei, au fost dezarmați fiind acuzați că au fost trimiși cu o

misiune împotriva noastră. Această situație tensionată nu a durat foarte mult, iar gl.mr. Ionescu a revenit cu un telefon prin care m-a anunțat că totuși trupele de securitate sunt aliate și nu reprezintă un pericol. Precizez că ulterior evenimentelor au venit la mine o parte din părinții celor uciși în fața Aeroportului Otopeni și m-au întrebat cum de a fost posibil ca într-o situație similară cu cea de la Otopeni, să nu se ajungă la focul fratricid ce a avut consecințe tragice la Otopeni. În legătură cu misiunile desfășurate de elicoptere la TVR, arăt că tot ceea ce am declarat în fața Comisiei Senatoriale este adevărat. Generalul Rus personal mi-a ordonat să pregătesc respectiva misiune având în vedere că dintr-o clădire aflată lângă televiziune un grup de teroriști acționează(...) De asemenea, arăt că gl. Rus este cel care mi-a ordonat ca pe toate elicopterele bazei de la Boteni să fie vopsite cocardele tricolore și astfel să fie schimbate însemnele clasice de pe elicoptere. Ordinul a fost explicit în sensul că peste cocardele tricolore bine cunoscute ca fiind însemnele aviației militare române să fie vopsit un dreptunghi în culorile roșu, galben și albastru. Nu am înțeles logica acestui ordin pe care îl consider bizar. În acele zile elicopterele de la unitatea pe care o conduceam au desfășurat o multitudine de misiuni ordonate fie de gl. Rus, fie de gl. Ionescu. Toate misiunile erau împotriva așa zisilor teroriști....O astfel de misiune a fost ordonată și împotriva așa zisilor teroriști din cimitirul Ghencea. Fără excepție, s-a dovedit că în realitate teroriștii nu au existat”.

15.Martorul G.Ș, audiat în 20.10.2006, vol.5. Otopeni, pag.33 a spus: ”*În decembrie 1989 eram ofițer la U.M. 01947 București... Începând cu 22.12.1989 Dinspre Băneasa a venit un elicopter de culoare kaki cu însemnele de identificare acoperite care a survolat unitatea la joasă înălțime iar o persoană din elicopter a tras o rafală de armă automată. Câțiva angajați civili care primiseră pistoale mitralieră au tras în direcția elicopterului. Tot în seara de 22.12.1989 s-a auzit zvonul că la Aeroportul Otopeni sunt lupte între militari și teroriști...”*

Inculpatul Rus Iosif a cunoscut că survolul efectuat de elicoptere militare cu alte însemne decât cele cunoscute ca fiind ale Aviației Militare va genera panică la sol, în condițiile în care în București și în împrejurimi erau dispuse numeroase forțe militare eterogene care erau total îndreptățite să considere respectivele elicoptere ca fiind ostile (teroriste) și astfel să se ajungă inevitabil la focul fratricid. Este lesne de înțeles că aceste situații au condus la convingerea de nezdruccinat că forțele terorist-securiste dispun de aparate de zbor și le folosesc împotriva MApN și a poporului român. Această informație a fost difuzată, în mod repetat, în comunicatele TVR și prin presa centrală.

Așa cum reiese din OZU nr. 14 din 22.12.1989 aparținând Regimentului 64 Parașutiști Boteni, inculpatul Rus Iosif a ordonat ca parașutiștii acestui regiment să ocupe poziții defensive pe acoperișul TVR și pe clădirile din proximitatea acestei instituții publice. În condițiile în care tot inculpatul Rus Iosif a ordonat ca elicopterele Regimentului 61 Boteni (cu însemne modificate) să efectueze misiuni de luptă anti-teroristă în perimetrul TVR, este de înțeles confuzia generală creată. Pe fondul acestei situații, generată cu intenție de fostul șef al aviației militare, asupra elicopterelor *R61 Boteni*, de la sol s-a deschis în mai multe rânduri focul fratricid.

Probatoriul administrat a mai relevat că elicopterele comandate de inculpat, având alte însemne decât cele tradiționale, au desfășurat multiple misiuni de luptă, inclusiv prin bombardarea cu rachete aer-sol Cimitirului Ghencea, unde s-a dezinformat că există teroriști. În realitate, în perimetrul acestui cimitir se aflau dispuse doar forțe ale MApN

(inclusiv cele din dispozitivul de pază al sediului MAPN) care au fost angrenate în repetate rânduri în situații de foc fratricid. În aceste condiții, apariția neanunțată a unor elicoptere aparent ostile care au bombardat cimitirul, a fost de natură să amplifice la maximum confuzia și psihoza în rândurile cadrelor militare și în rândul populației civile (parțial înarmată).

Se mai desprinde că tot în noaptea de 22/23.12.1989, inculpatul Rus Iosif a ordonat deplasarea unor trupe aparținând fostului DSS pentru apărarea Aerodromului Boteni, fiind constatate aceleași conduite infracționale grave ca în cazul trupelor DSS ce au primit ordin de la inculpat de a se deplasa pentru apărarea Aeroportului Internațional Otopeni. Doar inspirația unor cadre militare a făcut ca tragedia survenită la Aeroportul Internațional Otopeni să nu se repete.

16. În cuprinsul volumului intitulat „**Eveniment aviatic Boteni**” se regăsesc probele incidentului survenit în jurul orelor 23.00 ale zilei de 22 decembrie 1989, când elicopterul YAR 330 cu numărul de înmatriculare 73, aparținând *Regimentului 61 Elicoptere Boteni*, a fost doborât de o rachetă *sol-aer* lansată din apropiere de către o unitate de apărare antiaeriană, evenimentul fiind tot foc fratricid. Ancheta efectuată a concluzionat că tragerea asupra elicopterului s-a efectuat, probabil, pentru că aeronava a efectuat zborul cu luminile de poziție stinse și astfel a fost confundată cu o aeronavă ostilă.

17. Declarația de martor a pilotului D.T militar în cadrul Regimentului 59 Elicoptere Tuzla. (11/P/2014, vol.V – *Declarații*, f.48-55) : „În decembrie 1989 aveam gradul de maior la R59 Elicoptere Tuzla (...) Primele misiuni de zbor au avut loc în noaptea de 22/23 decembrie 1989. În noaptea respectivă am executat trei misiuni. Misiunile au fost executate în formațiuni de câte trei elicoptere, iar eu, având funcția cea mai mare, eram comandantul formațiunilor. Toate cele trei misiuni au avut același scop , respectiv de identificare a eventualelor ținte aeriene semnalate în spațiul aerian al Dobrogei și pentru a contracara eventualele acțiuni de debarcare a unor forțe care veneau din largul Mării Negre. **În mod total neobișnuit și chiar neregulamentar dispoziția primită a fost ca misiunea să fie executată fără folosirea luminilor de poziție și la aterizare, fără balizajul pistei.** (...) Deși din punctul de comandă ni se semnalau puncte luminoase , nici eu , dar nici colegii mei de formațiune, nu am observat astfel de ținte aeriene.(...) În dimineața zilei de 23 decembrie 1989, la orele 07.00, am primit din nou o misiune asemănătoare pe traiectul Tuzla – Platformele de foraj marin din Marea Neagră – Insula Sahalin – cabana Uzlina de lângă localitatea Murghiol, pentru a verifica situația din punct de vedere al protecției platformelor , identificarea eventualelor elicoptere inamice și distrugerea cabanei soților Ceaușescu de la Uzlina , unde fuseseră semnalate elicoptere inamice. **Niciuna dintre aceste situații nu s-a confirmat.** Platformele erau sigure, iar în zona cabanei nu au fost semnalate nici un fel de aparate de zbor.(...) Doresc să mai precizez un episod important din timpul acestei misiuni. Unul dintre elicoptere, cel cu numărul 89 , a avut probleme tehnice , în sensul că filtrul de combustibil de la unul dintre motoare s-a colmatat. În astfel de situații , procedura prevede că în maximum 10-15 minute trebuie schimbat sau curățat filtrul. Toate cele trei elicoptere am aterizat în perimetrul unității de grăniceri de la Sfântul Gheorghe. **Situația a fost foarte tensionată deoarece cunoșteam că exista un ordin ca toate aparatele de zbor să rămână la sol, iar cele care zboară să fie doborâte.** Cu toate acestea, nu au existat probleme cu grănicerii.(...) La întoarcerea din misiune, am solicitat aprobarea de aterizare pe

*Aeroportul Mihail Kogălniceanu, întrucât nu aveam suficient combustibil pentru a ne reîntoarce la Tuzla. **Deși am primit aprobarea de la punctul de comandă, în momentele venirii la aterizare, asupra noastră s-a deschis foc de către toate unitățile ce asigurau paza aeroportului.** Au fost lovite elicopterele 82 și 76, dar am reușit să aterizăm. În mod miraculos nu au existat persoane rănite în urma acestui incident. Inclusiv elicopterul cu numărul 89 a aterizat cu bine.(...) În dimineața de 24 decembrie 1989 , am primit ordin verbal să execut împreună cu elicopterul 89 o misiune în zona Adamclisi, deoarece existau informații că în zonă ar exista un elicopter ostil. Pe timpul executării acestei misiuni, elicopterul cu numărul 89 aflat în spatele meu, s-a prăbușit. Personal, am auzit o explozie puternică, dar nu am vizualizat împrejurările producerii exploziei. Am efectuat recunoașterea în zona de prăbușire și am constatat că nu există supraviețuitori. Muniția de bord începuse să explodeze.(...) La întoarcere am fost înconjurat de personalul aeroportului și, spre surprinderea mea , am fost acuzat că eu aș fi doborât elicopterul. Cu ocazia verificărilor, s-a constatat că nu există elemente de muniție lipsă la elicopterul pilotat de mine. ”*

Declarația scoate în evidență aspecte grave. În primul rând, de la vârful Aviației Militare, condusă de inculpatul Rus Iosif, s-a ordonat efectuarea unor zboruri militare de noapte, fără folosirea luminilor de poziție, în timp ce era instituită interdicția generală de zbor. Aceste zboruri care nu se puteau efectua, după cum s-a probat, fără ordinul comandantului aviației militare au pus în pericol grav viața echipajelor. Pericolul s-a adeverit cu ocazia misiunii din 23 decembrie 1989. Fiind interdicție de zbor și nefiind asigurate comunicațiile militare, este evident că trupele de la sol survolate și militarii bateriilor antiaeriene în raza cărora au intrat cele trei elicoptere, au avut toate motivele să le considere ostile și să deschidă focul asupra lor. Toate acestea sunt efectele inducerii în eroare exercitată la nivel superior. Nu în ultimul rând, se observă că misiunile ordonate au avut la bază informații false, diversioniste.

18. Materialul probator intitulat „Catastrofă aviatică 23.12.1989” relevă succesiunea cauzelor și circumstanțelor ce au favorizat doborârea, la 23 decembrie 1989, a elicopterului militar în care se aflau generalii Nuță Constantin și Mihalea Velicu, incident soldat cu decesul tuturor celor din elicopter. Cei doi generali ai MI (au participat la represiunea de la Timișoara) au fost arestați în timp ce se întorceau cu trenul de la Timișoara și introduși sub pază militară la UM 01719 Deva (unitate de geniu). Se desprinde că, în urma ordinului generalului Militaru Nicolae (instalat deja în funcția de ministru al apărării de către Iliescu Ion) s-a decis aducerea urgentă la București a celor doi generali, o parte a deplasării (Deva-Sibiu) fiind ordonat să se efectueze cu un elicopter militar, fără folosirea luminilor de identificare, în condiții de întuneric total și de interdicție de zbor. S-a repetat practic același scenariu ca în cazul zborurilor de la Tuzla și Boteni. Numitorul comun al acestor misiuni aeriene ce au prezentat numeroase și repetate încălcări ale regulamentelor militare a fost inculpatul Rus Iosif, component al *Consiliului Militar Superior*, subordonat CFSN. Cert este că, în jurul orelor 19.45 ale zilei de 23 decembrie 1989, ajungând deasupra UM 01496 Blandiana, elicopterul a fost doborât de militarii acestei unități (depozit de muniție), în ceea ce a reprezentat un alt caz de **foc fratricid**.

19. Martorul M.M audiat în 02.04.1993 (11 MApN) a spus : *”În decembrie 1989 eram pilot de elicopter în cadrul U.M 01901 Titu-Boteni ... Am primit ordin să decolez pentru a executa o misiune deasupra orașului București ... După decolare, am luat*

legătura prin radio cu punctul de control al Comandamentului Aviației Militare de unde mi s-a transmis ordinul prin comandantul Aviației Militare care era la microfon, ordin în care se specifica obiectivul asupra căruia trebuia să acționez, direcția de atac, înălțimea și categoria de armament pe care să o folosesc. Obiectivul indicat a fost Cimitirul Militar Ghencea unde trebuia să execut foc întrucât acolo se găseau transportoare teroriste. Categoria de armament indicată a fost PRND (proiectile reactive nedirijate nn). Înălțimea la care trebuia să intru la atac a fost ordonată la 1000 m. Asupra obiectivului am intrat din direcția NE conform ordinului primit, dinspre M.Ap.N. spre cimitir. La prima intrare asupra obiectivului am executat foc cu PRND, fără incidente ... Mi s-a dat ordin să intru din aceeași direcție și aceeași înălțime ... În momentul picajului, când am vrut să acționez butonul de tragere s-a deschis focul asupra elicopterului atât din curtea M.Ap.N. cât și din zona cimitirului ... Mecanicul de bord a fost lovit în cap de un glonț... Am raportat că mecanicul este mort ... Mi s-a dat aprobare să aterizez și am aterizat pe terenul de fotbal din stația CFR Triaj ... La intrarea pe obiectiv nu s-au putut distinge mișcări de blindate în cimitir.”

Martorul, pilot militar, relevă încă un ordin infracțional al inculpatului, ordin în urma căruia a fost intensificată psihoza acelor zile, un militar decedând în urma focului fratricid.

20. Conform *Registrului Regimentului 49 Aviație Vânătoare Bombardament* (Jurnale Acțiuni de Luptă, vol. 33, pag.62), la data de **25.12.1989**, orele 15:28, inc. Rus Iosif, comandantul aviației militare a emis un *Ordin de zi* cu rumătorul conținut ”*Aviatori militari. Acum, în momentele renașterii naționale, ale adevăratei libertăți, armata este alături de popor, pentru zdrobirea ultimelor elemente declarate și iresponsabile, rămase fidele vechiului regim dictatorial ceaușist. Întreaga desfășurare de până acum, succesele repurtate în executarea misiunilor aeriene, riposta hotărâtă dată de către parașutiștii militari bandelor dementiale, fac dovada înaltului patriotism și dăruirii totale. Sunt exemple ce vor rămâne dăltuite pururea în conștiința neamului, fapte de eroism săvârșite de ostașii aviatori și parașutiști care, cu prețul unor mari sacrificii, mergând până la sacrificiul suprem, au respins și neutralizat acțiunile dementiale, asasine ale grupurilor teroriste. Cinste aviatorilor și parașutiștilor militari, cinste vouă eroilor care v-ați vărsat sângele. Sunt încredințat că exemplele de înaltă dăruire și patriotism ce v-au purtat în luptă, vă vor oțeli brațul și mintea pentru a da cea mai hotărâtă ripostă celor ce pun în pericol valorile țării, viața familiilor și copiilor noștri. Avioatori și parașutiști militari, eroi ai curajului, lupta continuă. Acționați cu bărbăție și tenacitate pentru a închide pentru totdeauna gura armelor care trag asupra poporului, asupra fraților de arme.”*

Analiza acestui ordin, trimis tuturor unităților de aviație militară relevă fără dubii caracterul diversionist grav al conduitei inculpatului Rus Iosif. Termenii folosiți sunt instigatori la ură și violență armată împotriva unor elemente (securist-teroriste) despre care inculpatul cunoștea că nu există. **Este un îndemn neechivoc la foc fratricid.** Acești termeni sunt foarte similari cu cei folosiți de inculpatul Iliescu Ion și inculpatul Voiculescu Voican Gelu cu ocazia intervențiilor televizate și a comunicatelor emise în intervalul 22-30 decembrie 1989.

Comandantul aviației militare *cunoștea* că Aeroportul Internațional Otopeni nu a fost atacat de teroriști, pentru că el a ordonat ca militarii de la Câmpina să intre în paza

aeroportului. Totodată, cunoștea fără dubii că absolut toate misiunile ordonate de el pentru lupta împotriva teroriștilor-securiști au fost date fără temei real. Subordonații au raportat, după fiecare misiune, că forțele așa zis ostile, securist-teroriste nu există. Nu în ultimul rând, inculpatul le-a ordonat, pe de o parte, parașutiștilor pe care-i comanda să ia poziții de luptă la diverse obiective, iar piloților militari le-a ordonat să efectueze misiuni militare exact deasupra acelorași obiective, cu cocardele tricolore modificate. Astfel, se poate concluziona că focul fratricid a fost urmărit cu intenție.

Pe cale de consecință, ordinul din 25 decembrie reprezintă o încununare a conduitei de inducere în eroare. Această conduită, la nivelul aceluși moment, a completat perfect conduita infracțională a inculpaților Iliescu și Voiculescu.

Faptele corelate ale acestor trei inculpați au generat toate consecințele survenite în intervalul 22-30 decembrie 1989.

Inculpatul Rus Iosif a fost apreciat de inculpatul civil Iliescu Ion, *în calitate de președinte al CFSN*, fiind înaintat în gradul de general de divizie aeriană (cu 2 stele), prin Decretul nr. **28/1989 din 30 decembrie 1989**.

Inculpatul Rus Iosif a fost trecut în rezervă, de președintele Emil Constantinescu, prin Decretul nr. 502/1997 din 24 septembrie 1997, apoi a fost înaintat în gradul de general-comandor (cu 3 stele), *de președintele Emil Constantinescu*, prin Decretul nr. 506 din 30 noiembrie 2000 și, ulterior, în gradul de general cu 4 stele în retragere, *de inculpatul Ion Iliescu*, în calitate de președinte al României, prin Decretul nr. 1053/2004 din 07 decembrie 2004.

În perioada 1998-2000, inculpatul gl. (rtr) Rus Iosif și-a desfășurat activitatea în calitate de expert parlamentar, în cadrul Comisiei pentru Apărare, Ordine Publică și Siguranță Națională din Camera Deputaților iar, începând cu 01.02.2001 a fost numit consilier al ministrului apărării naționale.

Articolul 25 al Statutului TPI stabilește că răspunderea penală individuală este activată dacă o persoană ”își aduce ajutorul, concursul sau orice altă formă de asistență” la comiterea crimelor împotriva umanității sau ”contribuie în orice alt mod la comiterea unei asemenea crime.”

În intervalul 22-30 decembrie 1989, inculpatul Rus Iosif, în calitate de șef al aviației militare, a deținut o funcție militară de maximă importanță și a contribuit direct la vasta operațiune de inducere în eroare, fiind îndeplinite condițiile cerute de art. 25 din Statut. Acesta și-a adus aportul în mod direct și cu intenție la săvârșirea infracțiunii prev de art 439 Cp. Și mai grav, acest aport l-a adus în timp ce a deținut o funcție militară de maximă importanță.

XI. CONSECINTELE DEOSEBIT DE GRAVE ALE INDUCERII ÎN EROARE SĂVÂRSITĂ DE INCULPAȚII ILIESCU ION, VOICULESCU VOICAN GELU, RUS IOSIF ȘI COMPONENTII CONSILIULUI MILITAR SUPERIOR (ORGANISM MILITAR AFLAT ÎN SUBORDINEA CFSN). PSIHOZA SECURIST-TERORISTĂ LA NIVEL NAȚIONAL, CAUZĂ A DECESELOR, RĂNIRILOR, LIPSIRILOR DE LIBERTATE ȘI GRAVELOR SUFERINTE DIN INTERVALUL 22-30 DECEMBRIE 1989.

a. Multiplele decese și răniri de persoane au reprezentat cea mai gravă consecință a faptelor inculpațiilor

Cercetările efectuate în cauză au demonstrat că, în intervalul de timp 22 decembrie, orele 16:00-30 decembrie 1989, au survenit 857 de decese și 2382 de vătămări fizice, ca urmare a confruntărilor violente din București și principalele orașe ale României. Psihoza securist-teroristă a generat numeroase situații de foc fratricid, un consum uriaș de muniție militară, trageri haotice și, în general, o stare de pericol pentru societate.

În intervalul 22-30 decembrie 1989, forțele MAPN au tras aproximativ 12.600.000 de cartușe, plus sute de obuze trase cu blindatele (tancuri), numeroase lovituri cu aruncătoarele de grenade (AG) și grenade de mână (ofensive și defensive).

Totodată, în intervalul de timp 22-25 decembrie 1989 s-au executat 52 de ieșiri cu avioanele de vânătoare, 26 de ieșiri cu elicopterele militare, aparate militare de zbor care au deschis focul cu mitralierele de bord și rachetele aer-sol (PRND). De la sol au fost lansate 53 de rachete antiaeriene, de diverse tipuri (vol. 1-11 – *Armament* și vol. 1-109 *Jurnale Luptă*).

Acest consum uriaș de muniție, într-un interval de 8 zile, denotă efectele profunde și generalizate ale psihozei teroriste ce a existat după data de 22 decembrie, ca urmare a exercitării inducerii în eroare. Astfel, populația României a fost manipulată pentru a fi convinsă că pe teritoriul României se desfășoară un adevărat război. Există martori, foști militari, care au afirmat că un asemenea consum de muniție este specific unui război real, purtat la scară largă, cu un inamic străin, bine determinat.

Situația decedaților și răniților din intervalul menționat, incluzând starea de fapt pentru fiecare victimă, se regăsește în volumele II-IV ale prezentului rechizitoriu.

Pentru o eficientă înțelegere a consecințelor faptelor celor trei inculpați și ale celorlalte persoane care au indus în eroare opinia publică, în intervalul 22-30 decembrie 1989, în cele ce urmează vor fi expuse *cu titlu de exemplu*, pe zone din București și pentru orașele importante ale României, o parte din probele care relevă dezastrul generat de conduitele infracționale antedescrise, din perspectiva survenirii de numeroase decese și răniri de persoane, lipsiri de libertate și vătămări psihice grave.

A. București – perimetrul format de fostul CC al PCR, Palatul Regal, Biblioteca Centrală Universitară, Palatul Telefoanelor, Sala Palatului, blocul "Romarta", hotelurile Lido, Ambassador, Athenee Palace și București, fostul sediu al Direcției a v-a din DSS, plus străzile adiacente.

După plecarea cuplului prezidențial Ceaușescu, revoluționarii, fără a întâmpina vreo împotrivire au pătruns în sediul fostului CC al PCR. Cadrele Direcției a V-a din DSS

și cadrele USLA, aflate în paza acestui obiectiv, au depus armele și muniția aferentă în anumite încăperi sau le-au abandonat în diferite locuri din sediu. În felul acesta a fost posibilă înarmarea multor civili pătrunși în sediu. Același lucru este valabil și cu privire la armamentul și muniția aparținând Statului Major al Gărzilor Patriotice din fostul CC al PCR.

În acele momente, populația din întreaga țară se afla sub imperiul unui val de euforie generală.

Deși inițial, așa cum s-a arătat, unitățile militare desfășurate în zona centrală din București au primit ordin de retragere în cazărmi, ulterior, acestea au primit ordin de la vârful ierarhiei militare de a intra în misiuni de pază a unor obiective de importanță deosebită din București.

Succesiv, în Piața Palatului au sosit numeroase forțe aparținând MApN, fără a se cunoaște între ele și fără a primi o misiune clară de luptă, elemente esențiale pentru coordonare și eficiență. Acestor forțe, inutil desfășurate prin raportare la realitatea momentului, li s-au adăugat formațiuni de gărzi patriotice și foarte mulți civili înarmați cu arme militare. În zona centrală se aflau și zeci de mii de revoluționari.

Ocuparea sediului fostului CC al PCR a fost urmată în după amiaza zilei de 22.12.1989 și de ocuparea de către militari și civili a clădirilor de importanță deosebită, inclusiv strategică, din zona centrală a capitalei. Este vorba de Palatul Republicii (fostul Consiliu de Stat și Muzeul de Artă), sediul Direcției a V-a din DSS, Biblioteca Centrală Universitară, Hotelul Lido, Hotelul București, Hotelul Athenee Palace, Hotelul Ambassador, Palatul Telefoanelor, Sala Palatului, blocul "Romarta".

Examinarea probelor administrate a evidențiat că civilii (mai ales cei înarmați) nu s-au supus rigorii militare, iar mișcarea lor necoordonată și necontrolată, pe fond de instalare și amplificare a psihozei securist-teroriste, a contribuit la urmările tragice existente.

În urma aparițiilor televizate și sistematice aparținând inculpaților Iliescu Ion și Voiculescu Voican Gelu, a comunicatelor CFSN și a dezinformărilor lansate prin TVR (instituție aflată tot sub autoritatea liderilor CFSN) s-a instalat treptat în rândul militarilor și civililor o stare de panică și derută generalizate. În scurt timp, s-a cristalizat sintagma "securist-terorist", aspect care i-a determinat pe militarii MApN și pe civili să-i identifice pe militarii aparținând MI-DSS ca fiind ostili, dușmani. Concomitent, **pe fond de psihoză și lipsă de coordonare, militarii MApN și civilii înarmați s-au identificat între ei ca fiind teroriști-securiști, din această confuzie generalizată rezultând focul fratricid generalizat.**

În jurul orelor 18:30-19:00 în Piața Revoluției s-au declanșat primele focuri de armă, momentul respectiv fiind transmis de Televiziunea Română și astfel receptat în întreaga țară.

Probele administrate au demonstrat că militarii fostului DSS, care aveau în pază Consiliul de Stat, au părăsit imobilul la scurt timp după plecarea cuplului Ceaușescu (orele 12.06), iar militarii de la U.M. 0530 București-trupe de securitate, au fost dezarmați și puși sub controlul maselor de revoluționari.

Foarte important este faptul că, **în după amiaza zilei de 22.12.1989, în sediul Consiliului de Stat au pătruns numeroși civili, mulți dintre ei înarmați, iar în cursul**

după-amiezii aceleiași zile, acolo au pătruns și militari ai MApN, printre care o subunitate de parașutiști aparținând U.M.01842 Boteni.

Unii martori au afirmat că primele focuri de armă trase în zonă au fost executate din sau de pe Palatul Regal. În legătură cu această posibilitate trebuie arătat că din declarațiile martorilor audiați a rezultat că *au existat situații de declanșare accidentală a armelor sau situații în care revoluționarii înarmați și-au manifestat bucuria privind victoria Revoluției, trăgând în plan vertical cu armamentul aflat asupra lor.*

După lansarea informației conform căreia de pe sau din Palatul Regal s-a deschis focul, numeroasele forțe militare eterogene aflate în perimetrul pieței au ripostat total necontrolat și disproporționat asupra tuturor clădirilor aflate în zonă.

Psihoza securist-teroristă, starea de oboseală și lipsa totală de coordonare au făcut ca în perimetrul Pieței Palatului să moară 73 de persoane, alte 254 de persoane fiind rănite prin împușcare. Situația acestora se regăsește expusă în cuprinsul volumelor II-IV ale prezentului rechizitoriu.

În intervalul critic, dar și ulterior evenimentelor au fost efectuate multiple verificări ale clădirilor asupra cărora s-a executat un tir intens, clădiri de unde s-a presupus că au acționat securist-teroriștii. Prin aceste verificări nu au fost obținute niciun fel de probe (arme suspecte, muniție, simulatoare de foc de infanterie, persoane decedate sau rănite), care să permită concluzia conform căreia au fost desfășurate cu intenție acțiuni ostile Revoluției.

Analiza jurnalelor de luptă și examinarea declarațiilor militarilor audiați în cauză au permis stabilirea locurilor din care au acționat efectivele M.Ap.N. La sediul fostului CC al PCR au acționat cadrele U.M.01026 Buc, U.M. 01908 Buc, U.M. 01051 Buc și U.M. 01305 Buc. În piață și în Palatul Regal s-au aflat trei batalioane de tancuri și TAB-uri de la U.M. 01060 Buc, U.M. 01046 Buc, U.M. 01220 Buc și U.M. 01842 Titu. La Palatul Telefoanelor au fost dispuși militari ai U.M. 01046 Buc, U.M. 0563 Buc și U.M. 01305 Buc. **În sediul Direcției a V-a DSS au îndeplinit misiuni militare din U.M. 01026 București.** În hotelurile Lido, Ambasador și București au fost amplasați militari de la U.M. 01870 Buc și U.M. 01842 Titu.

Probatoriul administrat a relevat că toate situațiile în care, în intervalul 22-30 decembrie 1989, au decedat sau au fost rănite persoane (civili și militari) în perimetrul supus analizei, au fost generate de focul fratricid cauzat de conduita factorilor decizionali politico-militari care au preluat puterea de stat la data de 22 decembrie 1989, începând cu orele 16.00. În mod tragic, militarii și civilii, pe fond de psihoză securist- teroristă, s-au identificat în mod reciproc ca fiind securiști-teroriști. Asta în condițiile în care **toate clădirile importante din perimetrul Pieței Revoluției au fost ocupate încă din după-amiaza zilei de 22 decembrie, în mod exclusiv de forțele MApN și de civili (foarte mulți înarmați).** Focul fratricid a fost inevitabil, având în vedere că aceste forțe nu se cunoșteau, nu au avut asigurată comunicarea între ele, lor alăturându-li-se în valuri succesive alte forțe, cu aceleași deficiențe grave. Însă factorul esențial pentru declanșarea focului fratricid generalizat l-a constituit inducerea în eroare săvârșită de noua conducere politico- militară a României reprezentată de cei trei inculpați. Fără conduita infracțională a acestora, tragicele evenimente care s-au declanșat începând cu seara zilei de 22 decembrie, nu ar fi existat.

Pentru exemplificare, se vor reda pasajele relevante din declarațiile multor martori sau persoane vătămate care, în timp, au relatat despre starea de fapt din acest perimetru. Vor fi prezentate și alte probe doveditoare ale stării de fapt. Se va observa că multe dintre aceste declarații au fost obținute în perioada imediat următoare evenimentelor revoluționare, astfel încât acuratețea acestora nu a fost alterată de trecerea timpului sau de multiplele informații apărute despre Revoluția din 1989, în ultimii 33 de ani.

Astfel,

1. *Imaginile video* realizate în decembrie 1989 de TVR și atașate prezentului dosar ca fiind probe (vol. XI – Documente, pag. 4, suport optic HDD, apoi extrase relevante, cu transcriere – pag.14-41, inclusiv suport optic), surprind momentul deschiderii focului în Piața Palatului. În timpul unui discurs ținut în balconul fostului CC, se aud în mod distinct și clar rafale scurte provenite probabil de la unul sau mai multe pistoale mitralieră. Concomitent, o persoană a afirmat că rafalele sunt trase de pe Palatul Republicii. Imediat după aceste rafale, din balcon, mulțimea este îndemnată la calm, afirmându-se că focurile de armă sunt generate ca urmare a intervenției militarilor MApN în Palatul Republicii (cu aproximativ 20 de minute mai devreme este filmat momentul în care de la balconul CC-ului se afirmă că au fost trimiși 10 militari ai MApN în Palatul Republicii pentru a verifica această clădire). În pofida apelurilor liniștitoare, forțele MApN dispuse în fața fostului CC al PCR, au deschis un foc generalizat cu tot armamentul aflat în dotare, cu precădere în direcția Palatului Regal și Bibliotecii Centrale Universitare. Timp de aproximativ 15 minute, a fost filmată, moment cu moment, o adevărată canonadă, declanșată de aceste forțe. Cu toate acestea, se observă că masele de revoluționari au realizat rapid că nu se află în pericol. Calitatea imaginilor filmate este foarte bună și se observă că atât militarii aflați în piață cât și revoluționarii sunt calmi, chiar detașați. Mai mult, în timpul respectivei canonade, vorbitorii de la balconul CC au rămas pe loc într-o stare evidentă de calm, fără ca asupra lor (și, implicit, asupra CC) să se fi deschis focul. Sunt surprinse incendiile izbucnite în interiorul Palatului Republicii, dar și incendiul care a cuprins rotonda Bibliotecii Naționale.

Imediat după oprirea tragerilor, de la microfonul aflat pe balconul CC a luat cuvântul un bărbat care s-a recomandat a fi comandantul dispozitivului de apărare și care a spus: ***”Să înceteze focul (...) au ajuns militarii dincolo! Nimeni nu a tras în dumneavoastră și nimeni nu a murit! Vă rog încetați focul! Militari, încetați focul! Am dat foc palatului și nu trebuia! Nimeni nu a tras în noi! Vă rog încetați focul! Militari, încetați focul! Nu trage nimeni în noi! S-au tras mii de gloanțe și nimeni nu a murit! Militarii români să nu mai tragă!”***

Filmarea arată că imediat după încetarea focului, din balconul CC au continuat să ia cuvântul și să se adreseze mulțimii diverse persoane, **printre care și Iliescu Ion**. Asupra acestuia din urmă nu a planat niciun fel de pericol și chiar a constatat în mod direct realitatea din piață.

2. Martorul P.B - în decembrie 1989 student la Facultatea de Regie și Film, sediul SPM, 08.08.2018 (vol.IV – Declarații, f.65-72) – „În data de 22 decembrie 1989 (...) în fostul CC intrau și ieșeau oameni (...) Am intrat, ne-am plimbat prin toată clădirea (...) Am observat camere în care se aflau arme și oameni în civil care împărțeau arme oricui pe baza buletinului de identitate (...) Am ajuns în balconul CC-ului (...) a început să se tragă în interiorul clădirii (...) strigându-se **„Teroriști la etaj, teroriști la parter!”** fără să

existe în mod evident cineva. Practic s-a creat o confuzie în interior și atunci am observat manifestați în civil care la un strigăt „Teroriști dinspre etajele superioare!” îndreptau arma spre scări, în sus, și trăgeau. De asemenea, cei de sus dacă striga cineva de la etajele inferioare „teroriști” trăgeau de sus în jos”.

3. Declarație olografă A.M, audiat în 13.03.1992, fila 46, vol 4 CC - ”La 22.12.1989 eram la servicii, iar în jurul orei 15:00 am hotărât ca toți muncitorii să ne deplasăm în Piața Palatului... Am plecat spre TVR, din curiozitate, pentru că în Piața palatului nu părea să mai aibă loc vreun eveniment deosebit... După circa o oră am hotărât să mă întorc în Piața Palatului... La puțin timp după ce am ajuns au început să fie trase focuri de armă și am fugit să mă adăpostesc vis a vis de sediul fostului CC... Se trăgeau focuri de armă uneori intens și din câte am văzut **nu se trăgea direct asupra oamenilor...** Am intrat în sediul fostului CC, cu intenția să iau și eu o armă și să lupt împotriva celor care au deschis focul. Această idee mi-a venit după ce am văzut un civil care avea un pistol mitralieră și care mi-a spus că se distribuie arme în sediul CC. Am urcat la ultimul etaj și am văzut armament în două camere. Un ofițer de armată m-a dat un pistol TT cu 2-3 încărcătoare, fără să-mi ceară vreun act. Am ieșit din sediu și m-am alăturat unor militari. Eram derutați pentru că nu știam cine trage și împotriva cărui inamic să acționeze. În final, au hotărât să meargă spre Consiliul de Stat cu intenția să intre în imobil. I-am însoțit. În parcul de lângă Biserica Crețulescu s-a tras asupra noastră din blocul de lângă biserică și atunci ne-am răspândit și ne-am aruncat la pământ. Eu nu am tras cu pistolul pentru că nu știam în cine să trag și nu mă lămurisem unde sunt teroriștii. În timp ce stăteam culcat, au apărut mai mulți civili care m-au imobilizat strigând că sunt terorist. M-au lovit și m-au dus vis a vis de Palatul Regal. Mi-au luat actele, pistolul, încărcătoarele și m-au lovit în continuare. Cineva dintre cei care m-au lovit m-a tăiat cu un cuțit. Menționez că, **am fost luat drept terorist din cauza hainelor cu care eram îmbrăcat...** M-au urcat într-o mașină RABA, m-au transportat la sediul TVR, unde am fost legat de un scaun... Am fost interogat.”

4. Declarație persoană vătămată C.V, audiat în 19.06.2008, fila 113, vol 12 CC - ”În 1989 eram șofer. La 22.12.1989, împreună cu alți manifestați, am intrat în Palatul Regal și am urcat la etajul 2. Aici am găsit un bărbat în civil care s-a legitimat ca ofițer de securitate având ca sarcină paza Muzeului de Artă. Avea asupra lui un pistol mitralieră. Ne-a spus că nu a tras nici un foc de armă, arătându-ne încărcătorul plin. L-am dezarmat și l-am condus spre CC, păstrând arma și muniția. Ajungând în mulțimea din Piața Palatului, cei care fuseseră cu mine în Palatul Regal au început să strige că am prins teroristul. În acel moment, cei din mulțime au început să ne lovească, pe mine care aveam arma și pe cel de la securitate. Eu am fost lăsat în pace, însă pe cel de la securitate l-au jucat în picioare... cel de la securitate a fost luat și dus undeva la subsolul CC. Nu știu ce s-a mai întâmplat cu acesta, dar când l-am predat era desfigurat... În noaptea de 22/23.12.1989 am fost repartizat să asigur paza într-un birou de lângă balcon, alături de alți civili înarmați și de militari. **S-a tras toată noaptea spre Palatul Regal și clădirile din jur. Din biroul în care mă aflam au tras militari și civili spre Palatul Regal, la etajele superioare, unde spuneau că există mișcare.** Se trăgea și din fața CC unde erau militari, tancuri și TAB-uri. **În acea noapte a intrat în biroul în care mă aflam un bărbat care a deschis focul asupra noastră. Au răspuns civilii și militarii, iar bărbatul a fost împușcat.** Când a fost dezbrăcat, bărbatul prezenta sub combinezon o uniformă militară de culoare

kaki. Asupra sa nu a fost găsit nici un act de identitate... La 23.12.1989 am rămas în CC asigurând paza de la etajul 1... a continuat să se tragă spre palat și clădirile din jur. **S-a tras și spre Biserica Crețulescu unde ni s-a sus că sunt teroriști. Se auzeau focuri de armă și din incinta CC. În noaptea de 23/24.12.1989 s-a tras asupra noastră de pe un hol paralel cu cel de pe care ne aflam noi. Înainte să se tragă au trecut pe lângă noi un militar și un civil care schimbaseră parola de stingere și aprindere a unui bec de pe hol. S-a tras aproximativ 5 min. din acel hol, după care focul a încetat. Apoi, dinspre capătul holului, un militar, cel care schimbase parola a deschis focul asupra noastră. În acel moment am simțit o arsură la antebrațul stâng. Lângă mine erau doi civili împușcați mortal și încă un militar grav rănit, împușcat în stomac. Militarul a tras o rafală de foc automat, consumând toată muniția din încărcător. Un ofițer M.Ap.N. a întrebat cine a tras și i-am indicat pe militarul din capătul holului. Ofițerul s-a îndreptat spre acesta, a pus mâna pe țeava armei și a văzut că era fierbinte, a scos încărcătorul și a văzut că era gol, l-a înjurat pe militar după care a scos pistolul i l-a pus în gură și i-a spus că îl împușcă pentru ce a făcut. Militarul a început să plângă și a făcut pe el.. nu pot preciza cine a tras prima dată de pe holul paralel, dar știam că acolo erau tot militari și civili, în pază”.**

5. Martor A.M, audiat în 18.07.2006, fila 28, vol 14 CC - ”În decembrie 1989 eram cadru militar la U.M 01842 Titu-parașutist. La 22.12.1989 am aflat comunicatul privind sinuciderea generalului Vasile Milea... în jurul orelor 12:30 am auzit comunicatul privind fuga soților Ceaușescu... în jurul orelor 16:00 toată unitatea s-a adunat pe aerodrom, batalionul din care făceam parte a plecat spre Capitală cu elicopterele Puma. Datorită faptului că primiserăm ordine contradictorii, muniția am repartizat-o anterior decolării doar la trei militari din cei zece, pe restul dotându-i cu muniție pe Calea Victoriei din București... un colonel, reprezentant al comandamentului trupelor de parașutiști ne-a prelucrat în sensul că trebuie să ne deplasăm în zona CC unde se trăgea. Nu a specificat cine deschisese focul. **La un filtru am fost opriți de revoluționarii conduși de actorul Mircea Diaconu, care s-a convins că suntem parașutiști, deși inițial ne consideraseră teroriști, deoarece aveam o ținută atipică pentru militari... în Piața CC se vedeau focuri intense cu gloanțe trasoare. Mi s-a ordonat să ne deplasăm pe flancul stâng și să ieșim pe străzile laterale în dreptul Ateneului. Pe flancul drept cpt. C.S. urma să iasă la Biserica Luterană, iar cpt. B. urma să înainteze pe Calea Victoriei pentru a ieși în Piața Palatului. Eu și subunitatea mea am ajuns în fața Ateneului, dar cpt. B nu a putut înainta deoarece s-a tras asupra lui din clădirile adiacente, **regrupându-se și intrând în Hotelul București.** După o oră ne-am retras și noi la Hotelul București. În intervalul 19:30-20:30, cât am rămas în fața Ateneului, am observat că militarii infanteriști trăgeau cu pistoalele mitralieră spre Palatul Regal. TAB-urile au deschis focul spre foisorul Bibliotecii Universitare, incendiindu-l. **Dinspre Palatul Regal nu am observat să se tragă focuri de armă. După ce ne-am retras în Hotelul București, am aflat că un militar fusese rănit la picior, iar un alt militar fusese rănit în apropierea Bisericii Luterane, decedând ulterior... În seara zilei de 22.12.1989, cpt. B și o grupă de militari s-au deplasat în incinta Palatului Regal și pe terasa acestuia unde unul dintre militari a fost rănit în picior retrăgându-se cu toții. Tot în noaptea de 22/23.12.1989 un militar a fost împușcat în piept în timp ce se afla la etajul 3 al hotelului, decedând ulterior... Pe 23.12.1989, am continuat misiunea****

pe acoperișul Hotelului București, iar în jurul orei 10:00, am primit ordin să mă deplasez în Palatul Regal, unde am asigurat paza până în seara zilei de 23.12.1989.”

6.Declarație p.văt. C.G, audiat în 31.05.2006, fila 117, vol 17 CC - **”În decembrie 1989 eram elev în clasa a XII-a... La 22.12.1989 am intrat în clădirea CC, pe geamul din dreapta intrării... i-am întrebat pe civilii înarmați de unde au armele, aceștia spunând că de la subsolul CC-ului... eu căram cu o brancardă o persoană rănită, spre punctul sanitar. Ajuns în dreptul acestuia, am ridicat privirea, am văzut cum un soldat a îndreptat pistolul automat spre mine și a deschis focul asupra mea, fără nici o somație. Nu-mi explic de ce a tras asupra mea, eu trecând anterior în mai multe rânduri prin acea zonă, cărând brancarda cu persoane rănite. Am fost atins de mai multe gloanțe, în brațul stâng și am început să pierd mult sânge.”**

7.Martor I.L, audiat în 28.10.2008, fila 18, vol 22 CC - **”În decembrie 1989 eram distribuitor la Centrala ICTB... La 22.12.1989, mai mulți manifestanți au intrat în CC... În după amiaza aceleiași zile, până în ora 17:00 m-am reîntors în zona CC... După lăsarea întinericului am auzit primele focuri de armă. Am privit către Hotelul Athenee Palace și am văzut foc la gura țevii de la fereastra unei încăperi. Rețin că militarii din două TAB-uri au deschis focul spre acea cameră, însă, practic a fost lovită de gloanțe toată fațada hotelului. Imediat s-au deschis focuri de armă și de pe clădirea CC, către blocul de vis a vis și către Muzeul de Artă. Personal, eu nu am observat ca din aceste două clădiri să tragă cineva... În clădirea CC erau foarte mulți civili din rândul manifestanților care aveau asupra lor pistoale mitralieră. În interior se aflau ofițeri M.Ap.N și militari în termen , echipați de război. Am sesizat și prezența unor militari de la U.M.0563 unde făcusem și eu armata. Atât militarii, cât și civilii înarmați, după deschiderea focului, se poziționaseră la ferestre, cu fața către piață și Muzeul de Artă și trăgeau la întâmplare, în toate clădirile din jur. Practic, dacă cuiva i se părea că vede o umbră sau o lumină aprinsă începea să tragă spre acel loc, fiind urmat de cei din jurul lui. Acest fenomen se petrecea și datorită propagării zvonului că în zonă și-au făcut apariția elemente teroriste, fidele încă regimului comunist care pot deschide focul asupra revoluționarilor și Armatei. Din ceea ce am văzut acolo am înțeles că nimeni nu asculta de ordinele vreunui organizator, civil sau militar, fiecare făcea ce voia sau trăgea la întâmplare... am fost de față când un locotenent s-a împușcat singur în picior... am vrut să urca la etaj pe scara mare, însă în timp ce urcam scările, de pe holul etajului 2, s-a deschis foc asupra noastră. O femeie și doi bărbați care erau în fața mea au fost împușcați, fiind răniți grav. Pe unul din bărbați am încercat să-l trag în jos pe scară, gema foarte tare. Celălalt bărat și femeia nu mai mișcau. Am încercat și eu să-mi procur o armă, am luat legătura cu un ofițer de tancuri îmbrăcat în combinezon negru, însă nu avea nici o armă pe care să mi-o distribuie. Atunci am dat ideea de a-mi lua armament din incinta Direcției a V-A. Sergiu Nicolaescu ne-a dat aprobare să mergem în clădirea Direcției a V-a și să aducem armament. Am plecat cu ofițerul de tancuri, iar în clădirea Direcției a V-a am luat legătura cu un ofițer M.Ap.N și cu militarii care preluaseră clădirea. De la rastele ni s-au dat mai multe pistoale mitralieră i o ladă cu muniție. Nu s-a întocmit nici un act cu ocazia reluării armelor. Am ieșit cu armele, prin curtea Direcției a V-A, cu intenția de a merge înapoi n CC. Când am ieșit din curtea Direcției a V-a spre noi s-a deschis foc de armă. Trăgeau atât civilii, cât și militarii amplasați în clădirea CC. Am strigat să nu se mai tragă asupra noastră, focul a încetat și am observat că ofițerul de tancuri fusese**

rănit la genunchi. După ce l-am transportat pe ofițerul de tancuri în clădirea CC, am observat că în clădirea CC, la intrarea de la poarta C erau legați cu mâinile la spate 6 bărbați, civili, bătuți, cu tumefacții la nivelul feței. Despre aceștia, militarii spuneau că sunt teroriști prinși în clădirea CC. Nu aveau asupra lor arme sau alte obiecte și mărturiseau că nu sunt teroriști și că de fapt veniseră la furat. Asupra lor se găsiseră pixuri, stilouri și alte bunuri pe care le sustrăseseră mai devreme din încăperile CC. Dimineața pe 23.12.1989 am aflat că într-un birou de la UTC a fost prins un terorist. M-am dus să văd despre ce este vorba și am constatat că acolo se ascunsese un milițian de la Circa 1, rămas din dimineața de 22.12.1989. Cu acesta s-a lămurit problema, iar muniția lui era completă... am rămas în clădirea UTC pînă la 28.12.1989. Într-una din aceste zile, la etajul 2 se afla un civil înarmat care trăgea mai mereu cu pistolul mitralieră, fără rost. Din cauza lui, de mai multe ori s-a deschis focul spre noi dinspre clădirea CC. Am insistat să i se ia arma, existând pericolul să fim împușcați din cauza lui. Îl bănuiesc pe acest individ că a tras asupra celor trei persoane pe scările CC. Acesta ocupase camera bufetului de la etajul 2, de unde se deschisese focul... Doresc să menționez un aspect care cu siguranță a dus la rănirea unor persoane la CC. Dan Iosif, care era un fel de conducător în acele zile, a avut inițiativa ca pe timpul nopții, pe holurile CC să se planteze sticle goale care în eventualitatea apariției vreunui intrus erau dărâmate, anunțând în acest fel gărzile civile sau militare. La căderea sticlelor se deschidea automat foc în direcția respectivă, fără somație sau alte verificări. Multe astfel de sticle au fost puse în subsolul CC, de unde se auzeau periodic focuri de armă.”

8. Martor L.V, audiat în 25.11.2008, fila 287, vol 27 CC - ”În decembrie 1989 eram subofițer la U.M. 01060 București. În după amiaza de 22.12.1989 s-a dat ordin de deplasare fără a ne fi comunicată misiunea. Am ieșit primul tanc, iar tancurile au intrat în Piața Palatului pe mai multe străzi, oprindu-se în fața palatului, o parte cu fața către palat și o parte cu fața către CC. Tancul în care mă aflam era dispus cu fața către CC. În momentul intrării în piață, civilii ne-au spus că sunt lunetiști în zonă, motiv pentru care am închis obloanele tancului și nu am mai ieșit de acolo până noaptea... am fost atenționat că se trage de la etajele superioare ale CC, ocazie cu care am remarcat foc la gura țevii la nivelele superioare ale CC... Îmi amintesc că la 23.12.1989 am deschis focul asupra clădirii roșii, aflată în apropierea Direcției a V-a... Tot la 23.12.1989, lt. P. trebuia să se deplaseze cu tancul în fața Direcției a V-a și să execute foc cu două lovituri de tun în interior. Deoarece mecanicul conductor a refuzat să se apropie cu tancul de clădire, mi s-a ordonat mie să conduc acel tanc. Am acceptat, am urcat pe tancul respectiv, am ajuns în fața Direcției a V-a, unde lt. P a tras două lovituri de tun, pe o fereastră de la demisol. Cauza tragerii a fost că se zvonea că acolo se ascund teroriști. Imediat după aceasta, am format o echipă și ne-am deplasat pentru a verifica ce se află în interiorul clădirii Direcției a V-a. Fiindu-ne frică de ceea ce am putea găsi în interior, am aruncat două grenade pe fereastră și am intrat imediat după explozie. Am controlat pe rând încăperile. În clădire se vedeau urmele de gloanțe trase din afară, însă nu am remarcat nici un tub de cartuș care să ateste că de acolo ar fi tras cineva. Ne-am deplasat până la etajul 1. La întoarcere, m-am apropiat de ferestrele din spate ale unui birou și am văzut că în blocul e vis a vis o doamnă îmi făcea semn să mă uit în jos. Astfel, am remarcat că la un metru sub fereastră se afla acoperișul unui garaj pe care se găsea o persoană decedată. Am coborât pe garaj și l-am dat jos pe cel împușcat. Cu această ocazie am remarcat că, practic era

tăiat pe jumătate la nivelul bazinului. Consider că rana putea fi provocată doar de armamentul greu de pe tanc sau TAB. Pe decedat l-am depus pe trotuar lângă clădire. Am mai observat pe peretele unde se afla și fereastra, urma rafalei care probabil îl lovisse ... după direcția de tragere, acesta nu putea fi împușcat decât de tancurile aflate mai departe de clădire, în timp ce se afla lângă fereastra pe care a căzut și al cărei pervaz era murdar de sânge... La 23.12.1989, mă aflu în tanc și am primit ordin de la S să dau tancul înapoi pentru că a fost minat. Am executat manevra ordonată. Când am ieșit din tanc am aflat că doi indivizi au pus un pachet pe șenila tancului, amândoi fiind împușcați de către S. Mai târziu s-a aflat că de fapt era vorba despre geanta unor reporteri și nici de cum despre o mină... P 23 sau 24 decembrie 1989 s-a tras asupra noastră cu o mitralieră de calibrul mare. Am intrat imediat în tanc să depistăm de unde se trage dar tirul nu s-a repetat. După revenirea în unitate, colegul meu plt. V.I, aflat într-un tanc alăturat, mi-a povestit pentru că se bucură enorm pentru că nu m-a omorât deoarece rafala respectivă a fost trasă de el cu mitraliera de pe tanc. Mi-a povestit că în momentul în care a intrat în tanc s-a dezechilibrat și a acționat trăgaciul mitralierei antiaeriene care s-a rotit trăgând o rafală în plan orizontal. Consider că este posibil ca proiectilele trase să fi lovit manifestanți... la un moment dat, cineva a găsit geantă lângă bordură și mai mulți am tras asupra ei cu mitraliera de pe tanc, fără să calculăm că ricoșeurile ar putea lovi populația civilă.”

9. Martorul S.I fost director general al Bibliotecii Centrale Universitare (audiat la 10.10.2017, vol.II – Declarații, f.257-273) a declarat următoarele: „Lumea a venit în număr mare în piață, într-o bucurie imensă și nimic nu prevestea ce urma să se întâmple, cred că în jurul orelor 14,00-15,00 în piață și-au făcut apariția și tancurile armatei în scopul protejării. Sau așa am crezut eu, pentru că după ce s-a întunecat, afară au început împușcăturile. Eu nu am putut localiza de unde au început tragerile pentru că temerea era mult prea mare și cu toții ne adăposteam, chiar ne culcam la pământ. Însă am putut observa că forțele militare existente au început o ripostă susținută. Nici astăzi nu știu împotriva cui. Din păcate se trăgea puternic asupra clădirii în care se afla BCU, tezaur de cultură și depozit al unor valori culturale inestimabile. Mi-am luat inima în dinți și am coborât în stradă în încercarea de a opri tirul asupra acestei clădiri. L-am întrebat pe primul militar, un soldat, de ce trage asupra clădirii bibliotecii și mi-a spus că din ordinul ofițerului care se afla prezent acolo, maior Mureșan. Ulterior, am auzit că a devenit general pe probleme de cultură. Am văzut multe tancuri aliniate în acel sector toate cu fața spre bibliotecă. Am mers la acest ofițer și i-am reproșat că trage asupra bibliotecii, însă acesta a replicat, adevărat sau mincinos, nu pot să-mi dau seama, că nu cunoaște ce adăpostește respectiva clădire și că de acolo s-ar fi tras asupra militarilor. L-am rugat să transmită prin stație tuturor echipajelor din tancuri să înceteze focul, însă acesta a afirmat că și dacă ar face-o nu l-ar asculta nimeni. În prezența mea ofițerul a ordonat prin stația tancului său celorlalte echipaje să oprească tragerea, însă nu cunosc dacă apelul era și transmis sau dacă sistemul funcționa, deoarece nu a avut niciun efect, toate echipajele continuând să tragă. S-a tras asupra bibliotecii cu tot armamentul din dotare, mă refer aici atât la mitraliere, inclusiv cea de calibrul mare cât și cu tunul de pe tanc. Am întrebat personal și alți militari, mergând de la tanc la tanc, de ce doresc să distrugă aceste valori, însă mi s-a răspuns cu insolentă „Domnu', nu stați dvs. pe tanc la noapte, eu stau pe tanc, decât să plângă mama mai bine să plângă mă-sa, facem noi liniște”. Disperat că nu reușesc să opresc tirul am

mers personal până la intrarea „C” din clădirea CC și am mers până în holul central unde am fost oprit de militari și civili înarmați. Deși am precizat scopul venirii mele, mi s-a spus că este periculos să ajung la etajul 7 unde sunt cei care pot lua decizii și că nu mă sfătuiesc să merg la acel nivel, deoarece pot fi împușcat. Am scris atunci pe o bucată de hârtie ruptă dintr-un sac ce conținea pufuleți următoarele cuvinte: „se distruge o bogăție națională, ordonați oprirea focului”. Am încercat să transmit acest mesaj militarilor pentru a fi dus la cei care iau decizii. Un militar a preluat hârtia, însă altul l-a atenționat că riscă enorm să fie împușcat și atunci s-a renunțat la orice demers. Am lăsat hârtia militarilor în speranța că mesajul va fi dus celor care coordonează acțiunea și m-am îndreptat spre ieșirea principală. Ușa din fier forjat rămânea închisă, dar fereastra era deschisă și puteai comunica cu exteriorul. Așa l-am întâlnit pe regizorul Sergiu Nicolaescu, aflat în stradă de partea cealaltă. Îl cunoșteam, și am remarcat că purta pantaloni militari bufanți și o tunică de tip militar, iar la gât avea un pistol de tip mitralieră. I-am adus la cunoștință și acestuia, într-un gest de disperare, că se distruge o avuție națională și l-am rugat să intervină pentru a opri tirul asupra imobilului BCU. Mi-a răspuns: „Ce știi dumneata, vin asupra Bucureștiului câteva regimente, nu ne arde de focul de aici”. Așadar nu am rezolvat nimic și m-am întors către BCU cu dorința de a intra, însă nu am mai putut, bucăți din zid cădeau în urma tragerilor, iar acoperișul ardea. Deoarece nu mai puteam intra, am plecat acasă. De aici am sunat de câteva ori la pompieri și am sesizat nenorocirea, însă mi s-a răspuns că nu lucrează sub gloanțe. A doua zi, 23.12.1989, în jurul orei 12,00, am revenit la sediul bibliotecii și am găsit un dezastru. Rafturi întregi cu cărți erau mistuite de incendiu, însă cenușa păstra forma volumelor inițiale. Am chemat pe M. R., H. P. și alți câțiva angajați și am inspectat biblioteca și am făcut o constatare a prejudiciului. În acel moment nu se mai trăgea, dar mai ardea lemnul în pod. Am remarcat că, sporadic se trăgea din direcția palatului Regal asupra bibliotecii și chiar câteva gloanțe mi-au șuiertat pe la ureche. Consider că aceste trageri au fost urmate de apariția noastră la nivelul podului. Părea că se trage din aripa aflată în apropierea Hotelului Athenee Palace, respectiv Bd. Știrbei. Împreună cu cei menționați mai sus cu mijloace minime, respectiv cu apa de la hidranții fără presiune am reușit să stingem focarul care încă mai exista. Din păcate pagubele sunt iremediabile, întrucât s-au distrus circa 500.000 volume valoroase, de exemplu: întreaga bibliotecă Maiorescu, saci întregi cu corespondență Coșbuc, perioada românească a lui Mircea Eliade și altele. **Nu cunosc nici astăzi, după atâția ani, cine au putut fi așa numiții teroriști.**”

10. Martor Ș.M, audiat în 23.12.1993, fila 232 vol 101 CC - ”În decembrie 1989 eram comandantul Batalionului II tancuri din U.M. 01060 București. În seara zilei de 22.12.1989, în jurul orelor 19:00, am primit ordin de la comandamentul unității pentru apărarea noii conduceri a statului, care în acel moment își desfășura activitatea în sediul fostului CC. Pentru îndeplinirea acestei misiuni, subunitatea pe care o comandam urma să pătrundă în Piața Palatului... **ca semn de recunoaștere între noi și forțele care acționau deja în piață a fost stabilit drapelul de stat al României, cu stema decupată. În ceea ce privește inamicul, nu mi s-au făcut precizări concrete. Tot ceea ce ni s-a spus a fost că forțe ostile noii puteri, securitate și trupe speciale, dar și din exteriorul țării, au atacat sediul noii conduceri a statului...** Am pătruns în Piața Palatului prin str. Onești. Am întâlnit foarte mulți cetățeni care erau precipitați. Am aflat de la aceștia că trăgători neidentificați și nelocalizați au tras și continuau să tragă asupra mulțimii din piață. Am

fost în mod insistent avertizat să intru în tanc, pentru a evita să fiu ucis. **În momentul în care am pătruns în piață, priveliștea era dezolantă. Palatul Regal avea fațada ciuruită de gloanțe, pe alocuri era afumată, iar majoritatea ferestrelor erau sparte. Cupola stângă a Bibliotecii Centrale Universitare arse în întregime și încă mai fumega. Blocul din fața fostului CC avea incendiate ultimele două etaje. Populația din piață se compunea atât din persoane civile, unele înarmate, cât și din militari. Pe tot parcursul deplasării pe str. Onești, cât și pe timpul intrării în piață se auzeau puternice focuri de armă și am văzut mulți civili înarmați și militari trăgând în special în direcția Palatului Republicii... am dispus tancurile din subordine cu frontul către palat... atitudinea civililor față de noi era mai mult decât pozitivă, însă prin acțiunile lor haotice și prin faptul că mai toți doreau să urce pe tancuri a fost imposibil să realizez un dispozitiv de luptă organizat și eficient... La un moment dat, imediat după sosirea noastră în piață, s-a tras asupra locurilor indicate de către civili ca fiind pozițiile de tragere ale celor ce-i terorizau pe revoluționari. La scurt timp, constatând netemeinicia cererilor acestora, cât și riscul implicat de asemenea acțiuni, nu am mai angajat acest duel de foc cu obiectiv incert... Până în dimineața zilei de 23.12.1989 am fost martorii unui spectacol incredibil. Se trăgea din toate locurile și în toate direcțiile. Cu toate acestea, mulțimea nu părăsea piața. În tot acest timp, nu am identificat nici un posibil inamic... erau suficiente câteva focuri de armă trase de unul cu mai multă inițiativă, dar mai puțină stăpânire de sine, că se și pornea o adevărată canonadă. Acest scenariu s-a repetat pe toată noaptea de 22/23.12.1989, dar și în cursul zilei de 23.12.1989... În ziua de 23.12.1989 și noaptea care a urmat, confuzia nu s-a risipit. Ea a fost întreținută de incertitudinea deja existentă și de lipsa precizărilor de la eșaloanele superioare. Confuzia a fost amplificată de zvonurile care circulau prin mijloacele de informare în masă și chiar prin rețelele noastre militare. Aceste zvonuri erau tot mai neliniștitoare printre altele, ni s-a comunicat că este foarte posibil un atac cu elicoptere de luptă și cu tancuri îndreptat împotriva noastră. S-a mai spus că în piață va fi parașutat un desant aerian aparținând unei puteri străine, iar că din depozitul U.M. 01012 București s-a sustras o mare cantitate de explozibil cu scopul minării tancurilor din piață. De la comandantul unității am aflat că cei aflați în cazarmă rezistă cu greu atacurilor executate cu mașini de luptă, de forțe puternice.”**

11. Martor M.C, audiat în 29.12.1989, vol 2 CC, fila 67 - ”Sunt militar în termen la U.M. 01026 București, iar la data de 22.12.1989 compania din care fac parte a primit misiunea de a merge la clădirea Consiliului de Stat, în scopul asigurării apărării... Ajunși acolo, fără a primi vreo misiune am fost puși să așteptăm lângă biserica de vis a vis... asta era în jurul orelor 10:00-11:00... Noi am primit ordin să ridicăm armele cu țeava orientată în sus. Am primit de asemenea ordin ca în cazul în care populația pătrunde să nu lăsăm să ne ocupe pozițiile, folosind în acest scop patul armei, mâinile și picioarele. În ordin s-a specificat că nu trebuie să tragem. La un moment dat, populația a reușit să pătrundă peste tot, condiții în care un civil ne-a ordonat să intrăm în clădirea Consiliului de Stat, unde la etajul I într-o sală rotundă cu scaune multe ne-a ordonat să stăm liniștiți și să așteptăm noi ordine... Populația strânsă acolo a apelat la noi să depunem armele pentru a nu se isca incidente iar noi, cu toții am pus armele în autocamionul militar cu care am venit... Am fost încolonați de comandanții noștri, dar nu s-a menținut ordinea în deplasare, întrucât ne-am amestecat prin mulțime. Împreună cu alți colegi am ajuns pe cont propriu la unitate. Mașina cu arme nu sosise. La aproximativ o oră și jumătate a sosit. Cunosco

faptul că nu lipseau arme. Am fost apoi cu toții la televizor unde am văzut că se trăgea în populație în preajma Consiliului de Stat, condiții în care am primit înapoi armamentul, primind ordin să ne întoarcem.... Sub comanda col. C am urcat în toată clădirea, fiind plasați câte doi la fiecare intrare (erau și din rândul populației pe coridoare, care de asemenea păzeau intrările și ieșirile, clădirea fiind deja ocupată de populație). Nu am primit vreun consemn, practic nu cunosc ce trebuia să fac. După ora 21:00, împreună cu mai mulți colegi, ne-am deplasat și am ocupat poziție în curtea interioară a consiliului. Am asistat, fără să fiu văzut întrucât era noapte, la o discuție între un cadru militar și lt.maj. V.R în care s-au înțeles să rămână izolați în acel corp de clădire, izolați, fără a ști cineva de ei. După aceea, lt.maj. V.R a venit la fruntașul V, spunându-i să pună plintoanele. Eu, considerând că acel cadru militar și lt.maj. V.R au pactizat cu teroriștii, am fugit spre ieșirea unde se afla populația strânsă. Caporalul A. văzând acest lucru m-a oprit, spunându-mi să merg înapoi, am rămas ascuns printre alți militari. Fruntașul V. a ordonat să rămână patru plintoane la ușă, printre care și eu. Cei numiți, printre care și eu m fost chemați la cap. A., pe are l-am văzut cu arma îndreptată spre noi. Știind că în mine s-a încercat a se trage, am avut convingerea că, caporalul A. va trage în noi, motiv pentru care am tras în el și l-am doborât... Imediat după aceea, am sărit prin geamul de la ușă, amestecându-mă în mulțime. Arma am lăsat-o unor studenți, iar eu fiind rănit la degetele mâinii drepte atunci când am sărit prin geam, am fost internat... În noaptea de 22/23.12.1989 l-am văzut pe lt. B. în timp ce a tras cu pistolul mitralieră într-un civil neînarmat care pătrunsese în zona curții interioare, doborându-l.”

12. Martor B.G, audiat în 14.02.1990, fila 76, vol 2 CC - ”În legătură cu fapta sold. Moise Cornel care l-a împușcat mortal pe caporalul A.I arăt că, în noaptea de 23/24.12.1989, în jurul orelor 23:00, mă aflu împreună cu fiucele mele în clădirea fostului CC, la parter... Tot aici, se afla o bancă pe care stătea un militar cu gradul de caporal. Pe acel hol, la geamuri, se mai aflau militari care asigurau apărarea. Eu și acel caporal asiguram împreună, cu schimbul, apărarea la intrarea spre holul din corpul B. Amândoi eram înarmați. La un moment dat, din celălalt capăt al holului cineva a strigat ”Caporal! Vezi că vine spre tine un pușcaș! Ai grijă unde îl pui!”... Prin lumina obscură de pe hol l-am văzut pe acel militar trecând pe hol în poziția târâș, în dreptul geamurilor. Unul din soldații de la geamuri i-a spus acestuia ”Ridică-te mă, că nu trage nimeni și mergi normal!”. Acesta nu s-a ridicat, continuând să meargă târâș până ce a trecut de porțiunea gemurilor, când s-a ridicat în picioare... Când a ajuns în dreptul cap. A, a deschis foc împotriva acestuia doborându-l. Precizez că, cap. A stătea pe bancă iar pistolul mitralieră era lăsat pe picioare, cu piedica pusă. Cap. A nu a purtat vreo discuție cu soldatul Moise (al cărui nume acum îl aflu) și nici nu a avut arma îndreptată spre acesta. Eu și fiucele mele am rămas îngroziți... În momentul următor soldatul Moise a spart geamul de la holul B și a pătruns acolo abandonând arma, apoi s-a predat... După ce a abandonat arma a început să plângă... L-am întrebat de ce a tras... În momentele următoare lt.maj. V.R a căutat să vină spre poziția mea, având asupra lui un pistol mitralieră... L-am somat și dezarmat pe acest lt.maj... În după amiaza zilei de 23.12.1989, lt. B.G i s-a descărcat pistolul, rănindu-l la picior.”

13. Martor S.L, audiat în 30.12.1989, fila 80, vol 2 CC - ”Sunt militar în termen la U.M. 01026 București... În dimineața de 24.12.1989 au fost trase focuri de armă de pe coridorul corpului A... În acel moment a trecut pe lângă mine soldatul Moise care a

deschis foc împotriva caporalului A, care stătea pe o banc în interior. Acesta a decedat. Cu puțin timp înainte de aceasta, sold. Moise a început să vorbească de unul singur vorbe de neînțeles.”

14. Declarație olografă lt. B.G, audiat în 19.09.1990, fila 89, vol 2 CC - *”În seara zilei de 22.12.1989, plutonul pe care îl comand a fost plasat la obiectivul clădirii fostului CC... Cu referire la acuzația că aș fi deschis foc împotriva unui civil în noaptea de 22.12.1989, arăt că acest lucru este adevărat, dar în următoarele condiții: Exista consemnul de a nu lăsa vreo persoană să se apropie de obiectiv. În aceste condiții, o persoană a căutat să pătrundă în dispozitiv, a fost somată să se întoarcă, de mai multe ori, dar nu a răspuns somației. Ca atare, potrivit consemnului eu și cap. C am tras la picioare. Precizez că acea persoană nu a fost ucisă... Aproape toți militarii eram foarte obosiți și stresați... În seara de 23.12.1989, fiind foarte obosit, am mers la bucătărie unde am rugat să mi se facă o cafea, după care m-am întins pe un pat și am adormit aproximativ o oră... Ulterior, în timp ce stăteam pe o masă, mi-am rezemat cotul drept de tocul pistolului atingând probabil pârghia de asigurare și astfel s-a declanșat o împușcătură, rănindu-mă pe partea interioară a coapsei drepte... Nu este adevărat că aș fi avut intenția de a mă autoaccidenta.”*

15. Declarație olografă A.G, audiat în 14.01.1990, fila 3, vol 4 CC - *”Sunt militar în termen la U.M. 02058 București... În noaptea de 22/23.12.1989 am primit ordin să ne deplasăm la Palat unde urma să primim armament și să apărăm clădirea. Ne-am imbarcat în camion, iar în jurul orei 02:30 am ajuns undeva în apropierea Palatului, debarcându-ne lângă o clădire cu aproximativ 4 etaje, intrând cu întreg plutonul în curtea blocului. Imediat a început să se tragă asupra noastră cu arme automate... După aproximativ 15 min. am încercat să mă mișc târâș pentru a mă adăposti și am fost împușcat în umăr. Am rămas în poziția culcat până când prin fața blocului a trecut un grup masiv de persoane cu drapele și atunci ne-am ridicat cu toții, au fost adunate cele două cadavre ale colegilor noștri, precum și răniții grav și ne-am strecurat în grupul de persoane... După câte mi-am putut da seama asupra noastră s-a tras cu cartușe obișnuite... După părerea mea, cei care trăgeau în noi erau 5 sau 6 persoane situate în același loc.”*

16. Martor S.R, audiată în 01.05.1990, fila 21, vol 4 CC - *”La 22.12.1989, colegii noștri A.A și P.W au plecat de la Balotești la București. În urma apelului de la televiziune ne-am hotărât să plecăm în București, să participăm la revoluție, de unde ne-am întors la 23.12.1989... La 28.12.1989 am aflat că A.A și P.W au decedat... A.A a decedat la Sala Palatului, iar P.W, fiind într-o stare disperată a hotărât să meargă la Academia Militară unde a decedat în noaptea de 23/24.12.1989.. Știu că P.W a fost categorisit drept terorist, dar ulterior eroarea a fost îndreptată.”*

17. Martor G.C, audiată în 17.05.1990, fila 22, vol 4 CC - *”Am fost colegă de serviciu cu P.W și A.A care urmau să se căsătorească. Pe data de 22.12.1989, după amiază, cei doi au plecat împreună la TV, nu știu cu ce mijloc de transport s-au deplasat... În urma apelurilor de la TV eu și alți colegi am plecat la Radio și TV cu salvarea condusă de șoferul H.V pentru acordarea de prim ajutor. Am plecat în jurul orei 24:00... Nu am avut vești de la P.W și A.A... Întrucât până la 28.12.1989 cei doi nu s-au prezentat la servicii, am început să-i căutăm și ne-am constituit în grupe de căutare... I-am găsit pe amândoi la IML, decedați, cadavrul lui P.W se afla într-o încăpere mare unde se aflau și multe alte cadavre, iar pe Andreea am găsit-o la crematoriu... Am aflat că nu s-a reușit luarea cadavrului lui*

P.W, întrucât era considerat terorist și a fost mutat în altă sală unde era păzit de soldați... La Marele Stat Major am explicat că acesta nu era terorist, ci erou.”

18. Declarație olografă G.T, audiat în 16.10.1991, fila 53, vol 4 CC - ***”În seara de 22.12.1989, aflându-mă în corpul de gardă al televiziunii am fost de față când doi civili au adus un suspect care fusese reținut ca terorist și care era rănit la picioare... Suspectul a fost legat de un scaun în camera de gardă... Din tot ce am aflat referitor la acesta (Andone) mi-am formulat convingerea că nu putea fi terorist, ci cel mult un om iresponsabil care nu și-a dat seama de riscurile pe care și le-a asumat umblând în acele împrejurări, îmbrăcat civil și înarmat, cu atât mai mult cu cât aspectul fizic îl dezavantaja. Era brunet și purta mustață, portretul presupus al teroriștilor.”***

19. Martor I.I, audiat în 09.07.1990, fila 89, vol 4 CC - ***”În ziua de 22.12.1989, în jurul orelor 18:00, am plecat din unitate, în misiune la sediul fostului CC... Rețin că era în a doua seară de la intrarea în misiune, era întuneric, când noi am observat că pe peretele din curtea interioară, pe peretele drept cum stăteam la pervazul geamului (cu spatele la piață), niște siluete de indivizi, 2 sau 3 coborau pe un cablu. În acel moment, am primit ordin să deschidem foc asupra celor ce încercau să pătrundă în interior. Cei ce se aflau în dispozitiv au început să tragă spre acel loc, cu armamentul din dotare, respectiv pistol mitralieră și pușcă mitralieră. Am văzut când unul dintre cei ce încercau să coboare în curtea interioară și-a făcut balans și a intrat pe geam, prin spargerea acestuia. Nu știu ce s-a întâmplat cu ceilalți, noi căutând să ne apărăm pentru a nu fi surprinși... Mai precizez că în acea noapte de 23/24.12.1989, s-a tras intens în sediul fostului CC și nu puteai să-ți dai seama, sau să apreciezi, de unde se trage sau de către cine, fiind întuneric și un vacarm total.”***

20. Declarație olografă R.G, audiat în 03.07.1993, fila 18 vol 79 CC - ***”Am participat la asaltul și apărarea CC, în data de 22.12.1989... am pătruns în clădirea CC la orele 18:00, la parter, unde am ocupat camera de emisie-recepție TV. Am asigurat condițiile necesare transmiterii emisiunii TV de la carul de reportaj aflat în mijlocul pieței. În timpul nopții de 22/23.12.1989 evenimentele care s-au derulat au fost foarte dure și tragice, deoarece s-a tras simultan și din holul parterului dar și prin fereastra camerei. În urma acestor focuri au murit trei oameni. Doi au fost împușcați în momentul când, din cauza fricii, au fugit pe fereastră. În momentul când coborau pe scara de acces din exterior, în interiorul curții din spatele clădirii, au fost împușcați. Cel de-al treilea a fost împușcat în timp ce se afla în spatele meu.”***

21. Martor C.I, audiat în 03.06.1991, fila 88, vol 4 CC ***”Am fost militar în termen la U.M.01026 București. La 22.12.1989 compania din care făceam parte a fost trimisă la fostul CC. În noaptea de 23/24.12.1989 am executat serviciul la parterul acestei clădiri... Eu și comandantul de companie am fost solicitați la comandantul obiectivului. Astfel, am plecat amândoi pe un coridor și am auzit o rafală de armă automată... În momentul în care am auzit rafala ne-am întors în locul unde a rămas plutonul și am constatat că înlocuitorul la comanda plutonului, cap. A.I era decedat. Din discuțiile purtate cu frt. V.I am aflat că A.I a fost împușcat de către soldatul A.P., care imediat după comiterea faptei a fugit de la fața locului printr-un geam.”***

21. Declarație persoană vătămată B.A, audiat în 28.01.2008, fila 79, vol 4 CC ***”În decembrie 1989 eram angajat în cadrul Întreprinderii Ascensorul București... La 22.12.1989 am pătruns în fostul sediu al CC prin geamurile sparte de la ușile principale***

de acces... **Într-o încăpere se afla un televizor la care urmăream transmisiunile TV... În clădire au început să se audă zvonuri cu privire la teroriști iar cineva mi-a dat o banderolă spunând că este un mijloc de recunoaștere a revoluționarilor. În timp, aceste banderole s-au schimbat de mai multe ori (când galbene, când roșii, albastre, tricolore). Timpul a trecut relativ repede în acel haos... Am auzit focuri de armă din exterior și atunci am mers la o fereastră unde la perete, lângă geam, am văzut un pistol mitralieră... Apropiindu-mă de fereastră am văzut guri de foc dinspre Palatul Regal. Am luat rama respectivă, am dezasigurat-o, punând pârghia la foc automat și fără a ținti am tras trei rafale înspre Palatul Regal. Menționez că nu am sesizat ca în jurul meu să se fi auzit gloanțe venind dinspre Palatul Regal. Nu știu exact câte cartușe erau în armă, însă știu sigur că am golit încărcătorul.”**

22. Martor B.I, audiată în 15.02.1990, fila 2, vol 7 CC ”Sunt fiica decedatei B.M. care locuia într-un imobil situat pe strada Onești. În seara zilei de **24.12.1989 am discutat la telefon cu ea și mi-a spus că este dezastru în casă și că se trage... În ziua de 26.12.1989 împreună cu administratoarea am reușit să pătrundem în apartament ... pe mama am găsit-o pe pat prezentând urme de împușcare... În imobil am găsit lumina aprinsă ca urmare a împușcării unui tub berman, situație în care lumina nu se mai putea stinge.”**

23. Declarație olografă B.D, audiată în 04.04.1991, fila 78, vol 7 CC ”Pe data de 22.12.1989, în jurul orelor 11:00, m-am dus în Piața Revoluției... Cu greu am reușit să ajung în dreptul intrării principale a CC... În aceeași zi, în jurul orelor 18:00, m-am dus din nou în Piața Revoluției ca să cumpăr ziare... Pe la orele 23:00 m-am întors în dreptul Restaurantului Cina ca să le duc pachetele cu mâncare soldaților care erau cu tancuri în Piața Revoluției. **La un moment dat, în timp ce stăteam lângă un tanc a apărut la un geam al bibliotecii un bărbat cu un steag în mâini, dar l-au împușcat... Împreună cu alți colegi m-am dus la TVR, să ajutăm acolo. Ne-am dat seama că oamenii nu au ce să caute pe stradă pentru că erau împușcați, marea majoritate a lor din greșeală... Ne-am oprit lângă Hotelul Lido pentru că se trăgea din toate direcțiile și nu puteam trece. Cu greu am reușit să ajungem în dreptul Societății Franceze... am ajuns lângă Librăria Crețulescu, unde era plin de soldați. Ne-am ascuns în spatele coloanelor și așteptam să se facă liniște ca să plecăm acasă. Când au încetat, am ieșit câțiva de după coloane, dar cu o rafală ne-au nimerit pe toți... cu o mașină de pompieri am fost transportați la Spitalul Colțea.”**

24. Declarație olografă B.C, audiat în 07.01.1992, fila 94, vol 7 CC - ”În data de 22.12.1989 am fost la serviciu, după care am plecat acasă. M-am reîntors în jurul orelor 14:00. M-am întâlnit cu dl. ing. G.M. cu care am mers în Piața Palatului... în urma apelurilor repetate de la televizor, cum că Televiziunea este atacată și că este nevoie de ajutor, m-am deplasat acolo. Am plecat de la Televiziune în data de 23.12.1989. În data de 23.12.1989 m-am dus la servici unde m-am întâlnit cu colegii mei care făceau baraje pentru controlul mașinilor... **În jurul orelor 14:30 am plecat spre locuința mamei mele însă am fost surprins de un tir de focuri, care proveneau din zona Sălii Palatului. M-am adăpostit în holul unui bloc. Acolo m-am întâlnit cu un grup de parașutiști de la o unitate miliară din Boteni, condusă de cpt. C. În urma rugăminții de a-i ajuta să care armamentul pe terasa blocului și de a rămâne cu ei, am răspuns afirmativ. În noaptea de 23/24.12.1989 am intrat în post, fiind rănit în jurul orelor 03:30. Bănuiesc că primul glonț a fost tras de**

pe terasa Hotelului București, rănindu-mă în piept. Al doilea glonț a fost tras din spatele meu de către un soldat, dintr-o eroare.”

25. Declarație persoană vătămată B.G, audiat în 31.01.2008, fila 119, vol 7 CC - *”În cursul zilei de 22.12.1989, de la televizor am aflat despre fuga soților Ceaușescu... în cursul după amiezii aceleiași zile am hotărât să mergem să apărăm TVR... se auziseră zvonurile legate de faptul că TVR este atacată de teroriști. La momentul respectiv credeam că teroriștii sunt lucrători de securitate sau cetățeni străini loiali soților Ceaușescu.”*

26. Declarație persoană vătămată B.I, audiat în 26.05.2008, fila 2, vol 8 CC *”Pe data de 23.12.1989, ca urmare a apelurilor repetate adresate la TVR pentru ca cetățenii țării să se deplaseze la București, fiul meu, B.S. a hotărât să se deplaseze cu mai mulți consăteni în București... s-au deplasat spre București cu trenul accelerat Baia Mare-București... până pe data de 27.12.1989 nu am știut nimic concret despre fiul meu... Ulterior, am aflat că fiul meu și prietenii lui se aflau în noaptea de 24.12.1989 în Piața CC, când la un moment dat s-a deschis focul asupra lor de pe un TAB, ocazie cu care fiul meu a fost rănit prin împușcare... fiul meu se afla într-o stare foarte gravă, având mâinile și picioarele paralizate, iar în spital timp de 5 zile nu a primit apă și mâncare. Prezenta o rană la nivelul coloanei vertebrale, secțiune de măduvă, glonțul ricoșând sub piele până la maxilarul inferior drept, unde a rămas până când fiul meu a fost înmormântat... Am aflat faptul că în momentul în care fiul meu a fost adus la Spitalul Gheorghe Marinescu a fost primit și tratat cu ostilitate de către angajații spitalului. Cineva ar fi spus ”Ăstuia nu-i dați nici mâncare și nici apă pentru că este terorist și a tras de pe Comitetul Central!”... am aflat de la P.A studentă la medicină că în perioada în care a fost internat fiului meu nu i s-au dat hrană și apă, iar personalul spitalului a făcut glume batjocoritoare și umilitoare la adresa sa. Pe data de 05.01.1990, fiul meu a decedat... am mai aflat faptul că în momentul în care a fost adus la spital a fost interogată cu privire la motivele pentru care se afla adus aici... observând două urme transversale la nivelul abdomenului, impregnate în piele am presupus că fiul meu a fost lovit cu un obiect elastic de către persoanele care l-au interogată.”*

27. Martor P.A, audiată în 15.03.1991, fila 5, vol 8 CC - *”În legătură cu Butuza S, decedat la Revoluție, arăt că la 26.12.1989 m-am dus la Spitalul Gheorghe Marinescu cu vărul meu... Într-un salon erau patru sau cinci paturi, un pat fiind ocupat de Butuza S. În ziua în care l-am cunoscut era perfect conștient. M-a impresionat atitudinea negativă pe care o avea o parte din personalul medical, precum și o parte dintre pacienți, instigați de cadrele medicale, care au generat zvonuri cum că tânărul ar fi fost terorist, spunând ei că numai teroriștii au fost în focul luptei și ca urmare numai ei puteau fi împușcați-ilogic. Era singur fără cunoștințe și prieteni. Era împușcat în coloana vertebrală, ca urmare era în imposibilitate să se miște, să mănânce singur, să-și facă necesitățile... nu îl prea îngrijea nimeni... nu am crezut nici o clipă că ar fi fost terorist... Sergiu era ca orice tânăr, ușor naiv... Ceea ce m-a impresionat a fost modul în care îi trata pe cei care îl considerau terorist, fără să le riposteze, fără să-i urască chiar. Nu știu dacă oricine ar fi fost capabil de asemenea sentimente față de niște oameni nedrepti, limitați... Mi-a povestit că a venit în București cu un ajutor de medicamente, împreună cu mai mulți prieteni... Nu era conștient de gravitatea leziunii, mi-a spus că de abia așteaptă să se facă bine și să deschidă un restaurant, să ne pregătească el mâncare... Ulterior, starea lui s-a înrăutățit... În ziua de 05.01.1990 a decedat.”*

28. Declarație olografă B.C, audiat în 06.02.1991, fila 68, vol 8 CC - **"În seara de 22.12.1989 mă aflam în apropierea str. Boteanu. Deja era întuneric și a început să se tragă. Am fost rănit de un glonț la piciorul stâng. Am observat că se trăgea din blocul Romarta, de undeva dintre Biserica Krețulescu și Palat, dar și din alte părți. Personal, nu am văzut vreo una din persoanele care trăgeau. Desigur că militarii M.Ap.N răspundeau cu foc... În ceea ce privește așa ziii teroriști arăt că, în mod greșit s-au dat arme multor persoane, chiar și copiilor, care trăgeau focuri de armă fără rost, manifestându-și astfel bucuria victoriei revoluției. Am văzut unele persoane care trăgeau, fiind îmbrăcate cu haine kaki, uniforme de gărzi patriotice."**

29. Declarație olografă B.G, audiat în 13.10.1990, fila104, vol 9 CC - **"Pe data de 22.12.1989 am ocupat dispozitiv de luptă în clădirea fostului CC... Am dispus militarii plutonului meu la ușile și ferestrele clădirii... În noaptea de 23/24.12.1989 aveam în dotare un pistol Carpați și un pistol mitralieră cu pat rabatabil... Menționez faptul că am utilizat pistolul Carpați pentru a deschide o ușă metalică, trăgând în broasca acesteia. Cred că din cauza oboselii, nu am asigurat pistolul introducându-l în port pistol dezasigurat și având cartuș pe țevă. Pe data de 24.12.1989... m-am așezat pe colțul unei mese pentru a mă odihni. Când m-am așezat, pistolul s-a descărcat rănindu-mă la piciorul drept în coapsă."**

30. Declarație olografă B.P, audiat în 19.05.1991, fila 144, vol 9 CC - **"În decembrie 1989 eram militar la U.M. 01026 București. În după amiaza zilei de 22.12.1989 împreună cu întreaga companie ne-am deplasat cu autocamioanele la fostul CC, unde am executat misiuni de pază la nivelul 1, până în ziua de 24.12.1989... Menționez faptul că la ferestrele clădirii erau postați alți militari, dar nu știu de la ce unitate... În jurul orei 22:00 au început focuri de armă să fie trase din exterior. Am vrut să mă adăpostesc, moment în care am fost rănit în burtă și la cotul drept. Apreciez faptul că glonțul a venit din interiorul clădirii de la parter."**

31. Declarație olografă B.I, audiat în 15.04.1993, fila 45, vol 10 CC - **"La 22.12.1989 U.M.01051 din care făceam parte a primit misiunea de deplasare la fostul CC pentru pază și apărare... Ajunși în apropierea sediului CC am primit ordin să intrăm în sediu... S-a primit ordin să fie trimisă o echipă formată din trei soldați și doi civili la subsolul CC, pentru cercetare, din echipă am făcut și eu parte... Când am ajuns la intrarea în subsol am observat că ușile care dau în subsol erau deschise, iar în anticameră erau civili și cei din gărzile patriotice... le-am spus să plece pentru că avem ordin să cercetăm subsolul... Din spatele ușilor blindate s-au auzit zgomote specifice încărcării armei... În momentul când doream să închid cele două capace de la intrarea în subsol, s-a deschis una din cele două uși blindate și a început să se tragă asupra noastră, urmând după aceasta un schimb de focuri între noi și cei din interiorul CC. Schimbul de focuri a durat până în momentul când cei din interiorul CC au aruncat o grenadă, iar eu am fost rănit la picior."**

32. Declarație persoană vătămată B.V, audiat în 26.05.2008, fila 55, vol 10 CC- **"În decembrie 1989 eram militar la U.M. 01877 Pantelimon... La 22.12.1989 am fost scoși din unitate și am mers la o unitate de tancuri din comuna Pantelimon... În camioane eram aprox. 150 de militari în termen... După ce s-a înserat am plecat în Piața Palatului. Asupra noastră aveam pistoale mitralieră cu câte 4 încărcătoare și 120 de cartușe, muniție de război. Am ajuns în Piața Palatului pe înserat... Piața era plină de oameni..."**

La puțin timp după ce am intrat în dispozitiv s-au auzit focuri de armă, iar noi ne-am culcat la pământ luând poziție de tragere spre Muzeu și CC. La ordin, am deschis focul înspre Muzeu, ghidându-ne după zona din care se auzeau focurile de armă, fără a avea o țintă precisă. Am tras aprox. 10-15 min. După aceea s-a format grupă de scotocire formată din voluntari, la care am participat și eu. Nu se mai auzeau focuri de armă și am intrat fără probleme în Muzeul de Artă. Am căutat la parter persoane, însă nu am găsit pe nimeni ... După aceea s-au auzit focuri de armă dinspre Bibliotecă și am primit ordin să deschidem focul înspre Bibliotecă. Am luat ca țintă acoperișul Bibliotecii și am tras aprox. 10 cartușe... În timpul nopții am văzut persoane în spatele Hotelului Athenee Palace, am văzut că erau militari în termen de la parașutiști. Ofițerii ne spuneau să evităm contactul cu cei din trupele de securitate... În timp ce stăteam în fața Hotelului Lido s-au auzit focuri de armă de la etajele 2 și 3 din hotel. Am deschis focul asupra camerei de la etajul 3, iar gloanțele mele au intrat pe fereastră... Mi s-a ordonat ca împreună cu un alt coleg B.C. să mergem în Hotelul Ambasador, la etajul 11, să supraveghem acoperișurile din zonă... Am auzit focuri de armă dinspre Hotelul Lido. Am luat ca țintă acoperișul și am tras fără o țintă precisă spre hotelul Lido. La puțin timp, am sesizat că s-a deschis focul înspre noi din partea dreaptă, dinspre Cinematograful Patria. Din câte știam, în zona Patria se aflau militari în termen... după un timp am simțit că-mi curge sânge de la piciorul drept. Colegul meu B. mi-a spus că a fost rănit în zona palmei drepte.”

33. Martor P.G, audiat în 31.03.1990, fila 61, vol 10 CC - ”Sunt ofițer la U.M. 01877. La 23.12.1989, ajungând pe blv. Magheru am observat că din diferite clădiri de pe acest bulevard, persoane necunoscute trăgeau cu arme de foc în stradă. Ajungând la Hotelul Ambasador am aflat de la o persoană că hotelul lor este una din cele mai înalte clădiri din zonă și că de pe terasa hotelului am putea vedea cine și din ce clădire trage. Eu, și lt. maj. C. am urcat la ultimul etaj al hotelului, mai exact la etajul 11 și am dispus plasarea militarilor pe care îi aveam cu noi, circa 7 militari, astfel încât țineam sub observație Hotelul Lido. În jurul orelor 18:00 a început să se tragă și am observat că se trage de pe acoperișul Hotelului Lido. Sesizând că aceștia trag în populație și militarii din stradă, am deschis și noi focul asupra lor și astfel le-am atras atenția asupra pozițiilor noastre... am fost anunțat că sunt răniți. Cei doi militari răniți mi-au raportat că au fost răniți și că bănuiesc că trăgătorii s-ar afla în turnul Cinematografului Patria... am tras și noi în direcția cinematografului, pentru a neutraliza teroriștii, dar nu ni s-a răspuns cu foc.”

34. Declarație olografă N.D, audiat în 31.03.1990, fila 62, vol 10 CC - ”Sunt recepționar la Hotelul Ambasador. La 23.12.1989 eram la serviciu, iar în jurul orelor 17:30 au venit în hotelul nostru circa 50 de militari, conduși de ofițeri. Comandantul lor a solicitat să intre în hotel cu militarii, spunând că hotelul nostru este cea mai înaltă clădire din zonă. Au pătruns în hotel, o parte au fost cazați în camerele de la etajul 2, iar ceilalți au urcat la etajul 11, ocupând poziții în camere și pe cele două terase ale hotelului. De pe aceste terase se observă toată Piața Palatului, Hotelul București, Hotelul Lido, etc. Nu îmi amintesc ca până la venirea militarilor în hotel să se fi tras în zonă... cunosc faptul că și în Hotelul Lido se găseau militari. Știu aceasta pentru că noi țineam în permanență legătură cu Hotelul Lido și ne comunicam reciproc ce se întâmplă în hotelurile noastre... după ce s-a inserat a început să se tragă cu arme de foc în stradă și

din hotel. De la începerea tragerilor și până s-a luminat de ziuă s-a tras în continuu. În stradă se auzeau și mitraliere grele... doi dintre militarii ce luptaseră pe terasă au fost răniți... Precizez că o dată cu cei doi militari răniți salvarea a transportat și o fată care fusese împușcată în cap, în fața hotelului nostru.”

35. Martor B.C, audiat în 02.04.1990, fila 73, vol 10 CC - *”Sunt militar în termen la U.M. 01877 București. La 22.12.1989 împreună cu plutonul de intervenție am fost trimiși în Piața Palatului... ne aflam pe terasa Hotelului Ambassador... am tras două încărcătoare spre Hotelul Lido, când am simțit o arsură la mână dreaptă... Astăzi, 02.04.1990, revăzând locul unde am fost rănit la mână, am constatat că balustradele celor două terase ale Hotelului Ambassador prezintă urme de gloanțe și se observă clar că aceste urme au fost create dinspre clădire spre exterior. De asemenea, am mai constatat că, clădirea Cinematografului Patria este mai puțin înaltă decât terasele unde am fost răniți și nu ar fi fost posibil ca eu și B. să fim împușcați de un trăgător de pe sau din clădirea respectivă... singurii trăgători aflați în partea noastră dreaptă (de unde am fost împușcați) au fost colegii noștri care aveau poziții de tragere pe cea de-a doua terasă... Până astăzi, eu nu am știut că și în Hotelul Lido s-au aflat militari în noaptea de 23/24.12.1989.”*

36. Declarație persoană vătămată B.M, audiat în 22.05.2008, fila 121, vol 10 CC - *”În 1989 eram director la UCECOM... Despre evenimentele din 22.12.1989 am aflat urmărind transmisiunile TV. În după amiaza de 22.12.1989 am pregătit materialele sanitare într-o furgonetă Dacia, iar eu am hotărât să ne deplasăm la sediul CC... am hotărât să mă alătur revoluționarilor și am primit în dotare pușcă mitralieră și muniția aferentă de război. În dimineața de 23.12.1989 din subsol a început să iasă un fum abundent, răspândindu-se zvonul că suntem gazați... o grupă de 5 persoane, militari și civili au pătruns în subsol și au revenit cam după o oră prin bucătărie, fiind acoperiți din creștet și până la picioare cu un praful de culoare albă... În jurul orelor 22:00 lumina s-a stins de mai multe ori, fără a se întâmpla nimic deosebit. În jurul orelor 22:30, în timp ce lumina era stinsă, am avut o presimțire că se va întâmpla ceva și m-am aruncat la pământ. Aproape imediat în încăperea s-a deschis focul în rafale lungi... Lumina s-a aprins din nou și am constatat că în încăperea se aflau mulți răniți civili, unii în stare gravă. Am procedat la strângerea răniților și a decedaților, ar în jurul orelor 23:00 lumina s-a stins din nou și s-au auzit 2-3 focuri de pistol. S-a deschis ușa de la bucătărie, iar o persoană a strigat ”Nu trageți!”, iar în holul unde ne aflam a pătruns un bărbat înarmat... am constatat că era Dan Iosif... În momentul în care mai mulți brancardieri au ajuns pe hol s-au auzit sunete specifice luptei corp la corp, după care s-a deschis focul atât înspre holul infirmeriei, cât și spre holul mare în care mă aflam... Am simțit o arsură în zona șoldului drept, constatând că am fost împușcat de luptători aflați în fața mea, în urma ordinului dat de col. Popescu, concomitent cu ordinul de a stinge lumina, ordinul sunând ”Foc, teroriștii!”. Cu ocazia rănirii mele am căzut peste un morman de farfurii și sticle de apă minerală... La momentul aprinderii luminii, aflându-mă sub masa din centrul încăperii, am fost somat cu arma la cap de către un CFR-ist pentru a preda arma... Într-un moment de acalmie, am fost ridicat de 4 brancardieri, iar în momentul în care am ajuns în capătul holului, s-a deschis focul asupra noastră dintr-o direcție necunoscută. Trei dintre brancardieri au fost împușcați mortal... o parte dintre răniți, printre care și eu, am fost urcați într-un autobuz și duși la spital. Pe traseu, în dreptul*

Restaurantului Scala, s-a deschis foc asupra autobuzului, fiind împușcați mortal șoferul și ocupanții locurilor din stânga, iar medicul însoțitor, o femeie, a fost rănită în zona pieptului. Ulterior, un militar a condus autobuzul la spital”.

37. Declarație olografă C.F, audiat în 10.10.1991, fila 18, vol 11 CC - ***”La 22.12.1989 am fost la servicii, iar apoi am plecat în centru, la Piața Palatului... pe la orele 18:00-19:00 s-au auzit împușcături în subsolul Palatului după puțin timp și de la Muzeul de Artă. Au început mai multe împușcături, eu m-am retras lângă o mașină a TV, unde un bărbat mi-a arătat că se trage de pe Muzeul de Artă. Acest bărbat a propus să mergem cu toții sus pe acoperiș, ne-am dus la intrarea în muzeu, am urcat pe scări, unde am văzut mai mulți tineri. Când urcam pe scări am văzut cam 4-6 tineri care coborau un om pe scări, care îmi amintesc era îmbrăcat în costum de armată, plin de sânge pe față. Am urcat cu alți tineri pe acoperiș, printr-o aerisire. Când am ajuns sus, se auzeau împușcături foarte aproape, ne-am deplasat să vedem de unde se trage, am ajuns cam la capătul acoperișului, nu am văzut pe nimeni, ne-am întors la mijlocul clădirii și atunci ne-am dat seama că trăgea numai armata de jos. Eu am luat o perdea lungă pe care am găsit-o acolo, iar un băiat a luat un steag. Am ieșit la marginea acoperișului și am fluturat perdeaua, iar celălalt steagul. Armata de jos a pus reflectoarele pe noi, iar la megafon a început să se strige să nu se mai tragă pentru că sus sunt tineri revoluționari. După câteva secunde a început iar să se tragă.”***

38. Declarație olografă C.E, audiată în 09.04.1990, fila 91, vol 11 CC - ***”În ziua de 22.12.1989, în jurul orelor 19:00, am primit un telefon de la o vecină de bloc care m-a rugat să o iau la mine în apartament întrucât era singură, bolnavă și îi era frică. Am deschis ușa de la intrare cu intenția să merg de la această vecină, pe palier era lumina stinsă, dar am văzut la lumina din interior un soldat care probabil controla scara blocului. Văzându-l, m-am speriat și am închis ușa. Fără să sune, să bată în ușă sau să someze, soldatul a tras câteva cartușe prin vizor, rănindu-mă la umăr, în regiunea cervicală... am chemat salvarea... la coborârea din apartament, m-am întâlnit din nou cu acel soldat care a recunoscut că mă împușcase din greșeală, cerându-și iertare”.***

39. Declarație persoană vătămată C.I, audiat în 20.06.2006, fila 13, vol 12 CC - ***”În decembrie 1989 eram șofer pe Salvare... În data de 22.12.1989 am văzut la televizor fuga soșilor Ceaușescu... La 23.12.1989 am fost trimis cu un doctor să luăm o persoană rănită. Eram speriat pentru că aflasem de la televizor că în București teroriștii atacau civilii și diferite obiective... am transportat o femeie, ce spunea că este doctor, la Fabrica de Televizoare din Pipera. Aici, am fost somați și percheziționați de către muncitori îmbrăcați în kaki, cu uniforme de gărzi patriotice și înarmați cu pistoale mitralieră. Am văzut că unul dintre aceștia a tras un foc de armă spre doctor, care se afla pe partea dreaptă, noi fiind percheziționați... prin stație am fost trimis la Aeroportul Otopeni pentru a lua o delegație de medici din Franța... de la Băneasa la Otopeni am fost oprit de foarte multe ori de către ofițerii M.Ap.N de pe tancurile staționate pe ambele sensuri ale DNI, fiind amenințat cu pistolul la tâmplă în timp ce afirmam că transportam arme pentru teroriști... în timp ce mă îndreptam spre Spitalul Colțea, am fost oprit de un grup de tineri, aici fiind culcat la pământ un tânăr rănit. Am fost somat de tineri să cobor și să verific dacă am arme pentru teroriști. Am coborât cu mâinile ridicate deasupra capului cu degetele în semn de victorie. În acel moment am auzit un singur foc de armă, concomitent simțind că am fost atins de glonț la mâna stângă. M-am bandajat și mi-am continuat***

activitatea... În zilele de 24 și 25 decembrie 1989 am făcut mai multe curse cu Salvarea. În noaptea de 25.12.1989, am fost trimis să iau un rănit, în apropierea sediului M.Ap.N. Nu am găsit persoana rănită, însă ne-am gândit să mergem la sediul M.Ap.N, să luăm alte persoane rănite. Un plutonier M.Ap.N. mi-a spus că putem intra cu ajutorul lui în curtea M.Ap.N... **Am rulat cu farurile stinse, au fost aprinse niște proiectoare asupra noastră, în fața intrării, fiind somați să coborâm și să ne întindem pe jos, cu fața la pământ... în curte am fost amenințați de către un maior care a spus că ne împușcă "ca pe câini"... menționez că datorită acestor evenimente am rămas cu afecțiuni psihice."**

40. Declarație olografă C.D, audiat în 28.08.1991, fila 91, vol 12 CC "La 22.12.1989 am plecat cu un grup de colegi spre Piața Palatului, unde am ajuns când se retrăgeau trupele și începuse mitingul revoluției. Din acest moment am observat că sunt urmărit de un grup de indivizi suspecți cu aspect îndoielnic. **A doua zi am fost la fabrică, unde am contribuit la organizarea rezistenței împotriva eventualilor teroriști. La întoarcerea acasă s-a tras după mine printre blocuri, accentuându-mi-se starea de tensiune în care mă aflam, mai ales că eram în continuare urmărit de diverse persoane.** În zilele următoare starea de încordare a crescut și datorit tirului neîncetat din zona în care locuiesc... Pe data de 26.12.1989, la ușa apartamentului a sunat o persoană, care a spus că este vecina de palier, vocea fiind identică. Atunci, mama mea a deschis ușa fără să se mai uite pe vizor. A apărut brusc o femeie necunoscută, între două vârste, care fără să dea "Bună ziua!", fără să spună ce vrea, a împins ușa deschisă de mama, forțând intrarea în apartament. În momentul când mama era aproape imobilizată, fiind luată prin surprindere, am venit eu, am observat că femeia respectivă are mâna în poșeta ținută pe abdomen. **Am reușit să o resping, am baricadat ușa și am alarmat vecinii, strigând prin toate ferestrele că pe scară pătrunseseră teroriștii. Apoi mi-au cedat nervii, mi-am pierdut cunoștința și m-am trezit la spital."**

41. Declarație olografă Ș.M, audiată în 03.09.1991, fila 93, vol 12 CC – "La 26.12.1989 l-am auzit pe Condoiu Daniel strigând prin geamul de la bucătărie "Teroriștii, teroriștii!". L-am întrebat ce s-a întâmplat. Tot el "teroriștii, teroriștii!! Sunt pe scară, au încercat să pătrundă în casă!". Oricine își poate aminti atmosfera zilelor revoluției, afară se trăgea, toți eram suspicioși, temători, îngroziți, în stare de stres. Din aceste motive nu am îndrăznit să ieșim. Puțin mai târziu am aflat de la un vecin că la ușa doamnei Condoiu fusese o femeie."

42. Martor P.R, audiat în 24.11.2008, fila 81, vol 14 CC - "În decembrie 1989 eram căpitan la U.M. 01026. La 22.12.1989 m-am deplasat cu o companie de misiuni speciale la fostul sediu al CC. Am ajuns până să se întunece în Piața Palatului, în jurul orelor 17:00... am pătruns în CC unde se aflau numeroși civili. **Am căutat un element de conducere printre civili, însă era debandadă, nu aveam cu cine discuta. La etajul 6 al CC am constatat că mulți civili erau înarmați. Nu știu de unde aveau arme, dar am dedus că erau din rastelele gărzilor patriotice, care erau deschise și se vedea că lipseau arme.** În magazia de arme se aflau civili. Le-am cerut să sisteze repartizarea armelor către civili. Am format din civilii înarmați două grupe pentru a asigura paza platformei acoperișului. Apăruseră zvonuri despre teroriști, însă nu pot preciza de unde au apărut, auzeam la televizor, dar și de la diferiți civili care se prezentau la intrarea în CC... seara și-a făcut apariția și comandantul regimentului cu alte forțe. La sosirea acestora s-a tras intens spre ei. Am auzit că s-a tras spre civilii din Piața Palatului dinspre Palatul Regal, blocul

Romarta și Biblioteca Universitară. **Personal, nu am identificat nici o locație din care să afirm cu certitudine că am văzut cum s-a tras asupra noastră. Civili înarmați trăgeau în exces spre direcțiile de unde credeau că s-a tras... am văzut cum un bărbat în haine civile de culoare maro înainta spre noi și în fugă trăgea de la șold spre holul central. Am scos pistolul mitralieră și am executat un foc de armă spre cel în cauză. Au încetat imediat focurile de armă. Bărbatul respectiv a căzut la pământ, nu știu dacă era rănit sau decedat deoarece am plecat în grabă pentru a lua legătura cu comandantul... toată noaptea am auzit focuri de armă de la etajele 1 și 2... am făcut recunoașteri prin împrejurimi... În noaptea de 24/25.12.1989 s-a prezentat la intrarea principală un ofițer de securitate de la "trupe" care s-a prezentat mr. P și care a adus muniție plutonului de militari de la securitate, aflat la parterul clădirii... Am vorbit cu ofițerul și apoi l-am însoțit către comandantul plutonului de securitate, pentru al recunoaște. În timp ce ne întorceam spre hol le-am explicat celor de la plutonul de securitate că mă îndrept spre ei, explicându-le situația. Am auzit un răcnet, urmat de sunetul specific dezarmării armelor. **Instinctual am sărit spre militarii proprii și la scurt timp am auzit focuri de armă din fața mea. Acolo, se afla plutonul de securitate, militarii proprii și civili înarmați. Mulți dintre aceștia au deschis focul... Ofițerul de securitate și alți civili au decedat în urma acestui incident... În seara zilei de 25.12.1989, lt. maj. D mi-a relatat că accidental l-a împușcat mortal pe sg. maj. S".****

43. Declarație p.văt. C.M, audiat în 04.12.2006, fila 169, vol 17 CC - "În decembrie 1989 eram militar la U.M. 01026 București... La 22.12.1989 s-a comunicat ordinul de deplasare către CC pentru a apăra acest obiectiv de atacurile teroriștilor fideli lui Ceaușescu... am fost îmbarcați aproximativ 50-60 militari, având asupra noastră armamentul și muniția din dotare... am ajuns o dată cu lăsarea serii și am fost debarcați din camioane în mijlocul mulțimii din fața CC... la acea oră nu am auzit focuri de armă în zonă, noi fiind dispuși în fața intrărilor în CC... la scurt timp a auzit focuri de armă și am văzut foc la gura țevii, la etajele superioare ale blocului Romarta și ale corpului Știrbei Vodă din Palatul Regal. Nu am văzut victime în rândul mulțimii și nici efectele gloanțelor pe fațada CC. **Am primit ordin să deschidem focul, spre ferestrele ultimului etaj ale Palatului Regal... în interiorul CC am văzut civili înarmați... am auzit rafale intense dinspre blocul Romarta. Un subofițer ce avea în dotare o pușcă cu lunetă, a afirmat că a văzut de unde se trage și s-a postat în dreptul unei ferestre pentru a riposta. În acel moment însă, a fost nimerit de un glonț în frunte, decedând pe loc... se vorbea în rândul civililor de existența teroriștilor în CC, care circulă prin tunelurile subterane ale clădirii... la un moment dat, s-a aprins lumina pe holul cu infirmeria, ocazie cu care am auzit o rafală, simțind instantaneu că am fost rănit în genunchiul drept, focurile fiind trase dinspre capătul holului. Civilul din stânga mea a fost împușcat mortal cu aceeași ocazie... am auzit în infirmerie despre cel care m-a împușcat că ar fi fost militar."**

44. Martor D.V, audiat în 11.05.1990, fila 98, vol 19 CC - "Aflându-mă în sediul CC, am constatat că în jurul orelor 18:30 a început să se tragă în zonă. În acel moment, eu și C.M. asiguram paza clădirii. Auzind că se trage, ne-am dus și noi la etajele superioare să căutăm arme. **Am găsit arme la etajul 6, iar eu m-am înarmat cu un pistol mitralieră. Am participat la lupte și am tras și noi către Consiliul de Stat..."**

45. Martor B.M, audiată în 12.05.1990, fila 99, vol 19 CC - "Referitor la împrejurările decesului lui C.M., am vorbit cu o tânără, care mi-a spus că a fost de față

când a fost împușcat acesta și mi-a relatat ce s-a întâmplat. Fiind întuneric, noapte, aceasta s-a aflat împreună cu mai mulți bărbați la parterul CC. La un moment dat s-a anunțat că de la subsol vin teroriști. Auzind aceasta, mai mulți bărbați din cameră, în jur de 10, printre care și C.M., au sărit de pe geamul camerei, fiind la parter. A mai spus că bărbații aveau arme la ei. Când cei 10 bărbați au sărit pe geam, militarii care se găseau afară, crezându-i probabil teroriști, au început să tragă în ei, omorând pe loc 9 persoane și rănindu-l pe al 10-lea... tânăra mi-a mai povestit că a scăpat datorită faptului că a rămas în cameră, împreună cu alți bărbați și că nu i-a omorât nimeni.”

46. Declarație olografă C.A, audiat în 07.02.1990, fila 133, vol 19 CC - ”Fratele meu, ucis prin împușcare la 23.12.1989, a stabilit o întâlnire cu un prieten în fața Hotelului Athenee Palace, în seara zilei de 23.12.1989... La 25.12.1989, l-am găsit pe fratele meu, mort la Spitalul Colțea. Aici, mi s-a spus de către medic faptul că a fost adus rănit, în seara zilei de 23.12.1989, în jurul orelor 23:00... **am discutat cu un tânăr care mi-a povestit că s-a aflat împreună cu fratele meu, amândoi înarmați, într-un dispozitiv de pază, la etajul 1 al Palatului Republicii... mi-a mai relatat că amândoi au fost dotați cu arme, că au fost înregistrați pe liste în momentul când au fost dotați cu arme și că fratele meu ar fi fost aproximativ la numărul curent 300.**”

47. Declarație olografă Z.Ș, fila 38, vol 21 CC - ”La 23.12.1989, am plecat de la domiciliul meu întrucât în zonă se trăgea cu arme de foc în toate direcțiile. **M-am întors la domiciliu în jurul orelor 15:00 și am văzut că în jurul clădirii erau foarte mulți militari. Când am urcat în camera în care locuiam, am intrat și în podul blocului. Acolo am văzut un om, întins la pământ într-o poziție nefirească. M-am apropiat și am observat că era mort, prezenta o împușcătură în cap, deasupra ochiului, în zona frunții. Nu am găsit arme sau muniție asupra tânărului mort și consider că a fost împușcat în momentul în care s-a uitat pe luminatorul podului, întrucât militarii și civilii înarmați care acționau în stradă deschideau foc asupra celor care erau văzuți la geamurile clădirilor. În aceleași împrejurări s-a tras asupra mai multor apartamente din imobilul în care locuiesc.**”

48. Declarație p.văt. D.M, audiat în 12.06.2006, fila 2, vol 22 CC - ”În decembrie 1989 eram ofițer la U.M. 01060 București... **În seara zilei de 25.12.1989, în jurul orelor 19:00, în timp ce verificam posturile de pază, la aproximativ 30-40 m față de Biblioteca Centrală, spre CC, am fost împușcat de o persoană, probabil un militar în termen, pe nume B... militarii din subordinea mea trăgeau nu din dispoziția cuiva. S-au speriat și au tras în sus, în aer. În acele momente se trăgea și din alte părți, probabil ei s-au speriat. De fapt, s-au speriat cu siguranță... În continuarea declarației, arăt că după momentul împușcării mele, am auzit de la colegi că **militarul a executat o manevră greșită care a avut ca efect percutarea cartușului și împușcarea mea...** În misiunea pe care am avut-o în fața CC, eu și subordonații mei, eram îmbrăcați în ținuta de postav, kaki. **Privind felul îmbrăcămintei pentru militari tanchiști, precizez că aceștia au în dotare și combinezoane de culoare neagră, pentru protecția uniformei de culoare kaki. Aceste combinezoane au fost folosite de unii colegi tanchiști, cu scopul de a-și proteja hainele.**”**

49. Declarație olografă D.I, audiat în 22.09.1991, fila 89, vol 22 CC - ”Am fost subofițer la U.M. 0530 București... La 18.12.1989 am primit ordin să mă deplasez la Garda Consiliului de Stat... La 22.12.1989, în jurul orelor 15:00-16:00 am primit ordin să încercăm muniția și armamentul din dotarea gărzii, pentru a fi duse la unitate. Am rămas la corpul de gardă, fără armament și muniție, după care am primit ordin să

mergem în Muzeul de Artă, pentru a căra tot ce se poate de la etajele superioare la subsolul muzeului. În jurul orelor 18:00-19:00, am primit de la unitate 15 pistoale mitralieră cu câte un încărcător pentru a putea face paza muzeului, deoarece în muzeu am prins foarte mulți țigani și alte persoane... după ce am recuperat de la sala mică diverse materiale, ieșind pe ușa de la muzeu, am fost înconjurat de un grup de civili de la care am primit lovituri cu un obiect tare, lăsându-mă în comă. La 24.12.1989 m-am trezit la Spitalul de Urgență, în pat, legat de mâini și de picioare, unde am fost interogat de un domn procuror. Procurorul a cerut cadrelor medicale să aibă grijă de mine, nu așa cum au avut până a venit dânsul. După mai multe interogatorii ce mi s-au făcut de tot felul de organe de presă, televiziune, Crucea Roșie și altele, mi s-a făcut ieșirea din spital.”

50. Declarație olografă Ș.M, audiat în 06.01.1992, fila 21, vol 27 CC - ”În decembrie 1989 eram comandant de pluton la U.M. 01060 București. La 22.12.1989 am primit ordin ca împreună cu toată compania să ne deplasăm spre centrul orașului. Seara, pe întuneric, am ajuns în Piața Revoluției, Încă de la intrarea în dispozitiv am observat că în zonă se trăgea... În spatele liniei formată de tancurile noastre, spre Ateneul Român se aflau foarte mulți cetățeni civili neînarmați. Mulți dintre ei, încercau să ne ajute arătându-ne de unde se trage... la un moment dat, am auzit focuri de armă și uitându-mă în acea direcție am văzut venind cu viteză mare dinspre CC o mașină ARO cu farurile aprinse. Ne-am adăpostit și am văzut cum mașina, scăpată de sub control a izbit tancul nostru, în partea laterală din dreapta spate. Nu am observat ca din mașină să se fi tras. Din discuțiile cu cetățenii am aflat că mașina ieșise de la Direcția a V-a și că în ea se aflau 4-5 persoane dintre care una de gen feminin... o persoană sau două din ARO erau încă vii, iar lumea din apropiere dorea să-i prindă spunând că sunt teroriști.” (n.n Imediat după lovirea tancului de către autoturismul ARO, conductorul mecanic al blindatului a făcut o manevră de degajare, a deplasat tancul spre înapoi cu aprox. 1.5 m și astfel l-a surprins pe jurnalistul francez Jean Luis Calderon pe care l-a călcat pe cap cu șenila tancului, provocându-i decesul instantaneu.)

51. Declarație olografă P.G, audiat în 23.01.1990, fila 28, vol 27 CC - ”La 22.12.1989, în jurul orelor 20:30, am ocupat poziție de luptă cu tancurile în Piața Palatului. În jurul orelor 23:00 din garajul de pe str. Onești a ieșit un ARO de culoare albă, în care erau 4 bărbați și o femeie, care trăgeau toți, inclusiv șoferul din mersul mașinii... autoturismul cu teroriști a luat-o pe lângă tancuri. Noi am tras asupra mașinii, iar în urma tirului a pierdut roțile de pe partea dreaptă, a mers târâș 30-40 m până s-a izbit de un tanc. Toți ocupanții autoturismului au fost omorâți prin împușcare. La 23.12.1989 a început să se tragă din sediul Direcției a V-a și clădirea cărămizie de lângă. Inițial, s-a tras mai mult din clădirea cărămizie în care am ripostat și noi până când clădirea a luat foc... au început să tragă și din interiorul Direcției a V-a... eu am aruncat o grenadă la subsol și au ieșit doi indivizi... pe aceștia i-am predat militarilor de la Regimentul de Gardă... întrucât se trăgea în continuare am tras două lovituri de tun în ușa de la intrare, pe o ușă laterală ieșind 6 persoane... în luptele purtate, eu am fost mecanic conductor la tanc și nu am văzut amănunte.”

52. Declarație olografă N.P, audiat în 14.01.1990, fila 33, vol 27 CC - ”M-am alăturat protestului împotriva lui Ceaușescu... după fuga lui Ceaușescu am pătruns în sediul CC împreună cu mai multe persoane. Deoarece în sediu au pătruns și persoane care urmăreau să fure diferite bunuri, s-a propus formarea unor grupuri care să asigure paza

obiectelor de valoare. Eu, împreună cu pictorița S.S. și un cetățean pe nume P. am fost desemnați să intrăm în cabinetul 2. Am avut și o stație de radio-emisie, prin care puteam comunica cu membrii FSN... în jurul orelor 18:30 am auzit că s-a deschis foc... eu am primit de la comandamentul FSN un pistol mitralieră cu pat rabatabil și două cutii cu muniție. Am deschis focul în direcția blocului Atlantic... în noaptea de 22/23.12.1989, împreună cu un tânăr electronist și cu un cetățean membru al FSN am ieșit din sediu spre garaj pentru a solicita o mașină. În garaj a intrat reprezentantul Frontului și a revenit cu un autoturism ARO, condus de un șofer. Ne-am urcat toți în mașină, iar șoferul s-a îndreptat spre Hotelul Athenae Palace, deși eu mi-am exprimat părerea că ar ajungeam mai repede la Poligrafie dacă am fi mers spre Palatul Telefoanelor. La scurt timp după plecare, când eram în fața CC a început să se tragă asupra noastră. Șoferul a fost omorât, iar mașina s-a oprit într-un blindat staționat acolo. Eu am fost lovit de un glonț în umăr... a continuat focul asupra noastră, fiind omorâți o femeie și un tânăr care îmi acordau primul ajutor.”

53. Martor S.C, audiat în 16.10.2008, fila 294, vol 27 CC - ”În decembrie 1989 eram militar în cadrul U.M. 01060 București-încărcător tanc... la 22.12.1989, în jurul orelor 17:30, ni s-a transmis că ne vom deplasa în centru pentru a apăra populația de eventualele atacuri ale teroriștilor. Nu mai rețin exact dacă s-a specificat cuvântul terorist, dar ni s-a spus că aceștia sunt forțe loiale ale soților Ceaușescu, respectiv lucrătorii de securitate... primele focuri de armă s-au auzit din direcția Palatului Regal, fără a sesiza însă foc la gura țevii, după care s-a deschis focul din CC. Nu am sesizat morți sau răniți. Inițial, am deschis focul asupra Palatului Regal. Nu mai rețin dacă cpt. S.M. a ordonat deschiderea focului sau dacă am tras datorită presiunii mulțimii... am sesizat mulți civili înarmați cu pistoale mitralieră. Aceștia dădeau tonul trăgând primii... am văzut la un moment dat un ARO de culoare deschisă, care a venit în viteză de pe str. Onești, în care au executat foc militar și civilii înarmați, după care autoturismul s-a lovit de un tanc. Mulțimea spunea că s-a tras din aceluși ARO, dar eu nu am văzut acest aspect.”

54. Martor G.N, audiat în 15.10.2008, fila 298, vol 27 CC - ”În decembrie 1989 eram militar la U.M. 01060 București... În seara de 22.12.1989, pe cale ierarhică ni s-a comunicat ordinul de a participa la o misiune de neutralizare a forțelor fidele regimului ceaușist din Piața Palatului care puneau populația în pericol făcând uz de armă. Nu ni s-au comunicat alte date despre inamic și nu cunoșteam poziția acestuia... am primit ordin să executăm foc asupra punctelor unde se vedea foc la gura țevii. La scurt timp, am executat foc automat asupra unor ferestre de la ultimul nivel al Palatului Regal, unde am văzut foc la gura țevii... la un moment dat, în timp ce executam foc cu mitraliera înspre partea superioară a Palatului Regal, atât eu, cât și alte echipaje din dispozitiv, a trecut prin dreptul nostru lt. G.M, care ne-a ordonat să oprim focul întrucât pe acoperișul Palatului Regal se aflau civili din rândul demonstrațiilor.”

55. Martor M.C, audiat în 06.02.1990, fila 171, vol 103 CC - ”Locuiesc în blocul Romarta din București. La 22.12.1989, în jurul orei 10:00, am fost lăsați să intrăm în Piața Palatului... în jurul orei 21:00 a început să se tragă puternic în zona CC... în următoarele minute au început să se tragă focuri din toate blocurile vecine CC... în blocul în care locuiesc a intrat un pluton de soldați pentru a vedea din ce apartamente se trage în CC. Cele mai mute focuri proveneau de pe terasa blocului. M-am oferit să ajut soldații,

deoarece este un bloc cu o construcție deosebită, iar eu îl cunosc destul de bine. **Am fost întrebat unde sunt apartamentele securiștilor. Nu am știut concret ce să răspund. Am presupus că poate fi apartamentul nr. 26, chiar vis a vis de apartamentul meu, deoarece în decursul anilor nu am văzut decât de puține ori un bărbat venind foarte rar. Le-am indicat soldaților să mergem la administrator, să ne spună care sunt respectivele apartamente, deoarece venea probabil cu unii dintre ei, când era vreo manifestație să pună steaguri pe balcon... În acest timp se auzeau împușcături de pe bloc. La etajul 6, la un apartament unde nu se afla număr pe ușă, soldații au spart apartamentul dar în cameră nu se afla nimeni... plutonul de soldați era condus de un sublocotenent și de un căpitan, care conducea soldații din CC. Am condus soldații la etajul 8 și am intrat împreună cu ei în casa liftului unde am văzut o umbră... am urcat pe acoperiș și m-am ascuns după casa liftului. După mine a mai urcat un civil cu un băț în mână, care a plecat după umbra pe care am văzut-o împreună... sublocotenentul a luat hotărârea să pună câte un soldat pe fiecare etaj în parte. Soldații aveau consemnul ca nimeni să nu părăsească etajul, iar în momentul când se va apropia sublocotenentul, să-și spună fiecare, șoptit, numele complet, data nașterii și porecla... Deodată, am auzit nenumărate focuri de armă la etajele inferioare. Lumina pe scări s-a stins, a urmat o bubuitură însoțită de foarte mult fum negru și înecăcios. Am spart cu picioarele câteva geamuri de pe casa scărilor, pentru a se face curent... am scos capul în curtea interioară și am observat că se trage la etajul unu... i-am atras atenția soldatului de lângă mine și acesta a început să tragă către geamurile de la etajul 1. La etajele inferioare se trăgea încontinuu. A mai urmat o bubuitură urmată de mult fum. Sublocotenentul a fost informat că teroriștii au fost localizat la etajul 1. Am coborât cu toții până la etajul 2, iar sublocotenentul a ordonat să se oprească focul pentru a avea loc un dialog cu teroriștii. A urmat următorul dialog: "Vă somăm să vă predați. Aruncați armele și ieșiți cu mâinile ridicate. – Nu ne predăm-Aruncați armele și nu veți păți nimic. Nu aveți nici o șansă.- Cine sunteți voi?- Noi suntem armata. – Minți, noi suntem armata, voi sunteți niște lași. – Predați-vă și nu veți păți nimic.- Din ce armată faceți parte?- Armata Română. – Din ce loc?-Regimentul de Gardă. Predați-vă și aruncați armele. – Aruncați-le voi!- N-o să arunce armele o armată întregă pentru câțiva teroriști.- Nu ne predăm. –Vă somăm pentru ultima oară.-Vrem să vorbim cu Florin.- Cine este Florin? Îl cunoști? Ai făcut armata cu el?". Teroriștii nu au mai continuat dialogul. A urmat un schimb de focuri. După aproximativ jumătate de oră, sublocotenentul ne-a rugat să trimitem pe cineva cu grenade deoarece teroriștii nu vor să se predea... am hotărât să mergem... ajungând în partea cealaltă a blocului, am coborât până la etajul 3, unde s-a deschis ușa unui apartament. A scos capul un individ care ne-a strigat: "Mai plecați dracului acasă, că o să dărâmați blocul!". Cuprins de furie, i-am strigat că dacă nu intră imediat în casă îl împușc. Bineînțeles, că nu aveam cu ce... se trăgea în continuu asupra teroriștilor de la scara A... am dialogat cu ceilalți soldați, explicându-le că suntem civili care au venit cu un mesaj din partea celorlalți soldați de la scara A. Am primit următorul răspuns: "Mințiți. Cei trei civili sunt morți și au fost evacuați din bloc."... i-am rugat pe soldați să ne dea o șansă să dovedim cine suntem. Am primit următorul răspuns: "Până număr la trei, să coborâți în viteză, toți o dată, cu mâinile ridicate". L-am rugat pe soldat să dea alt semnal, cu o voce mai scăzută, deoarece ar fi putut fi auzit de teroriștii din bloc care ar fi deschis foc împotriva noastră. Nevrând să mă asculte, soldatul a început numărătoarea, ajungând la 2. Atunci ne-am**

năpustit toți trei pe scară, nu am ajuns la mijlocul scării și s-a deschis foc asupra noastră din curtea interioară. Eu am alunecat pe o treaptă și am căzut în fund. Am scăpat ca prin minune. Am fost preluați de soldați, care ne-au pus la zid sub amenințarea armelor... după un sfert de oră ne-au eliberat. Apoi le-am transmis mesajul, dar nu ne-au luat în serios și ne-au îndrumat să mergem la Palatul Telefoanelor să transmitem acel mesaj. Am coborât până la ieșirea din bloc, ceasul arăta ora 03:45. Afară se trăgea din toate părțile. Am luat-o la fugă spre palat, unde am transmis mesajul. Am primit următorul răspuns: "Lasă că se descurcă ei." Ne-am sfătuit toți trei și am hotărât că nu are rost să ne întoarcem la camarazii noștri, deoarece riscam să fim împușcați și de unii și de alții fără nici un folos..."

56. Martor R.G, audiat în 07.03.1990, fila 279, vol 103 CC - *"În seara zilei de 22.12.1989, în jurul orelor 20:00 mă aflam în fața blocului Romarta, de unde urmăream evenimentele din Piața Palatului. La un moment dat, am văzut pe acoperișul blocului Romarta doi bărbați care agitau un steag alb și un steag tricolor... urmare apariției celor doi bărbați, toți cei aflați în jurul meu au început să afirme că teroriștii se predau, iar un bărbat aflat în apropierea mea a strigat că "l-au atins", în sensul că a fost împușcat în picior și că i-a văzut pe teroriști trăgând. Precizez că în acele momente se auzeau focuri puternice de arme în toată zona Pieței Palatului. Împreună cu bărbatul care prezenta o rană superficială la picior am fugit spre intrarea în bloc, iar în scara blocului am găsit un grup de 7-8 soldați de la U.M. 01026 București. Acestor militari le-am spus că i-am văzut pe teroriști pe acoperișul blocului și împreună cu ei am urcat pe scări spre nivelele superioare ale blocului. Revin și arăt că, am urcat doar cu o parte dintre militari... am urcat pe acoperișul blocului, însă nu am găsit nici o persoană și nici urme ale prezenței teroriștilor... când am ajuns la capătul scărilor de la etajul 1, au izbucnit focuri de armă, l-am văzut pe militarul lăsat de pază ripostând cu foc automat... concomitent am auzit o voce strigând "Predați-vă, sunteți înconjurați, suntem soldați ai Armatei Române!"... militarul pe care îl văzusem ripostând cu foc automat s-a retras spre nivelele inferioare. Totodată, am sesizat prezența la etajul 2 a grupului de soldați cu care anterior urcasem la nivelurile superioare... auzeam din când în când aceeași voce care striga: "Să nu ne omorâm între noi, suntem militari ai aceleiași armate, predați-vă!"... adversarii noștri insistau să ne predăm noi, motivând că și ei sunt militari ai armatei române... precizez că la etajele 2 și 3 se aflau foarte mulți militari și câțiva civili. Presupun că acești militari intraseră în bloc printr-o altă scară."*

57. Martor S.D, audiat în 24.04.1990, fila 370, vol 103 CC - *"Locuiesc în blocul Romarta... În seara de 22.12.1989, în jurul orelor 20:30, aflându-mă în apartament cu soția am auzit sunând soneria. Menționez că în acele momente se auzeau împușcături doar în exteriorul blocului... am auzit bătăi și lovituri puternice aplicate din exterior asupra ușii, iar o voce bărbătească mi-a strigat să deschid pentru că este armata... în apartament a intrat un militar cu gradul de sergent și înarmat cu pistol mitralieră, în spatele lui se mai afla un militar. Sergentul mi-a spus că la etajul 1 sunt teroriști și mi-a cerut să-l las să intre în vestibulul apartamentului. Am permis accesul, iar sergentul i-a ordonat colegului său să ia poziție de tragere pe holul blocului pentru a apăra etajul 2. Apoi, sergentul s-a dus la casa scărilor și a început să tragă rafale automate spre etajul 1. A început să strige "Predați-vă, blocul este încercuit, nu aveți nici o șansă!". Din câte rețin, nu i-a răspuns nimeni... A apărut și un tânăr, îmbrăcat în uniformă de gărzi*

patriotice înarmat cu pistol mitralieră. Sergentul mi-a cerut să-l las să treacă prin apartament pentru a ocupa poziție de tragere spre curtea interioară. Am fost de acord, iar tânărul s-a instalat în balconul de la curtea interioară. La scurt timp, am auzit rafale automate dinspre curtea interioară, câteva gloanțe spărgând geamurile apartamentului meu. Sergentul a strigat: "Bă, nu mai trage că împuști apartamentul!". Împușcăturile spre apartamentul meu au încetat, ceea ce m-a făcut să cred că cel care trăgea era tânărul pe care îl lăsasem să treacă prin apartament. Sergentul a continuat să tragă din capătul scărilor spre etajul 1, după care venea în vestibulul meu. A procedat în acest mod până spre dimineață, timp în care spre etajul 1 a aruncat și 4 grenade. Precizez că după fiecare tragere executată sergentul îi soma pe preținșii adversari să se predea, însă nu-i răspundea nimeni... Țin să fac remarcă conform căreia, după părerea mea, militarii la care m-am referit mai sus erau foarte speriați, neputându-se orienta la fața locului, deoarece blocul Romarta este foarte complicat pentru o persoană care nu-l cunoaște. Militarii trăgeau unde nimereau și fără o țintă precisă."

58. Martor P.G, audiat în 27.04.1990, fila 379, vol 103 CC - *"Locuiesc în blocul Romarta... În jurul orelor 21:00 din seara de 22.12.1989 am auzit o rafală puternică de armă automată, trasă în interiorul blocului nostru. M-am uitat pe geamul de la baie și am văzut că pe holul blocului se aflau 2 sau 3 militari înarmați cu pistoale automate, îmbrăcați în ținută militară, care alergau de colo – colo... În jurul orelor 01:00, am auzit bătăi puternice în ușa apartamentului meu, mi s-a spus că este armata. De teamă, nu am deschis ușa care a fost forțată de doi militari înarmați, care ne-au asigurat că ne vor apăra de teroriștii aflați în bloc. Au ocupat poziții de tragere în bucătăria mea, trăgând prin fereastra ce corespunde spre curtea interioară. Au tras aproape continuu, toată noaptea."*

59. Martor N.C, audiat în 27.04.1990, fila 381, vol 103 CC - *"Locuiesc în blocul Romarta... În seara zilei de 22.12.1989, am auzit primele împușcături provenite din exteriorul blocului... În jurul orelor 22:30, am auzit zgomote de pași care alergau pe holul blocului, urmate imediat de rafale automate. Am auzit mai multe voci bărbătești care strigau "Predați-vă! Nu aveți nici o șansă!". Acestor voci li s-a răspuns, de undeva de mai sus "Predați-vă voi, că voi ați început!". Precizez că aceste discuții se purtau prin curtea interioară și au fost imediat urmate de rafale automate... la un moment dat, am auzit pe hol o voce care a spus: "O să-ți dau bomboane!". Auzind aceste cuvinte, am considerat inițial că pe hol sunt teroriști, lucru înfirmat ulterior... rafalele automate au continuat, am deschis ușa apartamentului pentru a vedea ce se întâmplă. Am constatat că holul era inundat și probabil din cauza zgomotelor pe care le-am făcut s-au tras mai multe împușcături, însă nu am fost rănit... am auzit bătăi în ușă, mi s-a spus că acolo e Armata Română, am deschis ușa și am văzut că pe hol erau mai mulți militari, conduși de un locotenent. Le-am spus că erau să mă împuște, iar ei mi-au motivat că au tras auzind zgomotele produse de mine și crezând că sunt terorist... În dimineața de 23.12.1989, doi militari au venit și ne-au spus că locatarii trebuie să părăsească blocul. În aceste condiții, eu și familia am mers la locuința ginerelui meu. Când am revenit la domiciliu, în ziua de 27.12.1989, am văzut că atât apartamentul meu, cât și cel al vecinilor fuseseră sparte, iar din interior dispăruseră diverse bunuri. În apartamentul meu se găsea un militar care mi-a spus că este de pază. Acest militar mi-a spus că toate apartamentele au fost controlate de armată"*

60. Martor A.M, audiat în 12.05.2005, fila 58, vol 77 CC - "La 22.12.1989... când am ieșit din CC, la lumina reflectoarelor armatei, am văzut pe acoperișul blocului turn, două persoane de sex masculin asupra cărora se trăgea. În același timp, am văzut cum cei doi bărbați ce se aflau pe acoperișul blocului strigau către cei aflați în clădirea CC și cei aflați în piață să nu mai tragă pentru că și ei sunt revoluționari... Menționez că la Palatul Regal, deși se trăgea în el cu foarte multe arme de foc, acolo nu se vedeau nici un fel de mișcări sau prezențe umane. De asemenea, nimeni nu a executat foc de ripostă din clădirea palatului, impresia mea atunci, ca și acum, fiind că asupra acelei clădiri s-a executat foc în mod nejustificat... Am văzut cum, cu tunul de pe tanc, s-a executat foc asupra clădirii în care se afla sediul Direcției a V-a a DSS... distrugerea acestei clădiri mi s-a părut a fi un act total nejustificat."

61. Martor B.D, audiat în 14.06.1994, fila 475, vol 7 Palatul Telefoanelor - "La 22.12.1989 eram ofițer la U.M. 01026 București. În jurul orelor 16:30-17:00 am primit ordin să mă deplasez cu circa 30 de militari la Palatul Telefoanelor... am plasat militari la parterul clădirii, în interior și până la intrarea pentru personal de pe Calea Victoriei. Am mai plasat doi sau trei militari la etajul 4 al palatului. Am mai plasat trei militari la etajele 8 și 9, și unul pe terasă. În jurul orelor 18:00 a apărut un detașament de militari în termen de la U.M. 01046 București, dar și un alt detașament de la U.M. 01305 București... militarii din detașamentul meu aveau un sector de trageri orientat spre blocul turn, militarii de la U.M. 01305 au preluat în responsabilitatea lor sectorul cuprins între centrala de convorbiri internațională și centrul de calcul al palatului. Cunosc că au fost dispuși militari de la U.M 01305 și la etajele superioare ale palatului... în jurul orelor 18:00 a început să se tragă asupra Palatului Telefoanelor... În noaptea de 23/24.12.1989, unul din militarii mei care era lunetist a împușcat un individ aflat în intersecția str. 13 Decembrie și Calea Victoriei. Acesta se mișca în jurul unei basculante oprită în intersecție, având o armă în mână. Arma era îndreptată spre Palatul Telefoanelor... În ziua de 23.12.1989 s-a executat foc automat asupra clădirii din cărămidă roșie de către militarul care se afla în post pe terasă."

62. Declarație olografă N.P, audiat în 12.05.1994, fila 490, vol 7 Palatul Telefoanelor - "În ziua de 25.12.1989, în jurul orei 06:40, am ajuns împreună cu fiul meu, N.A și G.D, pe trotuarul de la colțul fostului Magazin Romarta. Am fost somați cu formula "Stați pe loc, cine sunteți?". Am răspuns "Salariați la telefoane.". Ni s-a spus să înaintăm cu mâinile ridicate, însă s-a deschis focul asupra noastră de sub primul TAB, sau din spatele lui. Am fost împușcați în acea formație, iar apoi duși de un ostaș la Palatul Telefoanelor, pentru prim ajutor. Eu am fost împușcat în șold, iar fiul meu a fost împușcat în abdomen. Fiul meu a decedat chiar la punctul de prim ajutor... menționez că s-a tras din primul TAB... după trei luni, colegul meu care era de serviciu la camera de gărzi patriotice mi-a relatat că, după ce am fost împușcați, un căpitan de la U.M 01046 care conducea operațiunile de la Palatul Telefoanelor, a chemat un caporal și un soldat și le-a luat declarație despre cele întâmplate... În noaptea de 23.12.1989, de la biroul gl. Stănculescu am primit dispoziție telefonică de a tăia circuitele M.I., operațiune pe care am făcut-o cu fiul meu. Același lucru s-a făcut și la centrala Pentaconta."

63. Declarație olografă P.F, audiat în 30.04.1994, fila 495 vol 7 Palatul Telefoanelor - "În legătură cu împușcarea numiților N. și G. arăt că, în dimineața respectivă, toți angajații telefoanelor care se prezentau la servicii veneau dispersați..."

Efectiv cred că, unul din militarii ce se afla culcat sub TAB s-a speriat. Nu cunosc numele militarilor ce se aflau sub TAB... în legătură cu blocul de locatari aflat vis a vis de Palatul Telefoanelor precizez că, în dimineața zilei de 23.12.1989 a venit o mini delegație a locatarilor pentru a mă trage la răspundere și a mă face responsabil pentru dezastrul și morții din blocul lor.”

64. Martor C.M, audiat în 18.01.2008, fila 45, vol 79 CC - ”La 22.12.1989... am pătruns în clădirea CC. Se retrăseseră forțele de ordine. Ceaușescu fugise... **în CC erau mulți civil cu arme AKM, care se împărțeau pe holuri fără nici un fel de ordine. Nu știu de unde erau armele... La 23.12.1989, împreună cu tatăl meu, am plecat spre Televiziunea Română. Aveam la mine o cameră video, cu care am filmat între orele 10:00 până seara târziu. În zona TVR erau mii de oameni... am mers la casa lui Ceaușescu din cartierul Primăverii. În casă erau angajați ai fostei securități, care ne lăsau în interior cu condiția să nu distrugem valorile de acolo. Am organizat apărarea valorilor din vilă, pe care mulți le furau deja... Pe 24.12.1989 am revenit în zona TVR... Pe Calea Dorobanți am văzut un soldat tânăr, militar în termen, care se afla într-o cabină telefonică, lângă curtea TVR și care trăgea cu akm-ul spre partea superioară a turnului TVR. Era speriat că se trage în noi, trăgea în aer. L-am oprit, l-am liniștit și a plecat în curtea TVR.**

După 30 de minute, l-am văzut pe același soldat cum trăgea tot în aer. Erau mulți civili și soldați în zonă.”

Analiza tuturor probelor administrate în cauză, inclusiv cele aflate în volumele ”Jurnale de luptă”, „CC-Sala Palatului”, ”Palatul Telefoanelor”, relevă că focul fratricid a reprezentat cauza multiplelor decese și răniri de persoane rezultate în aceste zone din capitală. Nu există probe apte să indice altă cauză pentru tragediile survenite.

B. București – Sediul central al MAPN, Academia Militară, Unitățile militare din zona Ghencea, zona Mărgeanului, perimetrul cimitirelor Ghencea și Tudor Vladimirescu, șoseaua Antiaeriană și străzile adiacente

Aceste zone se caracterizau în decembrie 1989 printr-o concentrare masivă de unități militare. Obiectivul militar cel mai important îl reprezenta sediul central al MAPN situat pe Drumul Taberei.

Începând cu după-amiaza zilei de 22 decembrie și continuând cu zilele următoare, în aceste zone, pe lângă efectivele militare proprii ale unităților existente aici, la ordin, au fost aduse în valuri succesive numeroase forțe, total eterogene, cu scopul implicării în lupta împotriva elementelor ”securist-teroriste”. În intervalul 22-30 decembrie în aceste zone au avut loc multiple evenimente deosebit de grave, toate însemnând foc fratricid pe fond de profundă psihoză securist-teroristă. Urmările acestor confruntări generate de vasta operațiune de inducere în eroare au fost tragice pentru foarte mulți civili și militari, fiind creată o stare de pericol iminent pentru întreaga populație ce locuia în aceste zone ale capitalei sau pentru acele persoane care tranzitau zonele enumerate.

După cum o va demonstra probatoriul ce urmează a fi expus, forțele militare aduse la ordin de componenții Consiliului Militar Superior (aflați sub autoritatea directă a CFSN) au fost total disproporționate față de cerința operativă a momentului. Aceste forțe, multe aduse din afara Bucureștiului, nu au avut asigurate comunicațiile militare, nu cunoșteau

unele de existența celorlalte și nu cunoșteau misiunile la care urmau să participe. **Mai mult și deosebit de grav, de foarte multe ori, de la eșaloanele de comandă (ministru al apărării, șeful Direcției Operații) atunci când erau aduse forțe suplimentare, acestea erau anunțate ca fiind forțe teroriste iar forțele aflate deja în dispozitivele de apărare erau convinse că urmează o confruntare violentă cu ”dușmanul securist-terorist”**

Astfel, forțele militare au fost scoase pe toate străzile din aceste zone, au ocupat poziții de luptă pe străzi, la intersecțiile importante, în scările blocurilor, pe terasele blocurilor și în incintele unităților militare. Totodată pe străzi patrulau blindate (tancuri și transportoare) implicate în multe situații de foc fratricid.

Relevant pentru situația expusă este „*Tabelul cu efectivele și tehnica de luptă care au acționat în garnizoana București, în perioada 22-31 decembrie 1989 și la sediul Ministerului Apărării Naționale pentru paza și apărarea sediului, protecția conducerii provizorii a statului și respingerea și anihilarea elementelor teroriste*” (vol. 35, dos. nr. 11/P/2014–MAPN, pg. 390). Conform acestui tabel, în dispozitivul de pază al MAPN au existat, **în afara forțelor proprii**, 2173 militari cu 63 de tancuri, 49 de TAB-uri și 6 mitraliere AA de la UM 01210 București, UM 01305 București, UM 01270 București, UM 01303 București, UM 01046 București, UM 01026 București, UM 01845 București, UM 01704 București, UM 01436 București, UM 01247 Galați, Academia Militară, UM 01085 Pitești, UM 01171 Buzău, UM 01031 Cernica.

La ordinul diversionist al inculpatului Rus Iosif, aceste zone au fost survolate de elicopterele aviației militare, cu însemne modificate, din care s-a deschis focul cu mitralierele de bord și cu rachete aer-sol, aspect care a întregit o situație caracterizată de martorul Măgureanu Virgil ca fiind ”apocaliptică”.

Efectivelor militare din stradă li s-au interpus cele ale Gărzilor Patriotice. Conform „Documentarului privind acțiunile desfășurate de Statele Majore și Gărzile Patriotice pe timpul evenimentelor din decembrie 1989” se desprinde că „*În perioada 22-28.12.1989 au participat la îndeplinirea diverselor misiuni peste 250.000 de luptători care au acționat independent sau în subordonarea unităților militare*” (vol. V - Documente, pag.83-90). Este vorba de participarea gărzilor la nivel national.

La haosul generalizat au participat și mulți civili înarmați, civili care, în pofida lipsei de instruire militară, de multe ori au ajuns să coordoneze militarii, la rândul lor insuficient instruiți. Pe fond de psihoză, toată lumea suspecta pe toată lumea. Situația a atins cote de neimaginat în condițiile în care, la ordin superior, forțele aduse în sprijin au ajuns în zonă exclusiv **pe timp de noapte**.

Analiza declarațiilor martorilor audiați mai demonstrează că pe fond de psihoză, foarte mulți militari au avut percepția eronată că forțele securist-teroriste acționează din interiorul unor biserici sau din interiorul cimitirelor Ghencea și Tudor Vladimirescu. Realitatea a fost că aici nu se aflau niciun fel de forțe ostile, ci tot militari ai MAPN sau civili nevinovați. Apoi, faptul că în jurul ambelor cimitire se aflau numeroase unități militare din care s-a tras cu foc încrucișat a creat impresia că se trage din cimitire. Nu există nicio probă că aici au acționat forțe ostile revoluției.

Cu referire strictă la evenimentele desfășurate în zona MAPN, teza repetată de conducerea post-decembristă a MAPN, dar și de conducerea CFSN, a fost aceea conform căreia câțiva trăgători izolați au „*terorizat*” forța militară uriașă anterior descrisă, timp de mai multe nopți, prin trageri izolate executate de la nivelul superior al blocurilor de locuințe

situate vis-a-vis de sediul MApN (Drumul Taberei). Explicația nu este logică sau credibilă. Dacă într-adevăr s-a tras asupra ministerului, situația putea fi rezolvată printr-o cercetare militară adecvată și ocuparea spațiilor din care se pretindea că se executau tragerile. Acest lucru nu s-a făcut. Or, tocmai această inacțiune, denotă o evidentă rea-intenție. În acele zile, în sediul MApN și-a desfășurat activitatea întreaga conducere a MApN și MStM (cu excepția gl.lt. Gușă Ștefan care a activat în fostul CC al PCR). Conducerea era alcătuită din generalii Militaru și Stănculescu (rămas într-o primă fază, după schimbarea din funcția de ministru al apărării, adjunct al noului ministru Militaru) și șefii tuturor direcțiilor militare (inclusiv Direcția Operații și Direcția Informații a Armatei) - practic Consiliul Militar Superior, aflat sub autoritatea directă a inculpaților Iliescu și Voiculescu.

În condițiile arătate, focul fratricid nu doar că a fost inevitabil, dar probele administrate arată că a fost dorit și asumat de cei care în decembrie 1989 au săvârșit crimele împotriva umanității. Mijlocul prin care s-au creat premisele focului fratricid a fost operațiunea profesionistă de *inducere în eroare*.

Așadar,

1. Cu privire la decesele unor civili, survenite în intervalul 22-26 decembrie 1989 în proximitatea MApN, relevantă este starea de fapt stabilită ca urmare a temeinicelor cercetări desfășurate în dosarul nr. 1095/P/1991 al SPM (vol. nr 32 – MApN). S-au reținut următoarele: *"(...) Cu privire la împrejurările uciderii civililor M.C., S.G., C.C., O.E. și L.I., context în care a fost rănit și civilul I.C. Primii trei, uciși prin împușcare în noaptea de 23 decembrie 1989, în porțiunea din fața MApN, se aflau într-un autoturism marca Opel care s-a angajat în circulație, pe segmentul stradal al Drumului Taberei cu direcția de circulație spre Academia Militară, în intenția de a se deplasa spre TVR. Ajunși în porțiunea de teren aferentă MApN, s-a deschis foc asupra autoturismului în care se aflau cele trei persoane (...) Din analiza conținutului declarațiilor martorilor militari, rezultă că **aceștia au interpretat în mod greșit natura apariției autoturismului Opel, considerând că din interiorul acesteia s-a executat foc asupra clădirii Centrului de calcul al MApN. Convingerea a fost întărită și de fenomenul spargerii unui geam de la Centrul de calcul ca rezultat al unei rafale de armă automată provenită dinspre drum, adică dinspre direcția unde se afla și autoturismul în litigiu, angajat în străbaterea acelu segment de stradă din fața MApN. Cercetările întreprinse au stabilit că, într-adevăr, s-a deschis focul exact în împrejurările apariției autoturismului, dar de peste drum și nu din interiorul acesteia.***

*Înțelegerea dinamicii acestui eveniment presupune efectuarea unor conexiuni inerente cu alte lucrări, adică dosarele privind uciderea militarilor în termen T.S și U.S., precum și dosarul privind uciderea civililor O.E. și L.I. Toate aceste împrejurări, soldate în final cu uciderea sau rănirea persoanelor mai sus menționate sunt legate printr-o unitate de timp și de loc. Evenimentul, sau mai precis evenimentele, au avut loc la aceeași oră, reconstituită, și anume 23:30 în noaptea de 22/23 decembrie 1989. Locul este unul și același, porțiunea de drum de pe Drumul Taberei, din fața MApN. **Pe fondul stării de spirit create prin vehicularea unor zvonuri pe toate canalele mass-media, s-a creat o anumită stare de spirit, ce anticipa iminența unor atacuri ostile cauzei Revoluției. Se poate conchide că atunci când o persoană sau un dispozitiv militar sunt la modul intim și profund convinși în legătură cu iminența unui atac, există tendința prefigurării în plan mintal a unui anumit adversar care, din punct de vedere ideatic este înzestrat necesarmente cu intenții ostile. În aceste circumstanțe, persoane, subunități sau***

formațiuni ce acționau practic de aceeași parte a baricadei, au fost considerate, pe fondul haosului, al panicii și al inerentei lipse de cooperare, drept potențial adversari. Exact așa s-au petrecut lucrurile și în cazul de față. Din această înlănțuire nefastă de false raționamente și trăiri subiective a părut posibilă uciderea victimelor. După cum s-a văzut, în momentul evenimentului, victimelor se aflau în interiorul autoturismului Opel, ale cărui caracteristici la momentul respectiv, ținând seama de starea de spirit, erau suspecte prin ele însele (autoturism de fabricație străină). **Asupra autoturismului s-a deschis foc din rândul militarilor aflați în dispozitivul de apărare al MAPN. Printre aceștia se au în vedere inclusiv militarii aflați în interiorul și exteriorul clădirii Centrului de calcul. O completă înțelegere a dinamicii evenimentului trebuie să aibă în vedere că mai multe subunități militare au acționat în mod paralel, iar activitățile lor la orele 23:30 s-au întrepătruns, conducând în mod ineluctabil, printr-o înlănțuire nefastă, la declanșarea focului soldat cu mai multe victime. (...) O subunitate a Regimentului de Gardă București, din care făceau parte militarii în termen T.S. și U.S., ajunsă în zona MAPN în jurul orelor 23:30, după ce s-a deplasat printre blocuri, s-a oprit în zona Agenției Loto-Pronosport. De aici, militarii acestei subunități au încercat să intre în contact cu forțele aflate în dispozitivul de peste drum (MAPN). Siluetele acestor militari au fost percepute de către cei aflați în dispozitivul de pază al ministerului. **La rândul lor, militarii de la Centrul de calcul nu au înțeles nici apartenența siluetelor de peste drum, dar nici motivul prezenței lor acolo (...) Exact în aceeași împrejurare s-au angajat în traversarea Drumului Taberei, prin fața MAPN, două autovehicule: autoturismul Opel și un autocamion DAC în care se aflau viitoarele victime O.E., L.I., I.C. și C.M. **Este cert că dinspre Centrul de calcul s-a deschis foc cu armament automat pe direcția Agenției Loto-Pronosport, respectiv către zona unde se întrezăreau siluetele militarilor din Regimentul de Gardă, care tocmai primiseră ordin să se integreze în dispozitivul de apărare al ministerului. Drept consecință, ca o reacție la această atitudine evident ostilă, militarii aflați peste drum au deschis la rândul lor foc spre Centrul de calcul. Geamurile de la această clădire s-au spart în urma rafalelor, punându-i pe cei aflați aici să considere că sunt atacați. **Aceeași falsă reprezentare au avut-o și militarii de peste drum, astfel că și unii și ceilalți au considerat că se confruntă cu un inamic real. Exact în aceste împrejurări s-a angajat în traversarea respectivei porțiuni de carosabil autoturismul Opel. Momentul coincide și cu apariția camionului DAC despre care s-a făcut referire. Constatarea apariției acestor autovehicule, unită cu fenomenul spargerii geamurilor ca o consecință a rafalelor de armament automat, au creat convingerea falsă în rândul apărătorilor MAPN că se trage asupra lor din interiorul celor două autovehicule. Urmarea firească a constat în faptul că s-a deschis foc asupra autovehiculelor, persistându-se în executarea unor trageri până când au fost imobilizate, iar cei din interior au fost neutralizați. **În aceste circumstanțe au fost uciși ocupanții civili din autoturismul Opel. Tot atunci au fost uciși militarii în termen T.S. și U.S., aflați peste drum, precum și civilii O.E. și L.I. din autocamionul DAC. Au mai fost răniți civilii I.C. și C.M. Nu s-au putut identifica trăgătorii care au ucis aceste persoane și le-au rănit pe celelalte. Este cert, însă că făceau parte din dispozitivul de apărare de la MAPN. Militarii care au acționat și au deschis focul s-au aflat sub imperiul erorii de fapt, ei considerând în acele momente că se confruntă cu un inamic real.**********

2. Martorul m.m. G.G (vol. 8 – MApN, 12.06.1990) - „Misiunea mea era de a respinge atacurile care ar veni din fața centrului de calcul. Am avut ca post de pază fereastra de deasupra intrării în centrul de calcul, de la etajul 3 (...) La 22/23 decembrie 1989, în jurul orelor 24:00 – 02:00 (poate greșesc întrucât a trecut mult timp) după ce au trecut prin fața centrului de calcul, din direcția Ho Si Min, **două camioane ale MApN tip șa de pasageri cu prelată, au oprit oarecum brusc în dreptul punctului de control al MApN. Din cele două camioane au început să coboare soldați îmbrăcați în albastru, culoarea specifică parașutiștilor, dar probabil s-a crezut că sunt securiști. Moment în care a început schimbul de focuri dintre soldații MApN și cei în albastru. După circa 30 de minute s-a reușit o recunoaștere de către cei de la punctul de control al MApN, a parașutiștilor, căci asta erau, au venit să ne ajute în apărarea clădirii MApN.... În noaptea de 22/23 decembrie 1989, spre dimineață, în fața centrului de calcul au oprit 5 sau 6 autobuze tip MApN. Din autobuze au coborât cu calm militari cu caschete care mi s-au părut elevi ai unei instituții militare. Nu știu dacă a durat 3 minute din momentul în care autobuzele au oprit până când s-a auzit un foc de armă și pot preciza cu exactitate că a fost tras de către un soldat din curtea unității noastre, de la gardul dinspre parcare. Elevii, când au coborât din autobuze s-au pus în formație, încolonați, dar din momentul primului foc a început vacarmul, schimburi de focuri între ocupanții autobuzelor și soldații din curtea unității noastre. Le-am raportat ofițerilor noștri că cei din autobuze sunt elevi și că nu ei au atacat primii, că s-au speriat și se apără. După ce și-au terminat muniția din încărcătoare, nu s-a mai apelat la un alt încărcător și s-a făcut liniște. Mai târziu a venit o salvare a MApN în care s-au încărcat morții și răniții.”**

3. Martorul R.L, sediul SPM, 15.01.2019 (vol.IV – Declarații, f.192-196) – „În decembrie 1989 eram maior în cadrul Diviziei 1 Mecanizate București – Biroul pregătire de luptă. (...) În zona Ghencea, unde erau concentrate mai multe unități importante, după fuga soților Ceaușescu, s-a executat foc de armă în mod haotic, militarii trăgând fără să vizualizeze ținte reale, mai mult de frică. Astfel, în foarte multe cazuri, militarii au rămas fără muniție, aceasta fiind completată în ziua următoare. La examinările efectuate am constatat că foarte multe autovehicule din parcul de mașini al unității fuseseră efectiv ciuruite (...) Un episod pe care de asemenea îl consider semnificativ în raport de psihoza acelor zile s-a petrecut într-o seară, când militarii care asigurau garda unității au surprins un individ care sărise gardul în incinta unității. Imediat s-a acreditat ideea că acesta este un terorist, însă ulterior s-a constatat că persoana în cauză era un bărbat de 25-30 de ani care locuia de fapt într-un bloc din proximitate și sărise gardul fiindu-i frică tocmai să nu fie împușcat”.

4. Martorul B.I (volum 5 – MApN- 27.11.1992) a spus: ”Sunt maistru militar la UM 01246 București (...) În jurul orei 20:30 s-au auzit împușcături dinspre Cimitirul Ghencea. Menționez că nu s-a văzut foc la gura țevii. Militarii în termen nu știau cum să reacționeze și au deschis focul către Cimitirul Ghencea (...) În dimineața zilei de 23 decembrie mi-am ocupat locul în dispozitiv. Lângă gardul casei din cimitir era maistrul militar G. care executa foc asupra casei. În acea perioadă au trecut pe acolo doi cetățeni care la îndemnul nostru s-au culcat lângă gard, apoi a explodat o grenadă care nu pot să-mi dau seama de unde a venit. La scurt timp după acest incident, maistrul militar Ș.C., însoțit de doi militari, a pătruns în respectiva casă pentru a o controla. Nu a fost descoperit nimeni și de asemenea nicio armă. În jurul orei 10:30 am observat pe monumentul din

cimitir o persoană îmbrăcată în negru care a deschis foc, dar menționez că nu am auzit niciun glonț. Am deschis și eu foc, dar fără niciun rezultat. **În momentele acelea se putea să fi fost doar o halucinație, cu toții eram obosiți și parcă vedeam că după fiecare monument sau copac din cimitir se ascunde cineva** (...) Arăt că de cealaltă parte a Cimitirului Ghencea se afla sediul MAPN. Acum, când realizez care a fost situația din acele zile, cred că noi am răspuns la focul care s-a deschis din minister asupra Cimitirului Ghencea.”

5. Martorul S.B (volum 31 – MAPN, declarație dată la 02.04.2007) a relatat: „**În decembrie 1989 lucrăm la Biroul judiciar al Miliției Capitalei** (...) Pe 23.12.1989, în jurul orelor 06:00, s-a ținut o ședință cu cadrele din secție, s-a ținut o ședință și ni s-a precizat că de la MAPN s-au solicitat forțe în vederea apărării dispozitivului. M-am oferit voluntar, s-a trecut la organizarea grupei ce urma să se deplaseze la MAPN (...) Pe traseu, la intersecția Bd. Timișoara cu str. Sibiu am fost opriți de un soldat care mi-a spus că sunt baraje în zonă și se va deschide focul asupra noastră, pentru că au mai fost teroriști care au încercat să treacă și au fost omorâți (...) **De la bun început am fost priviți cu ostilitate și nu am fost alocați la hrană. Ne-am angajat în schimburi de câte opt ore....Situația era înrăutățită de focurile executate de către militarii din unitatea de construcții vecină cu MAPN-ul, care practic trăgeau asupra noastră, considerând că noi îi atacăm pe ei. Am observat cum de la etajele 2 și 3 se trăgea ca în filme, după colțul geamului, fără precizie și o ținută anume. Eram alimentat tot timpul cu zvonuri de la ofițerul de serviciu că teroriștii pătrund în unitate dinspre Cimitirul Ghencea, că teroriștii vin prin canale și tot felul de astfel de zvonuri alarmiste. De la etaje trăgeau foarte mult cadrele, pe jos, în jurul clădirii, călcam practic pe tuburi de cartușe. Am încercat să-i instruiam cât de cât pe militarii în termen, dându-le ordin să tragă numai dacă se trăgea în noi și să execute focul pe cât posibil la picioare (...)** În primele două nopți, s-a tras pe timpul nopții foarte mult (...) **S-a ajuns la un haos în acea perioadă, mulți dintre militari fiind dezorientați spațio-temporal.** Șoferul nostru și-a găsit loc de dormit împreună cu structuri de la Academia Militară Tehnică și într-o discuție mi-a povestit că într-una din nopți a asistat la o scenă teribilă în care **un student s-a trezit brusc din somn când s-a deschis ușa de la cameră și a executat foc automat pe cadrul ușii, împușcând mortal un coleg care se întorcea din dispozitiv.** Mi-a relatat că studentul acela a început să plângă, fiind într-o stare de stres total, iar printre altele studentul a povestit că, în data de 21.12.1989, au fost în Piața Universității și au tras în populație.”

6. M.M, declarație martor, sediul SPM, 07.02.2017 (vol.I – Declarații, f.36-47)– „Despre cazul Trosca, pot afirma că m-am aflat lângă colonelul Ardeleanu Ion (șeful USLA) când asupra ABI-urilor în care se afla inclusiv Trosca, s-a deschis foc. Pot afirma că linia de comunicații radio dintre colonelul Ardeleanu și Trosca era viciată, în sensul că noi auzeam mesajele venite dinspre ABI-uri, însă Trosca și ceilalți nu recepționau ce li se transmitea de către colonelul Ardeleanu. Fiind martor la comunicațiile lui Trosca, **am auzit cum acesta afirma că a venit pentru a apăra sediul ministerului și că prezența lui nu trebuie să fie considerată ca fiind ostilă.** Nu cunosc care este motivul pentru care asupra acelor ABI-uri s-a intervenit în forță, dar știu că, ulterior, **s-a speculat în sensul că responsabil pentru acel incident a fost generalul Militaru.** Mai știu că, în acele momente extrem de tensionate colonelul Ardeleanu a făcut un atac cerebral, vizibil, prin faptul că i s-a instalat o pareză facială dreaptă. Îmi amintesc inclusiv faptul că după

consumarea incidentului, mai mult timp s-a instalat o liniște mormântală printre militarii aflați în jurul meu”.

7. Martorul O.D, sediul SPM, 19.04.2018 (vol.V – Declarații, f.133-141) – „, *Ne-am retras la bază și în cursul aceleiași zile am fost martorul momentului în care căpitanul Cotuna și lt. col. Trosca Gheorghe au fost chemați în clădirea în care funcționa comandamentul. Eu nu știu dacă în acel moment col. Ardeleanu era sau nu prezent în unitate, dar la întoarcerea în birourile noastre căpitanul Cotuna a afirmat că el și Trosca au primit ordin să se deplaseze cu 3 echipaje cu ABI-uri la sediul MApN în vederea acordării de sprijin pentru anihilarea unor teroriști. Cei doi au hotărât să își formeze propriile echipaje. După ce au plecat cele trei ABI-uri, eu am primit ordin să rămân cu al patrulea vehicul în curtea unității, pentru a asigura apărarea sediului. În acest fel aveam stația deschisă și eram în legătură cu ofițerul de serviciu și cu celelalte ABI-uri. Am avut astfel ocazia să aud în difuzor discuțiile purtate și să aflu că unul dintre cele 3 ABI-uri s-a defectat în zona Gării, motiv pentru care Trosca mi-a ordonat să pornesc la drum pentru completarea efectivelor. Eu urma să ajung tot la MApN. Pe drum, am auzit în difuzor când Trosca purta o discuție cu Bleorț (aflat la comandă la unitate) în care îi spunea că în conformitate cu înțelegerea prealabilă cu cei de la MApN, au făcut 3 semnale intermitente cu farurile și au rămas în așteptare. Imediat s-au auzit focuri răzlețe, de fapt chiar în timpul acestei discuții și atunci Trosca a reluat rugămintea de a fi contactat MApN-ul pentru a se realiza întâlnirea întrucât se trage asupra ABI-ului. În acel moment focul nu era intens erau doar trageri izolate, așa auzeam eu. Cred că Bleorț a confirmat ceva de genul „Da, o să iau legătura”, apoi împușcăturile au continuat și Trosca a revenit cu o nouă rugămintă pentru realizarea legăturii la care nu a mai răspuns nimeni. În acel moment Trosca mi s-a adresat direct prin stație să nu mă mai deplasez la MApN întrucât se trage asupra lor, lucru pe care l-am și făcut. Ca șef de echipaj am ordonat întoarcerea vehiculului. Pe drum am auzit noi apeluri ale col. Trosca, aproape disperate, pentru că ținea legătura și cu căpitanul Cotuna încercând o dezangajare din fața ministerului, însă ABI-ul din față se defectase, practic motorul nu mai pornea. Acela a fost momentul în care **s-a tras asupra celor 2 ABI-uri cu toate tipurile de arme, au fost distruse, iar Trosca și majoritatea din echipaje au fost uciși. Părerea mea personală este că s-a dorit uciderea lui Trosca în acel incident creat special**”.*

8. Martorul I.C (reprezentant CFSN care, în seara zilei de 23 decembrie 1989, era așteptat la MApN), sediul SPM, 07.12.2004 – „, *În luna decembrie 1989 lucram ca inginer la Centrul de Cercetare Proiectare Tevi București (...) În ABI m-a întâmpinat Trosca, șef de stat major la USLA și am luat loc în față, între Trosca și conductor. Trosca a luat legătura cu baza anunțând că a preluat obiectivul „Ionescu”, adică pe mine, și că își continuă misiunea ordonată (...) Am mers fără probleme până ce am depășit calea ferată de pe Ho Si Min, după care s-a tras o rafală de armă spre noi, care ne-a găurit ABI-ul fără să rănească pe cineva. Prin radio i s-a transmis lui Trosca să mă ducă la poarta MApN, comunicându-i-se că trebuie să se oprească la 15-20 de metri de tancul oprit în fața porții. Astfel, am oprit la distanța ordonată față de tanc și, după noi, a oprit al doilea ABI (...) Prin Trosca am anunțat conducerea unității că am ajuns la MApN. Am primit indicația să cobor din ABI, să merg pe lângă gardul MApN, până la poarta principală. **Înainte de a coborî, tancul din stânga noastră a tras o rafală de mitralieră rănindu-i pe cei din spatele meu, respectiv unul a fost rănit la umăr și celălalt la maxilar. Mr. Trosca***

a luat legătura radio anunțând că se trage în noi. Eu am căutat să-i liniștesc pe cei răniți. De la USLA s-a comunicat că va veni o salvare ca să ne ia de acolo (...) Troasca a primit informația de la USLA că tancul din fața noastră ne va face trei semnale luminoase de recunoaștere și apoi să-l urmărim. După ce tancul din fața noastră ne-a făcut trei semnale luminoase, noi am răspuns tot cu trei semnale luminoase, după care tancul din stânga a început să tragă din nou în noi. Troasca a anunțat prin radio că se trage în noi și am fugit toți din ABI. Troasca s-a ascuns după roata din spate, iar eu, în spatele lui, pe burtă. Apoi Troasca a fugit la al doilea ABI, încercând să intre. Eu am fugit lângă o Dacie, lângă care era un cadavru, apoi am sărit un gard viu și am mers lângă un bloc de unde am privit ce a făcut în continuare tancul. Am văzut că Troasca bătea cu pumnii în ușa ABI-ului să intre. Din cele două ABI-uri nu s-a tras împotriva tancurilor. M-am băgat sub o prelată ce era pusă pe un autoturism. A urmat o acalmie, iar apoi s-a tras din nou, am auzit țipete și împușcături (...) Dimineața, în jurul orei 05:00, a ieșit dintr-un bloc un civil. Eu eram înghețat și am constatat că eram rănit la picioare, eram plin de sânge. M-am dus după cetățeanul care ieșise din bloc (...) Pe 24.12.1989, în jurul orei 11:00, am mers la MAPN. **Am observat că fuseseră schimbate pozițiile celor două ABI-uri, iar cadavrele luptătorilor USLA erau lângă mașini pe care scria „teroriști”. În ABI-uri erau multe tuburi de cartușe cu toate că noi nu am tras din interior. Deci, cineva a pus intenționat tuburi de cartușe în ABI-uri (...) Pe Troasca, pe care îl lăsasem viu, l-am văzut mort lângă ABI”.**

Această declarație este foarte importantă întrucât provine de la un civil, implicat direct în evenimentul din noaptea de 23/24 decembrie 1989. Declarația sa poate fi citită integral în vol.20, pg.13 – MAPN – „Victime prin împușcare”

Din probele administrate, a rezultat că generalul Militaru Nicolae, impus de inculpatul Iliescu Ion ca ministru al apărării, manifesta o profundă aversiune față de cadrele DSS, izvorâtă probabil din faptul că, în exercitarea atribuțiilor de serviciu, aceste cadre l-au deconspirat ca fiind colaborator al unui serviciu de informații strain (GRU, sovietic). Motivul pentru care generalul Militaru Nicolae a insistat ca tocmai lt.col. Troasca Gheorghe să fie cel care, în noaptea de 23/24 decembrie 1989, să vină în mod obligatoriu la sediul MAPN, în circumstanțele prezentate l-a devoalat martorul Iosub Nicolae (Contrainformații militare – Birou rezerviști) care, la data de 21.10.2017, la sediul SPM, (vol.II – Declarații, f.274-283) a declarat următorul lucru: „Aș dori să menționez un fapt care poate clarifica cauza decesului colonelului Troasca în decembrie 1989 în fața MAPN. Nu mai rețin exact anul, însă Troasca deținea funcția de înlocuitor la comandă în cadrul Serviciului de Contrainformații al Armatei I. În cursul unei zile am primit informația că gl. Militaru care se afla în rezervă la acea dată, a primit la domiciliul său vizita unui ofițer din cadrul armatei. Am identificat autovehiculul cu care se deplasase ofițerul ca aparținând parcului auto din cadrul Armatei I, astfel încât șeful meu l-a chemat pe colonelul Troasca și i-a expus datele privind informațiile culese, cerându-i să ne sprijine prin identificarea ofițerului care efectuase cursa respectivă și stabilirea împrejurărilor discuțiilor cu Militaru etc. Colonelul Troasca era un temperament vulcanic și reîntors la unitatea sa, l-a identificat și l-a chemat pe ofițer în biroul său, contrar uzanțelor muncii și pe un ton agresiv i-a cerut informațiile referitoare la întâlnirea cu Militaru. Nu cunosc ce date i-a oferit acel ofițer, dar cu siguranță în cel mai scurt timp l-a informat pe gl. Militaru asupra faptului că este supravegheat și este în atenția colonelului Troasca. Deși intervenția acestuia a fost doar

pasageră, la solicitarea noastră, eu cred că numele a rămas în memoria gl. Militaru și când s-a ivit momentul oportun, acesta s-a răzbunat pentru episodul respectiv, luând măsurile care au condus la decesul lui Trosca din noaptea de 23/24.12.1989 în fața MApN. În acea perioadă col. Trosca era șeful de Stat Major al trupelor USLA”.

Deși echipajele USLA nu au prezentat comportamente ostile Revoluției, din ordinul gl.mr. Militaru Nicolae (a se vedea declarația martorului Mateiciuc Ioan Cristian), cadavrele luptătorilor USLA au fost lăsate la vedere, în fața ministerului, mai multe zile, spre a fi batjocorite crunt de către populație. Imaginile cu privire la acest caz sunt edificatoare. Comportamentele inumane (decapitarea unui cadavru, înfigerea capului în osia ABI-ului distrus, urinarea pe cadavre, înfigerea de țigări în orbitele ochilor acestora) reprezintă tot o expresie a stării de psihoză, mai precis a urii induse împotriva așa-zisilor securist-teroriști.

La fel de grav a fost că pe ABI-urile respective a fost inscripționat cu cretă de culoare albă, cu majuscule, „Teroriști”. Martorul Chelaru Mircea a arătat că această inscripție a fost ordonată tot de la comanda MApN. Este o probă edificatoare de inducere în eroare exercitată cu știința factorilor de decizie din CFSN care, deși au cunoscut că militarii decedați ai USLA nu sunt teroriști, nu au intervenit pentru stoparea acestui gen de comportament criminal. Nimeni nu a intervenit în spațiul public pentru a arăta adevărul cu privire la acest incident.

În acest fel, a continuat, cu intenție, inducerea în eroare a opiniei publice, care a primit încă un argument (*fals dar impresionant*) că între cele două tabere aparent inamice se desfășoară un adevărat război, pe viață și pe moarte.

Raportul militar al lt .maj. A.P (Vol 1 MApN) ”*S-a executat foc asupra mea în nopțile de 23/24.12.1989 și 24/25.12.1989... s-a tras în mai multe reprize, ori de câte ori începea focul la MApN. În aceste două nopți am executat observare de pe blocul A și am menținut legătura cu grupa operativă... deși gloanțele treceau foarte aproape pe deasupra noastră, a observatorilor de pe blocul A, nu a fost lovit nici un ofițer elev fiind protejați de bordura de beton de pe marginea acoperișului.*”

9. Raportul plt. maj. R.A din 17.01.1990 (vol 1 MApN) ”*În seara zilei de 22.12.1989, după ce inițial am fost destinați pentru apărarea sediului MApN, în jurul orei 22:30 am primit ordin să ne deplasăm la Academia Militară deoarece sediul acesteia a fost ocupat de elemente teroriste. Am executat deplasarea cu autobuzul ... la Răzoare am debarcat apoi am traversat șoseaua în viteză cu intenția de pătrundere la colțul Academiei. În momentul traversării s-a deschis foc asupra noastră de la punctul de control ... au fost răniți. Cu greu am reușit să-i convingem pe trăgători că suntem ofițeri ai Academiei ... Pe casa scârilor din pavilionul A, la palier era un civil mort, împușcat în cap. Ulterior, am coborât... m-am dispus în poziție de tragere în eventualitatea că am fi fost atacați de la etaj. În acest moment un ofițer-elev de anul II a deschis foc pe scări. Lângă mine era și cpt. Bejan care a fost rănit.*”

10. Martor ofițer T.C audiat în 0.03.1990 (VOL 1 MApN) ”*În perioada 22-27.12.1989 am condus acțiunile de luptă ale U.M. 02456 București, unitate ce are latura învecinată cu Cimitirul Ghencea ... S-au transmis multe informații contradictorii de la eșaloanele superioare (sosirea elicopterelor, sosirea tancurilor, sosirea USLA, etc.) fapt care s-a repercutat asupra stării morale a personalului unității... La 24.12.1989 am făcut o cercetare în Cimitirul Ghencea și locuințele din jur dar nu am găsit nimic suspect ...*

Deseori am fost tracasați pe motiv că ar fi intrat teroriști în curtea unității ceea ce nu era adevărat. Consider că au fost foarte multe zvonuri alarmiste dar nefondate iar cei care aveau obligația să conducă acțiunile unităților nu au venit în unitate nici măcar o singură dată... În noaptea de 23/24.12.1989 am fost puși în situația de a distribui 30.000 de cartușe, calibru 7,62 subunității care apăra curtea CSA deoarece nu mai aveau muniție.”

11. Raportul mr. T.P din 17.01.1990 (vol 1 MApN) ”*În ziua de 22.12.1989 ne-am deplasat la M.Ap.N. fiind introduși imediat în dispozitivul de apărare. În jurul orelor 22:00 a început să se tragă asupra noastră din mai multe direcții ... S-a tras de mai multe ori din blocuri și de pe blocuri... În noaptea de 23/24.12.1989 s-a tras de mai multe ori asupra noastră dinspre Centrul de Calcul. Știind că Centrul de Calcul este ocupat de trupele noastre, am raportat către mr. Pop de la M.Ap.N. care a strigat către aceștia să nu mai tragă în spre minister. Cu toate acestea după aproximativ 5 minute s-a tras din nou ... Primul terorist pe care l-am văzut era echipat în ținută civilă, cu blugi, nu părea român ci mai degrabă arab. Era mort ... lângă el mai erau încă 5 morți (4 studenți de la Academia Militară și un parașutist) ... Am văzut militari de-ai noștri morți și răniți inclusiv colegi de-ai mei.”*

12. Martor col. B.A audiat în 30.05.1990 (vol 1 MApN) ”*În seara zilei de 22.12.1989 îndeplineam funcția de comandant pluton ... după anunțarea la radio și TVR de către dl. Ion Iliescu despre constituirea CFSN și alungarea cuplului dictatorial, am fost chemat de col. M.A în jurul orelor 18:30-19:00 și am primit ordin să predăm armamentul și muniția... În jurul orelor 21:30 s-a ordonat alarmarea întregului efectiv al Academiei și ridicarea din nou a armamentului și muniției... Efectivele erau imbarcate în autobuze și expediate la MSTM pentru apărarea clădirii M.Ap.N.*

13. Martor ofițer elev N.I.P (vol 2 MApN) ”*În noaptea de 22/23.12.1989 am asigurat paza etajului I pe casa scârilor academiei ... Pe casa scârilor nu era aprinsă lumina, singura sursă de lumină fiind cea de pe un stâlp aflat în fața sălii de mese, care funcționa cu pauze ... La un moment dat cei trei care asigurau paza la parterul pavilionului au deschis foc și s-au retras pe scări în sus ... S-au auzit împușcături trase din pavilionul D, s-a tras de la parterul pavilionului D către punctul de control.*

14. Declarație olografă plt. U.F din 14.03.1991 (vol 3 MApN) ”*Pe data de 22.12.1989 am făcut parte din detașamentul constituit în vederea executării unei misiuni de luptă în garnizoana București. Deplasarea din garnizoana Buzău a început în jurul orei 22:30. Ajunși în fața sediului M.Ap.N. s-a deschis foc asupra noastră. Am fost rănit în timp ce încercam să cobor din camion ... După poziția în care eram, în momentul în care am fost rănit glonțul a venit dinspre sediul M.Ap.N. După un anumit timp când focul a încetat am fost transportat spre spital într-o mașină Dacia 1300 ... Am realizat că pe bancheta din spate a autoturismului era și comandantul meu de grupă lt.maj. Filote ... situația lt.maj. Filote se agrava, acesta decedase pe timpul deplasării spre spital.”*

15. Declarație olografă cpt. C.I din 14.03.1991 (vol 3 MApN) ”*Pe data de 22.12.1989 am făcut parte din detașamentul constituit pentru a se deplasa în garnizoana București. Traseul a fost Buzău-Urziceni-București ... În fața clădirilor M.Ap.N. asupra celor două camioane s-a deschis foc din clădirile M.Ap.N.... La realizarea focului deschis asupra noastră am sărit jos adăpostindu-mă după o mașină aflată lângă trotuar ... Pe timpul acestui incident au fost lovite mortal cadre și doi militari în termen.”*

16. Martor L.A din 17.02.1993 (vol 3 MApN) ”În decembrie 1989 executat serviciul militar la U.M. 01171 Buzău-Compania 1 Cercetare ... Ne-am imbarcat în două autocamioane și am părăsit localitatea în jurul orelor 18:00 ... Am ajuns în București în jurul orelor 20:00... Când am ajuns în zona ministerului a început să se tragă ... **Am primit ordin să ne adăpostim în blocurile de peste drum și am urcat pe scara unui bloc, mai sus de nivelul parterului ... În acele împrejurări au fost uciși și răniți o parte dintre ofițerii și militarii care se deplasaseră în cele două camioane.**”

17. Declarație olografă D.V din 05.03.1991 (vol 3 MApN) ”În noaptea de 22/23.12.1989 fiind student în Academia Tehnică Militară am primit ordin să urcăm în autobuzele puse la dispoziție pentru a merge la M.Ap.N. Trecând de intersecția Răzoare **am depășit o coloană de blindate ce mergea pe Drumul Taberei** însoțită de militari ... am coborât fără grabă ... începuse să se tragă dinspre Răzoare (cei pe care îi depășisem, din M.Ap.N. și de pe blocul din față). Am ieșit din dreptul mașinii lângă care mă aflam și am vrut să trag înspre ei dar nu am făcut-o pentru că se cobora din celelalte autobuze. **Jos erau doi colegi. Pe unul l-am dat puțin mai încolo, am aflat mai târziu că murise.** După câteva minute am plecat târâș spre blocul B3. La jumătatea blocului A am auzit o voce care a spus ”neonul”. Era vorba de ciuperçuțele care luminează seara între blocuri. Am început să tragem până am stins ”neonul”. ”

18. Martor I.D din 14.02.2007 (vol 3 MApN) ”În decembrie 1989 eram student la Academia Militară ... am avut sarcina să mergem să apărăm sediul M.Ap.N. ce a fost atacat de forțe ostile. Grupul din care făceam parte a fost imbarcat în autobuze, aproximativ **350 elevi** din diverse clase și am fost transportați în zona M.Ap.N. ... La destinație autobuzele au oprit vis a vis de sediul M.Ap.N., în dreptul unor blocuri civile. Am primit ordin să coborâm iar după aproximativ 30 de secunde s-a deschis foc de pe blocurile în fața cărora am coborât ... Comandantul de pluton ne-a dat ordin să deschidem focul spre marginea de sus a blocurilor ... **Toți cei 350 de elevi studenți am început să tragem...** Eu și alți colegi ne-am adăpostit în casa scării din blocul de lângă agenția LOTO. **În acest schimb de focuri au fost împușcați mortal 5 colegi** ... Au fost răniți mai mulți studenți. .. După ce ne-am regrupat am încercat să traversăm bulevardul spre punctul de control acces al M.Ap.N. însă ne-a fost teamă să nu fim împușcați de doi soldați ce deserveau o mitralieră de infanterie amplasată în fața sediului M.Ap.N. pe trotuar, având parapeți din saci cu nisip. **Servanții, fără nici un motiv trăgeau spre Răzoare...** După ce am ajuns la punctul de control, dintr-un TAB s-a deschis focul, iar toți cei din zonă ne-am culcat la pământ. După oprirea focului am constat că am fost lovit la mâna dreaptă de un glonț... **Cu această ocazie a mai fost rănit un căpitan de infanterie.**”

19. Martor lt.col. M.M audiat în 24.08.1994 (vol 4 MApN) ”În decembrie 1989 îndeplineam funcția de comandant al U.M. 01085 Pitești. Am plecat din Pitești în data de 23.12.1989 ... **din ordinul gl. Eftimescu** ... misiunea era să mă prezint cu toată coloana de tancuri pentru apărarea sediului M.Ap.N.... După oprirea în fața ministerului, m-am deplasat spre punctul de control. **La ajungerea la punctul de control s-a deschis foc asupra noastră** ... Surprinzător focul a încetat după aproximativ 5 minute, iar în zilele următoare am sesizat că focul se executa la intervale de timp regulate... Referitor la incidentul cu ABI-urile am văzut cele două ABI-uri distruse și lovite precum și 2 sau 3 cadavre ... Interesându-mă la subordonații mei despre incidentul cu cele 2 ABI-uri ... **am aflat că un tanc de la Tîrgoviște a ieșit din curtea M.Ap.N. și a lovit cele două ABI-uri,**

cu această ocazie arzând și 2, 3 autoturisme ... Mi s-a părut suspectă o persoană de genul feminin care acuza militarii că i-a omorât pe cei din ABI-uri, acea persoană afirma că USLAȘII nu sunt teroriști. De asemenea, menționez că în blocul situat în colțul străzii Aleea Haiducului era un militar îmbrăcat în costum mozaic albastru care mi-a relatat că pe Complexul Orizont sunt parașutiști și că el are misiunea de a apăra intrarea în această scară.”

20. Martor plt.B.N audiat în 16.08.1994 (vol 4 MApN) ”În legătură cu evenimentele din noaptea de 23/24.12.1989 de la M.Ap.N. arăt că în decembrie eram mecanic conductor tanc la U.M. 01085 Pitești ... Aproximativ la orele 23:00 plt. Marica ne-a spus că din direcția Ho Si Min se deplasează 2 ARO blindate care au rămas staționate la circa 30 metri în spatele tancului nostru. **La puțin timp după sosirea acestora s-a deschis focul cu o mitralieră asupra lor. În acele clipe unii din membrii echipajelor au sărit refugându-se în scările blocului. După o perioadă de timp a ieșit un tanc din dispozitivul care apăra ministerul și a tamponat aceste două ABI-uri ... Am văzut cele două ABI-uri tamponate, membrii echipajelor erau morți în afară de unul care striga după ajutor. Cel care striga după ajutor spunea: ”Salvați-mă! Am copii acasă. Sunt cu voi! Sunt cu Militaru!”**

21. Martor T.D.A audiat în 05.12.2006 (vol 4 MApN) ”În decembrie 1989 eram elev student la Academia Militară ... Am urmărit până în jurul orei 16-17:00 programul difuzat de TVR, de acolo se lansau diverse zvonuri de genul apa potabilă otrăvită și teroriștii care atacă instituții ale statului. Termenul de terorist a fost lansat de TVR, care de altfel îi descria în diverse feluri ... S-a ordonat ca studenții ce au introdus cartuș pe țeavă să vină în fața depozitului de alimente ... **Unul dintre studenții ofițeri a tras un foc de armă în plan vertical, moment în care au început să se audă focuri de armă din întregul perimetru interior al Academiei. În timpul schimbului de focuri s-a zvonit că Academia este ocupată de forțe ostile ... Focurile de armă continuau în curtea interioară a instituției ... Pe holul de la etajul 2 exista o fereastră ce dădea spre corpul cu sala de mese iar de acolo se executa foc către noi.”**

22. Declarație olografă G.M.D audiat în 05.11.1992 (vol 5 MApN) ”Începând cu seara zilei de 22.12.1989 au început trageri de arme automate dinspre Cimitirul Ghencea spre unitatea noastră. Din unitate s-a ripostat cu foc. În jurul orelor 01:00 am văzut pe trotuarul dinspre cimitir doi cetățeni, unul avînd în mîină o sacoșă ... Aceștia veneau dinspre intersecția 13 Septembrie ... Militarii aflați în paza unității vecine respectiv U.M. 01246 București i-au somat să treacă mai repede, moment în care, cel aflat în partea stîngă i-a dat celui lalt sacoșă pe care o avea în mîină, după care a traversat strada în fugă către noi. **În acel moment militarii au deschis foc împușcîndu-l. Celălalt cetățean a sărit gardul în cimitir. În dimineața zilei de 23.12.1989 am primit misiunea să efectuăm o scotocire a cimitirului. În jurul orelor 09:30 aflîndu-mă lângă gardul exterior al cimitirului, în timp ce se trăgea dinspre U.M 01246 spre cimitir și invers am fost rănit în plămînul drept ... În orice caz, glonțul nu a venit dinspre cimitir ... Înainte de a fi rănit, colegul meu plt. I.M, aflat lângă gardul cimitirului a aruncat o grenadă defensivă în incinta cimitirului, împrejurare în care am aflat ulterior că a fost rănit un militar. Tot în acele momente am mai văzut o femeie rănită la mîină și un bărbat rănit la picior.”**

23. Martor I.M audiat în 12.10.1995 (5 MApN) ”În decembrie 1989 eram cadru militar la U.M. 02317 București... În seara zilei de 22.12.1989 au început tragerile în zonă.

Ca urmare a tragerilor executate, coroborate cu informațiile primite că în zonă acționează teroriști, din zona unităților s-a ripostat cu armamentul din dotare ... În dimineața zilei de 23.12.1989 ca urmare a tragerilor executate din zona caselor și a cimitirului s-a luat hotărârea de a efectua o scotocire a zonelor menționate. S-a format un grup din care am făcut parte care a trecut la scotocirea imobilelor și cimitirului ... Am intrat în cimitir, dar după o perioadă a început să se tragă din direcția M.Ap.N. Din unitățile militare aflate în Ghencea s-a ripostat, efectiv grupul nostru rămânând între tirurile executate din cele două direcții ... I-am propus comandantului de batalion să acționăm cu grenade pentru a sprijini retragerea grupei de militari blocați în zona cimitirului ... Am luat două grenade cu care m-am întors la gardul unității ... În zonă se executa un foc automat puternic dinspre unitatea noastră și U.M. 01246. Acest foc se executa spre casele ce erau suspectate ... Ca urmare a suspiciunilor că din zona casei parohiale acționează teroriști am armat o grenadă defensivă. M-am uitat spre casă și cimitir dar nu am văzut nici o persoană. Am aruncat grenada spre curtea acelei case în scopul de a anihila teroriștii, grenada aruncată de mine s-a oprit în crengile copacului aflat pe trotuarul de vis a vis și a căzut undeva în fața casei ... După producerea exploziei m-am ridicat și am văzut că în apropierea locului exploziei se afla m.m. Georgescu iar la o distanță de circa 15 m se afla o femeie căzută lângă colțul gardului.”

24. Declarație olografă civ. G.D audiat în 12.01.1990 (5 MApN) ”În ziua de 24.12.1989 în timp ce mă aflam în zona Cimitirului Ghencea am încercat împreună cu doi militari tanchiști să prindem doi teroriști ... Ajungând la casa liftului unui bloc din apropiere am fost rănit în prezența tanchiștilor care erau din unitatea situată lângă cimitir.”

25. Martor civ. G.D audiat în 25.04.1991(5 MApN) ”În dimineața zilei de 24.12.1989 am plecat la serviciu ... M-am întâlnit cu un coleg și împreună am mers la intersecția Șos. Alexandria cu Drumul Sării unde staționa o grupă formată din trei tancuri. În jurul orei 07:20 am discutat cu doi subofițeri și am cerut grenade pentru a urca pe bloc și a le arunca în cele două case de lift ... Am hotărât să urcăm pe terasa blocului, am pătruns prin scara din spate și am urcat pe terasă ... Am verificat prima casă de lift care era goală, am înaintat spre a doua și am descărcat un încărcător prin fereastră, am făcut o pauză pentru a-mi încărca arma, apoi am fost împușcat ... Am căzut, unul din subofițeri s-a apropiat de mine întrebându-mă dacă am murit ... ”

26. Raport/înscris intitulat Operațiuni militare în zona Ghencea (5 MApN pag. 104) ”22.12.1989 trageri spre Cimitirul Ghencea și asupra persoanelor suspecte de pe bulevard ... 4 răniți, un mort ... 23.12.1989 trageri cu PRND asupra cimitirului din elicopter, trageri spre cimitir din unitățile militare, aruncarea unor grenade de mână spre cimitir. Rezultă 8 răniți și un decedat ... orele 19-20:00 trageri asupra unor mașini civile executate de unitățile din zonă ... inamicul-supozitii-invizibil ... în realitate gloantele ce cădeau în unitățile militare proveneau în urma tragerilor executate de forțele aflate în apărarea M.Ap.N. dispuse în partea opusă a Cimitirului Ghencea. O parte din accidente au fost provocate și de către PRND-urile lansate asupra cimitirului care au ricoșat spre Clubul Steaua ... Factorii care au dus la destabilizarea situației militare în zona Ghencea: factorii militari – slaba organizare a conducerii militare, cooperarea superficială dintre unitățile din zonă, decizii eronate, slaba pregătire a efectivelor, lipsa

de informații. Factorii psihici: - transmiterea unor informații eronate, dezinformarea cu privire la desfășurarea unor acțiuni teroriste.”

27. Referat olograf (vol 5 MApN) ”În noaptea de 23/24.12.1989 în micro-garnizoana Ghencea, unitățile militare au deschis focul asupra unor obiective civile unde se presupunea că ar fi teroriști. Militarii aflați în dispozitive de mai multe zile au început să fie suspicioși față de activitățile desfășurate în afara cazărzii de către persoane civile. Aprinderea sau stingerea becurilor în apartamente, reflexia luminii în geamuri și anunțurile civililor despre acțiuni suspecte în anumite apartamente au dus la interpretarea eronată a situației și luarea unor decizii greșite de către militarii dispuși în apropierea blocurilor din zona Ghencea. Pe blocuri erau dispuse cadre și salariați civili din U.M. 01357 care au acționat cu armamentul din dotare asupra cimitirelor din zonă, fapt ce a dus ca o parte din militarii aflați în dispozitivele de apărare să riposteze asupra blocurilor.”

28. Martor ofițer G.V audiat în 27.02.1990 (vol 5 MApN) ”În noaptea de 22/23.12.1989 asupra unității noastre s-a executat foc din blocurile din față ... Am răspuns focului trăgând în special în apartamentul 31 din blocul 88B ... A doua zi am intrat în acel bloc, am controlat apartamentele, începând cu etajul 5 până la etajul 10. La apartamentul 31 am forțat ușa și am constatat că apartamentul părea nelocuit de multă vreme ... am găsit doar urme de gloanțe trase din exterior. În după amiaza aceleiași zile am controlat terasa aceluiași bloc și nu am găsit nimic suspect... Rețin că pe blocurile din apropiere au fost instalate posturi de control cu personal de la U.M. 01357 București ... Menționez că pe timpul nopții se executau focuri automate pe deasupra unității noastre dinspre câmpul de instrucție Ghencea și dinspre M.Ap.N.”

29. Declarație olografă P.V audiat în 20.12.1991 (vol 5 MApN) „În decembrie 1989 eram încorporat la U.M 02317 București. La 23.12.1989 aflându-mă în post la gardul dinspre Blv. Ghencea am primit ordin să fac găuri în gardul de ciment pentru a putea vedea în stradă. După executarea ordinului m-am ridicat pe gard pentru a putea vedea mai bine ce se petrece pe stradă ... Precizez că toată dimineața s-a tras din interiorul unității cu arme de calibru mare... Pe data de 23.12.1989 în jurul orelor 08:00-09:00, dinspre Stadionul Ghencea s-au apropiat două autoturisme care circulat paralel. Unul dintre ele s-a oprit după ce trecuse puțin de locul unde mă aflam. Celălalt autoturism și-a continuat drumul iar din mașina oprită a coborât o femeie cu un copil de circa 4-5 ani care a strigat să nu tragem pentru că nu sunt vinovați. În acel moment lt. Iordănescu a deschis foc automat asupra celeilalte mașini ce se afla în mers. În urma acestei trageri femeia și copilul au fost împușcați mortal, rămânând în stradă, nefiind ridicați până când am fost și eu rănit. În legătură cu acest incident arăt că asupra lt.Iordănescu s-a tras din unitatea noastră și din cele vecine”.

30. Martor H.I.D audiat în 10.03.2006 (v 6 MApN) ”În decembrie 1989 eram militar în termen cu gradul de soldat la U.M. 01308 București ce se află între Șos. Antiaeriană și Șos. Ghencea... La data de 22.12.1989 am vizionat programul TVR, Ion Caramitru spunând că soii Ceaușescu au fugit ... Ni s-a ordonat ca la ora 14:00 să fim prezenți pe platoul unității, ne-au fost distribuite fiecăruia câte un pistol mitralieră, 4 încărcătoare și ni s-au repartizat cartușe de război calibru 7,62 mm. Nici unul din colegii mei, cu excepția mea, nu știa să tragă cu pistolul mitralieră și nici chiar să încarce... Un locotenent major le-a explicat timp de 2-3 minute cum se asigură și dezasigură arma ...

La ora 22:00 a venit la noi locotenentul major care ne-a dat ordin să-l însoțim așezându-ne în fața clădirii comandamentului, într-un șanț, cu fața spre platou și pavilioanele de după platou. Ne-a dat ordin să rămânem în poziția de tragere și să ripostăm cu foc în cazul în care asupra noastră se trage. Nu ne-a precizat cine o să ne atace, de unde și ni s-a părut curios faptul că am luat poziție de luptă înspre centrul unității... După aproximativ 20 minute s-a auzit primul foc de armă, bănuiesc că din incinta unității. A fost un singur foc. Imediat, colegii mei, aproape toți de teamă au deschis focul cu pistoalele mitralieră spre clădirea aflată în fața noastră, deși de acolo nu se trăsesse. Eu nu am tras și nici nu am reușit să-i opresc pe colegi, deoarece ei intraseră în panică și trăgeau încontinuu. După 30 de secunde, au început să se tragă rafale și din fața clădirii înspre care trăgeau colegii mei. Am văzut în fața clădirii 10-15 guri de foc și imediat am văzut gloanțele care au început să ricoșeze între noi. Un coleg de-al meu a strigat că este rănit ... am simțit și eu o lovitură intensă în zona mâinii stângi, am văzut că palma era plină de sânge ... s-a tras toată noaptea ... În dimineața zilei de 23.12.1989 m-am deplasat la infirmerie, mi s-a spus că nu sunt un caz grav ... m-am întors la program... S-a tras în zonă, în fiecare noapte în perioada 23-28.12.1989, în incinta unității dar și în afară... În noaptea de 24/25.12.1989 în timp ce efectuam serviciul de planton pe holul de la dormitoare, la capătul celălalt al holului un coleg de-al meu a tras o rafală de foc automat în peretele din stânga mea la aproximativ un metru de mine ... Pe data de 25.12.1989, în jurul orelor 19:30, în timp ce ne aflam în dormitor, un alt coleg de-al meu a tras un foc în plan vertical în tavan.”

31. Martor ofițer I.G audiat în 02.07.1993 (v 6 MApN) „În decembrie 1989 eram încadrat la U.M. 02317 București ... În zona Ghencea a început să se tragă începând cu seara zilei de 22.12.1989. Primele focuri le-am sesizat dinspre cimitir și M.Ap.N. Pe data de 23.12.1989, în jurul prânzului, în zonă au acționat trei elicoptere care au lansat proiectile reactive în cimitir și pe stradă, două dintre ele lovind și unitatea noastră ... În noaptea de 23/24.12.1989 am primit informația că în zona Drumul Taberei persoane suspecte au sechestrat civili cu autoturismele acestora. Am fost anunțați că sunt două autoturisme care acționează cu foc asupra unor obiective și se îndreaptă spre Bly. Ghencea. După circa 10 minute pe bulevard au apărut aceste autoturisme ... În momentul când au ajuns în dreptul unităților din zonă s-a deschis foc asupra lor ... Asupra celor două autoturisme s-a executat foc dinspre toate unitățile din zonă ... Lângă botul mașinii se aflau două persoane decedate, o femeie și un copil.”

32. Martor civ. conf. univ. I.C audiat în 13.06.1994 (8 MApN) ”Blocul în care locuiesc se află vis a vis de Centrul de calcul al M.Ap.N.... După 26.12.1989 a venit la mine un tânăr îmbrăcat civil care mi-a spus că este de la Academia Tehnică Militară și că a participat la luptele din fața Centrului de calcul. Acest tânăr venise să facă cercetări deoarece a spus că toți colegii lui au fost împușcați din spate... La plecarea din cazarmă li s-ar fi precizat că ministerul este ocupat de teroriști, ei trebuind să ia poziție de tragere în zona blocurilor de unde să lupte pentru eliberarea ministerului.”

33. Martor S.A audiată în 14.05.1992 (8 MApN) ”Soțul meu a fost împușcat în noaptea de 22.12.1989 în fața M.Ap.N., în timp ce se afla într-un autoturism Opel Record care îi aparținea, fiind împreună cu I.M. și C.C. Toți trei au fost împușcați. În jurul orelor 23:00 au plecat de acasă ca urmare a apelurilor de la TVR... De dimineață am constatat că soțul meu era mort pe stradă, mașina era tot în fața M.Ap.N. ciuruită de gloanțe ... Erau

mai mulți curioși pe acolo care vehiculau tot felul de zvonuri în urma cărora am ajuns să am un conflict cu un bătrân care susținea o aberație și anume că l-ar fi văzut pe soțul meu cum trăgea cu mitraliera ... Am auzit ulterior că atunci când soțul meu a trecut cu autoturismul ar fi existat un baraj și că ar fi fost supuși controlului. S-a spus că s-ar fi tras asupra autoturismului dar într-un schimb de focuri între militarii M.Ap.N. aflați pe latura ministerului și alte elemente aflate pe latura cealaltă a drumului.”

34. Martor civ. I.O.C audiat în 14.05.1992 (8 MApN) ”Fiul meu a fost împușcat în seara zilei de 22.12.1989 în timp ce se afla într-un autoturism care a trecut prin fața M.Ap.N., împreună cu alți doi tineri. Practic, cei trei se aflau împreună încă de dimineață ... După ce au fost prin mai multe locuri din oraș au venit acasă să mănânce. Aici au privit programul TV și ca urmare a chemărilor care se adresau prin TVR au pornit către M.Ap.N. în ideea de a ajuta revoluția ... Acolo se afla un baraj alcătuit din militari M.Ap.N. și civili ... După ce au fost supuși unui control li s-a permis trecerea prin baraj și continuarea deplasării spre centru ... După 50 de metri de la barajul respectiv s-a deschis foc asupra lor de către trăgători aflați într-un dispozitiv pe latura dreaptă a autovehiculului. În aceste împrejurări au fost loviți fiul meu și ceilalți doi, ultimii au murit pe loc... Acuzația pe care eu o formulez are în vedere faptul că de vreme ce autoturismului i s-a permis trecerea prin filtru se presupune că era o prezență legitimă în zonă, deci comandantii din dispozitivul care a tras au deschis foc în mod nejustificat sau n-au avut un plan de cooperare ... Aș dori să-i întreb de ce n-au tras mai înfii foc de avertisment sau de ce nu au tras în cauciucuri ca să imobilizeze mașina.”

35. Martor civ. D.C audiat în 28.05.1990 (10 MApN) ”După declanșarea revoluției în zona Pieței Moghioroș situată lângă blocul în care locuiesc au venit trupe militare, un tanc, mai multe TAB-uri care s-au așezat în dispozitiv cu frontul spre parcul existent ... În jurul blocului și în scară erau militari în termen care asigurau paza.”

36. Martor civ. I.P audiat în 28.05.1990 (10 MApN) ”Sunt administratorul blocului ... În perioada revoluției am fost acasă, locuind efectiv în blocul care este situat în imediata apropiere a Pieței Moghioroș ... Începând cu 23.12.1989 în zonă, inclusiv în blocul în care locuiesc au fost aduse trupe militare care au luat în pază piața, blocurile și parcul... O dată cu fixarea militarilor în dispozitivul de pază, doi militari au fost urcați pe blocul nostru, aceștia i-au alarmat pe ceilalți, de jos, strigând ”teroriști”, care au deschis foc trăgând în apartamentul 61 unde locuiește o femeie în vârstă.”

37. Declarație olografă civ. B.N audiat în 05.03.1991 (10 MApN) ”În ziua de 22.12.1989 am plecat de la servicii spre centru... Spre seară a început să se tragă ... La Palatul Telefoanelor am format cordoane. În după amiaza zilei de 23.12.1989 mă aflam împreună cu trei prieteni ... Am venit împreună până la Podul Grant, acolo am luat o ocazie ... am ajuns în Cartierul Militari-Lujerului în jurul orei 20:00. Aici ne-a oprit cordonul de control, după ce ne-au controlat am urcat în mașină. Între timp a trecut o altă mașină pe sens invers care nu a oprit și atunci cei de la cordon au început să tragă înspre mașina aceea, în același moment au început să tragă și în noi de e blocul de pe blocul de vis a vis. Am fost trăiți eu, IG și șoferul, după care am fost transportați la spital.”

38. Martor F.S audiat în 16.02.2008 (11 MApN) ”În luna decembrie 1989 eram comandantul U.M. 01270 Focșani ... Conform ordinelor, în jurul orelor 22:00 (23.12.1989) am pus în mișcare coloana de blindate cu destinația Ghencea. În coloană eram circa 30 de transportoare blindate și aproximativ 40 de camioane cu

efective militare și materiale ... La Podul Băneasa am observat un tanc oprit, izolat, a cărui proveniență nu o cunoșteam. **Apropiindu-ne de tanc, unul din militarii din echipajul tancului a deschis foc asupra noastră cu o armă de calibru 7,62 mm cu toate că anterior efectuasem semnalele de recunoaștere ... După incidentul cu tancul ne-am continuat deplasarea și am staționat în zona Pieții Moghioroș de pe 24 până pe 25.12.1989. În acest interval m-am prezentat la gl. Eftimescu, șeful Direcției Operații care mi-a ordonat să reorganizez dispozitivul de pe strada Compozitorilor până la Drumul Taberei ... Nu mai rețin exact data, dinspre strada Compozitorilor s-a apropiat un transportor blindat, am fost înștiințat că în transportor se află gl. Stănculescu. Am raportat la Direcția Operații și mi s-a dat acceptul să-i permit trecerea. Transportorul a parcurs strada Miron Constantinescu și a ajuns la intersecția cu Drumul Taberei. Acolo s-a deschis foc cu mitraliere de calibru 12,7 mm de pe tancurile aparținând lt.col. M care nu a fost informat de venirea transportorului ... În transportor a fost împușcat mortal ochitorul de la mitralieră, un alt ofițer fiind rănit.”**

39. Martor P.M audiat în 31.03.1993 (12 MAPN) ”În decembrie 1989 eram comandant de companie în cadrul U.M. 01270 Focșani. La 24.12.1989, pe blv. Moghioroș am intrat în dispozitiv de luptă cu trei plutoane, unul dispus în fața unor blocuri, al doilea cu misiunea să apere punctul de comandă al unității și un pluton în spatele blocurilor. Misiunea era să nu permitem trecerea persoanelor prin zona în care ne aflam. Cetățenii și autoturismele erau oprite, mașinile care nu opreau la baraj și pătrundeau în zonă neopriind la somații reprezentau un potențial inamic. Pe data de 24.12.1989, în jurul orelor 23:00, pe bulevard a apărut un autoturism Olcit care depășise barajul constituit ..., mașina a oprit în zona dispozitivului pe care îl ocupam ... Din Olcit a coborât o persoană civilă, iar la scurt timp ... s-a tras asupra mașinii. Am aflat că cel împușcat era fiul celui care coborâse din mașină ... Asupra autoturismului a tras un TAB din unitatea noastră ... Pe data de 24.12.1989 în jurul orelor 24:00 în zonă a apărut un autobuz ce a trecut prin baraj fără a opri la somație, iar militarii au deschis focul asupra acestuia. Autobuzul a fost observat inițial de către un militar de pe bloc ce era observator ... Tot pe data de 24/25.12.1989 în dispozitiv u pătruns două Dacii, nu s-au supus somațiilor, fiind executat foc asupra acestora ... Prima Dacie a luat foc... A reieșit că șoferul avea muzica dată tare și nu a auzit somația ... La 25.12.1989 am auzit că un cetățean nu s-a supus somației și s-a tras asupra lui, ulterior am aflat că acesta se deplasa spre servicii.”

40. Martor A.G audiat în 31.03.1993 (12 MAPN) ”În decembrie 1989 mă aflam în alarmă de luptă fiind comandant de pluton. În noaptea de 23/24.12.1989 am ajuns în zona Moghioroș și împreună cu subunitatea mea am ocupat dispozitiv de luptă în fața blocurilor cu misiunea de a supraveghea blocurile și de a executa foc dacă observăm că se execută foc asupra noastră. Fac precizarea că misiunea nu era destul de clară... În noaptea de 24/25.12.1989 am observat că pe bulevard se deplasa un autobuz, asupra căruia s-a deschis focul din mai multe direcții ca urmare a vitezei excesive... Fac precizarea că pe blocul în apropierea căruia mă aflam s-a amplasat un punct de observare în care se aflau lt. M și câțiva militari, asupra autobuzului au tras și cei de pe bloc ... La 25.12.1989 soldatul D, din proprie inițiativă a luat două grenade defensive și a urcat pe acoperișul unui bloc pentru a supraveghea activitatea. Observând mișcări suspecte în interiorul Cimitirului Ghencea a decis să arunce o grenadă, împrejurare în care s-a împiedicat de o ancoră de antenă, a scăpat grenada și s-a autoaccidentat.”

41. Martor O.T audiat în 12.04.1993 (12 MApN) ”În decembrie 1989 eram militar în termen la U.M. 01270 Focșani fiind **bucătar**. La 22.12.1989 am plecat împreună cu unitatea spre București ... În ziua de 24.12.1989 s-a tras din blocul cu 10 etaje dispus în colțul intersecției blv. Moghioroș cu strada Emil Botnăraș, moment în care **tot regimentul a ripostat în direcția unde s-a tras ... S-a tras și de pe blocul de 10 etaje ripostându-se asupra blocului respectiv. În noaptea de 24/25.12.1989 s-au întâmplat mai multe incidente. Mă aflam în dispozitiv de luptă în scara unui bloc. Am văzut un Olteț care rula pe bulevard, am auzit că s-a strigat nu trageți, dar s-a deschis foc de pe bloc, probabil cu o mitralieră ... Șoferul era mort.**”

42. Martor R.V audiat în 15.06.1994 (13 MApN) ”În decembrie 1989 eram cadru activ la U.M. 02210 București. La 22.12.1989 în zonă a început să se tragă din mai multe direcții ... În jurul orelor 21-21:30 a început să se tragă asupra unității dinspre blv. Ghencea ... **Declar că am fost anunțați de către comandantul U.M. 01357 București că pe blocurile din blv. Ghencea se află personal din unitatea pe care o comandă.**

43. Referat olograf în legătură cu decesul civ. G.I (vol 14-1 MApN) ”Pe data de 23.12.1989 în jurul orelor 20:30 soții G s-au deplasat de la domiciliu cu autoturismul proprietate personală cu intenția de a se deplasa spre Drumul Taberei. Ajungând în apropierea oficiului poștal santinelele au somat prin voce și prin executarea unui foc în aer ... **șoferul nu a oprit iar civilul B.G a executat foc cu arma de vânătoare asupra roților autoturismului... șoferul nu a oprit, moment în care santinelele și militarii dintr-un TAB au deschis foc asupra autoturismului...**”

44. Martor civ. B.G audiat în 23.04.1990 (vol 14-1 MApN) ”Sunt posesor de permis armă ... Locuiesc în blocul din fața Centrului de Telecomunicații din Drumul Taberei. Acesta a fost păzit de o trupă de militari, iar în zonă au fost postate 4 TAB-uri ... Au fost aduse întăriri iar în fața clădirii a fost făcut un baraj cu soldați care au oprit trecerea în zonă. **Mașinile erau oprite și controlate de oameni-locuitori din bloc. În seara de 23.12.1989 a oprit o mașină Dacia albă. Mașina a fost somată de un militar, și-a continuat drumul, a fost somată de un alt militar, șoferul nu a oprit și atunci eu fiind în fața scării de bloc am tras un foc în fața parbrizului, șoferul nu a oprit și atunci am mai tras un foc ... Șoferul a continuat drumul și a oprit mașina pe Drumul Taberei, cam la 5 metri de colț. Atunci a început să se tragă dintr-un TAB ... A coborât șoferul care a spus ”ucigașilor, mi-ați ucis soția!”... Arăt că în mașină au tras militarii și eu cu arma de vânătoare ... Femeia a murit când au tras militarii din TAB.**”

45. Martor S.F audiat în 15.09.1995 (vol 14-2 MApN) ”În decembrie 1989 eram salariat civil la U.M. 01246 ... Comandantul ne-a precizat misiunile și modul de acțiune ... Am fost repartizat la un punct de observare aflat într-un birou la etajul 1... **Am fost instruiți să asigurăm observarea casei din cimitir și a Cimitirului Ghencea. În jurul orelor 10:30 (23.12.1989) colegul meu P.C a deschis fereastra și a început să strige spre un autoturism ce oprise în fața unității... Din autoturism au coborât doi civili care au încercat să fugă spre casa din cimitir ... I-am somat prin voce și am executat o somație cu arma. Cele două persoane nu s-au suspus somațiilor, moment care coincide cu deschiderea unui foc automat puternic dinspre toate dispozitivele militare. Unul din civili a sărit gardul cimitirului, iar celălalt a fost surprins de rafalele trase din direcția Clubului Steaua ... Cel care se afla după gard s-a predat și a fost îndrumat de colegii din unitate spre intrarea**

unității noastre... S-a verificat autoturismul și s-a constatat că persoana ce încercase să se adăpostească era ucisă.”

46. Declarație B.D audiat în 03.12.2008 (15 MApN) ”În decembrie 1989 eram lt.maj. în cadrul U.M. 01012 București ... La 22.12.1989 am primit ordin să ne deplasăm în Piața Palatului pentru a apăra sediul CC, fără a ni se specifica de cine trebuie să apărăm acest sediu ... Am primit ordin să patrulez cu TAB-ul pe blv. Ghencea deoarece teroriștii trag din cimitir spre unitate. În urma patrulării nu am constatat ca în zona Cimitirului Ghencea să se tragă, realizând că zvonul acesta nu se confirmă... În acea noapte, un soldat din transportorul meu a dat lovitură cu AG 40 în turla bisericii de la Cimitirul Ghencea deoarece i s-a părut că vede pe cineva în turlă. Eu nu i-am dat acest ordin și chiar l-am apostrofat pentru ceea ce a făcut... În timp ce mă aflam cu TAB-ul la intersecția Calea 13 Septembrie cu Șos. Antiaeriană am vrut să ies din TAB, am ridicat mâna stângă pentru a-i anunța pe militarii care păzeau unitățile militare, pentru a mă asigura că mă recunosc, am fost împușcat în antebrațul stâng.”

47. Declarație olografă lt.maj. N.R audiat în 1990 (17 MApN) ”În perioada 22-29.12.1989 am fost detașat cu un pluton de 30 militari la M.Ap.N. pentru a-l apăra împotriva teroriștilor ... În noaptea de 22/23.12.1989 eram la odihnă cu militarii din plutonul meu, împreună cu mr. G.L. came mi-a spus că merge să se odihnească într-un pat. După aprox. 10-15 minute a venit un domn căpitan și m-a anunțat că mr. G.L. este rănit grav. Când am ajuns în clădire la etajul 1, prima cameră pe stânga, l-am văzut pe mr. G.L. pe o saltea, cu fața în jos și în dreptul urii cu o pată mare de sânge. Am pus mâna pe dânsul să-i iau pulsul dar am constatat că murise. L-am acoperit cu o pătură iar când să ies din clădire mi s-a adresat un domn căpitan spunându-mi numele celui care a tras în mr. G.L. și că acesta a tras din cauză că a înnebunit. Mi l-a predat pe căpitanul respectiv în stare de leșin iar eu l-am predat la arestul M.Ap.N.”

48. Martor civ. D.A audiat în 19.02.1990 (17 MApN) ”Sâmbătă, 23.12.1989, împreună cu un grup de colegi am plecat la TV ... Am văzut cum militarii de pe tanchete trăgeau cu mitralierele în unele clădiri, dar nu știu dacă din aceste clădiri se trăgea în acele momente ... nu pot preciza cu certitudine locurile de unde militarii erau atacați. Era un haos de nedescris, în special din cauza populației civile care se agita din toate părțile.”

49. Declarațiile olografe din 24.09.1991 și 13.02.1990, martor B.P (vol 19 MApN-Antiaeriană) ”Am terminat Școala Ajutătoare nr. 3 din Oradea ... Am fost internat de mai multe ori la Spitalul de neuropsihiatrie, deoarece de mic copil sufăr cu nervii... Atât tata, cât și mama sunt bolnavi psihici... În perioada cât eram elev a fost internat de mai multe ori, mă aflam în permanență sub tratament ... Mi s-a spus că sufăr de schizofrenie...La insistențele mele am fost încorporat la 12.05.1989 și repartizat la U.M. 01210 București... În decembrie 1989 am fost internat la Spitalul Militar din București de unde pe 20 sau 21 decembrie 1989 am fost externat... La 22.12.1989 am auzit anunțându-se că a plecat Ceaușescu... La un moment dat fiind în fața sediului Radioului, un căpitan a cerut să meargă cineva la palat să vadă ce se întâmplă. Împreună cu trei tineri am plecat spre palat, când am ajuns se trăgea intens, era seară... În fața palatului un militar a fost împușcat lângă mine, am luat arma de la militar și am hotărât să-i ajut pe cei din jur... Am intrat în clădirea Palatului RSR, am urcat pe o scară în formă de spirală și am observat că pe scări coboară mai multe persoane îmbrăcate în negru dintre care primul avea un

pistol mitralieră cu pat rabatabil. În acest moment am tras foc automat asupra persoanei ce avea pistolul mitralieră, dar în același timp am fost lovit din spate astfel încât nu am observat dacă am atins ținta. Am căzut rostogolindu-mă pe scări, mi-am pierdut cunoștința revenindu-mi după un timp.”

50. Martor ofițer M.L. audiat în 07.04.1993 (19 MApN) ”În decembrie 1989 aveam funcția de comandant companie ... În noaptea de 23/24.12.1989, în jurul orelor 23:00, am ajuns în regiunea Moghioroș ... **Am auzit discuții în legătură cu un incident în care a fost împușcat M.F. Am auzit că acesta în momentul când a fost somat și supus unei percheziții ar fi deschis brusc geaca, fapt pentru care un militar în termen s-a speriat și a deschis focul, M.F. decedând pe loc.”**

51. Declarație olografă L.F. audiat în 11.05.1993 (19 MApN) ”La 21.09.1989 am fost încorporat ca militar în termen la U.M. 01270 Focșani ... În noaptea de 23/24.12.1989 am ajuns în București ... **Pe data de 24.12.1989 în regiunea în care mă aflam a început să se tragă din toate direcțiile, fără să cunosc din ce cauză ... Am primit ordin să nu permitem persoanelor civile să se deplaseze în zona noastră de responsabilitate ... Spre locul în care mă aflam s-au îndreptat două persoane civile. Am procedat la efectuarea somațiilor dar cele două persoane au continuat deplasarea spre mine. În acel moment am introdus cartuș pe țevă și le-am ordonat să ridice mâinile sus ... M-am îndreptat spre unul din civili, moment în care acesta a lăsat brusc mâinile spre corp. De teamă că ar fi putut acționa asupra mea am apăsat pe trăgaci și l-am împușcat.”**

52. Adresa C.S.A. din 20.12.1991 – extras din OZU nr. 307/29.12.1989 (v 19 MApN) ”Cpt. M.F. a încetat din viață în ziua de 24.12.1989, orele 09:30, în timp ce se deplasa din cantonamentul de pregătire la sediul clubului, **a fost împușcat mortal de o patrulă mixtă rămasă neidentificată.”**

53. Martor P.G. audiat în 04.06.2008 (V 19 MApN) ”În decembrie 1989 lucram ca maistru mecanic ... **La 22.12.1989, în cursul după amiezii, am auzit la televizor știri legate de teroriști ... Am hotărât să merg împreună cu fratele meu la televiziune ... Începând cu 25.12.1989 am efectuat paza întreprinderii unde lucram. Directorul întreprinderii a ordonat să ni se distribuie armament și muniție. Am primit pe bază de tabel și semnătură un pistol mitralieră... Arăt că, din direcția poștei Moghioroș s-a deschis focul asupra autoturismului în care mă aflam ... În fața poștei se aflau dispuse două sau trei TAB-uri lângă care se aflau mai mulți militari. Aceștia au deschis focul asupra autoturismului în care mă aflam, rănindu-l în gamba dreaptă de C.L.”**

54. Martor ofițer M.G. audiat în 13.04.1993 (V 19 MApN) ”În decembrie 1989 eram comandant de pluton la U.M. 01270 Focșani... Ne-am deplasat spre zona Moghioroș din București ... La 24.12.1989 s-a deschis foc de armă asupra noastră din blocul cu 10 etaje aflat la intersecția bd. Moghioroș cu str. Emil Botnăraș. Efectivele regimentului au răspuns cu foc fără comandă... **Ne-am organizat dispozitivul de apărare, am primit ordin să execut apărarea blocului cu 10 etaje și 6 scări ... Mă aflam în interiorul blocului, subordonații mei executau misiuni de pază și apărare la fiecare scară, parter și etajul 1, iar pe bloc aveam 6 militari dispuși la capetele blocului. În jurul orelor 23:30 din noaptea de 24/25.12.1989 m auzit focuri de armă, am urcat pe bloc să văd ce s-a întâmplat, faptul era consumat, din spusele militarilor am aflat că pe bulevard a intrat un autobuz ce nu s-a spus somațiilor din baraj. Militarii din întregul dispozitiv au executat foc asupra autobuzului ... În jurul orei 02:00, în zonă au apărut 2 autoturisme, nu s-au spus**

somației și a început să se tragă... Mașina a luat foc. Tot în noaptea respectivă în dispozitivul nostru a pătruns un tanc care a făcut câteva manevre de intimidare. Asupra tancului s-au tras două lovituri de AG7, după ce din tanc s-a tras cu mitraliera de 12, 7 mm. O lovitură de AG a căzut lângă tanc iar cea de-a doua a ricoșat spre un bloc aflat lângă Complexul Moghioroș ... În această perioadă eu făceam legătura între parterul blocului și acoperiș deoarece aveam oameni în diferite puncte ale blocului dar nu aveam legături de transmisiuni cu aceștia.”

55. Declarație S.S audiat în 28.05.1990 (19 MApN) ”*În seara zilei de 24.12.1989 în jurul orelor 22:30, mă aflam în autobuzul ITB ce se deplasa pe strada Moghioroș. În momentul când am ajuns în apropiere de Piața Moghioroș s-a tras o rafală de armă din partea dreaptă, de la blocurile aflate acolo. În aceste împrejurări am fost rănit de două gloanțe ... În momentul când s-a tras nu am fost somați să oprim ... Rafalele de armă au oprit în plin autobuzul, fiind rănite mai multe persoane.”*

56. Declarație olografă S.M audiată în 28.05.1990 (19 MApN) ”*La 24.12.1989, în jurul orei 22:00, călătoream cu un autobuz ITB spre casă... Autobuzul a mers pe bulevardul Moghioroș, ne-am pomenit cu o rafală de gloanțe venite din partea dreaptă. A urmat un moment de groază. Era întuneric, șuierau gloanțele, ne-am trântit pe jos iar schije și cioburile de geamuri curgeau peste noi.”*

57. Martor T.G audiat în 31.05.1990 (19 MApN) ”*În seara de 24.12.1989, în jurul orelor 22:30, am ajuns cu autobuzul pe care îl conduceam în Gara Basarab, apoi am plecat spre Drumul Taberei... Pe parcurs am fost oprit de mai multe filtre ...Ajuns la Piața Moghioroș a început să se tragă asupra autobuzului cu foc automat, focul a durat până dincolo de intersecția cu Drumul Taberei. Mi-am putut da seama că nu s-a tras dintr-un singur punct ... Din persoanele care se găseau în autobuz, au fost rănite mai multe persoane, una fiind împușcată mortal ... Persoanele rănite le-am dus la spital.”*

58. Martor B.L audiat în 03.10.2005 (v 28 MApN) ”*În decembrie 1989 eram electromecanic la Centrul Național de Telecomunicații din Drumul Taberei ... La 22.12.1989 s-a constituit o echipă de angajați care să asigure permanența la locul de muncă ... La 23.12.1989, în cursul serii, ca urmare a unui apel transmis de TVR, din care rezulta că la unitatea noastră se aflau teroriști, mai multe mii de persoane îmbrăcate în ținută civilă s-au adunat în fața sediului nostru u intenția de a pătrunde în interior. Militarii din garda unității noastre nu le-au permis să intre în centrală ... S-a cerut sprijin ... În jurul orelor 19:00 în fața centralei au apărut 2 TAB-uri, venirea lor fiind precedată de sosirea unui pluton de militari în termen... Paza clădirii a fost preluată de către parașutiști, care au fost amplasați în clădire... Stînd noaptea la ferestrele clădirii, am văzut cum unul dintre TAB-urile aflate în dispozitivul de pază la centrala noastră se deplasa în viteză pe Drumul Taberei și trăgea foc în rafale asupra unor autoturisme care fiind atinse de gloanțe se opreau și luau foc ... De la militarii aflați în pază am auzit că ar fi venit mașini de armată care îi luau pe cei morți în autoturisme.”*

59. Martor M.G audiat în 24.11.2006 (v 29 MApN) ”*În decembrie 1989 eram angajat al Întreprinderii de Mașini Electrice București ... Am surprins momentul fugii soților Ceaușescu ... Am rămas în Piața Palatului până în jurul orelor 16:00 când am plecat la domiciliu. Aici, am urmărit emisiunile din studioul 4 al TVR cum că teroriștii și securiștii fideli lui Ceaușescu trag în populație și atacă diferite obiective, instituții ... Întrucât se anunța că sunt vizate și marile întreprinderi, la 23.12.1989 în jurul orei 09:00*

m-am prezentat la serviciu unde se constituiau echipe de pază și apărare... M-am alăturat unui filtru de civili, participând la controlul mai multor vehicule. Se urmărea depistarea teroriștilor și a armamentului... Membrii acestor echipe (de pază) aveam în dotare pistoale mitralieră și câte două încărcătoare pline, din depozitul de arme al gărzilor patriotice ... Auzeam focuri și vedeam traiectoriile gloanțelor trasoare atât dinspre M.Ap.N., cât și dinspre unitatea militară de vis a vis de IMGB. Direcțiile acestora se intersectau în aer”.

60. Martor D.A. audiată în 19.05.2006 (v 30 MAPN) ”*În decembrie 1989 eram asistentă la Spitalul Orășenesc din Lupeni... În seara de 22.12.1989 am văzut la televizorul din sediul primăriei pe dl. Ion Iliescu făcând apel către populație să fie alături de bucureșteni întrucât susținea că are informații că sunt foarte mulți teroriști arabi îmbrăcați civil, care împușcă populația aflată în stradă. Noi, cei care am ocupat primii primăria am luat inițiativa să organizăm un grup de voluntari care să vină în sprijinul revoluționarilor de la București... Am fost ajutați să ajungem cu o locomotivă la București, am plecat un grup format din 15 persoane ... Am ajuns în București în cursul nopții de 22/23.12.1989. .. Am mers pe jos până la Spitalul Militar și ne-am pus la dispoziția celor care asigurau paza spitalului, întrucât în zonă se trăgea ... Soldații care asigurau paza ripostau la aceste atacuri dar fără a avea o țintă anume... În seara de 23.12.1989, un ofițer de armată le-a propus băieților care au venit de la Lupeni să le dea arme pentru a se apăra în caz de nevoie... În noaptea de 23/24.12.1989 ni s-a solicitat să mergem la Academia Militară, întrucât sunt mulți studenți ofițeri răniți. Împreună cu o parte din grupul venit de la Lupeni am urcat într-un autocamion pentru a ne deplasa la academie... Ajungând în fața academiei, în timp ce mașina se afla încă în mișcare, asupra autocamionului s-a deschis focul, cel mai probabil dinspre academie. Au fost uciși pe loc șoferul autocamionului și GT, în timp ce LT a fost rănit foarte grav... Noi ceilalți, care ne aflam în spate, am sărit și ne-am adăpostit sub autocamion. Eu nu am fost rănită, însă ceilalți au suferit răni, mai mult sau mai puțin grave. De exemplu, T a fost împușcat în spate, fiindu-i atinsă coloana vertebrală, rămânând paralizat, S a suferit numeroase plăgi împușcate la nivelul membrelor inferioare.”*

61. Martor I.V. audiată în 11.05.1994 (vol 2 Mărgeanului) ”*În seara zilei de 22.12.1989, în jurul orelor 23:30, aflându-mă în bucătărie, am observat că cerul era roșu ... Am simțit ceva în corp care m-a zguduit, ceva asemănător curenților electrice . Soțul meu a venit la mine deoarece am strigat ... S-a dus spre geamul care dă înspre unitățile militare de pe șos. Antiaeriană, a văzut geamul fisurat, s-a uitat la mine și a spus că sunt rănită. Am căzut deoarece nu-mi mai simțeam picioarele ... Glonțul care m-a atins sigur a venit dinspre unitățile din șos. Antiaeriană... Sunt imobilizată la pat din cauza paraliziei totale a membrelor inferioare.”*

62. Martor I.D. audiată în 13.01.1992 (vol 2 Mărgeanului) ”*În dimineața de 23.12.1989 am plecat de la Pitești spre București cu autoturismul în care ne aflam toți membrii familiei. Am ajuns în Capitală în jurul orei 11:00, drumul era plin de baraje. Am urmat traseul Drumul Taberei-Mărgeanului, aici având domiciliul... Am rulat cu mașina până în dreptul casei noastre. Nu am apucat să ne dăm jos din mașină când au început să fie trase asupra noastră focuri de armă care veneau sigur dinspre unitățile militare de pe strada antiaeriană. Soțul meu a dat în marșarier, a oprit puțin și a luat în mașină o femeie în vârstă care și ea era înnebunită de focul ce venea dinspre unitate. Mașina a*

fost ciuruită efectiv, un glonț a rănit-o pe fiica mea grav. A fost rănită și femeia străină, dar la picior.”

63. Martor R.T audiat în 12.04.1993 (vol 2 Mărgeanului) ”În noaptea de 22/23.12.1989 mi-am asumat misiunea de a ilumina spațiul din fața comandamentului Armatei I de pe str. Antiaeriană, folosind cartușe de iluminare ...Ne-am împărți misiunea, în scopul de a trage alternativ, deoarece se executa foc din fața comandamentului (de la ferestrele acestuia către străzile de unde se presupunea că acționează teroriști)... **S-au tras și asupra mea trei cartușe trasoare de la una din ferestrele de la etajul 2-4... La fiecare fereastră se găseau trăgători care vegheau împrejurimile. Atunci am strigat către cei de la ferestre: ”Ce faceți? Sunteți nebuni, trageți în noi?”. După câteva minute a venit o echipă de prim ajutor care l-a ridicat pe soldatul rănit ... În legătură cu motivul pentru care s-a tras asupra noastră de la ferestrele comandamentului, menționez că noi executam tragerea (cu rachete de semnalizare) din spatele comandamentului, pe deasupra acestuia astfel încât cartușele de iluminare să aibă o traiectorie încât să se aprindă în fața comandamentului... În situația confuză de atunci, când te putea aștepta la atacul teroriștilor din toate părțile, prezența unor persoane în curtea comandamentului, care să execute foc, indiferent cu ce, putea fi interpretată ca activitate teroristă. Dacă ar fi știut că suntem din aceeași tabără, sunt sigur că nu ar fi tras asupra noastră.”**

64. Martor N.C audiat în 09.01.2009 (vol 2 Mărgeanului) ”În decembrie 1989 eram sg. Maj. La U.M. 01320 Caracal... La 23.12.1989 a fost convocat pe platoul unității, ni s-a dat ordin să ne imbarcăm și să plecăm la București, fără a ni se specifica ce misiune aveam de îndeplinit. Eu eram tanchist, din unitate a plecat tot regimentul respectiv 54 de tancuri ... La ieșirea din orașul Caracal s-a tras asupra noastră din direcția unității militare de la Deveselu. Pe la Roșiori a mai fost un incident în care a fost călcat pe cap cpt. B de către un tanc, tot de la noi din unitate, decedând pe loc. La Alexandria, la intrarea în oraș, unde era un dispozitiv militar, am aflat că unitatea de artilerie de la Alexandria era informată că de la Caracal vine o coloană de tancuri plină cu teroriști și puteau să ne împuște.”

65. Declarație olografă sg.maj. C.P, audiat în 17.01.1990 (vol 2 Mărgeanului) ”La 100-150 m de poarta U.M. 01012 București ni s-a oprit tancul datorită unei defecțiuni. Am ieșit din tanc pentru a opri un alt tanc să ne remorcheze... S-a tras asupra noastră dintr-o casă, de la circa 100 m de poarta unității militare... În momentul acela frt. FD a fost rănit la cap foarte grav ... Am început să cercetăm casa, am aruncat cu grenade asupra clădirii, am intrat în interiorul casei dar nu am găsit pe nimeni. Am cercetat și podul, am ieșit din curte și la poarta casei am găsit o persoană întinsă pe pământ în dreptul intrării. Am întrebat acea persoană ce caută acolo, mi-a răspuns că este student, că nu a dormit toată noaptea, că merge spre casă, i-a fost frică și s-a culcat la pământ. La controlul pe care l-am făcut nu s-a găsit nici un fel de armament asupra sa... Ulterior, militarul rănit la cap a decedat.”

66. Declarație olografă lt.maj. dr. P.E (vol 2 Mărgeanului) - ”La 24.12.1989 am fost chemat de urgență la unul din tancuri pentru a da prim ajutor unui rănit. Am ajuns lângă tanc, rănitul se găsea întins lângă tanc ... După poziția unde se găsea subofiterul când a fost rănit și zona craniană a plăgii produse de glonț presupun că s-a tras din una din clădirile depozit din curtea U.M 02450 București.”

67. Martor V.V, gropar la Cimitirul Tudor Vladimirescu, audiat în 15.04.1994 (vol 3 Mărgeanului) ”La 23.12.1989 am venit la cimitir cu toate că eram în concediu. Aici am găsit și pe colegii mei de serviciu... După ce am sosit, au început să fie trase din toate părțile focuri de armă în clădirea administrației cimitirului, unde ne aflam în dormitor noi. Se trăgea din șos. Antiaeriană, de la unitatea militară, din fundul cimitirului și dinspre Măgurele. În jurul orei 11:00, am scos un cearșaf în semn că ne predăm, situația în care eram fiind critică, dându-ne seama că este o confuzie la mijloc. După ce a încetat focul mai mulți colegi s-au strecurat afară din cimitir. Noi cei care am rămas, la apelul militarilor am ieșit din clădire și somați fiind am pus mâinile la ceață și ne-am îndreptat spre unitatea militară ... Ne-au percheziționat ... Un lt.maj. l-a bănuț pe I., colegul meu, că ar fi înarmat, fapt înfirmat de percheziție ... pentru a fi verificați, un plutonier și 8 soldați, au revenit împreună cu noi în clădirea administrației cimitirului, după care au plecat înapoi la unitate. După scurt timp, a intrat în cimitir un tanc care a dărâmat poarta, a mers pe aleea principală până în capătul cimitirului, s-a întors, iar un tanchist a venit în dormitorul nostru, unde a văzut că nu sunt teroriști. În acel moment a început din nou să se execute foc din toate părțile asupra noastră. Tanchistul a transmis printr-o stație pe care o avea să nu se mai tragă, apoi a ieșit și a plecat cu tancul.”

68. Martor F.C, audiată în 06.03.1990 (vol 3 Mărgeanului) ”Sunt soția decedatului F.M. Locuiam într-un imobil situat pe strada Antiaeriană, la etajul 2, vis a vis de noi se află Cimitirul T. Vladimirescu, iar în continuare se află numai unități militare. În ziua de 22.12.1989, atât pe stradă, cât și în cimitir s-au aflat în permanență militari ... Unitățile militare au înconjurat cimitirul, au deschis focul, iar apoi s-au retras, dar nu pot preciza dacă s-au retras toți și nu au rămas o parte dintre aceștia în cimitir. În timp ce soțul meu se afla în bucătărie, din direcția cimitirului s-au tras două gloanțe înspre apartamentul nostru, iar unul dintre cartușe l-a atins mortal pe soțul meu în zona capului.”

69. Martor F.C audiată în 07.09.2005 (vol 3 Mărgeanului) ”În decembrie 1989 lucram împreună cu tatăl meu F.M la Uzina Vulcan din București. În zilele următoare datei de 21.12.1989 am rămas acasă în timp ce tatăl meu a mers la servici. În zona Antiaeriană unde locuiam, se trăgea de la unitățile militare spre Cimitirul T. Vladimirescu, spre Măgurele și invers. Gloanțele ajungeau și în blocurile noastre. Din blocul nostru nu a tras nimeni niciodată. Pe 25.12.1989 tatăl meu a fost la servici și i s-a plâns unei vecine că ne vor omori în casă. Stăteam în bucătărie cu toții ... un glonț a fost tras de vis a vis iar tata ne-a spus să ne lăsăm în jos, ne-am lăsat în jos iar următorul glonț l-a lovit pe tatăl meu în cap, el stând pe un scaun în acel moment ... Tata a fost trimis la spital unde a decedat... Bunica din partea tatălui ne-a relatat cazul unui vecin care s-a dus la mormântul soției din Cimitirul Tudor Vladimirescu unde soldații l-au avertizat să stea pe loc, acesta nu a stat și l-au împușcat.”

70. Martor P.M audiat în 09.01.2009 (vol 3 Mărgeanului) ”În decembrie 1989 eram militar la U.M. 02652 București, unitate ce își avea sediul pe str. Mărgeanului ... În noaptea de 22.12.1989 s-a deschis focul asupra blocurilor situate pe strada Mărgeanului din direcția unităților militare situate pe șos. Antiaeriană. Din noaptea de 22.12.199 cpt. P. ne-a dat ordin să se formeze grupe de militari care să se deplaseze prin curțile oamenilor și pe străduțe, obiectivul misiunii fiind de a apăra casa surorii lui Ceaușescu de pe strada Moș Adam. Ordinul era de asta pe acoperișuri și în curțile oamenilor și de

a încercui obiectivul, pentru a nu mai permite distrugerile și furturile din casa surorii lui Ceaușescu. Ni s-a dat ordin să tragem în direcțiile din care se exercită foc asupra noastră. Am tras în direcția unităților militare de pe șos. Antiaeriană și spre biserica de pe strada Mărgeanului. La 23.12.1989 mi s-a spus că fratele meu este împușcat ... M-am deplasat la etajul 8 unde fratele meu fusese împușcat, iar locul unde făcea paza avea ferestrele îndreptate spre zona Antiaeriană ... pe fratele meu l-am identificat la morga Spitalului Panduri.”

71. Declarație martor M.I (vol 3 Mărgeanului) ”Referitor la decesul fiului meu E.V ... În seara de 22.12.1989 a plecat împreună cu un grup de prieteni în centru, în fața clădirii CC deoarece se făcuse apel către românii de bună credință pentru a lupta împotriva dictaturii comuniste. S-a întors în dimineața de 23.12.1989 și ca urmare a apelurilor neconținute care se făceau peste tot ca tinerii care au făcut armata să meargă la unitățile militare unde li se va da o armă ca să poată lupta împotriva teroriștilor ... a plecat spre unitatea militară de pe Antiaeriană. **În zilele acelea existau diferite cadouri care se exprimau prin diferite culori de banderolă, pentru a nu fi confundat cu teroriștii. Sub pretextul că banderola nu corespundea a fost împușcat de către o persoană din cadrul unității militare. Alături de el au mai fost împușcate 4-5 persoane.”**

72. Martor P.V audiat în 08.01.2009 (vol 3 Mărgeanului) ”În decembrie 1989 eram sportiv la Clubul Steaua ... La 25.12.1989 mă aflam în fața blocului unde locuiam iar o vecină mi-a povestit că atunci când venea dinspre șos. Antiaeriană l-a văzut în stația de troleibuz căzut pe stradă pe C.V., prieten și vecin cu noi. Am hotărât să ne deplasăm la stația de troleibuz ... A trebuit să îi explicăm unui militar de ce eram prin zonă ... **Cadavrul lui Valentin prezenta mai multe urme de gloanțe pe tot corpul. Am putut observa că pe toată lungimea șoselei Antiaeriană se afla din 15 în 15 m se afla câte un cadavru de bărbat, femeie sau copil. Erau și mașini arse cu cadavre în ele.”**

73. Martor ofițer D.C audiat în 25.04.1994 (vol 4 Mărgeanului) ”La 22.12.1989, orele 23:30, mă aflam pe platoul comandamentului. Cu circa 35-40 de minute în urmă avusese loc un schimb puternic de focuri, chiar pe platou ... Din oraș a venit un TAB care a intrat pe platou chiar în fașa comandamentului pentru a încărca muniție și a pleca înapoi în oraș. Lângă TAB a venit și lt.col. (...) care a vorbit cu cei din TAB. **Un soldat din echipajul TAB-ului care avea pușca mitralieră în mâna dreaptă a coborât din TAB sprijinindu-se în armă și lovind-o de tabla TAB-ului, aceasta s-a descărcat secerându-l în două pe lt.col.... în zona abdomenului.”**

74. Declarație C.P audiat în 15.04.2005 (vol 4 Mărgeanului) ”În decembrie 1989 eram muncitor la Uzina Vulcan din București ... La 22.12.1989 ... aveam sarcina să supraveghem Muzeul de Artă ca să nu fie distruse bunurile de acolo ... Pe înserat au apărut trei TAB-uri care au luat poziție în Piața Palatului ... Când s-a întunecat a început să se tragă în zonă ... **A apărut un autoturism Dacia dinspre strada Știrbei Vodă care a intrat în piață, în zona TAB-urilor și s-a tras în acea mașină ... Deja biblioteca ardea la cupolă ... La etajul 2 s-a tras din interior și o fată a fost împușcată în burtă și un bărbat era mort. Cu noi erau și militari înarmați, care au controlat camerele ... Am ajuns la cupolă iar un bărbat care a scos capul pe chepengul ce dă pe o terasă a fost împușcat în cap și a căzut înapoi. Am ieșit și eu pe acel chepeng și am început să flutur steagul tricolor și vedeam clădirea CC vis a vis...”**

75. Martor plt. I.I audiat în 30.08.1994 (vol 5 Mărgeanului) ”La 22.12.1989 am intrat (cu tancul) în București ... La 23.12.1989 în jurul orelor 12:00 am văzut intrând pe strada principală din fața comandamentului un ARO de culoare albastră. **Patrulând cu tancul pe stradă, nu am primit ordin să-l opresc așa că l-am lăsat să treacă. După ce a trecut am auzit focuri de armă. Am întors tancul pentru a merge unde se trăgea... ARO era distrus complet, cu ușile deschise iar înăuntru era o persoană făcută ciur de gloanțe ... La 24.12.1989 ... patrolând cu tancul am primit ordin prin stație să intru pe una din străduțele laterale să verific dacă se vede ceva suspect. Când am ieșit înapoi de pe străduță, am primit trei lovituri în tancul pe care îl comandam ... Cele trei lovituri primite au fost trase cu tunul de la un tanc condus de plt. maj. F. tancul a fost avariat complet, efectiv nu știu cum am scăpat cu viață... La 24.12.1989 am auzit o discuție între mai mulți soldați despre faptul că au deschis foc asupra unui bărbat care era urcat pe acoperișul unei case, pe timp de noapte. Știu că acesta a murit deoarece l-am văzut personal cum a stat acolo pe acoperiș tip de 2 zile.”**

76. Martor ofițer M.V audiat în 16.08.2006 (vol 5 Mărgeanului) ”În decembrie 1989 eram comandant de companie în cadrul U.M. 01012 București... La 22.12.1989 ... în jurul orei 19:00 am auzit focuri de armă dinspre Cimitirul Ghencea și M.Ap.N ... În noaptea de 22 spre 23 decembrie 1989 spre cimitir au tras soldații din gardă, iar în momentul în care am mers la ei mi-au raportat că au văzut umbre, dar nu trăgeau într-o țintă concretă, și am văzut că se crease o stare de panică.”

77. Declarație olografă electromecanic la DTMB M.F audiat în 17.01.1990 (vol 5 Mărgeanului) ”La 23.12.1989 am plecat de la domiciliu la unitatea militară de pe strada Antiaeriană fiind însoțit de mai mulți băieți din cartier. **Ajunși la unitatea militară ni s-au dat arme în vederea apărării acesteia. Întrucât unitatea era atacată dinspre cimitir, eu și încă un băiat am ieșit în stradă deschizând focul asupra teroriștilor din cimitir ... Asupra noastră a început să se tragă de pe un bloc ... Cu această ocazie băiatul care era împreună cu mine a fost rănit ... Am fost rănit și eu în plămânul stâng, fapt pentru care amândoi am fost duși la spital.”**

78. Martor civ. N.C audiat în 28.02.1990 (vol 5 Mărgeanului) ”La 24.12.1989 am fost anunțat că numitul M.A. a fost împușcat în curtea locuinței soacrei mele care locuiește în zona Antiaeriană... **L-am găsit pe M.A. în curtea locuinței, la intrare, împușcat în piept. Soacra mea în vârstă de peste 80 de ani mi-a explicat că M.A. dădea de mâncare la animale când a fost împușcat ... în apropierea locuinței soacrei mele, la circa 50 m se află o unitate militară, în raport de poziția cadavrului apreciez că nu este exclus să se fi tras din direcția unității militare.”**

79. Declarație olografă M.O audiat în 15.01.1990 (vol 5 Mărgeanului) ”În noaptea de 22/23.12.1989 mă aflu în unitatea mea în incinta comandamentului, din strada Antiaeriană ... Eram dispuși în lanț de trăgători ... **la un moment dat s-a auzit un foc de armă din direcția depozitului de muniție al U.M. 01210 București, de lângă noi. Atunci, noi militarii, am deschis focul. N-am apucat să trag decât un sector de pistol mitralieră și am fost rănit de o rafală în piciorul stâng. Din câte îmi amintesc se trăgea asupra noastră dinspre stradă și dinspre U.M. 01012 București.”**

80. Declarație olografă M.V, civil audiat în 19.03.1991 (vol 5 Mărgeanului) ”La 23.12.1989, în urma apelurilor de la TVR a, ieșit din apartament să ajut armata pentru apărarea revoluției... **Când am ajuns pe strada Mărgeanului am văzut două tancuri care**

*aveau intenția să intre pe strada Scolii Generale nr. 143, în școală aflându-se persoane care trăgeau ... Focurile s-au extins în tot cartierul, dar cu precădere pe strada Moș Adam ... Se trăgea din toate părțile și câțiva soldați au fost răniți ... M-am alăturat grupului de soldați conduși de cpt. B. Pe la ora 11:30, fiind ascunși pe lângă garduri și la colțurile blocurilor am observat că se trăgea din biserică... **Împreună cu câțiva soldați am spart ușa din fața bisericii ... După câteva momente cineva a strigat că persoana pe care noi o credeam în biserică, fuge pe strada Moș Adam spre casa surorii dictatorului N. Ceaușescu. Persoana respectivă era un tânăr în jur de 30 de ani ce purta pe mâna dreaptă o banderolă tricoloră ... Persoana a intrat într-o curte ... nu am reușit să ajungem la locul respectiv deoarece s-a declanșat un foc foarte puternic dinspre vila surorii lui Ceaușescu. Atunci ne-am împrăștiat prin curțile care aveau porțile deschise ... Cpt. B mi-a spus că nu mai avem muniție ... În mai puțin de 10 min. a apărut un tanc... Cineva din grupul nostru, strigând să luăm muniție. În schimb tancul nu s-a oprit dar a deschis foc asupra noastră. Pe civilul de lângă mine l-au lovit gloanțele în cap, provocându-i moartea, iar eu am fost accidentat la față de oasele craniului celui împușcat. Tancul a tras în vila doamnei Agache două lovituri de tun.***

81. Martor prof. matematică C.M audiată în 13.04.1994 (vol 5 Mărgeanului) -"La 23.12.1989 s-au auzit focuri de armă trase în lungul străzii din blocurile de pe strada Mărgeanului, respectiv de pe șos. Antiaeriană. **La acea oră, pe stradă se aflau sute de oameni care cărau diverse obiecte din casa Mariei Agache, surprinși la un moment dat de tiruri de arme...În acele momente, în curte au pătruns 30-40 de persoane civile și un cpt. Pe nume B.N, de la o unitate de geniu ... Aflând că avem telefon au anunțat la o unitate militară prezența dâșilor pe strada Moș Adam pentru a nu se mai trage în ei ... cpt. B a reușit să ia legătura cu unitatea comunicând că se află însoțit de ostași pe strada Moș Adam, că nu mai are muniție, solicitând să nu se mai tragă în ei și în populație. După foarte puțin timp pe stradă a apărut un tanc care a tras în casa Mariei Agache ... În acele momente, când tancul se afla încă pe stradă, un cetățean aflat în curte a căzut lovit la baza craniului."**

82. Martor M.G audiat în 08.10.2008 (vol 5 Mărgeanului) -"În decembrie 1989 eram lăcătuș. La 22.12.1989 datorită apelurilor făcute de TV, împreună cu mai mulți prieteni m-am deplasat la televiziune ... Când am ajuns la televiziune am văzut că se trăgea doar dintr-o singură direcție, respectiv dinspre televiziune spre vilele din jur ... **De-a lungul gardului Cimitirului Tudor Vladimirescu se aflau un militar în termen și un caporal, înarmați, aceștia aflându-se în interiorul cimitirului. Militarii aveau armele sprijinite în gardul cimitirului ... eram îndreptat cu partea stângă a corpului spre unitatea militară dar și a militarilor de la cimitir când s-au auzit rafale de foc automat trase în direcția mea din aceste locații. Am fost rănit în brațul drept și în coapsa stângă ... Am fost dus la Spitalul Budimex, unde am fost supus unei intervenții chirurgicale, înaintea mea fusese operată o fetiță de 8 ani care a fost împușcată în burtă.**"

83. Martor S.G audiat în 19.01.2009 (vol 5 Mărgeanului) -"În decembrie 1989 locuiam cu părinții. În seara zilei de 22.12.1989, după orele 22:30, mă aflam la domiciliu și am văzut gloanțe trasoare din direcția blocurilor situate pe strada Mărgeanului, unde erau concentrați militarii de la munci, moment în care tatăl meu a fost rănit prin împușcare în artera femurală."

84. Martor V.I audiat în 14.01.2009 (vol 5 Mărgeanului)-” În decembrie 1989 eram elev în clasa a XII-a... La 23.12.1989 am plecat de acasă în jurul orelor 10:00 spre strada Mărgeanului ... Aici se afla un grup de tineri căruia ne-am alăturat ... **De grupul nostru s-au apropiat doi ofițeri M.Ap.N care ne-au spus că dacă avem livret militar sau acte de identitate la noi să mergem să ne dea arme deoarece în zonă sunt mulți teroriști care au împușcat oameni. Ne-am oferit 10 tineri și am plecat la UM care este vis a vis de Cimitirul Tudor Vladimirescu. Am fost somați de către militarii din garda unității, iar cei doi ofițeri au luat legătura cu militarul respectiv explicându-i situația. În timp ce stăteam în fața UM s-a deschis focul asupra grupului din direcția cimitirului, moment în care mai mulți tineri din grup au fost răniți, eu am fost rănit în zona abdomenului... Când am fost împușcați cu o rafală scurtă de foc automat s-a deschis focul și de către militarii din curtea unității.**”

85. Martor V.Ș audiat în 14.01.2009 (vol 5 Mărgeanului) ” În decembrie 1989 eram revizor tehnic la ITB... La 23.12.199, în jurul orelor 12:30, am plecat de la serviciu cu autoturismul spre domiciliu ... **Pe șos. Antiaeriană circulam cu 80 km/h și în timp ce mă aflam în apropierea UM s-a deschis foc asupra mea, rănindu-mă în piciorul stâng. Pe șos. Antiaeriană, pe mijlocul străzii, erau două persoane decedate ... mi-am continuat deplasarea ... la M.Ap.N, militarii din dispozitiv dar și TAB-urile trăgeau în blocurile de vis a vis.**”

86. Martor, ofițer P.S audiat în 19.03.1990 (vol 5 Mărgeanului) ”În seara zilei de 22.12.189 în jurul orelor 20:30 am plecat către garnizoana București, unde am ajuns în jurul orei 21:30, apropiindu-ne de curtea U.M. 01012 București. La aprox. 10 min., după ce ne-am oprit a început să se tragă din următoarele direcții: de la U.M. 02450 către Cimitirul Ghencea, dinspre M.Ap.N către U.M. 01210 și din curtea U.M. 01210 către terenul de instrucție Ghencea. În aceste momente militarii au sărit din mașini și s-au adăpostit în fața primului pavilion al U.. 01210 București. Tragerea a durat aprox. 4 min. continuu după care am ordonat ca militarii să se adăpostească în clădire ... Am ocupat ultimele două etaje ale clădirii, după care am deschis toate geamurile de la încăperi. Am stat și am așteptat cu armamentul pregătit pentru tragere în dreptul fiecărei ferestre. **A început să se tragă din nou din curtea U.M. 01210 către blocurile de pe strada Mărgeanului ... Militarii de sub comanda mea, cu toții, au executat focuri de armă asupra unor puncte de pe blocul din față, în locurile unde ni s-a părut că se execută foc.**”

87. Martor civ. D.D audiat în 13.03.1991(vol 7 Mărgeanului) ” În noaptea de 22/23 decembrie 1989 am participat la filtrul stradal organizat la intersecția străzilor Petre Ispirescu și Calea Rahovei. **În jurul orelor 02:00 spre intersecție s-a îndreptat un tanc. Ofițerul de pe tanc ne-a spus că este în căutarea unei UM de construcții cazată prin zonă... Eu i-am spus ofițerului de la unitatea de construcții că aș dori să lupt alături de ei, iar ofițerul a spus să vin dimineață. Dimineața m-am alăturat unității militare care se deplasa pentru anihilarea punctelor de foc din vila Mărioarei Ceaușescu. I-am spus ofițerului poziția vilei și i-am spus să urce soldați pe blocurile de pe strada Mărgeanului vis a vis de vilă. Ofițerul a luat o parte din soldați și i-a plasat pe blocurile M 124, M 125 și M 126. O altă parte mi i-a dat să-i instalez pe blocurile M 112, M 113 și M 114. Menționez că soldații aveau în dotare pistoale mitralieră. Înainte de a-i urca pe bloc, i-am pus pe toți să tragă câte un foc de armă și de a-și verifica arma, deoarece am înțeles din vorbele lor că nu cunoșteau să mînuiască armele, un militar încercând să introducă**

cartuș pe țeavă și spunându-mi că nu merge. Le-am explicat că acest tip de pistol mitralieră nu este ca AKM-ul și i-am plasat sus pe blocuri. Am coborât în stradă unde am încercat cu un ofițer să înaintăm în spatele vilei. Văzând că nu ne putem apropia de vilă iar ofițerul văzând că am idee despre luptă în general, mi-a spus că a lăsat într-o curte de pe strada Petre Ispirescu o grupă de soldați pe care să mă duc să o iau și să fac o periere între strada Romaniței și strada Lespezi, până în dreptul vilei. Ajuns la soldați, le-am făcut un instructaj sumar, le-am explicat de unde se poate trage în vilă și să fie foarte atenți. Am început perierea, casă cu casă, lăsând în urmă câte un soldat. Eu am ajuns cu ultimul soldat în dreptul vilei. În acest timp a început să strige cineva că este rănit, apoi al doilea. Am urcat pe acoperișul casei, mascat fiind de o volieră cu porumbei și i-am spus soldatului să urce lângă mine deoarece de aici are o bună poziție de tragere. Încercând să ajungă lângă mine, s-a dărâmat firava construcție de care mă ajutasem. În acel moment a început o tragere asupra vilei din toate direcțiile și i-am spus soldatului să-mi dea mie arma ... Mi-a dat arma, am luat poziție de tragere și când am observat la o fereastră de la mansarda vilei o mișcare am deschis foc. În timp ce trăgeam am simțit o arsură la mâna stângă, am văzut mâna plină de sânge, dar nu am realizat ce s-a întâmplat... Am început să mă strecor spre str. Petre Ispirescu, ajuns aici, cu o mașină m-am dus la Policlinica Rahova.”

88. Martor T.A audiat în 09.04.1991(vol 7 Mărgeanului) -”În decembrie 1989 eram militar la U.M.02666 București (munci) În dimineața zilei de 23.12.1989 am primit arme ... Eu împreună cu încă trei militari am primit ordin să urcăm pe acoperișul blocului turn ce se află lângă un bloc unde erau cazați militari... Îmi aduc aminte că pe deasupra blocului a trecut un elicopter, iar șeful de stat major ne-a ordonat să luăm poziția culcat, părând că se execută foc asupra noastră... Fac precizarea că în timpul când am fost băgați în dispozitiv ni s-a ordonat ca în cazul când se trage asupra noastră s-au găsim ceva suspect, să executăm foc fără somație. Noi, militarii din companie am fost dotați cu pistoale mitralieră ... nu am executat până atunci foc cu astfel de arme... La 24.12.1989, împreună cu grupa mea am primit ordin să ne deplasăm jos, în fața companiei, de unde am executat foc automat asupra unei ferestre dintr-un bloc, la etajul 6, de unde ni s-a spus că s-ar fi tras asupra unității. După executarea focului, am urcat, ne-a deschis proprietarul, iar după ce am controlat apartamentul, am constat că nu este nimeni suspect.”

89. Martor T.V audiat în 25.01.2007 (vol 7 Mărgeanului)-”În decembrie 1989 eram plutonier major la U.M.0800-Poliția Capitalei. În dimineața zilei de 23.12.1989, ora 08:00, am fost dirijați la depozitul de muniție și armament, fiecare am primit pistolul mitralieră și 60 de gloanțe de război ... În jurul orei 09:45 am primit ordin să ne imbarcăm în trei autobuze... am plecat din unitate fără să ni se comunice destinația. În cele trei autobuze erau aproximativ 120 de cadre de miliție, în uniformă, cu armament și muniție... În vecinătatea Cimitirului Ghencea civil am primit ordin să coborâm. În momentul în care ultima persoană a coborât din autobuz a început să se tragă asupra noastră dinspre U.M. situată vis a vis de cimitir și dinspre M.Ap.N. După aprox. 1 minut a oprit în apropiere un TAB din care a ieșit un ofițer care ne-a întrebat ce căutăm acolo. Col. B. i-a răspuns că a primit ordin să ne deplasăm acolo pentru a apăra latura din spate a M.Ap.N... Am primit ordin să blocăm strada între gardul cimitirului și stația PECO de vis a vis ... Focurile trase din cele două direcții au început să crească în intensitate. La scurt timp l-am văzut pe

subofițerul SB căzând pe carosabil ... acesta a decedat... Am aflat că au fost răniți și alți doi subofițeri.”

90. Declarație cpt. B.D audiat în 18.06.1990 (vol 7 Mărgeanului) ”În decembrie 1989 eram detașat la U.M. 02389 București, fiind concentrat pe șantierul de la fosta Casă a Poporului. În dimineața de 23.12.1989 am plecat de la unitate din proprie inițiativă pentru a participa la evenimentele ce aveau loc în Capitală. Am procedat astfel deoarece sunt ofițer de tancuri și am considerat că nu pot să stau inactiv în unitate... În zona Cimitirului Militar Ghencea se efectuau trageri cu armament de pe tanc în direcțiacimitirului. Întrucât cei de pe tancuri trăgeau într-o casă de lângă cimitir, i-am spus unui ofițer al cărui nume nu-l rețin ce era de la un regiment de tancuri din Târgoviște, să nu mai tragă pentru că eu nu vād să se tragă din locuința respectivă și să aștepte să mă deplasez la locuință, să mă conving. Am sărit gardul în cimitir și m-am apropiat de locuință, dându-mi seama că nu era nimeni. De la locuința respectivă m-am deplasat înspre gardul opus pe care l-am sărit, în curtea altei locuințe, unde erau instalate în poziție de tragere trei TAB-uri, iar în fața acestora mai mulți militari desfășurați în poziție de luptă. Întrucât cei de la TAB-uri trăgeau tot în locuința pe care am verificat-o ... le-am spus să nu mai tragă deoarece erau în pericol ceilalți de pe tancuri. În tot acest timp, cei de pe tancuri încetaseră focul, însă tab-iștii executau foc cu toate categoriile de armament... Din locuința respectivă a ieșit un ofițer cu gradul de maior în fața căruia mi-am manifestat nemulțumirea pentru că militarii armatei noastre se împușcau între ei, respectiv cei de pe tancuri cu cei de pe TAB-uri... Am observat trei oameni, doi întinși pe asfalt, celălalt pe trotuar, care nu mișcau. Gândindu-mă că cele trei persoane sunt decedate sau sunt în stare gravă am oprit, nu am apucat să fac doi pași... din instinct m-am aplecat, imediat am auzit o a doua rafală scurtă, fiind rănit în partea stângă a pieptului... Un cetățean m-a ajutat să mă ridic... m-a dus acasă la el unde mi-a acordat primele îngrijiri soția acestuia.”

91. Martor B.F audiat în 25.10.1993 (vol 8 Mărgeanului) - ”Începând cu 22.12.1989 am participat la demonstrațiile ce se desfășurau în Capitală ... În legătură cu rănirea mea din data de 23.12.1989, în jurul orei 13:30, menționez că primele gloanțe au fost trase în sufragerie. Atât glonțul care m-a lovit, cât și cele din sufragerie, pot proveni după părerea mea de la tragerile executate de militarii aflați în unitățile militare aflate pe șos. Antiaeriană. Blocul în care mă aflam se află dispus față în față cu U.M.02450 București.”

92. Declarație olografă B.P (vol 8 Mărgeanului) - ”În decembrie 1989 lucram la Electrecord București ... La 23.12.1989 m-am îndreptat spre locuința mea situată foarte aproape de str. Moș Adam. Am observat că vis a vis de această stradă dintr-un bloc unde erau cazați militari în termen se trăgea în cupola bisericii care se afla la capătul str. Moș Adam... A intrat pe stradă, din direcția Antiaeriană, un tanc care a început să tragă aspra noastră. Am apucat să vād foc la gura țevii, nu am mai avut timp decât să mă întorc spre dreapta și am simțit cum m-a străpuns ceva în pulpa stângă. În acele momente pe stradă se crease panică iar lumea a forțat porțile unor case pentru a se adăposti... Într-o curte se afla un individ care era împroșcat pe față cu oasele craniene ale altuia care a rămas căzut la poartă în urma rafalelor trase din tanc.”

93. Martor B.P audiat în 22.11.2006 (vol 8 Mărgeanului) ”În decembrie 1989 eram locotenent la U.M.01069 Mihai Bravu, jud. Giurgiu... În data de 22.12.1989, pe cale

ierarhică am primit ordin ca subunitatea pe care o conduceam să se deplaseze la U.M. 01210 București, deoarece această unitate plecase în misiune la Televiziune, noi având ca sarcină apărarea unității, în lipsa acestora. Toate subunitățile au fost urcate în camioane, militarii având arme și muniție de război. U.M.01210 București se afla situată pe șos. Antiaeriană. În jurul orelor 18:00 am ajuns ... **În noaptea de 22/23.12.1989 am rămas pe platoul unității așteptând noi ordine, iar la un moment dat, din direcția infirmeriei s-a auzit un foc de armă, fapt ce l-a determinat pe mr. MG să ceară debarcarea din autocamioane și intrarea noastră în dispozitiv de luptă, în fața unuia dintre pavilioanele unității. Dimineța, am primit ordin de la același maior să ne deplasăm la baza sportivă a unității și să luăm poziție de tragere, deoarece circulau zvonuri cu privire la sosirea unor elicoptere teroriste, zvonuri care nu s-au concretizat, fiind alarme false... La 24.12.1989, în jurul orei 10:00, în timp ce mă aflam în dispozitiv la baza sportivă a unității, am auzit strigăte de ajutor dinspre șos. Antiaeriană, strigăte ce proveneau de la comandantul unui tanc rămas în pană. Comandantul tancului i-a dat ordin unui soldat din echipaj să se deplaseze la unitatea noastră pentru a solicita sprijin, lucru pe care l-a și făcut, însă în momentul în care se afla pe șos. Antiaeriană a fost împușcat în cap... **În momentul în care m-am apropiat de comandantul tancului, asupra mea s-a tras un foc de armă și m-a rănit la mâna stângă, focurile de armă au fost trase din direcția unității militare.**"**

94. Declarație olografă C.C audiat în 08.09.1998 (vol 8 Mărgeanului) "În decembrie 1989 eram taximetrist... În dimineța de 22.12.1989 am ajuns la servicii cu mașina mea. Acolo, cineva ne-a pus pe mașină semnul de cruce roșie, urmând să transportăm morții și răniții, conform ordinului șefului autobazei, acesta la rândul lui primise acest ordin de la armată ... Am trecut pe la Primăria Sectorului 3, întrucât primisem apel în acest sens prin stație, de la dispeceratul central, ca să luăm arme. Am primit eu și fiul meu câte o armă ZB... La Spitalul Municipal era cu colonel M.Ap.N care mi-a spus să merg în Drumul Sării, colț cu Calea 13 Septembrie unde exista o echipă cu care urma să iau legătura și care mă va dirija mai departe. Am ajuns la locul ordonat și am găsit un grup de 5-6 persoane, printre care și gl. Cioroianu de la M.Ap.N. Generalul mi-a spus să iau cu mașina 2 ziariști pe care să-i duc la Hotelul Militar Haiducului. Generalul mi-a spus să merg fără grijă, întrucât mașina noastră va fi anunțată pe traseu ... Am mers pe strada Antiaeriană, până la poarta U.M. 01210 București, unde am fost dirijat de militari pe strada Moș Adam ... **Când am intrat pe str. Moș Adam, la jumătatea străzii, am observat că s-a tras dintr-un bloc cu 7 etaje în care erau militari de la construcții. Asupra noastră s-a tras cu o mitralieră. Gloanțele l-au lovit pe fiul meu, pe mine, iar pe cel din spate l-au împușcat mortal în cap... După un an și jumătate, datorită complicațiilor, fiul meu a decedat... Cred că am văzut în jur de 7-8 morți și în jur de 25 de răniți, timp de 6 zile. Toate victimele le-am dus la Spitalul Municipal... Precizez că în zilele de 22 decembrie 1989 și următoarele s-a mai aflat cu mine ML (taximetrist), acesta fiind împușcat mortal, când ducea apă minerală la o unitate militară, de către un militar, cu o mitralieră."**

95. Declarație persoană vătămată D.M audiată în 19.01.2009 (vol 9 Mărgeanului) "La 23.12.1989, în jurul orelor 12:00, eram acasă cu tatăl meu. **În blocurile situate pe strada Mărgeanului erau cazați militari în termen de la munci ... Asupra apartamentului nostru s-a executat foc de către militarii din blocul vecin care după ce l-au împușcat pe**

tata au venit la ușa apartamentului și mi-au spus că l-ar fi somat pe tatăl meu să închidă geamul la bucătărie. Militarii mi-au spus că li s-a părut că cineva trage de pe terasa noastră. Militarii au mai tras la etajele 4, 6 și 9. După verificări, militarii au constatat că nu s-a tras de pe terasa blocului nostru. L-am putut scoate pe tatăl meu din apartament doar după ce am arborat un obiect alb ca să-i determine pe militari să nu mai tragă. Focurile au ținut aproximativ o jumătate de oră, timp în care tatăl meu a decedat.”

96. Declarație olografă I.M audiată în 31.01.1990 (vol 9 Mărgeanului) ”Sunt îngrijitoare la Biserica Nașterea Maicii Domnului, str. Mărgeanului... Vineri, 22.12.1989, am fost la slujba de dimineață ... În jurul orelor 19:30 am închis biserica și am plecat acasă. Sâmbătă de dimineață am revenit la biserică ... am găsit biserica închisă așa cum am lăsat-o. Nu am găsit nimic mișcat din loc sau altceva ea r fi indicat că a umblat cineva în biserică. Tot timpul cât am stat în biserica de la subsol se auzeau focuri de armă. Pe la orele 09:00 a venit un domn ofițer îmbrăcat în kaki și m-a întrebat cine trage în biserică. I-am explicat că nu se trage din biserică pentru că eram acolo împreună cu preotul și cu câteva bătrâne. Am mers apoi cu câțiva civili și în biserica de sus. S-a verificat altarul, terasa și restul bisericii și s-a constatat că nu este nimeni și că nu s-a tras din biserică. Un domn ofițer de la unitatea de munci mi-a spus să închidem biserica și să plecăm acasă... Am văzut când un grup de civili împreună cu câțiva militari au spart ușa și au intrat în biserică. În biserică au stat câteva minute pentru că nu au găsit pe nimeni... După amiază grupul de militari a avut iarăși impresia că se trage din biserică și au spart de această dată ușa bisericii de la subsol... Nu au găsit pe nimeni... În tot acest timp pe blocul unde este unitate militară de munci erau doi soldați care trăgeau tot timpul în turla bisericii... În timpul slujbei de duminică, 24.12.1989, a trecut de două ori o auto amfibie cu mitraliera îndreptată spre biserică. Un domn ofițer a urcat pe terasa bisericii. Biserica de la subsol a fost din nou verificată. După slujbă, am deschis geamul de la turlă pentru a se aerisi biserica. Toată lumea a început să strige că este un terorist acolo. Eu am închis atunci geamul și în acel moment s-a tras în biserică de către militarii de pe blocul cu unitatea militară. După ce am închis biserica, eu și soțul meu am fost duși la această unitate pentru a da relații despre biserică... De altfel, menționez faptul că din turla bisericii nu se putea trage, neavând pod și nu putea urca nimeni acolo, aceasta aflându-se în fața altarului la o înălțime de circa 24 metri, nefiind nici o scară de acces, respectiv, din biserică se vedea în turlă.”

97. Declarație R.L audiat în 02.11.2005 (vol 9 Mărgeanului) ”La 22.12.1989 lucram pe șantierul de construcții de locuințe din zona Văcărești... În jurul orelor 16:00 m-am retras spre casă, la televizor am văzut ce se întâmplă la fostul CC... am hotărât să iau parte la revoluție, în urma unui anunț televizat în care se cerea ajutor pentru apărarea oficiului telefonic din Calea Rahovei... M-am deplasat la oficiul poștal, unde am aflat că de fapt se trage din șos. Mărgeanului ... În realitate, în noi trăgeau militarii și cadre ale M.Ap.N...Mă aflu în picioare, lângă cabina unui camion, am fost rănit prin împușcare de către militari din cadrul M.Ap.N., așa cum reiese din declarațiile de martori oculari care mi-au acordat primul ajutor.”

98. Martor P.P audiat în 06.10.2008, fila 177 (vol 9 Mărgeanului) ”În decembrie 1989 eram militar la U.M.01091 Mihai Bravu, jud. Giurgiu... Pe data de 22.12.1989, seara am fost urcați în mai multe camioane... eram înarmați cu pușcă mitralieră și aproximativ 100 de cartușe, nu ni s-a explicat ce misiune aveam de îndeplinit. În noaptea de

22.12.1989 am fost debarcați în interiorul U.M. 01210 București. **Lt. maj. B.I. ne-a spus că am venit să apărăm sediul unității împotriva tancurilor teroriste și de cei de la USLA care erau forțe fidele lui Ceaușescu. În jurul orelor 21:30 s-a deschis focul asupra noastră din toate direcțiile. Eu m-am trântit pe burtă, fiind rănit în zona fesieră. Glonțul m-a rănit razant, fapt ce mă determină să cred că cel care m-a împușcat se afla culcat pe burtă. După ce s-au potolit focurile, plutonul din care făceam parte s-a reunit la dormitoare ... Cineva a venit și a tras o rafală de foc automat în interior.**”

99. Martor ofițer B.I audiat în 14.05.1991, (fila 204 vol 9 Mărgeanului) ”La 22.12.1989, orele 20:00, am primit ordin să ne deplasăm la U.M.01012 București. **În jurul orelor 22:00, după ce am debarcat în curtea unității militare, în timp ce adunam militarii în formație, am fost surprinși de foc automat executat asupra noastră din apropiere. Militarii au intrat în panică și au început să fugă spre pavilionul de lângă punctul de control. Am ordonat să se culce militarii la pământ... se trăgea din fața pavilionului ...**”

100. Declarație persoană vătămată M.G audiat în 26.10.2006 (vol 10 Mărgeanului) ”În decembrie 1989 eram zidar la U.M.02652 București (unitate de munci)... Eram cazați mai mulți muncitori într-un bloc pe str. Mărgeanului ... vis a vis de o biserică. În imobilul unde eram cazați, un bloc cu 10 etaje, existau 4 militari în termen, care executau planton... În data de 22.12.1989 am văzut la televizor fuga soților Ceaușescu. Am aflat de asemenea tot de la televizor despre existența teroriștilor și securiștilor fideli lui Ceaușescu care trag în populație și atacă Radioul, Televiziunea sau alte obiective strategice... Împreună cu ofițerul care răspundea de noi ne-am deplasat, aproximativ 200 de muncitori spre Radio ... Am ajuns în Piața Palatului unde se trăgea din toate direcțiile ... În dimineața de 23.12.1989 ... mă aflu împreună cu cei patru militari în termen la intrarea în bloc, în post de pază. Aici se afla și un ofițer M.Ap.N. înarmat cu muniție de război. La un moment dat, s-a auzit o rafală de foc automat trasă dinspre strada pe care s-ar fi aflat casa Elenei Bărbulescu. În acel moment au fost răniți doi militari în termen, unul la palma dreaptă iar celălalt în ceafă. În aceleași împrejurări am fost atins și eu în șoldul stâng. Eu nu mi-am pierdut cunoștința, spre deosebire de militarul rănit în ceafă, astfel că am văzut cum ofițerul M.Ap.N. a ripostat cu arma spre direcția străzii Moș Adam.”

101. Martor P.F audiat în 28.08.2007, fila 97 (vol 10 Mărgeanului) ”În decembrie 1989 eram militar în termen la U.M. 02666 București. Toți militarii din companie erau folosiți la muncă, pentru construcția Casei Poporului... La 22.12.1989 am primit ordin ca împreună cu alți 9 colegi să ne deplasăm la un punct de apărare civilă pentru a ridica armament și muniție, întrucât în unitate nu se deținea armament. Astfel, am ridicat de la acel depozit cam 100 de puști PPS și vreo 2 lăzi mari cu muniție, cât și 2, 3 mitraliere de companie cu muniție. Ni s-a distribuit fiecărui câte o pușcă PPS și câte 3 încărcătoare, după care am fost organizați în echipe de pază, a câte 10 oameni, în schimburi de 4 ore. **Una din echipe a fost dispusă pe terasa blocului unde aveam dormitoare, iar altă echipă similară la parter. Eu am fost desemnat să merg pe terasă. În dimineața de 23.12.1989 am fost dispus pe terasa blocului, unde am luat poziție de apărare și am rămas până a doua zi dimineață. Până la prânz, în direcția noastră s-a tras din blocurile învecinate, din apartamente, iar noi am ripostat cu foc în aceste direcții. Am tras într-un bloc ce era mai înalt cât și într-un bloc de pe st, Petre Ispirescu... În prezent posed brevet de luptător pentru victoria revoluției.**”

102. Martor F.G audiat în 04.11.2008, (fila 123 vol 10 Mărgeanului) ”În decembrie 1989 eram militar la U.M. 02666 București, unitate amplasată într-un bloc de construcții, pe str. Petre Ispirescu... Toate evenimentele, inclusiv mitingul din 21.12.1989, dar și fuga soților Ceaușescu le-am vizionat la televizor în unitate. Până la fuga soților Ceaușescu noi nu aveam armament asupra noastră. Apoi au fost aduse arme vechi, rusești, cu tambur rotund... La lăsarea serii au început să se audă rafale de foc automat din direcția unităților militare situate pe șos. Antiaeriană și Ghencea. Seara, între orele 22:00-24:00, plt. Z a primit ordin pe cale ierarhică să formeze o grupă de 9 militari care să se deplaseze la un punct de apărare civilă pentru a ridica armament și muniție... Mi s-a distribuit o pușcă PPS... **unitatea noastră avea sediul într-un bloc de locuințe, bloc ce avea trei scări, respectiv la prima scară erau militari în termen, la a doua scară erau bucătăria și alți militari la etajul 8 și o a treia scară cu militari concentrați. Eram aprox. 300 de militari pe cele 3 scări. Seara s-a trecut la paza și apărarea unității militare, militarii fiind dispuși de la parter până la etajul 8, pe acoperișul blocului și o patrulă de militari în afara obiectivului.**”

103. Martor P.I, audiat în 21.01.2009(fila 127 vol 10 Mărgeanului) ”În decembrie 1989 eram militar la U.M. 02666 București (unitate de munci). În data de 22.12.1989 din ordinul comandantului subunității am fost îmbarcați în două camioane M.Ap.N, respectiv 2 plutoane a câte 36 de soldați fiecare și transportați pe str. Mărgeanului. Cele două plutoane s-au oprit direct pe strada Moș Adam, la casa sorei lui Nicolae Ceaușescu. Misiunea pe care o aveam era să scoatem devastatorii din casă, iar persoanele care se opun să fie împușcate. **Am oprit camioanele M.Ap.N. în fața casei, primind ordin de la lt. A S să tragem cu arma asupra persoanelor care sunt în interiorul casei. Înainte de a traversa strada, de noi s-au apropiat 2 tancuri, care au călcat pe doi colegi de-ai mei. Eu am fost primul care a escaladat poarta, moment în care am fost împușcat în piciorul stâng. Ulterior evenimentelor am aflat că 11 colegi de-ai mei au fost împușcați pe str. Moș Adam.**”

104. Declarație pers. vătămată R.V, audiat în 21.01.2009, (fila 160 v 10 Mărgeranului) ”În decembrie 1989 eram manevrant la Rombeton. La 23.12.1989 am plecat de acasă, pe jos, în zona Mărgeanului unde locuia fratele meu. În această zonă se trăgeau focuri de armă spre vila coanei Mărioara, atât de către militarii de la construcții, cât și din direcția unităților militare situate pe șos. Antiaeriană... Împreună cu alți tineri am plecat pe str. Moș Adam ... **dinspre strada Antiaeriană a venit un tanc care a tras două lovituri de tun în vilă. După ce s-au executat aceste focuri, noi am pătruns în casa respectivă, am urcat la etajul 1 iar apoi am urcat pe acoperiș, acolo se aflau doi bărbați răniți. În fața casei sorei lui Ceaușescu erau militari, cărora le-am arborat un steag ca să nu fim împușcați. În momentul în care am ajuns pe acoperiș a început să se tragă intens din direcția blocurilor de pe strada Mărgeanului unde se aflau militari de la construcții, pe care eu îi văzusem cu puțin timp în urmă când trăgeau de la ferestrele blocurilor spre casele din jur. După ce am fost rănit am coborât pe un burlan în curtea casei respective și am strigat după ajutor. Am așteptat până au venit doi soldați, unul dintre ei m-a somat să stau cu mâinile sus, m-a percheziționat spunându-i celuilalt coleg că sunt terorist fiindcă am mănuși din piele.**”

105. Raport militar, fila 22 (vol 11 Mărgeanului)-”În seara zilei de 22.12.1989 asupra unității s-a executat foc din mai multe direcții. Asupra atelierelor de reparații s-a

tras din direcția Cimitirului Ghencea, dinspre blocurile de locuințe din fața unității și dinspre U.M. 01210 București. Focul a continuat în nopțile de 23, 24 și 25.12.1989. În seara zilei de 22.12.1989 a fost împușcat m.m. C.T, din direcția turnului de apă al U.M. 01210.”

106. Martor D.A audiat în 08.03.1990, (fila 36 vol 11 Mărgeanului) ”*În decembrie 1989 eram angajat civil la U.M. 02210 București. În seara de 22.12.1989, am urmărit programul TV... cum am ieșit în curtea unității a început să se tragă din toate direcțiile ... unitatea noastră era înconjurată de alte unități militare și după opinia mea s-a tras din direcția acestor unități ... Cunosc faptul că au fost împușcate trei cadre militare.”*

107. Martor C.E audiată în 08.03.1990, (fila 37 vol 11 Mărgeanului) - ”*Sunt soția decedatului C.T., fost maestru militar la U.M. 02210 București... Întrebând ce s-a întâmplat mi-au spus că în seara de 22.12.1989, în jurul orelor 22:00 soțul meu și alte cadre au ieșit în fața clubului unității, moment în care asupra lor s-a abătut o grindină de gloanțe.”*

108. Declarație de pers. vătămată Ț.I, audiat în 20.01.2009 (fila 50 vol 11 Mărgeanului)-”*În decembrie 1989 eram caporal la U.M. 02374 București... La 23.12.1989 am primit ordin de la cpt. D să-l însoțesc la M.Ap.N, împreună cu colegul meu C.A. Ne-am deplasat de la unitate cu autoturismul personal aparținând cpt. D... Am fost opriți la o intersecție de niște civili care ne-au spus că un terorist este în zona Pieței 13 Septembrie și care trage în populație, fapt care ne-a determinat să ne pregătim armamentul din dotare, fiecare scoțând țeava automatului pe geam, cu armele îndreptate spre străzile pe care circulam. Cpt. D conducea autoturismul, iar eu și colegul meu de aflam pe bancheta din spate. Când am ajuns la colțul U.M. 01210 de pe șos. Antiaeriană a început să se tragă din unitatea asupra noastră. Eu și cpt. D am fost răniți. Imediat mașina a cotit pe o străduță iar tirurile de la U.M. 01210 au continuat să ciuruie mașina. Cpt. D a pierdut controlul mașinii, am intrat într-o curte constatând că, colegul meu a fost împușcat mortal. Cpt. D a coborât din mașină, s-a mai auzit un foc de armă care l-a rănit în zona pieptului acesta decedând. Ulterior evenimentelor, am condus familia colegului meu pe strada unde am fost împușcați... acolo am vorbit cu o femeie în vârstă, îmbrăcată în doliu care își pierduse băiatul tot prin împușcare și care ne-a spus că pe strada ei au mai fost împușcați 9 oameni.”*

109. Martor S.G audiat în 29.04.1991 (fila 178 vol 11 Mărgeanului) -”*În decembrie 1989 eram subofițer la U.M. 02363 București ... s-a ordonat să mergem câteva cadre și soldați pentru a lua armament și muniție... ne-am imbarcat într-un autobuz... am mers cu autobuzul până la intersecția Drumul Sării unde am debarcat. Am continuat deplasarea pe jos prin spatele pieței, spre U.M. 01210. Ajungând în apropierea unui gard din beton s-a deschis foc din direcția unității militare ... soldatul Neagoe a fost împușcat și l-am urcat într-un autoturism pentru a fi transportat la un spital ... un civil ne-a spus că un soldat de-al nostru a fost împușcat în părculețul de lângă piață.”*

110. Declarație persoană vătămată Ț.I audiat în 14.01.2009, (fila 3 vol 12 Mărgeanului)-”*În decembrie 1989 eram electrician în cadrul CFR București... La 23.12.1989 în jurul orelor 09:40, venind de la serviciu către casă, am fost împușcat pe str. Mărgeanului în zona lombară. Se auzeau rafale de foc automat din direcția unităților militare situate pe șos. Antiaeriană.”*

111. Declarație pers. vătămată P.V audiat în 13.01.2009 (fila 97 vol 12 Mărgeanului)-”În decembrie 1989 eram șef de balastieră... În 22.12.1989 în urma apelurilor făcute la televizor prin care se anunța că Televiziunea, CC și Radio sunt atacate de teroriști m-am deplasat în zona Radio unde am stat până în dimineața de 23.12.1989. Am stat în Piața Virgiliu și a văzut schimburi de focuri între TAB-urile din piață și militarii poziționați pe clădiri. **Mai mulți militari M.Ap.N au intrat într-un bloc de locuințe unde au împușcat mai mulți civili. Militarii și TAB-urile din Piața Virgiliu trăgeau în tot ce mișca, în clădiri, civili neînarmați, chiar și între ei... A doua zi ne-am deplasat până în dreptul U.M. situată pe șos. Antiaeriană ... am efectuat viraj pe str. Dărniceii și s-a executat foc asupra autobasculantei din direcția unității militare. Rafalele de foc au venit din direcția unității, G.M. fiind rănit în umărul drept, iar eu în piciorul drept.”**

112. Martor N.D audiat în 12.01.2009 (fila 131 vol 12 Mărgeanului)- ”În decembrie 1989 eram locotenent la U.M. 01908 București cu sediul pe șos. Antiaeriană... În după amiaza zilei de 22.12.1989, din U.M. 01908 București au plecat mai multe camioane pline cu militari spre Radio... **În aceeași seară am ocupat dispozitivul de lângă Cimitirul Tudor Vladimirescu. La Cimitirul Tudor Vladimirescu erau trei unități care erau de-a lungul gardului, respectiv U.M. 01908, U.M.01026, iar în partea cealaltă U.M.01026 și o altă unitate de construcții. În seara de 22.12.1989 au intrat în dispozitiv mai multe tancuri, care patrulau pe străzile perpendiculare pe șos. Antiaeriană și mai dă râmau și niște stâlpi de electricitate. Din noaptea de 22.12.1989, până în ziua de 28.12.1989, cu plutonul pe care îl aveam în subordine păzeam Cimitirul Tudor Vladimirescu. În această perioadă, deoarece eram anunțați că se trage din cimitir, am procedat la scotocirea acestui obiectiv dar nu am constatat nimic suspect... am auzit că groparii cimitirului au fost introduși la U.M.01908 pentru verificări... Militarii de la etajul 3 al unității au început să tragă în militarii mei de lângă gardul cimitirului.”**

113. Declarație olografă M.D audiat în 12.01.2009, (fila 136 vol 12 Mărgeanului)-”În decembrie 1989 eram locotenent major în cadrul U.M.01908 București... Pe 22.12.1989, în jurul orelor 18:00, șeful de stat major a dat ordin să fie păzit perimetrul cazarmii pe laturile dinspre șos. Antiaeriană și Cimitirul Tudor Vladimirescu. În timpul nopții de 22/23.12.1989 în zonă au început să se tragă focuri de armă intense, deoarece fiecare unitate avea propriul sistem de apărare... am constatat că se trăgea din zona unităților militare aflate pe blv. Ghencea... Într-una din zile, pe 24 sau 25.12.1989 ne-am deplasat în cimitir pentru a verifica dacă acolo se află teroriști ... am scotocit cimitirul, însă nu am găsit nimic. La ieșirea din cimitir, lângă aleea centrală am găsit un cadavru, era un bărbat în ținută civilă, peste 60 de ani, lângă care se găsea o căciulă neagră din blană de oaie.”

114. Martor G.I audiat în 12.02.1990, (fila 142 vol 12 Mărgeanului) ”Fratele meu GC era muncitor la Uzina Vulcan... În ziua de 24.12.1989, fratele meu s-a dus la Cimitirul Tudor Vladimirescu pentru a pune pe mormântul soției sale niște brad. În cimitir a fost împușcat, cadavrul său rămânând acolo până la 13.01.1990. Am primit de la procuratură căciula din blană de oaie, de culoare neagră, pe care o purta în acea zi.”

115. Martor M.C audiat în 24.01.1990, fila 24 (vol 13 Mărgeanului) ”La data de 23.12.1989, tatăl meu împreună cu S.C. și C.T. au plecat cu o mașină ARO la București pentru a procura drojdie de bere pentru CPADM Comana... În seara aceleiași zile am primit un telefon să ne deplasăm în București să ridicăm cadavrele lui S.C. , C.T și al

tatălui meu... Am plecat cu o mașină la București pentru a ridica cadavrele. Înainte de a ajunge pe strada Antiaeriană s-a deschis foc asupra noastră, iar M.I. a fost împușcat în umărul drept, mașina a fost ciuruită de gloanțe... Cadavrele le-am găsit în mașina în care au fost împușcați, mașina aflându-se pe str. Antiaeriană. De la cadrele militare din zonă am aflat că au fost împușcați de militari, din câte mi s-a explicat aceștia i-au somat să se oprească și i-au împușcat. Mama mea a suferit un accident în urma căruia a devenit iresponsabilă, suferind un șoc psihic”.

116. Martor C.I audiat în 25.07.1994 (fila 42 vol 12 Mărgeanului) ”Între 22.12.989 și 12.01.1990 am participat la paza și apărarea U.M. 01908 București. Într-una din zile, înainte de 25.12.1989 am observat un ARO de culoare deschisă care se deplasa pe șos. Antiaeriană, care a fost somat de echipajul unui tanc. Nesupunându-se somației, tancul a deschis focul asupra autoturismului ARO, rotind turela în direcția respectivă. După încetarea focului m-am deplasat la locul în care era oprit autoturismul și am constatat că cei din ARO sunt decedați.”

117. Martor G.M audiat în 21.07.1994 (fila 43 vol 12 Mărgeanului) ”În decembrie 1989 am fost încadrat la U.M. 01908 București având misiunea de a păzi incinta unității și împrejurimile acesteia... un ARO bleu care a venit dinspre Alexandria nu a respectat somațiile, deschizându-se foc asupra mașinii, prin aceasta fiind provocat decesul a trei persoane două în mașină, cea de-a treia decedând pe o stradă laterală.”

118. Declarație pers. vătămată C.O, audiată în 22.05.2006, (fila 51 vol 12 Mărgeanului)-”În decembrie 1989 soțul meu lucra ca tehnician la IJC Giurgiu, activitatea desfășurând-o în București. Începând cu 22.12.989 soțul meu mergea prin zona centrală pentru a participa la revoluție... am găsit corpul neînsuflețit al soțului în zona Bibliotecii Universitare... am aflat că a fost împușcat în urmă cu 2 zile, cadavrul zăcând în aceeași poziție pe asfalt neacoperit. Am aflat de la un soldat dintr-un dispozitiv M.Ap.N că asupra soțului meu s-a deschis focul cu o mitralieră din dotarea militarilor din dispozitiv.”

119. Declarație olografă D.V audiat în 17.05.1993 (fila 95 vol 12 Mărgeanului)-”În decembrie 1989 eram militar la U.M. 01908 București... în seara de 22.12.1989, în dispozitivul de apărare al unității, s-au declanșat focurile dinspre M.Ap.N și regimentul de gardă, asupra unității noastre, timp în care a fost rănit un soldat.”

120. Martor P.I audiat în 15.01.2009, (fila 12 vol 14 Mărgeanului)-”În decembrie 1989 eram forjor la Fabrica de pile... în data de 23.12.1989 am plecat de la serviciu cu trei colegi spre zona Mărgeanului ... aici, m-am întâlnit cu un grup de aprox. 20 de bărbați pe care îi cunoșteam din vedere, care aveau banderole tricolore și spuneau să merg cu ei să apărăm televiziunea. Mi-am pus și eu banderolă tricoloră... ajunși pe lângă blocurile de pe str. Mărgeanului se trăgea puternic dinspre șos. Antiaeriană, de la unitățile militare, cât și din blocurile de pe str. Mărgeanului... am văzut un TAB lângă care se afla un subofițer M.Ap.N înarmat cu pistol mitralieră... am continuat deplasarea când din fața noastră, respectiv Cimitirul Tudor Vladimirescu și o unitate militară s-au tras rafale de foc automat asupra grupului de 20 de bărbați. Am fost rănit în zona toracică iar din grupul de bărbați doar doi au fost neatinși de gloanțe, restul au fost morți și răniți... am fost rănit între orele 11:30-12:00.”

121. Declarație pers. vătămată P.I audiat în 18.05.2006 (fila 24 vol 14 Mărgeanului) -”În decembrie 1989, fiul meu era militar în termen la U.M. 01210 București pe șos. Antiaeriană... la 22.12.1989 am fost anunțat că fiul meu a fost împușcat în incinta

U.M. 01210 București. În ziua următoare m-am deplasat la unitatea militară pentru a prelua trupul neînsuflețit al fiului meu, am luat cu mine un sicriu fiind însoțit de cumnatul meu B.P. și de B.I. care conducea un autovehicul de tip TV... am înaintat cu greu prin Capitală din cauza filtrelor formate de tineri revoluționari... maiorul C.S. mi-a spus că **fiul meu a fost împușcat în timp ce se afla pe acoperișul blocului alimentar din incinta unității, în misiune de pază și apărare... înainte de a pleca de acasă cu cortegiul funerar (în Târgoviște), asupra locuinței mele s-a deschis foc dinspre locuința unui vecin, la auzul fanfarei militare din curtea mea. La această locuință, generalul Kemenici își trimisese familia, păzită de 2 militari, care, în ziua de 23/24.12.1989, din greșeală s-au împușcat între ei... precizez că în aceeași perioadă și în aceeași unitate își îndeplinea stagiul militar și nepotul meu S.I. Acesta, din discuțiile cu diferiți colegi a aflat că înainte de a fi împușcat, fiul meu se afla pe acoperișul blocului alimentar împreună cu ați colegi. Unul dintre aceștia l-a trimis în dormitor să ia pături deoarece era frig. Fiul meu s-a dus, a zăbovit un timp lângă scară, întârziere care a făcut depistarea sa de către atacatori. A fost împușcat pe scara blocului”.**

122. Martor R.T audiată în 02.04.1990 (fila 88 vol 14 Mărgeanului) ”**Fiul meu P.C. lucra la Electromagnetica București. La 23.12.1989, dimineața, a plecat de acasă în sprijinul revoluției... nerevenind acasă, l-am căutat la toate spitalele... l-am găsit la 25.12.1989 în zona de lângă locuința Mărioarei Agachi. Era pe trotuar iar vecinii din zonă mi-au relatat că băiatul meu a fost împușcat în curtea unității militare, iar apoi militarii l-au scos în afara unității pe trotuar.**”

123. Declarație olografă R.L audiată în 07.04.1991 (fila 95 vol 14 Mărgeanului)- ”**În legătură cu moartea lui P.C. arăt că, în ziua de 23.12.1989 a plecat de la domiciliul meu spunând că merge până afară să vorbească cu niște prieteni. Deoarece nu s-a întors, l-am căutat la acei prieteni, nu l-am găsit, însă la 24.12.1989 la ușa mea au venit doi bărbați și mi-au spus că l-au văzut, căzut lângă un gard, în momentul acela el nefiind mort... la 25.12.1989 am aflat de la o femeie că fiul său O.V. a fost împușcat pe șos. Antiaeriană și că ducându-se să-l ia de acolo l-a văzut și pe fiul meu la picioarele lui O.V... cu o mașină Dacia l-am adus. Era împușcat în dreptul ficatului și avea un orificiu în dreptul nasului... la înmormântare au venit mai mulți prieteni de-ai lui și am înțeles că aceștia, împreună cu el, la data de 23.12.1989 au plecat cu mașină de pompieri, au ajuns în șos. Antiaeriană, unde au fost somați să se oprească însă șoferul fiind băut nu a oprit la timp, fapt ce i-a determinat pe militari să tragă asupra mașinii. Au fost împușcați primii trei care au coborât din mașină. Ceilalți s-au ascuns, fiecare scăpând cum a putut.**”

124. Martor R.R audiat în 07.05.1991 (fila 102 vol 14 Mărgeanului) ”**În seara de 22.12.1989 comandantul U.M. 02652 București a ordonat distribuirea armamentului... Dimineața zilei de 23.12.1989 m-a găsit urmărind programul TV... am executat scotocirea Grădinii Botanice dar nu am găsit nimic deosebit... am hotărât să iau o grupă de militari și să mă deplasez la casa Mărioarei Ceaușescu. Am folosit pentru deplasare curțile populației și am ajuns la o clădire ce se afla vis a vis de casă... un cetățean a ieșit cu un drapel tricolor în balconul casei strigând să nu tragem. În acest timp am fost împușcat superficial în umărul drept. Din acel moment s-a întezit focul asupra mea și asupra militarilor. Precizez că după ce am fost rănit am tras asupra celui cu tricolorul în mână, considerînd că misiunea lui a fost descoperirea mea în timp ce altcineva a tras asupra mea. Un civil îmbrăcat cu un cojoc și care a apărut lângă mine, descoperirea locurile de**

unde se trage, iar eu executam foc în direcția indicată de el. La un moment dat am fost împușcat în piept.”

125. Martor B.I audiat în 17.12.2008 (fila 139 vol 14 Mărgeanului) ”În decembrie 1989 eram manipulant la IT București... în data de 23.12.1989, în jurul orelor 10:00 a început să se tragă în zona Mărgeanului... am văzut patrulând mai multe tancuri iar eu le-am dus militarilor ceai și mâncare. De pe str. Buzești a venit un vecin care mi-a spus că pe acea stradă sunt morți și răniți. Am plecat pe acea stradă și am văzut într-o curte un cetățean mort. **Vecinul meu D.B. a fost împușcat în piciorul stâng din direcția unităților militare... noi, cei 4 civili îl transportam pe D.B care era rănit când din fața noastră s-au auzit rafale de foc automat. Toți am fost răniți dar de data aceasta D.B a fost împușcat mortal. D.B prezenta mai multe gloanțe în spate, fapt ce mă determină să cred că a fost împușcat dintr-un tanc care și-a îndreptat turela spre noi, civilii care circulam pe stradă... am fost internat la Spitalul Municipal... în spital erau și militari răniți care mi-au povestit că într-una din zile o grupă de militari s-a dus să verifice niște canale, lăsând un coleg să păzească obiectivul. După ce au făcut scotocirea, s-au întors dar militarul i-a împușcat pe toți cinci”.**

126. Martor A.I audiat în 02.06.1994 (fila 144 vol 14 Mărgeanului) ”La 23.12.1989, am plecat cu B.I către unitatea militară situată pe șos. Antiaeriană, pentru a le duce mâncare militarilor. Mai multe tancuri erau aliniate în fața unității, pe tancuri fiind tanchiști care spuneau că vin de la Târgoviște... unchiul meu a fost rănit în piciorul stâng, locul unde a fost rănit fiind la 70-80 metri de capătul străzii, dinspre unitățile militare. Am plecat spre el, împreună cu alți cetățeni l-am luat pe brațe... **atunci s-a tras asupra noastră dinspre unitatea militară.”**

127. Declarație olografă mr. T.I (fila 141 vol 15 Mărgeanului) ”La 23.12.1989, în jurul orelor 22:30, mă aflam în control la militarii în termen amplasați în dispozitiv de apărare a U.M. 02272 București. Comandantul unității a trecut prin hala de producție, a ieșit pe ușa laterală împreună cu plt. maj. I.V. pentru a se deplasa la gardul despărțitor dintre unitatea noastră și U.M. 02210, pentru a rezolva probleme de cooperare... **am văzut că dinspre U.M. 02210 se trăgea cu arme automate... i-am auzit pe comandant și pe subofițerul menționat să nu mai tragă, pentru că a fost rănit comandantul care și-a spus chiar și numele. În acele momente, văzând că nu încetează focul am strigat: ”Trageți spre autobază!”**, lucru pe care câțiva trăgători l-au făcut... comandantul a fost transportat în biroul dânsului unde i s-a acordat asistență medicală.”

128. Martor E.E audiată în 28.02.1990 (fila 132 vol 15 Mărgeanului) ”În decembrie 1989 lucram la Trustul de Construcții București. Între 22 și 24.12.1989, împreună cu copiii mei, am ieșit la demonstrație în autocisterna condusă de concubinul meu V.V. ... la 24.12.1989 ne-am deplasat cu autocisterna spre loc. Măgurele, la un văr... am repornit spre București ... pe traseu am fost opriți de mai mulți tineri. Autocisterna era încărcată cu motorină din care le-a dat mai multor solicitanți, inclusiv unor autovehicule militare ... după ce am trecut de o unitate militară, i-am spus concubinului, ”vezi, că ăștia or să ne împuște, mergi încet!”. **Nici nu am terminat bine de spus, am auzit o bubuitură, am fost împușcată în piciorul stâng, s-au executat asupra mașinii mai multe focuri de către persoane aflate la poarta unității militare ... fiica mea a fost împușcată în piciorul drept de două ori și în plămânul stâng. Concubinul meu a fost împușcat în spate și în**

umărul stâng. Pe fiul meu l-au împușcat în mâna dreaptă... precizez că pe drum am fost controlați de către aceste cadre militare și deși am trecut pe lângă unitatea din care s-a tras, nu am avut probleme.”

129. Martor P.G audiat în 22.02.1990 (fila 212 vol 15 Mărgeanului) -”Sunt fratele decedatului P.P. cu care eram coleg de serviciu la U.M. 01704 București... la 22.2.1989 am primit armament iar pe 23.12.1989 în jurul orelor 10:00 am fost alertați de niște focuri de armă trase din stradă. Imediat m-am pregătit de apărare așezându-mă la fereastră. **Am văzut două autoturisme Dacia și din interior cetățeni civili deschizând foc... autoturismele nu aveau decât persoanele de la volan. Imediat, personalul unității a deschis foc asupra autoturismelor. În câmpul vizual îl aveam și pe fratele meu, care alerga să se adăpostească și pe care l-am văzut la un moment dat căzând în mod necontrolat, dându-mi seama că a fost împușcat... am văzut că era împușcat în spate, în zona rinichilor... precizez că unitatea a deschis foc în momentul în care fratele meu se pregătea să sară un garduleț... este posibil ca loviturile primite de fratele meu să provină dinspre punctul de control al unității.”**

130. Martor P.V audiat în 14.04.1994 (fila 216 v 15 Mărgeanului) -”În perioada 21-27.12.1989 eram comandant de subunitate la U.M. 01704 București. În conformitate cu planul de apărare al unității, la 23.12.1990 am fost desemnat să apăr cu subunitatea pe care o conduceam latura de vest a unității, la aprox. 20 m. de șos. București-Măgurele. Tot la 23.12.1989 l-am văzut pe P. deplasându-se pe alee dinspre interiorul unității spre punctul de control. **La scurt timp s-a deschis focul pe întregul dispozitiv de apărare al laturii de sud din care făceam parte și eu. Menționez că focul s-a deschis în urma a două focuri răzlețe, unul din dreapta și unul din stânga și s-a deschis fără comandă în ciuda ordinelor repetate de a ține armele asigurate și de a nu se trage decât la comandă. Menționez că, nu am văzut trăgându-se asupra unității sau vreun alt motiv de a se deschide focul... după oprirea focului l-am văzut din nou pe P.P., de această dată transportat de doi militari și urcat într-o dubă TV.”**

131. Martor N.S, audiat în 05.11.2008 (fila 37 vol. 15 Mărgeanului) - ”În decembrie 1989 eram militar la U.M.02666 București-construcții... La 23.12.1989, în jurul orelor 09:30 am primit ordin să ne deplasăm la biserica de pe str. Moș Adam deoarece acolo ar acționa teroriștii, pe care noi urma să-i anihilăm. În timp ce ne aflam în formație pe platoul unității, un coleg de pluton, s-a speriat când a auzit că urma să ne deplasăm în oraș, în misiune de luptă, a așezat arma cu țeava în sus, după care a executat un foc, ținând palma de gura țevii, fiind transportat la spital... am scotocit blocurile de pe str. Mărgeanului, fără a găsi teroriști... se trăgea în rafale din partea superioară a vilei cu etaj de pe str. Moș Adam... se riposta dinspre U.M. Am luat poziție de luptă și am deschis foc asupra vilei... deoarece eram la jumătatea distanței dintre U.M. și vilă, se trăgea asupra noastră din ambele direcții... în ajutorul nostru au venit două TAB-uri și un tanc... tancul a executat și două focuri cu tunul asupra vilei... asupra TAB-urilor și tancului s-a tras dinspre U.M. A coborât unul dintre ofițerii de TAB care ne-a întrebat cine trage asupra lor... am pătruns în vilă, pentru depistarea celor care au tras asupra noastră... parterul părea răvășit... am urcat la etajul 1 și am observat că în spatele vilei, pe acoperișul caselor vecine erau oameni căzuți în poziții nefirești... erau trei bărbați civili decedați pe acoperișul casei din spatele vilei și am observat încă doi civili decedați în apropierea burlanului vilei... de pe strada paralelă cu str. Moș Adam se trăgea asupra

noastră din podul unei case. Am ripostat cu focuri de armă... Am văzut că militarii care trăgeau spre vilă erau în podul casei de pe strada paralelă cu str. Moș Adam... un civil rănit în zona bazinului striga să nu mai tragem că se predă. Am urcat pe acoperiș și acolo am întâlnit un bărbat de circa 30 de ani care prezenta o rană la nivelul abdomenului... nu am găsit arme asupra acestuia... Ne-am deplasat la casa de unde am văzut că s-a tras asupra noastră. Am fost recunoscuți de militarii care se aflau în pod. Am urcat în pod unde am urcat 4-5 militari în termen, însoțiți de cpt. R... În perioada ce a urmat până la Anul Nou, am auzit un foc de armă dintr-un dormitor alăturat... Am constatat că un militar, coleg de pluton, era decedat... Din discuțiile cu colegii lui am aflat că un alt coleg s-a jucat cu arma, a executat un foc de armă asupra celui decedat, omițând faptul că avea un glonț pe țevă.”

132. Declarație olografă A.D, audiat în 14.04.1994 (fila 116 vol. 15 Mărgeanului)-
” *Din podul casei noastre trăgeau un căpitan, doi soldați și un civil, toți fiind înarmați. I-am văzut cum trăgeau înspre casa Mărioarei Agache.”*

133. Martor B.F, audiat în 26.03.1991, (fila 158 vol. 15 Mărgeanului) ”*Pe data de 23.12.1989, a venit la noi în curte un civil ce avea pe mână o brasardă tricoloră, însoțit de doi soldați înarmați cu pistoale mitralieră, care m-au legitimat ca să se convingă că locuiesc în acel imobil. După aceasta mi-au cerut o scară, să urce pe casă deoarece în casa vecină s-ar găsi teroriști. Civilul a luat scara, a urcat pe casă, soldații rămânând jos după magazie. L-am auzit pe civil discutând cu cineva, nu știu ce, după care a început să se tragă, moment în care, unul dintre militari a spus ”Gata, a căzut!”. După încetarea focului cei doi militari au plecat cu un TAB... după plecarea militarilor am mers lângă magazie și l-am observat pe civil, fără să se miște, având fața îndreptată spre curtea mea. La o anumită distanță, chiar în fața ușii de la pod, se afla o a doua persoană întinsă pe jos... datorită faptului că nu se mai trăgea, iar pe stradă erau mai mulți militari și civili am strigat ”Să vină cineva, întrucât am în casă doi morți și nu pot sta cu ei!”... Menționez faptul că asupra celor doi nu s-au găsit nici un fel de arme.”*

134. Martor R.D, audiat în 10.01.2007 (fila 8 vol. 20 Mărgeanului)- ”*În spatele Sălii Palatului și Palatului Regal, dintr-o dubă tv au coborât în jur de 4 militari. O voce din mulțime a strigat ”Teroriști!”. De pe str. Berzei și-a făcut apariția un tanc care rotindu-și turela a tras o rafală de mitralieră asupra militarilor, care s-au prăbușit la pământ La 23.12.1989 m-am deplasat cu un TIR cu alimente la M.Ap.N. În timp ce distribuim hrana l-am auzit pe un soldat care a spus că în sediul Casei de Cununie de pe Drumul Sării se află teroriști. La auzul acestei vești, din fața M.Ap.N au plecat spre direcția precizată un tanc și o tanchetă. Am urmat din proprie inițiativă aceste transportoare. Am ajuns pe Drumul Sării, iar ofițerul care avea comanda tanchetei mi-a spus să blochez carosabilul, lucru pe care la-m și făcut așezând TIR-ul de-a latul șoselei. Din tanchetă au coborât ofițerul și un militar în termen. Cei doi s-au apropiat de Casa de Cununie, somându-i pe presupușii teroriști să iasă afară cu mâinile ridicate. Neprimind nici un răspuns, soldatul a spart un geam și a tras o rafală cu pistolul mitralieră. După un minut a ieșit un bărbat împușcat în piciorul drept. Acesta ne-a spus că este ofițerul stării civile și că se numește F.G. Acesta ne-a spus că în incinta casei se mai află o salariată, am văzut ieșind o femeie. Soldatul, fără somație, a tras o rafală cu pistolul mitralieră în direcția femeii, rănind-o la un picior... Respectivul soldat era de la U.M. din Focșani.”*

135. Declarație olografă E.C (fila 12 vol. 21 Mărgeanului) ”**Începând cu seara de 22.12.1989 am acționat în fața M.Ap.N. În jurul orelor 24:00 am primit ordin să organizez un dispozitiv de luptă pe străzile perpendiculare pe bulevardul din fața comandamentului... În dimineața de 23.12.1989, după ce spațiul aerian a fost survolat de două avioane, am primit ordin să ne deplasăm la sediul M.Ap.N, unde am fost întâmpinați cu foc din blocul situat în fața comandamentului. Am deschis foc mai întâi în niște plăci de beton de lângă bloc, din spatele cărora se trăgea, apoi am trecut cu tancul peste ele... se trăgea de pe bloc și de la etajele superioare și am deschis foc trăgând cu cartușe incendiare... Am continuat misiunea de patrulare... În jurul orelor 10:00, am primit ordin să tragem în toate mașinile care circulă cu farurile aprinse, pentru că acestea sunt folosite de teroriști. În acest sens, am primit ordin să trag într-o Dacie 1300 albă... Am primit ordin să trag în mașina ARO care avea farurile aprinse... în acest moment a trecut pe lângă mine o mașină de pompieri cu farurile aprinse, am raportat prin stație și am primit ordin să trag în ea. Am urmărit-o și la un moment dat a oprit, iar din ea au coborât 15-20 persoane înarmate, care s-au împrăștiat, iar atunci au tras în ea militarii din curtea comandamentului, tancurile din curtea comandamentului și tancul meu. Din mașină a coborât șoferul care fusese lovit mortal și care a căzut în mijlocul străzii. Alte 4-5 persoane care au fost rănite s-au rostogolit către marginile străzii, simțind că sunt morți. Erau 3-4 îmbrăcați cu pantaloni de culoare kaki... La un moment dat am observat o persoană după un copac, am îndreptat mitraliera spre el și în momentul când am vrut să trag a scos capul și după figură am avut impresia că mi-a fost soldat cu câțiva ani în urmă. Atunci mi-a fost milă de el și am încercat să-l fac să se predea. Am mai chemat un tanc și l-am pus să îndrepte țeava spre el, dar nici așa nu a ridicat mâinile sus și brusc a fugit. A mai venit un bărbat, încercând să se ascundă după tanc. Am încercat să trag în ei dar nu i-am nimerit, au fugit pe o străduță și au intrat într-o curte. I-am urmărit cu tancul până în dreptul casei, însă nedorind să omor persoane nevinovate am plecat. La ieșirea în stradă, am observat că mașina de pompieri își schimbase poziția. Atunci am intrat cu țeava tunului prin parbriz, întrucât nu se vedea prin el. Înăuntru era un om de vreo 35 de ani, bărbos și brunet care deși i-am pus țeava tunului în piept nu s-a predat, încercând să ia ceva de jos din mașină. Atunci l-am omorât. După aceea, a primit ordin să distrug cu tancul mașina de pompieri. Când am dat cu tancul în mașină, s-a deschis una din uși și am văzut un om care avea ceva în mână, care părea să fie armă, pe care de asemenea l-am omorât... Dimineață am primit ordin să ies din nou... Pe una din străzi era oprită o Dacie 1300. Am primit ordin să trag în ea. Am tras trei rafale și am primit ordin să o calc cu tancul. Când mă îndreptat spre ea, au ieșit dintr-o curte trei persoane care mi-au spus că este mașina lor... am primit ordin să mă deplasez cu tancul și să distrug o casă părăsită... Am primit ordin să trag în ea întrucât acolo sunt teroriști... am distrus casa prin foc cu mitraliera și am plecat pe o altă stradă unde am primit ordin să trag în alte două case părăsite. După ce am distrus și aceste case am ieșit în stradă și am tras în casa de unde se trăgea continuu... această casă a fost distrusă cu o lovitură de tun...Nu cunosc și nu am capturat personal nici un terorist, muniția sau armamentul acestora.”**

136. Martor S.E, audiat în 20.04.1990 (fila 96 vol. 21 Mărgeanului) ”**În dimineața de 23.12.1989, m-am întâlnit cu mai mulți prieteni și am hotărât să mergem la U.M. de care aparțineam, aflate pe șos. Antiaeriană, pentru a ni se da arme și a merge la revoluție. A venit o mașină de pompieri de culoare roșu închis și am urcat în ea circa 12 persoane.**

Pe drum au mai urcat cu noi în mașină trei persoane. Am mers până în șos. Antiaeriană unde nu se mai putea circula deoarece șoseaua era blocată cu tancuri. Am coborât din mașină, nu am reușit toți să ajungem jos și a început să se tragă în noi. Gloanțele veneau din fața mașinii... am fugit pe o străduță... Din câte știu, din băieții cu care am fost OV a murit, CF a fost vătămat, un altul pe care nu știu cum îl cheamă a murit împușcat.”

137. Martor C.F, audiat în 19.04.1990 (fila 98 vol. 21 Mărgeanului) ”În ziua de 23.12.1989, m-am întâlnit cu mai mulți prieteni din cartier, pentru a participa la revoluție. Am plecat din fața blocului cu o mașină de pompieri. Am ajuns în șos. Antiaeriană, cam la 200 m de U.M. 01210 București. Am coborât primul și am privit spre clădirea unității militare. Din clădire, un ofițer mi-a făcut semn să cobor la pământ pentru că se trage. Noi strigam ”Dați-ne arme!” Nu am apucat să mă culc pentru că am fost împușcat în mâna stângă, apoi cartușul a intrat în burtă. Am căzut la pământ și am văzut că în continuare din U.M. se trăgea.”

138. Martor Ș.P, audiat în 23.04.2008 (fila 192 v 21 Mărgeanului)- ”În seara zilei de 22.12.1989, pe strada unde locuiesc, în jurul orelor 22:00, stând în casă, am auzit zgomot puternic de mașini grele și am ieșit la poartă să văd ce se întâmplă. Am observat că pe șos. Antiaeriană, către Calea 13 Septembrie se îndreptau mai multe tancuri, TAB-uri, precum și camioane cu militari... După trecerea convoiului de blindate, unii militari de la unitatea militară de pe șos. Antiaeriană, au deschis foc asupra militarilor care staționau la intersecție... Tot în seara zilei de 22.12.1989 pe str. Frații Buzești a apărut un autoturism ARO, care a oprit în fața porții casei mele, din care au coborât mai mulți militari, îmbrăcați în uniformă kaki, soldați, fără grade... Am rămas în locuință până în dimineața de 23.12.1989 când am plecat către centul capitalei întrucât la radio se cerea sprijinul populației, împotriva unor elemente teroriste fidele încă regimului Ceaușescu... am ajuns pe str. Știrbei Vodă... se zvonea că în unele case se ascund teroriști, însă personal nu am văzut să se tragă de undeva din podurile acelor case.”

139. Martor D.I audiat în 03.12.2008 (fila 54 vol 22 Mărgeanului) ”La 22.12.1989 mi s-a ordonat să mă deplasez cu tehnica militară de la Giurgiu în București... După lăsarea seriei, din motive neelucidate, cel mai probabil din cauza panicii, militarii aflați în misiunea de pază a garnizoanei au tras focuri automate cu pistoalele mitraliere din dotare și cu mitraliera antiaeriană, fără a avea ținte reale. Eu nu am dat ordin de tragere, dar nici nu l-am interzis întrucât eram conștient de starea de pericol. Cele mai intense focuri s-au tras în primele 2 nopți, din același motiv pe care l-am precizat însă, cu excepția unui soldat care a fost împușcat mortal nu au existat alte victime... din verificările efectuate de mine, s-a stabilit că victima a fost împușcată din direcția structurii pentru apărare civilă. Soldatul, cel mai probabil nu a fost împușcat de inamic... Ulterior, am constatat că, deși apărarea era organizată circular focurile militarilor din Regimentul de tancuri se intersectau cu cele ale militarilor din Regimentul de artilerie... pe lângă cauzele deja precizate cu privire la focurile care au fost trase haotic, au contribuit și comandanții plutoanelor care nu au stăpânit situația... În noaptea de 23/24.12.1989, un ofițer din garnizoana Giurgiu m-a anunțat telefonic că spre com. Mihai Bravu se deplasează trenul internațional Sofia-Moscova în care a urcat o echipă de teroriști care urma să împuște pasagerii dacă dinspre garnizoana mea s-ar fi deschis foc asupra trenului. Am luat legătura cu mecanicul de tren, cerându-i să treacă cu viteză maximă prin gara Mihai Bravu. De asemenea, i-am informat pe comandanții unităților și le-am ordonat

să nu deschidă focul asupra trenului, chiar dacă se va trage spre ei. Am urmărit personal trecerea trenului și nu a avut loc nici un incident. L-a scurt timp am fost sunat de un ofițer de la Marele Stat Major care m-a acuzat că am măcelărit trenul. Până la sfârșitul lui dec. 1989 mi-au fost semnalate diverse acțiuni ale teroriștilor care nu s-au dovedit a fi reale.”

140. Martor K.K, audiat în 23.11.2006 (fila 178 vol 22 Mărgeanului) ”**La înserare în data de 22.12.1989, am auzit primele focuri de armă în sediul CC, dar o persoană pe care nu o cunoșteam a ieșit la balconul CC spunând că nu este nici un fel de problemă și să stăm liniștiți deoarece s-a descărcat accidental o armă de foc. La scurt timp au început să se audă focuri de armă în Piața Revoluției, ulterior am observat că se executau focuri de armă dinspre CC către palat, deoarece au fost observate mai multe umbre pe sediul palatului, pe acoperiș. Au fost îndreptate mai multe reflectoare către acoperișul palatului.**”

141. Declarație olografă R.A, audiat în 27.12.1989 (fila 34 vol Antiaeriană-Compozitorilor) ”**În dimineața zilei de 24.12.1989, orele 04:30-05:00, am plecat de acasă cu mașina... ajungând în Piața Crângași, o patrulă de civili mi-a spus să nu merg pe șos. Ciurel pentru că se trage puternic iar armata este postată cu blindate la Podul Ciurel. Mi s-a spus că dacă totuși am curaj să mă duc, să merg cu luminile stinse. Trebuia să ajung la servicii, așa că am trecut cu luminile stinse ... Când m-am încadrat pe str. Emil Botnăraș am văzut că din stânga venea foarte încet un automobil, condus de prof. TI, cu geamul din spate spart de gloanțe. Când m-a zărit a strigat după ajutor pentru că era rănit de teroriști... l-am urcat în mașina mea. Am plecat spre Spitalul Municipal intrând din nou în zona supusă focului. Am ajuns foarte repede la spital cu TI... la spital, profesorul m-a implorat să-i duc soției lui cheile de la mașină și să-i spun ce s-a întâmplat. **Din nou am trecut prin zona de foc și am văzut trei teroriști îndreptându-se spre mine... Eu, văzându-i am luat viraj la dreapta în forță, cu mâna dreaptă pe volan și culcat pe partea stângă. Nu am trecut cu bine zona militară și m-au oprit din nou doi cetățeni cu brasarde albe pe mână și vorbind cu greu românește. Am crezut că mi-a sosit ceasul și mă omoară. Dar nu a fost așa, m-au controlat corporal și am simțit că duhneau a băutură și de aceea nu puteau vorbi clar și răspicat... Ajungând la servicii am cerut o armă ca să mă duc și eu, cum s-au dus și colegii mei cu arme, să venim în ajutorul armatei ... Mi s-au dat un pistol mitralieră, 40 de cartușe și 3 sectoare. În privința folosirii armei, a fost necesar să fiu inițiat, pentru că nu știam să o mânuiesc... Cum am văzut că în aceste zile gărzile patriotice poartă armă, nu mi-am făcut nici o problemă că voi fi oprit de cineva... Am fost oprit de câțiva tineri care au început să strige că sunt înarmat. Nu le-am dat arma cerând să fiu dus la sediul cooperativei sau la o unitate militară... **Militari de la o unitate militară din Focșani mi-au luat arma și mi-au legat mâinile cu sfoară. Am reușit să anunț conducerea cooperativei despre starea în care mă aflu și astfel a venit tov. I care a confirmat că sunt salariat al Coop Tehnometalica și că nu sunt terorist. Atunci am fost eliberat și mi s-a dat drumul, însă după ce am făcut 2-3 pași am simțit o mână la ceafă pusă de un plutonier major care mi-a spus că nu îmi dă drumul pentru că am figură de securist, astfel încât am fost legat din nou... am fost băgat într-o dubă și toată lumea știa că în dubă sunt teroriști”.******

142. „Documentarul cu privire la acțiunile desfășurate de efectivele Direcției Cercetare a Armatei și unităților subordonate în perioada 17-31.12.1989”-MAPN Fond

decembrie 1989.(vol. I Documente,pag.13-29) conține următoarea situație : „La ordinul ministrului apărării naționale, șeful Direcției Cercetare a Armatei a transmis Batalionului 0404 Cercetare Buzău, în data de 17.12.1989, orele 18.00, spre executare indicativul „ Radu cel Frumos ” (...). În după-amiaza zilei de 22.12.1989, Detașamentul nr. II, sub comanda lt.col. Trușulescu Gheorghe, a primit ordin să se pregătească pentru îndeplinirea unei misiuni de luptă în garnizoana București. După executarea pregătirii materiale și primirea misiunii, cele 6 grupuri s-au îmbarcat în două autovehicule și au început deplasarea. Deplasarea a început în jurul orelor 22:00. La intrarea în București, detașamentul a fost întâmpinat de lt.col. Roman Nicolae din Direcția Cercetarea a Armatei care a condus coloana prin oraș spre sediul MApN.

La intrarea în sediul MApN, coloana a fost întâmpinată cu foc puternic executat fără somație de către militarii din paza sediului. Cercetașii au debarcat imediat, ocupând poziții de tragere după adăposturile existente (autovehicule, clădiri etc.) (...) **O parte din cercetașii care au debarcat și s-au adăpostit, au ripostat cu foc, fără să cunoască împotriva cui trag.** Focul subunităților din sediul MApN a durat câteva zeci de secunde (...) Când focul asupra detașamentului a slăbit în intensitate, col. C.A. a ordonat cercetașilor să nu mai tragă și le-a strigat celor din incinta MApN să înceteze focul. La acest apel focul a încetat, dar la câteva secunde au fost auzite rafale răzlețe. La un nou apel, focul a încetat definitiv, după care cineva din paza MApN a întrebat cine sunt cei din detașament și de unde vin. I s-a răspuns că detașamentul este format din cercetași parașutiști care au venit de la Buzău pentru a sprijini Revoluția. Col. C.A. a fost întrebat de cei din incinta clădirii cine este comandantul unității de parașutiști din Buzău. Col. C.A. le-a spus numele acestuia și s-a prezentat și el. Cei din incintă l-au somat pe col. Constantinescu să lase arma jos, să ridice mâinile sus și să traverseze bulevardul pentru a se prezenta la punctul de control (...) După acordarea primului ajutor răniților în curtea MApN, col. C.A. s-a prezentat la gl.lt.Eftimescu Nicolae căruia i-a raportat că a sosit cu detașamentul conform ordinului, că are 4 morți și 6 răniți și **l-a întrebat cum a fost posibil ca militarii din paza sediului MApN să tragă în detașamentul care se apropia de intrare, că doar se cunoștea despre sosirea acestuia. Gl.lt. Eftimescu nu a dat un răspuns coerent la această întrebare,** dar a ordonat ca imediat detașamentul să se deplaseze pentru a bloca bulevardul Drumul Taberei deoarece se aștepta sosirea unei coloane necunoscute dinspre Academia Militară. Col. C.A. a solicitat să i se dea un ofițer din Direcția Operații să-l însoțească, dar nu i-a dat pe nimeni. După aceasta, s-a prezentat la vice-amiralul Ștefan Dinu și la gl.mr. Paul Șarpe, a raportat că a sosit cu detașamentul, situația morților și răniților și **ordinul primit de la gl.lt. Eftimescu Nicolae.** A propus ca subunitatea să se deplaseze prin curtea MStM, deoarece pe b-dul Drumul Taberei nu se poate deplasa întrucât **se execută foc la întâmplare.** Vice-amiralul Ștefan Dinu a fost de acord cu propunerea și a ordonat să se treacă la executarea ordinului primit. Deplasarea s-a executat pe jos prin escaladarea gardurilor, la înțelegere cu militarii din paza acestor obiective. În jurul orelor 01:30 detașamentul era dispus în dreptul stației Ho Si Min pentru blocarea comunicației. Coloana presupusă a sosi dinspre Academia Militară nu a venit. **S-au executat câteva focuri în serii scurte asupra blocului de vis-a-vis de stația Ho Si Min,** ca răspuns la focurile sporadice asupra detașamentului care nu au produs victime. (...) Cpt. R.V. a făcut parte din grupul de cadre care i-a capturat și escortat în Buzău pe **cpt. S și cpt. M – ofițeri care prin acțiunile lor au creat confuzie, panică și victime în rândul**

militarilor de la UM 01640 Buzău de care aparțineau și care este în aceeași cazarmă cu UM 01171 Buzău și 01847 Buzău. Pe timpul escortării acestora de la locul capturării spre arest, la un moment dat s-a deschis foc dintr-o direcție necunoscută. În acest timp, cpt. S a încercat să fugă de sub escortă, moment în care cpt. R.V. a deschis foc de avertisment. Cpt. S. a decedat pe loc, fiind împușcat mortal în cap (...)”.

Documentarul a fost semnat de gl.mr. Șarpe Paul– loțiitorul șefului MStM, șef al Direcției Cercetare a Armatei și reflectă **haosul intenționat generat de la vârfurile de conducere ale MApN. Sunt prezentate, chiar de către structurile MApN, lipsa de comunicare militară, tragerile haotice-necontrolate din zona MApN și chiar dezinformările exercitate în mod direct de gl.lt. Eftimescu Nicolae – adjunct al ministrului apărării și șef al Direcției Operații din MStM.**

Dealtfel, analiza tuturor probelor administrate în cauză, inclusiv cele aflate în volumele ”MApN”, ”Mărgeanului-Antiaeriană”, ”Șoeaua Olteniței”, ”Jurnale de luptă”, ”Zona Antiaeriană”, relevă că focul fratricid a reprezentat cauza deceselor și rănilor de persoane rezultate în aceste zone din București (persoanele se regăsesc în vol II-IV ale rechizitoriului). Nu există nicio probă care să indice altă cauză pentru tragediile survenite.

C. București, zona Otopeni – Băneasa

Această zonă se caracteriza în decembrie 1989, mai ales ca urmare a amplasării aici a aeroporturilor Otopeni și Băneasa, printr-un număr mare de unități militare (MApN și MI), inclusiv comandamentele aviației militare și apărării antiaeriene. Ca urmare a existenței acestor obiective strategice, în zonă au fost masate succesiv și inutil numeroase forțe eterogene care nu au fost informate unele despre celelalte. Aici au fost aduse la ordin superior, inclusiv regimente de blindate cu efectivele complete. Cu privire la toate aceste forțe, probatoriul a demonstrat aceleași grave conduite infracționale la nivelul componentilor Consiliului Militar Superior, aflat în permanență sub autoritatea CFSN. În urma exercitării operațiunii militare de inducere în eroare, pe fond de psihoză, toate aceste forțe au fost angrenate în foarte grave situații de foc fratricid, cea mai gravă fiind survenită în dimineața de 23 decembrie, în ceea ce se numește ”cazul Otopeni”.

Probatoriul administrat a relevat inclusiv faptul că în zona Otopeni-Băneasa, în intervalul 22-30 decembrie, au acționat în mod haotic și foarte mulți civili înarmați, neinstruiți militar, unii chiar fiind adolescenți.

Nici în intervalul menționat, nici ulterior, la fel ca în toate celelalte zone unde s-au desfășurat ”lupte”, nu au fost identificați așa-ziii teroriști-securiști sau orice dovezi ale existenței lor. Cu titlu de exemplu, urmează a fi prezentate probe ale acestor concluzii. Astfel,

1. P.văt. M.C, audiat în 21.02.2007, vol.10. Otopeni, pag.190 ”*În decembrie 1989 eram militar la unitatea militară din Câmpina-Transmisiuni securitate... În noaptea de 22/23.12.1989 am fost alarmați, și am fost informați că vom fi imbarcați în camioane pentru a ne deplasa în misiune. Ni s-a comunicat că vom participa la întărirea unui dispozitiv de pază de la Aeroportul Otopeni... În jurul orelor 06:00 am intrat cu cele trei camioane pe aleea dinspre aeroport. S-au auzit primele rafale de focuri din direcția comandamentului aviației civile... Camionul în care mă aflam și-a pierdut direcția și s-a oprit. Șoferul era rănit prin împușcare. După ce camionul s-a oprit s-a tras asupra*

noastră. Se auzeau țipetele colegilor atunci când erau răniți de gloanțe. După circa 2-3 min. am sărit din camion. Am văzut că din două TAB-uri se trăgea cu mitralierele în direcția camioanelor... Am observat că militarii care săreau din camioane erau împușcați... Am simțit un șoc după care mi-am pierdut cunoștința. Înainte de a fi împușcat am observat un autobuz de transport persoane care a intrat pe aleea spre aeroport. Am observat că autobuzul a întors iar asupra autobuzului s-au tras focuri de armă și dinspre TAB-uri și din alte direcții.”

2. Martor T.C, audiat în 07.03.2007, vol.10. Otopeni, pag.214 ”*În decembrie 1989 eram conducător auto în cadrul ITB... În dimineața de 23.12.1989, în jurul orelor 04:30, am fost apelat prin stație solicitându-mi-se de la dispecerat să mă deplasez la Aeroportul Otopeni de unde să transport ajutoare sosite din Elveția...La aeroport, în fața mea, se deplasau câteva camioane pline cu militari trimiși pentru a asigura paza aeroportului... mă aflam la o distanță de aprox. 25 metri față de ultimul camion... Pe aleea aeroportului asupra acestor camioane s-a deschis focul din mai multe locații... s-a executat foc de armă asupra camioanelor timp de aprox. 10 min. Am observat în timpul focurilor că soldații săreau din camioane. Marea majoritate au fost împușcați mortal. După aceste 10 min., focurile au încetat, iar printr-o porta voce li s-a spus celor din camioane ”Vă somăm să vă predați, aruncați armamentul!”. Din camionul aflat în fața mea, a sărit un soldat care a aruncat arma, dar după ce a ridicat mâinile deasupra capului a fost împușcat mortal...”*

3. Martor P.F, audiat în 26.10.2007, vol.10. Otopeni, pag.224 ”*În decembrie 1989 eram militar în termen la U.M. 0865 Câmpina... În noaptea de 22/23.12.1989, în jurul orelor 02:00 am fost alarmați... Am primit ordinul să ne imbarcăm în camioane urmând să întărim paza Aeroportului Otopeni... Am simțit cum camionul virează la dreapta, am auzit din exterior focuri de armă... Toți eram panicați și nu știam că să facem. Nu a ripostat nimeni cu focuri de armă... S-a tras mult timp asupra noastră... Atât eu cât și colegii din camion strigam ”Încetați! Nu mai Trageți!”. În camion erau mulți răniți și decedați... Am coborât din camion și am văzut că o parte a colegilor erau decedați, în poziții nefirești. M-am târât pe burtă spre liziera din apropiere... am fost verificat, în timp ce eram culcat pe burtă, după care am fost conduși cu mâinile la ceafă, în partea din dreapta a aeroportului. Am fost amenințați cu moartea dacă vom mișca.”*

4. Martor H.V, audiat în 11.09.2007, vol.10. Otopeni, pag.236- ”*În decembrie 1989 eram militar la U.M. 0865 Câmpina... În noaptea de 22/23.12.1989 ne-am deplasat la Aeroportul Otopeni primind ordin să întărim paza la acest obiectiv. Am mers cu trei camioane... Ajunși în apropiere a început să se execute foc asupra camioanelor noastre... Am observat că se trăgea dinspre aerogară... Am lăsat armele jos ieșind cu mâinile sus. La ieșirea primilor colegi s-a redeschis focul asupra noastră... După ce a încetat focul am fost culcați cu mâinile la ceafă, duși într-un gang și amenințați că dacă vom mișca vom fi împușcați. Militarii care ne reținuseră ni se adresau cu apelativul de teroriști... Seara au venit la noi mai multe cadre care se scuzau spunând că a fost o confuzie, iar în noaptea respectivă ne-am primit armamentul și am fost puși în sistemul de apărare al aeroportului”.*

5. Martor T.O, audiat în 10.05.2007, vol.10. Otopeni, pag.254- ”*În decembrie 1989 eram la U.M.0865 Câmpina... În noaptea de 22/23.12.1989 am primit ordin să ne deplasăm spre Aeroportul Otopeni pentru paza acestuia... S-au auzit focuri de armă, fără*

ca înainte să aud vreo somație. L-am auzit pe colegul din dreapta mea horcăind, dar nu mi-am dat seama ce se întâmplă. Ulterior am văzut că acesta a fost împușcat în gât, decedând. Se auzeau strigăte de durere atât ale colegilor din camionul în care m aflam, cât și din celelalte camioane. Am realizat că se trage asupra noastră și am început să strigăm ” Nu mai trageți, suntem ai voștri!”... Ni s-a spus să lăsăm armele, să punem capul între picioare și mâinile deasupra capului... De la o porta voce se auzea ”Aruncați armele și predați-vă!”, după care focul începea din nou... Am trecut peste câteva cadavre, am coborât din camion și am văzut alte cadavre ale colegilor din celelalte camioane. Erau și mulți răniți care cereau ajutor... Ni s-a ordonat să ne culcăm la pământ, spunându-ni-se că suntem copii lui Ceaușescu... Am fost ținuți sub pază până când a venit un ofițer M.Ap.N care ne-a spus ”S-a confirmat că sunteți de la Câmpina, am greșit!”

6. Martorul H.C (dos 59/P/1990, vol. XVI – Documente) a spus:- „ În dimineața zilei de 23 decembrie am fost treziți și alarmați, echipați de război (...) Pe parcurs ne-am oprit de două ori la baraje (...) La un moment dat camionul în care mă aflam s-a oprit. Imediat după oprire a început să se tragă asupra noastră. În mod sigur cu un pistol mitralieră s-a tras din apropiere (...) Am fost rănit la mâna dreaptă (la spital mi s-au amputat două degete). Cei care am putut, ne-am dat jos din camion sub tirul de gloanțe și am strigat că ne predăm. Cu toate că strigam că ne predăm, s-a tras în continuare asupra noastră. Precizez că cei ce ne aflam în camion nu am deschis focul. Răniții și morții din camionul nostru au provenit din rafalele trase dinspre exterior. (...) Asupra noastră s-a tras în trei serii , ultima serie a fost în momentul când ne îndreptam cu mâinile sus spre cei care trăgeau , despre care eu personal am crezut la început că sunt teroriști.(...) A apărut un autobuz. S-a început tragerea asupra autobuzului care se apropia, dar în același timp și asupra noastră,care deja ne predaserăm”

7. Martorul E.S (dos 59/P/1990, vol. XVI – Documente) a spus:- „Am înaintat cu viteză redusă spre aerogară. În apropierea aerogării a început să se tragă, s-a oprit camionul și au început să se audă vaiete. După câteva secunde am fost lovit, cel din dreapta mea a început să strige (...) Am stat în camion încă aproximativ 5 minute, iar la un moment dat am strigat spunând să coborâm, dar nu mi-a mai răspuns nimeni.(...) Am sărit din camion și am început să mă retrag spre pădurea din dreapta”

8. Martorul N.M(dos 59/P/1990, vol. XVI – Documente) a relatat: „ În fața aerogării s-a deschis focul asupra noastră. Camionul s-a oprit și gloanțele au început să suiere printre căștile noastre. Am sărit din camion și am stat ascuns lângă niște brăduți până s-a liniștit focul. Apoi am fost luați prizonieri...”

9. Aflat în dispozitivul de pază al Aeroportului Internațional Otopeni (UM 01902 București), martorul Muller Florin (dos 59/P/1990, vol. XVI – Documente) a declarat: „ Nu am observat ce s-a întâmplat la început, am auzit că se trage, am luat o armă de la un soldat care era lângă mine, dar când am ieșit pe estacadă deja se terminase tragerea. Văzând că soldații din camioane strigau „ Nu mai trageți, ne predăm!” și că au ridicat mâinile deasupra capului să se predea, am început să strig și eu „Opriți focul!”. În clipele acelea de pe DNI a venit un autobuz cu luminile aprinse și care mi-a făcut impresia că a claxonat (...) S-a deschis foc și asupra lui, au început să tragă cei de pe departament, precum și cei din dispozitivul lui Z.. Am văzut cum șoferul a angajat autobuzul în

marșarier, dând cu spatele (...) După aceea supraviețuitorii s-au grupat spre dreapta și în spate, au fost luați în primire. **Au aruncat armele, unii se deplasau în genunchi pentru că erau răniți (...)**”

10. Aflat de asemenea în dispozitivul de pază al aeroportului, martorul M.V, militar în termen la UM 01874 Otopeni, a precizat (dos 59/P/1990, vol. XVI – Documente): „**Eram foarte emoționat și mi s-a părut că vor veni (militarii din camioane) peste noi să ne atace. Atunci am auzit o voce, care mi s-a părut că vine de sus, de undeva din spate, dinspre estacadă, care țipa „ Trageți! Trageți! Foc!” Tot persoana respectivă parcă a mai spus că sunt teroriști. Vocea era precipitată și speriată. Mai întâi s-au tras câteva focuri răslețe, apoi s-a încins toată lumea și s-a tras din plin. Nu pot aprecia cât timp a trecut. Eu am tras vreo două încărcătoare, dar timpul mi s-a părut lung, parcă nu se mai termina. Au început să se audă urlete, unii se văitau, alții cereau ajutor, alții ne spuneau să nu mai tragem. În timp ce se trăgea asupra camioanelor, a venit un autobuz care venea spre aeroport. Autobuzul a ajuns cam în dreptul celui de-al doilea camion când a dat cu spatele. Eu nu am tras în autobuz.”**

În contextual acestui grav eveniment, dar și în contextul mai larg al evenimentelor din decembrie 1989, este justificat memoriul numitei Buteică Maria, mama unui militar ucis în dimineața zilei de 23 decembrie 1989. Aceasta a scris la 29 ianuarie 1990: „*Stimate domnule procuror. Cu inima zdrobită de durere vă implor să mă ajutați în aflarea adevărului despre împrejurările uciderii fiului meu, întrucât după îndelungi căutări împreună cu soțul meu, mi-am găsit copilul abia în 26 decembrie 1989 la IML unde corpul său neînsuflețit și desfigurat, străpuns de șase gloanțe, se afla printre rămășițele pământeste ale mai multor tineri, militari ai trupelor de securitate de la Câmpina (...)* Trăiască dreptatea și adevărul!” La fel, memoriul numitului Tomășescu Traian care la 23 ianuarie 1990 a scris: „*Pe data de 27 decembrie 1989 am primit o telegramă prin care mi s-a adus la cunoștință că fiul meu a căzut la datorieDomnule procuror , știm că ceea ce am pierdut noi, nu vom mai recupera niciodată, dar dorim să se facă lumină în cazul copiilor care au murit din vina cuiva, anume vina cui ??!*”. În vol.X – Documente, pag. 164-167, se află atașat „Memoriul unui grup de părinți”, document obținut din arhivele Statului Major al Apărării.

11. P.văt. M.T, audiat în 07.06.2006, vol.1. Otopeni, pag.15-”*În decembrie 1989 eram încadrat la U.M. 01925-Transmisiuni de aviație... În dimineața de 23.12.1989 pe artera de legătură dintre aeroport și șosea și-au făcut apariția trei camioane militare. Aeroportul era apărat de mai multe forțe de ordine. La aceste camioane s-a deplasat un ofițer din cadrul dispozitivului de apărare al aeroportului... s-a deschis focul asupra camioanelor de pe estacada din fața aeroportului... în camioane au fost uciși circa 50 de soldați. Cei care au reușit să fugă au fost uciși ulterior. În cursul zilei s-a constatat că veniseră de la Școala de Miliție Câmpina pentru a întări dispozitivul de apărare... Dinspre șos. București-Ploiești au intrat trei TAB-uri, care se deplasau spre unitate cu intenția de a vira pe străduța de legătură a str. Zborului. În acel moment, comandantul unui tanc a remarcat că TAB-urile nu au steaguri cu stema decupată și a exclamat ”**Ăștia sunt teroriști care au venit să ocupe radiolocatorul!**”, ordonând deschiderea focului de pe tancul pe care îl comanda, lovind din plin primul TAB, care a fost incendiat. Am aflat că în interiorul TAB-ului au fost uciși doi soldați. Din curtea unității au ripostat și*

parașutiștii de la unitatea din Buzău... Ulterior, am aflat că în schimbul de focuri a fost rănit un ofițer de la unitatea de parașutiști.”

12. P.văt. O.E, audiat în 24.07.2006, vol.1. Otopeni, pag.22- **”În decembrie 1989 eram militar la U.M. 01065 Ploiești... La 22.12.1989 seara, s-a primit ordin de deplasare spre București pentru apărarea TVR... În coloana de tancuri și TAB-uri eu mă afluam cu plutonul meu aproximativ la mijlocul acesteia... Am ajuns în zona televiziunii spre dimineață, iar aici s-a deschis focul asupra noastră dinspre TVR... Am primit ordin de la comandantul companiei să tragem spre blocul turn al TVR în care ni s-a spus că sunt teroriști care trag în noi. Ni s-a ordonat să tragem și în clădirea Consulatului URSS. Precizez că din blocul turn nu am văzut în mod clar să se tragă, însă vedeam mișcări atât la ferestre cât și pe clădire... La 23.12.1989, în jurul orelor 16:00, ni s-a dat ordin să tragem într-o vilă din Piața Dorobanți deoarece acolo ar fi teroriști. Personal nu am văzut să se tragă din vilă, însă ordinul a fost să tragem timp de aproximativ 30 min. foc intens.”**

13. Martor M.N, audiat în 01.11.2006, vol.2. Otopeni, pag.2- **”În decembrie 1989 eram cadru activ M.I., șef al Miliției Otopeni... La 22.12.1989 am primit ordin să iau măsuri de urgență pentru dezarmarea unor persoane civile ce primiseră armament și muniție de la gărzile patriotice. M-am deplasat la depozitul IAMC iar paznicul mi-a confirmat că armele au fost distribuite de gestionar fără a ține nicio evidență. Patrulând pe raza de competență am depistat mai multe locuri din care se trăseseră, respectiv de la subsolul unor blocuri aflate în construcție, cât și din podul unor locuințe din aceeași zonă. Am găsit mai multe grupuri de persoane înarmate, civili, în mașini, printre care i-am recunoscut pe G.I, I.A, P.C, A.D. La vederea mea, au încărcat și au reușit să tragă asupra mea. Am identificat pe unul din trăgători în persoana unui recidivist pe care îl arestasem de mai multe ori pentru furt calificat. Am reușit să-i dezarmăm, constatând că majoritatea aveau muniția folosită. Am notat numele persoanelor de la care am ridicat armele, toți fiind localnici. Activitatea de identificare și dezarmare s-a întins și în ziua de 23.12.1989, întrucât se trăgea în permanență cu arme automate din zona blocurilor aflate în construcție. În final am recuperat tot armamentul, adică 32 de pistoale mitralieră. În acele zile, am fost anunțat că pe raza de competență au existat mai multe victime împușcate.”**

14. Declarație olografă C.C, audiat în 10.10.1994, vol.5. Otopeni, pag.79- **”În decembrie 1989 lucram la ICSITMO... La 22.12.1989 m-am prezentat la depozitul de armament al gărzilor patriotice unde în baza livretului militar, eu și mai mulți prieteni am luat fiecare câte un pistol mitralieră și 60 de cartușe. Cu această ocazie am observat că se livrează armament și pe bază de buletin de identitate astfel încât au ajuns în posesia armelor o serie de tineri care nu aveau armata făcută și cunoștințe în mânăuirea armamentului. Începând cu acea dată, în Otopeni, în diferite locuri s-a tras la întâmplare de către diferiți tineri care după ce au părăsit barajele formate au mers cu armele acasă.”**

15. Raport de investigație M.I. din 05.05.1990, vol. 2 Otopeni, pag. 10- **”Din investigații a rezultat că militarii au aruncat grenade și au tas îndelung focuri de armă asupra unor case din localitatea Otopeni fără motiv, întrucât proprietarii acestor imobile locuiesc în București, iar în aceste imobile nu a fost nimeni pe timpul revoluției... Persoanele investigate au precizat că nu au fost găsiți în zonă teroriști vii sau morți.”**

16. P.văt. B.D, audiat în 29.03.2006, vol.2. Otopeni, pag.87 -”În decembrie 1989 eram militar la U.M.01270 Focșani... După ce Ceaușescu a fugit **s-a ordonat ca unitatea noastră să se deplaseze la București pentru a apăra M.Ap.N. de atacurile teroriștilor și trupelor USLA... în localitatea Otopeni, în dreptul aeroportului, asupra camionului în care ne aflam s-a deschis foc automat din direcția aeroportului.** Urmare acestor focuri am fost rănit în genunchiul drept, fiind răniți și alți doi soldați... În București, în cursul nopții de 23/24.12.1989 efectivele unității au fost campate la intersecția Drumul Taberei cu str. Brașov... în zona Parcului Herăstrău am primit ordin să încercuim un tanc staționat în apropiere, iar un plt. Adj. Din unitatea noastră a aruncat cu o sticlă incendiară în tanc. **Din tanc, care avea însemne M.Ap.N au ieșit 5 ofițeri îmbrăcați în uniforme kaki, iar peste aceste uniforme salopete negre specifice tanchiștilor.**”

17. P.văt. I.D, audiat în 21.03.2006, vol.3. Otopeni, pag.22-”În decembrie 1989 eram militar la U.M. 01900 București-Otopeni... **În dimineața zilei de 23.12.1989, eu și alți 7 colegi de pluton am mers într-o misiune de recunoaștere în afara unității pentru a observa cine trage spre unitatea noastră. Am ieșit pe poarta principală și am constatat că la aproximativ 200 m se afla un pluton de militari în termen care erau așezați în cordon cu fața spre unitatea noastră. În momentul când am ieșit pe poartă, aceștia au deschis din nou focul asupra noastră. Un locotenent le-a spus militarilor să nu mai tragă deoarece și noi suntem militari... din discuțiile purtate cu aceștia, au confirmat că în noaptea respectivă au tras către unitatea noastră deoarece au crezut că acolo se ascund teroriștii.**”

18. Martor G.Ș, audiat în 20.10.2006, vol.5. Otopeni, pag.33-”În decembrie 1989 eram ofițer la U.M. 01947 București... Începând cu 22.12.1989 **ne-am ghidat acțiunile după informațiile transmise la televizor, constatând că în mare majoritate erau dezinformări... dinspre Băneasa a venit un elicopter de culoare kaki cu însemnele de identificare acoperite care a survolat unitatea la joasă înălțime iar o persoană din elicopter a tras o rafală de armă automată.** **Câțiva angajați civili care primiseră pistoale mitralieră au tras în direcția elicopterului. Tot în seara de 22.12.1989 s-a auzit zvonul că la Aeroportul Otopeni sunt lupte între militari și teroriști...**”

19. Martor R.I, audiat în 17.02.1990, vol.5. Otopeni, pag.92 ”Referitor la împrejurările în care am fost rănit în noaptea de 22/23.12.1989, arăt că am venit din București împreună cu fratele meu intenționând să mergem acasă în com. Snagov. Aflându-ne în apropierea barajului făcut la Institutul de Meteorologie, a fost oprit pentru control un autoturism Dacia 1300 și auzind că autoturismul urma să se deplaseze spre Snagov i-am solicitat șoferului să ne ia și pe mine și pe fratele meu. Am aflat că proprietarul autoturismului este șeful Restaurantului Complex Snagov. Am plecat spre Snagov. În urma autoturismului nostru mai erau alte două autoturisme marca Dacia 1300. Eu m-am urcat lângă șofer iar fratele meu pe bancheta din spate. Am fost din nou opriți la un baraj aflat înainte de podul Otopeni. **Am observat un cadru militar făcându-ne un semn circular în direcția noastră de mers. Pe banda din stânga șoselei se afla staționată o coloană de blindate orientată către București. Observând semnul făcut de cadrul militar, șoferul autoturismului în care ne aflam a înțeles că trebuie să accelereze, lucru pe care l-a și făcut. Ajungând pe la mijlocul coloanei de blindate, s-a deschis focul asupra autoturismului în care mă aflam. Acest lucru s-a petrecut pe la orele 01:30. S-a deschis**

focul și asupra autoturismelor care erau în urma noastră. S-a tras de către militarii din coloana de blindate. Autoturismul s-a oprit. Fratele meu a fost împușcat în gamba dreaptă, șoferul a fost împușcat mortal în piept, iar eu am fost împușcat în mână. După ce a încetat focul, autoturismul a fost verificat... Din cele trei autoturisme în care s-a tras, am scăpat doar eu și fratele meu... Am auzit că militarii au spus că li s-a părut că din autoturisme s-a deschis focul.”

20. Declarație olografă R.I, audiat în 29.03.1991, vol.5. Otopeni, pag.156 ”*În ziua de 22.12.1989, după ce armata trecuse de partea revoluției, colegul meu C.N mi-a spus că va pleca la Otopeni pentru a fi alături de băiatul său care era militar în termen la o unitate de aviație de la Aeroportul Otopeni... peste câteva zile m-am deplasat la Otopeni și am văzut mașina lui ciuruită la intrarea în comună. Localnicii mi-au spus că a avut loc un schimb de focuri între o coloană militară și elemente teroriste cărora le-a căzut victimă și C.N.”*

21. Martor F.A, audiat în 03.05.1990, vol.6. Otopeni, pag.73 ”*În seara zilei de 22.12.1989, unitatea noastră, U.M. 01829 București a primit misiunea de a asigura un baraj pe șos. București-Ploiești... Vis a vis de unitatea noastră, peste șosea se găsea o seră care a aparținut fostului CC. Știu că paza acestei sere, era asigurată de elevi M.I., dar știu sigur că aceștia au fost retrași în școală...În noaptea de 22/23.12.1989 șoseaua a fost blocată cu două camioane...Un alt pluton din unitatea noastră a fost amplasat tot la marginea șoselei dar vis a vis de plutonul nostru. Militarii din plutonul meu se aflau cu fața spre pădure, ocupând poziția culcat, în momentul în care am auzit focuri scurte de armă automată. Mi-am dat seama că am fost lovit la piciorul stâng. Mi-am dat seama că numai din față puteam fi rănit. În fața noastră, în pădure, la circa 25-30 m se găsea o subunitate de parașutiști, care ocupaseră și ei poziție în data de 22.12.1989, seara. În spatele parașutiștilor se afla un alt pluton, tot de la unitatea noastră. Subunitatea de parașutiști a tras spre noi, crezând probabil că trag în ei cei de la M.I, care se găseau pe aceeași direcție cu ei, dar peste șosea. Lupta a durat cam 5 minute, dar s-a tras puternic, atât de către parașutiști, cât și de plutonul din care făceam parte. Deci, parașutiști trăgeau spre noi și noi spre ei. Din rândul plutonului nostru s-au înregistrat doi morți și 5 răniți. lupta a avut loc între orele 22:00-23:00. Focul a încetat întrucât un locotenent, care conducea plutonul ce se găsea în pădure în spatele parașutiștilor i-a anunțat pe parașutiști că în fața lor se află un pluton de-al nostru și nu dușmani.”*

22. Raport militar lt.maj. M.F, din 23.03.1992, vol.6. Otopeni, pag.201

”*În legătură cu evenimentul din noaptea de 22/23.12.1989 arăt că, aflându-mă în cazarma U.M.01829 București am fost numit comandant al unui pluton de intervenție format din 25 de militari... se presupunea că unitatea noastră putea fi atacată în orice moment, din orice direcție. O dată cu aceste presupuneri a început și jocul amplasamentului plutonului de intervenție. Primul amplasament a fost între serele fostului CC și dispozitivul de luptă ocupat de grupa LTIL. Aceasta era în jurul orelor 21:00... După aproximativ o oră, am fost mutați în partea opusă a unității, lângă parcul auto. După numai 10 min. am primit ordin de schimbare a dispozitivului, în zona spălătoriei. În jurul orelor 22:30, s-a presupus că unitatea de securitate ne-ar putea ataca. Am realizat un dispozitiv de semi încercuire a unității de securitate, dar în urma discuțiilor am înțeles că s-au predat. După acest episod, ne-am deplasat sub comanda cpt. P până la ieșirea spre șos. București-Ploiești. Precizez că militarii pe care îi comandam erau practic epuizați datorită*

schimbărilor dese de dispozitiv. Când am primit ultimul ordin, aflându-ne la ieșirea pe șosea, la Otopeni, s-a executat un foc concentrat asupra noastră. Au fost răniți militarii C, F, R, I și T. au mai fost uciși alți doi militari. Ulterior, am aflat că în noi a tras un pluton de parașutiști despre existența căruia nu am știut. Deci este vorba despre două subunități care apărau unități diferite, care se aflau sub comenzi diferite. Despre plutonul meu sau cel al parașutiștilor nu știau decât cei care ne comandau și care după părerea mea trebuiau să coopereze.”

23. Martor V.V, audiat în 25.07.2007, vol.14. Otopeni, pag.81 *”În decembrie 1989 eram salariat la Aeroportul Otopeni, șef de tură în punctul de control trafic aerian. La 22.12.1989 mă aflam de serviciu la turnul de control... Precizez că am avut legătura telefonică permanentă cu Statul major al Aviației, prin telefonul direct... în cursul nopții de 22/23.12.1989 am aflat telefonic faptul că vor veni 4 camioane cu militari de la Câmpina... Au apărut cele trei camioane din patru, camioanele au intrat pe intrarea principală, aveau aprinse farurile de camuflaj... S-a deschis foc asupra camioanelor din față și din lateral. O parte din soldații aflați în camioane strigau ”Nu mai trageți că nu suntem teroriști!”. Eu eram în turnul de control și vedeam că se trage dinspre aerogară către camioane, dar nu vedeam dacă se trage și invers. Cei răniți și ceilalți supraviețuitori se târau pe coate și genunchi... Pe frecvența de uz general se auzea în acel moment că dinspre DN 1 se îndrepta un autobuz cu teroriști îmbrăcați civili. Era vorba chiar de autobuzul de tură, care avea în interior salariați civili ai aeroportului. S-a deschis foc asupra autobuzului. În timpul focului, cei care se predaseră, au fost împușcați mortal... După toate cele de mai sus, camioanele au fost luate și puse în poziție baraj. Fac precizarea că, cu ocazia reconstituirii făcute de Parchetul Militar imediat după revoluție, i-am spus procurorului că nu a fost corectă poziția camioanelor deoarece ele au fost în șir, așa cum au venit și numai după ce s-a terminat incidentul au fost așezate ca baraj. Astfel, poziția adevărată a camioanelor venite de la Câmpina, înainte de a se trage în ele și după a fost în șir unul după altul... Mai departe în perioadă, în aeroport se trăgea în așa fel încât unitățile care păzeau aeroportul trăgeau unii în alții. Acest lucru s-a întâmplat până pe data de 25.12.1989... Ulterior, la o lună după revoluție am aflat că o subunitate de la Buzău a venit cu un avion AN 26. În momentul deschiderii trapei din spate, când unul din ofițerii parașutiști a vurt să coboare, un maistru militar l-a secerat cu mitraliera împușcându-l mortal. Am văzut în intervalul 22-25.12.1989 cum o coloană de TAB-uri, în timp ce venea dinspre București, spre U.M. de aviație, primul TA a fost incendiat prin tragere asupra lui din unitatea militară de aviație. Am văzut cum s-a tras asupra lui de pe tanc. Au murit persoane din echipajul TAB-ului. Tot în perioada aceasta am văzut cum un avion de vânătoare și bombardament a bombardat în zona str. Zborului din Otopeni, dar și undeva în capul pistei de la Aeroportul Otopeni. Nu s-a găsit niciun terorist în acea zonă.”*

24. Registrului Istoric aparținând Regimentului 321 Mecanizat Râmnicu Sărat (vol. VII – *Jurnale de luptă*, pag.67-91) este elocvent pentru starea de fapt din proximitatea A I Otopeni. Militarii acestui regiment de tancuri s-au deplasat la București **pe timp de noapte**, și au desfășurat multiple misiuni de luptă în zona *aeroportului*, **începând cu noaptea de 22/23 decembrie 1989**. Încă de la primele momente ale angajării în luptă, militarii au fost convinși că au în față *inamicul terorist-securist*, așa cum le-a fost inoculat de către liderii CFSN și factorii de decizie ai MAPN. Documentul conține următoarele:

„Inamicul terorist, folosind grupuri de cercetare în dispozitivul de apărare al aeroportului, acționând violent și prin surprindere, executând foc asupra clădirilor și anexelor aeroportului cu armament modern, a creat un climat de nesiguranță în rândul cadrelor și militarilor în termen (...) Elementele teroriste declasate și anarhiste caută să împiedice evoluția evenimentelor de aleasă ținută națională, acționând sub directa conducere a tiranului Ceaușescu, au provocat imense pierderi materiale și umane (...) Teroriștii au posibilitatea să folosească elicoptere, să execute capcane de tot felul. Inamicul a trecut la infestarea surselor de apă potabilă (...) Introducerea noastră în luptă s-a realizat succesiv, începând cu organizarea pentru lupta cu teroriștii care au ocupat capătul pistei În urma schimbului de focuri cu elementele teroriste au fost lovite două TAB-uri (...) Teroriștii au atacat sectorul „O” ceea ce a determinat riposta cu foc a militarilor. După 30 de minute focul a încetat, iar teroriștii au rămas pe loc. (...) În sectorul „1” teroriștii au deschis focul, dar au încetat total focul după ce în zonă a intrat un alt Regiment Mecanizat (...) O concluzie care se desprinde după prima zi de lupte, a fost starea de timorare a militarilor la primirea misiunilor de luptă. Nu s-a respectat regimul de foc ordonat, consumându-se foarte multă muniție, fără un minim efect, în sensul că nu a fost nimic și nu a fost capturat niciun terorist. S-a consumat următoarea cantitate de muniție : cartuș 7,62 mm – 358.228 ; cartuș 7,62 mm trasor – 14.944 ; cartuș 7,62 mm lung – 79.653 ; cartuș 7,62 mm lung și trasor – 3.493 ; cartuș 7,62 mm B2 – 4.110 ; cartuș 7,62 mm incendiar – 3.788 ; cartuș 14,5 mm – 8225 ; cartuș 14,5 mm B32 – 2554 ; cartuș 14,5 mm incendiar – 3146 ; lovituri de AG 7 – 86 ; grenade de mână – 185 ; grenade de mână defensive – 169 ; cartuș iluminator – 867”.

Conținutul acestui document reprezintă *chintesența* acțiunilor militare din timpul Revoluției din decembrie 1989. Aflați sub imperiul psihozei terorist-securiste, indusă cu intenție de factorii decizionali ai CFSN și ai Consiliului Militar Superior, militarii români, folosiți în mod intenționat necorespunzător, au fost implicați într-o luptă pe viață și pe moarte cu un dușman inventat de aceiași factori amintiți. În realitate, probatoriul demonstrează că militarii români au luptat între ei. Toate operațiunile militare din jurul Aeroportului Internațional Otopeni au reprezentat o tragică situație de foc fratricid. Iese în evidență că într-o singură noapte, un singur regiment, a executat aproape o jumătate de milion de trageri. În același perimetru s-au aflat concomitent numeroase alte efective ale MApN care, desigur, au purtat și ele „lupte crâncene” cu teroriștii. Nu trebuie omiși nici civilii înarmați care s-au intercalat unităților militare. Toate aceste „lupte” s-au soldat cu multiple decese și răni prin împușcare, dar nu din rândul ipoteticilor teroriști („nu a fost nimic și nu a fost capturat niciun terorist”) ci din rândul militarilor MApN și al civililor.

Același document prezintă în continuare, în mod sumar, situația focului fratricid prin care, în dimineața zilei de 23 decembrie, au fost ucise 48 de persoane și rănite alte 15 (civili și militari) în ceea ce s-a numit „cazul Otopeni”. Situația a fost prezentată tot ca una de luptă cu teroriștii care au atacat aeroportul. Despre următoarele zile s-a precizat: „Întreaga desfășurare a acțiunilor de luptă de până acum, succesele repurtate de către unitatea noastră împotriva bandelor demențiale, eroismul manifestat, vor rămâne pururi în conștiința neamului (...) 28.12.1989 – Calmul aparent al situației, poate însemna pentru teroriști prilej de meditație și pentru o eventuală organizare (...) 02 ianuarie 1990 – Ordin de zi al ministrului apărării – „ Soldați, gradați, subofițeri, maiștrii militari,

ofițeri și generali ! Revoluția Română a învins! În vâltoarea crâncenelor lupte cu bandele clanului ceaușist, v-ați manifestat ca adevărați fii devotați ai poporului (...) Ați plătit cu viața. Faptele voastre de vitejie v-au atras elogiul întregii țări, admirația întregii lumi și vor rămâne pentru vecie în Panteonul nemuririi Poporului Român „Reține atenția că „succesele raportate” în fața „bandelor demențiale” au fost în realitate situații de foc fratricid, iar ministrul care a trimis mesajul de felicitare a fost generalul Militaru Nicolae (ministru al apărării) al cărui comportament infracțional a fost probat.

Analiza tuturor probelor administrate în cauză, cu precădere cele aflate în volumele ”Băneasa-Otopeni” ”Jurnale de luptă”, relevă că focul fratricid a reprezentat cauza deceselor și rănilor de persoane (a se analiza vol. II-IV) rezultate și în această zonă din București. Nu există probe mai care să indice altă cauză pentru tragediile survenite.

D. Zona sediului TVR

Televiziunea română a avut un rol deosebit de important în desfășurarea evenimentelor ce au debutat începând cu 22 decembrie 1989, după momentul ocupării sediului TVR de către revoluționari.

În jurul orelor 15:00 ale zilei de 22 decembrie 1989, la etajul XI al TVR, s-a instalat un **Comandament Militar**, ce a avut drept scop **controlul și cenzura informațiilor** ce urmau a fi difuzate prin intermediul acestei instituții. În biroul adjunctului directorului TVR (etajul XI), s-a instalat un grup militar de control și cenzură. Comandamentul Militar al Tvr a fost condus de gl. (r) Nicolae Tudor, impus în această funcție de gl.lt. Stănculescu Atanasie Victor (ministru al apărării în acel moment), adjunctii acestuia fiind cpt. de rang I Dumitrescu (Cico) Emil și col. Oană Florea Marin. Primul militar care și-a început activitatea în acest loc a fost cpt. de rang I Dumitrescu (Cico) Emil. Despre acesta, fostul ministru al apărării Olteanu Constantin a afirmat prin declarația de martor că a fost colaborator al serviciului de informații al armatei URSS – GRU.

Din momentul instalării Comandamentului Militar al TVR și începerea exercitării atribuțiilor de cenzură a informației, în studiourile 4 și 5 ale TVR, în toată ziua de 22 decembrie și în zilele următoare, pe lângă cei aflați deja aici, au continuat să sosească și să se adreseze națiunii, foarte multe persoane de diferite categorii sociale. Au luat cuvântul în mod succesiv, ofițeri ai MI, MApN și DSS. La fel au făcut-o și diverse personalități din lumea cultural-artistică, politicieni, foști nomenclaturiști, sportivi, ingineri, ziariști, clerici (inclusiv Patriarhul Teoctist) și mulți alții. Pe lângă aceștia, la TVR au sosit în repetate rânduri și s-au adresat populației reprezentanții de vârf din CFSN. Toate aceste apariții televizate, pot fi analizate prin vizionarea HDD atașat dosarului.

„Tabelul cu efectivele și tehnica de luptă care au acționat în garnizoana București, în perioada 22-31 decembrie” (vol. 35, dos. nr. 11/P/2014– MApN, pg. 390) demonstrează că începând cu după-amiaza de 22 decembrie la TVR au desfășurat misiuni militare 1591 militari cu 12 tancuri de la UM 01200 București , UM 01060 București, UM 01842 București, UM 01270 Focșani, UM 01065 Popești, UM 01303 Târgoviște, UM 01841 Caracal, UM 01845 Câmpia Turzii, UM 01248 Medgidia.

Încă din seara zilei de 22 decembrie, în jurul, în și pe sediul TVR au intrat în dispozitiv de apărare militarii parașutiști de la unitatea militară din Boteni, la ordinal inculpatului Rus Iosif.

În zona TVR au acționat și foarte mulți luptători ai gărzilor patriotice.

Ca urmare a conduitei infracționale a celor trei inculpați, care au generat și amplificat în mod sistematic psihoza securist-teroristă, prin intermediul TVR au fost în mod repetat chemați cetățenii civili pentru a apăra sediul televiziunii de teroriștii-securiști care, chipurile, doreau ocuparea sediului. Astfel, mii de civili de bună credință au venit în zonă pentru a apăra TVR. Printre aceștia, foarte mulți erau deja înarmați, încă din momentul ocupării fostului CC al PCR sau, după declanșarea psihozei, prin spargerea depozitelor de armament ale gărzilor patriotice din diversele întreprinderi din București. În același timp, mulți civili au fost înarmați chiar la sediul TVR, de către militarii MApN aflați aici.

Probatoriul administrat a relevat că **până în seara zilei de 22 decembrie, în zona TVR a fost liniște**. Doar după apariția televizată a inculpaților Iliescu și Voiculescu din seara aceleiași zile și lansarea operațiunii de inducere în eroare, la care au contribuit componenții Consiliului Militar Superior, în zonă a început să se tragă. Apoi, pe fond de amplificare a psihozei, la fel ca în celelalte zone din București unde s-a tras, forțele militare și civilii înarmați s-au angrenat în focul fratricid, cu consecințe tragice.

Probele dosarului, arată că morții și răniții de la TVR au survenit din focul fratricid generalizat. Au fost constatate aceleași grave conduite infracționale ale factorilor decizionali politico-militari. Lipsa totală de organizare militară, pe fond de psihoză, a avut consecințe dramatice. Civili înarmați s-au intercalat forțelor militare și au acționat haotic, generând grave probleme. Luptătorii gărzilor patriotice, cei mai mulți îmbrăcați în salopete tradiționale de culoare albastră (care pe timp de noapte păreau negre și astfel, pe fond de psihoză securistă creau convingerea că aparțin teroriștilor) au avut un comportament haotic și au contribuit din plin la focul fratricid.

În noaptea de 22/23 decembrie, la TVR au intrat direct în "lupta" cu "securist-teroriștii" efectivele um Ploiești care **au deschis focul direct asupra militarilor din TVR considerându-i teroriști** (a se consulta volumele intitulate "TVR").

Pentru a întregii aparențele unui război total, zona a fost survolată de elicopterele aviației militare, la ordinal inculpatului Rus Iosif, între echipajele elicopterelor (trimise să lupte cu teroriștii de la Tvr) și trupele de la sol (printre care și parașutiștii trimiși în misiune tot de șeful aviației militare) izbucnind în mod inevitabil focul fratricid.

Analiza declarațiilor martorilor, evidențiază că începând cu seara zilei de 22 decembrie, timp de mai multe zile consecutiv, numeroasele forțe MApN au intrat în luptă cu inamicul "securist-terorist" aflat în vilele situate în imediata proximitate a TVR. S-a tras în mod total absurd în aceste vile, chiar și cu tunul de pe tanc. Se poate concluziona că și aici, ca și la sediul central al MApN, aparent, uriașa forță MApN a fost paralizată de câțiva trăgători izolați care, în pofida numeroaselor scotociri ale vilelor în care se presupunea că se ascund, nu au fost niciodată găsiți. În realitate, așa cum a demonstrat probatoriul, respectivii trăgători erau luptători ai gărzilor patriotice și civili înarmați, constituiți în echipe mixte revoluționare. Mai mult, militarii trimiși pentru a scotoci acele vile au fost în mod repetat identificați ca fiind teroriști, iar asupra lor s-a deschis foc. Apoi, între forțele situate în și pe TVR și forțele amplasate în zonă (intersecțiile importante, P-ța Dorobanți, P-ța Charles de Gaulle, B-dul Aviatorilor, Arcul de Triumf) a izbucnit de multe ori focul fratricid. La mijloc se aflau masele de revoluționari și civilii înarmați, aceștia din urmă trăgând haotic în toate direcțiile. Nici nu putea fi altfel, din moment ce toți au fost convinși că securiștii-teroriști "*bezmetici*" și "*criminali*" acționează "*din clădiri locuite, chiar din*

apartamente” cu ”o perfidie fără seamăn, o cruzime care nu găsește calificative potrivite” și că sunt ”organizați ca pușcași, dotați, însă bine cu armament și instruiți în mod deosebit”. Civili și militarii au fost convinși și că ”teroriștii nu sunt în uniforme. Ei sunt civili. De multe ori caută să creeze confuzie, și-au pus și banderole ca să fie confunđați cu oameni din formațiunile de apărare (...) Împușcă din orice poziție”

La TVR au murit și au fost răniți mulți oameni (civili și militari). Aceste consecințe nu ar fi existat în lipsa conduitelor infracționale ale inculpaților și celorlalți factori decizionali politico-militari. Și în această zonă psihoza a apărut ca urmare a acestor conduite. În cele ce urmează, vor fi expuse unele declarații de martor, relevante pentru starea de fapt. Astfel,

1. Martorul A.G, audiat în 22.02.1991,vol.1. TVR, pag.34 ”La 22.12.1989 am plecat de la întreprindere cu gărzile patriotice... **La TVR a început să se tragă pe la orele 22-23. Din vilele din apropiere se trăgea foarte tare. Pe parcursul nopții reușeam să intrăm în vile, sub comanda altor cadre militare, unde se aflau tineri înarmați cu o vârstă de până în 30 de ani, pe care îi luam și îi predam la TVR.**”

2. Martorul S.I, audiat în 05.03.1991,vol.3. TVR, pag.8 - ”În ziua de 23.12.1989, mă aflam la domiciliul meu împreună cu soția. **Pe timpul zilei au venit la domiciliul meu un locotenent M.Ap.N și un luptător din gărzile patriotice care mi-au controla locuința și podul... Fac precizarea că vila este orientată spre TVR... După această vizită au venit mai multe persoane îmbrăcate în uniformele gărzilor patriotice, împreună cu mai mulți civili. Aceștia au controlat din nou casa, iar o parte dintre ei m-a luat să-i conduc la pod. Am ajuns în pod și la un moment dat a început să se tragă foc automat dinspre TVR... după ce s-a oprit tirul am văzut unul dintre luptătorii gărzilor patriotice rănit... A început însă se tragă din nou... A început să se tragă din nou... am ieșit în stradă pentru a cere ajutor pentru rănitul de pe scara podului.**”

3. Martorul N.A, audiat în 28.02.1991,vol.3. TVR, pag.12 ”Am făcut parte din plutonul de gărzi patriotice care în ziua de 23.12.1989 a acționat în zona Televiziunii... Am fost preluați de un locotenent M.Ap.N și însoțiți de 2 tineri îmbrăcați în civili. **Am început să percheziționăm casele de pe bulevardul Dorobanți, vis a vis de Televiziune... Eram îmbrăcați în costumele gărzilor patriotice... Menționez că în acest timp se trăgea în continuu dinspre Televiziune... eu am plecat la Televiziune să le spun să oprească focul. La Televiziune erau postați în fața Televiziunii, în curte și pe trotuar forțe ale armatei și gărzilor patriotice care executau foc în direcția vilei de unde venisem eu. Le-am spus să oprească focul, am fost înțeleș... În vilă, urcând pe trepte l-am găsit pe BN stând ghemuit cu capul rezemat de perete. Am observat o rană deasupra sprâncenei stângi. Nu am putut să-mi dau seama dacă BN era mort sau în comă. La etajul respectiv, fereastra dinspre Televiziune avea geamul spart, ciuruit de gloanțe... Precizez că, atunci când l-am luat pe BN pe brațe, acesta nu mai avea asupra lui nici pistolul mitralieră, nici încărcătoarele... Despre BN am aflat ulterior că a decedat.**”

4. Martorul G.N, audiat în 28.02.1991,vol.3. TVR, pag.15 ”În ziua de 23.12.1989 am plecat împreună cu alți luptători din gărzile patriotice la Televiziune... **Am efectuat percheziții în casele de pe b-dul Dorobanți... Într-o vilă am găsit doi bărbați îmbrăcați în civil, pe care i-am legitimat și percheziționat. Unul dintre ei avea o legitimație de ofițer tanchist... Pe acești doi bărbați i-am predat unui ofițer M.Ap.N.**”

5. Declarație olografă S.G, audiat în 23.04.1991, vol.3. TVR, pag.28 ”În decembrie 1989 eram salariat la Oficiul Central Farmaceutic... **La 23.12.1989 am plecat în zona Televiziunii, în urma apelurilor repetate de la această instituție. Aici, am găsit lume multă venită la apelurile Televiziunii. Am constat că se aflau efective militare care executau foc asupra caselor din împrejurimi, fără să fi tras concluzia că din acele clădiri se execută foc... Am mers pe strada Roshental și pe stradă am văzut luptători din gărzile patriotice, înarmați, care patrulau în zonă. Am primit o misiune ca împreună cu un luptător și un alt civil să urcăm la etajul unei vile văruiată în alb, de la care bănuia că se execută foc. Cel de la gărzile patriotice avea pistol mitralieră asupra lui. În acest imobil am găsit o familie în vârstă care a acceptat să ne însoțească să controlăm podul. În pod nu am găsit niciun fel de persoană. În momentul când ne aflam în pod, trupele M.Ap.N care se aflau pe str. Dorobanți au început să execute foc în direcția unde ne aflam noi.”**

6. Declarație olografă B.C, audiat în 23.03.1991, vol.3. TVR, pag.141 ”În noaptea de 22/23.12.1989 am auzit apelul crainicilor de la TVR și am hotărât să merg în apărarea Televiziunii... La ora 04:30, în apropierea clădirii Televiziunii m-am amestecat în mulțime. Pe la ora 07:00 a început un schimb de focuri intens. Se trăgea de la etajele superioare ale TVR înspre locul în care se aflau trupele militare, iar trupele trăgeau la rândul lor spre TVR, precum și în imobilele din preajma acesteia. Mi-am dat seama de direcția de tragere urmărind traiectoria gloanțelor trasoare. M-am refugiat în curtea unei vile unde am stat ascuns până la ora 08:30. M-am ridicat de la pământ și în acel moment am fost împușcat în zona hemitoracică dreaptă, glonțul ieșindu-mi prin spate.”

7. P.văt. B.N, audiat în 22.11.1996, vol.4. TVR, pag.46-”La 22.12.1989, în jurul orelor 20:00, paza TVR s-a făcut de către o unitate militară cu militari în termen de la Boteni, dar și de TAB-uri. Am pătruns în interiorul TVR... În ziua de 23.12.1989 s-au auzit rafale din direcția Căii Dorobanți, din vilele aflate în apropierea TVR... au rezultat morți și răniți... la parterul TVR se aflau aprox. 30-40 morți... La 23.12.1989 s-au distribuit din interiorul TVR, pe bază de buletin de identitate, arme și muniție de război. Aceste arme s-au distribuit de către luptătorii din gărzile patriotice... În timp ce stăteam în afara TVR, s-a deschis foc încrucișat dinspre Calea Dorobanți, vilele din apropierea TVR și str. Aviatorilor. Toți cei prezenți am fost răniți prin împușcare, după care cineva a strigat ”Nu mai trageți!”, deoarece militarii din apropierea noastră ripostau cu foc.”

8. Declarație olografă B.I, audiat în 17.01.1990, vol.4. TVR, pag.52 ”La 22.12.1989 am plecat voluntar la chemările CFSN, la TVR. .. În jurul orelor 21:30 am fost anunțați din interiorul TVR că spre TVR se îndreaptă un grup de teroriști. S-a cerut ajutorul civililor și am primit armament... Fratele meu a fost împușcat din elicopter de către teroriștii care au luat cu asalt TVR.”

9. Declarație olografă C.C, audiată în 30.10.1992, vol.9. TVR, pag.83-”La 22.12.1989 am plecat la serviciu, Spitalul Colentina, unde am făcut tratamentele programate bolnavilor... la TVR, împreună cu colega mea, am început un control sumar al persoanelor rănite. Aici era și un parașutist mort. Cel mai grav era rănit un alt parașutist, care avea o rană în regiunea gât-cap... Am evacuat răniții, iar apoi am plecat spre intrarea din Pangratti. Ieșind, am văzut un grup de oameni cu un steag alb care strigau să nu se tragă pentru că ”Suntem de-ai voștri!”, ieșind din vilă. Văzându-mă în halat de spital, doi tineri au venit la mine și m-au rugat să intru în vilă fiindcă sunt răniți înăuntru.”

10. Declarație olografă C.F, audiat în 09.04.1992, vol.9. TVR, pag.118-”*La 22.12.1989 m-am deplasat la TVR datorită anunțului în sensul că să mergem să o apărăm... am stat acolo până seara târziu când a început să se tragă... M-am adăpostit sub o Dacie de culoare albă... Văzând că se trage și că exista posibilitatea să ne împuște am fugit și am intrat într-o casă aflată în fața TVR, unde se mai găseau 5 indivizi și unde am stat până dimineața. În jurul orelor 07:45 am încercat toți să mergem în incinta TVR, însă un băiat de aprox. 12-14 ani a fugit din acea casă și a fost împușcat. Eu am încercat să-l trag în casă iar în acel moment am fost și eu împușcat în umărul drept. În continuarea declarației arăt că, rănirea mea s-a produs ca urmare a focului de arme automate ce se executa dinspre sediul TVR, spre imobilele situate vis a vis. Imobilul în care m-am retras eu începuse să ia foc. Imobilul se afla aproximativ în fața intrării la TVR. Mai arăt că, în curțile imobilelor respective am văzut luptători îmbrăcați în uniforme de gărzi patriotice care erau înarmați cu arme automate. Am văzut că aceștia executau foc asupra altor imobile aflate în fața TVR, dar și spre Piața Dorobanți.”*

11. P.văt. D.P, audiat în 23.06.2008, vol.19. TVR, pag.114- ”*La 22.12.1989 am aderat la un grup ce se deplasa spre TVR... am rămas în Piața Aviatorilor până când s-a întunecat... În urma apelurilor făcute la TVR am hotărât să merg să văd ce se întâmplă la TVR... Piața Aviatorilor era plină de blindate (tancuri și TAB-uri) ce erau orientate cu fața spre TVR... Am văzut cum au fost orientate spre Consulatul rusesc niște proiectoare. Imediat a început să se tragă din dispozitivul militarilor spre TVR.”*

12. P.văt. D.N, audiat în 24.06.2008, vol.19. TVR, pag.125-”*În decembrie 1989 eram încorporat la U.M. 01065 Ploiești. La 22.12.1989 am plecat cu unitatea în jurul orelor 20:00, spre București. În fiecare camion eram aprox. 30 de militari... am mers în camioane până la Arcul de Triumf, unde niște civili manifestanți ne-au spus că în Parcul Herăstrău sunt teroriști. Am fost coborâți din camioane și ni s-a ordonat să flancăm camioanele și să deschidem focul spre Parcul Herăstrău. Am parcurs bulevardul dintre Arcul de Triumf și Piața Aviatorilor, la pas, trăgând foc cu foc spre Parcul Herăstrău, fără a avea o țintă precisă, trăgând de la șold. Practic, toți militarii din convoi au tras foc cu foc spre Parcul Herăstrău. Cât am parcurs acest traseu nu am sesizat să se fi tras asupra noastră și nici nu a fost rănit vreun militar. Ulterior, am ocupat dispozitiv circular între zonele Piața Charles de Gaulle, Bulevardul Aviatorilor și TVR. Inițial am stat în camioane și nu se auzeau focuri de armă. Când am coborât din camioane s-a deschis foc asupra noastră dinspre Consulatul rusesc. S-a tras spre consulat cu armamentul din dotare. Lângă mine a fost împușcat un coleg direct în piept care a decedat pe loc. Am fost și eu rănit la piciorul stâng... am văzut că se executa foc dinspre TVR spre consulat și vilele aflate vis a vis de clădirea TVR.”*

13. P.văt. G.I, audiat în 17.04.2007, vol.30. TVR, pag.6-”*Am urmărit la televizor derularea evenimentelor, iar la data de 23.12.1989 ne-am mobilizat pentru a merge la TVR să o apărăm. Am fost imbarcați în două camioane... începuse să se tragă din toate direcțiile spre autobuze. Precizez că eram îmbrăcați în uniforme de gărzi patriotice. Am ajuns în curtea TVR, iar un ofițer ne-a spus să ne plasăm de-a lungul gardului TVR și să nu lăsăm civilii să sară gardul... În jurul orelor 18:00, un tânăr a sărit gardul din beton și s-a ascuns sub un TAB... împreună cu alți trei colegi l-am luat pe tânăr de acolo și la un moment dat am simțit o arsură puternică la picior, căzând la pământ... cred că focul a*

fost executat din direcția soldaților adăpostiți după niște saci cu nisip, aflați în fața clădirii TVR.”

14. Martor R.C, audiat în 29.11.2007, vol.30. TVR, pag.20-”*Când am ajuns la Arcul de Triumf a început să se tragă în autobuzele în care ne aflam... m-am deplasat pe jos până la sediul TVR unde am ajuns în jurul orelor 13:00 ale zilei de 23.12.1989... la poarta de acces paza era asigurată de 2-3 militari în termen, am văzut și două TAB-uri staționate în fața blocului turn... În jurul orelor 15:30 s-au tras focuri de armă din vilele aflate vis a vis de sediul TVR... din curtea TVR au ripostat militari în termen, în direcția vilelor respective... focurile de armă pe direcțiile menționate au continuat pe tot timpul serii și al nopții de 23/24.12.1989. Adug faptul că, în timp ce un grup de revoluționari se deplasa spre un TAB situat în curtea TVR, asupra lor s-a pus un reflector iar la o porta voce s-a auzit o voce de bărbat care a spus ”Dacă nu sunteți teroriști, ieșiți cu mâinile sus!” Aceștia auzind cele spuse la porta voce s-au speriat și au început să fugă, iar asupra lor s-a tras o rafală lungă.”*

15. P.văt. G.A, audiat în 20.08.2008, vol.30. TVR, pag.73-”*În decembrie 1989 eram militar la U.M. 01295 Constanța... am fost băgați în dispozitivul de pază al TVR. În noaptea de 22.12.1989 s-a deschis foc asupra TVR... am auzit că au fost împușcați mai mulți militari... În noaptea de 25/26.12.1989 s-a tras foarte mult atât din clădirea TVR, cât și din împrejurimi. În jurul orelor 00:00 în timp ce mă aflam în poziție de luptă, în poziția culcat, am simțit o arsură în spatele pulpei piciorului drept. Glonțul care m-a lovit a venit de la etajele superioare ale clădirii. Din câte știam în clădire se aflau militari.”*

16. P.văt. G.I, audiat în 02.05.2006, vol.33. TVR, pag.25-”*În ziua de 22.12.1989, în jurul orei 14:00 am plecat spre TVR, unde am ajuns în jurul orelor 15:30. Am găsit foarte multă lume, de pe blocul turn al TVR se aruncau tablouri ale dictatorului... În jurul orelor 17:30 l-am văzut pe Sergiu Nicolaescu... un ofițer al armatei ne-a rugat să le dăm ajutor militarilor când va veni un transport cu muniție de la unitate militară. Am urcat pe TVR, unde a stat circa 20 min., timp în care am discutat cu militarii înarmați... la un moment dat, au venit două camioane cu soldați de la unitatea militară din Boteni. A venit și camionul încărcat cu muniție, ajutând a descărcarea lui. În fața clădirii TVR erau staționate 4 tancuri, îndreptate spre vilele din față. Pe acoperișul clădirii erau poziționați militari, din metru în metru, fiind în jur de 20 de soldați. Aici ne aflam și mai mulți civili... s-au auzit primele focuri de armă, trase din vilele situate în lateralul TVR. La aceste focuri s-a răspuns cu foc din partea soldaților situați lângă gard. Cu această ocazie au fost răniți soldați care păzeau acea zonă. La focul executat din vile s-a răspuns cu foc și de pe acoperișul clădirii... am văzut militari de pe acoperiș că au fost răniți. un soldat a fost împușcat mortal în cap... spre dimineață unul dintre tancuri a tras într-o vilă... dimineața la ora 07:30 dinspre Parcul Herăstrău a venit un elicopter din care s-a deschis focul asupra civililor și armatei care se aflau în zona tancurilor, după care a deschis focul și asupra acoperișului. În acel moment am fost împușcat în coapsa stângă și am leșinat de durere.*

17. Martorul B.C, audiat în 06.02.2006, vol.33. TVR, pag.34-”*La 23.12.1989, eu și soția mea am mers la TVR... am mers pe jos iar pe drum am văzut grupuri răzlețe de soldați și revoluționari cu pistoale mitralieră. Am observat cum un elicopter a survolat*

zona și s-au auzit focuri de armă din direcția lui... am ajutat la transportarea unui rănit, iar cei care îl cărau mi-au spus că din elicopter s-a tras, revoluționarul fiind pe acoperiș.”

18. P.văt. G.M, audiat în 274.06.2008,vol.33. TVR, pag.95-”*În decembrie 1989 eram militar la U.M. 01210 București... La 23.12.1989, în jurul orelor 10:00 am primit ordin de a duce muniție la TVR pentru trupele care erau acolo. Am încărcat muniția în camion și ne-am deplasat la TVR... în curtea TVR am fost ajutați să descărcăm muniția de mai mulți luptători ai gărzilor patriotice, îmbrăcați în uniforme albastre și înarmați cu pistoale mitralieră. Am observat că militarii noștri, cât și cei din găzile patriotice executau foc către niște vile situate vis a vis de TVR... câtă vreme am rămas în zonă, ni s-a ordonat să tragem și noi către un spațiu verde din curtea TVR. Eu, personal, am tras 4-5 focuri, dar nu am văzut să se tragă înspre noi din direcția în care am executat foc... am revenit la TVR cu un nou transport de muniție, iar în momentul în care mașina a intrat în curtea TVR a început să se tragă în rafale, iar mai multe gloanțe au pătruns de sus prin prelată lovindu-mă pe mine în piciorul drept, iar pe un luptător din găzile la mână. Când am coborât am văzut că mașina se oprise în zidul TVR și că șoferul fusese și el împușcat. Șoferul și eu am fost urcați într-o ambulanță, împreună cu un copil de aprox.11 ani împușcat în umăr, încă un tânăr de 18 ani și un maistru militar ce fusese călcat pe picior de șenila unui tanc.”*

19. P.văt. L.C, audiat în 19.05.2006,vol.37. TVR, pag.48-”*La 22.12.1989, fiind acasă, în jurul orelor 16:00, am urmărit în continuare transmisiunile directe ale televiziunii. Crainicii TV, actori sau revoluționari, făceau apeluri către populație să iasă în stradă și să apere instituții precum TVR de atacurile teroriștilor-securiștilor... Eu și fiul meu, însoțiți de mai mulți vecini, am plecat în apărarea TVR... În Piața Dorobanți am văzut mai mulți civili înarmați cu pistoale mitralieră care trăgeau focuri intense spre clădirile din jur... se auzeau focuri de armă dinspre vilele situate lângă TVR... s-a deschis foc automat și cu armament greu, inclusiv de pe tancurile venite în zonă spre vilele de vis a vis. Nu pot preciza cu exactitate, dar aveam senzația că astfel de focuri se auzeau și din direcția vilelor... din locul în care ne aflam-în curtea unei vile-am intenționat să traversăm spre TVR, eu fiind atins de un glonț în umăr. Am fost introdus într-o vilă, la etajul 1, unde am fost pansat. Aici părea că era un punct de prim ajutor. Precizez că în dreptul vilei în care am fost dus după ce am fost rănit, se afla un TAB, poziționat cu spatele spre calea Dorobanți, acesta trăgând focuri intense spre Piața Aviatorilor, unde se afla reprezentanța diplomatică a URSS.”*

20. P.văt. N.O, audiat în 23.06.2008,vol.39. TVR, pag.59-”*În decembrie 1989 eram ofițer la U.M. 02645 Mitreni... La 22.12.1989 am ajuns în zona TVR, aprox. orele 15:00. În acel moment, acolo nu era prezentă nicio unitate militară... în cursul serii la TVR s-a format un dispozitiv militar de apărare... în jurul orelor 19:00 am auzit primele focuri de armă care inițial proveneau dinspre curtea TVR, apoi au început să se audă focuri de armă și din interiorul clădirii, la etajele inferioare... începuse să se propage zvonul că elemente teroriste, sau securiste, fidele încă dictatorului Ceaușescu, atacă sediul TVR încercând cucerirea acestuia... În jurul orelor 23:00, la TVR au fost aduși 3-4 bărbați care vorbeau destul de greu românește. După exprimare aceștia păreau a fi băuți sau drogați. Erau escortați de militari în termen, care i-au percheziționat corporal, însă asupra lor în afară de țigări sau alte mici obiecte neimportante nu s-au găsit arme, muniție, pașapoarte, etc.”*

21. P.văt. P.G, audiat în 08.07.2008,vol.44. TVR, pag.2-”*În decembrie 1989 eram angajat în cadrul ITB, șofer de autobuz. La 22.12.1989, în urma apelurilor de la TVR am hotărât să merg acolo pentru a vedea ce se întâmplă... am văzut că în curtea TVR se afla un dispozitiv militar orientat spre vilele de vis a vis... cu un grup de manifestanți am mers spre Parcul Dorobanți. În zonă, se aflau revoluționari care au spus că se trage spre blocul unde se afla sediul Petrom. Militarii aflați acolo, cât și membrii gărzilor patriotice au deschis focul spre bloc... am revenit la TVR pe data de 23.12.1989. Când am ieșit la gura de metrou, am văzut că se trăgea dinspre dispozitivul de militari și civili aflat la gura de metrou spre vilele situate între gura de metrou și TVR. Dinspre vile am auzit focuri de armă și am hotărât ca împreună cu alți manifestanți să mergem și să vedem de unde anume se trage. Când am ajuns în dreptul vilelor am constatat că nu se trăgea din vile, ci din dispozitivele de apărare de la TVR. Una dintre vile avea acoperișul și ultimul etaj în flăcări. Am intrat în vilă și am ajutat la evacuarea celor din casă. Le-am spus unor pompieri despre incendiul izbucnit... marea majoritate a vilelor erau părăsite, având unele dintre ele ușile descuiate. Într-o vilă am văzut că se afla un grup mai mare de persoane, aspect dedus după paharele găsite pe masă și ceștile de cafea. Am văzut că în vilele dinspre Calea Dorobanți se aflau mai multe persoane de la gărzile patriotice, aceștia având uniforme de gărzii patriotice și arme model AKM. Am scotocit în vilele dinspre str. Pangratti, însă am fost luați la țintă, fiind exercitat foc asupra noastră, dinspre TVR, de la dispozitivul de la intrarea Pangratti. Un bărbat aflat în fața mea a căzut fiind împușcat. Această rafală a fost trasă dinspre curtea TVR. Imediat am fost și eu împușcat în umăr, în acel moment fiind cu fața spre TVR.”*

22. Declarație olografă R.M, audiat în 16.05.1991,vol.47. TVR, pag.48 ”*În 22.12.1989 am primit misiunea de a ne deplasa cu un pluton al U.M. 01210 București la TVR cu scopul apărării acesteia. În jurul orei 17:00 am ocupat poziții de luptă. Pe la orele 00:30 au izbucnit focuri sporadice, moment în care am deschis și noi focul fără ordin... pe la orele 05:00 am fost rănit la ambele picioare și evacuat.”*

23. P.văt. R.A, audiat în 08.07.2008,vol.47. TVR, pag.77-”*La 23.12.1989, în jurul orelor 09:30, la întreprindere s-a prezentat un ofițer M.Ap.N, care răspundea de instruirea gărzilor patriotice din cadrul IMDB. Pe bază de voluntariat s-a mers la TVR pentru a o apăra de teroriști. S-au strâns aproximativ 30 de persoane, printre care și eu și am fost dotați cu pistoale mitralieră... am urcat în autobuzul întreprinderii și am plecat spre TVR... la TVR am ajuns până în jurul orelor 10:00 și am fost repartizați de-a lungul Căii Dorobanți, în dreptul fiecărui copac. În acele momente nu se auzeau focuri de armă. În curțile vilelor se găseau mai multe persoane în civil care se adăposteau în nișele din zidurile imobilelor... s-au auzit niște focuri de armă și am primit ordin să verificăm vilele din zona noastră. Împreună cu alți colegi, am intrat în curtea unei vile, apoi am intrat într-o altă vilă și i-am cercetat încăperile. Personal, am intrat la subsolul clădirii, în garaj. S-a cercetat clădirea, însă nu s-a găsit nimic în ea. Am ieșit din clădire și ni s-a dat ordin să deschidem focul asupra unui elicopter tip Puma care survola clădirea TVR. Am tras asupra elicopterului, asupra acestuia s-a tras și din dispozitivul de la TVR. Doi militari ce erau plasați pe acoperișul clădirii mai mici a TVR au deschis focul spre elicopter cu o pușcă mai mică cu crăcan. Am intrat din nou în vilă pentru câteva minute și am auzit pe cineva că a găsit un pistol pe un butoi de varză.”*

24. Martor N.V, audiat în 01.03.2007, vol.47. TVR, pag.85-”În decembrie 1989 eram angajat la IMGB... La 23.12.1989, de pe balconul CC al PCR o persoană ne-a spus că e nevoie de oameni la TVR, pentru că aceasta este atacată. Atunci **am plecat cu un grup de manifestanți spre TVR...** Aici m-am întâlnit cu lt.maj. SS care răspundea de gărzile patriotice de la IMGB. Acesta era cu un grup de 15 luptători de la gărzile patriotice, toți înarmați cu pistoale mitralieră. Dintr-o vilă de vis a vis de TVR, de la etajul 1, se trăgea spre TVR. Lt. SS a primit ordin prin stația de emisie-recepție să meargă să verifice acea vilă. Am mers și eu cu grupul de gărzi patriotice și am verificat vila, dar nu am găsit pe nimeni. La etajul 1, lângă fereastră s-au găsit 2-3 tuburi de pistol. Am ieșit din vilă, iar în momentul în care ne pregăteam să raportăm că nu am găsit pe nimeni acolo, am văzut la aceeași fereastră de la etajul 1 o mână și un pistol cu care s-au tras două focuri de armă. Ne-am repezit și am intrat în vilă, am urcat la etajul 1 și am găsit acel pistol. Un luptător din gărzile patriotice l-a luat și jucându-se cu el și-a tras un glonț în picior. Nu a fost găsită nicio persoană în vilă. Am rămas cu grupul de gărzi, iar la un moment dat a început să se tragă dintr-o altă vilă, situată de 1-2 vile de prima. Am mers atunci cu un luptător de la gărzi să verificăm acea vilă. Înainte să ajungem la acea vilă s-a tras asupra noastră dintr-o altă vilă, situată în spatele acesteia. Apoi am mers și am verificat vila din care s-a tras prima dată, unde am găsit două persoane în vârstă, soț și soție, care stăteau pe jos și tremurau de frică. Nu am găsit nimic altceva. Aceștia au spus că nu a fost nimeni acolo și că nu s-a tras din acea vilă. Când a început să se întunece, locotenentul a primit ordin să ocupăm o vilă situată spre Piața Dorobanți. Am mers acolo, am spart ușa și am intrat. Nu era nimeni acolo și părea a unor atașați austrieci, judecând după afișele pe care le-am găsit. Ne-am împărțit câte doi pe cameră, iar misiunea noastră era să stăm la ferestre și să ripostăm dacă se trage de undeva. Aici am stat până dimineața. S-a tras toată noaptea”.

Analiza întregului material probator al cauzei, cu precădere cel aflat în volumele ”TVR și ”Jurnale de luptă”, relevă că focul fratricid a reprezentat cauza deceselor și rănilor de persoane (vol. II-IV) rezultate și în această zonă din București. Nu există probe care să indice altă cauză pentru tragediile survenite.

E. SIBIU

Prin capitolul VII, intitulat ”Revoluția din orașele României”, s-a arătat starea de fapt din municipiul Sibiu. În după-amiaza zilei de 22 decembrie 1989 s-a trecut la organizarea și executarea apărării obiectivelor de interes public, conform ordinelor venite dinspre MApN.

Evenimentele din Sibiu a făcut obiectul cercetării dosarului **SPM 200/P/2007**. La finalizarea cercetărilor, prin rezoluția SPM din data de 01.03.2010, s-a dispus soluția netrimiterii în judecată a persoanelor cercetate, inclusiv col. (r) Dragomir Aurel, comandantul garnizoanei.

Împotriva rezoluției SPM, la data de 09 august 2010, Inspectoratul de Poliție al Județului Sibiu a formulat o plângere în temeiul art.278¹ din anteriorul Cod Penal. S-a solicitat desființarea rezoluției atacate și redeschiderea urmăririi penale.

Plângerea a făcut obiectul dosarului nr. 65/Rj/753/2010 aparținând Tribunalului Militar Teritorial București, instanță care la data de 10 mai 2011 a pronunțat sentința penală

nr. 17 și a hotărât respingerea ca nefondată a plângerii formulată de Inspectoratul de Poliție al Județului Sibiu, împotriva rezoluției SPM din data de 01.03.2010. Pentru a concluziona astfel, **instanța a stabilit că rezoluția SPM a fost temeinic motivată, atât în fapt cât și în drept, în baza unui probatoriu amplu și corect documentat.**

Având în vedere că în ultimii ani s-a solicitat în mod repetat redeschiderea urmăririi penale cu privire la doasarul SPM nr. 200/P/2007 trebuie menționat că legislația penală anterioară (în vigoare la momentul emiterii rezoluției SPM nr. 200/P/2010 și ulterior, până la intrare în vigoare a noului CP și noului CPP - anul 2014) impunea ca în cazul respingerii de către instanță a plângerii împotriva soluției de netrimitere în judecată, persoana cu privire la care judecătorul a decis că nu este cazul să se înceapă ori să se redeschidă urmărirea penală, *nu mai poate fi urmărită pentru aceleași fapte, afară de cazul în care s-au descoperit fapte sau împrejurări noi*, necunoscute organului de urmărire penală și nu a intervenit unul din cazurile în care punerea în mișcare sau exercitarea acțiunii penale este împiedicată. Relevante sunt deopotrivă și actualele prevederi procedural-penale care stipulează că *redeschiderea urmăririi penale poate fi dispusă doar dacă au apărut fapte sau împrejurări noi din care rezultă că a dispărut împrejurarea pe care s-a întemeiat netrimiterea în judecată a unei persoane (art.335 Cpp)*. Or, ulterior soluționării dos. SPM nr. 200/P/2007 nu au fost invocate niciun fel de fapte sau împrejurări necunoscute în timpul efectuării urmăririi penale în dosarul SPM 200/P/2007. Totodată, nici prin instrumentarea altor dosare penale ce au avut ca obiect al cercetării evenimentele din *decembrie 1989*, nu au fost evidențiate fapte sau împrejurări noi cu privire la situația din Sibiu. Dreptul de a nu fi judecat sau pedepsit de două ori este garantat și prin dispozițiile *art. 4 din Protocolul nr. 7 la Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale*, parte a dreptului intern, potrivit art. 11 și art. 20 din *Constituție*, care prevăd că *”Nimeni nu poate fi urmărit sau pedepsit penal de către jurisdicțiile aceluiași stat pentru săvârșirea infracțiunii pentru care a fost deja achitat sau condamnat printr-o hotărâre definitivă conform legii și procedurii penale ale acestui stat”*. Curtea Europeană a Drepturilor Omului a arătat că paragraful 1 al art. 4 din Protocolul nr. 7 are în vedere nu numai o dublă condamnare, ***dar și o dublă urmărire penală*** pentru aceleași fapte imputate unei persoane, deoarece, în caz contrar, nu ar mai fi fost necesar a se asocia termenul de *urmarit* celui de *condamnat*. Textul își găsește aplicare și atunci când o persoană a făcut obiectul unei urmăririi penale ce nu a dus la pronunțarea niciunei condamnări, deoarece în materie penală principiul *ne bis in idem* este aplicabil indiferent dacă cel urmărit a fost sau nu condamnat (Corneliu Bârsan – „*Convenția europeană a drepturilor omului. Comentariu pe articole. Vol. I – Drepturi și libertăți*” – Editura CH Beck, București, 2005, pagina 1161).

Spre exemplificare, în cauza *CEDO Mihalache vs. România*, s-a constatat încălcarea art. 4 din Protocolul nr. 7, deoarece redeschiderea procedurii nu a fost întemeiată pe *fapte noi sau pe un viciu fundamental de procedură*. CEDO a constatat că procurorul ierarhic superior a încercat să examineze aceleași fapte. Nu au existat *probe noi* la dosar și nici nu a existat un viciu fundamental care să fie corectate. Aceste două ipoteze nu s-au încadrat în niciun motiv prevăzut expres în ordonanța de redeschidere a urmăririi penale. CEDO a constatat că în această cauză, după dispunerea clasării, ordonanța de clasare a fost contestată de către reprezentanții persoanelor vătămate, în temeiul art. 340 C.p.p, iar *instanța*, procedând la examinarea pe fond a cauzei și analizarea probelor administrate în cursul urmăririi penale, a respins plângerile ca neîntemeiate. Se constată astfel că urmare a examinării cauzei pe fond atât de către procuror, cât și de către instanță, a fost emisă o decizie asupra *faptei și vinovăției*.

Ordonanța procurorului de clasare, menținută de instanța de judecată prin sentință definitivă, a fost astfel asimilată unei *hotărâri definitive* deoarece prin respingerea plângerilor de către instanță au fost epuizate căile ordinare de atac. CEDO a considerat că printr-o redeschidere a procedurii penale asupra aceleiași situații de fapt și aceluiași făptuitor, față de o procedură penală asupra căreia s-a pronunțat și o instanță de judecată, s-ar realiza o *dublă urmărire penală*, fapt nepermis de art. 4 din Protocolul nr. 7.

Pe cale de consecință, Rezoluția SPM nr. 200/P/2007 din data de 01.03.2010, prin care s-a dispus soluția netrimiterii în judecată a persoanelor cercetate, se bucură de autoritate de lucru judecat.

Pe de altă parte, obiectul cercetării în prezenta cauză îl constituie împrejurările și circumstanțele existente în timpul *Revoluției Române din decembrie 1989*, la nivelul întregii țări (așadar, inclusiv la nivelul municipiului Sibiu). Cercetarea se face însă, în contextul noului cadru procesual, în care încadrarea juridică a faptelor este cea de crime împotriva umanității. Astfel, au fost cercetate doar vârfurile decizionale politico-militare care au săvârșit crime împotriva umanității în intervalul revoluționar.

În municipiul Sibiu, la fel ca în București, **după orele 16.00 ale zilei de 22 decembrie 1989, întreaga forță militară s-a subordonat conducerii CFSN și implicit Consiliului Militar Superior. Pe linie militară au fost executate doar ordinele venite de la componenții CMS, subordonați CFSN.**

După ce inculpații Iliescu și Voiculescu, prin apariția televizată din seara zilei de 22 decembrie, au generat la nivel național psihoza securist-teroristă, civilii și militarii din Sibiu au intrat sub imperiul acestei psihoze. Ulterior, conduita sistematică a aceluiași inculpați a provocat amplificarea psihozei, la cote uriașe. În același timp, ordinele venite de la comandamentul aviației militare – inculpatul Rus Iosif - au completat încă din seara zilei de 22 decembrie, inducerea în eroare săvârșită de inculpații Iliescu și Voiculescu.

Focul fratricid, pe fond de psihoză a fost și în Sibiu cauza survenirii de decese și răniri de persoane. În municipiul Sibiu s-a tras mult începând cu seara de 22.12.1989, ultima victimă înregistrându-se în data de 25.12.1989, cu excepția cazului privind pe numitul Ilea Cornel care a fost împușcat în curtea UM 01512 Sibiu în data de 30.12.1989, în condițiile în care a încercat să fugă de la bazinul unității militare unde era reținut nedrept ca fiind terorist.

Psihoza terorist-securistă din Sibiu a stat la baza lipirii de libertate și a vătămării psihice grave a multor persoane, într-un mod aparte, prin comparație cu restul țării. Astfel, după epuizarea violențelor din oraș, în seara zilei de 22 decembrie, mulți lucrători de miliție și de securitate au fost imobilizați, de multe ori agresați și conduși la UM 01512 Sibiu, unde au fost reținuți, diferite perioade de timp, până când *Comisia de Anchetă*, care a funcționat în cadrul UM 01512 Sibiu, a dispus punerea lor în libertate, **după ce s-a constatat că niciunul nu a acționat împotriva Revoluției**. Alte cadre MI și DSS care au reușit să părăsească zona inspectoratului și nici nu au fost imobilizate de către manifestați, s-au prezentat ulterior, benevol, ca urmare a comunicatelor tv și radio difuzate în zilele care au urmat, la UM 01512 Sibiu sau au fost conduse de la domiciliile lor la aceeași unitate militară, unde au fost, de asemenea, reținute și cercetate de *Comisia de Anchetă*, apoi eliberate.

Până la eliberare, în sala de sport a UM 01512 Sibiu și ulterior în bazinul de înot, desecat, au fost lipsite de libertate în mod abuziv peste 400 de persoane. Persoanele de sex feminin au fost reținute separat, într-un alt corp de clădire.

Declarațiile persoanelor ce au suferit lipsirea de libertate, arată că acestea, pe perioada reținerii, au fost supuse unor acte extreme de violență fizică și psihică (s-a recurs inclusiv la simularea într-un mod foarte realist, în repetate rânduri, a executării persoanelor reținute). Totodată, au fost supuse la înfometare și la diverse umilințe din partea militarilor aflați în pază.

S-a mai probat existența, pe raza municipiului Sibiu, a unei adevărate „vânători de oameni”, ajungându-se inclusiv la situații în care cadrele MI rănite și aflate sub îngrijire medicală la *Spitalul Municipal Sibiu*, au fost luate cu forța din această unitate medicală (*în pofida protestelor exprese și vehemente ale medicilor*) și introduse în bazinul de înot al UM 01512 Sibiu, fără asigurarea asistenței medicale necesare, situație în care o persoană a decedat. Persoanele lipsite de libertate în incinta UM 01512 Sibiu (în număr de 409) au aparținut structurilor MI și DSS din Sibiu, inclusiv personalul civil al acestor structuri fiind reținut în mod abuziv și supus unor tratamente inumane.

Așa cum s-a arătat, **cercetările efectuate ulterior, au dus la eliberarea tuturor persoanelor astfel reținute, având în vedere că împotriva lor nu a existat nicio probă privind desfășurarea unor activități ostile Revoluției.**

Se poate concluziona că, sub efectele profunde și generalizate ale psihozei teroriste a fost posibil acest gen de fapte, în urma cărora foarte multe persoane, în acest caz din Sibiu, au avut de suferit pe nedrept privări grave de libertate, suferințe fizice și psihice.

Întreaga situație reprezintă tot o consecință a *inducerii în eroare* și astfel responsabilitatea incumbă factorilor de decizie ai CFSN și ai CMS.

Mass-media a relatat despre capturărilor așa zișilor teroriști și în acest fel opinia publică a fost manipulată în sensul de a fi convinsă că dușmanul terorist chiar există, realitatea fiind, însă cu totul alta.

Nu lipsit de importanță este și faptul că armament și muniție au fost deținute și de persoane civile care, în starea de confuzie generată de zvonurile care circulau în mun. Sibiu și de comunicatele care se transmiteau la televiziune, au acționat individual pentru anihilarea „elementelor teroriste”, care ar fi luptat pentru apărarea vechiului regim.

În acest context, începând cu seara de 22/23.12.1989 și până la data de 30.12.1989, au rezultat mai multe victime din care 21 decedate iar 41 rănite prin împușcare (vol II-IV).

Cele mai sus expuse sunt relevate, cu titlu de exemplu, de declarațiile ce urmează a fi prezentate, declarații obținute în dos. SPM 200/P/2007 – atașat în copie. Astfel,

Col. (r) **D.A** a declarat: „***La lăsarea întunericului*** (noaptea de 22/23.12.1989) ***au continuat schimburile de focuri. Știri alarmante veneau pe diverse căi: radio-televiziune, telefoane, de la persoane cunoscute, necunoscute sau pur și simplu fără a se prezenta persoana care suna. ... Foarte mulți conducători de obiective, mai mult sau mai puțin importante din oraș solicitau efective pentru paza și apărarea a acestora, afirmând că sunt atacați sau că este un pericol iminent de atac. Am dat prioritate cererilor îndeosebi pentru unitățile care furnizau Sibiul cu gaz metan, apă, energie electrică, la poșta spitale. Erau momente de acalmie. Începea să se tragă din și în toate direcțiile. ... În zilele de 23 și 24 decembrie 1989 asupra unităților militare s-au executat sau s-a simulat foc astfel: asupra Școlii militare de militari activi "Nicolae Bălcescu" din sediul miliției și securității, podul policlinicii cu plată, din apartamentele dispuse la ultimul etaj al blocurilor de pe b-dul Ghe. Ghe. Dej, de pe acoperișul blocurilor și din podurile caselor de pe str. Ștefan cel Mare și Negoiu asupra localului II s-a tras din podurile caselor de pe Calea Dumbrăvii,***

de pe acoperișurile blocurilor de pe str. Școala de Înot, Oficiul de calcul, Centrul județean de proiectări, stadionul municipal; asupra Școlii militare de ofițeri de transmisiuni, din str. Al. Ioan Cuza, str. Călugăreni, B-dul Gh. Gheorghiu Dej, str. Moldoveanu, Negoiu și Oituz; asupra Școlii militare de ofițeri de artilerie, din str. Avrig, Calea Poplăcii, str. Pictor Grigorescu, Orlat și din Parcul Dumbrava; asupra unității de elicoptere din BJATM, IONCOOP, depozitul de mere FNC, Întreprinderea de morărit și panificație, Vinalcool și din podurile unor locuințe din cartierul Turnișor; asupra Spitalului Militar din Parcul Sub arini; asupra Casei Armatei din Hotelul Continental, interiorul facultății și clădirii aflate lângă aceasta; asupra Bazei de reparații de pe Calea Cisnădiei din podurile caselor de pe Calea Cisnădiei și str. Anton Pann. ... **Pe 23 decembrie se transmitea o dispozițiune către toți comandanții ca în continuare să luăm măsuri de organizare de patrulare în scopul scotocirii pe baza informațiilor primite de la cetățenii patrioți a diferitelor puncte și zone iar persoanele suspecte să fie verificate și dacă este cazul, reținute și depuse în locuri sigure amenajate și păzite. Se mai ordona amplificarea măsurilor de apărare împreună cu comandanții unităților de securitate și miliție recunoscute de Revoluție dar la Sibiu practic Revoluția, revoluționarii, manifestații, demonstrații, populația a cerut și a trecut la desființarea miliției și securității. ... Din partea Consiliului Militar Superior se transmitea public că cea mai mare parte a elementelor teroriste s-au predat și au fost nimicite, unii indivizi fanatici continuă să se dedea la acte criminale împotriva oamenilor pașnici, a obiectivelor militare și economice. Se făcea apel ca aceștia să se predea conform comunicatului F.S.N. deoarece dacă vor continua nesăbuit, irațional să comită astfel de acte criminale vor fi judecați și condamnați conform actelor procedurii de urgență. Cu același prilej, specialiștii au realizat și un portret robot al teroriștilor, făcând recomandări de organizarea luptei împotriva acestora...Pe 25 decembrie, printr-o altă dispoziție a Marelui Stat Major se cerea întărirea pazei și apărării unităților militare, retragerea tancurilor în cazărmi, continuarea acțiunilor de scotocire, în special a locurilor care au constituit baze pentru teroriști, dar și că se vor păstra sub pază strictă teroriștii capturați materialele, armamentul și muniția găsită asupra acestora. ... Rezultă că toate măsurile pe care noi le-am stabilit în unitate pe garnizoană și pe plan local și-au avut și au baza legală în actele normative emise de către instanțele supreme, politice și militare ale momentului respectiv, fiind făcute și publice și ce-i mai important cereau ca necesitate măsuri de concretizare a acestora la fata locului. ... În dimineața zilei de 26 sau 27 decembrie am fost sunat de **generalul Stănculescu**. M-a întrebat dacă se mai trage. I-am raportat că am făcut unele apeluri, personal și prin subordonați, prin diferite mijloace, ca cei care trag din clădirile apropiate să se predea **conform decretului Consiliului Frontului Salvării Naționale**, dar au tras în continuare, inclusiv asupra mea (pe capota mașinii erau două urme de gloanțe). **M-a sfătuit să săpăm tuneluri** pentru a le ieși în spate și a-i anihila. Când i-am raportat că temperatura este de -20°C, c-ar însemna o muncă de lungă durată, **mi-a ordonat folosirea tunurilor**. De fapt, inițial m-a întrebat dacă Sibianu (comandantul Școlii militare de ofițeri activi de artilerie Ioan Vodă, colonel la data evenimentelor) nu are ceva mai deosebit. Raportându-i că dispune și școala pe care o comand a ordonat să tragem cu tunul de pe tanc. **Personal îmi amintesc că de lângă Comandamentul școlii s-a executat o lovitură cu tunul de pe tanc, despre care, înainte am discutat cu lt. Căplănuș****

și plt. maj. Ignat, care m-au asigurat că proiectilul nu va lovi alte clădiri sau oameni nevinovați ... ” (decl. 30.09.1998 dosar 59/P/1998 SPM vol. 1/3 și vol. 1/6-57)

C.C.M a menționat că ” În cursul nopții de 22.12.1989, lt. Târtan Cătălin a adunat plutonul pe care îl comanda și din care făceam parte și prin curtea unității, într-o perioadă de acalmie, ne-am deplasat lângă sala de sport unde am ocupat poziții de luptă pe direcția str. Ștefan cel Mare – drumul de acces în unitate al autocamioanelor. Eu personal am ocupat poziție pe direcția str. Ștefan cel Mare - Poarta Auto. Tot aici am văzut că în sala de sport erau persoane și că mai erau aduse și altele, despre care mr. Suhăreanu și lt. Târtan Cătălin spuneau că sunt prizonieri fiind prinși în curtea unității sau s-au predat unității. În dimineața zilei de 23.12.1989, când focurile de armă au încetat, auzindu-se sporadic câte un foc de armă, în jurul orei 11⁰⁰, mr. Suhăreanu mi-a dat mie și lui Bud Vasile ordin să facem echipă și să mergem să inspectăm o casă de peste drum de unitate, de pe str. Ștefan cel Mare de unde spunea el că s-a tras asupra unității. Am mers la casa respectivă, unde am găsit două femei și un copil, care ne-au spus că nu se trage de la ei din casă. Am cerut voie să urcăm pe terasa casei, femeile au fost de acord și în momentul în care am ajuns pe terasă asupra noastră a început să se tragă. Nu am văzut din ce direcție se trăgea dar cred că și dinspre unitate. Ne-am retras în curtea unității, asupra noastră trăgându-se în continuare. Am ocupat poziție după un transformator electric, în partea dreaptă a sălii de sport, între gardul de beton și acest transformator, dar nu am mai apucat să deschid focul întrucât am fost lovit în zona ochiului drept. M-am retras din acea zonă, am parcurs singur drumul până la sala de sport unde m-am întâlnit cu Frâncu Mihai care m-a ajutat pe drum până aproape de infirmeria unității, când am leșinat și nu știu ce s-a mai întâmplat. Mi-am revenit când eram pregătit să fiu transportat la spital, fiind bandajat la ambii ochi. ... Pe data de 06.01.1990 am fost transferat de la spitalul Militar Sibiu la Spitalul Militar București, de unde am fost externat după două săptămâni ”. (decl. parte civilă dos 200/P/2007, 09.02.2007).

*M.A menționează: „ In jurul orei 14⁰⁰ (23.12.1989) mă aflam cu soțul meu în bucătărie, la etaj. Intrând în dormitor am observat că la un vecin de peste drum îi arde casa și atunci am mers la telefon care era tot în dormitor pentru a anunța pe acei vecini că le arde casa. Vecinii erau plecați în alt cartier dar știam numărul de telefon de la locuința unde se aflau ei. In timp ce telefonam s-au petrecut două lucruri deodată: pe peretele despărțitor între cameră și bucătărie au apărut găuri și totodată soțul meu a deschis ușa și venind din bucătărie a spus : - **Nebunii ăștia trag ! - A făcut câțiva pași în cameră până lângă pat după care s-a prăbușit. In scurt timp a intrat în agonie iar după 60 minute a decedat. Ulterior am observat geamurile dinspre unitatea militară că sunt sparte, tocurile rupte ori găurite ... ”** (decl. martor 21.06.1990 vol. 35/359)*

Z.M.A a declarat că „ În zonă au început să se tragă focuri de armă automate, rafale, gloanțele venind din diferite direcții. După aprecierea mea se trăgea și din direcția benzinăriei, aflată în apropiere, cât și din direcția Șelimbăr, punctul nostru de control fiind în fapt situat între cele două direcții. Eu am reușit să mă refugiez în scara blocului nostru însă fratele și tatăl meu nu au reușit să fugă, rămânând în zona unde îi surprinsese focurile de armă, mai precis tatăl meu a căzut în stradă iar fratele meu a reușit să se refugieze pe str. Vasile Aron. ... Când încă se mai trăgea eu am ieșit în stradă și l-am văzut pe tatăl meu căzut în mijlocul străzii. Am reușit să ajung totuși până la el și când am ajuns lângă el era încă conștient și mi-a spus că a fost rănit în spate. ... În momentul când am ajuns lângă

tatăl meu, în stradă, el era căzut cu fața în jos, fiind cu capul orientat în direcția str. Rahova. După poziția în care l-am găsit și după rana pe care o avea, mai precis după ceea ce îmi spusese el că este rănit în spate, am dedus că tatăl meu fusese împușcat de cineva aflat în zona benzinăriei. Precizez faptul că anterior momentului deschiderii focului, în zona benzinăriei eu am văzut oprite trei mașini blindate, **mai precis au fost două TAB-uri și o tanchetă. Acestea au apărut în zonă în jurul orelor 19⁰⁰- 20⁰⁰. Nu cunosc, de la ce unitate erau blindatele și nici ce misiune aveau acolo. ...**” (decl. martor dos 200/P/2007, 02.03.1993 - vol.34/323-324 și decl. parte civilă 26.03.1998 vol. 34/328).

P.A a menționat: „ ... Locuiesc într-o garsonieră amplasată la et. 9 al bl. nr. 1, prevăzut cu **un culoar comun care la extremități prezintă niște ferestre mari cu vizibilitate spre localul II al UM 01512 Sibiu și fostul sediul al Inspectoratului Județean de Miliție și Securitate Sibiu. În data de 22.12.1989 eram în garsoniera mea când am auzit focuri de armă automată și am avut impresia că se trage din toate părțile. Fiind în bucătăria garsonierei o studentă pe nume de Popa Marcela ... mi-a strigat că o altă vecină pe nume Colhon Elena a fost împușcată în ușa garsonierei ei, respectiv garsoniera nr. 113. Am ieșit din garsoniera mea pentru a mă deplasa la garsoniera nr. 113 pentru a o vedea pe Colhon Elena și când am făcut câțiva pași pe culoarul comun al et. 9 ... Vecina mea Popa Marcela m-a oprit din deplasare cerându-mi să nu-mi continui drumul spre acea garsonieră întrucât se trăgea de la localul 2 al UM 01512 și gloanțele intrau pe culoarul etajului 9 și loveau pereții și era pericolul de a fi împușcată. Popa Marcela m-a tras să mă introducă în garsoniera ei și atunci m-am întors cu spatele spre extremitatea culoarului care permite vizibilitate la localul II al UM 01512 și în acele momente am fost împușcată în umărul drept, glonțul intrând prin spatele corpului și ieșindu-mi prin fața pieptului. Apreciez că am fost împușcată de militarii care executau focuri de arme automate din localul II al UM 01512 Sibiu ”** (decl. martor P.A 05.03.1992 vol. 25/189)

S.O menționează: ” În data de 23.12.1989 am fost cu mai multe persoane pe centrul orașului Sibiu unde se mai trăgeau rafale. O parte din ei întorcându-se acasă, iar eu cu colegul meu Orban Adrian am mers până la capătul centrului spre Hotel Bulevard de unde am observat că la Teatrul de Stat Sibiu era foc. Ne-am dus să dăm o mână de ajutor la scoaterea rechizitelor și materialelor ce se aflau în teatru ... Menționez că între teatru și magazie se afla un gard. Când am încercat să sar peste el am simțit o căldură puternică în picior ... am observat că am fost împușcat în picior. ... Nu pot preciza exact din ce direcție am fost împușcat, dar apreciez că acest lucru s-a făcut din direcția Hotel Bulevard. **Până a fi rănit în zonă s-a aflat un TAB, de asemenea zona a fost survolată de un elicopter, dar nu pot preciza cui îi aparțineau acesta. ...**” (decl. parte civilă 10.02.2006)

D.N menționează: „ ... La data mai sus amintită (23.12.1989), în jurul prânzului împreună cu victima mă găseam în apartamentul socrului meu Răduțiu Eugen. Tot aici se găsea socrul meu, soacra mea, fiica mea, în vârstă de 4 ani și un cumnat al meu. Și în zilele anterioare și în 23.12.1989 mai multe elicoptere, respectiv 3 elicoptere au survolat tot timpul orașul Sibiu. la un moment dat **am auzit o rafală trasă din elicopter, respectiv am auzit o bubuitură în cameră și am văzut că sora mea care sta pe o canapea a fost rănită cum de altfel a fost și fiica mea. În prima fază m-am ocupat de a acorda prim ajutor fiicei mele, iar când cumnatul meu mi-a spus că și sora mea este rănită m-am dus la ea, constatând că a fost împușcată mortal, glonte intrându-i prin zona maxilarului stâng și a ieșit prin zona tâmpelii drepte. Am încercat să-i acord primul ajutor dar a fost inutil. Mi-**

am dat seama că s-a tras dintr-un elicopter, glonțul a lovit pardoseala și apoi a ricoșat lovind-o pe sora mea iar o parte din schije pe fiica mea. ...” (decl. martor 22.06.1990 vol. 33/166).

Din raportul nr. 181/28.02.1990 cu convorbirile radio desfășurate pe timpul acțiunilor de luptă din 23-24.12.1989 de către UM 01989 Sibiu (vol. 33/169) rezultă că în data de **23.12.1989, ora 11⁴⁹, elicopterele acestei unități militare au survolat Cartierul Vasile Aron și au efectuat foc în direcția imobilelor din zonă.**

Martorul **F.T.G.**, la acea dată electrician la Fabrica Drapelul Roșu și comandant detașament gărzi patriotice în cadrul întreprinderii, menționează: „ ... *A doua zi, adică în 23.12.1989, în jurul orei 08³⁰-09⁰⁰, am plecat după muniție spre sediul Comitetului Județean de Partid Sibiu, împreună cu Aculai Iurie și șoferul Dobrovolschi Emil. Ajungând la sediul județenei de partid un colonel în activitate care era comandantul gărzilor patriotice pe județ, ne-a spus că s-a terminat muniția și că trebuie să ne deplasăm pe Calea Dumbrăvii, la o unitate militară (în prezent dezafectată) dându-ne și un ordin de ridicare a muniției. Pe drum către unitatea militară, în dreptul Spitalului Militar Sibiu, a fost organizat un filtru format din militari care ne-au cerut să oprim. Șoferul doar a încetinit, dar n-a oprit, în timp ce Aculai Iurie a scos capul pe geam și le-a spus din mers că suntem în misiune. ... Eu eram în benă și puteam vedea numai către înainte, pe un gemuleț de vizitare care oferea vizibilitate spre cabină și spre înainte. ... Imediat ce am trecut cu mașina de filtru respectiv am auzit o bubuitură, apoi s-au deschis violent ușile de la benă și eu am fost împins în spate de suflul exploziei. Ușile au rămas deschise câteva sute de metri și apoi le-am închis eu. Pe Calea Dumbrăvii am fost opriți de alt filtru unde ni s-a spus că este prea periculos să intrăm pe acolo pentru că se trage foarte intens. De altfel se auzeau focuri puternice de arme automate. Șoferul a condus Dacia papuc pe niște străzi lăturalnice și am reușit să ajungem la Garnizoană, pe Calea Dumbrăvii, rectific pe o stradă aproape de Calea Dumbrăvii. De la Garnizoană ne-a fost dată muniție, am încărcat-o în mașină și am plecat cu mașina noastră spre fabrică. **Am ieșit pe str. Școala de Înot, unde este restaurantul BTT, îndreptându-ne spre fabrica noastră. În zona hotelului restaurant BTT am auzit foarte clar zgomot specific unui elicopter aflat în zbor și totodată focuri foarte intense de armă. Deoarece mă aflam în spate, în bena închisă, n-am putut vedea exact poziția elicopterului. Totuși, având în vedere consistența și persistența zgomotului de motor și focurile de armă, cred că elicopterul survola zona BTT – hotel și probabil executa foc acolo.***

*Oricum, eu mi-am data seama, după cum se auzea zgomotul armelor, că se trăgea cu arme de calibru mare, altele decât pistoalele mitralieră de calibru 7,62 mm și mai mari decât acestea. La scurt timp, după circa un minut, privind pe gemulețul dinspre cabină, l-am văzut pe șeful meu Aculai Iurie cum și-a dus mâna la cap și apoi a alunecat într-o parte, ca și cum și-ar i pierdut cunoștința. Șoferul Dobrovolschi l-a prins de umăr și l-a mișcat de câteva ori și a pierdut controlul volanului intrând în coliziune cu o altă Dacia, de culoare verde, condusă de un bărbat care a decedat în urma accidentului. Mașina noastră s-a răsturnat pe partea dreaptă, prinzându-l pe Aculai Iurie sub mașină. Din câte am observat Aculai Iurie fusese rănit prin împușcare la tâmpla dreaptă, de unde îi curgea sânge. ... Acolo unde am avut accidentul, adică **la intersecția str. Jiului cu b-dul Victoriei, eu nu am văzut nici un militar înarmat și nici cordoane de civili înarmați. În acea zonă nu am auzit decât elicopterul amintit mai sus și focurile de armă de calibru mare. După ce***

s-a produs accidentul nu am mai auzit elicopterul și nici nu l-am văzut. De asemenea, dispariția zgomotului făcut de motorul și elicea elicopterului coincide cu dispariția zgomotului armelor de foc ...” (decl. martor Fulea Timotei Gheorghe 05.03.1998)

C.N menționează: „*A doua zi (23.12.1989), dimineața, am ieșit în oraș să cumpăr pâine și alte alimente. În timp ce mă întorceam spre casă , **mergând spre stația de tramvai situată lângă cimitirul orașenesc de pe Calea Dumbrăvii**, împreună cu o femeie și 2 bărbați pe care nu-i cunosc (intrasem în vorbă întâmplător), **am văzut un elicopter** venind la joasă înălțime dinspre Calea Poplăcii spre cimitir. Elicopterul era de culoare închisă și nu am văzut nici o emblemă sau alt element de identificare. Pe scara elicopterului se afla legată cu o centură o persoană îmbrăcată într-un costum kaki, sistem salopetă, cu un pistol automat îndreptat asupra noastră. Elicopterul se afla la circa 10 metri altitudine și în momentul când a ajuns deasupra noastră, când încercam să traversăm șoseaua pe trecerea de pietoni situată lângă stația de tramvai susmenționată, persoana îmbrăcată în uniformă kaki **a executat două rafale spre noi**. Am încercat să ne retragem, dar după câteva secunde am auzit o bubuitură puternică, am văzut și o lumină puternică, am simțit o durere în piciorul drept și am căzut în genunchi ... am fost transportat la spital (Spitalul Județean Sibiu) de un autobuz al Întreprinderii de Transport Sibiu, condus de șoferul Frățilă Ion. ... Arăt că în momentul în care eram urcat în autobuz, elicopterul susmenționat s-a întors și au fost trase mai multe rafale asupra autobuzului, șoferul și însoțitorul fiind nevoit să se retragă sub copertina din stație. Până la urmă elicopterul a plecat, eu am fost transportat la Spitalul Municipal Sibiu” (decl. 18.02.1991)*

M.A a declarat : „*În data de 23.12.1989 am sunat la creșă să văd ce este cu copiii ... ni s-a spus că, Calea Poplăcii este amenințată și să ne ducem să luăm copiii ... era după ora 12⁰⁰ ... am plecat cu soțul meu să luăm copilul de la creșă ... când am ieșit în șoseaua principală – eu, soțul și o fetișcană cu un copil mai mic de mână pur și simplu am fost fugăriți în scara primului bloc din colț cu str. Siretului și Calea Dumbrăvii de un bărbat care era pe o stradă paralelă cu Siretului și a tras cu o armă ... am ieșit afară, **am continuat drumul de aprox. 200 metri până la stația de autobuz cimitir**. pe unde trebuia să trecem un parc spre Calea Poplăcii pentru a-mi lua băiatul de la creșă. **Ajungând în stația din fața cimitirului am văzut 2 elicoptere** verzi cu cruce roșie pe ele ... **s-au întors deasupra noastră și au început să tragă în noi**.*

*Acolo erau niște oameni bătrâni din incinta cimitirului care locuiau la poartă ... mai erau 2-3 persoane și ne uitam la elicopterele care se învârteau pe sus. Au început să tragă în noi în plin ... **era ușa deschisă la un elicopter și un soldat era în ușă cu o armă în mână** ... pe mine m-a rănit în mâna stângă și în gură și mi-a făcut parază de plex brahial stâng ... D-na Mitrofan care m-a băgat în casă și m-a legat cu cearșafuri să oprească sângele ... după o oră am fost dusă la spital de un cetățean cere venise de la Mediaș ... am ajuns la spital după ora 16³⁰ ... M-a dus la urgență ... deoarece eram cu gura ruptă și mâna căzută complet. Eram însărcinată în luna a 8-a ...” (decl. parte civilă 09.02.2006)*

O.D a precizat :”*În 23.12.1989 **am primit de la gărzile patriotice de la Întreprinderea Independența puști ZB și 40 cartușe** atât eu cât și alți 9 membri ai gărzilor patriotice, aceasta fiind în jurul orei 14⁰⁰. Cu ajutorul unui autovehicul pus la dispoziție de conducerea întreprinderii ne-am deplasat la Casa Armatei din Sibiu, unde **am primit sarcină de la un ofițer de MAN să apărăm Casa Armatei**. În acest sens. Eu și cu un alt coleg tot de la Independența, al cărui nume nu-l cunosc, ne-am urcat pe clădirea Casei*

armatei. Când am urcat pe această clădire, am văzut că se trăgea intens dinspre Lic. Agricol și din imobilul de vis a vis de facultate. De pe hol de la ultimul etaj de la Restaurantul Continental se trăgea cu cartușe înspre Centrul teritorial de calcul electronic. ... **Am început și noi să deschidem focul spre acel punct de la Restaurantul Continental, moment în care s-a tras spre mine fără să știu cine și din ce direcție. La scurt timp am fost împușcat în ambele picioare. ... Am fost împușcat în jurul orei 15⁰⁰, însă raportat la poziția în care mă aflam cât și locul unde am fost împușcat cred că asupra mea s-a tras din imobilul de vis a vis de facultate. ...**” (decl. martor 13.02.1990)

C.I a declarat : „, **în luna decembrie 1989 lucram la stația de salvare a Spitalului Județean Sibiu, în calitate de asistent medical principal ... În jurul orelor 02⁰⁰, în noaptea de 23/24.12.1989 s-a făcut o solicitare de la UM 01512 Sibiu pentru a ne deplasa să intervenim pentru. doi militari răniți în incinta unității. Solicitarea a fost preluată de dr. Vonica Eugenia, medic de serviciu la salvare, care precis a înregistrat solicitarea ca fiind făcută de col. dr. Popa de la UM 01512 Sibiu. ... Am intrat de pe str. Independenței pe str. Ștefan cel Mare, rulând în direcția sălii de sport a UM 01512. Străzile erau neiluminate, se trăgea din diferite puncte cu gloanțe trasoare și cu rachete de iluminare. Noi am avut indicația de la dr. Vonica Eugenia să mergem până în fața sălii de sport a UM 01512 unde ne va aduce cei doi soldați răniți. Când am ajuns în apropierea sălii de sport a UM 01512 am observat în stradă un TAB care bloca trecerea, motiv pentru care am oprit salvarea. Însă am observat că locul în care am oprit era chiar locul indicat pentru a lua răniții, TAB-ul fiind la o distanță relativ mare de noi. Opriți fiind la locul indicat am așteptat să vină cineva cu răniții. Văzând că nu vine nimeni am realizat că ceva nu este în regulă. Eu având o lanternă am coborât ... și am luminat trotuarul să vad unde sunt răniții. Nevăzând nimic m-am întors la salvare, urcându-mă în cabină. După ce am urcat în cabină, la aproximativ 20 sec. un TAB din curtea UM 01512 Sibiu a pus un proiector pe salvare și fără somație a deschis foc cu mitraliera de 14,5 mm. ... Primele rafale s-au tras la nivelul parbrizului, șoferul s-a lăsat pe capotă și eu m-am lăsat jos sub bord. Trăgătorii din TAB au tras un număr mare de proiectile, numărându-se ulterior peste 45 orificii de proiectile. Șoferul a început să strige la militari să nu mai tragă că suntem salvarea. Eu am fost împușcat în abdomen și în piciorul drept. Din UM 01512 cineva a strigat la noi „dați-vă jos criminalilor și predați-vă” Șoferul a coborât cu mâinile la cap cum i-au cerut militarii. Au cerut să ies și eu din cabină altfel deschid din nou focul. Deși eram grav rănit am coborât pe ușa șoferului întrucât cealaltă ușă se blocase în urma tragerii. Tot timpul am fost ținută în lumina reflectoarelor. Eu eram în halat alb. Tot din curtea unității militare ni se striga – criminalilor l-ați omorât pe cel care este căzut după copac pe trotuarul de pe partea UM 01512, de pe str. Ștefan cel Mare. Eu nu am văzut acel cadavru ... Am primit ordin să ridicăm mâinile la cap și ne-au introdus în curtea UM 01512 și sub escortă am fost duși în sala de sport. ... În sală erau întinse pe burtă zeci de persoane reținute, sub amenințarea cu arma, de către militarii UM 01512. Eu le-am arătat militarilor fișa de solicitare în care era trecut și nr. de telefon al col. dr. Popa de la UM 01512 și cu acea fișă militarii m-au verificat. Nu după mult timp a venit un ofițer care a întrebat cine a dat ordin să se tragă și a dat ordin să mă transporte la spital pe jos. Datorită hemoragiei am leșinat de câteva ori. Eu eram însoțit de trei militari. La întoarcere spre spital a continuat să se tragă din UM 01512 ...” (decl. parte civilă C.I 15.10.1998)**

I.C.L (23.04.2008), la acea dată elev în cadrul UM 01512 Sibiu – „ În după amiaza zilei de 22 decembrie 1989 am fost aduși în unitate și direcționați către sala de sport, unde am primit un supliment de muniție motivându-se că există riscul să fim atacați de un batalion de securitate de la Sebeș. Îmi amintesc că în timp ce mă aflam în sala de sport, în exterior se auzeau rafale de armă automată. Am rămas în sala de sport, până când a venit maiorul Suhăreanu Ion, comandantul batalionului de elevi grăniceri, care s-a adresat lt. Sime Marius, comandantul plutonului din care făceam parte, și lt. maj. Geantă cerându-le să ia măsuri de asigurare a pazei în interiorul sălii de sport, întrucât urmau să fie aduse cadre MI, despre care a afirmat că prezentau pericol, datorită pregătirii pe care o aveau. ... Începând cu data de 24 decembrie 1989, după transferarea cadrelor MI reținute în bazinul de înot al unității s-au luat măsuri de organizare a pazei pe schimburi iar în ce-i privește pe cei reținuți s-au adus saltele, s-a organizat distribuirea de hrană și apă precum și de igienă corporală. După transferarea în bazin eu am efectuat serviciul de pază atât în interiorul cât și exteriorul bazinului de înot. ... În dimineața zilei de 30 decembrie 1989, am intrat în serviciul de gardă, la postul nr. 2, situat în exteriorul bazinului de înot, în partea dreaptă față de intrare. La postul din stânga s-a aflat colegul meu Codreș Adrian. În jurul orelor 04⁰⁰-05⁰⁰, în timp ce stăteam de vorbă cu colegul meu Codreș, am auzit zgomotul produs de spargerea unui geam și am văzut o persoană alergând pe alee către depozitul de muniție. Amândoi am alergat după respectiva persoană somându-l verbal dar și trăgând foc de avertisment în aer. Îmi amintesc că după aceste somații am tras un foc în direcția respectivei persoane dar nu știu dacă am nimerit-o. am încetat să o urmăresc dincolo de limita iluminată de becul de la intrarea în bazinul de înot, de teamă să nu fiu împușcat de ceilalți militari aflați în perimetrul de pază al unității. ... ”

E.P.C (06.12.2007) a declarat „ În data de 22.12.1989... am fost mutat în sala de sport a unității unde am fost ținut cu mâinile în sus câteva ore după care am fost legat de mâini. Am stat până în data de 24.12.1989, orele 16⁰⁰, fără a ni se da apă sau alimente, timp în care am fost bătuți de către toate cadrele ce intrau în sala de sport, fără a avea un motiv să ne lovească, când am fost mutat în bazinul de înot din incinta unității. În acest timp alături de mine se aflau și lt. col Petrișor Teodor și mr. Nicu Silvestru pe care i-am cunoscut în corpul de gardă. Pe timpul cât am stat în bazin eram dezbrăcați, nu ni s-a dat nici măcar o pătură pentru a ne acoperi iar pentru a merge la toaletă trebuia să așteptăm ore iar când reușeam să ajungem eram și aici bătuți. În bazin (aproximativ 50/20 m) eram câteva sute de persoane. Eu personal am suferit leziuni corporale la nivelul toracelui, postero-inferior și contuzie forte a gambelor bilateral...În data de 25.12.1989 cadrelor de miliție și securitate li s-a ordonat să se prezinte la unități militare iar odată ce aceștia intrau pe poarta unității erau introduși în bazin alături de noi....În data de 27.12.1989 am fost pus în libertate împreună cu o parte din militarii în termen de la Securitate, urmând ca în zilele următoare să fie eliberate pe rând toate persoanele din bazin. ... ”

P.V a declarat la 11.03.2008 : „ Am fost introdus în clădirea arestului. În prima cameră se aflau șeful securității P T și cel al miliției S N ambii prezentând urme de violență. In cea de a doua cameră se aflau mai mulți colegi de-ai mei care de asemenea erau dezbrăcați și prezentau urme de violență. Am fost introdus în cea de a treia cameră în care se aflau căpitanul P I și sergent major P M de la circulație și o altă persoană pe care nu

mi-o amintesc. Și aceștia prezentau urme de violență, pe căpitanul P văzându-l în momentul în care era bătut de către militarii din UM 01512 își făcuse necesitățile pe el de durere. În continuare au fost aduși în arest mai mulți colegi printre care sergent major P, dezbrăcat la maieu și prezenta o leziune în umăr, probabil împușcatură. Am intervenit pentru acesta știind că este bolnav să-i fie aduse haine condiții în care am fost scos pe hol și amenințat cu împușcarea de către elevii care asigurau paza. Am rămas în arest o zi sau două și apoi **am fost mutați în sala de sport de unde am fost transferați ulterior în bazinul de înot al unității militare.** Cât m-am aflat în sala de sport am fost legați la mâini fiecare și așezați pe rânduri în șezut cu atenționarea că la cea mai mică mișcare vom fi împușcați. La intrarea în sala de sport am fost deposedați de bunurile personale sub amenințarea armelor. Condițiile de igienă, de hrană și apă au fost inexistente. În sala de sport ne-a fost adusă doar pâine uscată. În ziua următoare, a fost lansat un zvon că vom fi împușcați în grupuri de câte 5-6. În astfel de grupuri s-a făcut de fapt transferul nostru din sala de sport în bazinul de înot al unității. În bazin am coborât pe o scară având mâinile legate. În bazin a început să ni se aducă mâncare și apă. Există o singură cană și 6-10 gamele din care mâncam pe rând fără spălarea respectivelor vase. Am fost scos la anchetă de câteva ori fiind audiat de mai mulți procurori. Niciunul dintre aceștia nu mi-a spus pentru care fapte sunt cercetat iar unii erau confuzi în privința identității mele. Eram acuzat că mi-aș fi transportat fiica cu autoturismul unității la diferite meditații însă eu nu am o fiică, că nu aș fi aprobat pachete la arestați deși aceștia ar fi avut aprobare de la procurori, lucruri neadevărate întrucât competența era a șefului miliției județene. Cred că am rămas în bazin până în jurul datei de 01-02.01.1990 când de la anchetă am fost dus în arestul garnizoanei, într-un câțor aș fi fost o "pasăre rară". **Cât timp m-am aflat în sala de sport și în bazin locotenent colonel Dragomir a venit de mai multe ori și ne-a imputat că am fi omorât oameni și că vom fi băgați la pușcărie. Se adresa militarilor din pază ordonându-le ca la cea mai mică mișcare să tragă în noi fără somație.** Dragomir mai afirma că are aprobarea guvernului să distrugă clădirile din jurul unităților militare pe o rază de 200 m acolo unde se adăpostesc cuiburile de teroriști. Mai arăt că în timp ce ne aflam în sala de sport se trăgea cu arme automate de către militarii care ne păzeau către exterior pe geam fără o țintă anume. ...”

B.I, a declarat la 01.04.2008 : „ Ne-au dezarmat iar apoi ne-au condus în UM 01512 unde se aflau în jur de o sută de persoane. Revin și arăt că atunci când am fost dat jos din mașină am fost lovit cu piciorul în cap și coaste și am suferit leziuni care au fost constatate cu actul medico-legal depus la dosar. În sala de sport am fost deposedați de obiectele ce le aveam asupra noastră care erau puse pe o foaie de cort fără să se fi încheiat un proces verbal în acest sens. Am fost legați cu mâinile la spate și așezați în genunchi pe pardoseala sălii de sport. ... Revin și arăt că atunci când ne aflam în sala de sport a venit colonelul Dragomir însoțit de o gardă de corp formată din militari înarmați care ne-a făcut teroriști afirmând că are misiunea să apere Sibiu, adresându-le totodată militarilor care ne păzeau ordinul de a deschide focul asupra noastră la cea mai mică mișcare. ...”

D.N, a declarat la 18.07.2006 : „ Am fost condus în arestul unității militare unde se mai afla și cpt. Toma Vicențiu, mr. Sonca Ion, lt.col. Popescu Ion și alte cadre, cu toți prezentând urme de violență puternică la nivelul corpului și capului. De la arest, după aproximativ 2 ore, am fost conduși sub escortă, la sala de sport unde se mai aflau

încă aproximativ 200 de persoane, cadre ale miliției și securității, dar și persoane civile considerate suspecte. Sistemul de pază în această sală de sport era asigurat de un pluton înarmat cu puști mitralieră și două mitraliere montate pe afet, cu pușcași în poziție de tragere permanent (culcat pe burtă). Aici am recunoscut și alte cadre cunoscute de către mine, care de asemenea prezentau urme de violență. Deplasarea la toaletă se efectua în poziția în genunchi, cu mâinile la ceafă, fiind escortați de militari înarmați. De asemenea, arestat împreună cu noi era și mr. Iancu Octavian - medicul șef al inspectoratului, și care, deși a solicitat în repetate rânduri mai multe medicamente și materiale sanitare, nu a primit nimic din cele solicitate. **Pe 24.12.1989, în jurul orelor 16,00, am fost mutați pe rând în bazinul de înot din incinta unității, fiind escortați de către militari.** La ieșirea din sală, militarii executau rafale în plan înclinat cu rol de intimidare a noastră și a celorlalți rămași temporar în sala de sport. Am rămas în incinta bazinului de înot până pe data de 30.12.1989, când, în jurul orelor 10,00, am fost chemat în anchetă de către o Comisie de Anchetă a Procuraturii Județene Sibiu, care, mi-a emis ordonanța cu nr. 2741/30.12.1989 prin care m-i se comunica că nu mă fac vinovat de comiterea de infracțiuni împotriva poporului în timpul revoluției. Nici în perioada cât am stat în bazin nu am primit îngrijiri medicale și nici medicamente în ciuda rănilor și fracturilor vizibile. Hrană ni s-a oferit după trei zile, odată pe zi, aceasta fiind servită în 10 castroane cu 10 linguri pentru un nr. de 300 persoane. După servirea mesei eram aliniați pentru a ne deplasa la toaletă, aceasta fiind singura pe care o puteam folosi. ...”

N.A, a declarat la 12.03.2008 : „**Am fost escortați de militari înarmați până în curtea UM 01512 unde am fost percheziționat și legat cu mâinile la spate.** Am fost dus în sala de sport unde se mai aflau câteva zeci de colegi de-ai mei de la Ministerul de Interne. În cursul serii au continuat să fie aduși militari de la MI dar și civili. ... În ziua de 23 decembrie 1989 la sala de sport a venit colonelul Dragomir Aurel echipat de război cu gardă de corp. Ne-a adresat câteva cuvinte de amenințare după care cu tonul ridicat a ordonat militarilor din pază să tragă fără somație în noi la cea mai mică mișcare. În ziua de 24 decembrie 1989 am fost mutați în bazinul de înot al unității. Pe data de 27 decembrie 1989 eu am fost pus în libertate împreună cu alți colegi de-ai mei din serviciul tehnic și am fost folosiți la repunerea în funcțiune a liniilor de telecomunicații. ...”

D.C, a declarat la 11.03.2008 : „**Pe la orele 16³⁰ s-au auzit zgomote produse de proiectile grele și se simțeau lovituri puternice în clădirea în care ne aflam.** Am realizat că se trăgea cu tunuri, pentru a dărâma clădirea și a ne zdrobi sub dărâmături. Toți au fost de acord că trebuie să părăsim clădirea și am sărit pe rând pe o fereastră a laboratorului foto de la parter. Ajuns în strada am văzut mai mulți indivizi ieșind din clădirea poliției cu brațele pline de bunuri furate din camera de corpuri delicate, alții îi loveau bestial pe colegul A V, iar alți infractori îi loveau cu niște bâte pe subofiterul V, pe care l-au omorât. O alta "echipa de revoluționari" l-a atacat pe col. r. T N, spitalizat ulterior de pe urma loviturilor primite, afectându-i grav starea de sănătate....Am vrut să merg în Hipodrom, dar nu am putut traversa b-dul Milea din cauza focului ce se executa către hotelul Continental din clădirile școlii militare. ... Am luat-o în dreapta spre P-ța Unirii, dar au ieșit niște derbedei din scara unui bloc, m-au cunoscut după pantalon că sunt polițist și m-au atacat. ... Văzându-mă cu toată fața plină de sânge, unul din ei a strigat "lăsați-l că-i ajunge" dar unii continuau să mă lovească. Dumnezeu i-a adus pe domnii M și A. Aceștia m-au tras dintre atacatori cărora le-au explicat ca mă cunosc și că

mă știu ca fiind un om de treaba. Înainte de a interveni cei doi, agresiunea a cărei victima am fost "pentru victoria revoluției" s-a dublat și de o tâlhărie, întrucât am fost descălțat de o pereche de ghete noi îmblănite de acești "revoluționari". Rămas desculț, am fost condus în curtea Inspectoratului, la intrarea la Serviciul Pașapoarte, unde mai erau și alte cadre M.I., am fost puși cu mâinile pe gard, iar militari MAPN și civili înarmați ne scuițau și ne loveau cu paturile armelor.... **Unul din momentele cutremurătoare l-am trăit când am fost conduși în curtea UM 01512. Printre firele de curent electric căzute la pământ, am văzut pe trotuar mulți colegi de-ai noștri morți prin împușcare.** Păziți ferm de militari înarmați, în curtea UM 01512 ni s-a efectuat percheziția corporală individuală. După percheziționarea câtorva colegi, a început să se lase întunericul și ne-au condus încolonați pe patru rânduri spre sala de sport. Poarta de intrare în curte din dreptul sălii era căzută la pământ și un revoluționar feroce, aflat pe trotuar în dreptul porții, a armat automatul și l-a îndreptat spre coloană, cu intenția de a trage în noi. Înainte de a-și pune planul în aplicare, unul din militarii în termen care gardau coloana l-a împușcat pe loc. Percheziția corporală de la intrarea în sala de sport a constat în confiscarea a absolut toate lucrurile ce le aveam asupra noastră: documente, ceasuri, bijuterii, bani, chei, etc., care se aruncau pe o foaie de cort, fără a se consemna undeva ce s-a luat de la fiecare, deși unii colegi le-au atras atenția că nu acesta este modul legal de a ridica bunuri sau valori. Am fost legați apoi de mâini cu câte o sfoară groasă și obligați, sub amenințarea armelor, să stăm cu mâinile sus. **Pe una din laturile sălii de sport era amplasat dispozitivul care ne păzea** (uitasem să relatez că noi eram teroriștii), dispozitiv compus din mai mulți militari cu pistoale mitralieră și vreo trei mitraliere, toate armele cu cartuș pe țeava. Servantul unei mitraliere a ațipit cu degetul în garda trăgaciului. Eu m-am adresat unuia din ofițerii ce comandau dispozitivul și i-am atras atenția asupra pericolului, dar acesta nu și-a făcut probleme. Ni se spunea că noi am comis infracțiunea de genocid, că am otrăvit alimentarea cu apă a orașului, dar culmea, că nu a murit nimeni otrăvit. Totul a fost pregătit în așa fel încât noi să fim condamnați la moarte.... **În sala de sport era foarte frig.** Eu eram desculț, unele geamuri erau sparte și era curent. În curtea și în jurul unităților militare era spectacol de gloanțe, zgomot și fum pentru a se crea panică, frică, teroare, lucru care a durat peste o săptămână. Nu ni s-a dat apă pentru că "era otrăvită" ... **Prin 23 decembrie seara ni s-a adus ceva mâncare.** Comandantul nostru a fost lovit brutal cu arma pentru că a cerut un tratament corespunzător pentru subordonații săi. **În 24 decembrie ne-au mutat în bazinul de înot.** Sistemul de paza descris mai sus a fost instalat și aici. Eram peste 500 de oameni la care se servea mâncarea din 25 de gamele, cu 25 de linguri, care nu se spălau și erau date de la unul la altul. ... Asistența medicală a fost zero. În prima săptămână, pentru o mulțime de oameni răniți cu arme de foc, cu diverse alte plăgi și echimoze rezultate din agresiunile la care au fost supuși, cu diverse alte afecțiuni, medicul nostru - col. dr. Iancu Octavian primise o sticlă de 50 ml alcool sanitar, un tampon mic de vată și câteva tablete. Până prin 28 decembrie nu am văzut cum arată săpunul. Eu am primit încălțăminte și un veston doar în 25 decembrie. Conform ultimatumului transmis prin mass media, în 25 decembrie s-au prezentat la faimosul bazin toate cadrele M.I. ... Când am fost eliberat, pe la sfârșitul lunii ianuarie, am văzut că în jurul unităților militare ale MAPN toate casele erau ciuruite de gloanțe, unele chiar "rase", ruine ... **Nu pot să nu relatez momentul când mai marilor zilei le-am explicat cu toții că suntem ținuți ilegal în stare de arest, că avem și noi copii, etc., iar S ne-a spus "să nu vă doară pe voi capul, că are**

*cine să fută nevestele voastre". Contrar dispozițiilor Regulamentului Disciplinei Militare si Codului penal....**Condițiile din sala de sport si din bazinul în care am fost ținuți au fost oribile.** Nu mai rețin după câte zile, au fost aduse niște saltele cazone, pe care ne înghesuim care apucam, restul direct pe gresia bazinului, rece bineînțeles. ... Aspectele relatate și condițiile în care am fost ținuți, poate nu suficient de clar explicate pentru a avea o imagine exactă a celor petrecute și trăite în perioada de 32 de zile de arestare ilegală, și-au pus amprenta asupra sănătății multora dintre colegii mei. Deși la început nu am luat în seama micile probleme medicale cu care m-am confruntat, personal m-am trezit după ani de zile cu un reumatism generalizat, spondiloză lombară, discopatie lombară, cu modificări artrozice la nivelul oaselor, inclusiv la mâini. Am uneori dureri insuportabile, care nu se pot descrie în cuvinte, rămân blocat într-o poziție zile întregi și numai un tratament și o medicație foarte atentă mă ajuta să-mi revin după câteva zile, dar durerile persista. **Eu nu mai știu cum este să nu te mai doară nimic**".*

Despre situația din Sibiu, col. (r) D.A a susținut că a raportat permanent, eșalonului superior situația în care se afla unitatea sa, făcând referire, în acest sens, la o convorbire telefonică pe care ar fi avut-o cu generalul Militaru Nicolae ministru al apărării impus de inculpatul Ion Iliescu Acesta a spus : „Nu-mi amintesc data cu precizie, dar în orice caz era până pe 25 decembrie...am avut un dialog cu Militaru. Mi-a spus că și el mă cunoaște. Raportul telefonic a decurs astfel: (redau din memorie) – ”Domnule ministru avem aproape 500 de persoane reținute. Dacă ar fi să le dăm pe zi, numai o coajă de pâine și un pahar de apă și tot ar fi greu. Întreb și eu cu ce drept îi ținem aici? În școală nu mai sunt geamuri, gardurile sunt deteriorate, se sparg caloriferele din cauza temperaturilor excesiv de scăzute. Morții noștri nu i-am ridicat decât după 24 de ore. În Sibiu nu este Miliție, organele de anchetă sunt insuficiente. Ce facem?” – ”Da. Și ce vrei?” - ”Vă rog să luați legătura cu ministru de interne pentru organizarea Miliției, să dați dispoziții să se deplaseze domnul procuror Diaconescu cu o echipă de specialiști la Sibiu și ce mai credeți de cuviință” – ”Să știi că nimeni nu are timp de așa ceva. Iei tu toate măsurile. Te împuternicesc eu” – ”Vă rog să trimiteți o comisie competentă a ministerului pentru a stabili ce s-a întâmplat la Sibiu, din punct de vedere militar” – ”Lasă! V-ați făcut datoria.” Aceasta a fost discuția și mi-a închis telefonul. Despre discuție, conform practicii, l-am sunat și pe gen. Hortopan. La întâlnirile cu gen. Militaru, în 1 și 2 ianuarie 1990, ambele purtate în prezența gen. Hortopan, Militaru a confirmat raportul telefonic pe care i l-am prezentat. ...” (decl. col. (r) D.A 30.09.1998)

Analiza întregului material probator al cauzei, cu precădere cel aflate în volumele intitulate ”Sibiu” și copia conformă a dos SPM 200/P/2007, relevă că focul fratricid a reprezentat cauza deceselor și răniilor de persoane rezultate și în Sibiu. Nu există probe relevante care să indice altă cauză pentru tragediile survenite. Situația decedaților și răniților se regăsește în vol. II-IV ale prezentului act de sesizare a instanței.

F. BRASOV

Situația din municipiul Brașov, începând cu noaptea de 22/23 decembrie 1989, a fost marcată de multe incidente, care au însemnat tot foc fratricid, pe fond de psihoză securist-terroristă. Odată cu lăsarea serii, văzându-se la televizor ce se întâmplă în București, revoluționarii au propus ca președintele CJ al FSN să fie **generalul MApN**

Florea Ion, comandantul garnizoanei Braşov. Ofiţerul avea putere de decizie, dispunând şi de forţa militară necesară în caz de nevoie. Generalul Florea şi-a stabilit sediul noului organ al puterii locale în clădirea fostului Consiliu Judeţean al PCR. Deoarece între reprezentanţii demonstraţilor ce au ocupat în aceiaşi zi sediul Securităţii şi cadrele de securitate s-au creat tensiuni cauzate de suspiciuni şi tendinţa unor manifestaţi de a-i molesta pe lucrătorii fostului DSS, a fost solicitată intervenţia Armatei, iar în jurul orei 18.00, noul preşedinte al CJFSN s-a prezentat personal, însoţit de un detaşament militar, la sediul Securităţii. A ordonat ca militarii MAPN să asigure paza acestei instituţii.

La sediul CJFSN au fost aduse gărzii patriotice şi puse sub comandă militară. Un detaşament de militari în termen a fost dispus pentru paza exterioară a sediului.

În stradă, în faţa sediului, au rămas câteva sute de revoluţionari. Legătura dintre aceştia şi persoanele din sediu a fost asigurată prin intermediul unei staţii de amplificare, montată pe terasa clădirii, cu ajutorul căreia se făceau anunţurile noii conduceri locale.

Când la Bucureşti a început să se tragă, iar la TVR inculpaţii Ilescu şi Voiculescu susţineau că cei care au declanşat focul sunt cadre ale fostei securităţi, ce erau etichetate drept teroriste, psihoza a început să cuprindă populaţia municipiului Braşov. După orele 21.00, considerându-se că detaşamentul de militari în termen adus iniţial este insuficient, în mod eşalonat, subunităţi ale UM 01199 Ghimbay, UM 01028 Hălchiu, UM 01090 Predeal, UM 01107 Braşov şi ale UM 01932 Braşov, au fost aduse în centrul oraşului. Pe măsura ajungerii în zona centrală a Braşovului (pe timp de noapte) şi a altor efective de militari, s-au constituit cordoane ce au cuprins **toate clădirile din piaţa centrală a oraşului**. După miezul nopţii de 22/23 decembrie 1989, a apărut zvonul că este atacat depozitul de armament şi muniţie al gărzilor patriotice din punctul „După ziduri”. Un detaşament comandat de cpt. M.D. de la UM 01181 Braşov a primit ordinul de verificare a situaţiei depozitului. **Nu s-a constatat nimic deosebit la acel depozit**, însă cpt. M.D. a lăsat acolo câţiva militari pentru supraveghere. Restul militarilor a revenit spre CJFSN şi *pe drum au verificat hotelurile Carpaţi şi Capitol*, deoarece se zvonise că aici se găseau persoane suspecte, însă **rezultatul a fost negativ**. În momentul în care cpt. M.D. şi militari din detaşament au ieşit din Hotelul Capitol, au văzut un autoturism Dacia 1300 oprit de manifestaţi şi că din acest autoturism sunt scoase o staţie de emisie-recepţie şi mai multe plăcuţe cu numere de înmatriculare. S-a suspectat că autoturismul este al Securităţii, ceea ce s-a confirmat. Împrejurările în care acel autoturism a ajuns în centrul oraşului au făcut obiectul cercetărilor, stabilindu-se că civilii Maior George şi Neagu Ggheorghe, care au pătruns anterior în sediul Securităţii, au plecat în oraş cu un autoturism al acestei instituţii, pentru a face aprovizionarea cu pâine pentru persoanele aflate în sediul Securităţii (declaraţiile acestor civili se află în volumele 63,79 şi 89, intitulate ”Braşov”). La interval de câteva secunde, civilul Ivaşcu Emil a observat doi cetăţeni care duceau un obiect greu, el presupunând că este vorba de o mitralieră de categorie grea. În realitate, doi tineri transportau o bancă din parcul „9 Mai” spre Palatul Telefoanelor pentru a o folosi la amenajarea unei baricade. Cert este că civilul I.E., înarmat anterior de cpt. M.D., a deschis focul cu pistolul mitralieră asupra celor doi tineri, identificaţi şi audiaţi ulterior. Aproape concomitent, toţi militarii aflaţi în dispozitivele de apărare au deschis la rândul lor foc, din proprie iniţiativă.

Militarii audiaţi în timp au relatat că au fost obosiţi şi extenuaţi fizic, că **erau speriaţi de ceea ce aflaseră că se întâmplă în Bucureşti şi că din proprie iniţiativă au**

introdus cartuș pe țevă, așteptându-se ca din moment în moment să fie atacați, cum s-a întâmplat la București. A fost suficient ca civilul I.E. să tragă câteva focuri de armă, pentru ca toți cei înarmați să declanșeze la rândul lor foc, fără nicio comandă anterioară. **Tot din audierea militarilor a rezultat că aceștia nu cunoșteau că în jurul unor edificii din zona centrală a orașului se găseau alți militari, situație tipică la nivel național, expresie a operațiunii de inducere în eroare (toate aceste detalii se regăsesc în volumele intitulate "Brașov").**

S-a tras de pe poziții încrucișate, la mijloc fiind surprinse sute de persoane civile care se aflau în fața sediului CJFSN. Din cercetări a rezultat că s-a tras în direcția de unde fiecare militar percepea sau presupunea că se trage, fără a cunoaște cine se află acolo. Așa fiind, este de înțeles că în foarte scurt timp s-au înregistrat în zona centrală a orașului foarte mulți morți și răniți. **Militarii audiați au relatat că, îngroziți fiind, au executat foc asupra tot ce mișca în apropierea lor, astfel încât numărul morților a crescut odată cu trecerea timpului.** Multe persoane, militari și civili, au susținut că asupra lor s-a tras din complexul comercial Modarom, din hotelurile Parc și Capitol, din Poșta Centrală, din podul Teatrului Dramatic, din biserica de lângă hotelul Parc și din capela de lângă Teatrul Dramatic. **În urma cercetărilor efectuate, nu s-a dovedit că din aceste clădiri, asupra cărora militarii au executat foc intens în noaptea de 22/23 decembrie 1989, ar fi acționat elemente teroriste care prin activitatea lor ar fi contribuit sau determinat focul fratricid ce a avut loc în această zonă a orașului.**

După declanșarea focului, în unele clădiri din zona centrală a orașului au pătruns pentru a se adăposti militari și civili înarmați care, simțindu-se la adăpost și ocupând poziții dominante, au tras după aceleași criterii, adică spre punctele de unde vedeau că se trage, determinând astfel riposta altor persoane înarmate, care au tras asupra clădirilor în care nu știau că au pătruns persoane înarmate (militari și civili).

Pentru exemplificare, este relevant cazul civilului L.H.E. care a fost printre primii care au ocupat sediul Securității Brașov. Când a auzit că în centrul orașului s-au declanșat focurile, s-a îmbrăcat într-un costum de camuflaj, s-a înarmat cu un pistol, un pistol mitralieră cu pat rabatabil și grenade. Pe cap și-a pus o cască metalică și a plecat de unul singur spre centrul orașului, pe un traseu ocolitor. Când a ajuns pe strada Nicolae Bălcescu s-a întâlnit cu un detașament militar al UM 01615 Brașov, comandat de lt. maj. L.D. S-a alăturat militarilor și împreună au scotocit toate încăperile liceului Unirea, inclusiv podul liceului, fără a descoperi ceva suspect. (...) Militarii și civilul L.H.E. au tras din acel pod spre Hotelul Capitol și Poșta Centrală, adică spre acele clădiri unde au văzut că executau foc militarii din celelalte dispozitive. Civilul L.H.E. a aruncat grenadele, fără o țintă anume. Persoanele înarmate din zona centrală au executat foc cu intensitate asupra acestei clădiri de unde, pe bună dreptate, au constatat că se trăgea.

La fel s-au petrecut lucrurile și cu clădirea Poștei Centrale unde, după declanșarea focului a pătruns o subunitate de militari de la UM 01090 Predeal (vânători de munte) ai cărei componenți au deschis și ei focul asupra Hotelului Capitol și centrului comercial Modarom, determinând replica celor care neștiind cine se află în sediul poștei, au tras asupra acestei clădiri.

S-a stabilit că în Hotelul Parc, asupra căruia s-a tras de asemenea intens, nu s-au aflat persoane suspecte sau înarmate în momentele premergătoare declanșării focului și nici după aceea. Aceeași este situația cu clădirea Modarom și Hotelul Capitol.

Pe acest fond de haos general, în noaptea de 22/23 decembrie 19, au fost ucise, în zona centrală a municipiului Braşov, 39 de persoane, 10 fiind militari în termen. Au fost rănite 82 de persoane, din care 35 au fost militari.

În noaptea de 22/23 decembrie 1989, când în perimetrul pieţei centrale (Piaţa Sfatului) a început să se tragă şi au apărut primele victime, o parte dintre civilii surprinşi de împuşcături s-a refugiat în clădirea CJFSN, unde s-a spart magazia de armament şi muniţii gestionată de Gărzile Patriotice. **Mulţi civili înarmaţi s-au îndreptat iniţial spre zona centrală a oraşului, iar apoi unii dintre ei s-au amplasat în podurile clădirilor din jur sau pe porţiuni de teren mai înalte, cum ar fi Dealul Cetăţii, Colina Universităţii şi chiar pe acoperişurile blocurilor de unde au executat foc spre clădirile din zona centrală, împrejurare ce a accentuat haosul deja produs în rândul apărătorilor militari.**

În ziua de 22 decembrie 1989, trei elicoptere ale ICA Ghimbav, deservite de cadre militare (aflate sub comanda inculpatului Rus Iosif), au primit misiunea să survoleze teritoriul mun. Braşov, pentru a observa şi supraveghea din aer teritoriul, precum şi **pentru a executa trageri asupra unor obiective indicate de la sol. Piloţii au relatat că au primit ordin să execute foc asupra acoperişului Spitalului Judeţean Braşov, unde s-au semnalat grupuri de persoane bănuite a fi terorişti, când de fapt erau gărzile patriotice care şi-au asumat misiunea de a păzi spitalul. S-a executat foc din elicoptere şi asupra zonei împădurite a masivului Tâmpa, unde se bănuia că şi-au găsit adăpost aşa zisii terorişti.**

Prezenţa elicopterelor pe cerul mun. Braşov, aflate sub comanda inculpatului Rus Iosif, a fost de natură a întreţine panica populaţiei, care nu ştia ce misiune realizează aparatele de zbor şi astfel persoanele înarmate au executat foc asupra aparatelor de zbor.

Civilii care au primit arme militare au acţionat haotic, după cum au crezut de cuviinţă, iar când au împânzit oraşul au început să tragă focuri de armă în tot mai multe puncte ale acestuia. În apropierea întreprinderilor, gărzile patriotice care le apărau au ripostat împotriva acestor focuri, astfel că temerea şi panica s-au răspândit pe toată suprafaţa municipiului.

În noaptea de 22/23 decembrie 1989 s-a tras aproape exclusiv în zona centrală a mun. Braşov. În zilele ce au urmat s-au auzit focuri de armă aproape în toate zonele oraşului.

Ca şi în celelalte oraşe ale României, în municipiul Braşov civilii au pus stăpânire pe dirijarea şi controlul circulaţiei autovehiculelor şi oamenilor, constituindu-se în filtre, în punctele cheie ale reţelei stradale de trafic rutier. Multe persoane au fost împuşcate la aceste baraje pe motiv că unele autovehicule nu au oprit pentru control sau circulau fără lumini, sau dimpotrivă, cu farurile aprinse pe timp de noapte, împrejurări care constituiau tot atâtea motive de suspiciune.

Teama şi neîncrederea ce au cuprins populaţia oraşului au împiedicat aprecierea cu luciditate a diferitelor situaţii create. S-a tras inclusiv în cei care îndrăzneau să iasă pe balcoane sau pe acoperişurile blocurilor sau pur şi simplu să privească prin ferestre.

Din cercetările efectuate a mai reieşit că mulţi militari în termen nu ştiau să folosească armamentul din dotare. Unii au mărturisit că au tras, mai ales pe timp de noapte, în scop preventiv, pentru a-i ţine la distanţă pe eventualii ”terorişti”.

În aceste împrejurări, în ziua de 23.12.1989 și cele care au urmat, au mai fost împușcate mortal pe raza mun. Brașov 27 de persoane, și rănite alte 54 de persoane.

Din cercetările penale efectuate în timp, nu au rezultat probe concludente care să demonstreze că pe raza județului și municipiului Brașov ar fi acționat persoane cu misiunea de a efectua acte de diversiune, a crea panică sau a determina riposta militarilor și a celorlalte persoane înarmate. Deși unele persoane au susținut că din clădirile aflate în zona centrală a municipiului Brașov s-a tras asupra mulțimii cu armament special, concluzia desprinsă din descrierea cadenței de tragere și a zgomotului ce se pretindea că îl făceau acele arme în momentul executării tragerilor, nici în acele imobile și nici în alte locuri nu au fost găsite arme, muniții sau elemente de muniții, altele decât cele aflate în dotarea Armatei, unităților MI sau Gărzilor Patriotice.

Cu titlu de exemplu, se vor prezenta declarații relevante pentru starea de fapt din municipiul Brașov. Astfel,

1. Despre situația din Brașov gen. F.I (declarație de învinuit, 24.10.2007, vol I Brașov, fila 1) a declarat: *”La 22.12.1989 am fost chemat la telefonul din cabinetul primului secretar, ocazie cu care Voinea Gheorghe, comandantul Armatei I-a, mi-a ordonat să preiau sediul Securității... **Am ordonat ca armamentul și muniția de la Securitate să fie încărcate în două camioane ale vânătorilor de munte...** Am primit un telefon de la București, nu știu exact de la cine, dar oricum era din conducerea armatei, prin care mi s-a ordonat să preiau conducerea județului Brașov... primele măsuri pe care le-am luat au fost de ordine, constând în **mobilizarea luptătorilor din gărzile patriotice și înarmarea acestora pentru paza clădirii Consiliului Județean și a principalelor obiective din jud. Brașov...** În concret, de dispunerea dispozitivelor de luptă în zona centrală a Brașovului, începând cu 22.12.1989 s-a ocupat col. Vaida. Menționez că **nu mi s-a spus de la conducerea armatei cine sunt inamicii armatei, dar tot de la București, de la armată, am fost întrebat despre teroriștii din Brașov și eram informat că Brașovul va fi atacat de teroriști cu tancuri și elicoptere.** Am ordonat să se ridice în aer două elicoptere de la Ghimbav pentru a face o recunoaștere a zonei, precum și a rutei Brașov-Pitești, de unde se spunea că vor veni tancuri, ocazie cu care mi s-a raportat că nu se confirmă aceste zvonuri și atunci **mi-am dat seama că în realitate nu eram atacați de teroriști. Aceste zvonuri au fost propagate pe linie militară, motiv pentru care m-am implicat în executarea și verificarea lor.** Pe data de 23.12.1989 am fost chemat la București, eu și reprezentanță din toate județele țării, de către Ion Iliescu și ne-am întâlnit cu acesta într-o sală mare la sediul Guvernului... în sala sus amintită Ion Iliescu era însoțit de Petre Roman, Gelu Voican Voiculescu, Bîrlădeanu și gen. Militaru.”*

2. Același general, în calitate de martor (dosar Brașov, vol I, fila 4) la 24.03.2004 a declarat: *”Până la 22.12.1989, orele 24:00, în Brașov nu au fost incidente între militari și civili. La un moment dat, în jurul orelor 24:00, am auzit focuri de armă, rețin că în acel moment col. Vaida instala dispozitivele de militari în zonă. **Am adus militari și de la Predeal, de la unitatea de vânători de munte. Când a început să se tragă am văzut că se trăgea spre clădirea noastră de la clădirea Modarom... le-am ordonat militarilor din subordinea mea să meargă la Modarom și să-l prindă pe cel care a tras, mi s-a spus că nu a fost găsit nimeni în clădire.** După acest incident a început să se tragă din nou de la Hotelul Capitol și atunci au început să tragă și militarii noștri înspre Hotelul Capitol... Practic, Brașovul nu era atacat de nicio forță străină, iar informațiile amenințătoare*

primite prin telefon constituiau de fapt o diversiune. Cei de la gărzile patriotice au distribuit arme civililor... Cu mine în birou se afla și comandantul trupelor de securitate. Știu că la un moment dat au venit spre centru și trei ABI-uri de la Securitate, care au fost oprite cu foc în fața Hotelului Capitol, rezultatul fiind împușcarea unor membri ai echipajului... în legătură cu Hotelul Capitol cunoaște mai multe col. Vaida deoarece el a făcut dispozitivul militar în acel hotel.”

3. Prin declarația de martor din 11.06.2007, col.V.C (dosar Brașov, vol.1, fila 17) a precizat : *”În decembrie 1989 eram șeful Biroului operații al Brigăzii II Vânători de Munte Brașov... La 22.12.1989, în jurul orelor 14:00, la comandament a ajuns gen. Florea și la scurt timp, în fața comandamentului s-au adunat aprox. 2000-3000 de manifestanți... De la București s-a trimis o radiogramă prin care i se cerea gen. Florea să preia în subordine Securitatea din jud. Brașov... Pe la orele 17:30, gen. Florea a primit un telefon de la București de la gen. Stănculescu sau de la Iliescu pentru a prelua conducerea județului. Eu l-am însoțit pe gen. Florea la sediul Comitetului Județean, în clădire se aflau sute de oameni, era haos, iar în fața sediului se aflau mii de oameni... având în vedere faptul că se amplificau zvonurile privind acțiune a unor forțe teroriste, gen. Florea a ordonat dislocarea unităților de la Predeal, Ghimbav și Bartolomeu pentru a fi puse la dispoziția sa în vederea apărării zonei centrale a orașului și a altor obiective. Gen. Florea m-a chemat și mi-a comunicat că vor veni aceste efective pe care să le folosesc pentru paza și apărarea obiectivelor din zona centrală... în jurul orelor 23:00 au sosit două companii de la unitatea de la Ghimbav... a sosit și un pluton de la ARTM care a fost dispus în Parcul Central, de la Primărie până vis a vis de Hotelul Capitol. În jurul orelor 01:00 a sosit compania de geniu care a fost dispusă în spatele Prefecturii. În jurul orelor 24:00, în fața clădirii Comitetului Județean erau aprox. 80 de persoane care consumau băuturi alcoolice... În jurul orelor 24:00-00:30, în urma apelurilor făcute la TVR de către domul Ion Iliescu, cu privire la faptul că în Brașov revoluția este în pericol, în zona centrală au venit în jur de 2000-3000 de oameni. Eu, personal, am încercat să-i determin să plece, dar fără rezultat. În timp ce stăteam în spatele clădirii CJ am auzit o rafală lungă în zona din fața clădirii, iar la scurt timp s-a deschis foc și asupra noastră de la etajele superioare ale clădirii, unde se afla un pluton de gărzii patriotice... i-am ordonat unui căpitan să tragă în becul care ilumina zona pentru a nu putea fi văzuți și împușcați de cei de la gărzile patriotice. S-a tras încontinuu pe tot parcursul nopții, iar eu nu am părăsit locul în care mă aflam decât spre dimineață, în jurul orelor 06:00. M-am prezentat la gen. Florea și l-am întrebat de ce nu s-a ordonat încetarea focului, dar dânsul mi-a dat un răspuns evaziv... în zonă a mai fost dispusă o companie de la batalionul de Căi Ferate care era dispusă în zona Cimitirului Eroilor, iar în spatele acestora o companie de la trupele de securitate... în după amiaza zilei de 23.12.1989 am dat ordin să se verifice clădirea Liceului Unirea, unde se spunea că ar fi două plutoane de la trupele de securitate pregătite să ne atace în cursul nopții. Lt. S a executat două focuri cu AG 40 care nu au produs victime. Am intervenit și i-am reproșat modul de acțiune cerându-i să verifice clădirea fără a executa foc. După verificarea clădirilor nu s-a confirmat zvonul. **Între timp, am aflat că s-au distribuit arme și muniție la civili, nu pot preciza cine a dat ordinul de distribuire... la toate barajele din oraș acționau civili înarmați cu arme ZB...** Precizez că, la 22.12.1989 dispunerea subunităților militare am efectuat-o astfel: **în parcul din fața Prefecturii erau militari de la U.M. 01199 Brașov, la ONT se aflau cei de la U.M. 01056 Brașov, la***

Modarom se aflau militari de la U.M. 01090 Predeal, la Prefectură erau militari de la U.M. 01199 BV și militari de la U.M. 01090 Predeal, la Magazinul Universal erau militari de la U.M. 01199 Brașov, la Restaurantul Cina erau militari de la U.M. 01932 Brașov, în spatele Prefecturii erau militari de la U.M. 01072, pe strada Republicii erau militari de la U.M. 01199 Brașov, iar în parcul din dreapta Prefecturii erau militari de la U.M. 01090 Predeal... În dimineața zilei de 23.12.1989 am fost anunțat ă în zona Magazinului Universal a fost împușcat un civil, iar lt. C mi-a spus că a tras asupra aceluși bărbat deoarece a sustras bunuri din magazin. În CJ au fost reținute în data de 23 sau 24 decembrie 1989 civilii Tibescu și Frigător (membrii CFSN) care l-au împușcat pe armurierul gărzilor patriotice.”

4. Martorul I.E, audiat în 19.01.1990, fila 99-vol 4 Brașov, a precizat :”*Am făcut armata în perioada `78-`79 și cu acel prilej am fost în lotul sportiv de duel de foc, perioadă în care am tras cu arma cu lunetă și pistolul mitralieră... În după amiaza zilei de 22.12.1989, gen Florea a preluat comanda trupelor și a consiliului. În noaptea de 22/23 decembrie, în jurul orelor 01:00 mă aflam în biroul generalului, iar aici a venit cpt. MD de la Vânătorii de Munte căruia generalul i-a dat misiunea să controleze dacă există pază la depozitul de armament al apărării civile din zona numită ”După ziduri”. M-am oferit să-i fiu însoțitor cpt. MD... Când am ajuns în zona stației de autobuz Livada Poștei, cpt. MD a dispus ca un soldat să-mi dea și mie un pistol mitralieră cu pat rabatabil. Am verificat zona și au fost lăsați acolo 6 militari. Apoi, conform dispoziție gl. Florea, am fost la Hotelul Carpați pentru a verifica o sesizare în sensul că în hotel ar fi fost ocupate două camere de persoane necunoscute care nu ceruseră cheia de la recepție. În acele camere am găsit lumina aprinsă, dar în camere nu era nimeni. În continuare am fost la Hotelul Capitol, de unde se primise o sesizare în sensul că erau ocupate unele camere de persoane necunoscute. Când am ajuns la Capitol eram înarmat cu pistolul mitralieră. După ce am coborât din autocamion, am fost chemați peste drum de hotel de niște soldați sau militari de la gărzile patriotice, pentru a reține trei persoane. Până în acest moment în Brașov nu se trăsesse deloc. Am văzut că peste drum de Capitol era oprită o Dacia 1300, de culoare deschisă, lângă mașină erau trei civili cărora li se făcea percheziție... În acele momente, respectiv între orele 02:00-03:00 m-am apropiat de acel autoturism și atunci am văzut venind dinspre niște boscheți, din parc, două persoane, doi bărbați îmbrăcați în civil. Am observat că cei doi bărbați duceau o armă mare și grea, cred că o mitralieră. Atunci am strigat la cpt. MD și l-am întrebat ce să fac, ar el a spus să trag. Cei doi bărbați ajunseseră în zona trotuarului de lângă palatul telefoanelor și atunci am tras două rafale de foc automat. Nu știu dacă am reușit să-i împușc pe cei doi, deoarece imediat după ce am tras eu, s-a declanșat foc asupra noastră din mai multe direcții. Erau rafale lungi, un foc dezlănțuit total. Este posibil ca focul general să fi provenit de la militarii aflați în zonă, gărzile patriotice și civilii care erau înarmați și se aflau în zonă. Totuși, apreciez că prima dată s-a tras în spatele nostru, dinspre CJ, zonă în care erau foarte mulți vânători de munte. S-a tras în continuare vreo 30 de minute. Am observat că se trăgea din Hotelul Capitol, de pe acoperișul Hotelului Capitol, de lângă Hotelul Capitol. Nu-mi dau seama dacă trăgeau civilii sau militarii. În rest nu știu de unde s-a tras, deoarece nu aveam vizibilitate din poziția în care mă aflam. Cpt. MD se afla într-un boschet și mi-a spus că este rănit... Am rămas în același loc până pe la orele 05:00, în zona centrală se trăgea din diferite părți. În jurul orelor 05:00 am văzut că dinspre Aro veneau două blindate pe roți.*

*Eu am fost cel care a tras primul înspre blindate. După asupra blindatelor s-au tras rafale îndelungate asupra acestora de către militarii din zonă. Focul s-a oprit după ce prin difuzoarele de la CJ s-a anunțat să nu se mai tragă, deoarece sunt de ai noștri. Cei din blindate nu au tras deloc, deși asupra lor s-a tras. Schimburi de focuri au mai existat și în continuare. Pe la ora 07:15 i-am cerut cpt. MD să strige la militarii care erau în fața CJ să nu tragă în noi... La 23.12.1989 s-a deschis foc asupra CJ din podul Universității. Eu și alți militari am tras împotriva acelei zone. În seara zilei de 24.12.1989 s-a deschis foc de pe acoperișul clădirii Modarom și dinspre Hotelul Parc. **La ordinul gen. Florea mi s-a dat o armă cu lunetă, în același timp am primit și cască de protecție. Eram îmbrăcat cu pantaloni din piele neagră și o geacă tot din piele neagră. Pe cap aveam o cască militară, iar pe mâna stângă o banderolă tricoloră.** (este descrierea perfectă a "terroristului" din decembrie 1989, conform celor inoculate de inculpații din prezenta cauză – nn) Prima dată am tras de pe un geam din biroul generalului, înspre acoperișul Modarom, unde prin lunetă am văzut că se aflau mai mulți civili, care trăgeau cu pistoale automate. Am tras spre Modarom patru focuri și apoi privind prin lunetă nu am mai văzut oameni acolo. Generalul mi-a atras atenția să nu mai trag din biroul lui ca să nu atrag focul asupra comandamentului și să mă duc în alte birouri din clădire. Am ieșit din birou, dar am constatat că nu mă puteam deplasa deoarece soldații îmi cereau parola. Am aflat parola și le-am cerut soldaților să fiu anunțat din ce zonă se trăgea pentru a putea deschide focul asupra celor care trăgeau. Într-un birou de la etajul 1 am găsit un civil pe nume Ionescu, care avea și el armă cu lunetă și mi-a spus că este trăgător la tir sportiv. Din acel birou am tras împreună cu Ionescu asupra Hotelului Parc... Îmi amintesc că într-una din zile, în consiliu, a fost adus un terorist, un om mic de statură, slab, despre care se spunea că este poștaş și că ar fi tras din biserică de lângă Hotelul Parc. Acel om era bătut și îi curgea sânge din nas. I-am tras și eu o palmă deoarece eram nervos și îmi venea să-l omor... La 24 decembrie am tras cu arma cu lunetă în biserică de pe str. Iorga, în timp ce mă aflam în podul CJ. Apoi, folosind binoclul am observat că pe un bloc de pe dealul Cetățuia se aflau 4 persoane, la început neputând observa dacă erau civili sau militari. După ce am privit prin lunetă am tras două focuri de armă spre terasa aceluia bloc..."*

Relatările acestui martor sunt edificatoare pentru intervalul 22 – 30 decembrie 1989. Martorul descrie împrejurările deschiderii focului în municipiul Brașov, în noaptea de 22/23 decembrie 1989. Analiza volumului 73 Brașov, subintitulat "Hotelul Capitol", relevă că focul fratricid generalizat a debutat în Brașov ca urmare a unei confuzii grave, confuzie posibilă doar pentru că la nivel național se instalase deja psihoza securist-teroristă. În realitate, cei doi civili percepuți ca având o mitralieră de calibru mare, cărau o banală bancă de tip parc. Apoi, martorul descrie cum el și alți civili au fost înarmați chiar de generalul Florea, cu arme de precizie (cu lunetă), arme folosite des de acești civili care au tras în ceea ce considerau ei ca fiind dușmanul securist-terorist, în realitate alți civili înarmați aflați de aceeași parte a baricadei.

Același martor I.E a declarat la **04.12.2006** (dosar Brașov, vol.4, fila 1) următoarele: "La 22.12.1989 s-a hotărât să fie chemat gen. Florea pentru a ne apăra cu armata de **teroriștii și securiștii despre care se anunțase la TV că ne vor ataca...** gen. Florea, de la prezidiu, a făcut propunerea să ne organizăm pentru a nu putea pătrunde în sediu vreun terorist sau securist... **Ne orientam în principal după știrile de la TV. Unele**

zyonuri arătau că vom fi atacați de o coloană de blindate de la Bran, elicoptere străine, etc. Gen. Florea a intrat în panică. Gen. Florea l-a apelat pe col. Lupu, comandantul trupelor de securitate, să vină la sediu, după ce anterior dăduse ordin ca trupele de securitate să nu iasă din unități... Din curtea prin care se face aprovizionarea la Hotelul Capitol au ieșit 6 bărbați înarmați, echipați în combinezoane verzi, cu cască metalică, care s-au poziționat între coloanele hotelului Capitol și au început să tragă în mulțimea din spațiul verde din fața CJ. Mr. Dorian mi-a spus să trag în ei fiindcă trag spre militarii lui. Am tras o rafală spre ei și imediat s-au întors în acea curte. Am plecat spre Primărie și am văzut în parc mulți militari care stăteau ascunși în canalizări... Am reușit să ajung la gen. Florea și i-am spus să dea ordin să nu se mai tragă pentru că peste stradă nu sunt teroriști... Am revenit la CJ în 24.12.1989. În acest moment majoritatea revoluționarilor erau înarmați. A început iarăși să se tragă. Eu am primit o armă cu lunetă și am văzut că mai primiseră și alți câțiva civili. Au ai apărut trei bărbați care au spus că sunt de la TIR de la Clubul Voința, li s-a dat și lor câte o armă cu lunetă. Aceștia au fost trimiși în camerele din colțul CJ, cu ferestrele spre poștă, să anihileze teroriștii din parc și dinspre poștă. Eu am fost trimis în biroul de alături și mi s-a zis să-i anihilez pe cei de la ultimele etaje de la Modarom. La ultimul etaj am văzut o umbră și am tras două focuri... cred că toți militarii care au fost împușcați în cap în fața Primăriei și în fața poștei au fost împușcați de acești bărbați de la Clubul Voința”.

5. Col. R.I a declarat la 18.11.2008 (dos Brașov, vol 1, fila 30): ”În decembrie 1989 eram șeful de stat major al U.M. 01090 Predeal... La 22.12.1989, în jurul orelor 22:30 am primit ordin să constituî un detașament din 200 de militari. Am plecat din unitate cu 14 camioane. Toți militarii erau înarmați cu pistoale mitralieră și 300 de cartușe... am ajuns la Consiliul Județean unde am fost întâmpinat de col. Vaida Cornel. Acesta a organizat un dispozitiv circular, iar în fața CJ erau militarii de la Ghimbav. Între dispozitivul meu și CJ erau oameni neînarmați care își manifestau bucuria cu privire la fuga lui Nicolae Ceaușescu. Aveam misiunea de a nu permite accesul spre Consiliul Județean și de a interzice circulația autovehiculelor spre Consiliu. În jurul orelor 01:40 i-am raportat gen. Florea că am realizat dispozitivul... în timp ce mă aflu în parcul din fața Hotelului Parc s-au auzit primele focuri de armă, venite dinspre Hotelul Capitol... militarii de la CJ, cei de la Ghimbav au început să tragă asupra noastră, dar și spre Hotel Parc, PTTR și spre Modarom... În jurul orelor 04:00, după un moment de liniște, pe strada care vine de la Hotelul Capitol și-au făcut apariția două ABI-uri care au fost întâmpinate cu foc atât de militarii de la CJ, cât și de militarii mei. Când s-a deschis focul asupra ABI-urilor, cineva a strigat din ABI ”Nu mai trageți!”. Am ordonat să nu se mai tragă. Pe trapa ABI-ului a ieșit un plutonier major de la trupele de securitate care mi-a spus că au fost trimiși de șeful lor la Consiliul Județean, deoarece consiliul este ocupat de teroriști... în seara zilei de 23.12.1989, atât militarii mei, cât și cei de la Școala de ofițeri au deschis focul asupra unei Dacii, de culoare albă, ce se deplasa spre CJ. Au fost uciși doi civili și rănită o femeie. Militarii care au tras au spus că din mașină nu s-a deschis focul asupra lor... În dimineața zilei de 23.12.1989 am primit ordin de la col. Vaida că avem voie să dăm arme la persoanele civile, pe bază de buletin. Am dat 4 sau 6 pistoale mitralieră... un incident care s-a întâmplat în unitate a fost când un militar în termen s-a auto împușcat.”

6. Martorul S.N (dosar Braşov, vol.1, fila 140), audiat la 01.11.2006 a precizat : *”În decembrie 1989 eram angajat al Întreprinderii de Autocamioane Braşov... la 22.12.1989 am aflat că gen. Florea a fost ales în fruntea unui comitet judeţean de organizare. La orele 18:00 s-a auzit că în Bucureşti se executa foc asupra manifestaţilor şi imediat s-a hotărât să întărim paza obiectivelor mai importante din Braşov pentru a le apăra de **terorişti şi forţele fidele fostului regim**. Eu şi colegii din apropiere am hotărât să mergem la uzină unde, până în dimineaţa de 23.12.1989, am reuşit să facem funcţionale 5 TAB-uri. **Am stabilit echipajele formate din muncitori, pentru fiecare TAB. Eu am plecat în echipajul nr. 3, am mers în faţa CJ unde se trăgea. Imediat ce am ajuns în zonă a încetat focul. Într-una din zilele următoare, echipajul nr. 1 a fost trimis la Şcoala de ofiţeri din Bartolomeu, să ridice muniţie. **Colegii mei au fost întâmpinaţi cu foc de armă automată. În acel incident a fost ucis din eroare un preot care se deplasa pe stradă cu maşina personală...** Am efectuat zeci de misiuni de patrulare. Într-o misiune de acest gen, echipajul nr. 2 a fost trimis în zona rafinăriei. Colegii mei din TAB au auzit că se trage în TAB. **Au identificat nişte tineri, adolescenţi, care aveau arme şi care au tras din curiozitate în TAB pentru a se convinge dacă trece glonţul prin blindaj.**”***

7. Martorul N.G, audiat la 20.11.2006 (dosar Braşov, vol.3, fila 44) a declarat următoarele: *”În decembrie 1989 eram angajat în funcţia de tratamentist la Uzina 2 Braşov... La 22 decembrie 1989 am văzut cum dispozitivele de apărare din jurul Consiliului Judeţean se retrăgeau... după o oră de la anunţul fugii soţilor Ceauşescu au început să pătrundă revoluţionari în clădirea CJ... la un moment dat, am auzit că **s-a spart magazia de armament de unde s-au luat pistoale mitralieră AKM. Am văzut foarte mulţi revoluţionari în sediu cu arme de acest gen...** la scurt timp l-am văzut pe gen. Florea care se instalase în biroul primului secretar. Acesta preluase comanda întregii activităţi din CJ şi era acceptat de majoritatea celor de acolo. O dată cu apariţia acestuia am văzut cordon de militari M.Ap.N de la Vânătorii de Munte care erau echipaţi de război şi care au ocupat poziţie în jurul clădirii. De asemenea, militarii se instalaseră în apropierea Primăriei... **De la televizor am auzit că Braşovul este atacat de terorişti, cu toate că până în acel moment nu se auzise niciun foc. Civili înarmaţi din sediu au început să ocupe poziţii de tragere la ferestre. În jurul orelor 02:00 a fost trimis de gen. Florea la Primărie pentru ca toţi civilii din Primărie să fie aduşi la sediul CJ, fără ca gen. Florea să ofere vreo explicaţie. În faţa Primăriei erau militari M.Ap.N înarmaţi, întinşi pe burtă şi orientaţi cu spatele la Primărie. Singurii civili găsiţi acolo erau portarul M.F şi arhitectul şef al oraşului pe nume C. Portarul şi-a dat acordul să meargă cu mine, dar a început să se tragă în toate direcţiile în stradă. **Am văzut cum se trăgea spre Primărie de la penultimul etaj al Hotelului Capitol. Militarii au executat şi ei foc spre acea cameră, care cred că a fost distrusă.**”***

8. Persoană vătămată B.I a declarat la 08.11.2006 (Dosar Braşov, vol.3, fila 84) următoarele: *”În decembrie 1989 eram angajat la poştă din Braşov... În 22.12.1989 mi s-a propus să merg la centrala telefonică a CJ să asigur telecomunicaţiile... se înserase, iar de afară a venit un civil cu zvonul că se aud focuri de armă din diverse locaţii din mun. Braşov. La cererea gen. Florea am încercat să efectuez o legătură cu TVR. **La scurt timp, în programul TVR am auzit că se trage în mun. Braşov, inclusiv din clădirea PTTR. Am sunat la servicii, iar colegii mi-au spus că nu se trage în şi din acea clădire, că ştirea e falsă. Mi-au spus că au început să apară apeluri anonime, că sunt atacaţi de terorişti, că apa e otrăvită...**”*

9. Martorul M.I la 30.11.2006 (dosar Braşov, vol.4, fila 1) a declarat: *”La 22.12.1989 eram la servicii (Rulmentul Braşov). Am luat legătura cu colegii şi am stabilit ca fiecare să facă un plan de mobilizare generală a celor de încredere... am ajuns în zona CJ la orele 10:00 ... militarii echipaţi în uniforme kaki s-au retras în mod organizat, o dată cu anunţul că soţii Ceauşescu au fugit... La un moment dat în sediu l-am văzut pe gen. Florea care a preluat comanda tuturor activităţilor din judeţ... **am văzut cum unii revoluţionari tineri şi cadre M.Ap.N au spart magazia gărzilor patriotice... cei care au primit arme au fost postaţi la unele ferestre de la etajul 1.** La ordinul gen. Florea am ieşit în stradă pentru a verifica Hotelul Parc şi Şcoala de partid. M-a surprins acel ordin prin care eu, singur, un civil neînarmat, eram trimis la nişte obiective atât de importante să le verific. Ulterior, am realizat că în perioada în care eu trebuia să fac această verificare a început să se tragă în zona centrală. Din acest motiv am mers în spatele Primăriei, unde am găsit un căpitan de armată căruia i-am cerut sprijin pentru această activitate. Şi căpitanul respectiv a rămas surprins de misiunea primită de mine şi chiar l-a înjurat pe gen. Florea... **În stradă, am văzut militari M.Ap.N pe trotuarul din faţa Hotelului Capitol,** dar şi în faţa CJ, baricadaţi după nişte saci de nisip. Am observat că militarii M.Ap.N din sediul CJ, de la parter, executau foc spre clădirea Modarom şi toate celelalte clădiri din apropiere... în timp ce ne aflam la colţul străzilor Colinei cu Eminescu s-a tras asupra noastră. Am discutat cu militarii care se aflau pe blocul de pe colina de lângă Vila nr. 8, care ne-au sus că se trage înspre noi dinspre Cetate. **Am verificat casele din zonă, dar nu am găsit pe nimeni. Locatarii ne-au spus că nişte civili, tineri, au fost mai devreme în zonă cu arme.”***

10. *Jurnalul acţiunilor de luptă* aparţinând UM 0391 Braşov (*Jurnale acţiuni de luptă*, pg.5) arată că, în data de 23.12.1989, în intervalul orar 14:30 – 16:00, au fost executate „Acţiuni în zona Spitalului şi Parcului din Tractorul şi Întreprinderii de Rulmenţi Braşov, unde **persoane civile înarmate trag cu armamentul, din proprie iniţiativă, în diferite direcţii.** Civili au fost dezarmaţi şi obligaţi să predea armamentul şi muniţia. Acţiuni pentru identificarea, descoperirea şi reţinerea persoanelor civile înarmate care acţionau în zona Parcului Central, Dealului Cetăţii şi a străzilor adiacente.”

11. Martorul C.N,17.10.2018, (vol.IV – Declaraţii, f.140-148) a relatat că „În decembrie 1989 am îndeplinit funcţia de comandant al Batalionului 20 Vânători de munte – Ghimbav, având gradul de căpitan (...) Din câte cunosc, **în Braşov începând cu data de 22.12.1989 a început să se tragă. (...) Multe persoane au murit din eroare, din greşală, s-au împuşcat unii pe alţii, coroborat cu faptul că toate persoanele aveau armament luat inclusiv pe cartela de pâine.** La inventarul de la sfârşitul anului 1989 nu am avut armament lipsă, însă muniţie consumată am avut. **Militarii aflaţi în paza obiectivelor strategice, rafinărie, tipografie, au tras în presupuşi terorişti.”**

12. Martorul L.I, 11.07.2018 (vol.IV – Declaraţii, f.1-12) a relatat: „În decembrie 1989 ocupam funcţia de comandant al Unităţii Speciale 0391 Braşov **aparţinând Comandamentului Trupelor de Securitate** (...) Am fost sunat de maiorul R., comandantul unităţii de căi ferate, care m-a informat că maiorul L a luat măsuri de instalare a unui **tun antitanc** pe strada de acces către unitatea noastră, **tunul era orientat cu ţeava către poarta unităţii noastre.** Mi-a spus că militarii cară muniţie la tun şi că au încărcat tunul cu proiectile de război. I-am mulţumit maiorului R., i-am ordonat să nu mai discute cu altcineva, apoi am ordonat unui grup de ofiţeri de Stat Major sub comanda maiorului C.T.

care împreună cu plutonul antiterorist s-au deplasat prin spatele unității CFR și au ieșit prin spatele tunului instalat și **prin surprindere au capturat tunul și echipajul, au ridicat lăzile cu muniție. Echipajul era format din 4 militari. Am ținut echipajul militar sub paza. M-am urcat în mașină și am mers să protestez împotriva acestor acțiuni de diversiune. Ajuns în biroul fostului prim secretar am constatat că acolo se aflau gl. Florea și un nucleu de vreo 12 revoluționari, toți vorbeau. Am raportat gl. Florea că protestez împotriva acțiunilor de diversiunea care s-au petrecut împotriva unității mele și atunci a intervenit un inginer pe nume S.V. care mi-a spus că sabotez Revoluția, respectiv că am refuzat să le distribu armament și muniție revoluționarilor care luptau împotriva teroriștilor. L-am întrebat dacă știe cum se distribuie armament și muniție civililor și mi-a spus că nu are timp de discutat teorie. Eu i-am spus acestuia că trebuie îndeplinite 5 condiții pe care le știam din pregătirea mea de luptă și din experiența funcțiilor îndeplinite, respectiv că armamentul se predă pe bază de act de predare-primire delegatului competent, se dotează subunități constituite, aceste subunități trebuie conduse de cadre competente cu pregătire specifică și că aceste subunități dotate cu armament și muniție trebuie coordonate într-o concepție unitară pentru prevenirea evenimentelor în localități. Nici una dintre cele 5 condiții nu a fost îndeplinită și de aceea am refuzat să distribu armament și muniție. Fac precizarea că în drum spre fostul C.J. de Partid am văzut pe străzi militari izolați, mai mulți civili cu arme în mână, unii în stare de ebrietate, care trăgeau oriunde vedeau lumină, considerând că sunt teroriști. În această împrejurare m-am adresat gl. Florea și i-am spus că el va răspunde de morții și răniții care vor rezulta din înarmarea civililor.**

13. Martorul L.H.E, audiat în 18.01.2007, fila 161 – vol. 20 Brașov a declarat: ”**În decembrie 1989 eram șofer la Formațiunea Civilă de Pompieri Brașov... La 22.12.1989, după retragerea militarilor, am pătruns în sediul CJ... Am urcat la etajul 1, la stația de amplificare și ne-am adresat mulțimii... S-a propus ca la conducerea noului comitet să vină gen. Florea, întrucât era comandantul garnizoanei Brașov și avea experiență... Am ajuns la sediul Securității în jurul orelor 14:00... am intrat în clădire și la etajul 1, în secretariat, am văzut pe o masă mai multe arme de modele și calibre diferite... Cpt. Toader mi-a lăsat câțiva militari în termen pentru a mă sprijini... Am luat un autoturism ARO, l-am dus la sediul CJ, iar acolo manifestații văzând că are număr de înmatriculare de București, cu trei cifre, l-au devastat... În jurul orei 16:00, la sediul Securității a venit gen. Florea. Cpt. Andone mi-a spus că la recomandarea cpt. Toader va trebui să-l însoțesc într-o deplasare în loc. Dumbrăvița și Vlădeni, la depozitele de armament și muniție ale Securității. Am decis să luăm o ambulanță Dacia, aparținând Securității. Am plecat împreună cu cpt. Andone, un subofițer de la Vânătorii de Munte și un caporal. Pe drum, până la ieșirea din Brașov am fost opriți de câteva filtre și am observat că civilii aveau arme. La Dumbrăvița am pătruns în unitate, unde am discutat cu comandantul unității. I-am spus să sigileze depozitele, să nu distribuie armament și să nu le permită subordonaților să părăsească unitatea... Am revenit în Brașov. În jurul orei 02:30 am auzit primele focuri de armă, însă nu am putut realiza de unde se trage... Un grup de civili a forțat intrarea depozitului de armament de la sediul Securității. **Au pătruns atât civili, cât și militari, luând arme și muniție, fără a exista o evidență.** Am văzut un adolescent care avea un pistol de calibru 9 mm, pe care l-am dezarmat. **Din biroul unde se aflau armele, am luat un BB cu un încărcător plin. De aici, se distribuiau arme către civili...** La intersecția**

străzilor Postăvaru cu Politehnicii **m-am întâlnit cu un civil care avea un pistol model TT. L-am dezarmat... în cursul dimineții am efectuat o scotocire a Liceului Unirea, deoarece s-a auzit că de aici se trage în sediul CJ. În incintă nu am găsit nicio persoană. Am efectuat și o scotocire a sediului Facultății de Mecanică însă, de asemenea, nu am găsit nimic suspect... M-am întâlnit cu un individ civil care ne arăta miezul unui cartuș, spunându-ne că provine de la o armă model UZI, care nu era în dotarea armatei. Eu, cunoscând din armată că acel miez era de la cartușele de calibru 7,62 mm, l-am contrazis, însă susținerea acestuia crease deja panică în rândul militarilor și civililor... în cursul serii de 23.12.1989 mai mulți civili au spart Shop-ul aflat la parterul Hotelului Postăvaru, de unde au sustras băuturi alcoolice și țigări. În cursul serii, un civil aflat sub influența băuturilor alcoolice s-a împușcat accidental în picior... În noaptea de 23/24.12.1989 s-a tras intens dinspre sediul CJ spre Modarom. Militarii de la CFR mi-au spus că din Modarom se trăgea. Pentru a avea o poziție mai bună, împreună cu cpt. Lungoci și 10-20 de militari am intrat în clădirea Facultății de Mecanică și prin pod am ajuns la latura dinspre Modarom. Am scos câteva țigle pentru a putea observa clădirea Modarom. Am văzut persoane mișcându-se la ultimul etaj și pe acoperiș și l-a îndemnat cpt. Lungoci am deschis focul. S-a executat câte o rafală de fiecare armă, după care am încetat. Înainte de a deschide noi focul au tras cei din fața CJ. Am rămas în pod până când a început să se lumineze. Am ieșit în picioare pentru a observa ce se întâmplă, prin spărturile create în acoperiș și am văzut o grupă de 4-5 militari conduși de un ofițer, pe strada Republicii. Au spus că făceau parte din UM 01107 de la Predeal și că intră în Modarom pentru a verifica clădirea. Le-am spus că le vom asigura acoperirea și au intrat. La scurt timp, în clădire s-au auzit câteva focuri de armă... Imediat, dinspre CJ s-a deschis focul spre Modarom... cpt. Lungoci sau eu, nu îmi amintesc exact, am aruncat o grenadă defensivă, pe care o luasem de la sediul Securității, pe strada Republicii. Grenada a provocat un zgomot puternic. Datorită acestui zgomot, focurile au încetat, iar militarii au ieșit din Modarom. Câțiva civili au venit în fugă spre Modarom și unul dintre aceștia l-a lovit cu o bâtă pe unul dintre militari în zona feței. Am rămas în pod pentru a observa zona, iar în cursul dimineții de 24 decembrie am văzut cum mai mulți civili și militari de la trupele de securitate în alergau în apropierea cimitirului din spatele garajului PCR pe un alt individ. Acest lucru l-am văzut prin binoclu... ulterior, am aflat că cel în cauză ar fi fost Molan. Am văzut că acesta prezenta urme de violență la nivelul feței... un subofițer a văzut că aveam asupra mea două arme și a strigat că sunt terorist. Subofițerul mi-a luat armele și m-a condus la gen. Florea. Mi s-a spus să aștept în secretariat. La scurt timp a venit un alt civil, de asemenea sub escortă. În birou a venit și lt. Șimon care a spus că ne va executa personal pe toți civilii. Din biroul gen. Florea a ieșit CV care a spus că toți suntem teroriști și că se va ocupa de executarea noastră. Am intrat în biroul gen. Florea, care mi-a spus că pot să-mi iau BB-ul și să mă întorc la sediul Securității. Am plecat la sediu, unde l-am întâlnit pe NN, armurier, care mi-a dat un pistol Carpați cu încărcătorul plin și o uniformă de gărzii patriotice... Cred că în 24 sau 25 decembrie la sediul Securității a venit gen. Florea care mi-a cerut cheile de la arhivă. Inițial, am refuzat să-i dau cheile, dar văzând că duce mâna la centură am cedat și i le-am înmânat. L-am urmărit să văd ce face și l-am văzut când a intrat în arhivă având scurta militară descheiată. După aprox. 30 minute, a ieșit având scurta încheiată și ambele mâini în buzunare, părând că susține ceva sub haină... După acest eveniment**

am fost criticat de mai mulți ofițeri de securitate, care mi-au reproșat că i-am dat cheile gen. Florea, deoarece acesta era supravegheat de organele de securitate și cu siguranță și-a sustras dosarul său. Le-am spus că îmi fusese teamă pentru viața mea.”

Și acest martor descrie eficient atmosfera din municipiul Brașov. Din declarație reiese mentalitatea și comportamentul civililor înarmați care, fiind convinși că există teroriști, s-au implicat cu bună credință dar în mod haotic și neprofesionist în lupta împotriva acestui presupus dușman.

14. La rândul său, martorul lt.maj. O.D, audiat la 28.03.1990, fila 20-vol 49 Brașov a declarat:”*În 1989 eram ofițer activ la U.M. 0391 Brașov. În noaptea de 22/23 decembrie mă aflu în sediul unității. Atât eu, cât și celelalte cadre militare, cunoșteam din emisiunile de televiziune că vechea putere de stat fusese înlăturată. În dimineața zilei de 23 decembrie, în jurul orelor 06:00 eu și mr. D plus 38 de militari în termen, îmbrăcați în uniforme de miliție, deoarece făceam parte din compania de miliție, am plecat cu un autocamion din unitate. La plecare nu ne-a spus nimeni ce misiune aveam, însă întrucât **am aflat la TV că în țară ar acționa elemente teroriste**, am bănuț că în legătură cu acestea eram și noi duși pentru a îndeplini o misiune... Militarii în termen erau cu toții înarmați cu pistoale mitralieră... Autocamionul a oprit la intersecția dintre str. Lungă și Cinematograful Astra, unde am debarcat. **În acea zonă erau mai mulți civil înarmați care trăgeau spre un imobil** ce se afla pe dealul de peste drum de Casa Armatei. Nu pot afirma dacă din acel imobil se trăgea, deoarece nu am văzut aceasta, dar civilii susțineau că de acolo s-ar fi tras... Un grup de aprox. 5 civili a plecat pe coama dealului, la imobilul de unde susțineau că se execută foc... Militarilor în termen le-am spus să nu execute foc decât la ordinul nostru. **Civilii înarmați continuau să execute foc asupra imobilului anterior amintit, dar precizez că eu am privit spre acel imobil, însă nu am observat ca de acolo să se fi executat foc...** În jurul orelor 09:00, în timp ce mă aflu în spatele Consiliului Municipal, am auzit foc intens în zonă și atunci am observat că o grupă de militari în termen, vânători de munte, executau foc spre zona Hotelului Capitol. **M-am deplasat la ei și le-am cerut să nu mai tragă, deoarece în zona din fața Hotelului Capitol erau militari în termen din unitatea noastră.** După ce le-am cerut eu aceasta și ei nu au mai tras. Fac precizarea că, am privit și spre Hotelul Capitol și declar cu toată siguranța că la acea oră nu se executa foc nici din Hotelul Capitol, nici din clădirile alăturate. **În jurul orelor 10:30, mr. D și câțiva militari în termen au intrat în Hotelul Capitol pentru a-l controla. În timp ce aceștia se aflau în Hotelul Capitol, am auzit din nou focuri de armă. După un timp, cred că după cel puțin 30 minute, am observat ă la ultimul etaj al Hotelului Capitol, la o fereastră a fost scos un cearceaf alb, moment în care civilii din zonă strigau că se predau teroriștii. Precizez însă, că atunci când am văzut cearceaful am văzut că acolo era și un militar în termen din unitatea noastră, apoi alți militari și mr. D mi-au confirmat că ei au scos cearceaful pe geam deoarece se trăgea spre Hotelul Capitol în timp ce ei erau acolo. Mr. D și militarii în termen mi-au spus ulterior că nu au găsit teroriști în Hotelul Capitol. În jurul orelor 12:30, în urma strigătelor civililor în sensul că ar fi fost un terorist pe biserica de lângă Teatrul Dramatic, m-am deplasat în acea zonă și am văzut că pe acoperișul bisericii era un civil, neînarmat, respectiv avea ceva în mână, dar care cred că era un băț și chiar l-am recunoscut pe aceasta ca fiind un tânăr care locuiește în apropierea imobilului în care locuiesc eu și care se numește Vasile. Cineva a tras spre tânăr, deoarece am văzut că a fost lovit zidul turlei bisericii. Aceasta s-a întâmplat***

deoarece lumea striga că pe biserică se află un terorist. Tânărul a coborât de pe biserică, iar un militar în termen mi-a spus că acel tânăr se afla de fapt acolo împreună cu alți militari pentru a controla dacă este sau nu cineva în biserică. Cam în același timp, un civil de la garajul partidului mi-a spus că în imobilul garajului este un om mort. Am remarcat că acesta era împușcat în zona ochiului drept și avea cca. 55 de ani... Din discuțiile purtate cu o parte din personalul garajului am înțeles că civilul omorât făcea parte tot din personalul garajului și că înainte de a fi împușcat privea pe fereastră. Am remarcat că pe garajele din curtea fostului garaj a partidului se aflau civili înarmați, dar atunci nu trăgeau.”

15. Martorul D.M - doctor în științe militare, audiat la 08.02.2006 (dosar Brașov, vol.1, fila 165): *”În legătură cu evenimentele din 1989 desfășurate în Brașov arăt că... din discuțiile ofițerilor superiori au ajuns toți la aceeași concluzie și anume că s-au împușcat între ei... precizez că toată analiza operațiunilor militare a fost făcută de mine, cu atât mai mult cu cât sunt doctor și științe militare și pot să mă pronunț avizat în legătură cu victimele și morții din zilele respective... Pot clarifica absolut toate problemele de ordin militar. Menționez că Revoluția din 1989 m-a prins cu organele de securitate la poartă care mă urmăreau din anul 1984, eu fiind chiar arestat de ministrul Postelnicu. Motivele arestării mele au fost ca urmare a unor discuții contradictorii cu Postelnicu, în legătură cu o delegație străină în care urma să fie prezent și Nicolae Ceaușescu... Din discuțiile purtate cu toate cadrele militare, cât și cu gen. Florea mi-am putut forma o viziune asupra activităților militare care s-au desfășurat în decembrie 1989”.*

Întregul material probator administrat, inclusiv cel aflat în volumele intitulate ”Brașov”, demonstrează că inclusiv la Brașov, focul fratricid generat de psihoza securist-teroristă a fost cauza survenirii de decese și răniri prin împușcare (vol II-IV). Nu există probe relevante care să susțină altă concluzie.

G. CRAIOVA

Pe fondul aceleiași psihoze, a lipsei de cooperare între formațiuni, subunități militare, a necunoașterii misiunilor de luptă, cât și a executării unor trageri la întâmplare s-au produs regretabile situații de foc fratricid, soldate cu pierderi de vieți omenești și răniri.

În Craiova focarele s-au constituit, desigur, în zona unităților militare. Concentrarea acestora, cât și specificul arhitectural din imediata vecinătate (mai multe blocuri turn de 9 și 10 etaje), au contribuit din plin la accentuarea haosului. Dominarea netă a cazarmilor de către aceste blocuri, concomitent cu propagarea știrilor despre existența unor trăgători de elită situați pe acoperișurile acestora, au dus la deschiderea focului în tiruri susținute la nivelul fiecărei unități, fără o cooperare cu celelalte unități. De multe ori, militarii unor grupe de căutare a teroriștilor au apărut intempestiv în diverse locuri, fiind confundați cu teroriștii, deschizându-se focul asupra lor.

Analiza dosarelor înregistrate la Parchetul Militar Craiova arată că, urmare a tragerilor efectuate de militari asupra autoturismelor care din diferite motive nu au oprit la somație au decedat 6 persoane și au fost rănite alte 10. În locuințe au fost ucise 2 persoane și rănite 7 persoane, în timp ce pe stradă au fost ucise 3 persoane și rănite alte 4. Din cauza accidentelor survenite ca urmare a mănuirii defectuoase a armamentului a decedat 1 civil

și au fost răniți 5 militari, iar ca urmare a unor împușcări accidentale, a decedat 1 militar și au fost rănite 17 persoane.

În Craiova, 27 de persoane suspecte au fost reținute de către cetățeni, pe stradă ori în unele imobile, fără o temeinică motivare. În niciunul din cazuri nu s-a găsit asupra acestora arme, muniții, înscrisuri, echipament ori alte obiecte care să conducă la incriminarea lor. Nu au fost reținuți cetățeni străini, cu excepția unui cetățean sirian, medic stagiar în România, în sarcina căruia nu au fost reținute aspecte penale. Nu au fost găsite arme, muniții, înscrisuri ori echipamente în apartamente sau imobile.

Întregul material probator administrat, inclusiv cel aflat în volumele intitulate "Craiova", demonstrează că inclusiv în acest oraș, focul fratricid generat de psihoza securist-teroristă a fost cauza survenirii de decese și răniri prin împușcare (vol II-IV). Nu există probe mai presus de orice îndoială care să releve altă concluzie.

H. TIMIȘOARA

Parchetul Militar Timișoara a înregistrat un număr de 41 de dosare penale, întocmite ca urmare a incidentelor soldate cu morți și răniți, după data de 22 decembrie 1989.

Așa cum rezultă din dosarele întocmite, în intervalul 22-26 decembrie 1989, la Timișoara, în condiții similare celor întâlnite în alte localități din teritoriu, dominate de psihoza securist-teroristă, au survenit frecvente cazuri de deschidere a focului de către deținătorii de armament, militari și civili.

Spre exemplificare, în noaptea de 22/23 .12.1989, civilii D.M., S.I. și S.I. s-au deplasat pe Calea Aradului din Timișoara, înspre centru, trecând prin dreptul Poligrafiei Timișoara, păzită de un detașament de militari. Cei trei s-au oprit lângă viaductul de cale ferată de lângă Poligrafie, deoarece la sol era căzută o cutie cu medicamente. Militarii aflați în pază au apreciat că cei trei sunt teroriști și că urmează să mineze viaductul, deschizând focul asupra lor.

În 25.12.1989, civilul E.P. s-a prezentat la locul său de muncă, respectiv o secție a ICRAL Timișoara, situat vis-a-vis de cazarma Oituz din Timișoara. Secția fiind închisă, victima a încercat să pătrundă prin efracție în interior. Fiind considerat terorist de către militarii aflați în paza cazarmii, s-a deschis focul împotriva sa, fiind împușcat mortal.

Pe fondul schimburilor de focuri produse în oraș au existat și victime rănite întâmplător de gloanțe rătăcite. Ca exemplu este cazul minorului I.C. rănit prin împușcare în locuința sa de un glonț care a pătruns prin fereastră, ceea ce nu este de natură să surprindă, dată fiind cantitatea mare de muniție consumată în acele împrejurări.

Întregul material probator administrat, inclusiv cel aflat în volumele intitulate "Timișoara", demonstrează că și în acest oraș, focul fratricid generat de psihoza securist-teroristă a fost cauza survenirii de decese și răniri prin împușcare, începând cu după-amiaza zilei de 22 decembrie 1989. Nu există probe relevante care să releve altă concluzie.

I. TÂRGU-MUREȘ

Parchetul Militar Târgu-Mureș a înregistrat, începând cu data de 22 decembrie 1989, un număr mult mai redus de incidente. Astfel, soldatul M.I.M. din cadrul UM 01244

Târgu-Mureș, în timp ce executa el însuși, împreună cu subunitatea sa, foc spre un autoturism în care se considera că sunt teroriști, a fost împușcat mortal de cadre ale UM 01980 Câmpia Turzii, care au tras după același autoturism. Din rândul ocupanților autoturismului, considerați eronat ca fiind teroriști, au fost răniți 3 civili, dintre care 2 foarte grav.

La nivelul acestui parchet s-au înregistrat și alte dosare privind morți și răniți, pe fondul evenimentelor revoluționare desfășurate după căderea regimului Ceaușescu, care înfățișează o situație aparte. Astfel, în dosarul nr. 109/P/1990 au fost trimiși în judecată 3 inculpați, în stare de arest, pentru uciderea în apartamentul său, la 22.12.1989, a șefului postului de miliție Zetea, jud. HR. - plt.D.G., prin împușcare cu propria sa armă de care a fost deposedat, prin înjunghiere și lovire la cap cu un grătar metalic. Celelalte dosare în care au fost uciși polițiști și un ofițer de securitate în aceleași împrejurări, au fost întocmite de către Parchetul de pe lângă Tribunalul Județean Harghita.

Întregul material probator administrat, inclusiv cel aflat în volumele intitulate "Târgu-Mureș", demonstrează că inclusiv în acest oraș, focul fratricid generat de psihoza securist-teroristă a fost cauza survenirii de decese și răniți prin împușcare, începând cu după-amiaza zilei de 22 decembrie 1989. Nu există probe mai presus de orice dubiu care să releve altă concluzie.

J. ARAD

Parchetul Militar Oradea (care avea competență teritorială pentru județul Arad) a înregistrat un număr de 31 de dosare, întocmite ca urmare a decesului a 19 persoane și a rănirii altor 39. Incidentele au avut loc în principal în municipiul Arad, unul singur producându-se în orașul Lipova, jud. Arad. În Arad s-au desfășurat în perioada 22-25 decembrie 1989 evenimente similare celor din întreaga țară. În jurul orelor 16:00 din ziua de 22 decembrie 1989, forțele Armatei au preluat controlul sediului fostei securități. La preluare, ca și pe parcursul zilelor următoare, nu au rezultat cazuri de implicare a cadrelor fostei securități din Arad la acțiuni de natură teroristă. Tragicele situații de foc fratricid au debutat în seara aceleiași zile și s-au soldat cu victime omenești (...) la Arad fiind înregistrate 19 decese și 38 de răniți.

Civili înarmați au provocat aceleași mari probleme. La fel, cadre ale armatei aflate în diverse misiuni care, în lipsa unor ordine clare, dar și pe fondul confuziei și al psihozei generale cu privire la terorism au executat foc din proprie inițiativă. Zvonurile cu privire la existența teroriștilor au fost mult amplificate de prezența inițială în Arad a generalilor Nuță și Mihalea și a grupului care îi însoțea.

Zona centrală din Arad a fost marcată de multe situații generate de trageri la întâmplare în cursul zilei și a serii de 23.12.1989, când militarii din dispozitive au tras asupra unor ținte nedefinite, generând riposta și reacția unor luptători aflați în puncte de apărare ale zonei. Noaptea, gloanțele trase produceau scânteii la ciocnirea de obiecte dure (piatră sau metal) fapt care i-a indus în eroare pe unii militari care, convinși că sunt semne de foc la gura țevii, au continuat să tragă deși nimeni nu riposta.

Întregul material probator administrat, inclusiv cel aflat în volumele intitulate "Arad", demonstrează că și în acest oraș, focul fratricid generat de psihoza securist-teroristă

a fost cauza survenirii de decese și răniri prin împușcare, începând cu după-amiaza zilei de 22 decembrie 1989. Nu există probe mai presus de orice dubiu care să releve altă concluzie.

K. CONSTANTA

Parchetul Militar Constanța s-a confruntat cu un volum însemnat de cauze ce au apărut drept consecință a uciderilor și rănilor de persoane, survenite după 22 decembrie 1989. În condițiile focului fratricid, multe persoane au fost lovite de gloanțe.

Inducerea în eroare resimțită în Constanța, exercitată de factorii decizionali ai CFSN și CMS rezultă eficient din declarația martorului P.A, contraamiral, în decembrie 1989 adjunct al ministrului transporturilor (11.06.2018, vol. V *Declarații*, pag.238-245), care a precizat următoarele : *„După orele 12.00 ale zilei de 22 decembrie 1989, atât pe telefonul de oraș cât și pe telefonul operativ au început să sune diverse persoane care mă informau cu privire la diverse activități ostile. De exemplu, am fost anunțat că personalul unor nave libiene ancorate în Portul Constanța urma să desfășoare activități ostile. Apoi, scafandrii autonomi ce urmau să mineze marile nave, desant aerian la Capul Midia, atacuri terestre, atacuri aeriene etc. Aceste informații, coroborate cu ce se transmitea la televizor, au facilitat ca în mod rapid să se instaureze o adevărată psihoză teroristă. Eram așa de stresat, încât în mai multe nopți la rând, am ordonat întunecarea portului și scoaterea navelor petroliere din radă(...) Toate informațiile care anunțau scenariile alarmiste s-au dovedit false(...) Opinia mea este că beneficiarii diversiunii, în ansamblul ei, sunt cei care au preluat puterea în stat, începând cu 22 decembrie 1989. Consider că Direcția Informații a Armatei avea capacitatea de a gândi, planifica și executa întreaga diversiune (...) Exclud amestecul militar extern.”*

La fel, declarația martorului F.V, ofițer la *Centrul de Instrucție al Marinei Militare*, care a relatat următoarele: *„În ziua de 23 decembrie, dimineața, s-a primit pe firul scurt, la gruparea operativă a unității, o informație de la Divizia Maritimă, conform căreia dinspre Călărași au trecut Dunărea cu bacul, două autobuze cu teroriști, care se îndreaptă spre Mangalia. Am realizat că este vorba despre un scenariu din planul de difuzare a informațiilor către inamic. Diferența consta în aceea că, acum aveam de-a face cu autobuze și nu cu blindate și că veneau de la Călărași și nu din Bulgaria.”* (vol. III – *Declarații*, pag.116-122)

Analiza volumelor intitulate ”Constanța”, relevă inclusiv că în noaptea de 23/24 decembrie 1989, echipajul unei șalupe de remorcare și salvare a UM 02132 Mangalia, a avut misiunea de a patrula pe apa lacului Mangalia pentru a depista scafandrii sau eventualele ambarcațiuni mici strecurate în zonă pentru ”acțiuni teroriste”. Misiunea șalupei respective nu a fost îndeajuns cunoscută de către celelalte efective militare existente în număr mare pe perimetrul lacului, pe uscat ori pe nave. În jurul orei 01:15, s-a deschis foc asupra șalupei cu diferite categorii de armament, din mai multe direcții, din partea formațiunilor de marină militară de pe perimetrul lacului, ca urmare a faptului că nu s-ar fi răspuns corespunzător de pe șalupă la un semnal de recunoaștere. În aceste condiții a fost împușcat mortal m.m. D.S. și au fost răniți soldații S.D. și V.I., din echipajul șalupei.

Totodată, la 23 decembrie 1989, au fost dislocate în zona Gării CFR călători Constanța mai multe formațiuni militare de la UM 02192 Constanța și de la UM 02145 Constanța, fără o suficientă coordonare între ele, ceea ce a făcut ca în seara aceleiași zile și

în noaptea următoare să se declanșeze în mai multe etape trageri la întâmplare cu armele automate din dotare, ca urmare a diferitelor zgomote sau mișcări care păreau suspecte. În asemenea condiții au fost ucise mai multe persoane în zona respectivă, inclusiv civilul S.P. care a traversat liniile de cale ferată. De asemenea, pe peronul stației CFR Constanța au fost împușcați mortal civilii D.A. și S.A. care, s-au deplasat la gară cu intenția de a pleca spre București cu trenul. La rândul său, a fost împușcat mortal plt. S.M., în curtea sediului Poliției Transporturi, aflată în apropierea gării, în condițiile în care în zonă se trăgea la întâmplare de către formațiunile militare. La aceeași dată și în aceleași împrejurări au fost răniți prin împușcare civilii C.T., G.E., R.M. și I.F. care fie s-au aflat întâmplător în zonă, fie s-au alăturat formațiunilor militare, încercând să le sprijine în acțiunile desfășurate împotriva unor presupuse elemente ostile.

Și în acest oraș, focul fratricid generat de psihoza securist-teroristă a fost cauza survenirii de decese și răniți prin împușcare, începând cu după-amiaza zilei de 22 decembrie 1989. Probatoriul administrat, inclusiv cel din volumele "Constanța", demonstrează această concluzie. Nu există probe mai presus de orice dubiu care să releve contrariul.

L. CLUJ-NAPOCA

Începând cu după amiaza de 22 decembrie 1989 în mun. Cluj-Napoca au fost rănite doar două persoane, explicatia fiind că aici populația civilă nu a fost înarmată și chiar dacă și în Cluj-Napoca s-a instalat psihoza, un element important pentru focul fratricid – civilii înarmați – a lipsit.

M. BRĂILA

În orașul Brăila, în seara de 22 decembrie 1989, ca urmare a avalanșei de informații referitoare la posibile acțiuni teroriste, UM 01032 Brăila a ocupat cu efective militare principalele obiective din municipiu. Noaptea de 22/23 decembrie 1989, precum și ziua de 23.12.1989, au decurs fără evenimente care să fi impus folosirea armelor de foc, cu excepția tragerilor executate de către UM 01319 Brăila, cu armament anti-aerian. Aceste trageri nu au determinat riposta celorlalte unități militare din zonă (...). În unitățile militare de pe raza municipiului Brăila, s-a transmis informația iminenței unui atac aerian terorist purtat de elicoptere ce veneau din direcția Ianca. Probele administrate au indicat faptul că în jurul orelor 19:30 din data de 23.12.1989, comandanții dispozitivului de apărare a Prefecturii, au transmis în mod repetat, printr-o stație de amplificare, apeluri către masa de demonstranți, aducându-le acestora la cunoștință iminența unui atac aerian. În jurul orelor 19:50 ale aceleiași zile, dispozitivul militar din zona Prefecturii a deschis focul necontrolat, spontan, asupra clădirilor din zonă, în cursul acestui incident pierzându-și viața 9 civili și fiind răniți alți 19. Cercetările au stabilit în persoana mr. H.R. de la UM 01267 Brăila, pe autorul acestui incident de tragere care, prin deschiderea involuntară a focului cu muniție trasoare, a generat reacția instantanee a militarilor din dispozitivul Prefecturii. **Anterior acestui foc de armă accidental, în mun. Brăila nu s-a deschis foc de armament ușor (...). Ulterior deschiderii focului în zona centrală, în mai multe locuri din mun. Brăila, cu precădere în zonele adiacente unităților militare și obiectivelor avute în pază de**

formațiuni MApN ori Gărzi Patriotice, s-au deschis tiruri intense ce au făcut ca în perioada 23-27 decembrie 1989 să fie înregistrate victime în rândul populației civile și a forțelor militare.

Și în Brăila, focul fratricid generat de psihoza securist-teroristă a fost cauza survenirii de decese și răniri prin împușcare, începând cu după-amiaza zilei de 22 decembrie 1989. Probatoriul administrat, inclusiv cel din volumele intitulate "Brăila", demonstrează această concluzie. Nu există probe mai presus de orice dubiu care să releve contrariul.

Urmărirea penală a vizat stabilirea cu acuratețe a stării de fapt existentă și în alte zone din București sau alte orașe ale României unde, începând cu după-amiaza zilei de 22 decembrie 1989 au fost înregistrate decese și răniri prin împușcare. Astfel, au fost analizate probele existente în volumele **„Jurnale de luptă”** (109 volume), **IMGB** (18 volume) **București FEA** (5 volume), **Casa Scânteii** (5 volume), **Sector 6 București** (1 volum), **Primăria Sector 5** (1 volum), **Pipera** (1 volum), **MICM** (1 volum), **Sector 4** (1 volum), **Danubiana** (4 volume), **Grivița Roșie** (1 volum), **Eroilor** (1 volum), **Palatul Primăverii** (2 volume), **Pantelimon** (1 volum), **SMC București** (1 volum), **Metrorex** (4 volume), **Domnești** (1 volum), **Gara de E** (1 volum), **Primăria Sectorului 3** (1volum), **Strada Eforie** (1volum), **Calea Moșilor** (1 volum), **Primăria Sectorului 2** (1 volum), **Spitalul CFR** (1 volum), **Casa Republicii** (1 volum), **Spitalul Colțea** (1 volum), **Piața Unirii** (1volum), **Spitalul Floreasca** (1 volum), **Primăria Sectorului 5** (1volum), **Fabrica de Glucoză** (1 volum), **Strada Beldiman** (1 volum), **Zona Antiaeriană** (1 volum), **Strada Lemnea** (1 volum) , **Buzău** (18 volume), **Brăila** (35 volume), **Hunedoara** (10 volume), **Dâmbovița** (11 volume), **Bistrița-Năsăud** (1 volum), **Piatra Neamț** (4 volume), **Slobozia** (7 volume), **Teleorman** (5 volume), **Reșița** (18 volume), **Suceava** (1 volum), **Râmnicu-Vâlcea** (1 volum), **Slatina** (2 volume), **Sibiu** (7 volume), **Maramureș** (2 volume), **Ploiești** (1 volum), **Mehedinți** (1 volum), **Tulcea** (1 volum), **Sinaia** (1 volum), **Harghita-Covasna** (2 volume), **Giurgiu** (4 volume), **Satu-Mare** (1 volum), **Gorj** (1 volum), **Călărași** (1volum), **Sălaj** (1volum), **Iasi** (1 volum), **Botoșani** (1volum), **Oradea** (1volum), **Cluj** (3volum), **Galati** (1 volum), **Focșani** (2 volume) **Ilfov** (4 volume).

Prin coroborare cu celelalte probe ale dosarului concluzia este aceeași. După 22 decembrie 1989 – orele 16.00, focul fratricid a cauzat survenirea de decese și răniri. Nu există probe apte să demonstreze că în intervalul 22-30 decembrie 1989 au existat teroriști sau orice altă forță care să desfășoare acțiuni ostile revoluției și revoluționarilor.

Analiza tuturor declarațiilor martorilor și persoanelor vătămate (mii de declarații) referitoare la intervalul 22-30 decembrie 1989 relevă că mulți dintre cei audiați (militari și civili) au relatat că în acest interval de timp au luptat, sub o formă sau alta, cu "teroriștii". Cu toate acestea, analiza în mod logic și loial a întregului probator al dosarului relevă că, sub imperiul psihozei securist-teroriste, aceste persoane au apreciat în mod viciat situațiile concrete în care s-au aflat. Realitatea este că nu există probe relevante ale existenței teroriștilor, în decembrie 1989.

Pentru edificarea asupra stării de fapt din intervalul 22-30 decembrie 1989 a fost administrată ca probă inclusiv „*Sinteza aspectelor rezultate din anchetele efectuate de parchetele militare in perioada 1990-1994, in cauzele privind evenimentele din decembrie*

1989”, întocmită de Secția Parchetelor Militare. Această analiză stabilește în mod pertinent că psihoza securist-teroristă și focul fratricid au fost cauzele deceselor și vătămarilor din intervalul 22-30 decembrie 1989. Nu au fost indicate persoanele care au generat și întreținut psihoza (materialul fiind întocmit în 1994, când la putere se aflau tocmai cei care ar fi trebuit trași la răspundere pentru inducerea în eroare) însă s-a argumentat fără dubii că psihoza a apărut și a fost amplificată de persoanele care au avut intervenții televizate și care au emis comunicate. Sinteza s-a întemeiat pe analiza temeinică a unui număr de **2317 cauze penale** având ca obiect uciderea sau rănirea unor persoane. Stările de fapt reținute prezintă o importanță majoră, mai ales că cercetările au fost făcute la relativ scurt timp după derularea evenimentelor. Deasemenea, sinteza a stabilit fără echivoc faptul că în decembrie 1989 nu au existat teroriști. Existența acestora nu a fost probată în niciunul din miile de dosare instrumentate în timp.

b. Lipsirea de libertate a unor persoane, începând cu după-amiaza zilei de 22 decembrie 1989

Pe fondul psihozei generată și acționată în mod sistematic de cei trei inculpați, în intervalul 22-30 decembrie 1989, un număr de 585 persoane nevinovate au fost suspectate de acte de terorism și reținute, în marile orașe ale României.

Situația acestor persoane, se regăsește în volumele II-IV ale rechizitoriului.

Cercetările efectuate în prezentul dosar au evidențiat că persoanele reținute ca fiind suspecte nu au fost surprinse în circumstanțe concrete, apte a demonstra efectuarea cu rea-credință a unor activități de tip terorist.

Datele obținute prin cercetările efectuate de parchetele militare ulterior Revoluției, au relevat că 1425 de persoane au fost reținute sub suspiciunea că erau securist-teroriste (*nu toate aceste persoane s-au constituit părți civile în dosar*). Dintre acestea, 820 de persoane au avut calitatea de militar, 580 au fost civili, iar 25 au fost cetățeni străini. Din rândul acestor persoane, 253 au aparținut MI, 547 au fost cadre ale DSS, 20 cadre ale MApN, restul de 605 fiind civili (români și străini). Cele mai multe rețineri au fost efectuate pe raza municipiului București (824 de persoane). Alte orașe ale țării unde s-au înregistrat astfel de conduite au fost: Sibiu, Timișoara, Brașov, Craiova, Cluj-Napoca, Bacău, Constanța, Oradea, Brăila, Slobozia, Târgu-Mureș și Iași.

Fără excepție, nu s-a putut dovedi că aceste persoane au efectuat într-adevăr acte de terorism. Toate persoanele reținute au fost ulterior eliberate. Unele au fost cercetate penal, fiind date 645 de soluții de neurmărire penală. Patru persoane au fost trimise în judecată, însă în sarcina lor a fost reținută infracțiunea de *deținere ilegală de armament* și nicidecum nu a fost probată vreo acțiune cu caracter terorist.

În legătură cu străinii reținuți, cercetările au relevat că au existat mai mulți cetățeni arabi (iranieni, sudanezi sau iordanieni) studenți la Facultatea de Medicină din București, care au fost reținuți, uneori în mod repetat, de populație, pentru simplul fapt că, judecând după aspectul lor, păreau a fi arabi și așadar, **conform aprecierilor celor care i-au reținut**, potențiali teroriști.

Edificator pentru modul în care s-au efectuat rețineri de persoane în zilele revoluției este inclusiv materialul existent în volumul 8 – *Jurnale acțiuni luptă*. Printr-un raport militar adresat comandantului Armatei I București, se arată cum au fost reținute în

capitală 89 de persoane suspecte de acte teroriste, antirevoluționare. Analiza acestui document relevă lipsa oricărui criteriu obiectiv privind reținerile respective. Importante sunt și consemnările din volumele dosarului intitulat „*Persoane Suspecte*” (3 volume).

Reține atenția faptul că, după dezinformarea imputabilă factorilor decizionali ai CFSN conform căreia cadrele fostei DSS sunt teroriste, toți componenții Direcției a V-a aparținând acestei instituții au fost reținuți, acțiune ce a debutat încă din seara zilei de 22 decembrie 1989. Printre cei reținuți s-a aflat inclusiv șeful Direcției, generalul Neagoe Marin, care a fost introdus în arestul sediului MApN. Cercetările ulterioare au demonstrat că toți aceștia nu au desfășurat acțiuni ”securist-teroriste”.

c. Existența unor fapte inumane generatoare de mari suferințe fizice sau psihice

Acest gen de fapte a fost exercitat asupra celor 409 persoane lipsite de libertate în incinta UM 01512 Sibiu (vol II-IV). Aici, începând cu data de 22 decembrie, sub suspiciunea neîntemeiată de securism-terorism, aceste persoane au fost supuse unor mari traume, în primul rând de natură psihică.

Situația acestor persoane, se regăsește în volumele II-IV ale rechizitoriului.

După ce inculpații Iliescu și Voiculescu, prin apariția televizată din seara zilei de 22 decembrie, au generat la nivel național psihoza securist-teroristă, civilii și militarii din Sibiu au intrat rapit sub imperiul acestei psihoze. Ulterior, conduita sistematică a aceluiași inculpați, dar și a inculpatului Rus Iosif au amplificat psihoza, până la cote uriașe.

Psihoza terorist-securistă din Sibiu a stat la baza lipsirii de libertate și a vătămării psihice grave a multor persoane, într-un mod aparte, prin comparație cu restul țării.

Așa cum s-a arătat, începând cu seara zilei de 22 decembrie, mulți lucrători de miliție și de securitate au fost imobilizați, de multe ori agresați și conduși la UM 01512 Sibiu, unde au fost reținuți, diferite perioade de timp, până când *Comisia de Anchetă*, care a funcționat în cadrul UM 01512 Sibiu, a dispus punerea lor în libertate, **după ce s-a constatat că niciunul nu a acționat împotriva Revoluției.**

Alte cadre MI și DSS s-au prezentat, benevol, ca urmare a comunicatelor tv și radio, la UM 01512 Sibiu sau au fost conduse de la domiciliile lor la aceeași unitate militară, unde au fost, de asemenea, reținute și cercetate.

Până la eliberare, în sala de sport a UM 01512 Sibiu și ulterior în bazinul de înot, desecat, au fost lipsite de libertate în mod abuziv peste 400 de persoane. Persoanele de sex feminin au fost reținute separat, într-un alt corp de clădire. Declarațiile persoanelor ce au suferit lipsirea de libertate relevă că acestea, pe perioada reținerii, au fost supuse unor acte extreme de violență fizică și psihică. Reținuții au fost umiliți și înfometăți în diverse moduri inumane. S-a recurs inclusiv la simularea într-un mod foarte realist, a executării persoanelor reținute. Au existat situații în care cadrele MI rănite și aflate sub îngrijire medicală la *Spitalul Municipal Sibiu*, au fost luate cu forța din această unitate medicală (*în pofida protestelor expresive și vehemente ale medicilor*) și introduse în bazinul de înot al UM 01512 Sibiu, fără asigurarea asistenței medicale necesare, situație în care o persoană a decedat.

Persoanele lipsite de libertate în incinta UM 01512 Sibiu au aparținut structurilor MI și DSS din Sibiu, inclusiv personalul civil al acestor structuri fiind reținut în mod abuziv și supus unor tratamente inumane.

Faptele inumane menționate s-au întins pe o perioadă îndelungată, având în vedere că ultimii reținuți au fost eliberați în februarie 1990.

Cercetările efectuate, au dus la eliberarea tuturor persoanelor astfel reținute, având în vedere că împotriva lor nu a existat nicio probă privind desfășurarea unor activități ostile Revoluției.

XII RAPORTUL DE CAUZALITATE ÎNTRE CONDUITELE INCULPAȚILOR ILIESCU ION, VOICULESCU VOICAN GELU, RUS IOSIF ȘI GRAVELE CONSECINTE SURVENITE ÎN INTERVALUL 22-30 DECEMBRIE 1989

Probatoriul administrat arată că în intervalul 16-22 decembrie 1989 – orele 12:06, totalul revoluționarilor decedați a fost de 153 persoane, au fost înregistrați 831 de revoluționari răniți, fiind lipsiți de libertate 890 de revoluționari.

Coordonarea represiunii a fost făcută de președintele Ceaușescu Nicolae (lider politico-militar al României), prin intermediul vârfurilor de comandă din cadrul MI-DSS și MApN. Au fost implicați direct și toți șefii de direcții aparținând MI-DSS și MApN, acestea fiind persoanele responsabile din perspectiva crimelor împotriva umanității.

Fostul președinte Ceaușescu Nicolae era șef de stat, secretar general al PCR, comandant suprem al forțelor armate, deținând președenția *Consiliului Apărării Republicii Socialiste România* - înființat prin Decretul numărul 5 din anul 1965. Componenții CARSR erau primul-ministru, ministrul apărării, șeful MStM, ministrul de interne, șeful DSS, ministrul afacerilor externe și alte persoane desemnate de CC al PCR.

Ca lider politico-militar, Ceaușescu Nicolae avea autoritate asupra tuturor componenților CARSR, alături de aceștia fiind vinovați pentru represiunea exercitată împotriva poporului roman în intervalul 16-22 decembrie 1989, orele 12.06.

Victimele represiunii au survenit în aceeași modalitate. Forțele de represiune au tras împotriva revoluționarilor, i-au agresat fizic și lipsit de libertate. Starea de fapt a fost clară. Pe de o parte se aflau revoluționarii neînarmați, iar de partea cealaltă erau forțele militare de represiune înarmate, care au făcut uz de armă.

Începând cu seara zilei de 22 decembrie 1989, starea de fapt s-a schimbat radical.

Decedații și răniții (civili și militari) au survenit prin foc fratricid, pe fond de psihoză securist-teroristă. Analiza miilor de declarații obținute pe parcursul efectuării urmăririi penale, începând cu anul 1990, demonstrează fără dubii că victimele apărute începând cu seara zilei de 22 decembrie, au apărut în contextul luptei cu imaginarii teroriști-securiști. Acest fenomen este valabil pentru toată țara. Toți civilii și militarii implicați în focul fratricid, au avut convingerea că luptă cu dușmanul "securist-terorist".

Tocmai această schimbare radicală și bruscă în modalitatea de survenire a victimelor, arată că **o acțiune a stat la baza schimbării de paradigmă**. Această acțiune a aparținut inculpaților din cauză și componenților Consiliului Militar Superior.

Inculpații Iliescu Ion și Voiculescu Voican Gelu, prin apariția lor televizată din seara zilei de 22 decembrie au generat la nivel național psihoza securist-teroristă. Au făcut-o cu autoritatea de lideri ai noii structuri de conducere a României, prin intermediul TVR și astfel au indus în eroare întreaga opinie publică. Apoi, în mod sistematic, prin noi apariții televizate, prin emiterea de comunicate transmise de televiziune, radio și presa centrală

(**mecanism de exercitare a puterii de stat**), au amplificat psihoza până la cote paroxistice. Concomitent cu cei doi inculpați, inducerea în eroare a fost săvârșită și de componenții Consiliului Militar Superior, aflați sub autoritatea liderilor CFSN, printre aceștia fiind și inculpatul Rus Iosif. Conduita tuturor acestor factori a fost coordonată și sistematică, iar victima a fost întreaga populație a României.

La nivelul anului 1989, TVR era singura instituție de profil, iar populația țării era profund educată spre a da crezare totală informațiilor difuzate prin intermediul acestei instituții de mass-media. Presupunerea de autenticitate a informațiilor difuzate de TVR era subînțeleasă, iar impactul informațiilor transmise prin televiziune era maxim. Aceiași constatare este valabilă și pentru postul național de radio, dar și pentru presa scrisă. Astfel, efectul unor informații transmise în acest fel a fost maxim, cu atât mai mult cu cât emitenții erau cei care au preluat puterea totală în stat și care, prin contrapondere cu fostul președinte Ceaușescu, la acel moment, se bucurau de credibilitate.

Este de notorietate faptul că cvasimajoritatea românilor a urmărit emisiunile TVR în intervalul 22-30 decembrie 1989 și astfel dezinformările grave săvârșite de inculpați și-au produs imediat efectul. Aspectul este valabil și pentru cadrele militare. În cele ce urmează vor fi expuse, *cu titlu de exemplu*, probe care susțin această concluzie.

1. Șeful de Stat Major al Gărzilor patriotice a emis OZU nr. 1 din 22 decembrie 1989, prin care s-a stabilit că „Pe baza hotărârii CFSN, statele majore și gărzile patriotice se află în stare de alarmă de luptă și vor participa cu întregul efectiv și cu toată capacitatea de luptă la înfăptuirea și apărarea cuceririlor Revoluției”.(Vol. 23- Jurnale de luptă, pag.128). Același ordin prevede că ”**Statele majore și grupele operative vor lua măsuri pentru ascultarea și vizionarea emisiunilor de la radio și televiziune în care se transmit hotărâri, decrete și alte acte normative emise de CFSN, informând operativ toate efectivele de luptători și mobilizându-I să acționeze cu dârzenie și curaj pentru aplicarea riguroasă a prevederilor acestora în toate județele și în municipiul București**”.

2. Martorul P.S, sediul SPM, 02.02.2018 (vol.III – Declarații, f.200-207)- a relatat că „ Am fost reținut și încarcerat în cursul lunii septembrie 1989 în cadrul Arestului Inspectoratului Județean de Miliție Brașov (...) Nu mai rețin când au început să se audă focurile de armă, dar pe data de 23.12.1989 au fost aduse în camera în care mă aflam, pe rând, la interval de aproximativ o oră, două persoane despre care am aflat ulterior că sunt ofițeri de securitate. (...) Primul ofițer adus ne-a relatat că se numește P S, căpitan la Brașov și care ne-a relatat că s-a predat singur noilor autorități întrucât era în pericol să fie linșat de către vecini, având în vedere faptul că la televizor Iliescu afirmase că securiștii sunt teroriștii care trag din toate pozițiile.”

3. Martor mr. S.V audiat la 13.07.1990 (vol 1 MApN) ”**În după amiaza zilei de 22.12.1989 mă aflam împreună cu ceilalți colegi de unitate într-o sală din incinta localului și urmăream emisiunea transmisă de postul de TV**”.

4. Martor col. B.A audiat în 30.05.1990 (vol 1 MApN) ”**În seara zilei de 22.12.1989 îndeplineam funcția de comandant pluton ... după anunțarea la radio și TVR de către dl. Ion Iliescu despre constituirea CFSN și alungarea cuplului dictatorial, am fost chemat de col. M.A...**”

5. Martor T.D.A audiat în 05.12.2006 (vol 4 MApN) ”**În decembrie 1989 eram elev student la Academia Militară ... Am urmărit până în jurul orei 16-17:00 programul difuzat de TVR, de acolo se lansau diverse zvonuri de genul apa potabilă otrăvită și**

teroriștii care atacă instituții ale statului. Termenul de terorist a fost lansat de TVR, care de altfel îi descria în diverse feluri ... S-a ordonat ca studenții ce au introdus cartuș pe țeavă să vină în fața depozitului de alimente...”

6. Martor civ. I.O.C audiat în 14.05.1992 (8 MApN) ”*Fiul meu a fost împușcat în seara zilei de 22.12.1989 în timp ce se afla într-un autoturism care a trecut prin fața M.Ap.N., împreună cu alți doi tineri. Practic, cei trei se aflau împreună încă de dimineață ... După ce au fost prin mai multe locuri din oraș au venit acasă să mănânce. Aici au privit programul TV și ca urmare a chemărilor care se adresau prin TVR au pornit către M.Ap.N. în ideea de a ajuta revoluția*

7. Martor P.G audiat în 04.06.2008 (V 19 MApN) ”*În decembrie 1989 lucram ca maistru mecanic ... La 22.12.1989, în cursul după amiezii, am auzit la televizor știrile legate de teroriști” .*

8. Declarație pers. vătămată P.V audiat în 13.01.2009 (fila 97 vol 12 Mărgeanului) ”*În decembrie 1989 eram șef de balastieră... În 22.12.1989 în urma apelurilor făcute la televizor prin care se anunța că Televiziunea, CC și Radio sunt atacate de teroriști m-am deplasat în zona Radio unde am stat până în dimineața de 23.12.1989”*

9. Martor M.G audiat în 24.11.2006 (v 29 MApN) ”*În decembrie 1989 eram angajat al Întreprinderii de Mașini Electrice București ... Am surprins momentul fugii soților Ceaușescu ... Am rămas în Piața Palatului până în jurul orelor 16:00 când am plecat la domiciliu. Aici, am urmărit emisiunile din studioul 4 al TVR cum că teroriștii și securiștii fideli lui Ceaușescu trag în populație și atacă diferite obiective, instituții”*

10. Martor D.A audiată în 19.05.2006 (v 30 MApN) ”*În decembrie 1989 eram asistentă la Spitalul Orășenesc din Lupeni... În seara de 22.12.1989 am văzut la televizorul din sediul primăriei pe dl. Ion Iliescu făcând apel către populație să fie alături de bucureșteni întrucât susținea că are informații că sunt foarte mulți teroriști arabi îmbrăcați civil, care împușcă populația aflată în stradă. Noi, cei care am ocupat primăria am luat inițiativa să organizăm un grup de voluntari care să vină în sprijinul revoluționarilor de la București...”*

11. Declarație R.L audiat în 02.11.2005 (vol 9 Mărgeanului) ”*La 22.12.1989 lucram pe șantierul de construcții de locuințe din zona Văcărești... În jurul orelor 16:00 m-am retras spre casă, la televizor am văzut ce se întâmplă la fostul CC... am hotărât să iau parte la revoluție”*

12. Declarație persoană vătămată M.G audiat în 26.10.2006 (vol 10 Mărgeanului) ”*În decembrie 1989 eram zidar la U.M.02652 București (unitate de munci)... Eram cazați mai mulți muncitori într-un bloc pe str. Mărgeanului ... vis a vis de o biserică. În imobilul unde eram cazați, un bloc cu 10 etaje, existau 4 militari în termen, care executau planton... În data de 22.12.1989 am văzut la televizor fuga soților Ceaușescu. Am aflat de asemenea tot de la televizor despre existența teroriștilor și securiștilor fideli lui Ceaușescu care trag în populație și atacă Radioul, Televiziunea sau alte obiective strategice...”*

13. Martor D.A audiat în 08.03.1990, fila 36 (vol 11 Mărgeanului) ”*În decembrie 1989 eram angajat civil la U.M. 02210 București. În seara de 22.12.1989, am urmărit programul TV”.*

14. Martor I.R, audiat în 04.12.2008 (fila 24 vol 22 Mărgeanului) ”*În decembrie 1989 eram cadru militar, șef Birou contrainformații la U.M. 01315 București... În după amiaza zilei și seara de 22.12.1989 am luat cunoștință despre*

pericolul reprezentat de teroriștii fideli lui Ceaușescu, de la televizor și din discuțiile purtate cu ofițerii superiori din cadrul diviziei.”

15. Martor S.C, audiat în 02.05.2006 (fila 230 vol 22 Mărgeanului) ”În decembrie 1989 eram director al Întreprinderii Montaj Centrale Termice București... Am asistat la fuga lui Ceaușescu de pe clădirea CC, apoi m-am întors la sediul întreprinderii. Aici am urmărit împreună cu ceilalți angajați transmisiunile directe din studiourile televiziunii, prin care se anunța că revoluția a învins dar că diferite instituții și obiective sunt în pericol de a fi atacate de teroriști, securiști. Îmi amintesc că diferite persoane publice precum și revoluționari, Iliescu, Petre Roman, făceau apeluri către populație să vină să apere televiziunea sau alte instituții, aflate în pericol de a fi atacate de teroriști... Dată fiind această situație, am hotărât să organizez echipe și posturi fixe de pază pe perimetrul unității ... Cu puțin timp înainte de lăsarea întinericului, eu personal, am luat hotărârea de a distribui armele ce se găseau în depozitul întreprinderii, din dotarea gărzilor patriotice, cunoscând starea de pericol iminent, prezentată pe postul public de televiziune... S-au distribuit la sediul central 10-12 pistoale automate și câte un încărcător pentru fiecare armă, pe care le-am repartizat efectiv pe bază de tabel.”

16. Martorul F.A, fost șef al secției Infrastructură de la AI Otopeni, la 04.04.2007 (pag 16, vol 13 Otopeni) a declarat:”La 22 decembrie, urmăream la TV, din punctul de comandă al Aerogării, derularea evenimentelor din capitală și din țară. Am aflat astfel despre existența teroriștilor fideli lui Ceaușescu și de faptul că aceștia trag în populație..... În cursul serii s-a luat hotărârea, având în vedere iminența unui atac terorist, desigilării depozitului de armament al gărzilor patriotice și distribuirea de armament. Au fost distribuit un număr de 20 pistoale mitralieră....”

17. Martor G.Ș, audiat în 20.10.2006, vol.5. Otopeni, pag.33 ”În decembrie 1989 eram ofițer la U.M. 01947 București... Începând cu 22.12.1989 ne-am ghidat acțiunile după informațiile transmise la televizor, constatând că în mare majoritate erau dezinformări...”

18. Martorul A.G (sediul SPM, 04.11.2017 - (vol.III – Declarații, f.8-13) – a declarat:”În decembrie 1989 eram șeful Statului Major al Brigăzii de Grăniceri Iași, prim-loțiitor al comandantului Marii Unități și înlocuitor al comandantului de brigadă care fusese schimbat...Cert este că s-a creat o situație foarte tensionată, toată lumea gândea în parametri de război. Această situație a fost puternic resimțită de anumite cadre. Cunosc situații în care ofițeri cu experiență au făcut atacuri de panică, pierzându-și complet echilibrul (...)La 22.12.1989 am aflat, prin intermediul TVR, inițial, despre situația gl. Milea, iar apoi despre fuga soților Ceaușescu de pe CC....Se instalase o psihoză generală și foarte periculoasă conform căreia inamicul structurilor M.Ap.N. ar fi de la M.I și de la structurile securității. Afirm că, pe toată perioada desfășurării evenimentelor din decembrie, această psihoză nu a fost confirmată de realitate. Respectiva psihoză a fost generată atât prin cele ce se spuneau la TVR, dar și ca urmare a faptului că pe telefoanele de oraș erau primite apeluri ce ne anunțau cu privire la atacuri iminente asupra unităților și subunităților noastre sau chiar a teritoriului, executate de unități speciale ale eventualului inamic. În realitatea aceste atacuri nu au existat”.

Au fost prezentate doar câteva astfel de declarații. Întregul material probator al dosarului abundă de afirmații conform cărora intervențiile televizate, dintre care cele mai

importante au aparținut inculpaților, au stat la baza instaurării și amplificării psihozei securist-teroriste și a consecințelor acesteia.

„Sinteza aspectelor rezultate din anchetele efectuate de parchetele militare in perioada 1990-1994, in cauzele privind evenimentele din decembrie 1989” stabilește că **”Anunțurile TVR privind atacurile teroriste, neîncrederea în trupele securității considerate fidele regimului ceaușist, au creat psihoza atacurilor teroriste în rândul militarilor.....Când la București a început să se tragă, iar la Radio și TVR se susținea că cei care au declanșat focul sunt cadre ale fostei securități și în general ale MI, ce erau etichetate drept teroriști, suspiciunea și temerea au început să-i cuprindă (nn pe militari)”**

În legătură cu raportul de cauzalitate între faptele celor trei inculpați și multiplele victime din intervalul 22 decembrie, orele 16.00 – 30 decembrie 1989, prin lucrarea **”Infrațiuni contra umanității și genocidul”** (autor – **Cătălin Constantinescu Mărunțel, coordonator – prof. dr.Valerian Cioclei, Editura CH Beck București 2022, pg.226**) s-a consemnat faptul că **”Instanțele internaționale s-au adaptat la realitățile spațiilor conflictuale inclusiv din punct de vedere al modului în care este corelată urmarea imediată cu elementul material a cărei realizare s-a reținut în cauză.Spre exemplu, este absurd să ne așteptăm ca într-un spațiu conflictual de mare anvergură, cum poate fi cel generat de un război civil sau de o revoluție, să poată să fie stabilită cu certitudine legătura de cauzalitate între fiecare act de ucidere, de vătămare, de privare de libertate etc. și un ordin specific trasat de către comandant autorilor faptei respective...Se va putea trasa o legătură de cauzalitate între vătămarea unei persoane și un discurs public ținut de un lider politic...dar nu este deloc rezonabil să ne așteptăm să se poată stabili o legătură de cauzalitate între modalitatea specifică în care este vătămată persoana și discursul respectiv, deoarece rare sunt cazurile în care un lider politic va da astfel de instrucțiuni precise”.**

XIII MOBILUL CONDUITEI INFRACTIONALE A INCULPAȚILOR

Resortul psihologic care i-a determinat pe cei trei inculpați să săvârșească faptele anteamintite a făcut obiectul analizei multor studii în perioada post-revoluționară.

Analiza întregului probatoriu administrat în prezenta cauză a relevat că inculpații Iliescu Ion, Voiculescu Voican Gelu și Rus Iosif au acționat în intervalul de timp 22 decembrie, orele 16.00 – 30 decembrie 1989 cu scopul de a prelua puterea totală politico-militară în România, de a păstra și consolida puterea dobândită și de a se legitima în fața opiniei publice interne și internaționale. Pentru realizarea scopului s-a recurs la o amplă, sistematică și generalizată operațiune de **inducere în eroare, unică în istoria națională**. Victima acestei operațiuni a fost întreaga opinie publică. Psihoza generată și amplificată de conduitele acestor inculpați a stat la baza tragediilor survenite în intervalul de timp amintit.

Prin paragrafele următoare se va argumenta această concluzie.

Fostul premier al României, R.P a declarat în calitate de martor (01.03.2017 vol.I – *Declarații*, f.148-165) **„Consider că fenomenul terorist este o creație internă în care protagoniștii au fost din interiorul țării...pot concluziona că generalii care au avut intervenții directe în represiunea ordonată de Nicolae Ceaușescu la Timișoara, București și alte zone, au avut un interes major să facă uitate aceste lucruri și să iasă din vizorul public”.**

Din perspectiva de protagonist al evenimentelor și din perspectiva funcției de premier al *Guvernului României*, Roman Petre este un martor foarte bine informat cu privire la motivațiile și conduitele factorilor decizionali politico-militari implicați direct în coordonarea și exercitarea inducerii în eroare din decembrie 1989.

O.C, **fost ministru al apărării**, a spus (13.02.2018 vol.III– *Declarații*, f.233-240) ***”Opinez faptul că diversiunea existentă în decembrie 1989 a folosit noii puteri instalată în România. Prin intermediul diversiunii, a fost creat un inamic al revoluției și revoluționarilor. Doar așa s-a justificat ideea de revoluție. Trebuia să existe un dușman împotriva căruia să lupți și în acest fel se legitimau. Având în vedere experiența militară și funcțiile deținute în cadrul armatei, afirm cu certitudine că ordinele militare importante, indiferent de natura lor, date în decembrie 1989, puteau fi date exclusiv de la sediul Marelui Stat Major al Armatei”.***

R.G – șef al Direcției I din cadrul DSS, prin declarația sa de martor, a afirmat (09.11.2017 vol.III– *Declarații*, f.14-27) ***„Cunoșteam că Ion Iliescu se afla în atenția serviciului de contraspionaj sovietic (UM 0110) făcând obiectul unui dosar de urmărire informativă ca urmare a unor legături cu generalul Militaru, profesorul Măgureanu și alții.... Consider că a fost o mișcare revoluționară evidentă, căreia i s-a suprapus puciul militar, lovitura de stat militară coordonată de agenții KGB, pe baza indicațiilor date de la Moscova ... Când mă refer la puciul militar, numesc aici pe ofițerii de rang superior și anume Stănculescu, Logofătu, Eftimescu, Militaru, ca fiind cunoscuți în slujba serviciilor de informații sovietice.... Ce a urmat încă din seara de 22 decembrie 1989, a însemnat de fapt punerea în practică a unor momente operative diversioniste, create de MApN. Grupa operativă era formată din generali și ofițeri MApN.... Se dorea impresionarea populației pentru a o determina să facă un pas înapoi și să sprijine noua conducere ...”***

Acestea sunt declarațiile unor militari ce au deținut funcții foarte importante, cu o vastă experiență profesională, care au aceleași concluzii cu privire motivația ce a stat la baza gravelor infrațiuni săvârșite în intervalul 22-30 decembrie 1989.

Analiza întregului material probator al dosarului, **prin raportare la realitatea concretă a intervalului de timp post-revoluționar**, relevă temeinicia celor afirmate de cei trei martori amintiți mai sus.

S-a probat că CFSN, condus de inculpații Iliescu și Voiculescu a preluat puterea totală politico-militară a României, la data de 22 decembrie 1989, orele 16.00.

Acest lucru a fost posibil doar cu sprijinul MApN. La MApN nu a existat un vid în ceea ce privește actul de comandă. Ziua de 22 decembrie 1989 a adus o schimbare radicală a întregii societăți românești, astfel încât s-a produs o perturbare serioasă a tuturor domeniilor de activitate. Dar, ca pilon esențial al Statului Român, MApN nu a resimțit vidul de putere, actul de comandă în întreaga armată rămânând eficient.

Spre deosebire, în același timp, ministerul de interne (încorporând DSS) a fost complet distrus.

Fără acest sprijin, nu ar fi fost posibil ca CFSN să devină forța conducătoare a țării. Practic, conducerea MApN (ministru al apărării fiind generalul Stănculescu Atanasie Victor) a permis intrarea ”grupului Iliescu” în sediul central al instituției, iar lui Iliescu Ion i-a fost prezentat onorul militar. Decizia neechivocă a fost ca întreaga armată să se subordoneze acestuia și CFSN.

În mod evident, ambele părți (partea civilă și partea militară) cunoșteau această realitate, fiind conștiente de echilibrul obținut și totodată conștiente de pozițiile avute.

În același timp, este logic faptul că, indiferent cum ar fi evoluat situația internă a țării, MAPN ar fi rămas pilon esențial al Statului Român, iar acest aspect era cunoscut de partea militară. Este foarte probabil ca impunerea de către Iliescu Ion a generalului rezervist Militaru Nicolae ca ministru al apărării (în pofida rolului determinant avut de generalul Stănculescu) să se explice din perspectiva securizării loialității ministrului apărării, având în vedere că practic, în dimineața zilei de 22 decembrie generalul Stănculescu a fost numit ca ministru al apărării de fostul președinte Ceaușescu. În aceeași logică este și constituirea imediată a Consiliului Militar Superior, organism militar subordonat lui Iliescu Ion și CFSN. Astfel, s-au creat pârgurile prin care forța MAPN să fie controlată de CFSN și liderii acestuia.

*Comunicatul către țară al Consiliului Frontului Salvării Naționale este relevant în sensul celor de mai sus. Iliescu Ion a spus: „Dragi concetățeni ... Se deschide o pagină nouă în viața politică și economică a României. În acest moment de răscruce am hotărât să ne constituim în **Frontul Salvării Naționale care se sprijină pe Armata Română și care grupează toate forțele sănătoase ale țării Întreaga putere în stat este preluată de CFSN. Lui i se vor subordona Consiliul Militar Superior, care coordonează întreaga activitate a Armatei și unităților Ministerului de Interne**”.*

Pe de altă parte, participarea cadrelor MAPN la reprimarea din intervalul 17-22 decembrie 1989 este evidentă. Efectivele armatei (incluzând forțele mecanizate) au participat, alături de cele ale MI-DSS la reprimarea violentă condusă de Ceaușescu Nicolae în calitate de comandant suprem. Întregul probatoriu demonstrează acest lucru. De fapt, aspectul este de notorietate. Volumele intitulate „*Jurnale de luptă*” sunt edificatoare în această privință. Conținutul acestora evidențiază participarea nemijlocită a forțelor MAPN, ca urmare a ordinelor date de președintele Ceaușescu Nicolae (ordine transmise ierarhic până la nivelul de execuție), la reprimarea revoluționarilor. Astfel, armata a fost folosită în mod ilegal și contrar scopului ei de a fi (apărarea poporului împotriva unui agresor extern). Cu titlu de exemplu este volumul 8 – „*Jurnale de luptă*” unde, mod cronologic sunt consemnate misiunile *Diviziei 1 Mecanizate București*, începând cu data de 17 decembrie 1989. Apoi, este evidențiată implicarea generalului Eftimescu Nicolae (prim-adjunct al ministrului apărării și șef al Direcției Operații din MStM). După reprimarea violentă din noaptea de 21/22 decembrie (București), Comandantului *Armatei I* i s-a raportat : „***Cadrelor și trupele au dat dovadă de elan revoluționar pentru a înlăptui ordinul comandantului suprem transmis la mitingul din 21.12.1989***”.

Reprimarea a fost exercitată cu implicarea directă a tuturor comandanților de direcții militare și a altor militari cu funcții importante.

La realizarea reprimării a ajutat inclusiv comandantul aviației militare, inculpatul Rus Iosif, prin faptul că a ordonat, la Timișoara și București, ca din elicopterele militare să fie obținute informații de la sol, pentru eficientizarea reprimării.

Or, tocmai acești militari cu funcții de decizie, implicați în reprimare, fără excepție, au fost menținuți în funcții de noua putere a României. La scurt timp, în anumite situații chiar în intervalul 22-30 decembrie 1989, aceștia au fost avansați în grad. Se știa că șeful Direcției Operații – generalul Eftimescu Nicolae, generalii Chițac și

Stănculescu, șeful Comandamentului Infanteriei și Tancurilor, șeful Direcției Informații, comandantii de garnizoană din teritoriu **au participat direct la represiunea violentă, sub comanda președintelui Ceaușescu.**

Tochmai acești factori esențiali de decizie militară sunt sunt cei care la 22 decembrie orele 16.00 au fost de acord ca noua putere politico-militară să fie CFSN condus de Iliescu Ion.

Realitatea istorică demonstrează că primii factori decizionali ai MApN (care au participat la represiunea din intervalul 22-30 decembrie) au fost trași la răspundere penală doar după anul 1996 când Iliescu Ion a pierdut puterea de stat. Până în acel moment, în pofida evidențelor, pentru represiunea din intervalul 16-22 decembrie au fost judecați și condamnați în mod exclusiv reprezentanții MI-DSS.

Prin raportare la aceste realități, se evidențiază în mod logic o înțelegere (un adevărat pact) între cele două facțiuni, survenită la 22 decembrie 1989 orele 16.00, mai precis între ”grupul Iliescu” și structura de comandă a MApN.

După cum s-a argumentat, fără sprijinul structurii de comandă MApN, Iliescu Ion și CFSN nu ar fi preluat și consolidat puterea de stat. În același timp, fără sprijinul lui Iliescu Ion și al CFSN, structura de comandă MApN nu ar fi beneficiat de impunitate, după epuizarea evenimentelor revoluționare. În mod normal, după calmarea situației, ar fi trebuit să fie trași la răspundere **toți** cei care prin conduita lor au provocat decese, răni de persoane, lipsiri de libertate și suferințe grave, în intervalul 16-22 decembrie. Cât timp Iliescu Ion a deținut puterea, acest lucru nu s-a întâmplat pentru cei de la MApN, desigur cu complicitatea tuturor organismelor statale.

Impunitatea a fost conferită din partea factorului politic ce a beneficiat în mod direct și discreționar de protecția și forța Armatei pentru a prelua și păstra puterea de stat. Înțelegerea a fost benefică ambelor părți. Pentru factorii de decizie ai MApN a însemnat **impunitatea dorită**, iar pentru „grupul Iliescu” a însemnat garantarea preluării puterii politice, menținerea la putere și legitimarea în fața opiniei publice.

Pentru realizarea scopurilor ambelor părți a mai fost nevoie de ceva, și anume, crearea unei aparențe. Opinia publică trebuia manipulată pentru a accepta noua putere și pe reprezentanții ei, majoritar comuniști și pro sovietici. În același timp, represiunea exercitată de factorii decizionali MApN sub comanda lui Ceaușescu Nicolae, trebuia cumva să tracă în plan secund din perspectiva opiniei publice, atenția opiniei publice trebuia distrasă. Sau, cum a spus martorul Roman Petre, *”generalii care au avut intervenții directe în represiunea ordonată de Nicolae Ceaușescu la Timișoara, București și alte zone, au avut un interes major să facă uitate aceste lucruri și să iasă din vizorul public”.* În același timp **”grupul Iliescu” avea nevoie de legitimare în fața opiniei publice care, încă din după-amiaza de 22 decembrie, a început să se manifeste anticomunist.**

Aceste scopuri s-au atins prin vasta și profesionista operațiune militară de inducere în eroare care a debutat în după-amiaza zilei de 22 decembrie. **A fost astfel creată aparența existenței inamicului ”securist-terrorist” și a fost indusă psihoza generalizată.** Așa cum s-a arătat, operațiunea de *inducere în eroare* are întotdeauna ca țintă opinia publică. Conduitele inculpaților în acest sens nu au fost accidentale/întâmplătoare, având în vedere că prin probe s-a arătat că inducerea în eroare a avut caracter sistematic, în intervalul 22-30 decembrie 1989.

Prin inducere în eroare s-a creat necesitatea psihologică pentru ca poporul român (opinia publică) să se alăture MAPN și CFSN în lupta pe viață și pe moarte împotriva dușmanului comun ”securist-terrorist”. Iar în această luptă, a părut ca evident faptul că entitatea care a obținut victoria împotriva aceluși dușman, a fost MAPN condus de CFSN. În felul acesta au fost realizate cele spuse cu multă luciditate de martorul O.C, fost ministru al apărării, care a declarat că ”Diversiunea existentă în decembrie 1989 a folosit noii puteri instalată în România. Prin intermediul diversiunii, a fost creat un inamic al revoluției și revoluționarilor. Doar așa s-a justificat ideea de revoluție. Trebuia să existe un dușman împotriva căruia să lupti și în acest fel se legitimau”.

Probatoriul administrat a relevat că introducerea elementului ”terrorist” a fost facilă pentru autorii inducerii în eroare. În cursul urmăririi penale, de la Statul Major al Forțelor Navale a fost obținut ca probă „Planul de difuzare a informațiilor despre inamic” **întocmit și folosit de MAPN în vara anului 1989** (pag.2-18, vol. IV, Documente). Analiza acestei aplicații tactice, datată **30 august 1989**, evidențiază că la rubrica „*inamicul*” (acțiunile ipotetice ale unei forțe militare străine împotriva căreia Armata în ansamblul ei trebuia să riposteze) au fost consemnate următoarele acțiuni (sinteză): „*Elemente de cercetare-diversiune în raioanele (...)* # *Scafandrii de luptă acționează în raza portului Mangalia* # *Au fost descoperite mine în raioanele (...)* # *Execută debarcări și trageri de luptă* # *În Delta Dunării au fost semnalate subunități izolate* # *Subunități de cercetare-diversiune și teroriști au avariat instalațiile Combinatului Petrochimic Năvodari* # *Lansează mine cu aviația* # *Atac aerian* # *Întrebuințează desantul aerian* # *Lovește porturile* # *Debarcă desant aerian* # *Lovituri aeriene* # *Acționează prin incursiuni și ambuscade* # *Acționează cu grupări mici* # *Elicoptere izolate au debarcat grupuri de cercetare-diversiune* # *Au fost semnalate emisii de scurtă durată la intervale constante de timp* # *Scafandrii militari acționează*”.

Se observă că în luna *august 1989* forțele armate ale României uzitau în cadrul aplicațiilor tactice termenul de „*terrorist*”. În ceea ce privește similitudinile cu dezinformările din decembrie 1989, pentru comparație, se impune a fi analizat jurnalul de luptă aparținând UM 02150 Constanța, Brigada 27 Fluvial-Marină (volumul 41 „*Jurnale de luptă*”, pag. 10-40) pentru a se constata că similitudinile sunt evidente.

În legătură cu acest subiect este relevantă declarația martorului P.A, contraamiral, în decembrie 1989 adjunct al ministrului transporturilor (11.06.2018, vol. V *Declarații*, pag.238-245), care a precizat următoarele : „*După orele 12.00 ale zilei de 22 decembrie 1989, atât pe telefonul de oraș cât și pe telefonul operativ au început să sune diverse persoane care mă informau cu privire la diverse activități ostile. De exemplu, am fost anunțat că personalul unor nave libiene ancorate în Portul Constanța urma să desfășoare activități ostile. Apoi, scafandrii autonomi ce urmau să mineze marile nave, desant aerian la Capul Midia, atacuri terestre, atacuri aeriene etc. Aceste informații, coroborate cu ce se transmitea la televizor, au facilitat ca în mod rapid să se instaureze o adevărată psihoză teroristă. Eram așa de stresat, încât în mai multe nopți la rând, am ordonat întunecarea portului și scoaterea navelor petroliere din radă(...)* Toate informațiile care anunțau scenariul alarmiste s-au dovedit false(...) *Opinia mea este că beneficiarii diversiunii, în ansamblul ei, sunt cei care au preluat puterea în stat, începând cu 22 decembrie 1989. Consider că Direcția Informații a Armatei avea capacitatea de a gândi, planifica și executa întreaga diversiune (...)* Exclud amestecul militar extern.”

Relevantă este și declarația martorului F.V, ofițer la *Centrul de Instrucție al Marinei Militare*, care a relatat următoarele: „*În ziua de 23 decembrie, dimineața, s-a primit pe firul scurt, la gruparea operativă a unității, o informație de la Divizia Maritimă, conform căreia dinspre Călărași au trecut Dunărea cu bacul, două autobuze cu teroriști, care se îndreaptă spre Mangalia. Am realizat că este vorba despre un scenariu din planul de difuzare a informațiilor către inamic. Diferența constă în aceea că, acum aveam de-a face cu autobuze și nu cu blindate și că veneau de la Călărași și nu din Bulgaria.*” (vol. III – Declarații, pag.116-122)

Armata, prin forța împrejurărilor, s-a constituit în garant al reușitei Revoluției, situându-se astfel alături de popor, acolo unde îi și era locul. Însă, factorii de decizie, militari cu funcții importante care au condus efectiv represiunea în intervalul 17-22.12.1989, au dorit să-și asigure impunitatea pentru viitor, poziționându-se imediat alături de conducerea CFSN. Cele trei valuri succesive de avansări în grad militar ce au urmat, demonstrează existența unei înțelegeri, noua putere instalată, având nevoie nu doar de legitimare în fața poporului, dar și de susținerea fără echivoc din partea singurei forțe militare care acționa unitar la nivel național. De altfel, reprezentanții armatei (unii controversați) **au fost incluși de facto în structurile centrale, județene și locale ale CFSN.**

Prin acțiunile lor, ofițerii care au exercitat inducerea în eroare în decembrie 1989 *au trădat* atât interesele poporului român, cât și interesele Armatei, având în vedere numărul foarte mare de militari decedați ca urmare a acestei operațiuni.

Pe cale de consecință, din coroborarea tuturor probelor dosarului, rezultă că **mobilul inducerii în eroare, operațiune săvârșită de cei trei inculpați din prezenta cauză, l-au constituit accederea la puterea de stat, consolidarea puterii de stat, legitimarea în fața poporului român și impunitatea pentru factorii decizionali MApN care au săvârșit represiunea din intervalul 16-22 decembrie 1989.**

XIV ELEMENTE IMPORTANTE ALE STĂRII DE FAPT DIN INTERVALUL 22-30 DECEMBRIE 1989.

a. Diversiunea radio-electronică, componentă a inducerii în eroare

S-a arătat anterior că, fiind o componentă a inducerii în eroare, **diversiunea** este definită ca o acțiune secundară care datorită tehnicilor și metodelor de execuție utilizate este percepută ca acțiune principală, menită a asigura atingerea obiectivului principal. Scopul diversiunii este de a abate atenția și efortul țintei de la operațiunea reală sau cea principală. Diversiunea se poate realiza fie printr-un atac direct cu obiectiv limitat, fie printr-o demonstrație de forță. În timp ce atacul cu obiectiv limitat implică angajarea directă a țintei, demonstrația de forță exclude contactul direct și poate implica **mijloace tehnice de simulare.**

Diversiunea radio-electronică este o formă superioară de diversiune, prin intermediul căreia se realizează bulversarea sistemului de apărare aeriană al unei țări și aducerea acestuia în condiții de inoperativitate.

Începând cu după-amiaza zilei de 22 decembrie 1989, sistemul național de apărare antiaeriană a fost supus unei diversiuni radio-electronice de o amploare nemaîntâlnită. În perioada 22-25 decembrie 1989, situația din spațiul aerian al României a fost deosebit de complexă, fiind descoperite, prin sistemele de radio-locăție multiple ținte aeriene, cu caracteristici de zbor asemănătoare elicopterelor.

Ca o primă măsură defensivă, CAAT (Comandamentul Apărării Antiaeriene a Teritoriului) a ordonat închiderea totală a spațiului aerian românesc. S-a instituit interdicție generală de zbor. De la sol au fost lansate 53 de rachete antiaeriene, fiind executate multiple trageri antiaeriene cu muniția de calibru mediu și mic.

Analiza efectuată ulterior Revoluției, a demonstrat că atacul aerian care a debutat în seara zilei de 22 decembrie 1989 a fost integral simulat.

Este important de amintit faptul că, la nivelul anului 1989, sistemul național de radio-locăție era integrat sistemului de radio-locăție al întregului bloc militar răsăritean (**Tratatul de la Varșovia**), țării noastre revenindu-i misiunea apărării flancului sudic al acestei alianțe militare.

Edificator pentru situația supusă analizării este materialul întocmit de **Comandamentul Apărării Antiaeriene a Teritoriului (CAAT)** intitulat „*Constatări, concluzii și propuneri rezultate din acțiunile de luptă desfășurate în perioada 15-28 decembrie 1989*” din data de **09.04.1990**, redactat de comandantul Institutului pentru Tehnică Militară (vol. IV – *Documente*, pag.70-78).

Acest document arată următoarele: „*Începând cu data de 22. 12.1989, orele 18:00, pe ecranele stațiilor de radio-locăție de cercetare, descoperire și tragere au apărut ținte aeriene evoluând în majoritate la altitudini joase și foarte joase (sub 500 metri) cu viteze de 120-200 Km/h, cu durata de traiect de ordinul minutelor. Aceste caracteristici de zbor au condus la concluzia că țintele respective fac parte din categoria elicopterelor, numărul lor ridicându-se, în perioada 22-25 decembrie 1989, la 1336, cu un maxim în nopțile de 22/23 și 23/24 decembrie.*

Țintele au survolat în special patru zone principale pe teritoriul țării: zona 1 – patrulaterul format din localitățile Tulcea, Constanța, Călărași și Râmnicu-Sărat; zona 2 – delimitată de localitățile Ploiești, Pitești, Turnu-Măgurele și Craiova; zona 3 – formată pe axa localităților Caransebeș, Hunedoara, Sibiu și zona 4 - formată pe axa localităților Sighetu Marmației, Beclean, Târgu-Mureș și Făgăraș. Majoritatea țintelor au apărut noaptea și de regulă, în aceleași zone, s-au semnalat simultan unele fenomene luminoase staționare, de diferite culori. Aparițiile luminoase, presupuse a fi lumini de elicopter, nu erau însoțite de zgomotul obișnuit al elicopterelor sau avioanelor. În ziua de 22.12.1989, orele 19:30, când niciun avion sau elicopter propriu nu era în aer, iar pe ecranele radio-locatoarelor situația era cea menționată, s-a dat ordin de combatere a țintelor din zona de acțiune a armamentului antiaerian. Rachetele lansate împotriva acestor ținte fie au explodat în proximitatea țintei, fie au mers pe traiectorie până la autodistrugere, fie au căzut pe sol. Nu au fost găsite resturi ale țintelor lovite. Avioanele de vânătoare trimise la interceptare au descoperit cu ajutorul radarului de bord ținta

indicată, dar vizual țintele nu au fost sesizate. Rețelele telefonice și radio de conducere ale CAAT au fost parțial bruiate, prin primirea de mesaje de înșelare (...)”.

Referitor la acest fenomen, gl. B.Ș.M – inspector șef pentru aviația de vânătoare, a declarat : „În data de 22.12.1989, orele 17.00, ca urmare a situației existente în țară, echipa de luptă nr.1 a intrat în dispozitiv. Din această echipă făceau parte: gen. Negoșanu (șef de stat major C.A.A.T.), gen. Vlăsceanu (comandantul trupelor de radio-locăție), col. Magdalena Ion (comandantul A.A.-Trupe Terestre), subsemnatul, comandantul Trupelor de Rachete, șeful Secției Cercetare – Operații din C.A.A.T. În tot acest timp, gen. Rus își desfășura activitatea în comandament....La ora 17.28, pe sistemele de radio-locăție au apărut ținte aeriene, în zona de vest (Ungaria) și zona de sud (Bulgaria). Aceste ținte se apropiau de granița României și se reîntorceau spre țările respective, fără a intra pe teritoriul României. Această mișcare s-a repetat de mai multe ori. Imediat, șeful Secției de cercetare (nu-mi amintesc numele lui, a decedat), a luat legătura cu reprezentanții maghiari, respectiv bulgari ai structurilor de apărare antiaeriană, întrebându-i dacă desfășoară activități în zona de frontieră, în ambele situații răspunsul fiind negativ. La foarte scurt timp, respectivele ținte aeriene au penetrat spațiul României dinspre Ungaria, în formații de elicoptere, la înălțimi între 400-600 m, cu viteze de 300-350 km/oră. S-a luat, din nou, legătura prin telefon cu partea maghiară, aceștia fiind avertizați că se va deschide focul asupra acestor ținte. Concomitent, conform regulamentelor în vigoare, gen. Negoșanu a dat ordin unităților din zona Timișoara, să intervină și să combată țintele infractoare....Important de reținut este că, gen. Negoșanu a dat ordin de închidere a spațiului aerian al României, acest ordin fiind dat în jurul orelor 17.30. Scopul acestui ordin a fost acela de a deține controlul asupra situației aeriene și, personal, apreciez că ordinul a fost unul foarte bun, astfel, fiind evitate posibile incidente cu consecințe foarte grave....Personal, am decis ca niciun avion de vânătoare să nu decoleze pentru a intercepta și doborî țintele apărute. Motivul pentru care am decis în acest fel a fost, pe de o parte, capabilitatea tehnică redusă a avioanelor din dotare pe timp de noapte (la o înălțime de 400-600 m locatorul de bord al avioanelor noastre nu era eficient – se albea complet – și în felul acesta orice tentativă de interceptare a unei ținte care survola la înălțimea respectivă era nulă), iar pe de altă parte, pregătirea de zbor a piloților noștri la momentul respectiv era precară, cu atât mai mult, în ceea ce privește zborul pe timp de noapte (media orelor de zbor pe pilot era de 15 ore/an, iar pe timp de noapte aveam întreruperi de peste 6 luni)...Țintele aeriene au continuat să apară pe sistemele de radio-locăție, fiind ramificate pe două direcții principale. Un prim culoar era pe aliniamentul Timișoara – Caransebeș – Craiova – Sudul Capitalei. Asupra acestor ținte s-a deschis foc la Timișoara și la Caransebeș cu artileria A.A., iar la Craiova s-a deschis focul cu rachete A.A. din apărarea trupelor de uscat. Interesant este faptul că țintele de pe acest traseu păreau că aterizează undeva în sudul Capitalei inducând ideea conform căreia, în acel loc se efectua o realimentare și / sau o debarcare de trupe. Aproape concomitent cu dispariția de pe radare a țințelor (fapt ce indica o aterizare) la Punctul de Comandă am primit un telefon, pe telefonul de oraș, iar o voce feminină ne anunța că, la Sud de București, din 6 elicoptere, debarcă trupe. Acest aspect poate fi confirmat de toți cei prezenți în punctul de comandă. În opinia mea, faptul că acest telefon a coincis cu ceea ce se vedea pe sistemele de radio-locăție, faptul că numărul de elicoptere despre care vorbea persoana care a telefonat, coincidea cu

numărul apărut pe radare, se pot explica doar prin regizarea acestei situații din interiorul țării.....Al doilea culoar de pătrundere a respectivelor ținte a fost Timișoara – Pitești – Slobozia. Scenariul amintit în paragraful precedent s-a repetat, în mare măsură, în sensul că, am primit telefon prin care se anunța că în proximitatea Sloboziei au fost observate 2 autobuze ocupate de teroriști, care se deplasau spre Slobozia. Am aflat, ulterior, că respectivele autobuze erau pline cu muncitori de la Combinatul Chimic Slobozia. Cert este că, țintele păreau a ateriza în zona unde era cunoscut că Nicolae Ceaușescu deținea cabane de vânătoare sau case de odihnă, fiind indusă ideea că în acele locuri se aflau baze de aprovizionare – alimentare pentru invadatori.Ulterior, țintele aflate la Sud de București păreau că decolează și se deplasează către Călărași, continuându-și deplasarea deasupra Mării Negre, la aproximativ de 40-50 km în larg, după care dispăreau, simulând aterizarea pe un port-elicopter.(...)”

După Revoluția din decembrie 1989, în mod constant, oficialii MApN au acreditat ideea conform căreia diversiunea radio-electronică din decembrie 1989, putea fi exercitată doar de o super-putere militară, fiind invocate adesea URSS și SUA.

Au fost efectuate cercetări pe această temă, constatându-se că în spațiul public au apărut materiale scrise prin care se afirma că diversiunea radio-electronică din decembrie 1989 a fost exercitată de către forțe militare interne, cu ajutorul sistemului automatizat **Almaz-2 - Vozduh**, care permitea generarea de multiple ținte aeriene false, această posibilitate având drept scop de bază pregătirea militarilor angrenați în apărarea antiaeriană a teritoriului țării. Despre Almaz-2-Vozduh, s-a scris că reprezenta o tehnologie militară produsă în URSS, aflată și în dotarea armatei române. Rolul acestei tehnologii de vârf pentru vremea respectivă era unul de interfață necesară conducerii concomitente a câtorva sute de unități de aviație și de apărare antiaeriană a teritoriului. Interfața conferea posibilitatea interconectării tuturor sistemelor interne de radiolocație astfel încât țintele aeriene detectate de o stație de radiolocație (radar) puteau fi operate în mod unitar de întregul sistem, iar aviația de vânătoare putea fi dirijată în mod eficient la țintă, același lucru fiind valabil și pentru lansarea la țintă a rachetelor antiaeriene.(vol. IV - Documente, pag. 100-126)

Pornind de la aceste informații, s-a solicitat Statului Major General al Armatei Române o situație privind dotarea forțelor armate cu tehnologia respectivă.

Pe cale de consecință, la dosar a fost atașat „**Inventarul tematic privind dotarea armatei cu sistemul Almaz**” (vol. IV – Documente, pag.36-47).

Analiza acestui document relevă că, prin hotărârea CAAT din **23.04.1979**, s-a dispus înzestrarea MApN cu aparatura automatizată Almaz și mijloacele de transmisiuni din completele automatizate de conducere ale armelor. Sunt conținute numeroase informații despre implementarea tehnicii de luptă Almaz-Vozduh, făcându-se referire inclusiv la ordinele, rapoartele, schițele și temele de proiectare privitoare la construcția și utilizarea punctelor de comandă Almaz. În timp, tehnologia Almaz s-a îmbunătățit, astfel încât au fost achiziționate sistemele Almaz-2 și Almaz-3.

„**Inventarul tematic cu aplicațiile desfășurate în anul 1989**” atașat dosarului, relevă că forțele militare interne foloseau țintele false de aviație în procesul de pregătire al militarilor de radio-locatie.(vol.IV – Documente, pag. 48-62)

Pornind de la această realitate, cu ocazia audierii gl. **B.Ș.M**, ofițerul a fost chestionat cu privire la posibilitatea imitării țintelor aeriene din interiorul țării. Acesta a

declarat: „Cunosc faptul că armata României era dotată cu sistemul automatizat Almaz. De fapt, acest sistem automatizat de dirijare a avioanelor de vânătoare către ținte, era în dotarea C.A.A.T. Apreciez că, din moment ce prin acest sistem se primeau informații cu privire la poziționarea țăntelor, este posibil ca prin intermediul aceluiași sistem să fie generate și alte „ținte”. Sistemul Almaz era operat din cabine de comandă mobile, ce aparțineau de C.A.A.T. și exista pe lângă nodurile radio-tehnice de pe întregul teritoriu al țării. Nu cunosc numărul exact al acestora. Stațiile Almaz erau operate de operatori/navigatori de aviație din cadrul C.A.A.T. În primăvara anului 1990 îndeplineam funcția de șef de Stat Major în cadrul Aviației Militare și, în această calitate am avut inițiativa unei analize ample a evenimentelor din decembrie 1989, Am convocat cadrele de conducere din unitățile de aviație și am analizat întreaga situație. Concluziile s-au materializat printr-un material de analiză care, dacă mai există, ar trebui să se afle în arhivele Comandamentului Aviației Militare. Concluzia analizei a fost că cineva și-a bătut joc de noi timp de 2 zile”.

Pe măsura desfășurării urmăririi penale, au fost audiați mai mulți martori cu privire la diversiunea radio-electronică din decembrie 1989. Aceștia au declarat că în anii anteriori Revoluției, **antrenamentele cu ținte aeriene false reprezentau o practică des întâlnită privind pregătirea militară a cadrelor din sistemul de apărare antiaeriană a României**. Au mai arătat că țintele simulate puteau fi multiple (de ordinul zecilor, așa cum s-a întâmplat în decembrie 1989) și că puteau fi generate **foarte ușor** de la toate stațiile de radio-locăție aflate în teritoriu. Întrucât sistemul național de radio-locăție era integrat (inclusiv datorită tehnologiei Almaz), țintele false generate apăreau pe ecranele tuturor stațiilor de radio-locăție.

Relevante în acest sens sunt următoarele declarații:

Amiralul (r.) P.A, (declarație de martor, sediul SPM, 11.06.2018 - vol.V – Declarații, f.238-245), fost comandant al Institutului de Cercetare și Dezvoltare al Armatei și adjunct al Departamentului pentru Producție și Înzestrarea Armatei, a declarat că „Sistemul național de radio-locăție era perfect integrat sistemului Tratatului de la Varșovia, tehnologia fiind importată din fosta URSS. Cu certitudine fiecare stație de radio-locăție în parte era livrată și cu tehnica necesară imitării de ținte aeriene. Aceste sisteme existau cu scopul de a fi folosite la antrenamentele militarilor. Cunosc faptul că, astfel de exerciții se desfășurau în mod curent. Având la bază cunoștințele mele în domeniu, afirm că imitarea țăntelor aeriene în cele trei nopți, putea fi făcută de la oricare dintre stațiile de radio-locăție aflate pe teritoriul României. Aceasta deoarece stațiile erau interconectate, iar dacă de la una erau simulate acele ținte, acestea erau văzute de celelalte stații cu aceleași elemente de mișcare, tocmai ca totul să pară cât mai real. Introducerea datelor pentru crearea de ținte false era o operațiune care pentru un specialist nu necesita mult timp. Arăt că, exista posibilitatea pentru militarii din sistemul de radio-locăție să identifice țintele respective ca fiind false, însă acest lucru se putea întâmpla doar dacă se ordona schimbarea regimului de lucru al radio-locatoarelor în sensul trecerii de la frecvențele de pace la frecvențele de război.

Dacă s-ar fi trecut la frecvențele de război, frecvențele de simulare ar fi fost automat înlăturate, astfel încât toate stațiile de radio-locăție ar fi putut să vadă realitatea și anume lipsa oricăror obiecte zburătoare ostile. Din câte cunosc, șeful CAAT, gl. Mocanu Mircea nu a ordonat trecerea pe frecvențele de război. Nu cunosc motivul

pentru care nu s-a făcut acest lucru, pentru că dacă s-ar fi trecut pe frecvențele de război totul s-ar fi clarificat .Precizez că, pe lângă intoxicarea stațiilor radar, au existat și apeluri telefonice prin care factorii de decizie aflați în punctul de comandă al CAAT erau anunțați cu privire la anumite operațiuni de desant aerian, parametrii acestui desant fiind aceiași cu cei ai țintelor aeriene .Apelurile telefonice erau făcute în limba română, astfel încât trag concluzia că diversiunea radio-electronică a urmat un plan bine stabilit din timp. Personal apreciez că, întreaga diversiune radio-electronică a fost executată de elemente ale Armatei Române, fără intervenție din exterior”.

D.N - șef de stat major la UM 01826 Ianca, Apărare Antiaeriană, audiat în calitate de martor, la sediul SPM în data de 20.11.2018 (vol.IV – Declarații, f.160-165), a precizat că „După absolvirea Academiei Militare și a Școlii de artilerie antiaeriană și radiolocație Brașov, în anul 1979 am fost repartizat la UM 01826 Ianca. Începând de la acea dată și până în decembrie 1989, lunar se făceau antrenamente cu ținte fictive, pentru verificarea capacității de ripostă. În cadrul acestor exerciții, în mod fictiv, pe ecranele radio-locatoarelor puteau fi induse ținte false, cu diferite caracteristici de zbor, în funcție de cerințele fiecărui exercițiu în parte. Numărul de ținte fictive varia de la o țintă până la zeci de ținte fictive. De exemplu, un militar în radio-locatie își începea pregătirea cu o țintă, iar la finalul stagiului era perfect antrenat să facă față unei situații cu zeci de ținte aeriene fictive. Arăt că, exercițiile cu ținte fictive erau conduse fie de la eșalonul superior, fie de către divizioanele respective de artilerie și rachete antiaeriene. Atunci când exercițiile erau conduse de la Divizia 16 ApAAT din Ploiești (UM 01907), puteau fi induse ținte fictive în întregul sistem de radio-locatie din zona de responsabilitate, adică jumătatea de est a țării. Punând lucrurile cap la cap, cu experiența mare în domeniu, afirm, fără dubii, că ce se s-a întâmplat în acele trei zile din decembrie 1989, putea fi un „antrenament”. Această variantă este perfect plauzibilă și simplă totodată din punct de vedere tehnic”.

M.I, prin declarația sa de martor, din data de 24.09.2018, la sediul SPM - vol.IV – Declarații, f.112-121), a relevat că: „Sunt ofițer de artilerie antiaeriană și rachete, fiind absolvent al Școlii militare de specialitate de la Brașov.

După absolvirea acestei școli am fost repartizat la o unitate de rachete KUB, unitate care la vremea respectivă era unică pe teritoriul României, fiind din punct de vedere tehnic la cel mai ridicat nivel. Aici am fost numit în funcția de șef de stație pentru cercetare și dirijare. Imediat după numirea pe această funcție am participat la un curs de specializare privitor la exploatarea acestei tehnici militare de tip nou.....După cum este bine cunoscut, începând cu 22 decembrie 1989, sistemul național de radio-locatie și luptă antiaeriană a fost suspus unei diversiuni radio-electronice fără precedent. S-a creat impresia că România este atacată pe calea aerului de numeroase aeronave, pe diverse culoare de pătrundere....În altă ordine de idei, menționez faptul că stațiile de radio-locatie funcționau pe două frecvențe de radio-locatie. O frecvență „de pace” și o alta „de război”. Frecvența „de pace” era mult mai permisivă și putea fi detectată de specialiști și ulterior, bruiată, având drept efect apariția pe ecranele stațiilor de radio-locatie a unui număr mare de ținte aeriene, așa cum s-a întâmplat în timpul revoluției....Ca o paranteză, precizez că fiecare stație de radio-locatie avea propriul sistem de bruijaj (imitator de ținte). În caz de antrenament, prin intermediul stației de bruijaj, erau generate ținte false, folosite pentru antrenamentul echipajelor stației de radio-locatie. Bruijajul de la stațiile

de radio-locatie putea fi exercitat într-o rază limitată din punct de vedere teritorial. Aparatura de bruiaj nu putea fi detașată fizic de stația de radio-locatie....În paralel, la eșalon de armată existau stații de bruiaj (companie de bruiaj) care puteau exercita bruiajul pe o rază mare (de ordinul sutelor de km.)....În afara frecvenței de pace, așa cum am arătat mai sus, exista frecvența de război. Aceasta era frecvența de luptă, folosită în caz de război și niciodată la pace. Frecvența de război era foarte eficientă, având în vedere că se folosea ca metodă de lucru, așa-zisul salt în frecvență. Prin această metodă se făcea, practic, imposibilă bruierea stației respective de radio-locatie. Altfel spus, generarea țintelor false nu mai era posibilă. Pe lângă aceasta, în caz de război existau metode suplimentare de detectare a țintelor reale cum ar fi vizorul optic de televiziune. Fiecare stație era prevăzută cu o cameră de luat vederi ce avea menirea să vizualizeze ținta aeriană până la o distanță de minim 30 km. În acest fel era posibilă tragerea eficientă.

Prin urmare, dacă în decembrie 1989 s-ar fi folosit frecvența de război, s-ar fi dedus imediat, fără dubii, că în spațiul aerian al României nu au existat ținte aeriene ostile.

Din câte cunosc, trecerea pe frecvență de război a fost interzisă de la eșalonul superior al Comandamentului apărării antiaeriene a teritoriului (CAAT). Nu cunosc cine a dat acest ordin, dar este logic faptul că un astfel de ordin putea fi dat doar de la vârful CAAT. În schimb, cunosc o persoană care a primit în mod nemijlocit acest ordin, aceasta fiind col. Spânu Petre, cel care era comandantul Regimentului 48 rachete antiaeriene KUB – București.

Mai cunosc faptul că col. Spânu Petre a trecut pe frecvența de război și astfel a constatat că ecranele stației sale de radio-locatie au devenit curate, în spațiu nefiind ținte ostile. Drept urmare, acesta nu a lansat nicio rachetă, deși au fost făcute presiuni serioase asupra sa, în vederea lansării.

În altă situație, însă, la regimentul KUB de la Craiova condus de Nica Marin, nu s-a trecut pe frecvența de război (în baza aceluiasi ordin de a nu se trece – bănuiesc), fiind lansat un număr de 27 rachete KUB. Totuși, acest lucru nu s-a făcut pur și simplu, având în vedere că rachetele KUB erau vârful de gamă în domeniu și nu permiteau lansarea, fără ca în mod real, să existe o țintă fizică în spațiu. Această piedică a lansării putea fi înlăturată totuși, printr-o comandă de autodistrugere a rachetei prevăzută pentru situația în care potențialul inamic ocupa dispozitivul subunității. O a doua situație în care rachetele KUB pot fi lansate, este așa-zisa „lansare cu prindere în aer”, folosită atunci când dispozitivul este atacat de un număr mare de ținte. În cazul regimentului de la Craiova, comandantul Nica a lansat rachetele prin metoda „lansare cu prindere în aer”. A făcut acest lucru fără să observe efectul la țintă. Efectul la țintă este o obligație militară a ofițerului de pe stația de dirijare prin care, după lansarea primei rachete, se verifică dacă ținta a fost sau nu distrusă. La Craiova, dacă s-ar fi făcut această verificare s-ar fi conștientizat faptul că prima rachetă nu a lovit nimic și astfel, lansările ulterioare nu ar fi fost necesare.

Opinez că responsabilitatea pentru lansarea, în mod inutil, a unui număr așa de mare de rachete KUB a pornit de la ofițerul ce opera pe stația de dirijare și a mers până la comandant.

Prin raportare la cele spuse de mine mai sus, se desprinde concluzia certă că persoana care a dat ordin ca stațiile de radio-locăție să nu treacă pe frecvența de război, a participând astfel în mod direct la exercitarea diversiunii radio-electronice. Despre acest ordin ar trebui să existe consemnări în ordinul de zi al regimentelor de apărare antiaeriană a teritoriului sau a trupelor. Precizez că situația concretă din decembrie 1989, fiind emis indicativul militar „Radu cel Frumos” – alarmă parțială de luptă, permitea trecerea pe frecvența de război. Pe baza experienței profesionale apreciez că bruiajul asupra sistemelor de radio-locăție a fost făcut din interior, eventul cu participarea unor specialiști sovietici veniți în țară ca turiști. Existau forțe militare interne care aveau ca obiect de activitate diversiunea, inclusiv cea radio-electronică. Bruiajul asupra stațiilor se putea face cu ajutorul unei aparaturi mobile de mici dimensiuni. Era suficient ca prin intermediul acestor mijloace să fie bruiate concomitent mai multe stații de radio locăție pentru a se crea haosul existent. Această aparatură era foarte mobilă, nu avea nevoie de sursă de alimentare și putea fi transportată în apropierea stațiilor de radio locăție cu un simplu autoturism, eventual chiar cu mâna.”

Relevantă este inclusiv declarația martorului B.V, fost comandant al aerodromului militar Bacău (vol.III – *Declarații*, pag.110-115) care a spus : „În zilele de după 22 decembrie 1989, noaptea, din punctul de comandă au fost văzute formații ce păreau a fi elicoptere. La un moment dat, am văzut că formațiunea a început să vireze la dreapta, aspect ce coincidea cu traseul șoselei ce venea dinspre București. Am realizat că e posibil să fie o simulare. Am trimis o echipă formată din militari înarmați (...) La întoarcere, mi s-a raportat că pe drum au întâlnit un autoturism care, în momentul în care militarii s-au apropiat, a virat la dreapta și a dispărut. În acel moment, pentru mine a fost clar că a fost o simulare (...) Într-o noapte, a fost primit un telefon care sesiza că în apropierea stației radio de aducere apropiată, stație care era situată la aproximativ un kilometru de aerodrom, a aterizat un elicopter. Imediat, șeful de stat major, însoțit de un grup de militari înarmați, s-au deplasat la locul indicat, dar nu au găsit nimic”

Așa cum s-a arătat anterior, generalul Budiaci Ștefan Mircea, aflat la vârful ierarhiei Aviației Militare în decembrie 1989, a opinat că „La Punctul de Comandă am primit un telefon, pe telefonul de oraș, iar o voce feminină ne anunța că, la sud de București, din șase elicoptere, debarcă trupe (...) Opinez că, faptul că acest telefon a coincis cu ceea ce se vedea pe sistemele de radio-locăție, faptul că numărul de elicoptere despre care vorbea persoana care a telefonat coincidea cu numărul apărut pe radare, se poate explica doar prin regizarea acestei situații din interiorul țării.”

Cu referire la persoanele ante-invocate, ies în evidență funcțiile ocupate și pregătirea lor profesională. Declarațiile acestora se află în deplină concordanță. Martorii au arătat fără echivoc nu doar că imitarea țintelor aeriene era facil a fi făcută din interiorul țării, dar inclusiv că acest gen de diversiune s-a exercitat din interior.

Cunoscut fiind că prin intermediul **Întreprinderii de Comerț Exterior Romtehnica**, înainte de 1989, se importa și tehnică militară specială, au fost depuse diligențe pentru a se afla dacă în țara noastră a fost adusă tehnologie specifică ducerii războiului radio-electronic. De la arhivele militare s-a aflat că în **Planul de înzestrare al Armatei pentru anul 1987**, figura importul din Polonia a unor complete de „*simulare a desantului prin parașutare*”. Nu s-au găsit probe suplimentare. Totuși, a fost probată astfel

cel puțin preocuparea MApN pentru achiziționarea unor tehnologii pentru realizarea diversivării radio-electronice în sensul simulării desantului prin parașutare. Este evident că genul acesta de diversivare putea fi făcut doar la adăpostul întinericului, diversivarea constând în aceea că din elicoptere staționare desantează trupe. O astfel de aparatură, ar fi făcut posibilă apariția luminilor colorate, staționare despre care s-a relatat în materialul „*Constatări, concluzii și propuneri rezultate din acțiunile de luptă desfășurate în perioada 15-28 decembrie 1989*” elaborat de CAAT în aprilie 1990.

Față de toate cele menționate mai sus, se poate concluziona că diversivarea radio-electronică din decembrie 1989 a fost exercitată de pe teritoriul României, de forțe interne aparținând MApN.

Totodată, se evidențiază că diversivarea radio-electronică a debutat aproape simultan cu inducerea în eroare probată ca fiind exercitată și coordonată de componenții Consiliului Militar Superior, aflat în subordinea CFSN.

În cele ce urmează va fi redată declarația pilotului D.T militar în cadrul Regimentului 59 Elicoptere Tuzla. Declarația a fost luată la 15.03.2018 (vol.V – Declarații, f.48-55) și prin dezvoltările excepționale și totodată dramatice este aptă a plasa diversivarea radio-electronică în contextul mai larg al inducerii în eroare exercitată de la vârful comenzii MApN. Pilotul militar a spus: „În decembrie 1989 aveam gradul de maior la R59 Elicoptere Tuzla (...) Primele misiuni de zbor au avut loc în noaptea de 22/23 decembrie 1989. În noaptea respectivă am executat trei misiuni. Misiunile au fost executate în formațiuni de câte trei elicoptere, iar eu, având funcția cea mai mare, eram comandantul formațiunilor. Toate cele trei misiuni au avut același scop, respectiv de identificare a eventualelor ținte aeriene semnalate în spațiul aerian al Dobrogei și pentru a contracara eventualele acțiuni de debarcare a unor forțe care veneau din largul Mării Negre. În mod total neobișnuit și chiar neregulamentară dispoziția primită a fost ca misiunea să fie executată fără folosirea luminilor de poziție și la aterizare, fără balizajul pistei. (...) Deși din punctul de comandă ni se semnalau puncte luminoase, nici eu, dar nici colegii mei de formațiune, nu am observat astfel de ținte aeriene. (...) În dimineața zilei de 23 decembrie 1989, la orele 07.00, am primit din nou o misiune asemănătoare pe traiectul Tuzla – Platformele de foraj marin din Marea Neagră – Insula Sahalin – cabana Uzlina de lângă localitatea Murghiol, pentru a verifica situația din punct de vedere al protecției platformelor, identificarea eventualelor elicoptere inamice și distrugerea cabanei soților Ceaușescu de la Uzlina, unde fuseseră semnalate elicoptere inamice. Niciuna dintre aceste situații nu s-a confirmat. Platformele erau sigure, iar în zona cabanei nu au fost semnalate nici un fel de aparate de zbor. (...) Doresc să mai precizez un episod important din timpul acestei misiuni. Unul dintre elicoptere, cel cu numărul 89, a avut probleme tehnice, în sensul că filtrul de combustibil de la unul dintre motoare s-a colmatat. În astfel de situații, procedura prevede că în maximum 10-15 minute trebuie schimbat sau curățat filtrul. Toate cele trei elicoptere am aterizat în perimetrul unității de grăniceri de la Sfântul Gheorghe. Situația a fost foarte tensionată deoarece cunoșteam că exista un ordin ca toate aparatele de zbor să rămână la sol, iar cele care zboară să fie doborâte. Cu toate acestea, nu au existat probleme cu grănicerii. (...) La întoarcerea din misiune, am solicitat aprobarea de aterizare pe Aeroportul Mihail Kogălniceanu, întrucât nu aveam suficient combustibil pentru a ne întoarce la Tuzla. Deși am primit aprobarea de la punctul de comandă, în

momentele venirii la aterizare, asupra noastră s-a deschis foc de către toate unitățile ce asigurau paza aeroportului. Au fost lovite elicopterele 82 și 76, dar am reușit să aterizăm. În mod miraculos nu au existat persoane rănite în urma acestui incident. Inclusiv elicopterul cu numărul 89 a aterizat cu bine.(....) În dimineața de 24 decembrie 1989 , am primit ordin verbal să execut împreună cu elicopterul 89 o misiune în zona Adamclisi, deoarece existau informații că în zonă ar exista un elicopter ostil. Pe timpul executării acestei misiuni, elicopterul cu numărul 89 aflat în spatele meu, s-a prăbușit. Personal, am auzit o explozie puternică, dar nu am vizualizat împrejurările producerii exploziei. Am efectuat recunoașterea în zona de prăbușire și am constatat că nu există supraviețuitori. Muniția de bord începuse să explodeze.(....) La întoarcere am fost înconjurat de personalul aeroportului și, spre surprinderea mea , am fost acuzat că eu aș fi doborât elicopterul. Cu ocazia verificărilor, s-a constatat că nu există elemente de muniție lipsă la elicopterul pilotat de mine.”

Declarația scoate în evidență câteva elemente foarte grave. În primul rând și extrem de grav este că de la vârful Aviației Militare, condusă de **gl. Rus Iosif**, s-a permis efectuarea unor zboruri militare de noapte, fără folosirea luminilor de poziție, în timp ce era instituită interdicția generală de zbor. Aceste zboruri care nu se puteau efectua fără informarea comandantului aviației militare au pus în pericol grav viața echipajelor. Pericolul s-a adeverit cu ocazia misiunii din 23 decembrie 1989. Fiind interdicție de zbor și **nefiind asigurate comunicațiile militare**, este evident că trupele de la sol survolate și militarii bateriilor antiaeriene în raza cărora au intrat cele trei elicoptere , au avut toate motivele să le considere ostile și să deschidă focul asupra lor. **Toate acestea sunt efectele inducerii în eroare exercitată la nivel superior** . Nu în ultimul rând, se observă că misiunile ordonate **au avut la bază informații false, diversioniste**. Așa se face că în dimineața zilei de 24 decembrie 1989, **patru piloți militari și-au pierdut viața**, în condițiile amintite. Prin declarația de inculpat din data de 27 martie 2019 (vol. *Declarații Inculpați și Avize*), generalul Rus Iosif a opinat că cel mai probabil acest incident s-a datorat unei erori de pilotaj (atingerea solului, în condițiile zborului la foarte joasă înălțime)

Acesta nu a fost singurul caz de acest gen. Pilotul **M.I.C** (01.02.2018 - vol.III-*Declarații*, f.190-199) a declarat următoarele: „**La 22/23.12.1989 unitatea noastră a fost ținută de o forță străină din afara perimetrului cazărzii. Practic asupra celor trei unități care se aflau pe același areal (noi elicopteristi, divizionul de rachete și unitatea de apărare AA) s-au efectuat niște trageri luminoase fără zgomot care reprezentau o flacără sau o lumină roșie care se îndrepta către noi aproape în plan orizontal și în apropierea unității descria o mișcare ascendentă aproape la 90 grade se transforma într-o lumină albă ca de blitz ce se stingea la un moment dat fără niciun sunet. Ne-am gândit că pot fi rachete dirijate pentru ca aceste manevre la unghi drept nu sunt caracteristice decât unei lansări supravegheate. Tragerile au durat toată noaptea până dimineața, cu pauze destul de mari și mă refer aici la un pachet de trei-patru trageri inițiale din direcția cimitirului Sălcuța ce se afla lângă drumul național pe relația București-Titu. Urma o pauză și luminile au apărut din partea opusă, iar mai târziu dinspre localitatea Conțești, situată undeva la jumătatea celor două trageri inițiale și pe comunicația cale ferată București-Titu. Am descris acest lucru pentru a sublinia faptul că operațiunile respective puteau fi executate de un singur om sau un singur echipaj care se putea deplasa succesiv în cele trei puncte, deoarece exista o cale de comunicație rutieră pe acest traseu. Nu am**

reacționat în nici un fel, însă activitatea a fost de natură a ne ține sub tensiune până în zorii zilei de 23.12.1989. A fost singura noapte în care s-a acționat astfel asupra noastră. Era clar o diversiune cu scopul de a ne timora și a slăbi capacitatea noastră de luptă. A existat un singur episod în care în cursul nopții, cred că din ordinul comandantului a fost ridicat un elicopter condus de căpitan Z. E. cu rolul de a cerceta aerian pe cât posibil, în condiții de întuneric total, împrejurimile și locurile acelor trageri misterioase. Aparatul a avut interdicție de a folosi luminile interioare și exterioare și de altfel la scurt timp s-a prăbușit chiar în zona unității, însă prin manevrele excelente ale pilotului nimeni nu a fost rănit. În schimb elicopterul a luat foc și a fost distrus în întregime. Muniția din interior a accelerat procesul de combustie.”

Poziția oficială a Comandamentului Apărării Antiaeriene a Teritoriului, existentă la scurt timp după evenimente, poate fi analizată prin examinarea materialului intitulat „*Sinteză privind acțiunile de dezinformare și bruijaj radio-electronic executate în intervalul 22.12.1989 – 21.01.1990 asupra unităților de apărare antiaeriană, de aviație și de marină*”. Cu toate că prin acest material se trece sub tăcere posibilitatea de a simula țintele aeriene într-un mod facil de către toate unitățile de radio-locuție dispuse pe teritoriul țării, la capitolul „*Concluzii*” nu se poate omite constatarea conform căreia „*La aceste acțiuni au participat forțe interne și, probabil, forțe externe*”. Se observă că se concluzionează în mod categoric cu privire la participarea forțelor interne, dar se lasă loc de dubiu cu privire la o așa zisă participare externă. Materialul nu identifică „*forțele interne*” ci se afirmă doar că a fost vorba de elemente fidele fostului regim, aspect care, prin prisma probatoriului administrat în prezenta cauză și a realității istorice, este derizoriu. (vol. X – *Documente*, pag.229-238)

În completarea celor menționate prin paragraful precedent vine **Raportul numărul S.AV 21 din data de 04 ianuarie 1990 întocmit de Comandamentul Aviației Militare**, prin care se concluzionează următoarele despre acțiunile din perioada 22-30 decembrie 1989 : „*Nu a existat nici un pericol sau intervenție străină asupra României. În perioada respectivă, în spațiul aerian al țării, nu a zburat niciun avion, elicopter, în sprijinul sau aparținând elementelor teroriste(...). Rapoartele privind doborârea unor elicoptere de către artilerie sau rachetele antiaeriene nu au suport material, întrucât nimeni nu a găsit nici cea mai mică bucată din țintele aeriene combătute.*” (vol. XIII – *Documente*, pag.57)

Ca urmare a tuturor argumentelor invocate, se poate considera că **diversiunea radio-electronică din decembrie 1989 a fost parte integrantă a inducerii în eroare din decembrie 1989**. Multiplele trageri cu armamentul antiaerian, ieșirile cu avioanele și elicopterele de luptă, au accentuat starea de aparent război total cu dușmanul securist-terrorist, amplificând totodată psihoza terorismului atât în rândul populației civile cât și în rândul militarilor. Trebuie menționat că la TVR și în presa centrală s-a repetat informația conform căreia forțele securist-teroriste folosesc elicoptere pentru a ataca forțele MApN și populația României.

b. Solicitarea intervenției militare din partea URSS

În cursul zilei de 23 decembrie 1989, aproximativ orele 10:30, crainicul TVR Marinescu George a transmis „*în direct*” următorul mesaj: „*Suntem informați că s-a luat legătura cu Ambasada Sovietică, care ne-a promis ajutor militar imediat, întrucât agenții străine și-au permis să trimită elicoptere cu oameni înarmați, cu scopul de a distruge ceea ce poporul român a cucerit.*” La scurt timp, postul național de radio a transmis un mesaj similar. Ulterior acestui prim moment, mesajul televizat a fost repetat. (vol. XI – Documente, procesul verbal de la pag. 4)

Este lesne de realizat gravitatea mesajului. Se pune problema ca pe teritoriul României să pătrundă trupe aparținând unui stat străin, mai precis ale URSS. Tocmai dată fiind gravitatea comunicatului, se exclude varianta conform căreia angajații TVR au transmis acest mesaj în mod independent, fără o autorizare prealabilă. **La momentul emiterii mesajului, TVR se afla sub control militar.**

Probatoriul administrat a relevat că pe tema intervenției militare din partea URSS s-au purtat discuții la vârful decizional al CFSN, existând probe că o astfel de intervenție a fost solicitată la 23 decembrie 1989 de către Iliescu Ion și generalul Militaru Nicolae, adică tocmai de către liderii „*grupului Iliescu*”.

Martorul **M.D** (declarație de martor, 28.03.2017, vol.I – *Declarații*, f.259-262) a spus: „*În decembrie 1989, aveam gradul de colonel și eram șeful Biroului Special al Marelui Stat Major al Armatei Române, care realiza cooperarea pe linie militară între marile state majore ale țărilor membre ale Tratatului de la Varșovia (...) La 23.12.1989, în jurul orelor prânzului, am fost chemat în cabinetul ministrului de gen. Eftimescu. În cabinet se aflau gen. Eftimescu, Ion Iliescu, Petre Roman, gen. Militaru și alte 6-7-8 persoane. Gen. Eftimescu mi-a ordonat să fac legătura telefonică cu gen. Moiseev și după ce am obținut legătura mi-a ordonat să transmit următoarele: „S-ar putea conta pe un eventual ajutor militar sovietic împotriva teroriștilor?”. Moiseev a răspuns următoarele: „O asemenea problemă poate fi discutată numai la nivelul guvernelor român și sovietic”. Cu aceasta, convorbirea a luat sfârșit, iar eu am ieșit imediat din birou (...) După aproximativ 2-3 ore, în sediul ministerului a venit gen. Gușă, șeful Marelui Stat Major, care mi-a dat ordin să mă prezint din nou la cabinetul ministrului, iar eu m-am conformat. În birou se aflau aceleași persoane ca la prima discuție, plus gen. Gușă.*

Acesta din urmă, mi-a ordonat să fac din nou legătura cu gen. Moiseev, am făcut legătura, iar gen. Gușă mi-a dat ordin să transmit următoarele: „În calitate de șef al Marelui Stat Major al Armatei Române, eu, gen. Gușă, nu am solicitat și nu voi solicita ajutor militar sovietic.” Auzind acestea, gen. Moiseev a rostit o formulă scurtă de încheiere a discuției și astfel convorbirea a luat sfârșit. Imediat după acest moment, am părăsit biroul ministrului. Trebuie arătat că pe timpul acestei convorbiri telefonice, ca și în timpul primei convorbiri, cei aflați în cabinetul ministrului nu au avut niciun fel de reacție. Eu nu cunosc ce anume s-a discutat în biroul ministrului înainte de sosirea mea în respectivul birou și nici după plecarea mea. Este de presupus faptul că, din moment ce gen. Gușă mi-a solicitat să dau cel de-al doilea telefon pentru a exprima cu claritate poziția generalului față de o eventuală prezență militară sovietică în România, în biroul

ministrului să se fi purtat discuții pe această temă, discuții despre care, însă nu cunosc nimic”.

Martorul I.G,08.06.2017 (11/P/2014, vol.II – Declarații, f.133-140) –,*„În decembrie 1989 îndeplineam funcția de șef al securității Maramureș (...) La 22.12.1989, la nivelul județului a fost constituit un Comandament Militar Județean din care făceau parte comandantul Regimentului de Tancuri, un profesor civil, eu, și fostul șef al Gărzilor Patriotice Maramureș, pe nume Tătaru. La 22 sau 23.12.1989 ne aflam cu toții în sala de consiliu și am asistat personal la o discuție telefonică dintre numitul Tătaru și comandantul unității militare de grăniceri din Sighet. În cadrul acestei discuții, Tătaru i-a cerut comandantului unității de grăniceri ca atunci când unități militare sovietice se vor prezenta la frontieră, să le fie permisă intrarea în România. Tătaru era foarte sigur că aceste efective militare sovietice se vor prezenta pentru a intra în țară și a motivat prezența sovieticilor prin faptul că aceștia urmau să salveze Revoluția. Am fost foarte surprins de cele auzite, am intervenit și i-am solicitat lui Tătaru să contramandeze acest ordin nefiresc. Tătaru a refuzat să contramandeze ordinul, dar după cum se știe, nici sovieticii nu au pătruns în țară.”*

Pentru înțelegerea corectă a situației, trebuie spus că la nivelul lunii decembrie 1989, singurele persoane care aveau drept de semnătură și de reprezentare în organele de coordonare ale forțelor Tratatului de la Varșovia, din partea României, erau ministrul apărării și Șeful Marelui Stat Major al Armatei . La 23 decembrie 1989 generalul Milea Vasile era decedat, iar generalii Stănculescu și Militaru nu au fost numiți în mod oficial în funcția de ministru al apărării. Începând cu 23 decembrie 1989 gl.col. (r) Militaru Nicolae era impus de Iliescu Ion ca ministru de fapt, iar acesta s-a comportat ca atare, dar decretul oficial de numire a fost emis la 27 decembrie 1989. Pe cale de consecință, la 23 decembrie, singurul militar român care putea în mod legal să solicite o intervenție străină era gl. Gușă Ștefan. Așa se explică de ce generalul Mikhail Moiseev – Șeful Marelui Stat Major al Armatei URSS , a discutat doar cu omologul său român problema trimerii unor forțe militare în țara noastră, iar ca urmare a refuzului categoric din partea acestuia intervenția nu s-a realizat.

În mod indirect, solicitarea intervenției militare, făcută de la vârful statului român, reiese și din conținutul următoarelor declarații de martor:

T.G, audiat la 29.05.2017 (vol.II – Declarații, f.112-118), a declarat: *„În luna decembrie 1989 eram comandantul Batalionului 104 Grăniceri Botoșani (...) În data de 23.12.1989 am primit o notă telefonică prin care ni se comunica faptul că pe firul de cooperare de la Cernăuți s-a transmis că împuternicitul de frontieră sovietic, colonelul Lutțki solicită o întrevedere de frontieră în punctul Gherța – Racovăț, pentru data de 23.12.1989, orele 14:00 sau 16:00. Nu s-a comunicat motivul întrevederii, deși potrivit uzanțelor, trebuia să ni se comunice motivul. Am luat legătura cu col. Apostol pe care l-am întrebat care este motivul întrevederii. Acesta mi-a spus că la baza întrevederii stătea un comunicat al TVR, pe care l-am văzut și eu, potrivit căruia s-a luat legătura cu Ambasada Sovietică și că aceștia au promis ajutor militar imediat. Am întrebat ce mandat am și mi s-a comunicat că în urma unei discuții cu generalul Gușă Ștefan să transmitem următoarele:România nu a cerut ajutor militar, nu avem nevoie de ajutor militar sovietic, armata română este în stare să defînitiveze Revoluția (...) La data și ora stabilite, ne-am întâlnit pe culoarul bornelor de frontieră, fără ca noi să trecem linia de*

frontieră, cu delegația grănicerilor sovietici din care făceau parte col. Lutțki, zece-doisprezece ofițeri și un general despre care am aflat ulterior că se numea Stuz. Acesta din urmă mi-a spus că trebuie să-i comunic ce se întâmplă în România, iar eu i-am răspuns că se întâmplă ceea ce se vede la televizor, că șeful statului a fugit și Guvernul este dizolvat. Col. Lutțki m-a întrebat dacă am mandat să mă întâlnesc cu ei și din partea cui. I-am comunicat că am mandat de la generalul Gușă, respectiv din partea conducerii superioare a armatei, după care i-am comunicat cele trei idei arătate mai sus. Grănicerii sovietici au discutat între ei, după care generalul m-a întrebat cine sunt teroriștii care acționează în capitala României, iar eu i-am spus că nu am cunoștință despre aceste aspecte. I-am întrebat dacă mai sunt probleme de discutat și după ce s-au consultat între ei, mi s-a răspuns că întrevederea s-a încheiat și că dacă voi avea nevoie de ajutorul lor, să le comunic pe linia de cooperare. Am procedat la saluturile convenite, după standardele de cooperare, după care am plecat la batalion. Din câte îmi amintesc, toți împuterniciții de frontieră s-au întâlnit cu omologii lor în aceeași zi și la aceeași oră”.

A.G (declarație de martor, sediul SPM, 04.11.2017 - (vol.III – Declarații, f.8-13) – „În decembrie 1989 eram șeful Statului Major al Brigăzii de Grăniceri Iași, prim-locuitor al comandantului Marii Unități și înlocuitor al comandantului de brigadă care fusese schimbat. Această brigadă avea în responsabilitate paza frontierei de stat cu U.R.S.S. între localitățile Rădăuți și Galați. Pe acest segment existau mai multe unități (batalioane). Dinspre stânga spre dreapta, aceste batalioane erau la: Rădăuți, Botoșani, Iași (aici se afla și comanda brigăzii), Huși și Galați. Fiecare batalion avea în responsabilitate un sector de frontieră de aproximativ 80 - 100 kilometri. În decembrie 1989 ne aflam în plină reorganizare și tranziție având în vedere că s-a hotărât ca trupele de grăniceri să fie trecute din subordinea M.Ap.N. în subordinea M.I. Însă, până la finalizarea tranziției, deci și în decembrie 1989, subordonarea era față de M.Ap.N. (...) Cred ca la data de 21.12.1989 s-a primit indicativul de luptă. Măsurile la frontieră s-au amplificat, s-au efectuat antrenamente de apărare apropiată a pichetelor de grăniceri, a companiilor și batalioanelor de grăniceri, inclusiv la comandament.

S-a distribuit norma de muniție corespunzătoare, s-au deconservat celelalte categorii de armament și s-au pregătit mijloacele de transport de intervenție. Cert este că s-a creat o situație foarte tensionată, toată lumea gândea în parametri de război. Această situație a fost puternic resimțită de anumite cadre. Cunosc situații în care ofițeri cu experiență au făcut atacuri de panică, pierzându-și complet echilibrul (...) Pe acest fond, cunoscând și situația declanșată la Timișoara, în noaptea de 21.12.1989 i-am telefonat col. Geantă (șeful de Stat Major al Comandamentului Trupelor de Grăniceri) pentru a-l întreba ce se întâmplă în București, iar el mi-a răspuns oarecum codificat că în București se trage, situația fiind extremă. Totodată, mi-a spus că trebuie să fac totul pentru ca la unitatea pe care o conduc să se păstreze starea de calm și să se prevină deschiderea focului, exceptând desigur, anumite acțiuni ostile asupra subunităților de grăniceri (...) La 22.12.1989 am aflat, prin intermediul TVR, inițial, despre situația gl. Milea, iar apoi despre fuga soților Ceaușescu de pe CC. În această perioadă am mai discutat cu col. Geantă care a insistat să depun toate diligențele pentru a preîntâmpina o eventuală deschidere a focului asupra civililor. Precizez că așa s-a întâmplat, pe de o parte, deoarece am comandat ofițeri capabili, iar pe de altă parte, pentru că populația civilă a fost pașnică, neagresând în vreun fel obiectivele noastre. Cu toate acestea, se instalase o

psihoză generală și foarte periculoasă conform căreia inamicul structurilor M.Ap.N. ar fi de la M.I și de la structurile securității. Afirm că, pe toată perioada desfășurării evenimentelor din decembrie, această psihoză nu a fost confirmată de realitate. Respectiva psihoză a fost generată atât prin cele ce se spuneau la TVR, dar și ca urmare a faptului că pe telefoanele de oraș erau primite apeluri ce ne anunțau cu privire la atacuri iminente asupra unităților și subunităților noastre sau chiar a teritoriului, executate de unități speciale ale eventualului inamic. În realitatea aceste atacuri nu au existat. Nu cunosc cine a efectuat respectivele apeluri telefonice (...) În toată această perioadă, pe anumite segmente de frontieră (Iași, Galați) au fost „auzite” zgomote suspecte. Mai precis, se auzeau probabil deplasările unor mașini grele cu șenile, motoare puternice etc. Aceste zgomote nu au fost confirmate de alte surse (informații precise de pe teritoriul vecin) și s-au intensificat după 22.12.1989. Mai arăt că, acest gen de zgomote nu era firesc. Ținând cont de toată experiența mea anterioară pe frontiera cu U.R.S.S. apreciez că, existența acelor zgomote s-a făcut cu scopul creării unei convingeri cum că urmează o acțiune militară mai complexă, de anvergură (...) La data de 23.12.1989, după amiaza, am fost sunat telefonic, pe liniile militare de comunicație, aproape concomitent, de comandanții unităților grănicerești de la Rădăuți, Botoșani, Iași, Huși și Galați (acești comandanți îndeplineau prin cumul și funcția de împuternicit pentru rezolvarea problemelor de frontieră) care m-au anunțat că la frontieră, în punctele de trecere a frontierei, s-au prezentat omologii lor sovietici care, fără excepție, au solicitat permisiunea de acordare a ajutorului militar sovietic. Acest ajutor militar sovietic era gândit în sensul că, la momentul respectiv, ei ar fi deținut date că armata română nu poate deține controlul situației și astfel este nevoie de un ajutor militar sovietic. Ofițerii noștri au refuzat acordarea permisiunii de trecere și au cerut un răgaz de timp pentru a mă contacta (...) Ca urmare a acestei situații, am rămas în legătură directă cu acei ofițeri, contactându-l în paralel pe col. Geantă despre care am vorbit anterior, căruia i-am raportat situația existentă. Acesta mi-a ordonat să aștept până când la rândul său nu raportează superiorilor săi.

După aproximativ 10 minute, col. Geantă mi-a ordonat să transmit ordinul ca sub nicio formă să nu fie permisă pătrunderea formelor sovietice deoarece armata română putea ține sub control situația existentă, nefiind nevoie de sprijin militar în acest sens. S-a acceptat totuși varianta unui ajutor umanitar, constituit din alimente și medicamente (...) Am transmis imediat ordinul, iar ofițerii de pe frontieră l-au îndeplinit întocmai. Aceștia mi-au raportat că după ce le-au comunicat omologilor sovietici ordinul primit, aceștia din urmă s-au arătat iritați, exprimându-și nemulțumirea printr-o fizionomie schimbată. După comunicarea ordinului, ofițerii noștri s-au retras, nemaiaivând ce discuta cu sovieticii (...) Acesta a fost singurul moment de acest gen, nemaieexistând ulterior solicitări pentru acordarea permisiunii de intrare în România a trupelor sovietice. Precizez că, din discuțiile cu ofițerii mei a rezultat că nu au fost observate efectivele militare sovietice și nici tehnica lor de luptă, atunci când s-a solicitat intervenția (...) Arăt că, la foarte scurt timp după întâlnirile de pe frontieră, au dispărut și acele „zgomote” de șenile și motoare grele (...) Țin să subliniez faptul că, acești comandanți, precum și ceilalți ofițeri pe care i-am condus, au fost foarte bine pregătiți profesional, în decembrie 1989 s-au comportat exemplar, fiind cu toții determinați ca să reacționeze și să contracareze orice acțiune militară ostilă din exterior”.

C.I, audiat la 20.03.2017 (vol.I – Declarații, f.198-213) a spus: „În anul 1989 am fost numit comandant la UM 01094 Iași, eșalon superior fiind Armata a II-a Buzău, condusă de gl.lt. Dândăreanu Ion (...) În data de 23.12.1989, în jurul prânzului, am fost căutat de șeful Diviziei antiaeriene, care mi-a spus că subunitățile de pază ale aeroporturilor Salcia și Bacău au primit informația că în zonă urmează să acționeze elicoptere și avioane de luptă sovietice. Am aflat că noi trebuia să permitem aterizarea pe cele două aeroporturi, după care să asigurăm un culoar de zbor pe ruta Suceava – Bacău – Buzău - București. Aviația sovietică trebuia alimentată de noi. Am verificat această informație pe linia apărării antiaeriene și mi s-a comunicat că nu există o asemenea aprobare și prin urmare, la apariția țintelor, să deschidem focul. În aceeași perioadă am fost sunat și de mr. B., comandantul Batalionului de Grăniceri Iași, care mi-a spus că spre frontieră se îndreaptă coloane de tancuri și TAB-uri rusești. Am sunat la comandamentul Armatei a II-a, nu l-am găsit pe generalul Dândăreanu și apoi l-am apelat pe gl. Gușă Ștefan. Acesta mi-a dat ordin să nu permit accesul rușilor în țară, iar unitățile de pază aeroportuară să treacă în SPL 1, adică să încarce muniția pe tehnică și la apariția țintelor aeriene să se deschidă focul. Totodată, am primit ordin ca regimentele din subordine să treacă la apărarea frontierei, urmând să nu permită intrarea în țară a trupelor sovietice (...) După un timp, am fost informat că tancurile și TAB-urile rusești se retrag în adâncime. A doua zi, adică la 24.12.1989, am fost informat că nu mai există unități militare rusești, pe graniță sau în adâncime (...) Este exclus ca vreo persoană externă sistemului să pătrundă pe linia comunicațiilor militare și să transmită ordine false, arogându-și identitatea unor persoane din conducerea armatei”.

B.I, audiat la 09.05.2017 (vol.II – Declarații, f.6-13)– „În luna decembrie 1989 ocupam funcția de ofițer 1 în cadrul Secției Pază și Operații aparținând Comandamentului Trupelor de Grăniceri (...) După data de 22.12.1989, poate la 23.12.1989, am văzut cum în biroul comandantului Apostol a venit un ofițer de transmisiuni, care avea o mini-centrală telefonică. L-am auzit pe acest ofițer discutând la telefon despre descoperirea dincolo de Prut a două rețele radio folosite de regimente de tancuri, ceea ce m-a condus la ideea că ar fi existat acolo o mare unitate de tancuri. Ulterior am aflat că s-a purtat o convorbire telefonică cu omologii noștri sovietici și că aceștia au cerut să aibă loc întâlniri la ora 13:00, pe toate podurile din cele patru sectoare. De regulă, se comunica subiectul acestor întâlniri, dar de această dată s-au rezumat doar la a face invitația. Am înțeles că col. Apostol a raportat ierarhic și li s-a spus omologilor sovietici că suntem de acord cu întâlnirea. De la col. Apostol am aflat că s-a dat ordin să comunicăm că nu avem nevoie de sprijin militar sovietic (...) Am fost prezent la discuția dintre col. Apostol și împuternicitul nostru de frontieră Iași, cpt. Butnariu Gheorghe. Cu ocazia discuției, cpt. Butnariu a spus că el își va da viața pentru a opri trecerea rușilor peste pod, întrucât ar aprecia că este vorba despre o invazie (...) Ulterior evenimentelor, am discutat cu împuternicitul de frontieră de la Botoșani – cpt. Togan, care mi-a spus că și el a dat ordin ca în situația în care face un semn, să se deschidă focul asupra celor de pe pod, dacă s-ar fi intenționat trecerea pe teritoriul României.”

B.O, sediul SPM, 17.01.2018 (vol.III – Declarații, f.156-160) a declarat „În anul 1989 și chiar în decembrie îmi desfășuram activitatea ca militar activ cu gradul de plutonier în UM 0828 – Școala de Ofițeri a MI de la Băneasa, actuala Academie de

Poliție. Eram așadar ofițer de transmisiuni (...) Mai menționez că eram colaborator al Direcției a IV-a din fostul DSS, contrainformațiile militare, încă din perioada în care îmi satisfaceam stagiul militar (...) Instituția în care eu activam era situată vis-a-vis de Comandamentul Antiaerieni. În noaptea de 22/23.12.1989, nu pot preciza ora, mă aflu în unitatea mea, în fața studioului de televiziune care are ferestrele orientate către platoul școlii. În acest timp a apărut col. Răbăcel Gheorghe șeful Statului Major al Școlii de Ofițeri care ne-a transmis ordinul de a elibera imediat spațiul exterior și să intrăm în birouri. Ni s-a spus să rămânem neutri întrucât urmează să sosească un desant aerian de elicoptere sovietice care va ateriza pe platoul școlii. Ulterior, m-am interesat și am înțeles că acest ordin venise de la comandantul CAAT, gl. Mocanu Mircea întrucât în acea perioadă MAPN subordonase toate unitățile Ministerului de Interne și fostei Securități. Nu a sosit vreun desant în acea noapte și nici în perioada care a urmat. În schimb au început tragerile de arme de diverse calibre. Eu nu pot să afirm dacă acel ordin a însemnat o diversiune sau poate o realitate care nu s-a materializat.”

Pentru subiectul supus analizei este relevant inclusiv materialul întocmit de CNSAS, material atașat dosarului pe suport video (dos.XI – Documente, pag. 50-52).

Analiza declarațiilor relevă că la data de 23 decembrie 1989, țara noastră s-a confruntat cu o situație foarte periculoasă, cu posibile consecințe extreme. **Doar comportamentul exemplar al Șefului Statului Major al Armatei Române și al militarilor aflați în serviciul de pază al frontierei de stat a preîntâmpinat o situație militară total nefavorabilă țării noastre, cu posibile consecințe nefaste pe termen lung.**

La fel de clar este și faptul că prezența trupelor sovietice pe granița de Est, nu a fost o întâmplare, ca urmare a unui anunț întâmplător al TVR.

Este mai presus de orice dubiu faptul că această prezență a fost posibilă pentru că **a existat în prealabil o solicitare** în acest sens, venită de la vârful puterii politico-militare a României. Totuși, a lipsit acordul din partea persoanei abilitate – **generalul Gușă Ștefan**.

Lipsa acestui acord a făcut ca gl. Gușă Ștefan să cadă în dizgrația noii puteri și la scurt timp a fost retrogradat. Astfel, la data de 28 decembrie 1989, a fost eliberat din funcția de șef al MStM și numit ca șef de stat major și prim locțiitor al comandantului Armatei a IV-a, cu garnizoana la Cluj-Napoca.

Ulterior Revoluției, toți cei implicați în chemarea trupelor sovietice (Iliescu Ion, gl. Militaru Nicolae, Voican Voiculescu, Brucan Silviu) au negat vehement acest fapt.

Se observă că persoanele implicate în solicitarea de ajutor militar sovietic (**trădare**, conform legislației penale), sunt aceleași față de care prezentul rechizitoriu reține săvârșirea *crimelor împotriva umanității*, în circumstanțele arătate. La nivelul anului 1989, **Codul Penal** în vigoare stabilea că este infracțiunea de **Trădare** „ *Fapta cetățeanului român de a intra în legătură cu o putere sau organizație străină ori cu agenți ai acestora, în scopul de a suprima ori știrbi unitatea, suveranitatea sau independența statului, prin acțiuni de provocare de război contra țării sau de înlesnire a ocupării militare străine*”. Pedepsa pentru trădare era cea capitală sau închisoarea de la 15 la 20 de ani.

Se constată că anchetele anterioare efectuate cu privire la Revoluția din decembrie 1989 nu au avut niciodată ca obiectiv edificarea cu privire la această conduită, între timp survenind prescripția răspunderii penale pentru o eventuală infracțiune de trădare.

c. Ascunderea filsovietismului noii puteri

Reprezentanții noii puteri politico-militare din decembrie 1989 au încercat în mod constant să ascundă filsovietismul componentilor grupului complotist condus de Iliescu Ion, anterior anului 1989.

Cercetările efectuate au relevat încă un aspect care vine să contureze intenția noii puteri de a elimina probele apte să devoaleze atât filsovietismul factorilor de decizie ai noii puteri, dar și eventualele conotații penale ale conduitelor acestora. Relevantă în acest sens este declarația de martor aparținând numitului L.V (19.06.2017, vol.II – *Declarații*, f.141-148), locțiitor al comandantului unității militare care se ocupa contrainformativ de agenții statelor membre ale Tratatului de la Varșovia (practic, state aliate), care a prezentat situația de ansamblu, dar și o situație specială petrecută la finalul lunii ianuarie 1990. Acesta a relatat următoarele: *„Din anul 1964 și până în anul 1989, finele lui decembrie, am fost ofițer activ în cadrul fostului Departament al Securității Statului. În această perioadă, am îndeplinit diferite funcții si sarcini de serviciu, atât în interior, cât și în cadrul informațiilor externe. Am revenit în țară în anul 1980 și de atunci și până la finele anului 1988 am îndeplinit doar sarcini de serviciu în cadrul U.M. 0195(...) În luna octombrie 1988, am fost numit locțiitor al șefului U.M. 0110 care avea ca activitate protecția contrainformativă cu privire la țările socialiste, respectiv cele cuprinse în pactul de la Varșovia(...) Șeful acestei unități era gl. Victor Neculicioiu. În afara de mine, exista al 2-lea locțiitor în persoana col. Ionescu Vasile. Amândoi împărțeam sarcinile specifice ale structurilor din subordine. Evident, între țările socialiste se afla și fosta Uniune Sovietică și fără a putea spune că acordam o atenție deosebită, exista o anumită structură care se ocupa cu protecția contrainformativă pe această relație(...) Această structură îmi revenea mie în subordine, ca locțiitor. Șeful acestei structuri era col. B.G., în prezent decedat(...) După intervenția sovietică în Cehoslovacia în anul 1968 și pozițiile repetate, în contradictoriu, pe care le afișa N. Ceaușescu în legătură cu politica internațională exprimată de U.R.S.S., relațiile între țările noastre, au căpătat o anumită încordare care s-a resimțit și în sfera serviciilor de inteligență. Mai mult, după vizita președintelui american Nixon și entuziasmul lumii occidentale față de poziția lui N. Ceaușescu, atitudinea sovieticilor a devenit mai aspră, repercutându-se de multe ori în sancțiuni aparente în domeniul economic, mă refer aici la livrările de petrol și gaze(...) Categoriec că multe din datele ce se referă la relațiile între serviciile românești și cele sovietice erau de apanajul structurii de informații a fostului D.S.S., iar noi eram o structură de contrainformații, de aceea mă voi referi în continuare mai mult la modul în care am perceput din punctul nostru de vedere cele întâmplate(...) Categoriec, N. Ceaușescu devenise un personaj incomod în comparație cu șefii celorlalte state socialiste și a existat o preocupare din partea sovieticilor pentru înlăturarea acestuia, fără o schimbare de regim(...) De altfel, în anul 1985, Gorbaciiov insufla un mod de lucru diferit conducătorilor țărilor socialiste ce implica conceptele de perestroika și glasnost, principii respinse în mod categoric de către Nicolae Ceaușescu(...) Cel mai activ serviciu pe teritoriul României ce aparținea fostei U.R.S.S. era G.R.U(...) În afară de personalul diplomatic despre care cunoșteam în mod oficial că poate avea și alte preocupări, neconforme statutului pe care îl aveau, cunoșteam despre faptul că în țară lucrau și mulți specialiști sovietici în obiective economice în care se implementa tehnica sovietică și era*

necesară prezența acestora(....)În afară de aportul lor profesional în acele obiective, noi eram atenți la preocupările acestora în afara serviciului(....)În afara acestora, trebuie să luăm în calcul și cetățenii români care au efectuat studii în Uniunea Sovietică și care, sub o formă sau alta, au înțeles să rămână într-o anumită dependență, fie și emoțională, față de respectiva țară(....)Așadar, apropiindu-ne de momentul evenimentelor din decembrie 1989, consider că, în România existau atât specialiști sovietici la posturi, cât și numeroși autohtoni care puteau fi folosiți în anumite situații pe care le-ar fi creat G.R.U(....)După fuga lui Ceaușescu, fostul D.S.S. a fost subordonat M.Ap.N. și au fost luate o seamă de măsuri organizatorice care au condus practic la încetarea activității noastre(....)Acest serviciu și-a recăpătat unele atribuții, abia târziu în anul 1990, după înființarea S.R.I.(....)Structura noastră a fost preluată imediat, după 22 dec. 1989, de MAPN, sub comanda amiralului Ștefan Dinu. Primul care a preluat conducerea unităților din D.S.S., a fost gl. Logofătu, la acea dată locțiitor al șefului Statului Major General din MAPN. Din datele pe care le știam, cunoșteam că gl. Logofătu s-a aflat în atenția Serviciului de contrainformații militare, în legătură cu o anumită apropiere de G.R.U. Numirea lui ne-a surprins și pe noi și nu ne-am explicat-o suficient.(....)Am fost surprinși și de numirea gl. Militaru, ca ministru al apărării, începând cu 23.12.1989. Știam că trecerea sa în rezervă, cu câțiva ani în urmă, se datorase și faptului că, inclusiv serviciul nostru demonstrase un anumit atașament al acestuia față de G.R.U. Atât el, cât și gl. Kostyal, au format obiectul acțiunii “Corbii”, materializat într-un documentar complex.(....)

De altfel, gl. Militaru a numit la scurt timp ca șef al Statului Major General pe gl. Vasile Ionel și un mare număr de ofițeri cu grad de general, aflați în rezervă. În situația dată, în care noi am fost lipsiți de comunicațiile speciale, iar tehnica se afla sub supravegherea directă a armatei, am acceptat subordonarea față de M.Ap.N., dar în același timp nu am mai desfășurat activitățile de supraveghere conform atribuțiilor anterioare. De aceea, nu am putut obține și nici produce informațiile ce ar fi vizat o serie de aspecte cercetate chiar în dosarul de față.(....)După 22 dec. 1989, am rămas pe funcție și am lucrat astfel, inclusiv după constituirea S.R.I., până în anul 2001, când m-am pensionat.(....)Începând cu data de 09.01.1990, șeful U.M. 0110, gl. Neculicioiu a fost trecut în rezervă, iar eu am preluat comanda. Îmi amintesc că în momentul în care în 22 dec. 1989 am luat cunoștință de fuga lui Ceaușescu, din ordinul șefului s-a dispus distrugerea arhivei și în special a informațiilor privind pe ofițerii activi. A fost o operațiune dificilă, întrucât nu dispuneam de un crematoriu și nu am reușit, ca doar prin incendiere, să distrugem materialele existente, de aceea, s-a folosit și apa, transformând astfel hârtia într-o masă amorfă. Se aplica de fapt un ordin existent în organizarea structurii noastre pentru preîntâmpinarea intrării materialelor în mâini neautorizate. Mai mult, gl. Neculicioiu a ordonat salvarea unui număr de circa 50-75 role ce conțineau microfilme ale unor materiale operative importante și astfel, în cabinetul său de lucru a fost chemat un maestru militar, tehnician, care a practicat un orificiu în tavanul fals al încăperii și în care au fost introduse aceste microfilme. Tot tehnicianul a reparat locul respectiv, iar secretul acestei operațiuni era cunoscut doar de Neculicioiu, de mine, de celalalt locțiitor – Vasile Ionescu și de către tehnician.(....)După preluarea structurii noastre de către MAPN, eu, rămas la comandă, i-am raportat viceamiralului Dinu Ștefan, de existența acelor microfilme, însă nu am primit vreun ordin anume și lucrurile

au rămas așa.(...)Către sfârșitul lunii ianuarie, posibil 24-27, mă aflam la serviciu când am fost sunat de viceamiralul Dinu Ștefan care m-a înștiințat că va veni un consilier al președintelui C.F.S.N. pentru a se interesa de acea problemă știută numai de noi, cu referire la microfilme.(...)În aceeași zi, a venit Virgil Măgureanu, în calitate de consilier și col. Mihai Stan pe care îl cunoșteam ca fiind ofițer operativ la serviciul D al fostului D.S.S., aflat și acum în activitate în noua structură. Cei doi mi-au spus că au cunoștință despre microfilme și mi-au cerut să le predau. M-am conformat, l-am chemat pe același maistru militar, căruia nu-i mai rețin numele, a fost desfăcut tavanul fals în locul în care se operase, au fost scoase microfilmele și predate celor doi, în baza unui proces-verbal întocmit în 2 exemplare, semnat de mine și de cei doi, un exemplar al acestuia rămânând la sediul nostru, dar nu mai cunosc unde se află.(...)Microfilmele erau numerotate și așa au fost consemnate, fără vreo referire la conținut. Nu-mi amintesc exact numărul lor, însă estimez între 55-75.(...)Nu cunosc ce s-a întâmplat cu acestea, dar am înțeles că au fost predate la Centrul de Informare și Documentare al fostului D.S.S., subunitate care activa în continuare”.

La rândul său, martorul S.M (12.07.2017 - vol.II – Declarații, f.166-170) a spus: „În decembrie 1989, am lucrat ca redactor la publicația MI „În slujba patriei” (...) L-am cunoscut pe Virgil Măgureanu încă din anul 1982 (...) La începutul anului 1990 acesta mi-a propus să-i devin consilier (...)

Am aflat că la sediul fostei UM 0110, unde era comandant generalul Neculicioiu, a fost luată măsura protejării unor date și informații, în sensul microfilmării lor și ascunderii într-o nișă confecționată la nivelul plafonului. Acest lucru s-ar fi petrecut pe fondul fugii lui Nicolae Ceaușescu și a temerii că datele vor putea intra în posesia unor persoane interesate și neautorizate. L-am informat imediat pe Virgil Măgureanu, care s-a arătat interesat și a dispus ca în aceeași zi să mergem la adresa menționată. În consecință, ne-am deplasat cu un autoturism la imobilul în care funcționase UM 0110, unde am fost întâmpinați de col. Lupu Vasile, care asigura comanda. Acesta a confirmat informațiile pe care le avea, a fost cooperant și a chemat doi subordonați care au spart zona plafonului indicată și de acolo au scos mai multe casete video, dar și diapozitive. În acel moment Virgil Măgureanu mi-a spus că sunt liber și, deși mi-am manifestat intenția de a rămâne, a insistat să plec. În aceste împrejurări nu am putut cunoaște conținutul acelor microfilme. În ziua următoare, am încercat să reiau discuția cu Virgil Măgureanu pe tema microfilmelor, însă am fost repezit de acesta, în sensul că nu era treaba mea. Bănuiesc faptul că, în acest moment microfilmele se află la Moscova, deoarece știu că ulterior Virgil Măgureanu a făcut o vizită la Moscova”.

Fiind chestionat despre acest subiect, M.V a recunoscut ca adevărată relatarea anterioară și a precizat: „Îmi amintesc că în prima parte a anului 1990, însă nu pot preciza exact dacă înainte sau după înființarea Serviciului Român de Informații, am primit o informație de la ofițerul Mihai Stan, locotenent colonel în cadrul fostei securități, la serviciul D (dezinformare) care lucra împreună cu mine în vederea formării noilor structuri, cu privire la faptul că putem recupera unele materiale întocmite de vechea securitate. Nu mi-a spus de unde deține informația, nici nu m-a interesat, dar rezulta că într-o clădire, aflată în strada Roma din București, în biroul fostului șef al acelei structuri s-ar afla zidite în tavanul camerei o serie de documente. Am plecat împreună cu Mihai Stan la adresa respectivă unde am fost întâmpinați de către lt.col. Lupu Vasile

care ne-a informat că știe despre scopul vizitei și ne va acorda întregul sprijin. Așa am aflat că aici a funcționat sediul fostei U.M. 0110, unitate subordonată D.S.S. și care avea ca atribuții combaterea spionajului în țara noastră din partea unor agenți care aparțineau țărilor socialiste, deci din Pactul de la Varșovia, cu atenție deosebită acordat spațiului sovietic. Așadar, era o activitate de contrainformații.(...)Lt.col. Lupu Vasile ne-a condus în biroul fostului șef al acestei unități, gl. Neculicioiu și a apelat la ajutorul unui subordonat care a dislocat o porțiune din tavanul fals al încăperii, în locul cunoscut numai de ei și din spațiul creat a recuperat mai multe casete. Nu pot ști dacă erau numai audio sau și video, însă sunt de acord cu mențiunea făcută de lt.col. (în prezent general în rezervă) Lupu Vasile, conform cărora s-ar fi găsit circa 75 de casete. S-a întocmit un proces-verbal în 2 exemplare prin care noi am confirmat preluarea casetelor și consider că unul din exemplare a fost lăsat col. Lupu.(...)Bunurile găsite au fost predate structurilor de linie din cadrul organismului care se ocupa în continuare de securitatea națională, iar procesul-verbal, l-am predat secretariatului instituției la care lucram. Nu am fost niciodată interesat de conținutul acelor casete care reprezentau înregistrări în cazurile operative instrumentate de către ofițerii UM 0110, astfel încât nu pot da detalii despre conținutul lor.(...)

De bună seamă, l-am informat imediat pe președintele CFSN, Ion Iliescu care a fost de acord cu măsurile luate, însă nu a manifestat vreun interes pentru conținutul casetelor.(...)Întrucât nu am cunoscut vreodată conținutul lor, nu mă pot pronunța dacă aici se regăsea și materialul probator al atât de mult mediatizatului dosar „Corbii”.” (declarație de martor, 24.05.2017 - vol.II - Declarații, f.88-105).

Prin raportare la cele menționate, se constată încă o dată **preocuparea constantă a reprezentanților noii puteri politico-militare de a acționa în sensul ascunderii diverselor colaborări anterioare cu structurile de informații ale fostei URSS.**

Mai trebuie menționat că în cursul lunii ianuarie 1990, cadrele fostului DSS erau încă subordonate MAPN, principalul serviciu de informații al țării - SRI, fiind înființat la 26 martie 1990. În intervalul decembrie 1989 – martie 1990, cadrele fostului DSS s-au aflat în subordinea lui Voiculescu Voican Gelu, iar întreaga arhivă a fostului DSS a fost preluată de MAPN.

d. Rolul mass-media cu privire la inducerea în eroare exercitată în intervalul 22-30 decembrie 1989.

Prin intermediul TVR, în intervalul 22-30 decembrie 1989, în afara intervențiilor televizate ale inculpaților Iliescu și Voiculescu, au fost diseminate multiple dezinformări grave menite să amplifice psihoza terorismului.

S-a arătat că în jurul orelor 13:00 ale zilei de 22 decembrie 1989, **Televiziunea Română Liberă (TVRL)** a început transmisiunile „*în direct*”, marcând un moment unic în istoria audio-vizualului din țara noastră. S-a arătat inclusiv cum componentii „*grupului Iliescu*”, înțelegând importanța televiziunii într-o astfel de conjunctură, s-au întâlnit la sediul televiziunii, s-au adresat populației, începând totodată să se organizeze pentru preluarea puterii.

La orele 15:00, în biroul adjunctului directorului TVR (etajul XI), s-a instalat un **grup militar de control și cenzură a informației** ce urma a fi difuzată prin această

instituție. **Comandamentul Militar** a fost condus de **gl. (r) Nicolae Tudor**, impus în această funcție de gl.lt. Stănculescu Atanasie Victor (ministrul apărării în acel moment), adjunctii acestuia fiind **cpt. de rang I Dumitrescu (Cico) Emil** și **col. Oană Florea Marin**. Primul militar care și-a început activitatea în acest loc a fost cpt. de rang I Dumitrescu (Cico) Emil. Despre acesta, fostul ministru al apărării Olteanu Constantin a afirmat că a fost colaborator al serviciului de informații al armatei URSS – GRU.

Din momentul instalării **Comandamentului Militar al TVR** (orele 15:00) și începerea exercitării atribuțiilor de cenzură a informației, în studiourile 4 și 5 ale TVR, în toată ziua de 22 decembrie și în zilele următoare, pe lângă cei aflați deja aici, au continuat să sosească și să se adreseze națiunii, foarte multe persoane de diferite categorii sociale. Au luat cuvântul în mod succesiv, ofițeri ai MI, MAPN și DSS. La fel au făcut-o și diverse personalități din lumea cultural-artistică, politicieni, foști nomenclaturiști, sportivi, ingineri, ziaristi, clerici (inclusiv Patriarhul Teoctist) și mulți alții. Pe lângă aceștia, la TVR au sosit în repetate rânduri reprezentanții CFSN, după cum s-a arătat deja pe cuprinsul prezentei lucrări. Toate aceste apariții televizate, pot fi analizate prin vizionarea *HDD*, solicitat de la TVR și atașat dosarului.

Analiza acestui material video, demonstrează că începând cu orele 15.30 ale zilei de 22 decembrie 1989, prin intermediul televiziunii au început să fie diseminate treptat o multitudine de informații dovedite ulterior ca fiind false, informații cu caracter profund alarmist, apte a induce starea de psihoză generalizată în rândul tuturor celor care priveau la televizor. Începând cu după-amiaza zilei de 22 decembrie și culminând cu cele trei zile care au urmat, prin intermediul TVR, **de acum controlată militar**, s-a inoculat existența celor două tabere aparent angrenate într-un adevărat război.

B.T, în mod succesiv, a spus următoarele: *„Vă rugăm, în interesul nostru al tuturor, să dăm dovadă de calm, de înțelepciune, să nu credem toate balivernele prin care foarte mulți securiști, care nu mai sunt securiști, că au fost dați afară de popor, încearcă să facă provocări. Aflăm că mulți securiști s-au dezbrăcat de hainele lor și se dedau la jafuri, ca să compromită poporul.”* ~ *„Primim permanent comunicări (...) Sigur nu avem posibilitatea să le verificăm autenticitatea (...) Dar vă rugăm să fiți atenți (...) Se spune că elementele acestea dușmănoase, securiștii, au otrăvit apa la Sibiu, la Timișoara (...)”* (Imediat după finalul acestei intervenții, regizorul de studio a titrat cu caractere mari *„Apa este otrăvită la Sibiu, Timișoara”*) ~ *„Stimați telespectatori, toți cei care ne auziți, toți cei care sunteți în studio (...) Am auzit că au pus bombe, aici în Televiziune, să sărim în aer. O să fim și noi toți, cei de față, victimele terorii (...)”* ~ *“Vreau să vă spun că am mai primit informații în legătură cu apa (...) Fiți atenți (...) Elemente criminale au otrăvit apa în anumite zone (...) Să nu se bea (...) Fiți atenți la copii, să nu-i ucidem noi.”* ~ *„Numai că trebuie atenție, că primim o informație, în coloane blindate se îndreaptă detașamente de teroriști (...) Aceste detașamente criminale se îndreaptă spre clădirea Radio-Televiziunii”* ~ *„Liniște, liniște, teroriștii se îndreaptă spre televiziune, armata să își facă datoria!”* ~ *„Vreau să vă informăm că la Sibiu unitățile militare cer ajutor de urgență, aviația, cine poate să ajute ca să nu continue măcelul”* ~ *„ Uitați, acum primim o comunicare. Este nevoie de un elicopter la Hunedoara, la spitalul municipal, cu sânge.”* ~ *„De la Sibiu continuă să sosească vești alarmante (...) elemente ceaușiste din fosta miliție încearcă să se apropie de capitală, Armata să treacă la acțiune .Aceasta e voința poporului !”*

B.T nu a fost singura persoană care în acest interval de timp a diseminat acest gen de informație. De exemplu Cazemir Ionescu, printre altele a spus: „*O coloană blindată, motorizată se îndreaptă spre Pitești pentru a ocupa punctul atomic, rafinăria, rezervoarele de cianură, barajul de la Curtea de Argeș! Odată cu căderea acestor puncte, orașul Pitești poate să dispară complet de pe harta țării! Cerem armatei să intervină!*” La rândul său ofițerul MApN Oprean Marius a precizat: „*Dragi prieteni, sunt lt.col. Oprean Marius din armata română (...) Sunt aici cu aprobarea șefilor mei și a locuitorului tovarășului general Stănculescu. Fac apel către toți lucrătorii din industria alimentară, din București și din provincie, să-și îndeplinească misiunea pe care o au (...) De asemenea, având în vedere situația cu apa, până când se vor face analizele, să bage cantități mari de apă minerală, de răcoritoare, de bere și vinuri slabe (...) Să nu se consume apă sub nicio formă în toată țara !*”

Transmisiunile din studiourile 4 și 5 au alternat cu transmisiuni din *Piața Palatului*, în centrul atenției fiind balconul fostului CC al PCR de unde diverse personalități, dar și revoluționari, s-au adresat mulțimii din piață. Desigur, o atenție deosebită s-a acordat discursurilor ținute de liderii FSN. În jurul orelor 18.30 a început transmiterea „*în direct*” a canonadei declanșată în perimetrul dintre sediul CC și Palatul Regal. Din acel moment, informațiile cu caracter militar difuzate prin TVR au indus ideea existenței unui adevărat război purtat între MApN, poporul român și liderii CFSN pe de o parte și forțele securist-teroriste fidele fostului președinte, pe de altă parte. Au fost diseminate multiple astfel de informații, **toate false**. Prin intermediul TVR, populația a fost ținută constant într-o adevărată stare de groază, fiind anunțat obsesiv că în București și marile orașe din România terorist-securiștii desfășoară acțiuni care pun în pericol viața și integritatea populației. Pentru credibilitate, s-a prezentat chiar și un obiect electronic despre care s-a spus că este o bombă pusă în sediul TVR, evident de securist-teroriști. Dispozitivul era în realitate alarma electronică a unei uși. Totuși, pentru a da forță dezinformării, s-a apelat la un **colonel-inginer** activ al MApN, C.G, care a confirmat „*în direct*” că este vorba despre un dispozitiv exploziv. Acest ofițer a fost audiat în data de 04.05.2018 (vol.V – *Declarații*, f.157-166) declarând următoarele: „*In decembrie 1989, eram ofițer activ, cu gradul de colonel inginer și ocupam funcția de cercetător principal I, în cadrul Institutului de Cercetări Chimice de Chimie Militară sub autoritatea Ministerului Apărării Naționale (...) Am solicitat celor din paza TVR să ia legătura cu Cico Dumitrescu pentru a îl anunța că sunt la intrare. Nu mai rețin exact, dar cred că a trimis pe cineva după mine. Am fost condus la etajul 11, unde se afla Cico Dumitrescu (...) Acesta mi-a spus să rămân și pot să-l ajut, în sensul că voi răspunde la un telefon aflat într-unul din birourile alăturate.(...) In acele zile, la sediul Televiziunii, au început să fie aduse diferite obiecte găsite în zonă și considerate suspecte (antene parabolice, aparate de radio, diferite componente electronice), care erau depozitate într-o încăpere. Acestea erau gestionate de un general, care cred că se numea Tudor și nu aș putea să precizez dacă era activ sau în rezervă. La un moment dat, am fost solicitat, de către unul dintre cei care păzeau una dintre porțile secundare, să luăm aparatele aduse de populație. Îmi amintesc că era o cameră de filmat nou-nouță, un dispozitiv electronic la care erau atașate două baterii, precum și altele, despre care nu îmi amintesc exact. În raport de experiența personală, cunoșteam că în orice obiect poate fi disimulat un dispozitiv exploziv, acesta fiind motivul pentru care am apărut personal pe post,*

încercând să explic populației că exista cineva care poate verifica astfel de situații. (...) Nu îmi amintesc cine mi-a solicitat să apar pe post cu dispozitivul respectiv. Nu am avut nicio discuție prealabilă legată de ceea ce urma să spun. Am vorbit despre dispozitivul pe care l-am prezentat ca fiind unul exploziv, deși ulterior, s-a constatat că era o încuietoare electronică, intenția fiind aceea de a liniști lumea, în sensul că în Televiziune lucrurile sunt sub control și există oameni de specialitate care fac verificări. În raport de experiența personală și de cunoștințele acumulate, am intenționat să transmit ideea că orice bun poate fi transformat într-un dispozitiv exploziv, inclusiv o cutie de chibrituri.” Se poate constata că explicațiile oferite de acest martor (ofițer MApN) sunt de-a dreptul hilare.

Probatoriul administrat arată că **multiplele dezinformări exercitate prin TVR s-au petrecut sub mandatul și responsabilitatea Comandamentului Militar al TVR.** Acest organism militar a avut tocmai scopul de a tria informațiile false de cele adevărate. Evidența arată că această triere s-a făcut cu rea credință, dar nu independent, ci **în deplină colaborare cu MApN.**

Factorii decizionali ai MApN au fost într-o permanentă legătură cu militarii de la etajul XI al TVR. Probatoriul arată că ofițerii **Direcției Operații din MStM** al Armatei erau în legătură permanentă cu etajul **XI al TVR.** Or, această direcție era condusă de gl. Eftimescu Nicolae, al cărui comportament a fost dovedit ca fiind infracțional.

Totodată, însuși gl.lt. Stănculescu Atanasie Victor era la curent cu ce se întâmplă la TVR, iar aceasta o demonstrează martorul **M.M** (07.02.2017 - vol.I – *Declarații*, f.36-47), reprezentant al CFSN la MApN, începând cu 22 decembrie 1989, orele 16:00. Acesta a spus că „, *Până la 26 decembrie 1989, împreună cu generalul Stănculescu am fost implicat în diverse activități (...) Urmărind emisiunile TVR am constatat că se lansa o serie întreagă de informații alarmante de genul apă otrăvită, elicoptere ce decolează de sub autostradă și altele de acest gen. Pe măsură ce surveneau aceste zvonuri generalul Stănculescu intra în comunicare directă cu diverse unități militare dintre care unele ce aveau în pază obiective strategice. Toate zvonurile au fost infirmate, neadeverindu-se nimic din ceea ce se vehicula la TVR. Ce m-a frapat este faptul că deși i-am sugerat generalului Stănculescu să îi informeze pe cei de la TVR că dezinformează, acesta mi-a spus că asta nu este problema noastră, că cei de la TVR sunt doar niște proști”.*

Deși la MApN se știa despre dezinformarea deosebit de periculoasă lansată prin intermediul TVR, nu s-a luat nicio măsură de contracarare, cu toate că o astfel de măsură imediată se putea și trebuia luată, din moment ce televiziunea era sub total control militar.

Analizate din perspectivă generală, dezinformările prin TVR au reprezentat o componentă a inducerii în eroare.

Prin declarația de suspect (29.11.2018 -vol.IV – *Declarații*, f.166-173), **B.T** a spus: „(...) *Intensificarea informațiilor alarmante venite din țară a făcut ca să-l rog pe Bebe Ivanovici să se ducă la etajul 11 al TVR unde aflasem că erau mai mulți militari, printre care Emil Dumitrescu, generalul Tudor și lt.col. Oană. Urmare acestui demers, Emil Dumitrescu a coborât în Studioul 4, iar noi, cei de acolo i-am transmis, ca din acel moment, toate informațiile cu caracter militar să fie verificate și eventual cenzurate de militarii situați la etajul XI. Despre aceștia știam că se află în legătură cu MApN și, astfel, pot discerne între informațiile reale și cele false. Am instituit de comun acord un sistem de circulație a informațiilor prin aceea că trei revoluționari de încredere au fost*

cei care, în mape, aduceau și transmiteau informațiile cu caracter militar. Drept urmare, tot ce am transmis, după aceea, din Studioul 4 a fost în prealabil avizat de militarii de la etajul XI. Nu am avut niciun motiv să pun la îndoială informațiile primite prin acest circuit. Cu toții am fost de bună credință atunci când am intervenit pe post. Îmi amintesc un moment, în jurul orelor 16:00, când Emil Dumitrescu a venit cu știrea conform căreia apa ar putea fi otrăvită la Sibiu și Timișoara. L-am întrebat cum se poate verifica o astfel de informație, dacă s-au făcut analize privind calitatea apei. Emil Dumitrescu a replicat că o eventuală analiză a apei ar dura prea mult, iar dacă informația se dovedește a fi adevărată pericolul este iminent și că nu se poate asuma un astfel de risc. Revoluționarii prezenți au fost de acord cu Emil Dumitrescu și mi-au impus să difuzez acea informație în scop preventiv. Mai mult, a luat cuvântul lt.col. Opran Marius care, în calitate de specialist, s-a adresat lucrătorilor din cadrul industriei alimentare cu anumite indicații și sfaturi pe această temă”.

Un impact major, începând cu orele 13:00 ale zile de 22 decembrie 1989, l-au avut și emisiunile **Radiodifuziunii Române**. La fel ca în cazul TVR, sediul central al Radioului a fost ocupat de revoluționari care, într-o primă fază și-au manifestat în mod liber entuziasmul pentru momentele respective. Treptat, însă, atmosfera s-a tensionat, astfel încât, din după-amiaza zilei de 22 decembrie 1989, informațiile diseminate prin radio au fost de același gen ca în cazul celor existente la TVR, în sensul acțiunilor ostile ale securist-teroriștilor, a unui adevărat război purtat în capitală și în marile orașe ale țării între cele două tabere aparent dușmane. Tot din după-amiaza zilei de 22 decembrie 1989, sediul central al instituției a fost ocupat militar și s-a aflat în permanență sub protecția MAPN. Informațiile difuzate prin TVR au fost preluate și retransmise populației de către Radiodifuziune. Toate comunicatele CFSN au fost transmise, în mai multe rânduri, prin intermediul radioului. Pe cale de consecință, inclusiv prin emisiunile de radio, a fost amplificată psihoza terorismului.

La dosar se află în integralitatea lor, pe suport electronic, emisiunile Radiodifuziunii Române, existente în intervalul 22-31 decembrie 1989 (volumul „*Emisiuni Radio*”)

Presa scrisă centrală a contribuit la amplificarea psihozei terorismului.

Dacă până la data de 22 decembrie 1989, publicațiile centrale au fost aservite total regimului Ceaușescu Nicolae, după această dată și-au schimbat orientarea, acceptând imediat noua conducere politico-militară a României. Prin titlurile publicate începând cu 23 decembrie 1989, unii jurnaliști au contribuit la amplificarea psihozei terorismului prin prezentarea într-un mod nereal a evenimentelor desfășurate în București și în marile orașe ale țării. În cele ce urmează vor fi evidențiate unele titluri și articole, relevante pentru a ilustra modul în care, prin presa scrisă centrală, a fost indusă în eroare opinia publică. Toate articolele de presă pot fi analizate la vol. III - *Documente*, pag.1-120.

„**România Liberă**”, 24 decembrie 1989, a prezentat titluri precum „*Reportaj prin foc și sânge*” sau „*Acum ori niciodată!*”. Acest din urmă articol a avut următorul conținut: „Abia scăpat cu viață din crâncenele lupte cu teroriștii de la TVR, aflu că **forte mercenare străine, instruite și echipate pentru a ucide oameni pașnici, cascadori ai asasinatelor, au atacat cu elicoptere orașele românești și continuă să dea lovituri neamului și libertății**. Alături de ei mai acționează rămășițele trupelor neloiale de securitate care încă nu s-au predat. Căci grupuri de teroriști apar de pretutindeni în timp”

ce numărul eroilor noștri crește. Acum, sediul ziarului nostru este atacat, iar noi, ziariștii suntem pregătiți să ne apărăm cu armele. Mai vin și alte vești, o coloană de tancuri dușmane caută să ocupe aeroportul Băneasa. Ostașii noștri sunt angajați în luptă. Se aud bubuituri îngrozitoare (...) Între timp sosesc și alte vești. Mercenarii străini au bombardat blocuri din orașe, din provincie, pentru a-i sili pe oameni să iasă afară, ca apoi să-i poată ucide pe străzi, cu rafale de mitraliere. Este, poate, cel mai hidos episod al răzbnării bestiale pusă la cale de tiranul detronat. Alte știri spun că fostul dictator are conturi de milioane de dolari în băncile din străinătate, din ele finanțează mercenarii” – articol semnat de Simion Buia.

„Scânteia Poporului”, 24 decembrie 1989, a titrat pe prima pagină, integral, cu majuscule: „DUȘMANII ȚĂRII, TRĂDĂTORII POPORULUI. MAI UCIGAȘI DECÂT UCIGAȘII, MAI VANDALI DECÂT VANDALII!”. Sub acest titlu a apărut textul: „Capitalei patriei noastre îi este dat să trăiască momente dramatice, momente care cer mobilizarea tuturor energiilor pentru a răpune fiara încolțită, ajunsă la gradul maxim de turbare. Securități fanatici, slugile oarbe ale fostului dictator, nu se dau în lături de la nimic. Își dau acum măsura deplină a caracterului lor de trădători, de infami ucigași,ucid unde pot oameni, dau foc clădirilor, pun explozibile, se dedau la crime incalificabile (...) Bandele de securități nu vor să cedeze pozițiile, visând la păstrarea privilegiilor, sperând într-o minune. Pentru acesta, nu se dau în lături de la nicio fărădelege, recurgând la acte tipic fasciste, trăgând fără alegere nu numai în ostașii armatei noastre, ci și în populația civilă, în femei, în copii, mărinnd numărul jertfelor, în special din rândul tineretului (...)”.

Aceeași publicație, în aceeași zi, publica titluri precum „Ultima zvârcolire a mercenarilor unui tiran” sau „Masacrele abominabile ale ucigașilor fanatici”.

„Tineretul Liber”, 24 decembrie 1989, titra pe prima pagină „Călăii Ceaușescu au fost prinși! - Șleahta de demenți, mincinoși, asasini, vampiri, ticăloși, formată din Nicolae, Elena, Nicu, Ilie, Bobu, Dincă, Postelnicu și alții, va apare în fața dreptei judecăți a poporului român”. Lângă acest titlu a apărut articolul „Moarte bulldogilor mârșavi, mercenarilor teroriști – 24 de ore de lupte grele: Armata și trupele MI, luptă cu teroriștii fanatici, fideli fostului tiran. Cinism: în Piața Palatului, vineri seara, poporul a fost atacat, noi martiri au căzut pe altarul luptei pentru liberate. Un terorist ridică un steag alb, dar în loc să se predea scoate pistolul automat de sub scurtă și-l descarcă în trupurile manifestanților. Cinism: prins pe acoperișul televiziunii în timp ce trăgea în cei din curte, un zdrahon din trupele speciale minte că din pistolul său nu s-a tras niciun glonț. Trăsese în schimb cu pușca mitralieră. Cinism: am urmărit timp de mai multe ore pentru a descoperi de unde trag teroriștii în adolescenții cu piepturile goale. Sunt atât de bine îndrumați, încât nu se poate afla nici măcar locul de unde pleacă gloanțele ucigașe. Cinism: pentru a putea înfometa și umili o țară întreagă, fostul dictator a crescut o armată de bulldogi mârșavi, asasini plătiți, mercenari odioși, care decimează floarea tineretului nostru”. Articolul este însoțit de o fotografie ce prezintă două cadavre. În aceeași publicație a apărut articolul „Asasinii strivesc corola de minuni a copilăriei” cu textul „Într-un bloc de pe strada Știrbei Vodă, vineri spre sâmbătă dimineața, a fost împușcat de teroriști un băiețel în vârstă de o lună. Teroriștii s-au urcat pe acoperișul casei de vis-a-vis și au tras în locuințele oamenilor pasnici. Unul din gloanțe a străpuns fereastra camerei. Acestui copil, care continua să viseze în leagănul său, în larma

gloanțelor, în zgomotul elicopterelor care se învâртеau deasupra orașului. Visul lui a fost întrerupt.”. Într-o casetă s-a făcut următorul anunț: „Cetățeni! Dați dovadă de vigilență și urmăriți cu atenție pe cei care intră în blocurile în care locuiți. Teroriști ce seamănă groaza caută să dea impresia că ar fi în număr foarte mare, intrând în clădiri, trăgând de acolo și apoi fugind”.

„România Liberă” din 25 decembrie 1989, titra pe prima pagină „Bandiții n-au o viață lungă” cu textul „În București luptele cu teroriștii continuă. Mârșăvia fără margini a acestor elemente, educate într-un spirit ceaușist, se arată acum poporului nostru și lumii întregi cu maximă claritate. Da, aceste fiare nu numai că sunt în stare de orice, dar și săvârșesc orice! Atât în capitală, cât și în alte localități ale țării, unde s-au infiltrat conform unui scenariu pregătit minuțios cu mult înainte, teroriștii trag fără alegere în tot ce mișcă, răpesc copiii și îiucid cu bestialitate, pătrund în locuințe și ciuruiesc fără milă familii întregi, difuzează în fel și chip zvonuri derutante menite să le faciliteze nelegiuirile.(...)” - articol scris de Dragomir Horomnea.

„Tineretul Liber” din 25 decembrie 1989, pe prima pagină, a publicat titlul „La luptă, frați tineri! – Zorii zilei de Crăciun. Țara întreagă a învins clanul odios al dictaturii. Dar hiena bezmetică și brutală, în zvârcolirile-i ultime, ucide, murdărește, terorizează. Știm, zbaterea este zadarnică. Numai Hitler s-a mai retras atât de rușinos din istorie. Frați tineri, minunați luptători ai Revoluției. Suntem puternici și liberi. Dar mai e nevoie de un pas până la victoria finală. Să fim fermi, să nimicim grupurile izolate de teroriști, bulldogii care acționează pe cont propriu, semănând panică, vărsând sânge. La luptă frați tineri, la luptă popor român!”. Aceeași publicație a prezentat articolul „Ultimele zvârcoliri ale odioșilor mercenari – În clipele acestea supreme, toată suflarea Bucureștilor dă dovadă de un extraordinar eroism. Cuiburile de mercenari odioși, cu o cruzime de neimaginat vreodată, trag în populația civilă încercând să scape. Zadarnic! (...) În drumul nostru spre redacție, am trecut pe lângă grupuri de tineri și de ostași ce dădeau o ripostă bestialilor mercenari în zona Arcului de Triumf. Sunt ultimele lor zvârcoliri. Ei încearcă să scape, dar nici în gură de șarpe nu vor reuși să se strecoare. (...) La morga din București, un autopsier plângea. Deci, un om care prin natura lucrurilor e obișnuit cu cadavrele, plânge pur și simplu, plânge, văzând atâta cruzime.” Sub acest articol, cu majuscule, a fost titrat „PENTRU ÎNCEPUT, UN COPIL UCIS !”

„Libertatea” din 26 decembrie 1989, a titrat „Teroarea, măcelul și vărsările de sânge monstruoase și antiumane ale clanului Ceaușescu”.

„România Liberă” din 26 decembrie 1989, pe prima pagină, a titrat „Încă o ipostază a supremei terori – noaptea este prin definiție preferata ucigașilor. Cu atât mai mult a ucigașilor ce fac parte din categoria celor instruiți permanent pentru a silui condiția umană (...) S-a tras asupra locuințelor, s-a intrat în apartamentele oamenilor pașnici, s-a tras asupra copiilor, tinerilor, femeilor, bătrânilor. S-a tras asupra spitalelor. Viperele au încercat să intre în spitale sau să distrugă instalațiile vitale pentru desfășurarea actului medical (...) În timpul nopții de 23/24 decembrie, o bandă de teroriști a atacat cu scopul de a arunca în aer stația de oxigen a spitalului. (...)”. Aceeași publicație, sub titlul „Oamenii și dobermanii”, a publicat textul următor: „(...) Asupra timișorenilor, asupra bucureștenilor, asupra întregii populații, s-a năpustit ca turbată forța represiunii. Colții, caninii câinilor de pază ai nemerniciei, s-au prelungit în arme automate. Mușcăturile au făcut moarte. Crimele, pentru a căror inventariere completă

va trebui cheltuită multă osteneală, au continuat. Au ajuns abominabile, victimizând copiii, bătrâni, femei, bolnavi. Crimele n-au încetat nici după ce perechea de dresori-stăpâni a pierdut partida la 22 decembrie.”

Audiat la data de 03.04.2018 (vol.I – Declarații, f.248-258), jurnalistul C.T.P, întrebat fiind despre articolele de presă apărute începând cu 22 decembrie 1989, a precizat următoarele: *„În legătură cu îndemnurile către cetățeni de a apăra cu arma în mână Revoluția, formulate prin ziarul „Scânteia”, redenumit imediat după 22 decembrie 1989 „Scânteia Poporului”, arăt că persoana responsabilă cu titrarea pe pagina întâi era secretarul general de redacție. Nu cunosc dacă se mai află în viață. Faptul că aceste mesaje transmise populației nu erau semnate reprezenta de fapt o continuare a unei practici de dinainte de 1989, în sensul că, în general, articolele de pe prima pagină nu erau semnate. După ce ne-a fost prezentată, în copie, prima pagină a acestui cotidian apărut în 24 decembrie 1989 și am revăzut titlul „Mai ucigaș decât ucigașii, mai vandali decât vandalii” concluzionez că inițiativa i-a aparținut lui A.P., întrucât în alte discuții între mine și acesta încerca să justifice conținutul mesajului. Caracterul mobilizator al mesajului putea fi duplicitar în sensul că îndemna la mobilizare nespecificând „cine și către ce”. De altfel, întreaga redacție a trăit momente de cumpănă imediat după fuga lui Ceaușescu, întrucât este bine cunoscut că „Scânteia” a fost organul de presă principal al Comitetului Central al PCR.”*

La rândul său, jurnalistul A.O (05.11.2018 - vol.IV – Declarații, f.149-153) a precizat următoarele: *„Este bine cunoscut faptul că alte publicații precum „Scânteia Poporului” (fosta Scânteia, organ de presă al CC al PCR) și „Tineretul Liber” (fostul organ de presă al UTC- Scânteia Tineretului) au dat titluri care au incitat practic la lupta de stradă, la procurarea de către tineri, cu orice preț, de armament etc., titluri care au creat condițiile focului fratricid. Aceleași titluri au generat inclusiv formarea a două tabere diametral opuse (pe de o parte securist-teroriștii, iar pe de altă parte forțele MApN și noua putere politică, cu alte cuvinte cei răi și cei buni).*

Apreciez că aceste titluri au fost redactate ca urmare a stării de confuzie în rândul redactorilor acelor publicații, unii mai radicali nefiind de acord cu schimbarea regimului, dar și ca urmare a prostiei. Nu cunosc să fi existat vreo coordonare cu privire la redactarea respectivelor titluri.

Pentru ca toate comunicatele de interes național să ajungă în redacțiile tuturor publicațiilor se folosea următorul mecanism: cei de la FSN le transmiteau celor de la Agerpres informația concretă pentru ca mai departe Agerpres să transmită tuturor abonaților informația respectivă. Mijlocul tehnic de transmitere a informației era telex-ul. Nu cunosc cine anume din cadrul FSN s-a ocupat de transmiterea către Agerpres a comunicatelor și informațiilor ce se doreau a fi difuzate la nivel național prin intermediul presei scrise”.

Analiza celor mai sus prezentate relevă că expresiile folosite de Iliescu Ion la TVR în aparițiile din 22 și 23 decembrie 1989, au fost copiate și folosite pentru a descrie o atmosferă apocaliptică prin care s-a indus o stare de panică la cote, pe alocuri, paroxistice.

O privire de ansamblu, arată că populația României a fost supusă în mod sistematic la un bombardament informațional fără precedent. Aparițiile televizate și comunicatele factorilor decizionali ai CFSN au generat și amplificat psihoza terorist-securistă. Acțiunile

armatei și ale gărzilor patriotice, coordonate de vârfurile decizionale ale MAPN și acceptate de CFSN, prin toate consecințele arătate, au indus convingerea existenței în marile orașe a unui război total.

Televiziunea și Radioul au accentuat psihoza. Presa scrisă s-a manifestat la fel, fără discernământ și a contribuit la accentuarea unei stări ce friza nebunia.

e. Execuția fostului președinte Ceaușescu Nicolae.

S-a arătat că la orele 12.06 ale zilei de 22 decembrie 1989, elicopterul prezidențial pilotat de colonelul Maluțan Vasile, avându-i la bord pe Ceaușescu Nicolae și Elena, Mănescu Manea, Bobu Emil și două gărzi prezidențiale, a decolat de pe sediul CC al PCR, cu destinația Snagov. La scurt timp, după ce au survolat aeroporturile Otopeni și Băneasa, elicopterul a aterizat în incinta complexului prezidențial aflat pe malul lacului Snagov. Apoi, în elicopter au urcat doar Ceaușescu Nicolae și Elena însoțiți de cele două gărzi personale. Au rămas la Snagov Mănescu Manea și Bobu Emil care, ulterior, în cursul aceleiași zile, au fost arestați. Elicopterul a decolat, iar președintele a indicat inițial ca nouă destinație baza de elicoptere de la Boteni, apoi s-a răzgândit și a solicitat deplasarea spre Pitești.

Martorul N.P a spus (26.07.2018, 11/P/2014, vol.IV – *Declarații*, f.208-214): *„În ziua de 22.12.1989, pe la ora 13:00 sau puțin după această oră, spălam în fața porții propriul autoturism (...). A venit autoturismul Dacia 1300 de culoare roșie (...). Din el au coborât o persoană necunoscută, pe care am identificat-o apoi în persoana mr. Raț Florian (...). Portiera din față dreapta a autoturismului oprit s-a deschis și prin ea l-am văzut aplecându-se în afară pe Ceaușescu Nicolae. Atunci m-am speriat și am strigat la soția mea „Viorica, Viorica! Ceaușescu e în mașină” (...). După ce soții Ceaușescu s-au îmbarcat, el pe locul din față dreapta, iar ea în spate stânga, a urcat și mr. Raț pe care l-am observat ținând pistolul mitralieră pe genunchi, cu țeava îndreptată spre mine. La ordinul acestuia din urmă am pus autoturismul în mișcare, spre Târgoviște, însă m-am gândit să nu ies de pe raza comunei și, cu această intenție, am virat la stânga într-o fundătură. Maior Raț a sesizat acest lucru, m-a întrebat ce vreau să fac, eu i-am răspuns că suntem urmăriți, deși nu știam dacă este sau nu așa (...). După ce am oprit într-o fundătură, mr. Raț a coborât din mașină și cu arma în mână a ieșit în șosea. La puțin timp în aceeași fundătură a oprit și autoturismul marca Dacia 1300 din care mai înainte îi preluasem pe cei trei. După o scurtă convorbire cu conducătorul aceluiași autoturism mr. Raț s-a întors la mine și mi-a spus că nu ne mai urmărește nimeni și că trebuie să plecăm mai departe. Între timp soții Ceaușescu m-au întrebat dacă prin comuna Văcărești există vreun loc în care s-ar putea ascunde (...). Am ieșit din nou cu mașina în șosea și ne-am îndreptat spre Târgoviște. Îmi era tare frică și conduceam prost din această cauză, iar la un moment dat, în gând, am cerut să nu mă omoare că am trei copii, la care Ceaușescu Elena mi-a spus că sunt beat, însă eu am negat acest lucru. În timpul deplasării Ceaușescu Nicolae spunea: „L-am pierdut pe Marian”, însă mr. Raț Florian și-a exprimat convingerea că va veni totuși. Apoi Ceaușescu Nicolae m-a întrebat dacă știu unde este Cobia și mi-a spus să mergem spre acea localitate, dar după un timp a revocat acest ordin, spunându-mi să mergem la Combinatul de Oțeluri Speciale Târgoviște (...). La cererea lui Ceaușescu Nicolae am mers spre combinat pe artere*

lăturalnice, prin locul numit „La zgură”(....) Am ajuns până la stația CFR a combinatului, în zona oțelăriei.

La ordinul lui Ceaușescu Nicolae am oprit acolo, mr. Raț a mers în combinat, mai exact în stația CFR a acestuia, pentru a da un telefon, dar s-a întors imediat spunând că nu este nimeni acolo. În acest timp, noi am fost reperați de personalul prezent acolo care, în timp ce noi demaram, a aruncat cu pietre spre autoturism strigând în același timp: „Jos tiranul”.După ce Ceaușescu Elena a respins propunerea lui Ceaușescu Nicolae de a ne îndrepta spre localitatea Ulmi, cei doi au hotărât să mergem la sediul Comitetului Județean Dâmbovița, indicându-mi-se să folosesc drumuri lăturalnice .Oprind într-o intersecție pe un drum cu prioritate, cei doi soți s-au speriat foarte tare văzând un număr mare de demonstranți. Din această cauză am intrat foarte greu pe artera respectivă. Ajungând în apropierea sediului Comitetului Județean de Partid am virat pe o străduță la dreapta și am oprit în spatele unui autovehicul greu, aceasta fiind sugestia lui Raț. Acesta a coborât din autoturism cerând permisiunea soțiilor Ceaușescu să meargă la acel sediu spre a se informa asupra situației și a aduce de acolo un alt autoturism .La foarte scurt timp am fost reperați de niște tineri care au început să strige: „Uite tiranul, jos tiranul”, situație în care soții Ceaușescu au luat hotărârea să fugim, de fapt Ceaușescu Elena a luat această hotărâre. După parcurgerea câtorva străzi lăturalnice, Ceaușescu Elena a ordonat să ne întoarcem în zona Comitetului Județean de Partid, iar apoi, din nou să plecăm de acolo și să ne îndreptăm spre Mănăstirea Dealul. Am plecat în acea direcție, dar trecând pe lângă hotelul partidului, Elena Ceaușescu a ordonat să oprim acolo, însă tot ea mi-a ordonat să mergem mai departe. Pe străzi periferice am ieșit la șoseaua de centură, am părăsit orașul și am luat-o spre pădurea Priseaca. Ajungând în apropierea Centrului de protecție a plantelor Târgoviște și observând că porțile sunt deschise am virat brusc și am intrat înăuntru. După ce am luat legătura cu personalul din acea unitate i-am convins pe soții Ceaușescu să coboare din autoturism, i-am predat acelui personal și imediat am plecat cu autoturismul în oraș. De la Casa Sindicatelor am luat două persoane împreună cu care am mers la sediul organului de miliție. Aici nimeni nu m-a crezut când le-am relatat că i-am prins pe soții Ceaușescu, situație în care eu am plecat cu intenția de a mă întoarce la sediul Centrului de protecție a plantelor. Fratele meu, la care am oprit în drumul spre acel centru, m-a avertizat, însă asupra pericolului la care mă expun deoarece numărul de înmatriculare al autoturismului fusese făcut public prin televiziune.(....)Precizez că Ceaușescu Elena a avut față de mine o comportare violentă, amenințătoare, am avut tot timpul impresia că aceasta a ținut pistolul în ceafa mea. Nu mi-a cerut nimeni autoturismul, iar eu nu concepeam să dau autoturismul pe mâna altcuiva.(....)Cu toate că am avut două ocazii de a opri autoturismul în mulțime, nu am făcut-o, de frică.”

Probatoriul administrat a relevat că în jurul orelor 14.00 ale zilei de 22 decembrie, numitul Niculae Petrișor s-a prezentat la ofițerul de serviciu al Inspectoratului Miliției Județene Dâmbovița și a anunțat că soții Ceaușescu se află în incinta Centrului de Protecție a Plantelor. Primind această informație, plt. Paise Constantin, sg.maj.Enache Ion, sg.maj. Săftoiu Ion și sg.maj.Fluraliu Dan, toți din cadrul IMJ Dâmbovița,s-au deplasat în zonă cu ajutorul a două autoturisme ale miliției. Sub pretextul asigurării protecției, soții Ceaușescu au fost duși la sediul IMJ Dâmbovița. La comanda acestei instituții se afla lt.col. Colț Ștefan.

Acesta a solicitat sprijinul unităților militare aflate în imediata vecinătate, astfel încât în jurul orelor 17.00 soții Ceaușescu au fost introduși în incinta UM 01417 Târgoviște de către mr. Mareș Ion (MApN) și lt.col. Gheorghe Dinu (DSS), cu un autoturism Aro aparținând DSS.

Audiat la data de 11.10.2017 (vol.II – Declarații, f.222-234), martorul **M.I** a spus: *„În luna decembrie 1989 eram cadru activ, având gradul de maior la UM 01378 Târgoviște, locțiitor al comandantului. Unitatea militară era în aceeași cazarmă cu UM 01417 Târgoviște, unde au fost reținuți 3 zile și 3 nopți Nicolae și Elena Ceaușescu (...) La data de 22.12.1989 am urmărit la televizor mitingul organizat de Ceaușescu și am văzut și momentul în care elicopterul în care se aflau soții Ceaușescu a decolat de pe sediul CC. Imediat după aceasta am primit ordin pe linia capacității de luptă, de apărare antiaeriană a teritoriului, să combatem toate țintele care evoluează în spațiul aerian deoarece nu zboară nicio țintă proprie (...) M-am deplasat apoi din punctul de comandă către biroul domnului col Kemenici Andrei, comandantul UM 01417 și în același timp comandantul Garnizoanei Târgoviște. Acesta mi-a spus că are informații că Nicolae și Elena Ceaușescu ar fi fost văzuți și alergați de populație prin Târgoviște, aceștia fiind într-o mașină de miliție și că momentan s-ar ascunde în zona Mănăstirii Dealu. S-a hotărât trimiterea unui pluton în zonă pentru a-i căuta, iar eu am propus ca în componența plutonului respectiv să intre și militarii de la compania de securitate. În acel birou se afla și dl. lt. col Dinu, locțiitor al comandantului garnizoanei pentru trupele Ministerului de Interne și locțiitor al comandantului Securității, acesta fiind de acord cu propunerea mea (...) Am plecat de la unitate împreună cu lt. col. Dinu, pe jos, pentru a merge la sediul Inspectoratului Județean al Miliției și Securității care era situat la 50 de metri lateral de unitatea noastră. Am observat că pe toată peluza din fața clădirii erau multe dosare rupte și tablouri cu Ceaușescu sparte. Se aflau în zonă cam 100 de revoluționari, în fața fiecărei intrări. Am trecut printre manifestații, nu fără incidente, aceștia dorind să ne linșeze, dar am fost salvați de cadrele militare din interior, subordonații mei (...) Pe holul din fața biroului comandantului miliției m-am întâlnit cu col. Dinu care mi-a comunicat că nu mai este nevoie să facem căutarea întrucât soții Ceaușescu se aflau în biroul comandantului miliției, fiind aduși de subofițerii de miliție Paise și Enache. Am intrat în birou, aruncând o privire, constatând că într-adevăr cei doi se aflau acolo, iar biroul era plin de civili. De asemenea am văzut că lui Nicolae Ceaușescu i se efectua o percheziție corporală de către lt. col. Colț, găsimdu-i în buzunarul interior o agendă și niște stilouri. Nu cunosc ce s-a întâmplat cu aceste obiecte întrucât m-am retras să raportez domnului Kemenici. I-am dat ordin cpt. Boboc Ion, în numele comandantului garnizoanei, să intre în birou și să nu mai permită ieșirea nimănui de acolo până la înapoierea mea (...) M-am deplasat în biroul inspectorului șef de la Securitate, unde exista un telefon direct și am raportat totul col. Kemenici. Acesta mi-a ordonat scurt să-i aduc în cazarmă la noi și a închis (...) Ulterior, când am ajuns în cazarmă, am aflat că dl. col. Kemenici se deplasase personal cu un autocamion cu soldați și un ARO în fața inspectoratului, pentru a-i prelua pe ceaușești, dar eu nu am știut acest lucru. Am mers la birou unde erau ținuți soții Ceaușescu, am pătruns în încăperea cu gândul de a nu-mi spune numele și m-am adresat lui Nicolae Ceaușescu, spunându-i că sunt trimis pentru a-i asigura protecție față de revoluționari.*

M-a întrebat cum mă numesc, iar eu i-am spus numele deși nu vroiam să fac asta (...) I-am explicat că urmează să-l duc într-o unitate militară din apropiere întrucât se apropiau de clădire foarte mulți demonstranți care l-ar fi linșat. I-a aruncat o privire foarte scurtă Elenei Ceaușescu, după care a acceptat (...) I-am dat ordin cpt. Boboc să-i mute în biroul loțiitorului comandantului miliției și am plecat să eliberez drumul până la mașina cu care trebuia să-i transport, un ARO pe care îl stabilisem cu col. Dinu (...) Acolo se afla comandantul miliției, col. Dureci, pe care l-am întrebat dacă pot să-i iau și mi-a răspuns că da întrucât nu avem ce face altceva (...) Am mers în biroul în care erau ceaușeștii, observând că între Nicolae Ceaușescu și S. era o discuție aprinsă, acesta din urmă reproșându-i că a făcut multe rele pentru care va răspunde. Am întrerupt discuția și i-am condus în curtea interioară la mașină. Col. Dinu a urcat la volan, fiind mașina lui de serviciu, eu lângă el, iar în spate au fost urcați soții Ceaușescu, flancați de cpt. Boboc Ion și de plt. Paise. Am plecat cu luminile stinse, ocolind pe la gară, trecând printre manifestații și reușind să intrăm în cazarmă. Am parcat în fața comandamentului UM 01417 unde mă aștepta mr. Țecu. L-am ajutat pe Ceaușescu să coboare, s-a uitat în jur speriat după care i-a spus și Elenei să coboare din mașină, că totul este în ordine. I-am introdus în clădire, eu ținând-o de braț pe Elena Ceaușescu și i-am condus în biroul de logistică, lăsându-i cu ei în interior pe cpt. Boboc și plt. Paise, iar în fața ușii se afla cpt. Stoica și doi militari cu gradul de sergent. Acest dispozitiv s-a păstrat fie în cazarmă, fie în câmp, până la începerea procesului. Imediat s-a întors și dl. col. Kemenici (...) A avut loc o ședință în care s-a hotărât anunțarea eşaloanelor superioare, păstrarea secretului chiar și față de colegi și întărirea pazei cazarmii. Generalul Stănculescu ne-a spus că răspundem cu capul de viața celor doi și ne-a anunțat că va trimite întăriri, ceea ce a și făcut, trimițând mai multe TAB-uri, acestea fiind fără însemne, cei de la Moreni neavând timp să le pregătească. Au venit mai multe tancuri de la Regimentul 1 Tancuri și forțe terestre de la Câmpulung Mușcel și Ploiești. Am cerut să se spună la Televiziune că cei doi au fost reținuți de armată și se află sub pază undeva lângă Târgoviște. Legăturile cu centrul de comandă din București erau ținute prin generalii Stănculescu, Militaru și Voinea (...)Menționez că legătura cu centrul de comandă din București era ținută de către comandantul Kemenici, iar în lipsa lui de loțiitorul acestuia, maior Țecu.”

Așadar în după-amiaza de 22 decembrie 1989, Ceaușescu Nicolae și Elena au fost introduși în incinta UM 01417 Târgoviște, unde au rămas în stare de arest până la data de 25 decembrie 1989 când, în urma unui proces penal simulat, au fost executați. Concret, încă de la data de 22 decembrie 1989, cuplul prezidențial a fost deposedat total de prerogativele puterii în stat, soții Ceaușescu fiind reduși la calitatea de simpli cetățeni ai României.

Reține atenția faptul că anterior introducerii în incinta UM 01417 Târgoviște, Ceaușescu Nicolae și Elena s-au aflat în custodia MI – DSS. Prin aceasta se probează în mod indubitabil că nu a existat nicio intenție din partea conducerii MI – DSS de a-l salva pe fostul președinte. În acest fel, apar cu atât mai lipsite de logică afirmațiile conform cărora cadrele DSS i-au atacat, pe întregul teritoriu al României pe reprezentanții armatei, pe revoluționari și pe reprezentanții CFSN, cu scopul readucerii la putere a fostului președinte. Mai mult, s-a dovedit că, încă de la început DSS știa exact unde se afla Ceaușescu Nicolae.

Astfel, o ipotetică încercare de eliberare a acestuia s-ar fi concentrat în jurul UM 01417 Târgoviște și nu în alte părți. După cum se va demonstra în cele ce urmează, UM 01417 Târgoviște nu a fost în niciun fel atacată în perioada de după introducerea soților Ceaușescu în unitate. În schimb, asupra acestei unități militare au fost simulate în mod succesiv atacuri, prin complicitatea directă a gl.lt. Stănculescu Atanasie Victor, gl.col (r) Militaru Nicolae și col. Kemenici Andrei, totul cu știința factorilor decizionali ai CFSN. Scopul a fost justificarea eliminării fizice a fostului președinte Ceaușescu Nicolae și a soției acestuia. S-a acreditat ideea că unitatea de la Târgoviște este atacată de forțele securist-terroriste fidele fostului șef de stat și în acest fel s-a creat cu bună știință aparența necesității judecării în regim de urgență a cuplului prezidențial, scopul ultim fiind eliminarea fizică a fostului președinte.

Examinarea declarațiilor martorilor **Ț.I, S.I, B.I și M.I** (protagoniști direcți ai evenimentelor din incinta UM 01417 Târgoviște) evidențiază că au existat tentative de ucidere a soților Ceaușescu, înainte de organizarea falsului proces din 25 decembrie 1989. Acești martori au arătat că prin implicarea directă a col. Kemenici Andrei, care a fost în permanentă legătură cu factorii de decizie din MApN (generalii Stănculescu și Militaru), s-a creat aparența atacării unității, chiar a ocupării unității de către forțe ostile și astfel aparența necesității uciderii cuplului prezidențial. Doar ca urmare a eșecului uciderii acestora, a apărut necesitatea organizării unui simulacru de proces, cu final dinainte cunoscut – **executarea** cuplului Ceaușescu.

La data de 24 decembrie 1989, în sediul MApN, grupul de decizie politico-militară din cadrul CFSN (**Iliescu Ion, Brucan Silviu, Militaru Nicolae și Voiculescu Voican Gelu**) a hotărât ca, la data de 25 decembrie 1989, să fie organizat un proces simulat în urma căruia Ceaușescu Nicolae și Elena să fie condamnați la moarte și executați imediat. **S-a decis inclusiv ca gl.lt. Stănculescu Victor să se ocupe de organizarea procesului**, iar Voiculescu Voican Gelu și Măgureanu Virgil au fost desemnați în calitate de observatori ai procesului din partea CFSN.

M.M, CFSN, declarație de martor (07.02.2017 vol.I – *Declarații*, f.36-47) – „***Cu referire la instituirea Tribunalului Militar Exceptional, privitor la judecarea soților Ceaușescu, arăt că inițiatorul, promotorul, a fost Silviu Brucan. Acesta a fost susținut cu jumătate de gură de Ion Iliescu și aprobat, în totalitate, de generalul Militaru, Gelu Voican Voiculescu și Petre Roman. Sarcina constituirii completului de judecată și a organizării procesului a căzut pe umerii generalului Stănculescu. De la bun început eu nu am fost de acord cu această inițiativă, mai ales că toți ceilalți știau de la început că soții Ceaușescu urmau a fi omorâți. Despre Iliescu și Roman pot afirma că nici nu au susținut, dar nici nu s-au opus omorârii soților Ceaușescu. Cu toții știau foarte bine că procesul urma să fie doar o impresie artistică.***”

N.P – membru FSN, declarație de martor, 07.03.2017 (vol.I – *Declarații*, f.179-185) – „***Cu privire la procesul și execuția soților Ceaușescu îmi amintesc faptul că, în 24 decembrie 1989, seara, toate persoanele aflate în camera de consiliu a MApN, au hotărât împuscarea soților Ceaușescu, motivându-se că doar în acest fel se pot liniști lucrurile în țară. Aceste persoane au fost Ion Iliescu, Dumitru Mazilu, Silviu Brucan, Dan Marțian, Cazimir Ionescu, Mihai Montanu, Florin Bădilici, Manole Gheorghe, Mihai Lupoi, Mihai Ispas, Liviu Cațichi, Gelu Voican Voiculescu, Sergiu Nicolaescu și numeroși generali, între care amintesc pe Militaru, Stănculescu, Chișac.***”

Analiza declarațiilor menționate relevă că **decizia privind judecarea fără respectarea drepturilor procesuale și executarea cuplului prezidențial Ceaușescu Nicolae și Elena a fost luată în deplină cunoștință de cauză de forul decizional al CFSN, sarcina organizării procesului și execuției fiind asumată de gl.lt. Stănculescu Victor.**

Motivul invocat public pentru luarea deciziei de execuție a fost pretinsul pericol terorist-securist și o posibilă eliberare a cuplului prezidențial de către forțe fidele.

Probele administrate au demonstrat că **acest motiv a fost în totalitate diversionist.** Pe de o parte, nu există nicio probă dincolo de orice îndoială care să contureze o reală acțiune terorist-securistă îndreptată împotriva Revoluției și noii puteri politico-militare. Pe de altă parte, același probatoriu a arătat existența unei diversiuni complexe prin care să fie creată impresia atacării UM 01417 Târgoviște, scopul atribuit fictivilor atacatori fiind eliberarea cuplului prezidențial. Edificatoare în sensul acestei diversiuni, sunt mai multe declarații de martor aparținând unor cadre militare direct implicate în evenimentele desfășurate la UM 01417 Târgoviște.

M.I – cpt. la UM 01417 Târgoviște – punctul de comandă, declarație de martor, sediul SPM, 24.09.2018 (vol.IV – Declarații, f.112-121) – „Arăt că după Revoluție am făcut parte din Comisia OCI (Ordinul Circular 1), care a avut drept scop aflarea adevărului despre cele petrecute în unitate în timpul Revoluției. Concluzia cercetărilor a fost că, fără dubii, Unitatea 01417 Târgoviște, nu a fost atacată pe perioada Revoluției, în niciun fel, nici pe calea aerului, nici terestru. S-a concluzionat că asupra cadrelor unității s-a exercitat doar presiune psihologică, în special prin telefon. De altfel, personal am constatat că asupra unității nu s-a tras niciun foc de armă, așa cum în mod fals se acreditează ideea. Nu înțeleg de ce col. Kemenici ne anunța că, de exemplu, dinspre liceul situat vis-a vis de unitate, s-a deschis focul asupra noastră. După această dezinformare, din interiorul unității s-a deschis focul masiv asupra acestui liceu, fără ca situația concretă să impună deschiderea focului. De foarte multe ori, ca urmare a unor astfel de ordine, dar și ca urmare psihozei și proastei instruirii, dinspre unitatea noastră s-a deschis foc generalizat spre exterior. Această situație a ieșit cu claritate, în perioada următoare, când s-a putut constata foarte ușor că pe fațadele tuturor clădirilor din jurul unității noastre se vedeau efectele tragerii intense, în timp ce unitatea noastră nu avea nicio urmă de glonț. Această situație a făcut ca imediat după calmarea situației, col. Kemenici să-i dea ordin unui zugrav să astupe niște denivelări de la fațada unității pentru a se crea impresia unei trageri dinspre exterior. Personal apreciez că toate concluziile trase de comisia constituită au fost folosite, de fapt, pentru a se afla ce anume cunoaștem, pentru ca ulterior, prin abuz, documentele obținute să fie luate de Ministerul Apărării Naționale, pentru ascunderea adevărului. Personal m-am opus predării materialului, însă acest material a dispărut în momentul desființării ulterioare a unității. Cunosc o situație în care, într-una din zilele Revoluției, col. Kemenici i-a dat ordin unui militar să se deplaseze pe acoperișul unui bloc din apropierea unității și de acolo să execute foc de armă pentru a crea impresia atacării unității.

Acel militar a executat ordinul, a marcat focul de armă, iar consecința a fost că dinspre unitate s-a deschis foc de mitralieră înspre blocul respectiv. Ținând cont că asupra unității nu s-a exercitat nici un fel de atac din exterior, afirm în deplină

cunoștință de cauză că militarii unității noastre, decedați prin împușcare în timpul Revoluției, au plătit cu viața ca urmare a deficienței de dispunere a forțelor militare, dar și ca urmare a proastei comunicări între cadrele dispuse pentru apărarea unității. Cu toții au decedat ca urmare a focului fratricid.”

Ț.I, mr. la UM 01417 Târgoviște - locțiitor al comandantului, declarații de martor, sediul SPM, 25.05.2006 și 04.10.2017 (vol.II – Declarații, f.193-214) – „În jurul orei 05:30 s-a primit un telefon de amenințare pe telefonul direct al comandantului, prin care am fost somați să-i predăm pe soții Ceaușescu, în caz contrar într-o jumătate de oră cazarma va sări în aer. Exact la ora șase s-a deschis foc de provocare de pe blocul de locuințe din jurul unității(...) Nu am auzit gloanțele șuierând sau ricoșeuri, deși erau la doar 100 metri distanță(...) Am primit două telefoane ciudate din partea ministrului MApN, Militaru Nicolae. Unul ne anunța că vom fi atacați de o coloană de blindate dinspre Oțelăria Târgoviște, iar al doilea anunța că două divizii de parașutiști urmează să fie desantate în Târgoviște. Mi-am dat seama cel puțin că a doua informație era falsă, deoarece pentru două divizii de parașutiști erau necesare 70-80 de avioane. Mi-am dat seama că era o diversiune. După câteva minute am sunat eu la generalul Militaru solicitându-i să repete ordinul, acesta făcând acest lucru. În jurul orei 17:00, am dat ordin ca tunurile antiaeriene să pregătească muniția anti-blindate pentru tragere terestră (...) M-am deplasat la poziția de tragere (...) singura zonă unde puteam fi atacați de coloana de blindate (...) am constatat că mr. Ivan nu pregătea muniția anti-blindate, arătându-mi pe ecranul radiolocatorului un grup de aproximativ 30-40 ținte aeriene ce se îndreptau spre noi, fiind la aproximativ 18 Km de noi. M-am urcat în postul de observare, uitându-mă prin lunetă nu am văzut nicio țintă, realizând că sunt ținte false. Făcând legătura cu informațiile provenite de la generalul Militaru am realizat că suntem victimele aceleiași dezinformări (...) Nu am apucat să pregătim vreo ladă de muniție anti-blindate că dinspre București se apropia o coloană de tancuri cu luminile de poziție aprinse și viteză relativ redusă. În fața coloanei mergea un Aro 244, și atunci am realizat că nicio coloană de tancuri nu atacă având un autoturism în față. Am oprit încărcarea muniției. Am recunoscut tancurile de la UM 01303, care se retrăgeau din misiunea de la București(...) Ulterior, în cursul lunii martie 1990, am aflat că domnul comandat Kemenici ordonase zidarului unității să creeze, prin lovituri în perete, aparența unor focuri de armă executate asupra unității noastre(...) Doresc să menționez că, punând lucrurile cap la cap, am constatat că multe din informațiile primite la momentul respectiv, privind iminența unor atacuri de diferite tipuri (desant aerian, atac chimic asupra unității, atac masiv executat de către blindate) semănau izbitor cu planul unic de difuzare a informațiilor care era întocmit la orice aplicație cu trupe”.

S.I – lt.maj., șeful cercetării la UM 01417 Târgoviște, declarație de martor, sediul SPM, 19.10.2017 (vol.II – Declarații, f.257-273)– „La coborâre (din elicopter) gen. Stănculescu a fost întâmpinat de colonelul Kemenici, Mareș și Țecu. După ce s-au întâlnit au avut o discuție, col. Kemenici mi-a făcut semn să vin cu transportorul spre primul elicopter.

Când am mers lângă elicopter, gl. Stănculescu a întrebat ce este cu acest transportor, col. Kemenici i-a spus că în interior se află soții Ceaușescu (...) Au ieșit din transportor și au fost conduși în biroul comandantului. S-a filmat și s-a făcut vizita medicală (...) În această perioadă cât soții Ceaușescu se aflau în interior eu m-am aflat

pe blindat. În fața transportorului, gen. Stănculescu a purtat o discuție cu patru parașutiști...i-a întrebat dacă sunt în stare să ducă la bun sfârșit sentința pe care o va da Tribunalul Militar Excepțional, și anume de executare. Acești parașutiști și-au dat acordul ridicând două degete. Ulterior, col. Kemenici și gen. Stănculescu au căutat locul unde urmau a fi executați(...) A urmat procesul (...) Ulterior evenimentelor, din ordinul comandantului Kemenici, zugravul unității a executat cu daltă niște urme pe peretele comandamentului pe care ulterior le-a acoperit cu mortar, în scopul creării aparenței unor lovituri de gloanțe. Situația a fost considerată penibilă atât de mine cât și de colegii mei de unitate.”

B.I., plt.maj. la UM 01417 Târgoviște – șef Birou documente secrete, sediul SPM, 24.10.2017 (vol.II – Declarații, f.284-291)– „După terminarea evenimentelor am constatat că toate clădirile unităților militare nu aveau nicio urmă de glonț. În prima parte a anului 1990 l-am văzut pe zugravul unității urcat pe o scară în fața clădirii comandamentului care efectua unele retușuri cu ipsos, aspect care m-a contrariat deoarece știam că nu existau găuri sau crăpături care să necesite reparații. L-am întrebat pe acesta de ce face reparațiile, iar zugravul mi-a răspuns că executa ordinul primit de la colonelul Kemenici pentru a acoperi urmele de gloanțe. Întrucât urme de gloanțe nu existau, l-am întrebat „Care urme de gloanțe?”, iar el mi-a răspuns că așa a primit ordin. În partea exterioară a gardului nu am văzut urme de gloanțe. Ordinul colonelului Kemenici de a acoperi urme imaginare de gloanțe mi l-am explicat prin necesitatea de a oferi o justificare a muniției trase din unitate”.

M.I., mr. la UM 01378 Târgoviște – locțiitor al comandantului unității, sediul SPM, 11.10.2017 (vol.II – Declarații, f.222-234)– „La scurt timp după evenimentele din Decembrie 1989, din dispoziția comandantului Kemenici, zugravul unității a creat aparența unor lovituri de glonț pe fațada comandamentului. Întrebându-l pe Kemenici de ce a trebuit făcut acest lucru, acesta mi-a spus că a luat decizia în contextul în care s-a executat foc asupra acoperișului liceului, context în care s-a creat aparența atacului asupra garnizoanei.”

I.S – angajat civil (zugrav) la UM 01417 Târgoviște, sediul SPM, 07.12.2017 (vol.III – Declarații, f.94-97)– „La începutul anului 1990...am fost chemat de către comandantul unității, col. Kemenici Andrei, care mi-a ordonat să pregătesc fațada comandamentului pentru zugrăvire. Acesta mi-a solicitat în mod expres să fac să pară că s-a tras în noi. Acesta nu mi-a făcut alte precizări, lăsând la latitudinea mea modul în care să acționez. Fiind martor la evenimentele derulate, am tras concluzia că se dorea acest lucru pentru a se justifica acțiunile altor cadre militare și consumul foarte mare de muniție din acele zile.(...)Nu mai rețin câte astfel de urme am creat, dar îmi amintesc că la un moment dat am fost ironizat de niște colegi, cadre militare, aceștia întrebându-mă dacă doar până la nivelul la care ajungeam cu scara s-a tras.”

Au fost depuse diligențele necesare pentru a afla dacă într-adevăr la UM 01417 Târgoviște s-a dat acel telefon de amenințare despre care a făcut referire martorul Țecu Ion, telefon despre care a relatat și martorul Mareș Ion.

În acest sens, la 24.09.2018 – sediul SPM (vol.IV – Declarații, f.112-121), martorul **M.I** a relatat următoarele: „În decembrie 1989, după ce în unitatea mea au fost aduși Nicolae și Elena Ceaușescu, comandantul Kemenici a fost sunat pe telefonul de oraș de o persoană care i-a transmis că, dacă președintele Ceaușescu nu va fi predat de

bună voie, unitatea urmează a fi rasă de pe suprafața pământului. Urmare acestui telefon, col. Kemenici ne-a alarmat și ne-a spus să ne pregătim, inclusiv de atac aerian, însă unitatea nu a fost atacată. Ulterior, am aflat că persoana care i-a dat telefon lui Kemenici a fost col. Badea Gheorghe (în prezent decedat), cel care îndeplinea funcția de șef al gărzilor patriotice Dâmbovița și făcea parte din CFSN –ul local".

Pe lângă declarația amintită aparținând maiorului M.I,edificatoare în acest sens este și declarația martorului T.I (vol.II – *Declarații*, f.193-214) care a spus: „*Col. Kemenici a reușit să ia legătura cu generalul Voinea Gheorghe care i-a ordonat să ia legătura cu generalul Stănculescu Victor, dându-i numărul său de telefon. Nu a apucat să-l sune pe generalul Stănculescu deoarece acesta ne-a contactat primul prin centrală întrebându-l pe col. Kemenici dacă cele raportate generalului Voinea sunt reale. După cinci minute generalul Stănculescu Victor revine pe telefonul direct, răspunzând eu și mi-a solicitat numele a trei ofițeri pe care îi poate contacta în orice moment, interzicându-ne să comunicăm reținerea soților Ceaușescu (...) Victor Stănculescu mi-a comunicat să nu mai comunicăm cu alte eșaloane, urmând ca în câteva ore să vină să îi ridice pe cei doi*".

Așadar, probatoriul confirmă că generalii Stănculescu Atanasie Victor și Militaru Nicolae au cunoscut și s-au interesat în mod direct de situația existentă în incinta UM 01417 Târgoviște. **Inclusiv Iliescu Ion a purtat o convorbire prin telefon cu comandantul UM 01417 Târgoviște despre situația soților Ceaușescu.** Analiza probatoriului evidențiază că cei doi generali (aflați la vârful ierarhiei MApN) au fost direct implicați în **diversiunea** exercitată asupra cadrelor militare ale UM 01417 Târgoviște, comunicând în mod constant cu comandantul acestei unități militare, în contextul în care comportamentul acestuia din urmă a fost cel ante-menționat prin declarațiile de martor invocate.

Cei doi generali (Stănculescu și Militaru) au fost încă de la început membri CMS, condus de Iliescu Ion și Voiculescu Voican Gelu.

Istoric privity lucrurile, România este singura țară din Europa în care, după terminarea celui de-al *Doilea Război Mondial*, un șef de stat a fost executat în urma unui simulacru de proces. Se mai evidențiază că **execuția a avut loc într-o unitate a armatei, sub directa organizare a celui numit cu trei zile înainte în funcția de ministru al apărării, tocmai de persoana executată** – fostul comandant suprem al forțelor armate, Ceaușescu Nicolae.

Decretul privind instituirea Tribunalului Militar Extraordinar de judecare în regim de urgență a faptelor săvârșite de Ceaușescu Nicolae și Ceaușescu Elena a fost redactat și semnat de Iliescu Ion la data de 24 decembrie 1989. Iliescu Ion a semnat acest decret în calitate de președinte CFSN.

Dacă Ceaușescu Nicolae și Elena ar fi fost supuși unei judecăți cu respectarea tuturor drepturilor procesuale, anumite aspecte despre conspirația ante-decembristă și protagoniștii ei filosovietici ar fi fost devoalate. Pentru grupul politico-militar ce a preluat puterea prin inducere în eroare în 1989, această posibilitate ar fi fost în mod cert dăunătoare. A fost probată intenția lui Iliescu Ion de a ascunde sau bagateliza preexistența unui grup ce a urmărit răsturnarea de la putere a președintelui Ceaușescu Nicolae, însă cu rămânerea României în sfera de influență a URSS.

Președintele Ceaușescu Nicolae era informat despre antecedentele persoanelor care au preluat puterea politico-militară în decembrie 1989. Relevante în acest sens sunt următoarele declarații:

T.I., mr. la UM 01417 Târgoviște - locțiitor al comandantului, declarații de martor, sediul SPM, 25.05.2006 și 04.10.2017 (vol.II – *Declarații*, f.193-214) – „*Am stat de vorbă în biroului comandantului aproximativ zece minute cu soții Ceaușescu care m-au întrebat de situația din țară și cine conduce. Eu le-am spus că este revoluție, iar la conducere se află drept lider Ion Iliescu. Atunci Elena Ceaușescu i-a spus că: „Ion Iliescu trebuia terminat mai demult. Pe cine nu lași să moară nu te lasă să trăiești.” (...) Alături de soții Ceaușescu am rămas în dormitor (...) Nicolae Ceaușescu susținea că generalul Milea s-a sinucis și că îl considera trădător, de altfel susținea că a fost trădat de toți (...) M-a întrebat armata ale cui ordine le execută, iar eu i-am spus că cele ale generalului Gușă, Ceaușescu spunându-mi că acesta este un trădător și că ar fi bine să executăm ordinele generalului Stănculescu. Comunicându-i că discutăm cu acesta de o oră, Nicolae Ceaușescu a spus că facem foarte bine, deoarece în cursul acelei dimineți, la ora 09:00, semnase ordinul de numire a acestuia în funcția de ministru al apărării naționale. Ieșind din camera lor am asistat la o discuție telefonică a colonelului Kemenici cu Ion Iliescu, în jurul orei 19:00, prin care ultimul îi solicita să execute numai ordinele generalului Stănculescu pentru a păstra secretul operațiunii (...) Am rămas surprinși de faptul că atât Nicolae Ceaușescu, cât și Ion Iliescu ne solicitau să ascultăm ordinele aceluiasi general – Stănculescu (...) Am avut mai multe discuții în special cu Nicolae Ceaușescu. Am discutat despre generalul Militaru Nicolae, despre care inițial nu și-a adus aminte, dar după câteva minute a spus că îl știe pe acesta foarte bine și că este agent sovietic care a trădat grosolan cu câțiva ani în urmă și care merita executat, dar au intervenit rușii și a fost nevoit să îl ierte și să-l numească adjunct al ministrului construcțiilor. Mi-a spus că până să plece din biroul său din CC, spre elicopter, a lăsat pe masă schema întregă de organizare a securității și că l-a rugat pe generalul Stănculescu să o strângă și să aibă grijă de ea, fiind grăbit către elicopter de către generalul Stănculescu. Mi-a spus că dosarele Corbii 1 și Corbii 2, legate de agenții ruși aflați pe teritoriul României în funcții înalte sau pe teren, se aflau în biroul său, în fișet.”*

S.I – lt.maj., șeful cercetării la UM 01417 Târgoviște, declarație de martor, sediul SPM, 19.10.2017 (vol.II – *Declarații*, f.257-273)– „*Le-am povestit, la solicitare, soților Ceaușescu ce văzusem la televizor (...) Când i-am spus despre Ion Iliescu, Nicolae Ceaușescu s-a înfuriat și a spus ”Cine mă!? Spionul ăla sovietic?” uitându-se spre Elena Ceaușescu, repezindu-se spre ea, i-a spus „Tu nu m-ai lăsat să-l termin! Acum o să ne termine el pe noi.”*

M.I., mr. la UM 01378 Târgoviște – locțiitor al comandantului unității, sediul SPM, 11.10.2017 (vol.II – *Declarații*, f.222-234)– „*M-am reîntors în biroul unde erau ființi soții Ceaușescu și am avut cu aceștia o altă discuție. Nicolae Ceaușescu a întrebat de cine este condusă armata, iar eu i-am spus că, din câte am văzut la televizor, de generalul Militaru, iar el a întrebat cine e, la care Elena Ceaușescu i-a răspuns că este un agent sovietic. Am mai întrebat cine conduce țara, iar mr. Țecu i-a spus că Ion Iliescu. Aici a devenit nervos și a țipat la Elena „Ți-am spus să-l lichidăm, dar nu m-ai înțeles, ai spus că este suficient să-l marginalizăm”.*

Pe cale de consecință, o primă motivație a executării cuplului Ceaușescu o reprezintă ascunderea realității conform căreia puterea politico-militară în România a fost preluată de o grupare filosovietică, ante-constituită, formată din nomenclaturiști

marginalizați de Ceaușescu Nicolae și militari prosovietici (cu studii în URSS), care aveau nevoie de legitimare în fața poporului.

Prin dezinformare și diversiune, imaginarii dușman securist-terrorist i s-a atribuit și un **scop fals: eliberarea președintelui Ceaușescu Nicolae și readucerea lui la putere. Fără atribuirea acestui scop, rațiunea de a fi a acestui dușman securist nu ar fi fost logică și explicabilă.** Totodată, în lipsa scopului fictiv nu ar fi fost posibilă argumentarea judecării și executării cuplului prezidențial.

Așadar, un **al doilea motiv al executării soților Ceaușescu îl constituie necesitatea grupării ajunse la putere să se manifeste coerent în acțiunea diversionistă, acțiune care a avut drept scop inclusiv legitimarea politică.**

Protagoniștii politico-militari ai diversiunii din decembrie 1989 și-au argumentat decizia privind judecarea și executarea cuplului Ceaușescu, invocând că această decizie a fost în cele din urmă corectă și justificată deoarece acțiunile securist-terroriste au încetat după ce opinia publică a aflat despre moartea cuplului prezidențial.

Această teză este la rândul ei falsă.

În primul rând, s-a argumentat cu probe că inducerea în eroare existentă în decembrie 1989 a fost exercitată și coordonată de factorii decizionali ai CFSN și ai MAPN, neexistând o forță care să fi luptat armat pentru readucerea la putere a fostului șef de stat.

Apoi, este real faptul că începând cu 26 decembrie 1989, la nivel național, tragerile s-au diminuat treptat până la încetarea totală a focului la 30 decembrie 1989. Însă acest lucru nu a fost rezultatul faptului că imaginarii teroriști, realizând că scopul luptei lor a dispărut (ca urmare a morții șefului statului), au decis oprirea activității teroriste. Concluzia se desprinde prin următoarele argumente:

După 25 decembrie 1989, toate obiectivele factorilor de decizie ai CFSN și vârfurilor de comandă din MAPN au fost pe deplin atinse. CFSN a preluat puterea politică a statului român, legitimarea în fața poporului român fiind în mare măsură realizată. La rândul lor, ofițerii superiori aflați la comanda MAPN și subordonați CFSN și-au asigurat condițiile impunității pentru represiunea la care au participat până la data de 22 decembrie 1989, dobândind pentru opinia publică (indusă în eroare) imaginea de salvatori ai Revoluției, chipurile, pusă în pericol de imaginarii dușman terorist-securist. Drept urmare, nu mai era necesară continuarea inducerii în eroare. Aceasta încetând, au dispărut treptat și efectele ei.

Doctrina privind diversiunea, dezinformarea, relevă că grupul/gruparea care exercită aceste procedee, se va opri din acțiune odată cu atingerea scopului urmărit, adică preluarea puterii.

Au fost obținute declarații de martor aparținând unor cadre militare cu experiență, implicate direct în acțiunile militare din decembrie 1989, care au relatat că după primele două zile în care forțele armate au fost supuse unei diversiuni complexe, cadrele de comandă au realizat această situație, treptat au ieșit de sub imperiul psihozei teroriste și au ordonat încetarea focului. Pentru exemplificare:

D.N, șef de stat major la UM 01826 Ianca, sediul SPM, 20.11.2018 (vol.IV – Declarații, f.160-165)- „La data de 22 decembrie 1989, seara, conducerea aviației a primit ordin de la centru de interdicție a oricărui zbor militar cu aeronavele din dotare...În aceeași seară, începând cu orele 17:15, pe ecranele radar ale unității de artilerie antiaeriană au apărut ținte aeriene. Aceste ținte, în număr de aproximativ 15

ținte, se deplasau dinspre Marea Neagră pe aliniamentul Giurgeni - Vadul Oii, se îndreptau spre zona de foc a unității noastre (o rază de aproximativ 10 Km), după care, o parte, se întorceau spre Marea Neagră prin zona Slobozia, iar o altă parte se apropia de unitatea noastră. Țintele aveau o viteză relativ redusă (200-300 KM/h) și o altitudine de zbor de sub 1000 m (o mie). Acești parametri ne-au dus la concluzia că trebuie să fie vorba despre elicoptere sau aeronave de transport. Asupra țăintelor care s-au îndreptat spre unitatea noastră am deschis focul cu bateriile AA, un foc de baraj intens. Cu toate acestea nu a fost doborât niciun obiect zburător, deși țintele au dispărut de pe ecranele radiolocoatoarelor. În același timp, celelalte ținte care au întors spre Slobozia dispăreau undeva în largul Mării Negre ca și când ar fi aterizat pe un portavion. Concomitent cu țintele despre care am vorbit mai sus, dinspre Nord - Est, pe ecranele radar a apărut un alt grup de ținte cu aceleași caracteristici de zbor și aproximativ în același număr. Și acestea au intrat în raza noastră de acoperire fiind combătute într-un mod similar. Aceste ținte au dispărut după executarea barajului de foc antiaerian, însă, la fel ca în prima situație, nu a existat vreo țintă nimicită. A doua zi, 23 decembrie 1989, cât timp a fost lumină nu a existat niciun incident, însă, după lăsarea întunericului s-a repetat o situație identică celei din seara precedentă. Din nou am deschis focul, din nou au dispărut țintele, însă nu a existat vreun obiect zburător doborât. Aceeași situație s-a repetat și în noaptea de 24 decembrie 1989, însă cu toții am realizat că este un atac simulat (ținte false) astfel încât am ordonat să nu se deschidă focul. Deși nu s-a deschis focul, țintele pătrunse în raza noastră de acțiune au dispărut de pe ecranele radar. Începând cu 25 decembrie 1989 situația s-a calmat.”

B.M., ofițer I, Comandamentul Marinei Militare, sediul *SPM*, 16.03.2018 (vol.V – Declarații, f.67-73)- *„După data de 22 decembrie 1989, începând cu orele 17:00, au început să fie primite informații privind acțiuni teroriste în municipiul Constanța (...) Specific acelei perioade a fost și faptul că în multe situații a fost deschis foc de armă între unități pe baza unor informații false (...) În această situație, pentru evitarea unor situații în care se putea ajunge la executarea unor focuri între unități, am procedat la elaborarea unui plan unic de pază și patrulare în care am prevăzut atribuțiile specifice fiecărei unități, parole, consemne și frecvențe de lucru. Acest lucru a atras după sine diminuarea majoră a situațiilor în care au existat incidente armate între unități.”*

Desfășurarea judecării fără asigurarea drepturilor procesuale elementare, este bine cunoscută, fostul șef de stat nu a recunoscut dreptul completului de judecată de a-l judeca și a solicitat în repetate rânduri să fie judecat de *Marea Adunare Națională*. În cele din urmă, el și Ceaușescu Elena au fost condamnați la moarte prin împușcare, fără posibilitatea exercitării căii de atac, iar apoi executați în incinta UM 01417 Târgoviște.

Despre execuția propriu-zisă, martorul **M.I** a spus: *„Avocatul Lucescu s-a închinat și a spus: „Să mă ierte Dumnezeu, dar nu am putut să fac altfel!” După 10 minute s-a dat sentința de condamnare la moarte a ambilor soți Ceaușescu și imediat după aceasta eu, col. Kemenici mr. Țecu și gl. Stănculescu am ieșit afară, luând loc cu fața spre zidul unde urma să aibă loc execuția . Imediat după noi au fost scoși cei doi, având mâinile legate la spate cu sfoară de către parașutiști și duși la zid. În drum spre zid unul din militarii noștri i-a spus Elenei Ceaușescu că a încurcat-o, iar aceasta l-a repezit: „Te ia mama dracului!” În fața zidului era amplasat plutonul de execuție format din trei parașutiști, un ofițer, cpt.B. și doi subofițeri. Cei doi au fost așezați cu spatele la*

zid. Până la deschiderea focului Nicolae Ceaușescu a strigat: „Trăiască România liberă și independentă!” și a început să cânte: „Sculați voi oropsiți ai vieții!” Nu a apucat să termine, pentru că s-a deschis focul de către plutonul de execuție. Cei doi s-au prăbușit, Nicolae Ceaușescu pe spate, iar Elena Ceaușescu într-o parte. În același timp militarul care vorbise cu ea înainte de execuție și un altul, tot din unitatea noastră ,au deschis și ei focul asupra lor, astfel rezultând rănilor de la capul acesteia. Momentul execuției a fost ratat de cameraman întrucât unul din cablurile prelungitoare s-a desprins, reluând filmarea abia după câteva momente, în momentul în care soții Ceaușescu erau căzuți la pământ. Au fost verificați de către cei doi doctori prezenți, cel de la București și cel de la unitatea noastră, constatându-se decesul. Au fost înfășurați în foi de cort și transportați la elicopter. Au plecat spre București toți cei care veniseră. După execuție și plecarea elicopterelor s-a lăsat liniștea, nefiind atacați deși ne așteptam la acest lucru.”

XV. PROBLEMA TERORIȘTILOR DIN DECEMBRIE 1989. EXCLUDEREA, PE BAZĂ DE PROBE, A VERSIUNILOR TEORETICE CU PRIVIRE LA AUTORII INDUCERII ÎN EROARE DIN DECEMBRIE 1989.

Cea mai controversată problemă de la **Revoluția din decembrie 1989** și până în prezent este indubitabil cea a așa-zisilor *teroriști-securiști* .

Terorismul este definit ca fiind ansamblul de acte violente săvârșite de o grupare sau o organizație pentru a crea un climat de insecuritate, prin inducerea sentimentelor de pericol, de teamă, având ca scop inclusiv abolirea voinței individuale sau colective. Pe cale de consecință, *teroristul* este un membru al unei astfel de organizații.

Așa cum s-a arătat, inculpatul Iliescu Ion, în seara zilei de 22 decembrie, a spus ”*în direct*” la TVR că *teroriștii* sunt cadrele fostului DSS. Această afirmație, urmată în mod sistematic de altele cu același mesaj, a avut consecințe dintre cele mai tragice, pe întregul teritoriu al României, punând în pericol grav și iminent populația țării (civili și militari).

În intervalul 22-30 decembrie 1989 ”*securist-teroriștii*” au fost demonizați, atribuindu-li-se comportamente abominabile. S-a mai afirmat în mod repetat că aceștia au folosit în luptă inclusiv blindate, armament de artilerie și elicoptere. Această teză a fost abandonată ulterior chiar de cei care au lansat-o întrucât friza ridicolul. Nu există nici măcar un indiciu că „*dușmanul terorist*” a folosit astfel de mijloace de luptă. Pe cale de consecință, în perioada post-revoluționară, teza pe care au marșat factorii decizionali ai MApN, susținuți de noua forță politică a țării, a fost folosirea de către *teroriști-securiști* a armamentului ușor de infanterie, dar mai ales a simulatoarelor armamentului de infanterie. Aceste simulatoare au fost în mod deosebit invocate în spațiul public, astfel încât opinia publică a fost convinsă de existența și folosirea lor în timpul evenimentelor revoluționare.

Cu toate acestea, pe parcursul urmăririi penale, nu a fost identificată nicio persoană care să fi văzut în realitate un astfel de simulator al armamentului de infanterie. Nu există nicio probă juridică doveditoare a existenței fizice privind simulatoarele armelor de infanterie. Nici în spațiul public (mass-media) nu a fost vreodată prezentată o astfel de tehnică de simulare.

Au fost depuse diligențele necesare edificării asupra acestei probleme. S-a pornit de la realitatea conform căreia, la nivelul anului 1989, organizarea forțelor armate ale României prevedea patru corpuri de armată, după cum urmează : Armata I cu sediul în

București, Armata a II-a cu sediul la Buzău, Armata a III-a cu sediul la Craiova și Armata a IV-a cu sediul la Cluj-Napoca. Fiecare dintre aceste corpuri de armată avea un **Batalion de cercetare**. Nu exista la vremea respectivă o altă forță internă care să aibă structuri cu această destinație (cercetare-diversiune). Este evident că acești militari de elită (practic trupe de *comando*, pregătite inclusiv pentru parașutarea în spatele linilor inamice și provocarea de distrugerii importante în rândurile inamicului) aveau în dotare tehnica necesară diversiunii militare, având în vedere că diversiunea era specialitatea lor de bază. Așa fiind, ar fi fost o stare de normalitate ca aceste trupe să aibă în dotare simulatoare pentru armele de infanterie, atâta timp cât această tehnică folosea realizării diversiunii. Asta nu înseamnă că dacă au avut în dotare simulatoare, militarii cercetași-diversioniști le-au și folosit în decembrie 1989. Despre existența simulatoarelor în armata română a relatat fostul ministru al apărării S.N. Prin prisma poziției ocupate, acesta fiind militar de carieră, se va prezuma că informațiile deținute și relatate corespund pe deplin realității. Fiind audiat la sediul SPM, la data de 12.10.2017 (vol.II – *Declarații*, f.235-245) acesta a precizat: *„Atât Ceaușescu, dar și tot Tratatul de la Varșovia doreau să realizeze economii masive prin folosirea simulatoarelor (...) Aveam în țară simulatoare pentru tanc, pentru transportor blindat și auto și, evident, pentru armament de infanterie. Existau două feluri de simulatoare pentru realizarea câmpului de luptă. Unul se referea la aproximativ ce înțelegem noi astăzi joc electronic în care senzorul de la țintă transmitea semnalul de punct ochit - punct lovit, dar și simulatoare care puteau fi luate pe teren atunci când trupele executau misiuni în teren și care imitau zgomotul armei automate. Nu realizam, însă simulatoare de acest fel care să imite și focul de la gura țevii, cel puțin eu nu cunosc (...) Aceste dispozitive se fabricau în România încă din anii 1970 la baza noastră cu nr.109 din Ghencea, bază coordonată de generalul P.C., locțiitorul comandantului CIT.”*

Cu privire la același subiect a fost chestionat și un alt ministru al apărării și anume O.C (sediul SPM, 13.02.2018, vol.III – *Declarații*, f.233-240) care a precizat : *„În perioada în care am îndeplinit funcția de ministru al apărării, dar și în celelalte funcții pe care le-am deținut eu, nu am cunoscut ca armata română să fi deținut imitatoare de foc (simulatoare pentru infanterie) (...) Știu că au existat astfel de simulatoare, însă doar în dotarea Batalionului 404 de la Buzău care avea în cadrul instrucției misiuni diverse și trebuiau să simuleze și executarea focului. Eu nu le-am văzut niciodată, dar cred că cele moderne trebuiau să aibă și simularea focului la gura țevii pentru a crea convingerea adversarului că se execută foc real.”*

Batalionul 404 Buzău (aflat în subordinea DIA) la care a făcut referire fostul ministru al apărării este tocmai Batalionul de cercetare al fostei Armate a II-a cu sediul la Buzău. Este probat că militarii acestui batalion au executat misiuni în **Timișoara** (începând cu 18 decembrie 1989), iar apoi în **București** (începând cu 22 decembrie 1989).

În scopul edificării cu privire la starea de fapt din zilele Revoluției, de la **Statul Major al Apărării** au fost solicitate documentele de arhivă deținute de această instituție. Astfel, cu privire la acțiunile desfășurate la Timișoara de către militarii **Batalionului 0404 Buzău** a fost obținută o **notă** prin care se arată că *„Batalionul de cercetare înaintată din garnizoana Buzău a acționat la Timișoara (...) Militarii, îmbrăcați în civil, au plasat pe clădirile din jurul fostului CJ de Partid, simulatoare de foc îndreptate spre mulțimea de demonstranți. La momentul fixat, ele au fost puse în funcțiune, creând derută, oamenii părăsind incinta și astfel, prin breșa realizată, a fost scos grupul de persoane (primul*

ministru ș.a.) care a reușit să părăsească sediul”. Nota nu e semnată sau datată. (vol. X – Documente, pag.205-207)

Mai trebuie spus că din discuțiile purtate cu militari experimentați, a rezultat că cea mai eficientă metodă pentru a simula focul, mai ales pe timp de noapte, este folosirea armelor clasice, dar efectuarea tragerilor cu cartușe de manevră. În acest fel, zgomotul produs este identic celui făcut de tragerile cu muniție de război, fiind prezentă și flacăra la gura țevii.

Analiza multiplelor declarații din prezentul dosar, evidențiază că în zilele revoluției, foarte multe persoane (militari și civili) i-au identificat pe „**teroriști**” ca fiind persoane înarmate, îmbrăcate în combinezoane negre. Această confuzie are o explicație ușor de identificat. Probatoriul administrat a relevat că în marile orașe ale României, în preajma obiectivelor importante și pe anumite clădiri, au fost dispuși militari aparținând trupelor de parașutiști și trupelor unităților mecanizate. Or, tanchiștii aveau la nivelul anului 1989 uniforme (combinezoane) negre, iar parașutiștii aveau combinezoane de culoarea albastră. Tot culoare albastră aveau și uniformele gărzilor patriotice. Acești militari au fost implicați într-o multitudine de situații (**mai ales pe timp de noapte**) în care au deschis focul într-o luptă cu un inamic, în realitate inexistent (din cauzele explicate), astfel încât, sub imperiul psihozei teroriste, confuziile au fost inevitabile.

Revenind la problema teroriștilor din decembrie 1989, trebuie arătat că nu a fost obținută nicio probă concludentă care să demonstreze existența unei grupări teroriste, cu atât mai puțin a uneia securist-teroriste, care să fi acționat în timpul Revoluției din decembrie 1989.

Au fost avute în vedere mii de dosare de urmărire penală, iar concluzia formulată a fost doar în sensul inexistenței securist-teroriștilor.

Un alt argument concludent pentru a susține inexistența securist-teroriștilor este realitatea conform căreia, ulterior evenimentelor militare din decembrie 1989, **MApN, serviciile de informații ale României, justiția sau mass-media nu au putut produce proba indubitabilă a existenței măcar a unui singur terorist care să fi acționat în timpul Revoluției.**

Având în vedere toate argumentele prezentate prin prezentul rechizitoriu, se desprinde concluzia conform căreia **în intervalul 22-30 decembrie 1989 pe teritoriul României nu au acționat veritabili teroriști.**

Totodată, cu scopul de a se obține certitudinea în legătură cu formularea acuzațiilor din prezentul rechizitoriu, au fost analizate toate variantele teoretice cu privire la autorii operațiunii de inducere în eroare. Au fost efectuate cercetări, pornindu-se inclusiv de la versiunile apărute în spațiul public cu privire la teroriștii din decembrie 1989. Ancheta s-a concentrat inclusiv pe versiunile conform cărora, totuși, *inducerea în eroare* a fost săvârșită de cadrele DSS, de o forță internă total conspirată sau de o forță externă. Pe baza probatoriului administrat, toate **aceste versiuni au fost eliminate.** Astfel,

a. În intervalul 22-30 decembrie 1989 a existat o **dezinformare sistematică exercitată prin sistemul militar de telefonie.** Probele dosarului au evidențiat existența unei avalanșe de dezinformări în sensul acțiunilor militare ostile desfășurate de forțele teroriste. Unitățile militare importante ale României au fost dezinformate **în mod sistematic, timp de mai multe zile,** prin intermediul sistemului militar de telefonie. Martorul M.I (MApN) a precizat că „*De fiecare dată, centralista mă anunța că sunt*

apelat de la biroul ministrului apărării. Mi se spunea ceva de genul „Vă sun din partea Ministerului Apărării Naționale și vă anunț că din informațiile deținute rezultă că (...)”, urmând dezinformarea cu privire la teroriștii care trag”. În legătură directă cu această afirmație, martorul J.G (Direcția Informații a MStM) a prezentat următoare situație: „În biroul generalului Eftimescu se afla cel mai complex sistem de telefonie, cu toate unitățile militare din România (...) Cele mai multe legături telefonice în cadrul MAPN se găseau în două puncte vitale. Unul, la cabinetul ministrului apărării și al doilea la nivelul Marelui Stat Major incluzând aici șeful Marelui Stat Major cât și Direcția Operații unde activa gen. Eftimescu. Nu am auzit în niciun moment despre comunicațiile armatei să fi fost întrerupte, deși acestea ar trebui să se afle în atenția principală a posibililor teroriști sau diversioniști. Din câte cunosc, comunicațiile au rămas întregre (...) Am putea spune că un alt centru nevralgic al comunicațiilor se afla la sediul DIA având locația la etajul 4, în aceeași clădire”. Aceste informații sunt completate de precizările martorului D.I (UM 02348 București – MAPN) care a arătat că „La nivelul anului 1989 Ministerul Apărării Naționale dispunea de mai multe sisteme de telefonie. Într-o ordine a importanței lor aceste sisteme erau următoarele: telefonul „roșu” era acel telefon prin intermediul căruia ministrul apărării român putea discuta cu omologii săi din cadrul Tratatului de la Varșovia; telefonul „operativ” (TO) exista atât în biroul ministrului apărării, fiind folosit până la nivelul șefilor de direcții din cadrul ministerului; telefonul scurt guvernamental (SG) era folosit la nivelul municipiului București și pornea de la biroul ministrului până la șefii de direcții (existau totuși și excepții de la această regulă cum ar fi cazul colonelului Mircea Dumitru care dispunea în biroul său chiar și de telefonul „roșu”, aceasta întrucât era un bun vorbitor al limbii ruse și or de câte ori era nevoie acesta era folosit pentru traducerea discuțiilor dintre partea română și partea sovietică); telefonul scurt militar era folosit pentru discuțiile purtate între unitățile militare, doar în București, era tras prin canalizarea orașului pe cabluri aparținând armatei, însă uneori trecea și pe cablurile civile aparținând Direcției de Telecomunicații București. Acest sistem era folosit până la nivelul șefilor de birou; telefoanele MI cu 4 cifre erau folosite până la nivelul șefilor de secție, asigurau comunicația cu unitățile Ministerului de Interne, doar la nivelul mun. București; telefoanele CFR, la nivel de București asigurau comunicația cu Direcția Militară a CFR, dar în caz de nevoie era asigurată comunicația inclusiv cu personalul civil din cadrul CFR; telefoanele cu ieșire la internațional, folosite de la ministru până la șefii de direcții; telefoanele de interior asigurau comunicarea în interiorul ministerului, însă puteau fi folosite și pentru comunicarea cu alte unități militare”.

Probatoriul a demonstrat inclusiv faptul că pe perioada exercitării inducerii în eroare prin intermediul comunicațiilor militare, DSS a fost lipsit în mod deliberat de posibilitatea comunicării prin propriul sistem de telefonie. Totodată, încă din seara de 22 decembrie 1989 MAPN și-a dublat legăturile telefonice. Sunt aspecte importante care vin în sprijinul concluziei conform căreia dezinformarea prin comunicațiile militare a fost făcută de la MAPN. Faptul că începând cu seara zilei de 22 decembrie 1989, Armata a avut practic comunicații noi, face imposibilă penetrarea, într-un timp atât de scurt, a noii rețele de către o altă entitate. În sensul acesta, sunt următoarele declarații:

Martorul P.A, sediul SPM, 08.07.2005 – „În luna decembrie 1989 lucram ca centralistă la Centrala telefonică din Drumul Taberei nr. 1 (Centrul Național de Telecomunicații) (...) Am primit indicații și astfel am deconectat legăturile STS (TO) iar apoi le-am repus în funcțiune (...) Am făcut circuite telefonice noi, începând din 22.12.1989, noaptea, pentru MAPN, pentru garnizoana de la Răzoare, la CIT – Știrbei Vodă, unitatea de aviație și unitățile din Ghencea. Aceste telefoane erau directe, fără numere, pentru unitățile militare.”

Martorul V.V, sediul SPM, 12.07.2005 – „În luna decembrie 1989 lucram ca tehnician la Centrul Național de Telecomunicații din Drumul Taberei. Am intrat în serviciu pe data de 21.12.1989 și am rămas până la data de 26.12.1989.(...) Am stat numai la centrală și rețin că am tăiat legăturile telefonice ale Securității din ordinul inginerului Pițigoi. S-au făcut legături telefonice noi, în sensul că, începând din 22.12.1989 am tras cablu pentru legături telefonice directe între unitățile militare și între acestea și CFSN.”

Martorul F.D, sediul SPM, 05.10.2005 – „În luna decembrie 1989 eram șeful Centrul Național de Telecomunicații din Drumul Taberei (...) Am fost sunat pe 22.12.1989 de generalul Cerbu care ne-a cerut să scoatem de sub observație liniile telefonice, respectiv cele 4 linii telefonice, cărora le-am scos siguranțele electrice și astfel nu mai funcționau. În schimb, eu și Danu Grigore (șeful rețelei), ne-am deplasat la hotelul armatei „Haiducul” unde ne-am întâlnit cu generalul Cerbu care ne-a cerut să dezactivăm cele patru circuite. Am instalat linii telefonice directe în tancurile care au venit acolo, erau 17 tancuri. Echipele subordonate lui Danu Grigore s-au ocupat de instalarea unor telefoane solicitate de MAPN.”

Martorul G.Ș, sediul SPM, 07.07.2005 – „În 1989 eram angajat ca electromecanic la Direcția de Telecomunicații – Secția Frecvență (comunicații la mare distanță) (...) Una dintre primele măsuri luate de noi a fost aceea de a întrerupe rețeaua guvernamentală de telefonie, lucru pe care l-am făcut din dispoziția șefilor care, am înțeles că ar fi primit dispoziție telefonică în acest sens.(...) La cererea unor reprezentanți ai MAPN am creat noi circuite telefonice cu diverse unități militare din provincie, practic ajungându-se ca numărul acestora aproape să se dubleze.”

Martorul B.L, sediul SPM, 03.10.2005 – „În decembrie 1989 eram angajat ca electromecanic în cadrul Centrului Național de Telecomunicații (...) Arăt că Filoti Dumitru și Danu Grigore au fost solicitați la MAPN și acolo au creat circuite telefonice noi pentru armată. Mai știu că la centrala noastră au fost întrerupte circuitele telefonice ce erau utilizate de către unitățile Ministerului de Interne, nu știu cine a cerut acest lucru.”

Martorul S.I, sediul SPM , 08.07.2005 – „În 1989 eram electromecanic la centrala telefonică din Drumul Taberei nr. 1 (...) Am întrerupt circuitele abonaților problemă și legăturile cu Securitatea, din ordinul șefului, acesta primind un telefon în acest sens. Aceste legături nu le-am mai refăcut. Erau circuitele TO și alte circuite. În noaptea de 23 decembrie au fost trimise niște reglete (circuite telefonice) la MAPN. Eu și un coleg am făcut legăturile necesare funcționării, în centrala noastră.”

Martorul B.A, sediul SPM, 07.07.2005 – „În decembrie 1989 lucram în funcția de șef de stație transmisiuni, în cadrul Serviciului Transmisiuni (...) Pe perioada cât mi-am desfășurat serviciul am asigurat buna funcționare a echipamentului existent,

asigurând în același timp și noi circuite cu orașele mari din țară, unde se desfășurau evenimente. Toate aceste circuite erau speciale și asigurau legăturile între comandamentele militare importante ale țării.”

Aceste declarații se regăsesc în vol. 28 – „MAPN – declarații angajați Centrala Telefonică Drumul Taberei”.

Comunicațiile militare ale fostului DSS au fost întrerupte pe întregul teritoriu al țării, dovadă în acest sens fiind și **Jurnalul de luptă** aparținând Brigăzii 29 – Vedete Torpiloare Mangalia unde se precizează că la „**22 decembrie 1989, orele 18:00, prin grija șefului transmisiunilor a fost neutralizat sistemul de legături al miliției, securității și organelor de contra-informații din raion**”. Se observă că această măsură a fost ordonată la orele 18:00, moment în care pe întregul teritoriu al României nu se trăgea (vol. 42 – *Jurnale acțiuni de luptă*, pg. 45, dosar nr. 11/P/2014).

Martorul **B.Ș.M** – locțiitorul comandantului Aviației Militare, (sediul SPM, 22.03.2017 - vol.I – *Declarații*, f.219-230) a precizat că: „**În aceeași zi, după ce la Televiziune a apărut grupul de revoluționari, printre care, Ion Caramitru, Mircea Dinescu și alții, am decis ca întreaga structură de conducere a aviației militare să se alătore revoluției. Ca o primă măsură de precauție am decis tăierea legăturilor de comunicații ce aparțineau structurilor de contrainformații militare și arestarea tuturor C.I.-iștilor. Tăierea legăturilor s-a făcut cu un topor, iar toți C.I.-știi au fost introduși într-o încăpere, sub pază militară**”.

Se desprinde concluzia conform căreia **toate comunicațiile**, de pe întregul teritoriu al României, începând cu 22 decembrie, **au aparținut exclusiv MAPN**.

b. Probatoriul administrat nu a evidențiat existența unei implicări armate străine pe teritoriul României în timpul Revoluției din decembrie 1989. Nu există nicio probă juridică privind participarea unor astfel de forțe în exercitarea inducerii în eroare din decembrie 1989. Trebuie menționat că în orice țară a lumii unde se desfășoară evenimente precum revoluțiile, serviciile de informații ale diverselor state (în principal ale statelor puternice) desfășoară activități de culegere a informațiilor, cu scopul informării precise asupra evoluțiilor socio-politice ale țării unde se desfășoară evenimentul. Date fiind poziția geo-strategică a României, desfășurarea „**războiului rece**” între cei doi mari poli de putere ai lumii (USA și URSS), schimbările radicale aflate în plină desfășurare în Europa de Est, este explicabil că serviciile de „**intelligence**” ale diverselor state să fie interesate de evoluțiile din România. Nu au existat probe că reprezentanții acestor structuri de informații au participat prin acțiuni armate pe teritoriul României.

Martorul **P.I.A** (persoană cu pregătire excepțională, care a deținut funcții de maximă importanță în sistemul militar – MAPN), în legătură cu inducerea în eroare din decembrie 1989, a declarat că : „**Exclud amestecul militar extern și consider că realizarea acestui plan, pentru că a existat cu certitudine un plan bine pus la punct, a fost opera unei mâini interne. Nu înlătur sprijinul extern, dar mă refer la latura logistică, cea a informațiilor și cea politică**” (vol. V – *Declarații*, pag.238-245).

Probabil, cel mai în măsură să abordeze subiectul prezenței străine pe teritoriul României în decembrie 1989 este martorul **L.V** – adjunctul fostei UM 0110 din cadrul DSS, unitate specială care avea ca obiect de activitate protecția informativă față de acțiunile pe teritoriul țării noastre a agenților țărilor membre ale Tratatului de la Varșovia, inclusiv

URSS. Acesta, la data de 19.06.2017 (vol.II – *Declarații*, f.141-148), a arătat că : „**În perioada premergătoare lunii decembrie 1989, dar preponderent în această lună, a fost înregistrat un aflux de turiști sovietici care străbăteau România pe 3 trasee diferite, și anume zona Iași-București – Craiova - Drobeta Tr. Severin, cu ieșire către R.S.F. Iugoslavia, zona Iași - Pasul Oituz–Brașov-Sibiu –Timișoara, cu ieșire spre Iugoslavia și a treia rută, din direcția Nord, și anume prin trecerile de frontieră Halmeu și Borș, cu deplasare spre Baia Mare – Arad - Timișoara și ieșire tot spre Iugoslavia.(...)** Din datele furnizate de serviciile de frontieră rezulta că numărul turiștilor sovietici s-a dublat în anul 1989 față de anul anterior, ceva de ordinul a 60.000 , față de 30.000 anterior. Ca regulă, aceștia tranzitau România, cu scopul declarat de a merge în Iugoslavia, ca turiști(...) Fenomenul ne-a atras atenția întrucât se circula, în special, în autoturisme Lada, de producție recentă, în grupuri de 3-4 mașini și câte 2-3 pasageri , majoritatea bărbați, cu vârsta până în 50 ani, ținută athletică și vorbitori, în general, de limbă română(...) Deși serviciile noastre au monitorizat atent aceste grupuri, nu a rezultat nimic compromițător care să devoaleze eventual o anumită misiune a acestora. Nici comunicațiile între ei nu erau relevante, fiind în general reduse ca număr. Atrăgea atenția și faptul că deși eram în sezon de iarnă, evitau locurile de cazare publică, ce ar fi impus înregistrarea lor și rămâneau în parcări, grupați.

Nu am înregistrat nici un fel de activitate ostilă, care să necesite intervenții și apoi, în timpul evenimentelor, aproape nimeni nu a realizat că majoritatea acestor turiști nu se mai aflau în țară. Părea ca finalul unei misiuni îndeplinite. Noi am interpretat atunci, în prima parte a prezenței lor, ca având un posibil rol determinant, ca fiind o avangardă a altor forțe posibile care, însă nu s-au mai identificat întrucât lucrurile au decurs corespunzător. Deschiderea granițelor, măsură pe care o consider profund greșită, a facilitat ieșirea ori intrarea necontrolată din și în țară. După fuga lui Ceaușescu, fostul D.S.S. a fost subordonat M.Ap.N. și au fost luate o seamă de măsuri organizatorice care au condus practic la încetarea activității noastre.”

De altfel, la dosar au fost atașate tabelele cu situația numerică a intrărilor și ieșirilor prin punctele de trecere a frontierei de stat, în intervalul de timp **01-31 decembrie 1989** (vol. XIV – *Documente*, pag. 9-42).

c. Cercetările efectuate în prezentul dosar au avut în vedere inclusiv o eventuală implicare în exercitarea inducerii în eroare a unor forțe interne total acoperite.

Doctrina militară a României socialiste prevedea concepția potrivit căreia, într-un eventual război al întregului popor român pentru apărarea patriei, un rol deosebit de important în zădărnicierea și nimicirea oricărei agresiuni imperialiste revenea localităților, tuturor centrelor industriale și agricole ale țării.

La dosar au fost atașate „**Principiile, criteriile și normele de integrare a unor subunități militare și de gărzi patriotice în cadrul luptei de rezistență**” - **CC al PCR din 30.05.1988** (vol. I – *Documente Gărzi Patriotice*, pag. 7-10). În esență, materialul stabilește că „**În concepția PCR, apărarea patriei se realizează de către întreaga societate, prin forme extrem de diversificate, inclusiv prin mișcarea de rezistență (...)** Potrivit Legii nr.14/1972 una din sarcinile principale ce revin consiliilor locale de apărare este de a constitui și pregăti încă din timp de pace, formațiuni ale luptei de rezistență, în condițiile

ducerii luptei pe teritoriul vremelnic ocupat de inamic și să conducă acțiunile acestora în timp de război. Aceste formațiuni alcătuiesc nucleul de bază al mișcării de rezistență care va acționa în spatele inamicului, în situația că acesta ar reuși să cotopească anumite zone din teritoriul național (...) Integrarea în mișcarea de rezistență se realizează la ordin sau din proprie inițiativă. Trecerea din proprie inițiativă în mișcarea de rezistență este specifică subunităților mai mici care, din anumite motive, au pierdut legătura cu eșaloanele superioare”.

O primă observație privește realitatea conform căreia **structurile de rezistență își intrau în atribuții doar dacă România se afla în stare de război și dacă inamicul ar fi ocupat militar o parte a teritoriului național. În decembrie 1989 România nu a fost în stare de război și nici nu a fost ocupat parțial teritoriul țării. Așadar, „subunitățile mici”** despre care se vorbește în materialul supus analizei și care ar aminti teoretic de pretenșii trăgători izolați invocați de conducerea MAPN, **nu se puteau activa fără ordin, în lipsa decretării stării de război.** De asemenea, nici nu s-a pus problema pierderii legăturilor cu eșaloanele superioare. Începând cu 22 decembrie 1989, unicul eșalon superior era **Consiliul Militar Superior.** Nu în ultimul rând, **luptătorii din formațiunile de rezistență au fost pregătiți să acționeze împotriva unui inamic străin și nu împotriva propriilor concetățeni.**

Nicidecum luptătorii din aceste formațiuni nu aveau o pregătire militară și psihologică de a ataca sediul central al MAPN, alte unități militare, sediul CC al PCR sau pe cetățenii români.

Au fost audiați foști militari cu funcții importante în sistemul de apărare al țării, cu toții afirmând că nu au cunoștință despre activarea în decembrie 1989 a structurii de rezistență sau a unei alte structuri militare total acoperite.

Martorul **O.C.**, fost ministru al apărării, a declarat la sediul SPM, în data de 13.02.2018, (vol.III – *Declarații*, f.233-240) că „**În cadrul doctrinei emanate de la Nicolae Ceaușescu privind războiul întregului popor se pune accentul pe rezistența în fața inamicului, iar în cazul în care armata ar fi fost înfrântă sau aflată în retragere, în teritoriul vremelnic ocupat să acționeze forțe din cadrul populației care să culeagă atât informații necesare continuării luptei de către armata regulată, dar și să producă pe cât posibil daune directe inamicului, prin acte de diversiune, sabotaje etc. În cadrul forțelor care acționau pentru apărarea patriei, putem discerne între armata propriu-zisă, forțele miliției și securității, gărzile patriotice, tineretul cuprins în forma de Pregătire pentru Apărare a Patriei (PTAP), Crucea Roșie și nucleele de rezistență. Eu nu am cunoscut prea mult despre nucleele de rezistență, dar în calitate de șef al Statului Major Central al Gărzilor patriotice știam bine atribuțiile acestor forțe și știam că trebuie să coopereze în caz de război și cu facțiuni civile care trebuiau să rămână în spatele frontului în teritoriul vremelnic ocupat. Sigur că rolul acestora din urmă era acela de a împiedica pe toate căile posibile ca inamicul să se organizeze ori să își conducă trupele prin teritoriul nostru, inclusiv prin acte de sabotaj, diversiune etc.(...) Nu am auzit niciodată despre denumiri precum rețeaua R, rețeaua 246 sau 274, cu referire directă la rețeaua de rezistență**”.

Martorul **Ș.P** - locțiitor al șefului Direcției Informații din cadrul MAPN (DIA) a declarat în data de 26.02.2018 (vol.III – *Declarații*, f.281-288), faptul că „**Până în anul 1968 doctrina militară a țării noastre coincidea cu cea a țărilor membre ale Tratatului**

de la Varșovia, în care conducerea era asigurată în primul rând de URSS. Până la acea dată inamicul era definit ca Blocul NATO sau țările componente ale acestui Bloc. După ocuparea Cehoslovaciei în 1968 prin forțele de intervenție ale unor state aparținând Tratatului de la Varșovia, doctrina noastră militară a suferit o modificare, în sensul că inamicul putea fi perceput în oricare din punctele cardinale fără a numi o țară anume. Comandantul suprem de la acea vreme Nicolae Ceaușescu a stat la baza elaborării doctrinei militare privind apărarea țării de către întregul popor într-o mișcare ce ar fi cuprins toate forțele, atât militare, dar și cele civile ce urmau a fi organizate.

În cadrul acestei doctrine s-a pus problema de aplicabilitate pentru toate armele, astfel încât și direcția noastră a căutat să elaboreze un plan privind modul de luptă în cazul ocupării vremelnice a unor zone din țara noastră.

Așa s-a născut ideea de a constitui la nivel național un sistem de cercetare din cadrul rezerviștilor care să culeagă informații asupra mișcărilor inamicului, a tehnicii acestuia, a traseelor posibile de urmat etc. și să le transmită în timp util forțelor care acționau pentru îndepărtarea inamicului. Am precizat că activitatea urma a fi de cercetare pentru că la rândul nostru, cei din Direcția de Informații, aveam acel specific de cercetare strategică (...)

Din câte cunosc eu, biroul era încadrat cu circa 4-5 ofițeri. Periodic aceștia mergeau în teritoriul de responsabilitate unde luau legătura cu comandanții CMJ-urilor și verificau fișele de mobilizare ale militarilor rezerviști.

Ofițerii erau organizați regional, asta însemnând că aveau în responsabilitate mai multe județe.

Nu cunosc dacă și comandanții de la CMJ-uri știau despre misiunile lor în timpul deplasărilor, dar le acordau întregul sprijin.

Ofițerii consultau fișele și alegeau după criterii anume stabilite rezerviști cu anumite calități atât morale cât și fizice. Recrutarea acestora se făcea pe bază de voluntariat, dintr-o masă eterogenă de funcții, vârste, dar numai bărbați și ca element principal era pregătirea acestora în perioada de stagiul militar la una din unitățile de cercetare de pe lângă marile unități din țară.

De asemenea, se avea în vedere posibilitatea de legendare a celor recrutați în cazul ocupării vremelnice a teritoriului de către inamic pentru a putea justifica prezența în localitățile respective fără a trezi suspiciunile inamicului. Dețineau diverse funcții ca: inginer, director de întreprinderi, muncitori etc.

Ei trebuiau să justifice de ce nu au fost preluați pe front la mobilizare.

Evidențele celor aleși se țineau în mod separat într-o mapă sigilată și la dispoziția ofițerului de informații, la sediul CMJ-ului.

Periodic ofițerii mergeau în teritoriu unde stăteau de vorbă cu membrii rețelei pentru aducerea la cunoștință a unor probleme noi în lupta de cercetare. Practic se efectua o instruire. Nu aveau nici un fel de armament tocmai pentru a rămâne în perfectă conspirativitate și pentru a nu se angaja în activități armate.

Deși ar fi trebuit să existe căi de legătură pentru transmiterea datelor culese, noi nu am reușit să îi dotăm pe recruți cu aparate de emisie – recepție, practic nu au avut niciun fel de stații.

Numele de „276” ca indicativ a provenit de la faptul că în Nomenclatorul de specialități militare din cadrul Statului Major General al MAPN erau ocupate pozițiile

până la 275. Cea despre care mă refer eu și anume activitatea de cercetare în teritoriul vremelnic ocupat a primit indicativul „276” pentru a asigura și conspirativitate. Deși nu era intitulată astfel ea era cunoscută în general ca „Rețeaua 276” pentru că existau rezervești recrutați la nivelul întregii țări.

Eu nu cunosc nimic despre nucleele de rezistență care nu au nicio legătură cu „Rețeaua 276”. Știu că în cadrul planurilor pe care Direcția de Operații din cadrul Marelui Stat Major le întocmea, se vorbea atât de forțele militare regulate cât și de forțe de sprijin, iar între acestea existau gărzii patriotice și „alte forțe de rezistență” fără a fi numite.

Gărzile Patriotice se subordonau unui Stat Major al Gărzilor Patriotice în cadrul CC al PCR, iar alte forțe de rezistență, posibil să fie subordonate Secției Militare din cadrul CC al PCR, însă nu am cunoștință.

Din punct de vedere al factorului extern arăt că, în decembrie 1989 datele și informațiile pe care le deținea Direcția de Informații nu evidențiau un iminent atac militar din afara țării asupra teritoriului nostru.”

Martorul T.N din DIA (17.02.2018 - vol.III – Declarații, f.213-222) a adus lămuriri suplimentare. La rândul său, martorul Babei Zaharia, fost în DIA (05.02.2018) a precizat că „Eu nu cred, sau aproape sunt sigur că nu a fost activată rețeaua de rezistență în teritoriul vremelnic ocupat, întrucât nu eram în stare de război”

Cercetările efectuate au permis chiar identificarea unui membru al structurilor de rezistență. Acesta a fost de acord să ofere informații despre modul de organizare și misiunile ce s-ar fi desfășurat în caz de război și ocupare vremelnică a țării. Declarația acestuia se află în vol.V, Declarații (pg.251-260) și cuprinde următoarele: „Înainte de 1989 am lucrat ca maistru electromecanic la Combinatul Chimic Bacău. Am efectuat stagiul militar în tinerețe și aveam gradul de sergent în structura militară rezervist.

Stagiul militar l-am efectuat la UM 01847 C din Buzău. În această unitate am primit instrucția și pregătirea necesară ca cercetaș și de asemenea la lecțiile teoretice învățam doctrina militară a țării (...).

După terminarea stagiului militar am avut o viață normală cu activitatea profesională pe care am urmat-o, iar în 1986 am mai participat la o concentrare timp de 30 zile la Ghimbav. Practic, concentrarea a condus la o reîmprospătare a cunoștințelor mele și a celorlalți participanți în materie de cercetare.

Ca o precizare, eu am făcut pregătirea pentru cercetare-informare prin parașutare în spatele liniilor inamice în teritoriul vremelnic ocupat.

La terminarea stagiului militar incipient în 1973 nu mi s-a spus nimic în legătură cu o posibilă misiune pe care să o am în viitor. Acest lucru a fost identic și pentru pregătirea din 1986, însă în anul următor, cred, posibil 1987 am fost chemat la Centrul Militar Județean Bacău, unde am fost contactat de către un ofițer MApN cu grad de lt. colonel. Afirma că se numește V. D., însă nu sunt sigur că acesta era numele său real.

Eu locuiam în municipiul Bacău și scopul întâlnirii a fost acela de a pune la cale un mod conspirat de a duce lupta în eventualitatea în care o parte din teritoriul României ar fi fost ocupat vremelnic de către inamic, fără a fi precizat cine anume. Pregătirea s-a făcut doar individual pentru păstrarea conspirativității.

Eu nu cunosc din ce structură a MAPN provenea acel ofițer pentru că niciodată nu mi s-a confesat. Primele 3-4 poate chiar 5 întâlniri au avut loc în sediul CMJ. Această repetabilitate a întâlnirilor era la circa o jumătate de an. Sunt convins că întâlniri similare au existat și cu alte persoane pe care eu nu le-am cunoscut niciodată, însă am bănuțit acest lucru întrucât la concentrarea din 1986 de la Ghimbav am întâlnit doi băcăuani cărora le știam doar prenumele. Intuiam că prezența lor la concentrare era urmare a acelei pregătiri comune pe care noi trebuia să o facem și în același scop. Nu am legat relații de prietenie cu aceștia, nu le-am cunoscut numele de familie. De altfel se și recomanda ca în cazul în care ne-am fi recunoscut între noi și ne-am fi întâlnit ulterior acest lucru să nu se mai întâmple pentru a fi păstrată conspirativitatea. La concentrarea din 1986 am observat că au participat în general oameni din zona Moldovei și cred că și din partea Munteniei, mai degrabă partea de sud-est a Munteniei.

Revenind la perioadele în care mă întâlneam cu acel ofițer la CMJ Bacău, de fiecare dată același (afirma că este de origine din zona Ardealului, însă răspunde de noi adică de Bacău și probabil alte sectoare). În întâlnirile noastre discutam despre posibilul moment al ocupării vremelnice de către inamic, situație în care urma să-mi procur rezerve de hrană și să rămân ascuns într-un anumit loc indicat până la liniștirea oarecum a situației militare în zonă, iar apoi să mă deplasez într-un alt sector indicat până când cineva urma să mă contacteze pentru a-mi stabili misiunea de luptă.

Am fost pregătit și pentru a legenda eventuala prezență a mea într-un anumit sector. Urma să port o salopetă de muncitor cu scule de lucru specifice electricienilor, iar în cazul în care ași fi fost întrebat să afirm că mă deplasez la o intervenție necesară pe linie de depanat. Am fost pregătit și pentru a mă autoverifica și a-mi asigura propria protecție pentru a nu fi urmărit. În acest ultim caz urma să port anumite obiecte specifice în mână cum ar fi un patent în mâna dreaptă în caz că sunt urmărit într-o poziție a corpului, într-un limbaj non verbal ce putea fi descifrat de camarazii noștri pentru a nu ne mai contacta între noi. Eu nu m-am întâlnit niciodată cu ceilalți doi concetățeni la alte concentrări, iar atunci când aceste întâlniri aveau loc absolut întâmplător în oraș, purtam scurte discuții neutre fără vreun angajament privind activitatea pentru care fusem pregătiți. Știam că suntem verificați chiar de către superiorii noștri cu privire la respectarea acestor reguli și gândeam că pot fi unele provocări simulate pentru a verifica modul nostru de comportare. Era un mod de verificare a loialității noastre, dar și a modului în care reușeam să ne păstrăm conspirativitatea. Ca să fiu sincer cred că nu toate întâlnirile cu ofițerul de contact au fost la sediul CMJ. Îmi amintesc că în ultimii ani înainte de 1989 m-am întâlnit cu acesta atât la hotelul partidului din Bacău cât și la sediul securității (...). Am avut o ultimă întâlnire în iulie sau august 1990 cu un ofițer în ținută civilă (menționez că și ofițerul meu de legătură era întotdeauna în ținută civilă), care a afirmat că are gradul de lt. major, că este coleg cu ofițerul meu de legătură, dar că acesta este bolnav și îl înlocuiește temporar. Întâlnirea a avut loc la sediul CMJ Bacău tot ca urmare a chemării printr-un militar de la CMJ, însă eu nu am avut încredere în noul personaj și am dat răspunsuri neconforme cu realitatea. Cred că a înțeles destul de repede acest lucru, pentru că întvederea s-a încheiat cu promisiunea din partea lui că ne vom mai revedea. Acest lucru nu s-a mai întâmplat, iar până în prezent nimeni nu mai m-a contactat în această chestiune(...)

Cu privire la dotare, arăt că eu nu am primit nimic de la ofițerul de legătură. Acesta m-a instruit, însă să fiu atent ca în momentele acelea de cumpănă privind ocuparea vremelnică a teritoriului să urmăresc emisiunile și transmisiile radio, iar în momentul în care se va difuza parola „Nicu” sub formă repetată, în posibile mai multe feluri de exprimare, eu să înțeleg că a fost declanșată operațiunea în care îmi pot începe misiunea. Întrucât nu am constatat în decembrie 1989 ocuparea militară a vreunui teritoriu din țară noastră, nu am auzit nici cuvântul „Nicu” ca parolă exprimată conform instruirii mele, nu m-am considerat activat și mi-am desfășurat viața cotidiană. Ni se spunea că parola nu va fi difuzată pe canalul de televiziune întrucât în acea perioadă emisiunea se reducea la circa 2 ore pe zi. Rămânea radiodifuziunea care acoperea întreaga țară și putea transmite fără oprire. Nu aveam misiunea să purtăm armament, sarcina mea fiind strict limitată la culegerea de informații despre inamic, mișcările acestora și modul de organizare în teritoriu etc.(...)

Analizând acum împreună cu procurorii militari lucrarea ce se intitulează „Lupta de rezistență în mediul urban” concepută de un colectiv de ofițeri ai MApN în care se descriu acțiunile operative ale nucleelor de rezistență împotriva prezumtivului inamic, pot afirma că într-adevăr noi nu eram menși să efectuăm doar misiuni de culegere de informații. Pregătirea complexă în cadrul instrucției din perioada stagiului militar ne crea abilități atât pentru munca de culegere de informații cât și pentru lupta operativă de rezistență în fața inamicului.(...) Eu știu că neexistând o ocupație militară vremelnică nu am primit parola, nu am fost contactat și personal nu am desfășurat nicio acțiune cu caracter militar sau de altă natură, ostilă patriei.”

Relevantă pentru subiectul supus analizei este și declarația martorului T.A (26.06.2018 - vol.V – Declarații, f.281-285) care a spus : „Din anul 1965 când am absolvit Școala Militară de Ofițeri de Securitate și până la data de 30.12.1989 am activat în cadrul Departamentului Securității Statului. În anul 1989 aveam gradul de lt. colonel. (...) Mi se prezintă astăzi de către procurorii militari faximilul revistei „Securitatea” nr.1 (85/1989 cu nr. de documente clasificate „D00334, vol.21”). Îmi amintesc că revista era editată de DSS și cuprindea articole de interesul instituției respective. Avea un caracter de circuit închis și se adresa exclusiv membrilor DSS. Nu rețin exact dar mi s-a spus astăzi că nr. 1 ar fi apărut în luna martie 1989 ceea ce este posibil. Nu îmi amintesc, însă cred că avea o apariție trimestrială. Mi se prezintă de asemenea, articolul de la pagina 25 care se intitulează „ Lupta de rezistență în cadrul războiului de apărare a patriei. Particularități ale participării unităților centrale și teritoriale de securitate la organizarea și ducerea luptei de rezistență pe teritoriul vremelnic ocupat de inamic”. Articolul se întinde până la pagina 34 și este semnat de mine lt. col. Tudor Alexandru și de căpitan C. N. Este adevărat că am conceput acest articol, însă nu mai rețin de ce apare și numele căpitanului C. N., întrucât eu îmi amintesc că la redactare am lucrat împreună cu șeful biroului meu, maiorul B.G.(...) Este adevărat că articolul este structurat pe mai multe capitole, concept de luptă, formele și scopurile luptei, constituirea și organizarea formațiunilor de rezistență, procedeele de luptă și în sfârșit particularitățile participării unităților teritoriale la organizarea și ducerea luptei de rezistență. Arăt că articolul are caracter teoretic și a fost redactat în temeiul doctrinei naționale de apărare a patriei din care s-a și inspirat. Toate aceste procedee de ducere a luptei se referă la momentul ipotetic al ocupării vremelnice a teritoriului național de către un inamic nedefinit și eu

nu cunosc ca pe timp de pace să se fi luat măsurile despre care se menționează în articol. Deși am lucrat la compartimentul mobilizare, eu nu am cunoștință de existența vreunei rețele intitulată „R” sau „S” sau „246”(…) Nu am cunoștință despre aplicarea în practică a termenilor menționați în articol și am convingerea că el își avea aplicabilitatea ca teorie în cazul unui conflict real și a invadării teritoriului de către un inamic extern. Acest lucru nu s-a întâmplat, însă, în decembrie 1989, astfel încât nu am cunoștință de posibila activitate a nucleelor de rezistență. Ele erau consemnate ca unități de luptă în cadrul Sistemului Integrat de Apărare Națională din care teoretic făceau parte Armata Națională, Trupele de Securitate, Gărzile Patriotice, tineretul în pregătirea pentru luptă, organizațiile de femei și Crucea Roșie, Apărarea Civilă și către sfârșit chiar aceste nuclee. Teoretic aceste entități trebuiau să coopereze în plan militar pentru slăbirea și distrugerea inamicului extern.”

Elementul comun al celor mai sus prezentate este faptul că pentru activarea structurilor de rezistență era necesară în prealabil decretarea stării de război și ocuparea vremelnică a teritoriului României.

d. În timp, mass-media a speculat cu privire la implicarea activă în decembrie 1989 a membrilor unor formațiuni interne total acoperite. Este vorba și despre „cazul Molan”.

Acest caz a fost cercetat la Parchetul Militar Brașov, ca stare de fapt fiind reținut că la 24 decembrie 1989 acesată unitate de parchet militar a dispus începerea urmăririi penale pentru deținere ilegală de armament și muniție comisă de civilul Molan Tudor. În aceeași zi, s-a dispus și arestarea preventivă a celui în cauză, fiind depus în Arestul Miliției județene Brașov. Ulterior, în noaptea de 8/9 ianuarie 1990, Molan Tudor a decedat în arest, iar la 09.03.1990 s-a dispus încetarea urmăririi penale. Din cercetări a rezultat că în dimineața zilei de 23.12.1989, după ce în cursul nopții s-au înregistrat numeroși morți și răniți în zona centrală din Brașov, Molan Tudor a fost prins în timp ce ieșea din Cimitirul Evanghelic, aflat în zona centrală a orașului, având asupra sa o armă semiautomată cu lunetă și muniție aferentă. Întrucât nu s-a supus imediat somațiilor de a arunca arma din mână și a îndreptat arma spre militari, soldatul M.M. a tras o rafală de pistol mitralieră la picioare fără a-l lovi. **A fost apoi imobilizat de cetățeni care, înfuriați, au început să-l lovească violent.** Molan Tudor a fost interogat de militari, care au consemnat datele obținute pe două plicuri albe. Pe aceste plicuri au fost consemnate numele și adresele mai multor persoane, care ca și el ar fi primit arme de la Lt. maj. de securitate Morariu, fiind plasați în diferite locuri cu misiunea de a trage în demonstranți. În timpul cercetărilor, la 23.12.1989, Molan Tudor a spus că în urmă cu aproximativ un an l-a cunoscut pe Lt.maj. Morariu de la Securitate care la 20.12.1989 l-a convocat într-o vilă, că i-a dat o armă cu lunetă pentru a trage în demonstranți, dintr-un cavou aflat în cimitirul german. A mai spus că în seara de 22.12.1989, împreună cu alte două persoane pe care nu le cunoaște, au tras cu armele în manifestanți și în soldați, după care s-a dus acasă. La 25.12.1989, Molan Tudor a fost interogat de procurorul militar, declarând în mare aceleași fapte. Începând din 31.12.1989, Molan Tudor și-a schimbat declarațiile, susținând că în dimineața de 23.12.1989, mergând la serviciu, în dreptul școlii de partid, doi indivizi necunoscuți l-au obligat să ia de la ei arma cu lunetă, l-au condus la cimitir, de unde a tras și el câteva focuri de armă. După ce au tras, cei doi au fugit, iar el a ieșit din cimitir și a fost prins. I-a înlăturat complet din declarații pe ofițerii de securitate. Persoanele indicate în declarațiile inițiale au

negat orice legături cu faptele relatate de Molan Tudor. În 27.12.1989, Molan Tudor a fost condus în cimitir, dar în procesul verbal s-a consemnat că nu a fost în măsură să indice cavoul de unde a tras și unde a stat ascuns. Prin cimitir s-au găsit unele tuburi de cartușe, pentru arma ZB și pentru pistol mitralieră calibru 7,62 mm. Inexplicabil este faptul că până la 27.12.1989 nu a existat nicio preocupare din partea autorităților în legătură cu arma și muniția găsite asupra lui Molan Tudor. La 27.12.1989, procurorul militar a întocmit o notă în care a consemnat că i s-a confirmat telefonic de către comandantul UM 01090 Predeal că **arma respectivă aparține acelei unități și a fost în dotarea soldatului I.L. care a fost împușcat mortal în noaptea de 22/23.12.1989 în apropierea poștei din Brașov (locul de muncă a lui Molan Tudor).**

Cazul a făcut și obiectul cercetărilor recente, fiind obținute declarațiile martorilor Băncilă Mircea, Paraschiv Nicolae, Morariu Lazăr, Negulescu Sorin și Neghină Gheorghe, martori oculari privind conduita lui Molan Tudor, prinderea, agresarea și detenția acestuia. Relatările pot fi analizate în cuprinsul volumului III – *Declarații*. Este prezentată o stare de fapt confuză. Cert este că, *imediat după reținere, Molan Tudor a suferit violențe fizice extreme în zona toracico-abdominală și la cap, astfel încât întreaga sa conduită ulterioară a fost grevată de consecințele acestor traumatisme. Cel mai important element este identificarea armei găsită asupra lui Molan Tudor ca aparținând unei unități MApN.*

Pe cale de consecință, se poate afirma că **nu există probe relevante care să-l catalogheze pe Molan Tudor ca fiind terorist sau membru al vreunei structuri militare interne total legendate**. De altfel, circumstanțele în care acesta a fost reținut (**plimbându-se pe străzile din Brașov, pe lumina zilei, cu arma în mână, la vedere**) nu denotă un **comportament militar profesionist**. Întreaga situație trebuie examinată în contextul general din Brașov. (pentru o completă edificare asupra cazului, a se consulta vol. XVII – *Documente*, aici fiind atașate copii relevante din dosarul original de urmărire penală)

Totodată, în cursul urmăririi penale au fost analizate numeroase materiale de presă, materiale publicistice, analize făcute de istorici și cărți care, în timp, au abordat problema teroriștilor din decembrie 1989, în sensul existenței teroriștilor. Aceste studii/lucrări/analize au avut în general o abordare jurnalistică sau (uneori) s-au bazat pe informații total eronate. Fără excepție și în mod clar, toate teoriile vehiculate în sensul existenței teroriștilor au fost invalidate de probatoriul administrat în prezenta cauză.

d. Proba indirectă, dar elocventă pentru concluzia conform căreia operațiunea sistematică de inducere în eroare a fost făcută de la MApN, o reprezintă preocuparea conducerii acestei instituții de **distrugere a probatoriului relevant** pentru aflarea autorilor inducerii în eroare, imediat după evenimentele din decembrie 1989.

Fostul ministru al apărării S.N, a declarat în calitate de martor (sediul SPM, 12.10.2017 - vol.II – *Declarații*, f.235-245) că **„Din ordinul ministrului apărării, generalul Militar, s-a dispus întocmirea Jurnalelor de luptă sau refacerea lor acolo unde a fost cazul, prin reconstituirea evenimentelor, de cele mai multe ori din memorie. În această situație, sunt convins că au existat cazuri în care conținutul jurnalelor a servit pro cauza acțiunilor unităților militare, în justificarea unor măsuri sau întâmplări, fără a respecta întru totul adevărul (...) În 1993 dețineam funcția de ministru al apărării și cunoșteam că un colectiv condus de șeful Marelui Stat Major lucrează la elaborarea „Cărții albe” a participării armatei la Revoluția din 1989. Eu am atenționat membrii**

comisiei senatoriale să manifeste prudență cu privire la conținutul acestei lucrări, întrucât nu toate lucrurile sunt reale. Spuneam acest lucru și din experiență proprie pe baza cercetărilor pe care le-am efectuat personal. Ca un exemplu, arăt că, la Brașov, am cercetat cazul decesului unui militar despre care comandantul afirma că a fost împușcat de teroriști, în jurnalul de luptă al unității, iar eu am descoperit la finele cercetării că de fapt a fost împușcat de un camarad prin mânuirea imprudentă a armamentului personal. În aceeași situație am constatat fapta comandantului, care a simulat ulterior o tragere exterioară prin geamul dormitorului pentru a da mai multă credibilitate unei acțiuni externe a așa zisilor teroriști. Pentru că aceste lucruri au fost menționate în mod denaturat și în jurnalele de luptă, am făcut cercetări și mi-am dat seama că acel jurnal, dar și alte jurnale de luptă, nu au fost completate în timp real în perioada Revoluției, ci au fost refăcute, în unele situații, și au conținut date nereale. Un alt caz este acela al maistrului militar C., decedat chiar în cazarmă, în urma împușcării accidentale de către un coleg de serviciu. Am fost intrigat de faptul că colegii săi au susținut că dintr-un canal aflat în cazarmă ar fi ieșit teroriștii care l-au împușcat.

Acest lucru nu era credibil întrucât canalul era subdimensionat, în sensul că avea 10 cm în diametru și nu puteau veni teroriștii în acest fel.”

Cazul de foc fratricid relatat de fostul ministru al apărării, a făcut obiectul cercetării dosarului penal numărul 844/1995 instrumentat de Parchetul Militar de pe lângă Tribunalul Militar Brașov, a cărui copie integrală a fost atașată (vol.IX – Documente, pag.81-205).

Prin declarația de martor (sediul SPM, 02.08.2018 - vol.IV – Declarații, f.56-64), gl. de armată C.M, fost șef al MStM al MApN, a precizat: „Arăt că în mod cert, jurnalele de luptă ale unităților militare implicate în acțiuni militare în cursul lunii decembrie 1989 au fost refăcute pentru a se ascunde astfel marile erori de comandă existente în acele zile. Ordinul de falsificare a venit de la vârful Ministerului Apărării. Scopul acestui ordin a fost ascunderea cu precădere a marilor greșeli existente începând cu 22 decembrie 1989 (...) Părerea mea este că armata, ca entitate, a fost împinsă și atrasă în diversiunea finalului de lună decembrie, respectiv între 22-31 decembrie 1989 și prin modul în care un număr de generali de la vârful acesteia s-au implicat în mod nefast și premeditat în desfășurarea evenimentelor. Numirea generalului Militaru la conducerea MApN a facilitat luarea unor decizii dezastruoase, chiar criminale, în legătură cu sarcinile armatei și a condus la implicarea ei în latura diversionistă a acțiunii, fără ca militarii să conștientizeze acest lucru. Generalul Militaru a activat o serie de generali și ofițeri superiori trecuți în rezervă și și-a format un nucleu, ca grup de lucru, luând în mod arbitrar deciziile cu privire la activitatea forțelor armate. Mă refer aici și la faptul că noua funcție i-a permis refularea unor sentimente de frustrare din perioada în care s-a aflat în rezervă, sentimente ce au culminat cu uciderea ofițerului Trosca și aproape a întregii sale echipe. Știu că din ordinul generalului Militaru, pe turelele celor două ABI-uri distruse, un ofițer a scris cu vopsea cuvântul „Teroriști”. (...) Alături de generalul Militaru s-au aflat în permanență generalii Eftimescu, Vasile Ionel, Logofătu, Cheler, Pletos.”

Aceste afirmații sunt confirmate, în parte, de examinarea jurnalelor de luptă aflate la dosar. Aceasta, având în vedere că prin multe jurnale nu s-a consemnat nimic referitor la intervalul critic din decembrie 1989, ca și când în acest interval nu au existat niciun fel

de evenimente. În alte câteva situații, s-a făcut referire la „*tiranul Ceaușescu*” sau la luptele cu teroriștii, încă din data de **21decembrie 1989** (de exemplu, volumele 44 și 67 „*Jurnale de luptă*”, pag.68 respectiv pag.19). Cu toate acestea, multe *jurnale de luptă* au rămas nealterate, fiind autentice, aspect care reiese și din eficiența lor coroborare cu celelalte probe administrate. Aceste documente militare au fost în mod deosebit utile înțelegerii complexelor fenomene din decembrie 1989 și implicit utile soluționării dosarului.

O altă problemă constatată în timp a fost aceea a unor mistificări existente la nivelul diverselor unități militare din țară cu privire la decesul unor militari în timpul evenimentelor din decembrie 1989. În primii ani de după Revoluție, au existat situații când, deși focul fratricid a reprezentat cauza unor decese, s-a acreditat ideea conform căreia decesele au fost cauzate de luptele duse împotriva teroriștilor. Elocvente sunt și dosarele penale nr. 1703/P/1999 și 87/P1998, instrumentate de procurorii Parchetului Militar Teritorial București.

În primul dosar, prin rechizitoriul din 24.02.2000, s-a reținut că „*În decembrie 1989 învinuitul P.G. era lt.maj. în cadrul UM 01864 AX Reșița, jud. Caraș-Severin. Începând cu 17.12.1989 unitatea a fost alarmată (...) În seara zilei de 22.12.1989, învinuitul P.G. și soldatul C.D. au avut misiunea să asigure paza unității, pe latura dinspre pădure, lângă gardul exterior. La un moment dat, de teamă că vor fi atacați, cei doi s-au retras spre interiorul unității (...) Învinuitul și soldatul C.D. s-au amplasat după o movilă de pământ (...) În noaptea de 22/23 decembrie s-a declanșat focul în unitate, trăgându-se în mai multe direcții. Lt.maj. Smaranda Ioan s-a deplasat spre gardul exterior al unității, după care a revenit spre interior însoțit de soldații Pongratz Norbert și Pădurean Liviu. Deplasarea au făcut-o în salturi. Observând grupul de trei persoane care se deplasa spre locul unde se afla, învinuitul P.G. a deschis foc automat, fără nicio somație. Ulterior, învinuitul a afirmat că a deschis focul deoarece a crezut că lt. maj. Smaranda a fost luat ostatic de doi teroriști (...) În urma focului tras de învinuit au fost împușcați mortal lt. maj. Smaranda Ioan și sold. Pongratz Norbert, soldatul Pădurean Liviu fiind grav rănit. Soldatul Pongratz Norbert a prezentat șapte plăgi împușcate, din care una craniană, două toracice și patru la nivelul membrelor inferioare (...) După ce i-a împușcat pe cei trei militari, învinuitul a deschis foc automat spre ambulanța care venise să ridice victimele (...) Învinuitul a recunoscut parțial săvârșirea faptelor, precizând că a deschis focul spre 3 siluete, fără somație, și că spre ambulanță a tras din greșeală. Martorii oculari declară că încă din dimineața de 23.12.1989 învinuitul și-a dat seama că a ucis și rănit pe colegii săi, a avut o cădere psihică, în sensul că a intenționat să se sinucidă. Fiind examinat de comisia medico-legală, s-a apreciat că la momentul săvârșirii faptelor, învinuitul a prezentat o reacție acută la stres, având diminuată capacitatea psihică de apreciere a conținutului și consecințelor faptelor, având discernământul scăzut*”. Autorul a fost trimis în judecată pentru săvârșirea în concurs a infracțiunilor de omor deosebit de grav și tentativă de omor deosebit de grav. A fost condamnat definitiv la o pedeapsă privativă de libertate de 15 ani.

Al doilea dosar privește rechizitoriul din 14.12.1998, întocmit de procurorii aceluiși parchet militar, prin care învinuitul T.D., fost militar în termen la UM 01929 Reșița, jud. Caraș-Severin, a fost trimis în judecată pentru săvârșirea infracțiunii de omor. În sarcina învinuitului s-a reținut că „*În noaptea de 23/24 decembrie 1989 acesta, împreună cu lt.maj. P.I., au primit misiunea de a ocupa un post de observare lângă o*

gură de aerisire a punctului de comandă. În jurul orei 01.00, lt. maj. P.I. l-a lăsat pe învinuit în postul menționat, spunându-i că se va deplasa la magazia de muniție pentru a lua câteva grenade (...) După câteva minute, învinuitul, ce se găsea în poziția culcat, a observat în fața sa, la o distanță de aproximativ 15 metri, o persoană aflată în mișcare. Nesocotind prevederile legale cu privire la uzul de armă, care îl obligau să tragă numai după somația legală, învinuitul a tras o rafală de pistol mitralieră, iar persoana a căzut pe loc la pământ (...) Învinuitul s-a deplasat la locul respectiv constatând că persoana împușcată mortal este de fapt lt.maj. P.I.”.

Printr-o decizie definitivă, autorul T.D. a fost condamnat la o pedeapsă privativă de libertate de 15 ani închisoare.

Sunt două cazuri relevante de omor cu autori cunoscuți de la bun început, prezentate inițial ca fiind situații în care militarii respectivi au fost catalogați ca fiind omorâți de forțele teroriste, mistificare care în mod evident a fost cunoscută eşaloanelor superioare ale MApN. Adevărul cu privire la aceste cazuri s-a aflat doar după ce o parte a militarilor unităților în cauză au fost disponibilizați în anul 1997, în timp ce autorii omorurilor au fost menținuți în serviciul activ. Nemulțumirile față de această situație au dus la formularea unor denunțuri prin care a fost devoalată realitatea.

După cum s-a văzut din declarația fostului ministru al apărării S.N, situații de acest gen s-au regăsit la nivel național.

Prin raportare la toate cele mai sus expuse, se concluzionează că **începând cu după amiaza zilei de 22.12.1989, a fost lansată o amplă, sistematică și complexă inducere în eroare (diversiuni și dezinformări) ai cărei autori au fost factorii decizionali politico-militari ai României care au preluat puterea de stat la 22 decembrie 1989 și componenții Consiliului Militar Superior. Violența a fost provocată și indusă în mod intenționat. Dintre componenții Consiliului Militar Superior, au săvârșit în mod intenționat acte de diversiune și dezinformare inclusiv gl.lt. Stănculescu Atanasie Victor (colaborator al DSS), gl. armată Militaru Nicolae (colaborator al serviciilor militare secrete sovietice) și gl.lt. Eftimescu Nicolae (indicat de mulți martori cu funcții importante ca fiind colaborator al serviciilor de informații sovietice).**

Factorii de decizie ai CFSN (Iliescu Ion, Voiculescu Voican Gelu,) au avut drept scop accederea la puterea politică în statul român, consolidarea poziției dobândite și legitimarea în fața poporului.

Militarii cu grade superioare din cadrul Consiliului Militar Superior, au avut drept scop exonerarea de răspundere penală pentru coordonarea represiunii exercitată împotriva poporului român, până la data de 22.12.1989, orele 12:06.

XVI MIJLOACELE DE PROBĂ

1. Declarațiile martorilor

a. Declarațiile martorilor audiați, aflate în volumele intitulate „**Declarații**” (5 volume), cu precădere cele evidențiate în ex pozitivul rechizitoriului

b. Declarațiile martorilor audiați începând cu anul 1990, ale căror declarații se află cuprinse în toate volumele de urmărire penală indicate mai jos (**punctul 2, litera b**),

cu precădere cele evidențiate în expozitivul rechizitoriului. Trebuie menționat faptul că unii dintre aceștia nu se mai află în viață. Cu toate acestea, declarațiile lor reprezintă o sursă importantă de informare și implicit de edificare asupra stării de fapt din decembrie 1989.

c. Declarațiile martorilor obținute cauzei prin copierea (cu respectarea normelor procedurale) materialului de urmărire penală din dos.SPM nr. 200/P/2007 (a se vedea procesul-verbal din 14.06.2022 atașat la fila 1, vol 1 al acestei copii)

2. Înscrisuri

a. **Înscrisurile** aflate în volumele intitulate „*Documente*” (22 de volume), în volumele intitulate „*Documente Gărzi Patriotice*” (4 volume), în cele intitulate „*Copii hotărâri definitive*” (2 volume) și în volumele intitulate „*Acte de urmărire penală efectuate după reluarea urmăririi penale*”.

b. **Înscrisurile** cuprinse în volumele intitulate: „*Jurnale de luptă*” (109 volume), *TVR* (114 volume), *Radio* (50 volume), *Palatul Telefoanelor* (14 volume), *MApN* (35 volume), *Mărgeanului-Antiaeriană* (20 volume), *Olteniței* (9 volume), *Băneasa-Otopeni* (20 volume), *IMGB* (18 volume), *Piața Universității* (191 volume), *CC – Sala Palatului* (98 volume), *Catastrofă Aviatică 23.12.1989* (4 volume), *Eveniment Aviatic Boteni* (1 volum), *Persoane Suspecte* (3 volume), *București FEA* (5 volume), *Șoseaua Olteniței* (9 volume), *Casa Scânteii* (5 volume), *Sector 6 București* (1 volum), *Primăria Sector 5* (1 volum), *Pipera* (1 volum), *MICM* (1 volum), *Sector 4* (1 volum), *Danubiana* (4 volume), *Grivița Roșie* (1 volum), *Eroilor* (1 volum), *Palatul Primăverii* (2 volume), *Pantelimon* (1 volum), *SMC București* (1 volum), *Metrorex* (4 volume), *Domnești* (1 volum), *Gara de E* (1 volum), *Primăria Sectorului 3* (1 volum), *Strada Eforie* (1 volum), *Calea Moșilor* (1 volum), *Primăria Sectorului 2* (1 volum), *Spitalul CFR* (1 volum), *Casa Republicii* (1 volum), *Spitalul Colțea* (1 volum), *Piața Unirii* (1 volum), *Spitalul Floreasca* (1 volum), *Primăria Sectorului 5* (1 volum), *Fabrica de Glucoză* (1 volum), *Strada Beldiman* (1 volum), *Zona Antiaeriană* (1 volum), *Strada Lemnea* (1 volum) *Arad* (volume), *Brașov* (105 volume), *Buzău* (18 volume), *Brăila* (35 volume), *Constanța* (40 volume), *Hunedoara* (10 volume), *Dâmbovița* (11 volume), *Craiova* (26 volume), *Bistrița-Năsăud* (1 volum), *Piatra Neamț* (4 volume), *Slobozia* (7 volume), *Teleorman* (5 volume), *Reșița* (18 volume), *Timișoara* (50 volume), *Târgu-Mureș* (3 volume), *Suceava* (1 volum), *Râmnicu-Vâlcea* (1 volum), *Slatina* (2 volume), *Sibiu* (7 volume), *Maramureș* (2 volume), *Ploiești* (1 volum), *Mehedinți* (1 volum), *Tulcea* (1 volum), *Sinaia* (1 volum), *Harghita-Covasna* (2 volume), *Giurgiu* (4 volume), *Satu-Mare* (1 volum), *Gorj* (1 volum), *Călărași* (1 volum), *Sălaj* (1 volum), *Iasi* (1 volum), *Botoșani* (1 volum), *Oradea* (1 volum), *Cluj* (3 volume), *Galați* (1 volum), *Focșani* (2 volume) *Ilfov* (4 volume), cu precădere cele evidențiate în expozitivul rechizitoriului.

După reluarea urmăririi penale în prezenta cauză (dispusă prin ordonanța SPM nr. 11/P/2014 din data de 21.03.2022, în temeiul art. 334 al.1 rap. la art. 332 al.1 lit. b C.p.p.), ținând cont de aspectele de neregularitate procedurale constatate de judecătorul de cameră preliminară al ICCJ (dos.1045/P/2019/a1), s-a procedat la studierea înscrisurilor intitulate „*Sinteza aspectelor ce rezultă din analizele efectuate*”

de parchetul militar în perioada 1990-1994 în cauzele privind evenimentele din decembrie 1989”, ”Documentarul privind Marele Stat Major din cadrul M.Ap.N.” și ”Documentele de arhivă ale Statului Major General privind evenimentele din decembrie 1989 cu referire la acțiunile întreprinse de Direcția de Cercetare a Armatei pentru perioada 17.12.-31.12.1989, datate mai 1991”. Cu acest prilej s-a constatat că aceste înscrisuri conțin date utile soluționării cauzei, drept pentru care, în baza constatărilor efectuate în conformitate cu prevederile art. 198 al.2 Cpp, s-a procedat la întocmirea procesului verbal impus de lege și la valorificarea acestor înscrisuri ca probe la dosarul SPM nr. 11/P/2014 (a se vedea procesul-verbal din 25.05.2022, fila 1, vol.5 ”Acte de urmărire penală efectuate după reluarea urmăririi penale”)

3. Materiale audio-video și documente stocate în format electronic (HDD, DVD, CD) aflate în volumele VII și VIII – ”Documente”, volumul intitulat ”Emisiuni Radio” și volumul 3, fila 37 intitulat ”Acte de urmărire penală efectuate după reluarea urmăririi penale”, cu precădere cele evidențiate în expozitivul rechizitoriului.

4. Declarațiile persoanelor vătămate și părților civile, obținute în cursul întregii urmăririi penale, cu precădere cele expuse în expozitivul rechizitoriului.

Toate probele menționate prin expozitivul prezentului rechizitoriu au trimiteri spre volumele de urmărire penală unde se regăsesc și de unde pot fi consultate de instanță.

XVII CONSIDERAȚII TEORETICE PRIVIND INFRACTIUNILE CONTRA UMANITĂȚII ȘI CONSIDERAȚII REFERITOARE LA CONTINUITATEA INCRIMINĂRII JURIDICE A FAPTELOR

Articolul 439 din Codul Penal, definește **Infrațiunile contra umanității**, ca fiind **uciderea de persoane, vătămarea integrității fizice, privarea gravă de libertate și vătămările fizice sau psihice, survenite ca o consecință a unui atac generalizat sau sistematic, lansat împotriva unei populații civile.**

La rândul său, prin doctrina militară, **atacul** este definit ca fiind **„ofensiva unor forțe armate care urmărește nimicirea sau prinderea inamicului”.**

Pentru atingerea scopului unui atac militar complex (nimicirea sau prinderea inamicului) sunt folosite diverse mijloace militare, printre care, în mod indubitabil **diversiunea și dezinformarea, componente ale inducerii în eroare.** Așadar, **diversiunea și dezinformarea sunt componente ale unui atac complex.** Prin intermediul diversiunii și dezinformării (*inducerii în eroare* a inamicului), în decembrie 1989, au fost atinse scopurile celor care au exercitat aceste procedee, după cum s-a argumentat anterior.

Pe cale de consecință, atacul militar complex, înglobează diversiunea și dezinformarea (inducerea în eroare).

Atacul a fost sistematic întrucât, începând cu 22 decembrie 1989, s-a desfășurat după o anumită **metodă**, fiind evidențiat un **sistem de exercitare a diversiunilor și dezinformărilor.** În mod repetat, factorii decizionali ai CFSN (Iliescu Ion și Voiculescu

Voican Gelu), dar și factorii de decizie militari, printre care inculpatul Rus Iosif, au indus în eroare opinia publică, inducând aparenta existență a celor două tabere adverse . Aceiași factori au contribuit în mod **sistematic** la instaurarea și agravarea psihozei terorismului pe întregul teritoriu al țării, cu consecințele tragice menționate. Pe întregul teritoriu al României, factorii decizionali ai Consiliului Militar Superior (subordonat CFSN) au creat, **după un anume tipar**, situații de foc fratricid. Comunicațiile militare au fost intoxicate cu același gen de dezinformări. Diversiunea radio-electronică s-a manifestat în același mod, timp de trei nopți, pe întregul teritoriu al țării. În paralel, prin intermediul TVR și Radiodifuziunii (controlate de CFSN), a fost diseminat același gen de informații generatoare de panică. Aceste realități, expuse detaliat, evidențiază existența unui **plan** bine pus la punct (profesionist) ce a stat la baza dezinformărilor și diversiunilor din timpul Revoluției. Totodată, este evidențiată și existența unui centru decizional, de comandă, format dintr-un număr restrâns de militari – componenții *Consiliului Militar Superior* , aflați sub autoritatea factorul decizional politic - CFSN.

Atacul a fost generalizat, întrucât diversiunea și dezinformarea (componente ale atacului) s-au manifestat în București și în marile orașe ale României, iar efectele tragice au fost resimțite la nivelul **întregii** populații a României.

Așa cum s-a arătat mai sus, **doctrina militară evidențiază că ținta dezinformării o reprezintă opinia publică**. Apoi, unul dintre scopurile dezinformării este **neutralizarea maselor, pentru a împiedica orice intervenție spontană, cu scopul cuceririi puterii de către o minoritate**. Totodată, tehnicile dezinformării (**demonizarea, divizarea și psihoza**) au drept scop **manipularea opiniei publice**.

Prin exercitarea diversiunii și dezinformării, a fost indusă la nivelul întregii populații a României (opinia publică) psihoza teroristă. Este probat că informațiile false induse prin exercitarea *inducerii în eroare*, au fost considerate ca fiind reale de cvasiunanimitatea opiniei publice, iar poporul român a fost indus într-o stare irațională care nu i-a permis să vadă altceva decât mesajele directe sau cu conținut subliminal, în sensul dezinformării.

Așa fiind, ținta atacului (dezinformări și diversiuni) a reprezentat-o întreaga populație a României, populație într-o covârșitoare majoritate formată din civili.

Modalitatea concretă de exercitare a diversiunilor și dezinformărilor (*inducerea în eroare*), care a generat implicarea în focul fratricid a tuturor forțelor militare ale țării, a cauzat survenirea unui număr mare de decese, răniri, lipsiri de libertate și alte suferințe mari. S-a creat aparența existenței a două tabere care, aflându-se sub imperiul psihozei, s-au manifestat violent una împotriva celeilalte. În realitate, cele două tabere aparent dușmane au avut același ideal (victoria Revoluției) și doar *inducerea în eroare* a făcut ca percepțiile să fie total deformate și situația generală să degereze în mod tragic.

Legea nr. 111/2002 din 13 martie 2002, pentru ratificarea **Statului Curții Penale Internaționale**, adoptat la **Roma** la 17 iulie 1998, stipulează prin unicul articol că „*Se ratifică Statutul Curții Penale Internaționale, adoptat la Roma la 17 iulie 1998.*”

Statutul de la Roma al CPI, în preambul, stabilește că statele părți ale statutului, având cunoștință că, în cursul acestui secol, milioane de copii, femei și bărbați au fost victime ale unor atrocități care au sfidat imaginația și au lezat profund conștiința umană, recunoscând că prin crimele foarte grave au fost amenințate pacea,

securitatea și bunăstarea lumii, afirmând că cele mai grave crime nu pot rămâne nepedepsite, sunt determinate să pună capăt impunității autorilor acestor crime.

Articolul 7 al Statutului de la Roma definește crima împotriva umanității ca fiind una dintre faptele menționate (omorul, întemnițarea sau altă formă gravă de privare de libertate fizică, alte fapte inumane) când aceasta este comisă în cadrul unui **atac generalizat sau sistematic lansat împotriva unei populații civile și în cunoștință de acest atac.**

Articolul 25 al aceluiași statut, stabilește că **răspunderea penală individuală este activată dacă o persoană:**

„a) **comite acea crimă, fie individual, împreună cu altă persoană sau prin intermediul altei persoane;**

b) **ordonă, solicită sau încurajează comiterea unei asemenea crime;**

c) **în vederea facilitării unei astfel de crime, ea își aduce ajutorul, concursul sau orice altă formă de asistență la comiterea acestei crime;**

d) **contribuie în orice alt mod la comiterea unei asemenea crime.”**

Articolul 28 intitulat „**Răspunderea șefilor militari și a altor superiori ierarhici**” stipulează că :

„**Un șef militar sau o persoană care deținea efectiv funcția de șef militar, răspunde penal pentru crimele comise de forțele plasate sub comanda și controlul său efectiv sau sub autoritatea și controlul său efectiv, dacă nu a exercitat controlul care se cuvenea asupra forțelor în cazurile în care acest șef militar sau această persoană știa ori ar fi trebuit să știe că aceste forțe comiteau crime, sau superiorul ierarhic nu a luat toate măsurile necesare și rezonabile care erau în puterea sa pentru a împiedica executarea.**”

Conform doctrinei juridice în domeniu, elementele crimelor împotriva umanității presupun ca **statul sau o anumită organizație**, în mod activ, să promoveze sau să încurajeze un atac împotriva unei populații civile. O asemenea politică poate fi implementată și prin **decizia conștientă de a nu acționa** într-o anumită situație, care este îndreptată spre încurajarea unui asemenea atac.

Constituția României stipulează prin **articolul 11** că: „**Statul Român se obligă să îndeplinească întocmai și cu bună credință obligațiile ce-i revin din tratatele la care este parte. Tratatele ratificate de Parlament, potrivit legii, fac parte din dreptul intern.**”

Analiza textului art. 439 Cp relevă că subiectul pasiv al infracțiunii de crimă împotriva umanității este colectiv. Trimiterea din text la noțiunea de „populație” are scopul de a sugera dimensiunea colectivă a subiectului pasiv.

Modalitățile normative de săvârșire a infracțiunii sunt inclusiv *uciderea unor persoane, vătămarea integrității fizice a unor persoane, privarea gravă de libertate și fapte cauzatoare de suferințe mari ale integrității psihice.* Conform textului, victimele trebuie să fie **cel puțin două.**

Mai mult, literatura de specialitate („*Noul cod penal – Partea specială – Analize, explicații, comentarii*”, Ed. Universul Juridic, 2014, pagina 866), stipulează că și **un singur omor** poate atrage incidența textului de incriminare, atâta vreme cât acesta a rezultat ca **urmare a unui atac generalizat ori sistematic.** Argumentul este valabil și pentru celelalte modalități normative ale infracțiunii.

Pe cale de consecință, apreciem că ori de câte ori se probează existența unor conduite de acest gen, pentru a exista latura obiectivă a infr. prev. de art. 439 C.p. este

suficient să fie vătămate cel puțin două persoane sau, conform opiniei menționată mai sus, chiar și o singură persoană.

Lucrarea intitulată **”Infrațiuni contra umanității și genocidul”** (autor – Cătălin Constantinescu Mărunțel, coordonator – prof. dr. Valerian Cioclei, Editura CH Beck București 2022, pg.145) conține următoarele: **”Chiar dacă inițial, prin populație civilă se înțelegea doar civilii neangajați în luptă, accepțiunea noțiunii a fost lărgită în timp de instanțele internaționale pentru a include și alte categorii...Cu alte cuvinte, fapta se poate îndrepta și împotriva unei persoane care nu este civilă, dacă este săvârșită în legătură cu atacul respectiv”**.

Analiza cazuisticii internaționale cu privire la *crimele împotriva umanității* relevă că de multe ori numărul deceselor, rănilor sau a altor vătămări nu este cu acuratețe stabilit prin anchetele ulterioare efectuate. În acest sens sunt, spre exemplu, acuzațiile formulate prin *procesul de la Nürnberg*, *acuzațiile formulate față de crimele împotriva umanității din Rwanda* sau acuzațiile formulate împotriva fostului președinte iugoslav *Slobodan Milosevic* (deși acesta din urmă a fost achitat).

Conjuncturile complexe și atipice, specificul acestor infrațiuni deosebit de grave, fac de cele mai multe ori imposibilă aflarea numărului exact al victimelor „atacului generalizat”.

S-a probat preocuparea factorilor de decizie politico-militară care au preluat puterea în stat începând cu data de 22 decembrie 1989, orele 16.00, de distrugere sau alterare a probelor cu privire la evenimentele revoluționare, realitate care (pe lângă trecerea timpului) a făcut ca anumite date referitoare la victimele operațiunii de inducere în eroare să nu poată fi stabilite.

Mai recent, în sprijinul argumentelor anteinvocate, este hotărârea *Curții de Casație din Franța* care a dispus efectuarea de cercetări pentru complicitate la săvârșirea de crime împotriva umanității împotriva unei societăți comerciale (*Lafarge*) care a achitat o sumă mare de bani unei grupări teroriste. Luând această decizie, instanța franceză nu a indicat vreo persoană care să aibă calitatea de persoană vătămată sau parte civilă, nefiind reținută nici vreo vătămare concretă ca urmare a conduitei infracționale.

Infrațiunile contra păcii și omenirii au fost reglementate de *Codul Penal* anterior, în cadrul unui titlu distinct (XI), care cuprindea *propaganda pentru război* (art.356), *genocidul* (art. 357), *distrugerea unor obiective și însușirea unor bunuri* (art. 359), *distrugerea, jefuirea sau însușirea unor valori culturale* (art.360), precum și un articol distinct, care prevedea sancționarea tentativei, tănuirii și favorizării pentru infracțiunile menționate.

În actualul *Cod Penal*, infracțiunile de *genocid, contra umanității și de război*, sunt prevăzute în titlul XII, care este împărțit în două capitole. Capitolul I cuprinde infracțiunile de *genocid și cele contra umanității*. Capitolul II cuprinde *infracțiunile de război*. Astfel, legislația penală internă a fost aliniată la standardele *Statutului Curții Penale Internaționale*, adoptat la Roma la data de 17 iulie 1998, ratificat de România. Pe cale de consecință, relațiile sociale ocrotite de *Codul Penal* din 1968 sunt protejate în prezent prin incriminările cuprinse în *Codul Penal – Titlul XII*.

În cele ce urmează, se va face o paralelă între infracțiunile de *genocid* și cele de *tratamente neomnoase* și modul în care faptele care intrau în conținutul constitutiv al acestor infracțiuni sunt incriminate în prezent.

Conform *Codului Penal* din 1968, constituia *genocid* „săvârșirea, în scopul de a distruge în întregime sau în parte o colectivitate sau un grup național, etnic, rasial sau religios, a uneia din următoarele fapte : uciderea membrilor colectivității sau grupului ; vătămarea gravă a integrității fizice sau mintale a colectivității sau grupului (...)”.

Actualul *Cod Penal* incriminează infracțiunea de genocid (art. 438), textul nefiind modificat în mod semnificativ față de cel al codului anterior, o modificare constând în renunțarea la termenul de „colectivitate” în favoarea celui de „grup”.

Codul Penal din 1968 stipula că infracțiunea de *tratamente neomenoase* consta în supunerea la tratamente neomenoase a răniților ori bolnavilor, a membrilor personalului civil sanitar al Crucii Roșii ori a organelor asimilate acesteia, a prizonierilor de război și, în general a oricărei persoane căzute în puterea adversarului. Totodată, această infracțiune putea consta în săvârșirea, față de persoanele menționate, inclusiv a lipsirilor de libertate fără temei legal sau a torturii.

Actualul *Cod Penal* nu prevede un corespondent ca atare, însă elementele specifice acestei infracțiuni se regăsesc mai ales în cadrul *infracțiunilor de război contra persoanelor* (art. 440), cu mențiunea că aceste infracțiuni prevăd ca situație premisă existența unui conflict armat, pe când infracțiunea de *tratamente neomenoase* din vechiul cod putea fi săvârșită pe timp de pace sau de război.

În *Codul Penal* actual a fost introdus un text nou – *infracțiunile contra umanității* (art.439), despre care s-a făcut referire anterior.

Textul articolului 439 din actualul *Cod Penal*, reia, într-o formă adaptată, prevederile articolului 7 din *Statutul Curții Penale Internaționale*.

Cu toate că între infracțiunea de *tratamente neomenoase* și cea *contra umanității* nu există, ca atare, o continuitate a incriminării, se constată că unele dintre modalitățile normative alternative de săvârșire a infracțiunii de *tratamente neomenoase* se regăsesc în cuprinsul *infracțiunilor contra umanității* (lipsirea de libertate în mod ilegal și tortura). Totodată, elemente privind supunerea la rele tratamente a unor categorii de persoane, se regăsesc și în cadrul *infracțiunilor contra umanității*. Mai precis, persecutarea unui grup sau a unei colectivități determinate, prin privare de drepturi fundamentale ale omului sau prin restrângerea gravă a exercitării acestor drepturi sau alte asemenea fapte ce cauzează suferințe mari sau vătămări grave ale integrității fizice sau psihice.

Deosebit de important este că valoarea socială protejată este, în esență, aceeași, respectiv, siguranța populației civile. În cazul *tratamentelor neomenoase* aria este restrânsă la persoanele căzute în puterea adversarului, în timp ce *infracțiunile contra umanității* presupun săvârșirea, în cadrul unui atac generalizat sau sistematic, împotriva unei populații civile, a uneia dintre modalitățile normative descrise anterior.

Nu în ultimul rând, infracțiunile de *genocid* și *tratamente neomenoase* pe de o parte, respectiv *infracțiunile contra umanității*, includ în conținutul lor fapte care sunt incriminate ca fiind **infracțiuni contra persoanelor**. Spre exemplu, uciderea unor persoane constituie una din formele în care pot fi săvârșite, în condițiile prevăzute de lege, atât infracțiunea de *genocid*, cât și *infracțiunile contra umanității*.

XVIII ÎNCADRAREA JURIDICĂ A FAPTELOR SĂVÂRȘITE DE
GENERALUL (RTR) RUS IOSIF – FOST ȘEF AL AVIAȚIEI MILITARE, ILIESCU
ION – FOST PREȘEDINTE AL ROMÂNIEI ȘI VOICULESCU VOICAN GELU – FOST
VICEPRIM-MINISTRU AL GUVERNULUI ROMÂNIEI.

Prin raportare la întregul probatoriu administrat în prezenta cauză, se desprinde concluzia conform căreia :

1. Faptele inculpatului Iliescu Ion (expuse anterior) care, în calitate de șef de stat și de guvern, președinte al CFSN și al Consiliului Militar Superior, cu intenție, urmărind obținerea legitimității populare, menținerea și consolidarea puterii politice deținute, începând cu ziua de 22 decembrie 1989, orele 16.00, a *indus în eroare* opinia publică în mod constant, repetat, sistematic prin aparițiile sale televizate și emiterea de comunicate (mecanism de exercitare a puterii de stat) și care și-a asumat, în intervalul 22-30 decembrie 1989, operațiunea sistematică de *inducerea în eroare* a opiniei publice exercitată de cadrele militare cu funcții de conducere ale MApN, având în vedere că aceste fapte au avut drept consecințe generarea și amplificarea psihozei generalizate a terorismului, psihoză cauzatoare de numeroase situații de foc fratricid generalizat și astfel, în intervalul 22-30 decembrie 1989, au survenit 857 decese, 2382răniri de persoane, 585 privări grave de libertate cu încălcarea regulilor generale de drept internațional și 409 cazuri de suferințe mari, întrunesc elementele constitutive ale infracțiunilor contra umanității, prev. de art. 439 lit. a, g, i, k din C.p.,

Aceleași fapte ale inculpatului Iliescu Ion au generat, pentru intervalul 22 decembrie, orele 16.00-30 decembrie 1989 o stare de pericol iminent și grav pentru existența unei părți însemnate a populației civile, de pe întregul teritoriu al României.

2. Faptele inculpatului Voiculescu Voican Gelu (expuse anterior) care, în calitate de factor decizional politico-militar al CFSN (organism care și-a subordonat Consiliul Militar Superior), cu intenție, urmărind menținerea și consolidarea puterii politice obținute, dar și legitimarea în fața opiniei publice, începând cu ziua de 22 decembrie 1989, orele 16.00, a *indus în eroare* opinia publică în mod sistematic prin aparițiile sale televizate și emiterea de comunicate (mecanism de exercitare a puterii de stat) și care și-a asumat, în intervalul 22-30 decembrie 1989, operațiunea sistematică de *inducerea în eroare* a opiniei publice exercitată de cadrele militare cu funcții de conducere ale MApN, având în vedere că aceste conduite au avut drept consecințe generarea și amplificarea unei psihoze generalizate a terorismului, psihoză cauzatoare de numeroase situații de foc fratricid generalizat și astfel, în intervalul 22 decembrie, orele 16.00-30 decembrie 1989, au survenit 857 decese, 2382răniri de persoane, 585 privări grave de libertate cu încălcarea regulilor generale de drept internațional și 409 cazuri de suferințe mari, întrunesc elementele constitutive ale infracțiunilor contra umanității, prev. de art. 439 lit. a, g, i, k din C.p.

Totodată, aceleași fapte ale inculpatului Voiculescu Voican Gelu au generat, pentru intervalul 22 decembrie, orele 16.00-30 decembrie 1989 o stare de pericol iminent și grav pentru existența unei părți însemnate a populației civile, de pe întregul teritoriu al României.

3. Faptele inculpatului gl. (Rtr) Rus Iosif (expuse anterior) care, în calitate de comandant al Aviației Militare, cu intenție, în intervalul 22 decembrie, orele 16.00-30 decembrie 1989, a exercitat prin ordinele sale militare, date în mod sistematic, operațiunea de *inducere în eroare* a opiniei publice, având în vedere că aceste conduite au avut drept consecințe întreținerea și amplificarea psihozei generalizate a terorismului, psihoză cauzatoare de numeroase situații de foc fratricid generalizat și astfel au survenit 857 decese, 2382 răniri de persoane, 585 privări grave de libertate cu încălcarea regulilor generale de drept internațional și 409 cazuri de suferințe mari. Întrunesc elementele constitutive ale infracțiunilor contra umanității, prev. de art. 439 lit. a, g, i, k din C.p.

Totodată, aceleași fapte ale inculpatului Rus Iosif au generat, pentru intervalul 22 decembrie, orele 16.00-30 decembrie 1989 o stare de pericol iminent și grav pentru existența unei părți însemnate a populației civile, de pe întregul teritoriu al României.

XIX DATE REFERITOARE LA INCULPAȚI

1. **Iliescu Ion**, fost președinte al României, cetățean român, fără antecedente penale, pe întregul parcurs al prezentei urmăririi penale **nu a dorit să formuleze niciun fel de declarații**. Nu a formulat apărări și nici nu a propus administrarea de probe în apărare.

2. **Voiculescu Voican Gelu**, fost viceprim-ministru al Guvernului României, cetățean român, fără antecedente penale, **nu a dorit să formuleze niciun fel de declarații în timpul efectuării urmăririi penale, apreciind că prezentul dosar este unul de natură politică**.

3. **Rus Iosif**, fost șef al Aviației Militare, cetățean român, fără antecedente penale, a formulat declarații și apărări în timpul urmăririi penale. S-a declarat nevinovat față de toate acuzațiile reținute în sarcina sa. Nu a recunoscut că a dat ordinul de aplicare a indicativului militar „*Movila*”. A precizat că ordinele militare reținute în sarcina sa ca probe ale acuzației, nu i-au aparținut.

Fostul comandant al aviației militare a mai invocat ordinele militare primite de la vârful comenzii militare a MApN cu privire la misiunile aviației militare din decembrie 1989. Acesta a mai susținut că, în decembrie 1989, nu a făcut parte din grupul de decizie militară.

Totodată, a fost negată implicarea sa în decizia de înlocuire a cocardelor tricolore de pe elicopterele *Regimentului 61 Boteni*. A mai precizat că pe perioada efectuării de către președintele Ceaușescu Nicolae a vizitei oficiale în Iran (18-20 decembrie 1989), a făcut parte din delegație și astfel, ordinele date pentru structura aviației militare, în acest interval, nu i-au aparținut.

Cu toate acestea, apărărilor formulate nu au fost apte să răstoarne probele de vinovăție existente în sarcina generalului Rus Iosif, pentru intervalul 22-30 decembrie 1989.

XX DATE REFERITOARE LA URMĂRIREA PENALĂ

În dosarul nr. 76/P/1990 înregistrat pe rolul Secției Parchetelor Militare, s-au efectuat cercetări față de inculpații: *civil Postelnicu Tudor* (fost ministru de interne), *general-colonel securitate (r.) Vlad Iulian* (fost ministru secretar de stat la Ministerul de

Interne și șef al Departamentului Securității Statului), *general-maior securitate (r.) Bucurescu Gianu* (fost adjunct al ministrului de interne), *general-locotenent (r.) Dănescu Gheorghe* (fost adjunct al ministrului de interne), *colonel (r.) Bărbulescu Marin* (fost șef al Miliției mun. București), *general - locotenent (r.) Vasile Gheorghe* (fost șef al Direcției de contrainformații militare), *colonel (r.) Goran Gheorghe* (fost locțiitor al șefului Securității mun. București), *colonel (r.) Vârban Mircea* (fost șef al Serviciului cercetări penale al Miliției mun. București), *colonel (r.) Borcan Aurel* (fost comandant al Penitenciarului București - Jilava), *locotenent-colonel (r.) Pîrvulescu Marin* (fost ofițer cu cercetarea penală în cadrul Direcției cercetări penale a Departamentului Securității Statului), *căpitan securitate (r.) Gureșoaiu Ion* (fost ofițer cu cercetarea penală în cadrul Direcției cercetări penale a Departamentului Securității Statului) și *căpitan securitate (r.) Ștefan Gheorghe* (fost ofițer cu cercetarea penală în cadrul Direcției cercetări penale a Departamentului Securității Statului), cu privire la care, prin **rechizitoriul** din data de **15.08.1990**, s-a dispus trimiterea în judecată pentru săvârșirea infracțiunilor de lipsire de libertate și cercetare abuzivă, prev. de art. 189 alin. 2 din Codul penal și art. 266 alin. 2 din Codul penal, reținându-se în sarcina acestora faptul că, în perioada 21-22.12.1989, au ordonat și au executat acțiuni de reprimare a mișcării de protest din municipiul București, în cadrul cărora au fost reținute și cercetate nelegal un număr de 1245 de persoane în scopul de a se obține declarații cu privire la conducătorii și organizatorii acțiunii de protest.

În cursul cercetărilor efectuate în această cauză, **prin ordonanța nr. 76/P/1990 din 24.07.1990** s-a dispus **disjungerea cauzei** și continuarea cercetărilor în cadrul unui dosar separat. Această **nouă cauză a fost înregistrată sub nr. 97/P/1990** și, conform ordonanței de disjungere, a vizat:

- identificarea persoanelor din cadrul Ministerului de Interne care au ajutat la capturarea, lovirea și lipsirea de libertate a manifestaților;
- identificarea persoanelor care, prin folosirea armelor de foc și a altor mijloace violente au produs moartea a 48 persoane și rănirea altor 150 de persoane;
- stabilirea modului în care s-au petrecut evenimentele la sediile organelor de miliție, din municipiul București, unde au fost duși manifestații reținuți și tragerea la răspundere a persoanelor vinovate pentru eventualele fapte comise împotriva acestora.

Cauza a fost soluționată prin rezoluția din data de 20.09.1995, prin care s-a dispus încetarea urmăririi penale față de Ceaușescu Nicolae, Ceaușescu Elena, Postelnicu Tudor, Vlad Iulian, precum și de ceilalți membri ai Comitetului Politic Executiv, reținându-se că au fost judecați și condamnați definitiv. De asemenea, prin aceeași rezoluție s-a dispus încetarea urmăririi penale față de general Milea Vasile, ministrul apărării naționale, ca urmare a decesului acestuia.

După adoptarea Legii nr. 341/2004 (Legea recunoștinței față de eroii-martiri și luptătorii care au contribuit la victoria Revoluției Române din decembrie 1989, publicată în M.Of. nr. 654/20.07.2004) și a H.G. nr. 1412/2004 pentru aprobarea normelor metodologice de aplicare a Legii 341/2004 (publicată în M.Of. nr. 836 din 10.09.2004), **Asociația 21 Decembrie 1989 a depus, la data de 27.09.2004**, la Secția Parchetelor Militare, **un înscris intitulat „Sesizare Penală”**, prin care a solicitat efectuarea de cercetări penale față de gen. lt. Hortopan Ion motivându-se că „...a dat ordinul de deschidere a focului ...” împotriva participanților la mișcarea de protest care a avut loc, în data de 21.12.1989, în mun. București, lucrarea fiind înregistrată sub nr. 2071/07.10.2004.

Ulterior, la data de 29.10.2004, Asociația *21 Decembrie 1989* a depus la registratura Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție un memoriu intitulat „**Completare**”, care a fost atașat la lucrarea nr. 2071/2004, memoriu prin care a solicitat „**extinderea cercetărilor temeinice și legale și cu privire la agresiunile armate și alte fapte ce au continuat în București și în țară în perioada 22-27 decembrie 1989, în urma cărora au fost asasinați sau grav răniți 3000 (trei mii) de cetățeni români și au fost jefuite bunuri de valori extrem de mari**”. De asemenea, se menționa că „**în scopul de a ajuta cercetările ce vor fi efectuate, vă punem la dispoziție lista cu persoanele pe care vă rugăm să le cercetați în legătură cu faptele comise în timpul Revoluției din decembrie 1989, care, în opinia noastră, întrunesc elementele constitutive ale infracțiunilor menționate în prezenta plângere**”, fiind enumerate mai multe persoane, în unele cazuri fiind indicat și gradul militar.

Prin **rezoluția nr. 97/P/1990 din data de 07.12.2004** s-a dispus admiterea plângerii *Asociației 21 Decembrie 1989*, infirmarea rezoluției de neîncepere a urmăririi penale din data de **20.09.1995** și „**reluarea urmăririi penale**” în cauză, apreciindu-se că soluția este nelegală iar cercetările efectuate nu sunt complete.

Prin rezoluția nr. 406/C/1147/II/2009 din data de 09 aprilie 2009, procurorul general al PÎCCJ a dispus infirmarea rezoluției 97/P/1990 din 07.12.2004 constatându-se că rezoluția a fost dispusă cu **încălcarea dispozițiilor care reglementau, la acea dată, organizarea judiciară, autorul infirmării (procurorul militar Voinea Dan) neavând, potrivit legii, competența de a infirma un act emis de un procuror militar din cadrul Secției Parchetelor Militare.**

Prin **rezoluția nr. 97/P/1990 din data de 07.12.2004** s-a dispus începerea urmăririi penale „...*sub aspectul săvârșirii infracțiunilor prev. de art. 174 c.pen., art. 175 c.pen., art. 176 c.pen., art. 356 c.pen., art. 357 c.pen., art. 358 c.pen., art. 359 c.pen., art.360 c.pen., art.361 c.pen., precum și pentru tentativă, complicitate, instigare, participație improprie la infracțiunile sus-amintite...*” față de col. Bărbulescu Marin, gen. Ceaușescu Andruța, col. Bucurescu Gianu, col. Dănescu Gheorghe, col. Vasile Gheorghe, col. Vârlan Mircea, col. Borcan Aurel, gen. Toma Zaharia, col. Ardeleanu Gheorghe, gen. Dan Gheorghe, col. Ababei Romeo, col. Măgerușanu Liviu, gen. Vlad Iulian, gen. Neagoe Marin, col. Lăzărescu, col. Croitoru, col. Rus Alexandru, gen. Pleșiță Nicolae, gen. Gheorghe Vasile, col. Stângaciu, gen. Stănculescu Victor, gen. Chițac Mihai, gen. Voinea Gheorghe, gen. Safta, gen. Hortopan Ion, viceamiral Dinu Gheorghe, col. Amăriucăi Dorel, gen. Carp Gheorghe, gen. Oană Marin, gen. Marin Ionel, gen. Cernat, col. Șuman Gheorghe, gen. Bădălan Eugen, gen. Șarpe Paul, gen. Moș Ion, gen. Militaru Nicolae, gen. Topliceanu Iulian, gen. Caba Florian, gen. Florea Ion, col. Vaida Cornel, gen. Dobrinoiu Nicolae, contraamiral Cico Dumitrescu Emil, gen. Tudor, gen. Dochinoiu Nicolae, gen. Mureșan Mircea, gen. Geoană, gen. Chelaru Mircea, gen. Pârcălăbescu Corneliu, col. Grama Aurel, gen. Paul Vasile, gen. Kemenici Andrei, gen. Bâtlan, gen. Dândăreanu Ion, gen. Popa Dimitrie, col. Nicolescu Ion, viceamiral Iordache Constantin, col. Malinciuc Ion, col. Ionescu, gen. Medrea Iulian, gen. Zeca Constantin, gen. Penciu, gen. Goran, maior Radu Aurelian, gen. Neagoe Marin, gen. Bunoaica Ion, gen. Gușă Ștefan, gen. Mortoiu, gen. Dumitru Iliescu, col. Stelian Pintilie, gen. Roșu, col. Plătică Vidovici Ilie, gen. Rus Iosif, gen. Mocanu Mircea, col. Toma Ion, lt. col. Gaș Ion, maior Ivan Gheorghe, gen. Marcu, col. Stepan Teodor, gen. Șchiopu, cpt. Alexa Dumitru, lt. col. Lache Teodor,

gen. Cojocaru Constantin, cpt. Knoblaui Ladislau, cpt. Buculei, col. Budiaci Mircea, col. Obreja Petre”, precum și împotriva civililor Brateș Teodor, Ionescu Victor, George Popescu, Petre Popescu, Preda Ion, Ion Iliescu, Măgureanu Virgil, Brucan Silviu, Bârlădeanu Alexandru, Toma Nicolae, Coman Ion, Radu Ion, Tudor Postelnicu, Gelu Voican Voiculescu, Miu Dobrescu și Igreț Viorel, reținându-se că „**au condus operațiunile militare din capitală și din țară ce au avut ca urmare moartea și rănirea mai multor persoane**” în contextul evenimentelor din decembrie 1989.

După cum s-a arătat, **rezoluția** de începere a urmăririi penale din data de 07.12.2004 **a fost emisă cu încălcarea condițiilor de fond și de formă prevăzute de lege, precum și cu nerespectarea dreptului la apărare al persoanelor acuzate, aspecte procedurale sancționate cu nulitatea absolută a actului emis și care au stat la baza infirmării rezoluției de începere a urmăririi penale.**

Prin **ordonanța nr. 97/P/1990 din 14.12.2004** s-a dispus conexarea la dosarul 97/P/1990 a altor 136 cauze penale privind persoane ucise sau rănite prin împușcare în timpul evenimentelor petrecute în luna decembrie 1989 în mun. București.

Ulterior, în multe cazuri **cu încălcarea dispozițiilor procedurale, cercetările au fost extinse** atât cu privire la faptele comise în mun. București după data de 22.12.1989, cât și cu privire la faptele comise în alte localități din țară, înainte și după data de 22.12.1989.

Prin **rezoluția nr. 97/P/1990 din data de 15.01.2008** s-a dispus **disjungerea cauzei** în ceea ce privește faptele comise, în contextul evenimentelor din decembrie 1989, de către numiții Teodor Brateș, Ionescu Victor, Popescu George, Popescu Petre, Preda Ion, Iliescu Ion, Măgureanu Virgil, Brucan Silviu, Bârlădeanu Alexandru, Toma Nicolae, Coman Ion, Radu Ion, Tudor Postelnicu, Gelu Voican Voiculescu, Dobrescu Miu și Igreț Viorel iar prin **ordonanța nr. 6/P/2008, din data de 06.02.2008**, s-a dispus **declinarea competenței** de soluționare a cauzei astfel disjuncte în favoarea Secției de urmărire penală și criminalistică din cadrul Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, întrucât aceste fapte nu mai intrau în competența parchetelor militare ca urmare a modificării Codului de procedură penală.

Cauza disjunctă a fost înregistrată la Secția de urmărire penală și criminalistică din cadrul Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție sub nr. **270/P/2008**, la data de 06.03.2008.

Prin **rezoluția nr. 97/P/1990, din data de 22.08.2008**, s-a dispus **infirmarea, în parte, a rezoluției de începere a urmăririi penale, din data de 07.12.2004, față de gen. Florea Ion**, reținându-se că nu au fost respectate prevederile referitoare la garantarea dreptului său la apărare.

Ulterior, prin **rezoluția nr. 406/C/1147/II/2/2009 din 09.04.2009**, procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție a dispus admiterea plângerilor formulate de învinuiții Iliescu Ion și Brateș Teodor și **infirmarea măsurii de începere a urmăririi penale** față de aceștia precum și față de ceilalți învinuiți civili, dispusă prin rezoluția nr. 97/P/1990 din 07.12.2004.

De asemenea, prin **rezoluția nr. 4374/II/2009, din data de 05.10.2009**, s-a dispus **infirmarea rezoluției de începere a urmăririi penale din data de 07.12.2004, față de celelalte cadre militare**, enumerate anterior reținându-se că aceasta a fost întocmită cu nerespectarea condițiilor de fond și de formă prevăzute de lege și cu încălcarea dreptului la apărare al persoanelor puse sub învinuire.

Prin **Ordonanța nr. 97/P/1990 din data de 18.10.2010**, în temeiul art. 228 alin. 4 rap. art. 10 lit. d și g C.pr.pen, respectiv art. 210 C.pr.pen, art. 45 rap. la art. 38 și 42 C.pr.pen, Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție – Secția Parchetelor Militare a dispus:

1. Neînceperea urmăririi penale în cauză sub aspectul infracțiunilor prev. de art. 356 C.pen. (propaganda pentru război), art. 357 C.pen. (genocid), art. 358 C.pen. (tratamente neomenoase), art. 359 C.pen. (distrugerea unor obiective și însușirea unor bunuri) și art. 360 C.pen. (distrugerea, jefuirea sau însușirea unor valori culturale) pentru faptele comise de militari în timpul evenimentelor din Decembrie 1989, reținându-se că nu sunt întrunite elementele constitutive ale acestor infracțiuni.

2. Neînceperea urmăririi penale în cauză sub aspectul infracțiunilor prev. de art. 174 C.pen. (omor), art. 175 C.pen. (omor calificat), art. 176 C.pen. (omor deosebit de grav), art. 178 C.pen. (ucidere din culpă), art. 180 C.pen. (loviri sau alte violențe), art. 181 C.pen. (vătămare corporală), art. 182 C.pen. (vătămare corporală gravă), art. 183 C.pen. (lovirile sau vătămarile cauzatoare de moarte), art. 184 C.pen. (vătămare corporală din culpă), art. 189 C.pen. (lipsire de libertate în mod ilegal), art. 208 C.pen. (furt), art. 209 C.pen. (furt calificat) art. 217 C.pen. (distrugere), art. 218 C.pen. (distrugere calificată), art. 219 C.pen. (distrugere din culpă), art. 250 C.pen. (purtare abuzivă) și art. 266 C.pen. (arestare nelegală și cercetare abuzivă) pentru faptele comise de militari în timpul evenimentelor din Decembrie 1989, reținându-se că s-a împlinit termenul de prescripție a răspunderii penale.

3. Disjungerea cauzei cu privire la faptele săvârșite, în contextul evenimentelor din decembrie 1989, de către civili, membrii gărzilor patriotice, lucrătorii de miliție și personalul din sistemul administrației penitenciare, fapte care au avut ca urmare reținerea, uciderea, rănirea sau agresarea altor persoane, respectiv distrugerea unor imobile și bunuri și declinarea competenței de soluționare a cauzei astfel disjuncte în favoarea Secției de urmărire penală și criminalistică din cadrul Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție.

Prin **ordonanța nr. 1450/II-2/2011 din data de 15.04.2011**, procurorul militar șef al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție – Secția Parchetelor Militare a dispus *infirmarea ordonanței emisă la data de 18.10.2010* în dosarul nr. 97/P/1990, motivându-se că soluția este nelegală din perspectiva dispozițiilor art. 34 lit. a și art. 35 alin. 2 C.pr.pen.

Ulterior, prin **ordonanța nr 97/P/1990 din data de 18.04.2011**, s-a dispus, în temeiul art. 210 C.pr.pen și art. 45 rap. la art. 42 C.pr.pen, declinarea competenței de soluționare a dosarului nr. 97/P/1990, privind fapte comise în contextul evenimentelor din decembrie 1989, fapte care au avut ca rezultat decesul, rănirea și lipsirea de libertate a unor persoane, precum și distrugerea unor bunuri, în favoarea Secției de urmărire penală și criminalistică din cadrul Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție.

Cauza a fost înregistrată în cadrul Secției de urmărire penală și criminalistică la data de 06.06.2011, **sub numărul 706/P/2011**, iar prin **rezoluția din data de 09.03.2012** s-a dispus *reunirea cauzelor înregistrate sub nr. 270/P/2008 și 706/P/2011*, „cauza nou formată urmând să poarte numărul 270/P/2008”.

Prin **Ordonanța nr. 270/P/2008 din data de 11.02.2014**, Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție – Secția de urmărire penală și criminalistică a dispus declinarea competenței de soluționare a cauzei privind pe generalii Vlad Iulian, Neagoe

Marin, Stănculescu Victor și alții, cercetați sub aspectul săvârșirii infracțiunilor de omor prev. de art. 188-189 C.pen, supunere la rele tratamente prev. de art. 281 C.pen, represiune nedreaptă prev. de art. 283 C.pen ș.a., motivându-se că potrivit normelor de competență materială și după calitatea persoanei, precum și a disp. art. 56 alin. 5 C.pr.pen, competența de soluționare revine Parchetului Militar de pe lângă Curtea Militară de Apel.

Prin **Ordonanța nr. 10/P/2014 din data de 25.02.2014**, Parchetul Militar de pe lângă Curtea Militară de Apel a dispus, în temeiul art. 58 C.pr.pen, art. 63 alin. 1 C.pr.pen, cu referire la art. 40 C.pr.pen, declinarea competenței de soluționare a cauzei în favoarea Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție – Secția Parchetelor Militare, reținându-se că din actele dosarului rezultă că *Asociația 21 Decembrie 1989* a solicitat cercetarea mai multor cadre militare și civili, între aceștia din urmă aflându-se și Roman Petre, care avea calitatea de *deputat*.

Dosarul a fost înregistrat în cadrul Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție – Secția Parchetelor Militare la data de 27.02.2014, sub nr. **11/P/2014**.

Prin **Ordonanța nr. 11/P/2014 din 14.10.2015** a Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție - Secția Parchetelor Militare s-a dispus, în temeiul *art. 315 alin. (l) lit. b), raportat la art. 16 alin. (l) lit. a), b), d), f) și i) din Codul de procedură penală*, astfel:

1. Clasarea cauzei sub aspectul săvârșirii infracțiunilor de *propagandă de război*, prevăzută de *art.405 Cod penal*, cu aplicarea *art.5 Cod penal*, *genocid*, prevăzută de *art.438 Cod penal* cu aplicarea *art.5 Cod penal*, *tratamente neomenoase*, prevăzută de *art.440 Cod penal* cu aplicarea *art.5 C.pen.*, *infracțiuni de război contra proprietății și altor drepturi*, prev. de *art.441 Cod penal* cu aplicarea *art.5 Cod penal*, *infracțiuni contra umanității*, prevăzută de *art.439 Cod penal*, întrucât faptele nu sunt prevăzute de legea penală, nefiind caracterizate de tipicitate în raport cu normele legale incriminatoare.

2. Clasarea cauzei sub aspectul infracțiunii de *omor*, prevăzută de *art. 188 Cod penal*, în ceea ce privește decesul persoanelor menționate la punctul V.3.A.1, întrucât s-a împlinit termenul de prescripție a răspunderii penale.

3. Clasarea cauzei sub aspectul infracțiunii de omor prev. de art. 188 Cod penal privind decesul persoanelor menționate la punctul V.3.C, întrucât decesul acestora nu se datorează unor fapte prevăzute de legea penală.

4. Clasarea cauzei sub aspectul *tentativei la infracțiunea de omor* prevăzută de *art. 32 raportat la art. 188 Cod penal*, în ceea ce privește rănirea persoanelor menționate la punctul V.3.A.2, întrucât s-a împlinit termenul de prescripție a răspunderii penale.

5. Clasarea cauzei sub aspectul *tentativei la infracțiunea de omor* prevăzută de *art. 32 raportat la art. 188 Cod penal*, în ceea ce privește rănirea persoanelor menționate la punctul V.3.D, întrucât faptele nu există.

6. Clasarea cauzei sub aspectul infracțiunii de *omor*, prevăzută de *art. 188 Cod penal* și *tentativă la infracțiunea de omor*, prevăzută de *art. 32, raportat la art. 188 Cod penal*, în legătură cu decesul sau rănirea persoanelor menționate la punctul V.3.E, întrucât există autoritate de lucru judecat.

7. Clasarea cauzei sub aspectul *instigării la infracțiunea de omor* prevăzută de *art. 47, raportat la art. 188 Cod penal* în legătură cu decesul sau rănirea persoanelor menționate la punctul V.3.F, întrucât există autoritate de lucru judecat.

8. Clasarea cauzei sub aspectul instigării la infracțiunea de *omor* prevăzută de *art. 47, raportat la art. 188 Cod penal* în ceea ce privește decesul sau rănirea persoanelor menționate la punctul V.3.A.3, întrucât s-a împlinit termenul de prescripție a răspunderii penale.

9. Clasarea cauzei sub aspectul infracțiunii de *ucidere din culpă*, prevăzută de *art. 192 Cod penal*, în legătură cu decesul persoanelor menționate la punctul V.3.G, întrucât faptele nu sunt prevăzute de legea penală.

10. Clasarea cauzei sub aspectul infracțiunii de *lovire sau alte violențe* prevăzută de *art. 193 Cod penal*, în ceea ce privește vătămările suferite de persoanele menționate la punctul V.3.A.4, întrucât s-a împlinit termenul de prescripție a răspunderii penale.

11. Clasarea cauzei sub aspectul infracțiunii de *lovire sau alte violențe* prevăzută de *art. 193 Cod penal*, în legătură cu vătămarea persoanelor menționate la punctul V.3.H, întrucât faptele nu există.

12. Clasarea cauzei sub aspectul infracțiunii de *lovire sau alte violențe* prevăzută de *art. 193 Cod penal*, în legătură cu vătămarea persoanelor menționate la punctul V.3.I, întrucât faptele nu sunt prevăzute de legea penală.

13. Clasarea cauzei sub aspectul *instigării la infracțiunea de lovire sau alte violențe* prevăzută de *art. 47, raportat la art. 193 Cod penal*, în ceea ce privește vătămările suferite de persoanele menționate la punctul V.3.A.5, întrucât s-a împlinit termenul de prescripție a răspunderii penale.

14. Clasarea cauzei sub aspectul infracțiunii de *vătămare corporală*, prevăzută de *art. 194 Cod penal* și *instigare la infracțiunea de vătămare corporală*, prevăzută de *art. 47, raportat la art. 194 Cod penal*, în ceea ce privește vătămările suferite de persoanele menționate la punctul V.3.A.6, întrucât s-a împlinit termenul de prescripție a răspunderii penale.

15. Clasarea cauzei sub aspectul infracțiunii de *vătămare corporală din culpă* prevăzută de *art. 196 alin.2 și 3 Cod penal cu aplicarea art. 5 Cod penal cu referire la art. 184 alin.1 și 3 din Codul penal din 1969*, în ceea ce privește vătămările suferite de persoanele menționate la punctul V.3.A.7, întrucât s-a împlinit termenul de prescripție a răspunderii penale.

16. Clasarea cauzei sub aspectul infracțiunii de *lipsire de libertate în mod ilegal*, prevăzută de *art. 205 Cod penal*, în ceea ce privește reținerea persoanelor menționate la punctul V.3.A.8, întrucât s-a împlinit termenul de prescripție a răspunderii penale.

17. Clasarea cauzei sub aspectul *instigării la infracțiunea de lipsire de libertate în mod ilegal*, prevăzută de *art. 47, raportat la art. 205 Cod penal*, în legătură cu reținerea persoanelor menționate la punctul V.3.J, întrucât există autoritate de lucru judecat.

18. Clasarea cauzei sub aspectul infracțiunii de *lipsire de libertate în mod ilegal*, prevăzută de *art. 205 Cod penal*, în legătură cu reținerea persoanelor menționate la punctul V.3.K, întrucât există o cauză de neimputabilitate, fiind incidente dispozițiile *art. 30 Cod penal*.

19. Clasarea cauzei sub aspectul *instigării la infracțiunea de lipsire de libertate în mod ilegal* prevăzută de *art. 47 raportat la art. 205 Cod penal* în ceea ce privește reținerea persoanelor menționate la punctul V.3.A.9 întrucât s-a împlinit termenul de prescripție a răspunderii penale.

20. Clasarea cauzei sub aspectul infracțiunii de *furt calificat*, prevăzută de *art. 229 Cod penal și distrugere*, prevăzută de *art. 253 Cod penal*, privind sustragerea și distrugerea bunurilor aparținând persoanelor menționate la punctul V.3.A.10, întrucât s-a împlinit termenul de prescripție a răspunderii penale.

21. Clasarea cauzei sub aspectul infracțiunii de *ultraj*, prevăzută de *art. 257 Cod penal, cu aplicarea art. 5 Cod penal, cu referire la art. 239 din Codul penal din 1969*, în ceea ce privește vătămarea persoanelor menționate la punctul V.3.A.11, întrucât s-a împlinit termenul de prescripție a răspunderii penale.

22. Clasarea cauzei sub aspectul infracțiunii de *purtare abuzivă*, prevăzută de *art. 296 alin. 2 Cod penal*, în ceea ce privește vătămarea persoanelor menționate la punctul V.3.B.1, întrucât a intervenit amnistia.

23. Clasarea cauzei sub aspectul instigării la infracțiunea de *purtare abuzivă*, prevăzută de *art. 47, raportat la art. 296 alin. 2 Cod penal*, în ceea ce privește vătămarea persoanelor menționate la punctul V.3.B.2, întrucât a intervenit amnistia.

Ordonanța nr. 11/P/2014 din data de 14.10.2015 a Secției Parchetelor Militare a fost analizată, din oficiu, sub aspectul legalității și temeiniciei de către prim-adjunctul procurorului general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție.

Prin Ordonanța nr. 692/C2/2016 din data de 05.04.2016, prim-adjunctul procurorului general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție a dispus, din oficiu **infirmarea** ordonanței nr. 11/P/2014 din data de 14.10.2015 a Secției Parchetelor Militare ca fiind netemeinică și nelegală și redeschiderea urmăririi penale în cauză, înaintând dosarul cauzei împreună cu ordonanța *Judecătorului de Cameră Preliminară din cadrul Înaltei Curți de Casație și Justiție pentru confirmare*.

În cuprinsul ordonanței prim-adjunctului procurorului general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție se arată că la momentul comiterii faptelor care fac obiectul dosarului, în legislația românească, infracțiunile care aduc atingere păcii și omenirii formau un grup distinct de infracțiuni cuprinse în titlul XI al părții speciale a Codului penal din 1969: *propaganda pentru război (art. 356 Cod penal)*, *genocid (art. 357 Cod penal)*, *tratamente neomnoase (art. 358 Cod penal)*, *distrugerea unor obiective și însușirea unor bunuri (art. 359 Cod penal)*, *distrugerea, jefuirea sau însușirea unor valori culturale (art. 360 Cod penal)*.

Se arată, în continuare că infracțiunea de *propagandă pentru război* are ca obiect efectuarea unor activități prin care, în mod public, se face apologia războiului, se răspândesc teorii și concepții care susțin războiul, se răspândesc știri de natură a ațâța la război, precum și orice alte manifestări în favoarea dezlănțuirii unui război.

S-a reținut că, în contextul evenimentelor din decembrie 1989 nu au existat acte materiale care să înlăunescă cerința esențială prevăzută de *art. 356 Cod penal*, nefiind comise acte materiale care să facă apologia războiului.

S-a mai specificat că infracțiunea de *genocid* a fost introdusă în legislația noastră – *art. 357 din Codul penal din 1969*, ca urmare a ratificării de către statul român, prin *Decretul nr. 236/1950, a Convenției ONU din 9 decembrie 1948 pentru prevenirea și reprimarea crimei de genocid*.

Din analiza comparativă a textului *art. 357 din Codul penal de la 1969* cu cel al *art. 348 din Codul penal actual*, prin care este incriminată infracțiunea de *genocid*, a

rezultat că legea veche este mai favorabilă, deoarece la *alin. 4 al actualei reglementări* a fost incriminată ca infracțiune o faptă nouă, respectiv incitarea la săvârșirea acestei infracțiuni, comisă în mod direct în public.

În ambele reglementări, pentru existența acestei infracțiuni legea prevede o situație premisă și anume existența unei colectivități umane sau a unei grupări naționale, etnice, rasiale sau religioase.

Prin colectivitate se înțelege o populație cu o existență de sine stătătoare din punct de vedere geografic, istoric și social (cetățenii unui stat, locuitorii unei provincii, ai unui oraș). Prin grup se înțelege o comunitate de persoane între care există o legătură națională, etnică, religioasă, rasială. Membrii grupului nu trebuie să locuiască pe același teritoriu. Instanța supremă soluționând anterior cauze care au avut ca obiect evenimentele din decembrie 1989, a statuat că nu s-a urmărit distrugerea în întregime sau în parte a unei colectivități sau a unui grup național, etnic, religios, rasial, calificând faptele tuturor inculpaților care au făcut parte din structurile de decizie ca fiind circumscrise infracțiunii de omor deosebit de grav.

Infracțiunea *de tratamente neomenoase*, în reglementarea prevăzută de *art. 358 alin.(1) din Codul penal din 1969*, incrimina *supunerea la tratamente neomenoase a răniților ori bolnavilor, a membrilor personalului civil sanitar sau al Crucii Roșii ori al organizațiilor asimilate acesteia, a naufragiaților, a prizonierilor de război și, în general, a oricărei alte persoane căzute sub puterea adversarului, ori supunerea acestora la experiențe medicale sau științifice care nu sunt justificate de un tratament medical în interesul lor, pedeapsa fiind închisoarea de la 5 la 20 ani și interzicerea unor drepturi. Cu aceeași pedeapsă se sancționa săvârșirea față de persoanele arătate în alineatul precedent a vreuneia din următoarele fapte: constrângerea de a servi forțele armate ale adversarului; luarea de ostatici; deportarea; dislocarea sau lipsirea de libertate fără temei legal; condamnarea sau execuția fără o judecată prealabilă efectuată de către un tribunal constituit în mod legal și care să fi judecat cu respectarea garanțiilor judiciare fundamentale prevăzute de lege. Torturarea, mutilarea sau exterminarea celor prevăzuți în alineatul 1 se pedepsea cu detențiune pe viață sau cu închisoarea de la 15 la 25 de ani și interzicerea unor drepturi.*

În legislația penală în vigoare, prin textul *art. 440 Cod penal*, este incriminată infracțiunea cu denumirea marginală *infracțiuni de război contra persoanelor*, care are numai parțial corespondent în fosta incriminare.

Din punctul de vedere al subiectului pasiv, infracțiunea se poate comite împotriva a două categorii de persoane: persoanele civile, care, datorită oricăror împrejurări, au căzut sub puterea adversarului, și persoanele aparținând forțelor armate care au căzut în puterea inamicului (prizonierii de război). Fapta de tratamente neomenoase nu poate fi concepută fără existența, în prealabil, a unei situații de conflict.

Totodată, noțiunea de *adversar* din dreptul intern trebuie interpretată în concordanță cu textul *Convențiilor de la Geneva din 1949*, însemnând *persoane căzute în mâinile inamicului, persoane căzute sub puterea părții adverse, persoane care să găsesc în puterea uneia din părțile aflate în conflict.*

Prin **Încheierea nr. 469 din data de 13.06.2016**, pronunțată în dosarul nr. 1483/1/2016, judecătorul de cameră preliminară din cadrul *Înaltei Curți de Casație și Justiție* a confirmat redeschiderea urmăririi penale în dosarul nr. 11/P/2014 al Parchetului

de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție - Secția Parchetelor Militare față de numiții **Postelnicu Tudor, Igreș Viorel și Toma Ioan.**

În considerentele încheierii s-a reținut că cercetările vor fi reluate cu privire la toate faptele care au făcut obiectul dosarului, cu excepția infracțiunilor de *loviri sau alte violențe, vătămare corporală, purtare abuzivă*, pentru care termenul de prescripție s-a împlinit până la 07 decembrie 2004.

Astfel, se arată că perioada cuprinsă între 16 și 22 decembrie 1989 a fost caracterizată de acțiunile violente de reprimare a manifestațiilor anticomuniste din București, Timișoara și Cluj, acțiuni întreprinse de forțe eterogene de ordine, în baza măsurilor dispuse de Nicolae Ceaușescu și membrii Comitetului Politic executiv al Partidului Comunist Român.

Acțiunile de reprimare a demonstrațiilor au început să fie coordonate politic și militar de la nivel central din data de 16 decembrie. [...]

Transmiterea indicativului *Radu cel Frumos* a fost ordonată de ministrul Apărării Naționale, Milea Vasile, al cărui ordin nu făcea referire la vreo forță sau armată străină, ci numai la demonstranți.

Aparatul de propagandă a acreditat ideea că obiectivele de stat, inclusiv cele militare au fost atacate de elemente huliganice și destabilizatoare, instruite de spioni, care puneau în pericol integritatea, suveranitatea și independența României, pentru a justifica intervenția unităților militare și deschiderea focului.(...)

La revenirea în țară, Nicolae Ceaușescu, a convocat o nouă teleconferință cu ocazia căreia a dispus din nou că armata și organele de ordine să intervină pentru a apăra țara și a respinge orice acțiune din afară.

Urmare celor arătate mai sus, pe rolul Secției Parchetelor Militare din cadrul Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție a fost reînregistrat, la data de 16.06.2016, dosarul 11/P/2014.

În cauză s-a reluat efectuarea urmăririi penale, potrivit precizărilor din ordonanța nr. 692/C2/2016 din data de 05.04.2016 a prim-adjunctului procurorului general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, în care se arată că urmărirea penală trebuie să stabilească toate **”cauzele, condițiile și împrejurările în contextul cărora s-au produs evenimentele din perioada 17 -30 decembrie 1989”, menționându-se că „stabilirea corectă a situației de fapt în această cauză nu se poate face fără analizarea în detaliu a tuturor circumstanțelor anterioare, concomitente și ulterioare evenimentelor”**, precum și a celor dispuse de Judecătorul de Cameră Preliminară din cadrul Înaltei Curți de Casație și Justiție, care a menționat în încheierea emisă că, în cauză este necesar să se efectueze acte de urmărire penală pentru: **„stabilirea identității persoanelor decedate, stabilirea locului și împrejurărilor în care s-a produs moartea victimelor, prin audierea martorilor, identificarea și audierea persoanelor rănite în vederea obținerii de informații, identificarea persoanelor care au ocupat funcții de decizie în aparatul de stat care au ordonat, organizat sau au participat la reprimarea demonstrațiilor, stabilirea contribuției acestora la comiterea faptelor și a formei lor de vinovăție, identificarea forțelor și formațiunilor militare și civile participante la reprimarea demonstrațiilor, identificarea și audierea persoanelor reținute de forțele de ordine, investigarea imobilelor din care existau indicii că s-a tras în populație, identificarea autoturismelor și a persoanelor acestora cu privire la care existau indicii că au fost utilizate în executarea unor**

operațiuni diversioniste și din care s-a deschis focul împotriva populației ”, respectiv pentru stabilirea, în mod neechivoc, a stării de fapt, a circumstanțelor concomitente și ulterioare evenimentelor din decembrie 1989.

Astfel, așa cum s-a reținut prin încheierea de confirmare a redeschiderii urmăririi penale în cauză, cercetările în cauză au fost reluate cu privire la toate faptele care au făcut obiectul dosarului nr. 11/P/2014, **inclusiv** cu privire la faptele comise după data de 22.12.1989 pe întregul teritoriu al României.

Prin **Ordonanța nr.11/P/2014 din 01.11.2016** a Secției Parchetelor Militare din cadrul Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție s-a dispus extinderea urmăririi penale sub aspectul săvârșirii infracțiunii intitulată ***infracțiuni contra umanității***, faptă prev. și ped. de **art. 439 lit. a,g,i și k din Codul penal**.

Prin **Ordonanța nr. 11/P/2014 din 23.06.2017** a Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție – Secția Parchetelor Militare s-a dispus după cum urmează:

1. Schimbarea încadrării juridice din infracțiunile „prev. de art. 174 C.pen., art. 175 C. pen., art. 176 C. pen., art. 356 C. pen., art. 357 C. pen., art. 358 C. pen., art. 359 C. pen., art. 360 C. pen., art. 361 C. pen.¹, precum și pentru tentativă, complicitate, instigare, participație improprie la infracțiunile sus-amintite...” - astfel cum au fost enunțate în rezoluția de începere a urmăririi penale nr. 97/P/1990 din 07.12.2004, în infracțiunile de:

- omor, prev. și ped. de art. 188 C.pen. cu aplic. art. 5 C. pen.;
- omor calificat, prev. și ped. de art. 189 lit. a) și f) C. pen. cu aplic. art. 5 C.pen.;
- propagandă pentru război, prev. și ped. de art. 405 alin. (2) C. pen. cu aplic. art. 5 C.pen.;
- genocid, prev. și ped. de art. 438 alin. (1) lit. a) și b) și alin. (2) C. pen. cu aplic. art. 5 C.pen.;
- infracțiuni contra umanității, prev. și ped. de art. 439 alin. (1) lit. a), g), i) și k) C. pen. cu aplic. art. 5 C.pen.;
- infracțiuni de război contra operațiunilor umanitare și emblemelor, prev. și ped. de art. 442 alin. (1) lit b) C. pen. cu art. 5 C.pen.;
- utilizarea de metode interzise în operațiunile de luptă, prev. și ped. de art. 443 alin. (1) lit. b) și c) C.pen. cu aplic. art. 5 C. pen. și art. 445 C.pen., cu aplicarea art. 38 C.pen.

2. Efectuarea în continuare a urmăririi penale față de suspecții:

- **Postelnicu Tudor**, pentru *infracțiuni contra umanității*, faptă prev. și ped. de art. 439 alin. (1) lit. a), g), i) și k) C. pen. cu aplic. art. 5 C.pen, constând în aceea că, în calitate de ministru de interne și membru al Comitetului Politic Executiv al Comitetului Central al Partidului Comunist Român, a ordonat și a dispus luarea de măsuri prin care a urmărit uciderea și vătămarea integrității fizice a membrilor grupului opozant regimului ceaușist în cadrul unui atac generalizat și sistematic;

- **Toma Ioan**, pentru *infracțiuni contra umanității*, faptă prev. și ped. de art. 439 alin. (1) lit. a), g), i) și k) C. pen. cu aplic. art. 5 C.pen., constând în aceea că în calitate de ministru al tineretului și membru al Comitetului Politic Executiv al Comitetului Central al Partidului Comunist Român a ordonat și a dispus luarea de măsuri prin care a urmărit

¹ Toate referirile sunt la Codul penal din 1969

uciderea și vătămarea integrității fizice a membrilor grupului opozant regimului ceaușist în cadrul unui atac generalizat și sistematic;

- **Igreț Viorel**, sub aspectul infracțiunii de *omor calificat*, prev. și ped. de art. 189 lit. a) și f) C. pen. cu aplic. art. 5 C.pen., constând în aceea că, în calitate de prim-secretar al Comitetului Județean de Partid Mureș, ar fi ordonat și ar fi dispus luarea de măsuri împotriva demonstranților regimului ceaușist din municipiului Târgu Mureș, acțiunea sa având ca rezultat decesul a 6 persoane.

S-a reținut, între altele că, din cuprinsul Încheierii nr. 469 din data de 13 iunie 2016, rezultă că Înalta Curte de Casație și Justiție a constatat legalitatea rezoluției de începere a urmăririi penale din data de 07.12.2004 și a menținut prevederile acesteia față de învinuții Postelnicu Tudor, Toma Ioan și Igreț Viorel, ceea ce conduce la concluzia că procurorul militar este obligat să efectueze în continuare urmărirea penală față de foștii învinuți care vor dobândi calitatea de *suspecți* cu privire la infracțiunile pentru care s-a început urmărirea penală în anul 2004.

Prin **Ordonanța nr. 11/P/2014 din 02.02.2018** a Secției Parchetelor Militare s-a dispus schimbarea încadrării juridice a faptelor care fac obiectul cauzei, reținută la pct. 1 al dispozitivului ordonanței nr. 11/P/2014 din 23.06.2017 a Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție – Secția Parchetelor Militare, respectiv **din** infracțiunile de:

- *omor*, prev. și ped. de art. 188 C.pen. cu aplic. art. 5 C. pen.;
- *omor calificat*, prev. și ped. de art. 189 lit. a) și f) C. pen. cu aplic. art. 5 C.pen.;
- *propagandă pentru război*, prev. și ped. de art. 405 alin. (2) C. pen. cu aplic. art. 5 C.pen.;
- *genocid*, prev. și ped. de art. 438 alin. (1) lit. a) și b) și alin. (2) C. pen. cu aplic. art. 5 C.pen.;
- *infracțiuni contra umanității*, prev. și ped. de art. 439 alin. (1) lit. a), g), i) și k) C. pen. cu aplic. art. 5 C.pen.;
- *infracțiuni de război contra operațiunilor umanitare și emblemelor*, prev. și ped. de art. 442 alin. (1) lit b) C. pen. cu art. 5 C.pen.;
- *utilizarea de metode interzise în operațiunile de luptă*, prev. și ped. de art. 443 alin. (1) lit. b) și c) C.pen. cu aplic. art. 5 C. pen. și art. 445 C.pen., cu aplicarea art. 38 C.pen.,

în infracțiunile de:

- *omor*, prev. și ped. de art. 188 C.pen. cu aplic. art. 5 C. pen.;
- *omor calificat*, prev. și ped. de art. 189 lit. a) și f) C. pen. cu aplic. art. 5 C.pen.;
- *genocid*, prev. și ped. de art. 438 alin. (1) lit. a) și b) și alin. (2) C. pen. cu aplic. art. 5 C.pen.;
- *infracțiuni contra umanității*, prev. și ped. de art. 439 alin. (1) lit. a), g), i) și k) C. pen. cu aplic. art. 5 C.pen.;
- *infracțiuni de război contra operațiunilor umanitare și emblemelor*, prev. și ped. de art. 442 alin. (1) lit b) C. pen. cu art. 5 C.pen.;
- *utilizarea de metode interzise în operațiunile de luptă*, prev. și ped. de art. 443 alin. (1) lit. b) și c) C.pen. cu aplic. art. 5 C. pen. și art. 445 C.pen., cu aplicarea art. 38 C.pen.

Prin **Ordonanța nr. 11/P/2014 din data de 19.02.2018** s-a dispus **efectuarea în continuare a urmăririi penale, față de suspectii general de armată (r) Rus Iosif**, fost comandant al Aviației Militare și **amiral (r) Dumitrescu (Cico) Emil**, pentru săvârșirea infracțiunilor contra umanității, prev. de art. 439 alin. 1 lit. a, g, i și k din Codul penal, cu aplic. art. 5 din Codul penal.

Prin **Ordonanța nr. 11/P/2014 din 22.03.2018** s-a dispus extinderea și **efectuarea în continuare a urmăririi penale** sub aspectul săvârșirii infracțiunii intitulate *infracțiuni contra umanității*, prev. de art. 439 alin. 1 lit. a, g, i și k din Codul penal cu aplic. art. 5 Cod penal, față de **suspectii Iliescu Ion**, fapte comise pentru intervalul **27-31 decembrie 1989** și **Brateș Teodor**, fapte comise în intervalul **22-31 decembrie 1989**.

Prin **Ordonanța nr. 11/P/2014 din 03.05.2018** s-a dispus extinderea și **efectuarea în continuare a urmăririi penale** sub aspectul infracțiunii prev. de art. 439 alin.1 lit.a, g, i și k din C.penal, cu aplic art. 5 C.p, față de **suspectul Iliescu Ion**, pentru faptele săvârșite în intervalul 22-27 decembrie 1989. S-a mai dispus extinderea și efectuarea în continuare a urmăririi penale, cu aceeași încadrare juridică, față de **suspectii Roman Petre și Voiculescu Voican Gelu**.

Procedura avizării impusă de lege a fost respectată (a se vedea volumul intitulat „**Declarații inculpați și avize**”)

Prin **Ordonanța nr. 11/P/2014 din 02.07.2018** s-a dispus extinderea și **efectuarea în continuare a urmăririi penale** sub aspectul săvârșirii infracțiunilor contra umanității, prev. de art. 439 al.1 lit. a, g, i, k Cod penal cu aplic. art. 5 C.p. față de **suspectul amiral (r.) Dumitrescu (Cico) Emil**, membru de facto al Consiliului Frontului Salvării Naționale, pentru faptele săvârșite în intervalul 22.12.1989 (momentul preluării puterii de stat de CFSN) – 31.12.1989.

În prealabil, a fost respectată procedura avizării și în această situație (volumul „**Declarații inculpați și avize**”).

Prin **Ordonanța nr. 11/P/2014 din data de 18.12.2018** s-a dispus punerea în mișcare a acțiunii penale față de **Iliescu Ion, Voiculescu Voican Gelu, Rus Iosis și Dumitrescu (Cico) Emil**, pentru săvârșirea infracțiunii prev. de art. 439 lit. a, g,i și k din Codul penal, cu aplic art. 5 din Codul penal.

Prin **rechizitoriul nr. 11/P/2014 din data de 05.04.1919**, Secția Parchetelor Militare a dispus trimiterea în judecată a inculpaților:

1. Iliescu Ion, fost președinte al României, cu privire la săvârșirea *infracțiunii contra umanității*, prevăzută și pedepsită de art. 439 al.1 lit. a, g, i, k C.p. cu aplicarea art. 5 C.p.,

2. Voiculescu Voican Gelu, pentru săvârșirea *infracțiunii contra umanității*, prevăzută de art. 439 al.1 lit. a, g, i și k Cod penal, cu aplicarea art. 5 Cod penal,

3. General (rtr.) Rus Iosif, pentru săvârșirea *infracțiunii contra umanității*, prevăzută de art. 439 al.1 lit. a, g, i și k Cod penal, cu aplicarea art. 5 Cod penal.

Prin **încheierea din 9.10.2020** a Judecătorului de Cameră Preliminară al Înaltei Curți de Casație și Justiție, Secția Penală, dosar 1045/1/2019/a1, s-a dispus admiterea, în parte, a cererilor și excepțiilor invocate de Asociația „21 Decembrie 1989” în calitate de reprezentant al persoanelor vătămate Stancu George, Bancilă Elena, Balalau Adriana, succesorii părții civile Vinersar Florin, respectiv Vinersar Elena Georgeta, Vinersar Silviu

Alexandru și Vinersar Mihai Sebastian, inculpații Ion Iliescu, Gelu Voican Voiculescu și gl. (rtr.) Rus Iosif, precum și a excepțiilor ridicate din oficiu.

Pe cale de consecință:

1. S-a constatat neregularitatea rechizitoriului nr. 11/P/2014 din data de 05 aprilie 2019 al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție - Secția Parchetelor Militare din perspectiva următoarelor aspecte:

- în ceea ce privește numărul total al volumelor de urmărire penală ce conțin probele relevate de parchet în susținerea acuzațiilor aduse inculpaților atât sub aspectul laturii penale cât și al laturii civile și care, cu respectarea dispozițiilor legale în materia reunirii, compun dosarul nr. 11/P/2014;

- verificarea sub aspectul legalității și temeiniciei a actului de sesizare de către procurorul ierarhic superior;

- descrierea faptelor reținute prin actul de sesizare a instanței în sarcina inculpaților Ion Iliescu, Gelu Voican Voiculescu și gl. (rtr.) Rus Iosif, indicarea și analiza mijloacelor de probă, identificarea și stabilirea identității persoanelor vătămate, părților civile ori succesorilor acestora prin raportare la acuzațiile aduse fiecărui inculpat din cauză;

- nelegalitatea „depozițiilor” persoanelor ascultate în fața Comisiilor senatoriale și care au dobândit calitatea de suspecți/inculpați în cauză;

- nelegalitatea administrării unor depoziții de martori/persoane vătămate, după redeschiderea urmăririi penale în cauză;

- nelegalitatea administrării mijloacelor de probă constând în Rapoartele întocmite de Comisia Senatorială privind evenimentele din decembrie 1989, Sinteza aspectelor ce rezultă din analizele efectuate de parchetul militar în perioada 1990-1994 în cauzele privind evenimentele din decembrie 1989, punctul de vedere preliminar al SRI privind evenimentele din decembrie 1989, Documentarul privind Marele Stat Major din cadrul M.Ap.N., „Cartea revoluției române. Decembrie 1989” de Sergiu Nicolaescu, documentele de arhivă ale Statului Major General privind evenimentele din decembrie 1989 cu referire la acțiunile întreprinse de Direcția de Cercetare a Armatei pentru perioada 17.12 - 31.12.1989, datate mai 1991.

2. S-a constatat că numărul volumelor de urmărire penală înaintate instanței este de 2995, iar parte din acestea conțin un număr mai mare de acte de urmărire penală decât cele menționate de parchet.

Constată că dosarul nr. 200/P/2007 ce are în conținut un număr de 234 volume de urmărire penală – incluzând și volumul 163 bis, lipsă fiind volumul cu nr. 174 menționat în adresa parchetului (renumerotate de instanță de la nr. 2762 la nr. 2995) -, a fost atașat prezentului dosar și îl exclude din ansamblul probator.

3. Au fost excluse din materialul de urmărire penală:

- actele intitulate „declarații” ce conțin relatările făcute de Gelu Voican Voiculescu și Ion Iliescu în fața Comisiei Senatoriale;

-Rapoartele întocmite de Comisia Senatorială privind evenimentele din Decembrie 1989 și documentele ce au stat la baza întocmirii acestora;

-Sinteza aspectelor ce rezultă din analizele efectuate de parchetul militar în perioada 1990-1994 în cauzele privind evenimentele din decembrie 1989;

-punctul de vedere preliminar al S.R.I. privind evenimentele din decembrie 1989;

- documentarul privind Marele Stat Major din cadrul M.Ap.N.;

– „Cartea revoluției române. Decembrie 1989” de Sergiu Nicolaescu;

- documentele de arhivă ale Statului Major General privind evenimentele din decembrie 1989 cu referire la acțiunile întreprinse de Direcția de Cercetare a Armatei pentru perioada 17.12.-31.12.1989, datate mai 1991.

4. Au fost excluse din materialul probator următoarele acte de urmărire penală:

- declarațiile persoanelor vătămate: Făgădar Emanoil, Petrescu Nicolae din data de 06.06.2008 (filele 15-16, 23-24, vol. 1519), Voina Simona Eleonora din data de 5 iunie 2008 (filele 25-27, vol. 1519), Glogovețan Gheorghe, Silaghi Andrei, Bîscă Adriana Maria din 05.06.2008 (filele 108-110, 111-112, 113-115 vol. 1519), Muntean Ioan din 7.06.2008, Groza Ioan, Marian Mircea, Culda Dorel din 4 iunie 2008 (filele 120 -125, 172-176, vol. 1519), Lazurca Ana din 5 iunie 2008 (filele 186-188, vol. 1519), Pal Andrei, Sabău Simona Maria din 6 iunie 2008 (filele 201 -206, vol. 1519), Cordea Aurel din 4 iunie 2008 (filele 16-18, vol. 1520), Herlea Olimpiu din 5 iunie 2008 (filele 22-24, vol. 1520), Babițchi Siegfried Ingo din 6 iunie 2008 (filele 28-30, vol. 1520);

- actele intitulate „declarații martor” sau „declarații” (formular tipizat sau olografe) de la filele 18, 22-24, 29-34, 36, 106, 238, vol. 1506, plicul ce conține mențiunea „glonț extras din mașina d-nului Secu Alexandru cu antetul R.S.R. – M.A.I.”, fila 41 din vol. 1506, actele intitulate „declarații” (olografe sau formular tipizat) de la filele 9-12, 23-36, 102-103, 120-124, 141-142, 143-149, vol. 1507, actele intitulate „declarații” (olografe) - filele 21-24, vol. 1508;

- declarațiile de persoane vătămate/părți civile și succesori ai acestora față de care prin ordonanța nr. 2556/C/2019 din 21 octombrie 2019 a procurorului general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție s-a solicitat redeschiderea urmăririi penale în dosarul nr. 11/P/2014 al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție - Secția Parchetelor Militare în ceea ce privește soluția de clasare dată în legătură cu plângerile formulate de mai multe persoane (pct.2 din rechizitoriul), confirmată prin încheierea nr. 443 din 27 noiembrie 2019, pronunțată de judecătorul de cameră preliminară din cadrul Înaltei Curți de Casație și Justiție - Secția Penală, în dosarul nr. 2705/1/2019;

- procesul verbal și declarația persoanei vătămate Dragovei Ion, ambele din data de 27 iunie 2018 (filele 102-108, vol. 1907), procesul verbal și declarația părții civile Fecioru Ștefan, ambele din data de 8 august 2018, (filele 121-123 vol. 1908), procesul verbal și declarația persoanei vătămate Gorgoș Ion, ambele din data de 8 august 2018 (filele 136-138 vol. 1908), procesul verbal și declarația de martor a numitei Niță Florica (filele 92-93, vol. 1910), procesul verbal și declarația persoanei vătămate Panac Daniela Elena, ambele din data de 3 iulie 2018 (filele 68- 70, vol. 1910), declarația părții civile Dănilă Felicia (filele 12-16, vol. 1906), procesul verbal și declarația de martor a numitului Ciola Hugo Armand din 23 iulie 2018 (filele 110-112, vol. 1906).

5. S-a luat act că părțile civile Stînea Mircea, Brumar Vasile, Suciu Gheorghe-Vasile, Ban Minodora, Ban Alexandru-Vasile, Ban Florin Iulian, Boantă Iulian, Bragă Cristian Nicolae, Bragă Lucian-Ioan, Bragă Paraschiva, Bustan Aurelia, Bustan Gabriela-Bianca, Cîrstea Marin, Cîrstea Floarea, Chiran Ruxandra, Chircă Adrian, Radu (fostă Cioran) Elena, Cioran Alexandru Victor, Rusch Elena Lacrima, Coca Florica, Coca Marius Ioan, Coman Georgeta, Coman Gheorghe-Iulian, Coman Daniel-Laurențiu, Coman Daniela, Coman Mihai, Pătroi (fostă Coman) Elena-Ștefania, Croitoru Maria, Croitoru Tiberius-Daniel, Drăculeț Elena, Drăculeț Șerban Cristian, Farcaș Angelica, Farcaș Irina

Brândușa, Farcaș Mihai Viorel, Farcaș Petru Cristian, Gîndilă Gabriel, Ionescu Elena, Ionescu Constantin, Ionescu Rozana, Ionescu Virginia Elena, Ionescu Roxana (fostă Roxana-Constantina), Istrate Ana, Istrate Mihai, Cocoș (fostă Istrate) Magdalena, Cristian Florina, Șoșa Mariana, Lodromănean Diana, Lodromănean Ioana, Muntean Maria, Muntean Ioan, Neagoe Anișoara, Neagoe Gheorghe, Ghiurițan Doina, Nemeș Doina Maria, Nemeș Ioan, Niță Maria, Onișor Ana, Onișor Mihai Lucian, Onișor Viorel-Marius, Onu Anuța, Păiș Doina, Păiș Iancu Vasile, Păiș Ioan, Radu Maria-Gabriela, Sărac Victor, Vîju (fostă Severin) Valeria, Severin Cristina-Maria, Stan Ana, Stan Ioan-Severus, Stan Mircea-Ciprian, Stuparu Mariea, Șandor Maria, Bardas (fostă Șandor) Crinuța, Prunean (fostă Șandor) Olimpia, Vasiliu Elena, Vasiliu Vasilica-Elena, Doca Viorica-Elena, Voicu Maria, Voicu Doru-Augustin, Bud Mircea, Chircă Adrian, Chircă Maria, Comănici Remus, Cune Costel, Drăgoiu Constantin, Horschager Simon-Sigfried, Mănișor Romu, Mărgeanu Adrian Alexandru, Mărginean Vasile, Mureșan Mircea, Negrilă Ioan, Nuță Elena, Coza Ioana-Raluca, Albert Narcisa-Elena, Ordean Ioan – prin tutore Ordean Maria-Teodora, Păltineanu Ioan Liviu, Prie Ioan, Radu Maria, Țigăran Ion, Zelinschi Victoria, Zelinschi Dumitru, Zdîrcu Marius-Adrian, Zdîrcu Sorin-Ioan, Bleahu Dumitru, Brumar Vasile, Comșa Nicolae, Dragomir Constantin, Frântu Ion, Giuran Doina, Henning (fostă Moraru) Adrian Constantin, Lăzureanu Mihai Dan, Manea Mihail, Mateș Ioan, Mureșan Doruț, Mușet Nicolae, Pantin Lucian Ivan, Păltineanu Ioan Liviu, Smaranda Laurențiu, Stanciu Valeria, Șionean Ioan, Șoaită Lucian Radu, Tomuță Maria, Roman Claudia Maria, Țurloiu Vasile Marcel, Tudor Rodica Emilia, Tudor Mădălin-Cristian, Dănilă Felicia, *persoanele vătămate* Mureșan Mircea, Mărginean Daniel, Dăscăleanu Vasile, Rus Viorel, Suciu Gheorghe Vasile, *și numiții* Klein Ana Iuliana – succesoare a persoanei vătămate Tomuță Ioan Silvestru, Rittinghaus Maria Luisa – succesoare a persoanei vătămate Crăciun Ovidiu, Radu Elena – succesoare a persoanei vătămate Radu Dragoș, Bustan Alexandra-Lavinia – succesoare a persoanei vătămate Bustan Gheorghe, Chiran Ruxandra -succesoare a persoanei vătămate Chiran Petre Silviu, Chiran Iuliana - succesoare a persoanei vătămate Chiran Petre Silviu, Rusch Elena Lacrima – succesoare a persoanei vătămate Cioran Victor, Gîndilă Ligia - succesoare a persoanei vătămate Gîndilă Dan Gheorghe, Hienz Ioan-Wilhelm - succesor al persoanei vătămate Hienz Reinhold Wilhelm, Istrate Iacob - succesor al persoanei vătămate Istrate Nicolae, Schenk (fostă Muntean) Daniela-Maria – succesoare a persoanei vătămate Muntean Ioan, Roman Cosmin-Ioan – succesor al persoanei vătămate Roman Ioan, Sărac Laurențiu – succesor al persoanei vătămate Sărac Victor, Vasiliu Daniela – succesoare a persoanei vătămate Vasiliu Vasile, Voicu Alin – succesor al persoanei vătămate Voicu Nicolae, *reprezentate de apărător ales, avocat Briciu Vasile, partea civilă Ștefan Daniela, reprezentată de apărător ales, avocat Aramă Iurie, în substituie pentru avocat Cojocarua Claudia, părțile civile Cișlaru Niculina, Pletea (fostă Cișlaru) Luminița, Petre (fostă Cișlaru) Ana-Maria și Cișlaru Ionel Sorin, reprezentate de apărător desemnat din oficiu, avocat Dascălu Costel Adrian, în substituie pentru avocat Gheorghiu Claudia și partea civilă Costache Ilie, reprezentată de apărător desemnat din oficiu, avocat Dascălu Costel Adrian*, au renunțat la cererile și excepțiile formulate în cauză.

Încheierea motivată s-a transmis Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție- Secției Parchetelor Militare, pentru ca, în conformitate cu dispozițiile art. 345 alin. 3 Cod procedură penală, în termen de 5 zile de la comunicare, procurorul să procedeze la

remediarea neregularităților actului de sesizare și să comunice dacă menține dispoziția de trimitere în judecată a inculpaților ori solicită restituirea cauzei.

Prin **încheierea nr. 288 din 21.05.2021** s-a dispus restituirea la Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, Secția Parchetelor Militare, cauza privind pe **inculpații Iliescu Ion, Voican Voiculescu Gelu și gl. (rtr.) Rus Iosif**, trimiși în judecată prin rechizitoriul nr. 11/P/2014 din 5 aprilie 2019 al acestei unități de parchet.

Prin **încheierea nr. 15/C din 10.11.2021** a Judecătorului de Cameră Preliminară din cadrul ÎCCJ, dosar nr. 1045/1/2019/a1, s-a dispus respingerea contestațiilor formulate de PÎCCJ, Secția Parchetelor Militare, precum și de celelalte persoane vătămate/ părți civile, ca neîntemeiate, menținându-se încheierea atacată, respectiv restituirea cauzei la parchet în vederea reluării urmăririi penale.

Prin **ordonanța nr. 11/P/2014 din data de 21.03.2022**, în temeiul art. 334 al.1 rap. la art. 332 al.1 lit. b C.p.p., s-a dispus reluarea urmăririi penale în cauza ce formează obiectul dosarului SPM nr.11/P/2014.

Prin ordonanța **nr.1142/C/2022 din 02.05.2022**, **procurorul general al PICCJ** a dispus înfirmarea ordonanței SPM de punere în mișcare a acțiunii penale nr 11/P/2014 din data de 18.12.2018 (în raport de dispozițiile judecătorului de cameră preliminară al ÎCCJ- Secția penală, date prin Încheierile din 09.10.2020 și 10.11.2021 în dosar nr. 1045/1/2019/a1) și dispunerea oricăror măsuri necesare soluționării cauzei, cu respectarea dispozițiilor obligatorii ale ÎCCJ și respectarea tuturor garanțiilor procesuale.

Prin **ordonanța SPM nr 11/P/2014 din data de 19.05.2022** a fost din nou pusă în mișcare acțiunea penală împotriva inculpaților Iliescu Ion, Voiculescu Voican Gelu și Rus Iosif, pentru săvârșirea infracțiunii prev și ped de art 439 lit a,g,i și k Cp.

XXI LATURA CIVILĂ

Pe parcursul efectuării cercetărilor din prezenta cauză s-a stabilit că pentru cele 857 de persoane decedate în intervalul **22 decembrie, orele 16:00-30 decembrie 1989** au fost identificați 1640 de succesori, din care 1002 s-au constituit părți civile în cauză.

Din totalul de 2382 de persoane rănite în același interval de timp, 1267 de persoane s-au constituit părți civile în cauză.

Din totalul celor 585 de persoane reținute în același interval de timp, 369 de persoane s-au constituit părți civile în cauză.

Din cele 409 persoane care au suferit traume mari, în același interval de timp, 298 de persoane s-au constituit părți civile în cauză.

Toate categoriile mai sus prezentate și datele lor de identificare se regăsesc în tabelele ce constituie volumele V-VIII ale rechizitoriului.

După cum s-a menționat, prin rechizitoriul SPM nr 11/P/2014 din data de **05.04.2019** au fost dispuse clasări ale cauzei față de **Ceașescu Nicolae** (fost șef de stat), pentru faptele din intervalul 16 - 22 decembrie 1989 (orele 12.06), **Vlad Iulian** (fost șef al Departamentului Securității Statului) pentru faptele constatate, începând cu data de 16 decembrie 1989 până la data de 22 decembrie 1989, **Milea Vasile** (fost ministru al apărării), pentru faptele constatate în intervalul 17 - 22 decembrie 1989, **Postelnicu Tudor** (fost ministru de interne), pentru faptele constatate, de la 16 decembrie 1989 până la data de 22 decembrie 1989, **Eftimescu Nicolae**, fost șef al Direcției Operații a MStM (pentru faptele

din intervalul 17-31 decembrie 1989) **Hortopan Ion**, fost comandant al Comandamentului Infanteriei și Tancurilor (pentru conduitele din intervalul 17-31 decembrie 1989).

Acești veritabili factori decizionali militari, în intervalul 17-22 decembrie 1989 – orele 12.06, au săvârșit fapte care se subscriu infracțiunii contra umanității, însă, în cazul lor, a survenit decesul sau este incidentă autoritatea de lucru judecat.

După sesizarea instanței cu rechizitoriul din 05.04.2019, în timpul desfășurării fazei de cameră preliminară, procurorul general interimar al PICCJ a emis ordonanța de redeschidere nr. 2556/C/2019 din 21.10.2019 prin care a infirmat toate soluțiile de clasare menționate mai sus.

Prin încheierea ÎCCJ nr. 443 din 27.11.2019, nu a fost confirmată redeschiderea urmăririi penale față de Ceaușescu Nicolae, Vlad Iulian, Postelnicu Tudor, Stănculescu Atanasie Victor, Milea Vasile, Hortopan Ion și Eftimescu Nicolae. Aceste soluții de clasare a cauzei au fost menținute de instanța supremă, fiindu-le conferită autoritatea de lucru judecat.

Totodată, după emiterea rechizitoriului din data de 05.04.2019, multe persoane au atacat la ICCJ aceleași soluții de clasare iar plângerile împotriva soluțiilor de netrimiteră în judecată au fost respinse.

În cursul urmăririi penale din dos SPM nr 11/P/2014 finalizat prin emiterea rechizitoriului din data de 05.04.2019, un însemnat număr de persoane au solicitat constituirea ca *părți civile*, reclamând fapte ale căror consecințe (decesul, rănirea, vătămări grave fizice sau psihice, lipsiri de libertate) au survenit, în contextul Revoluției, **anterior datei de 22 decembrie 1989**.

Aceasta în condițiile în care, prin acel rechizitoriu (cum de altfel și prin prezentul rechizitoriu) au fost trimise în judecată inculpați ale căror fapte s-au săvârșit **ulterior datei de 22 decembrie 1989**.

Drept urmare, având în vedere **clasările** date prin rechizitoriul din **05.04.2019**, această categorie de persoane are deschisă calea adresării în fața *instanțelor civile competente*, cu privire la despăgubirile solicitate.

Cu privire la aceste părți, se cuvine a se menționa că, prin plângerile penale formulate și/sau constituirea ca părți civile în faza de urmărire penală, a operat, în temeiul art. 16 alin. (1) lit. b) din Decretul nr. 167/1958, întreruperea prescripției extinctive **în ceea ce privește dreptul la acțiune pentru repararea daunelor morale și/sau materiale cauzate prin deces ori vătămare corporală, ceea ce are ca efect *ope legis*, ștergerea prescripției începute înainte de a se fi ivit împrejurarea care a întrerupt-o**.

După comunicarea soluției de clasare dispusă prin *rechizitoriu*, începe să curgă o nouă prescripție în privința căreia, în temeiul art. 201 din Legea nr. 71/2011, sunt aplicabile prevederile art. 1394 din Codul Civil (2009) care stabilește că, în toate cazurile în care despăgubirea derivă dintr-un fapt supus de legea penală unei prescripții mai lungi decât cea civilă, termenul de prescripție a răspunderii penale se aplică și dreptului la acțiune în răspundere civilă.

Întrucât infracțiunile contra umanității sunt imprescriptibile, același caracter imprescriptibil îl va avea și acțiunea în răspundere civilă delictuală pentru repararea prejudiciului produs prin aceste infracțiuni, chiar dacă nu mai poate fi alăturată acțiunii penale în procesul penal.

În virtutea rolului activ al procurorului, pentru realizarea intereselor legitime ale persoanelor care au suferit vătămări înainte de 22 decembrie 1989, toate aceste persoane **au fost informate în scris** cu privire la această posibilitate, iar unele dintre acestea au uzat de acest drept, **în prezent, pe rolul instanțelor civile din țară existând multe cauze având ca obiect repararea daunelor suferite în intervalul 17-22 decembrie 1989.**

Pe de altă parte, persoana vătămată Chirilă Ionel Viorel, prin av. ales Țugui Pralea a formulat cerere de constituire ca parte civilă și de obligare a inculpaților, în solidar cu părțile responsabile civilmente – Statul Român, prin Ministerul Finanțelor Publice și Ministerul Apărării Naționale – la recuperarea prejudiciului în sumă de 2 milioane de euro.

Prin raportare la prevederile articolului cu numărul 21 din *Codul de procedură penală*, referitoare la introducerea în procesul penal a **părții responsabile civilmente**, urmează ca Ministerul Finanțelor Publice și Ministerul Apărării Naționale să fie introduse în procesul penal ca părți responsabile civilmente.

Constatând că au fost respectate dispozițiile legale care garantează aflarea adevărului, că urmărirea penală este completă și că există probele necesare și legal administrate, precum și că **fapta de infracțiuni contra umanității**, prevăzută și pedepsită de art. 439 al.1 lit. a,g,i,k C.p. cu aplic. art. 5 C.p. există, **a fost săvârșită de inculpații Ilescu Ion, Voican Voiculescu Gelu și gl. (Rtr) Rus Iosif** și că aceștia răspund penal,

În temeiul art. 327 lit. a) din Codul de procedură penală,

DISPUN:

A. Trimiterea în judecată, în stare de libertate, a inculpaților:

1. **ILIESCU Ion**, fost președinte al României, cu privire la săvârșirea ***infracțiunii contra umanității***, prevăzută și pedepsită de art. 439 al.1 lit. a, g, i, k C.p. cu aplicarea art. 5 C.p..

2. **VOICULESCU Voican Gelu**, fost viceprim-ministru al Guvernului României, cu privire la săvârșirea ***infracțiunii contra umanității***, prevăzută și pedepsită de art. 439 al.1 lit. a, g, i, k C.p. cu aplicarea art. 5 C.p.,

3. **Gl. (Rtr) RUS Iosif**, fost comandant al Aviației Militare, cu privire la săvârșirea ***infracțiunii contra umanității***, prevăzută și pedepsită de art. 439 al.1 lit. a, g, i, k C.p. cu aplicarea art. 5 C.p..

În temeiul art. 329 din Codul de procedură penală, prezentul rechizitoriu (fiind format din 7 volume) însoțit de 3 copii certificate și de dosarul cauzei, se vor transmite *Înaltei Curți de Casație și Justiție - Secția penală*, instanță competentă să judece cauza în fond, potrivit art. 40 al.1 din *Codul de procedură penală*, urmând a fi citați:

A. Inculpații:

CUPRINS RECHIZITORIU
11/P/2014 din data de 29.07.2022

VOL. I

Cap.I	<i>Introducere</i>	1-22
Cap.II	<i>Circumstanțele anterioare declanșării evenimentelor revoluționare</i>	22-27
Cap.III	<i>Timișoara – autoritate de lucru judecat.</i>	27-34
Cap.IV	<i>București – Mitingul din data de 21 decembrie Represiunea din noaptea de 21/22 decembrie 1989</i>	34-44
Cap.V	<i>Dimineața zilei de 22 decembrie 1989 Sinuciderea ministrului apărării Numirea în funcția de ministru al apărării a gl.lt. Stănculescu Atanasie Victor Părăsirea sediului CC al PCR de către cuplul prezidențial Ceaușescu</i>	44-50
Cap.VI	<i>Principalele evenimente desfășurate în intervalul orar 12:06 -16:00 din data de 22 decembrie 1989</i>	50-56
Cap.VII	<i>Revoluția în orașele României</i>	56-69
Cap. VIII	<i>Preluarea puterii de stat de către CFSN</i>	69-79
Cap.IX	<i>Inducerea în eroare (dezinformarea și diversiunea)</i>	79-81
Cap.X	<i>Faptele infracționale ale inc. Iliescu Ion, Voiculescu Voican Gelu și Rus Iosif din perspectiva art.439 lit. a, g, i și k C.p. și probele care susțin acuzațiile</i>	81-123
Cap. XI	<i>Consecințele deosebit de grave ale inducerii în eroare săvârșită de inc. Iliescu Ion, Voiculescu Voican Gelu și Rus Iosif și componenta Consiliului Militar Superior (organism militar aflat în subordinea CFSN). Psihoza securist-teroristă la nivel național, cauză a</i>	123-251

deceselor, rănilor, lipsirilor de libertate și gravelor suferințe din intervalul 22-30 decembrie 1989

<i>Cap.XII</i>	<i>Raportul de cauzalitate între conduitele inc. Iliescu Ion, Voiculescu Voican Gelu, Rus Iosif și gravele consecințe survenite în intervalul 22-30 decembrie 1989</i>	<i>251-255</i>
<i>Cap. XIII</i>	<i>Mobilul conduitei infracționale a inculpaților</i>	<i>255-260</i>
<i>Cap. XIV</i>	<i>Elementele importante ale stării de fapt din intervalul 22-30 decembrie 1989</i>	<i>261-300</i>
<i>Cap. XV</i>	<i>Problema teroriștilor din decembrie 1989. Excluderea, pe bază de probe, a versiunilor teoretice cu privire la autorii inducerii în eroare din decembrie 1989</i>	<i>300-316</i>
<i>Cap. XVI</i>	<i>Mijloacele de probă</i>	<i>317-318</i>
<i>Cap. XVII</i>	<i>Considerații teoretice privind infracțiunile contra umanității și considerații referitoare la continuitatea incriminării juridice a faptelor</i>	<i>319-323</i>
<i>Cap. XVIII</i>	<i>Încadrarea juridică a faptelor săvârșite de Iliescu Ion-fost Președinte al României, Voiculescu Voican Gelu-fost viceprim-ministru al Guvernului României și gl.(rtr) Rus Iosif-fost șef al Aviației Militare</i>	<i>323-324</i>
<i>Cap. XIX</i>	<i>Date referitoare la inculpați</i>	<i>324</i>
<i>Cap. XX</i>	<i>Date referitoare la urmărirea penală</i>	<i>325-340</i>
<i>Cap.XXI</i>	<i>Latura civilă</i>	<i>341-342</i>

VOL. II -IV

SITUAȚIE VICTIME 22-30 DECEMBRIE 1989 *1-1335*

VOL. V

PERSOANE LIPSITE DE LIBERTATE-BAZINUL DE ÎNOT- U.M.01512 SIBIU *1-77*

<i>VOL. VI</i> <i>DECEDAȚII, PERSOANELE VĂTĂMATE,</i> <i>PĂRȚILE CIVILE, SUCCESORII</i>	1-269
<i>VOL. VII</i> <i>DECEDAȚII, PERSOANELE VĂTĂMATE,</i> <i>PĂRȚILE CIVILE, SUCCESORII</i>	1-135
<i>VOL. VIII</i> <i>DECEDAȚII, PERSOANELE VĂTĂMATE,</i> <i>PĂRȚILE CIVILE, SUCCESORII</i>	1-225